

ÖZGEÇMİŞ

1950 yılında Milas'ta doğdu. Ortaokul ve lise eğitimini İzmir'de tamamladı. 1967 senesinde lise ikinci sınıfta iken Risale-i Nur'u ve bu eşsiz eserlerin müellifi Bediüzzaman Said Nursi hazretlerini tanımakla şereflendi.

1969'da 'Ankara Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu'na (Bugünkü adıyla: Teknik Eğitim Fakültesi) kaydoldu... Ankara'da beş seneye yakın Bayram Yüksel ağabeyin nezaretinde, muhtelif

Dersane-i Nûriyelerde kaldı. 1973 senesinde öğretmen olarak mezun oldu.

1973'den 1984'e kadar 11 sene Zonguldak'ta lise öğretmenliği yaptı. Sonra İzmir'e, mezun olduğu liseye öğretmen olarak atandı. 2000 senesinde aynı okuldan emekli oldu. Ömer Özcan evli ve iki kız babasıdır. Şimdi İzmir'de ikamet ediyor. Bütün mesaisini iman ve Kur'an hizmetlerine harcamaya çalışmaktadır.

Ömer Özcan'ın Bediüzzaman Said Nursi ve talebeleri hakkında hatırı sayılır bir arşivi vardır. Arşivinde, Hz. Üstad'la görüşen veya görüşmeyen kadim ağabeylerden fotoğraf, ses, video veya yazılı olarak yaptığı kayıtlar ve belgeler mevcuttur. Ayrıca Risale-i Nur'un ilk baskılarının teksir veya matbaa olarak tamamı Ömer Özcan'ın arşivinde bulunmaktadır. El yazılı orijinaler de vardır.

Ömer Özcan, Üstad Said Nursi Hazretleriyle hatıraları olan ağabeylerle yaptığı röportajların bir kısmını kitaplaştırmıştır. **"Risale-i Nur Hizmetkârları AĞABEYLER ANLATIYOR"** adıyla seri olarak yayınlanmış sekiz kitabı bulunmaktadır.

omerozcan50@gmail.com

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	
ABDULLAH ÇAVUŞ (KULA)	
ABDULLAH ÇAVUŞ (SUALP)	
ABDULLAH ÇAVUŞ (YAVAŞER)	
AHMET URAL	
ATIF URAL.....	
AVUKAT HÜSAMEDDİN AKMUMCU	
CAHİD ÜNSAL.....	
HAFİZ NAMİK ŞENEL	
HAFİZ NEBİ ÇOBAN	
HASAN CAN.....	
HASAN OKUR.....	
İBRAHİM CANAN	
KEMAL URAL.....	
MEHMET ÖZSEVİM	
MUSTAFA İNAMLIK	
MUSTAFA KÖKLÜKAYA	
NUH POLATOĞLU	
NURİ GÜLEŞER	
RAHMİ ERDEM	
SERVET ARMAĞAN	
SÜLEYMAN ÖZBİLEK.....	
SÜLEYMAN TAŞKIRAN.....	
ŞAHİDE YÜKSEL.....	
ŞÜKRÜ KAZAK	
TEĞMEN MEHMET HULUSİ EROL.....	
YAKUP CEMAL.....	
YUSUF ZİYA ARUN.....	
ZİYA NUR AKSUN.....	

ÖNSÖZ

O, tek başına çıkmıştı yola...

Ne gidecek bir yeri, ne sığınacak bir evi vardı... Hatta ölecek bir odası bile yoktu... Bir otel odasında vefat etti... Hâlâ bir mezarı bile yok... Mal, mülk, para, evlat, hanedan... O, bunları tanımıyordu, tanışmamıştı onlarla... Zulümler, zehirler, mahkemeler, hapishaneler, idam planları, sürgünler, tehditler, iftiralar, tahkirler... Bediüzzaman bunları biliyordu sadece... Maddeten, dünyanın sadece bu yönünü, zahmet, meşakkat ve çile tarafını tatmıştı O. Şimdi baharda yaşayan bizler, bunları anlayabiliyor muyuz acaba? Havsalamız alıyor mu bu cehennemî haleti? Bunu tam olarak bilemiyorum. Sadece şunu biliyor ve diyorum ki; Bediüzzaman'ı tam olarak anlayabilmek için, onun eserlerini, hayatını okumamız, yakınında bulunan talebelerini dinlememiz lazım ve zaruridir...

Bediüzzaman Said Nursî öyle zirve bir şahsiyet ki; Nur-u Kur'an'ı ve Sünnet-i Muhammediye'yi (a.s.m.) pervasız, korkusuz, tavizsiz, dimdik, vakarla tebliğ ederken yaptıklarını ve yaşadıklarını araştırdıkça, eserlerini, hayatını okudukça, talebelerini dinledikçe hayranlığımız artıyor, gözlerimiz kamaşıyor. Dünyanın da gittikçe açılan gözleri hayret ve ışıltıyla parlıyor... Gelişen hadisat, Türkiye'de ve Dünya'da olan biten her şey, verdiği haberler, ihtarlar, ikazlar, bütün insanlığa yayılan nurlu hizmetler ve verdiği müjdelere birer birer ortaya çıktıkça takdir, hayret ve acz içinde kalıyoruz. Said Nursî'nin hayatını ve Risale-i Nur kitaplarını hiç okumayanlar veya henüz tam mütalaa etme fırsatı bulamayanlar, bu ifadeleri kabul edebilecekler mi bilemiyorum. Belki de mübalağa zannedilecek. Ama gönül rahatlığıyla söyleyebiliriz ki, yazılanlar asla mübalağa değil, hatta eksik ifadelerdir...

Elinizdeki eser "Risale-i Nur Hizmetkârları Ağabeyler Anlatıyor" serisinin 4. kitabıdır. Amacımız, Bediüzzaman araştırmalarına mütevazı bir katkı, bir iştiraktır. Risale-i Nur'da adı geçip de hakkında bilgi bulunmayan, kısa biyografileri dahi bilinmeyen çok sayıda ağabeyimiz var hâlâ. Çalışmalarımızın en birinci hedefini bu meçhul isimler oluşturuyor. Diğer üç kitapta olduğu gibi, elinizdeki bu kitapta ve bundan sonrakilerde de bu isimli kahramanlar, simaları ve hatıralarıyla beraber karşınızda olmaya devam edecektir inşaallah. Daha önce muhtelif yayınlarda kısa olarak hatıralarını okuduğumuz ağabeyleri de bulacaksınız bu kitaplarda. Tabii daha mufassal bir şekilde...

Allah izin verirse, bu zahmetli ve yorucu yolculuğumuz hiç durmadan, aşkla, şevkle, sürurla devam edecektir. Risale-i Nur'da adı geçen, geçmese de muazzaz üstadımızı bir kere bile olsun ziyaret etmiş olan bahtiyar insanları arayıp bulmakta azimliyiz ve kararlıyız.

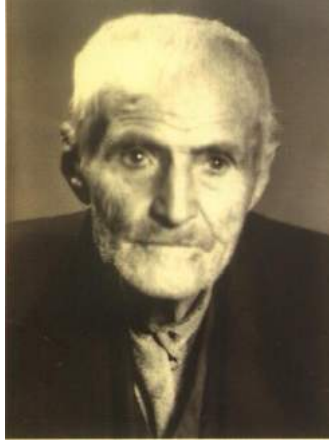
Değerli okuyucularımızdan bir istirhamımız var. Bulundukları muhitte hatıraları henüz tam olarak alınmamış, alınmış ama neşredilmemiş olan ağabeylerimizden halen hayatta olanların kendilerinden; vefat etmiş olanların da akrabalarından, yakınlarından tanıdıkları olanlar varsa lütfen bize bildirsinsinler. Her nerede olurlarsa olsunlar biz onlara ulaşmakta kararlıyız... Şimdiki genç nesle ve gelecek araştırmacı ve tarihçilere bırakılan mütevazı bir mirasa ortak olmanızı diliyor ve çalışmalarımızla ilgili görüşlerinize önem verdiğimizizi belirtmek istiyoruz¹.

Ömer Özcan

2010, İzmir

omerozcan50@gmail.com

¹ Elinizdeki Ağabeyler Anlatıyor-4 kitabı Kasım 2020'de güncellenmiştir. Ömer Özcan

(1901 – 1986)

ABDULLAH ÇAVUŞ (KULA)

Abdullah Çavuş ismi Risale-i Nur'da çok sık geçmektedir. Çünkü aynı tarihlerde yaşamış üç Abdullah Çavuş vardır. Üstelik üçü de Ispartalı... Üç Abdullah Çavuş'tan biri Barlalı, Hz. Üstad'ın komşusu Abdullah Yavaşer; ikincisi İslamköylü Hafız Ali'nin komşusu ve akrabası Nur Postası Abdullah Kula; üçüncüsü de Atabeyli Tâhirî Mutlu'nun komşusu Abdullah Sualp'tır.

İsimleri aynı, memleketleri aynı, yaşadıkları zaman aynı; üç faal Abdullah... Bu ağabeylerimizin isimlerinden başka, ortak bir yanları da, üçünün de askerliklerini Çavuş olarak yapmalarıdır. Bu sebeple, Hazreti Üstad yazdığı mektuplarında bu ağabeylerimizi soyadlarıyla değil, ortak adları ve ortak sıfatlarıyla 'Abdullah Çavuş' olarak bahsediyor.

Bu metinde bahsi geçen ağabeyimiz, aynı tarihlerde yaşamış Ispartalı üç Abdullah Çavuş'tan birisi olan Abdullah Kula'dır. Diğer Abdullah Çavuş'ların da kendilerine aid hatıraları bu kitaptan okunabilir...

İSLAMKÖYLÜ HAFIZ ALİ İLE ABDULLAH KULA AKRABADIR

1901 yılında dünyaya gelen İslamköylü Abdullah Kula, 1986 yılında vefat etmiş olup, mezarı İslamköy Kabristanındadır. Nur Fabrikası sahibi, Denizli Hapishanesi Şehidi İslamköylü Hafız Ali Ağabey'in hem akrabası, hem komşusu, hem de onun nur postası idi. Abdullah Kula 1943 Denizli hapsinde de yatmıştır, elimizdeki listede adı geçmektedir...

Abdullah Kula ile ilgili çalışmalarına; hem Abdullah Kula'nın, hem de Hafız Ali'nin ortak yeğenleri olan İslamköylü Mahmut Kula yardımcı olmuştur. Verdiği bilgiler ve fotoğraflar için kendisine çok teşekkür ediyorum. Mahmut Kula talebim üzerine, bu akrabalık silsilesini ve diğer bildiklerini anlattıktan sonra şu şekilde yazarak göndermiştir:

“Selamün aleyküm Ömer Özcan abi,

“Ben Mahmut Kula, İslamköylü Abdullah Kula (r.h.) ve Hafız Ali Ergün'ün (r.h.) yeğeniyim. Ama asıl önemlisi, Allah katında Resulümüze layık ümmet, bu fani dünyada da nur talebesi olabilmektir.

“Amcam olan rahmetli Abdullah Kula dedemin abisidir. Dayım olan rahmetli Hafız Ali ise, dedemin halasının oğludur. Hafız Ali dayım, aynı zamanda babaannemin teyzesinin oğlu oluyor. Babaannemle dedem hala-dayı çocuklarıdır. Dolayısıyla Abdullah Kula ile Hafız Ali Ergün hala-dayı çocuklarıdır.

“Ben de, Hafız Ali'nin talebesi olan İslamköylü Hasan Ergünal'ın talebesiyim, Osmanlıcayı bu hocamdan öğrendim.

“Daha önce konuştuğumuz gibi Abdullah amcam akşam İslamköy'den risaleleri heybeye koyarak sabaha doğru Barla'ya gider sabah namazını Üstad Hazretleri ile eda ettikten sonra dinlenmeye çekilmiş. O günlerde Üstad Hazretleri Abdullah amcama kalem büyüklüğünde bir ağaç dalı vererek “Abdullah hayvana vurma, al bunu buraya gelirken bununla dokun hayvana, o gelir” demiş. Annemden tekrar teyit aldım. Vefatına kadar o dalı hep cebinde gezdirmiş. Çocuklarına sordum nerede olduğunu bilmiyorlar şimdi.

“Abdullah Amcamın vefatı 17 Ocak 1986 Cuma günüdür. İslâmköy kabristanlığında Vezirzade Mustafa, Mesud Karaca ile komşu olarak yatıyor. Allah’a emanet olunuz.”

İslamköylü Mahmut Kula.

“Ağabeyler Anlatıyor 3” kitabında hatıraları yayınlanan, Hafız Ali’nin hafız yaptığı yakın talebesi İslamköylü Hafız Ahmed Lütfü Sönmez’e bir ziyaretim olmuştu. Kendisine Bediüzzaman Hazretlerine yaptığı ziyaretleri ve hocası Hafız Ali’yi sormuştum. Görüşmemizden kısa bir süre sonra rahmetli olan Hafız Ahmed’e, Abdullah Çavuş’u da sormuştum; şunları söylemişti:

“Abdullah Çavuş (Kula) Hafız Ali’nin postası idi. Barla’ya gider gelirdi. Hocam Hafız Ali’nin komşusuydu. İsmail’le beraber okudu Hafız Ali Efendi’den; yalnız hafız olamadı. Abdullah Çavuş çok iyi bir insandı. Derslerde bazen uyuklardı. Hocam Hafız Ali, ‘Keçeli derslerde hep uyukluyorsun’ derdi ona.”

RİSALE-İ NUR’DA ABDULLAH KULA

Nur Postası Abdullah Kula’nın adı, Risale-i Nur’da, Hafız Ali ve Atabeyli Abdullah Çavuşla beraber üç yerde geçmektedir. Hem Nur postası olarak, hem de İslamköylü Hafız Ali ile beraber zikredilmesinden dolayı, bahsi geçen Abdullah’ın, Abdullah Kula olduğu çok açık ve net olarak kolayca anlaşılabilmektedir. Zaten diğer iki Abdullah Çavuş’un ‘nur postacılığı’ da yok...

“Risale-i Nur’un postacısı mübarek Abdullah ne halde olduğunu soracaktım. Hafız Ali’nin mektubunda, sormadan cevabımı aldım. Allah, ikisinden razı olsun.”¹

“Rabian: Merhum Lütfü’nün hakiki ve pek ciddi bir varisi olan Abdullah Çavuş’un mektubu, onun derece-i sadakat ve ihlâsını ve irtibatını gösterdi. Her vakit İslamköylü Abdullah ile o Abdullah Çavuş’u duada beraber yâd ediyordum. Elhak o makama layık olduğunu gösteriyor.”²

“Merhum Lütfü’nün ehemmiyetli varislerinden Abdullah Çavuş, kahraman Tâhirî ile Atabey’i Nurs karyem hükmüne getirmişler. İslamköylü Abdullah, Hafız Ali (r.h.) zamanında Risale-i Nur’a çok hizmet etmiş.”³

Kastamonu ve Emirdağ Lâhikalarından alınan birbirine benzer bu iki paragrafta, iki Abdullah’ın da ismi geçmektedir. Birincisi, Merhum Lütfü’nün varisi olan Atabeyli Abdullah Sualp; ikincisi ise, zaten İslamköylü olarak belirtilmiş olan Abdullah Kula’dır. Buradan anlıyoruz ki, Barlalı Abdullah Yavaşer’den başka biri İslamköylü diğeri Atabeyli iki Abdullah daha var. Yani üç Abdullah Çavuş var...

HAFİZ ALİ ERGÜN VE ABDULLAH KULA’NIN ŞECERESİ

Büyük dede Mahmut Kula Isparta depreminde hastanede kalmış, mezarı bilinmemektedir. İki erkek sekiz kız olmak üzere on çocuğu vardır. Erkeklerden biri Mehmet, harpte şehid olmuş, çocuğu yok. Diğeri Abdullah Kula’nın babası Mustafa... Öteki çocuklarının hepsi kız. Bunlardan Ayşe, Hafız Ali Ergün’ün annesi... Şerife ise Hafız Ali’nin hanımı Ümmühan’ın annesi... Ümmühan ismi Risale-i Nur’da geçiyor...

İSLAMKÖYLÜ MAHMUT KULA (Büyük Dede)

MEHMET: ÇOCUĞU YOK (1.DÜNYA HARBİNDE ASKERDE ŞEHİT KALMIŞ)

MUSTAFA: YAŞAR, **ABDULLAH KULA (ÇAVUŞ)**, MAHMUT(DEDEM), ULVİYE

AYŞE: **HAFİZ ALİ ERGÜN (RH)**, MAHUR SELE (BABALARI ÖMER ERGÜN)

ZEYNEP: MUSTAFA, HAVVA, ŞERİFE, ZEYNEP (doğumunda annesi vefat ettiği için aynı ismi almış)

CUMA: HESNA, ZÜBEYDE

FATİME: ÇOCUĞU YOK

ŞERİFE: MEHMET, **UMMAHAN**, SEHER

SAKİNE: ÇOCUĞU YOK

¹ Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 151.

² Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 171.

³ Bediüzzaman Said Nursî, *Emirdağ Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 115.

ZÜBEYDE: KEMAL, HALİDE

NASİFE: İHSANE (BABANNEM), OSMAN

NOT: Şecere ile ilgili bilgiler İslamköylü Hafız Ali ve Abdullah Kula'nın ortak yeğenleri Mahmut Kula tarafından verilmiştir.

İslamköy Kabristanında Abdullah Kula'nın mezarı başında yeğeni Mahmut Kula dua ediyor

(1889 – 1976)

ABDULLAH ÇAVUŞ (SUALP)

Kitabımızın 1. 2. 3. serilerinde ve bu 4. cildinde ‘adaş’ ağabeylerimizin çoğu hakkında yeterli bilgiler ve fotoğraflar vardır. Bu çalışmalarımız sırasında, Risale-i Nur Külliyyatı inceden inceye tetkik edilerek, isim benzerliği olan ağabeylerimizin hatıralarının yanına, onları birbirinden tefrik edecek sıfat ve özellikleri hassaten ilave edilmiştir. Tâ ki, meselâ; ‘Hâfız Mehmet’, ‘Feyzi’ veya ‘Sabri’ adları geçtiğinde hangisinden bahsedildiği anlaşılabilsin... Allah nasip ederse çalışmalarımız bu minval üzere devam edecektir...

Risale-i Nur’da isimleri geçen, aynı tarihlerde yaşamış Ispartalı üç Abdullah Çavuş vardır. Bunlardan İslamköylü Abdullah Kula ile Barlalı Abdullah Yavaş’ın hatıraları ve fotoğrafları daha önce *Son Şahidler* serisinde neşredildiği için Nur Camiası tarafından iyi bilinirler... Atabeyli Abdullah Sualp ise üçüncü bir şahsiyet olarak tarafımızdan araştırılmış olup, kimlik bilgileri ve fotoğrafları ilk defa neşredilmektedir.

Alfabetik sırayla, üç Ispartalı Abdullah Çavuş da kitabımızda yer almıştır. İşte, içlerinde en az tanınan Atabeyli Abdullah Çavuş:

ATABEYLİ ABDULLAH ÇAVUŞ (SUALP)

Atabeyli Tâhirî Mutlu ağabeyin komşusu olan Abdullah Sualp 01.07.1889 doğumludur. Baba adı Süleyman, anne adı Medine’dir. 1952’de Atabey’den evlenen Abdullah Sualp, 09.11.1976’da 87 yaşında iken vefat etmiştir. Mezarı Atabey kabristanındadır.

Üç Abdullah Çavuş’tan Risale-i Nur’da adı en çok geçen, Atabey’li Abdullah Sualp olduğu halde, en az tanınan veya Risaleler okunurken diğer Abdullah Çavuşlar ile karıştırılan bu ağabeyimizdir. Bunun sebebi, şimdiye kadar hakkında herhangi bir araştırma yapılmamış olması olabilir...

Biz, az da olsa kimlik bilgilerine ve bir fotoğrafına ulaşabildik. Kimlik bilgileri ve fotoğraf için yardımcı olan Abdullah Sualp’ın yeğeni, Makine Mühendisi Atabeyli Mustafa Sualp Bey’e bu çok değerli katkısı için teşekkür ediyorum. Nur kervanından tarihi bir şahsiyetin daha tanınmasına, fotoğrafıyla zihinlerimizde yer etmesine vesile olmuş oldu...

Atabeyli Abdullah Sualp, kızı ve torunlarıyla beraber

Üstad Bediüzzaman Hazretleri tarafından ekseri, “Atabeyli Lütfü’nün varisi Tâhirî ve Abdullah Çavuş” diye Tâhirî Mutlu Ağabeyle beraber anılmasından da anlaşılıyor ki Abdullah Sualp, eserleri yazarak çok hizmet etmiştir. Külliyyatta tam ondört yerde adı geçmektedir.

Risale-i Nur’da, Abdullah Sualp’ı, diğer Abdullah Çavuşlardan tefrik etmek için adının yanında zikredilen sıfatlara bakmak yeterlidir. “Tâhir ve Abdullah Çavuş; Lütfü’nün bir varisi Abdullah Çavuş¹; Hulusi-i Sâlis Abdullah” ibareleri ile kastedilen, kat’i olarak Abdullah Sualp’tır. Zira Tâhirî ve Lütfü Ağabeyler Atabeylidir ve Abdullah Sualp’ın fiilen, iç içe sıkı münasebetlerinin bulunduğu şahsiyetlerdir.

Bu kıymetli Nur hadiminin, yaptığı hizmetlerinin hatırasına hürmeten Risale-i Nur’da adının geçtiği paragrafları teberrüken buraya alıyoruz. Görülecek ki Aziz Üstad’ımız tarafından adının yanında yukarıda yazdığımız üç sıfatından birisi, mutlaka zikredilmiştir... Şöyle ki:

“Hulusi-i Sâlis imzasıyla ehemmiyetli ve beni çok mesrur eden ve Küçük Lütfü’nün bir varisi olan bir zatın, Risale-i Nur’a kıymetli hizmeti ve tesahubunu beyan eden bir mektubunu aldım. O zat kimdir? Ben, çok selam ve dua ile onu tebrik ediyorum.”²

“Aras Atabey’de, eskide Lütfü, Zekâi gibi iki kıymetli şakirtlerin yerlerini boş bırakmayan, Aras kahramanları olan Tahir ve Abdullah Çavuş’un Risale-i Nur’a hizmetleri, Aras hakkında endişelerimi tamamen izale etti.”³

“Rabian: İslamköylü, Kuleönü ortasında olan ve Sıddık Sabri ve Lütfü gibi talebeleri yetiştiren Atabey Karyesi, çok defa hatırıma geliyordu. ‘Acaba bu köy neden geri kaldı, söndü?’ diye düşünüp müteessir oluyordum. Fakat Cenab-ı Hak’a hadsiz şükür olsun ki Tahir ve Abdullah Çavuş o endişemi tamamıyla izale ettiler, büyük bir teselli bana verdiler.”⁴

“Saniyen: Sabri ile Hafız Ali’nin reyî ile teshil-i muhabere için verdiği kararlar bazan Atabey yoluyla muhabereyi, onlar gibi biz de kabul ettik. Lütfü’nün bir varisi Abdullah Çavuş namıyla, adresiyle gönderilecek.”⁵

“Rabian: Merhum Lütfü’nün hakiki ve pek ciddi bir varisi olan Abdullah Çavuş’un mektubu, onun derece-i sadakat ve ihlâsını ve irtibatını gösterdi. Her vakit İslamköylü Abdullah ile o Abdullah Çavuş’u duada beraber yâd ediyordum.”⁶

“Madem Hafız Ali ile siz, Atabey yoluyla da muhabere etmeyi münasip görmüşsünüz. Atabey’de Abdullah Çavuş’un veya münasip gördüğünüz birisinin adresini bildiriniz. Abdullah Çavuş’un sizin namınıza istediği Onuncu Şuâ namındaki Fihriste’nin ikinci cildini yazdırdık ve Hizbül’-Ekber-i Nuriye’yi Feyzi yazdı. Yakında inşaallah göndereceğiz.”⁷

“Bu defa Hafız Ali’nin ve Halil İbrahim’in ve Lütfü’nün bir varisi Abdullah’ın, ehemmiyetli üç mektuplarını aldım.”⁸

“Merhum Lütfü’nün ciddî ve hakikî bir vârisi olan Abdullah’ın mektubunda, Risale-i Nur’la alâkadar olan başta Tâhirî ve babası ve Ali ve Vehbi, Şükrü, Mustafa, Mehmet, Hüseyin, Mehmet, Hakkı ve bilhassa eskiden Risale-i Nur’da mevkii bulunan Büyük Zühüd gibi kardeşlerimizin selâmları beni çok ziyade mesrur eyledi.”⁹

“Dördüncüsü: Sâbık üç tevafuku yazdıktan sonra, büyük Hafız Ali’nin gayet güzel mektubuyla,

¹ Savlı Hasan Kurt Ağabey’in Tâhirî Ağabey’den naklettiği bir hatıra: “Atabeyli Küçük Lütfi Ağabey’in (r.h.) vefatından sonra Hafız Ali Ağabey (r.h.), ‘Lütfü’nün yerini Tâhirî doldurur, Tâhirî’yi onun yerine kazanalım’ diye hususi alaka göstermiş ve bu şekilde Tâhirî Ağabey hizmete dâhil olmuştur. Bu sebeple Üstad Hazretleri birçok yerde Tâhirî Ağabey’e ‘Lütfü’nün varisi’ diye bahsediyor.” (Ağabeyler Anlatıyor-1 sayfa 367) Tâhirî Ağabey’le bir ruh iki ceset beraberliği olan Abdullah Sualp da Lütfü’nün varisi olarak anılıyor.

² Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 98.

³ Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 110.

⁴ Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 118.

⁵ Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 170.

⁶ Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 171.

⁷ Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 178.

⁸ Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 286.

⁹ Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 287.

Hulusi-i Sâlis Abdullah Çavuş'un manidar mektubu ve Hulusi Bey'in ve Kâtip Osman'ın kıymetli mektuplarını aldım."¹⁰

"...Risale-i Nur'un bir kahramanı olan Tâhirî'nin eniştesi ve Risale-i Nur'un saff-ı evvelinde ve şakirtlerinin başında bir zaman nazırlık vazifesini gören ve şimdiye kadar da Risale-i Nur hakkında kalbini bozmayan Büyük Hafız Zühtü'nün samimi kemal-i sadakat ve ihlası gösteren mektubu ve Hulusi-i Sâlis Abdullah Çavuş'un haşiyesinde tasdikle, bu eski ve yeni gayyur kardeşimiz Büyük Zühtü, resmiyete bakmayarak, Risale-i Nur'un mühim vazifelerinden olan masumlara Kur'an dersini vermekle gösterildi ki merhum Zühtü Bedevi yerine, bu Büyük Zühtü'yü yeni veriyor."¹¹

"Merhum Lütfü'nün ehemmiyetli varislerinden Abdullah Çavuş, kahraman Tâhirî ile Atabey'i Nurs karyem hükmüne getirmişler. İslamköylü Abdullah, Hafız Ali (r.h.) zamanında Risale-i Nur'a çok hizmet etmiş. Onlara umumen selam ediyorum."¹²

"Salisen: Lütfü'nün sebatkâr ve pek ciddi varisi Abdullah Çavuş ve İslamköylü merhum Hafız Ali'nin şakirt ve varislerinden Mustafa'nın mektuplarını umum Nur Fabrikası'nın kahramanları hesabına kabul ettim."¹³

"...Çok alakadar olduğum Atabey kahramanlarının ve Lütfü varislerinin ve büyük merhum Hafız Ali'nin vekil ve varis ve hizmet-i Nuriye'de muktedir arkadaşlarının, Tâhirî ve Abdullah Çavuş'un tebrik mektuplarını..."¹⁴

"Salisen: Atabeyli metin ve ciddi bir kardeşimiz Abdullah Çavuş'un yazdığı mektubu tasdik ediyorum."¹⁵

¹⁰ Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 313.

¹¹ Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 327.

¹² Bediüzzaman Said Nursî, *Emirdağ Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 115.

¹³ Bediüzzaman Said Nursî, *Emirdağ Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 182.

¹⁴ Bediüzzaman Said Nursî, *Emirdağ Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 231.

¹⁵ Bediüzzaman Said Nursî, *Emirdağ Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 400.

(1895 – 1960)

ABDULLAH ÇAVUŞ (YAVAŞER)

Risale-i Nur'da isimleri ve sıfatları aynı olan çok sayıda ağabeylerimiz vardır. Mesela: Aynı tarihlerde yaşamış, Ispartalı üç Abdullah Çavuş; birisi İslamköylü, diğeri Isparta'nın Hafız Ali'si olmak üzere iki Hafız Ali; küçükçük Sav'da aynı anda yaşamış üç Hafız Mehmet; Ahmet, Mehmet, Hasan ön adlı üç Feyzi; Egemen ve Ural soyadlı iki Atıf; Halıcı ve Arseven soyadlı iki Sabri; Sıddık ve Mübarek lakaplı ve Çakın soyadlı üç Süleyman; biri Safranbolulu, diğeri Maraşlı iki Mustafa Ramazanoğlu; Kuleönü, Eğridir ve Denizli'den üç Hafız Mustafa ve pek çok sayıda Mustafalar, Ahmetler, Mehmetler, Aliler...

Çalışmalarımız, adaş ağabeylerimiz birbirinden tefrik edilebilecek şekilde, hususiyetleri ve Hz. Üstad tarafından isimlerinin yanlarına eklenen sıfat ve lakapları dikkate alınarak devam etmektedir. Bu metinde bahsi geçecek ağabeyimiz, üç Abdullah Çavuş'tan birisi olan Barlalı Abdullah Yavaşer'dir. Diğer ikisi; İslamköylü Abdullah Kula ve Atabeyli Abdullah Sualp'tır...

BARLALI ABDULLAH ÇAVUŞ (YAVAŞER)

Abdullah Yavaşer'in Barla Kabristanında bulunan mezar taşında doğum tarihi 1895, vefatı da 1960 olarak yazmaktadır. Barla'nın Yokuşbaşı Mahallesi'nden olan Abdullah Yavaşer, diğer adaşları gibi askerliğini Çavuş olarak yapmıştır. Barla halkı tarafından Abdullah Çavuş olarak anıldığından dolayı, komşusu olan Hz. Üstad da ona soyadıyla değil, 'Çavuş' lakabıyla hitap etmektedir. Üstad'ın mektuplarında 'Yavaşer' soyadı hiç kullanılmaz.

Abdullah Yavaşer, Üstad Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin sekiz senelik Barla hayatı sırasında, yakın komşusu ve talebesi olmuştur. Aşağıda aldığımız mektuplardan da anlaşılacağı gibi, Üstad'ın çok sevdiği ve güvendiği Barla talebelerinden birisidir. Abdullah Yavaşer, 1943 Denizli Mahkemesi sırasında Üstad'la beraber hapis yatmıştır; Denizli mazlumlarının listesinde onun da ismi geçmektedir.

Risale-i Nur'da, Abdullah Çavuş olarak sekiz yerde ismi geçmektedir. Şöyle ki:

Barlalı Sıddık Süleyman'a yapılan bir itiraz üzerine, Bediüzzaman Hazretleri yazdığı bir mektupta, Barla'yı kendisine sevdiren, gurbeti unutturan yakın dostlarından bilvesile bahsetmektedir. Bu dostlardan birisi de Abdullah Yavaşer'dir. Mektubun ilgili kısmı şöyledir:

“Böyle bir adamla (Sıddık Süleyman Kervancı) bu köy değil, belki bu vilayet iftihar etmeli. Bu tarz ahlâk bu zamanda bulunması, medar-ı ibrettir. Ben hem garip hem misafirim. Benim istirahatımı temin etmek köyün borcu idi. Bu köy namına Cenab-ı Hak onu ve Mustafa Çavuş'u ve Muhacir Hafız Ahmed'i ve Abdullah Çavuş'u bana ihsan etti. Ben de Cenab-ı Hakk'a şükrediyorum. Bunlar bana yüzer dost kadar kıymettar göründüler, vatanımı bana unutturdular. Gurbet ve misafirlik elemi bana çekirmediler. Bunların yüzünden ben, bu köyün hayatta ve vefat edenleriyle alakadar olup, onlara her zaman dua ediyorum.”¹

Bediüzzaman Hazretleri, başka bir mektubunda; 'Mübarek bir hane sahibi ve sadık bir arkadaşım' dediği Abdullah Yavaşer'i, mazhar olduğu bir inayete şahit tutmaktadır:

“Şu mübarek Ramazan'da, yalnız iki haneden bana yemek geldi; ikisi de beni hasta etti. Anladım ki başkasının yemeğini yemekten memnûm. Mütebakisi, bütün Ramazan'da benim idareme bakan

¹ Bediüzzaman Said Nursî, *Barla Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 284.

mübarek bir hanenin ve sadık bir arkadaşım olan o hane sahibi Abdullah Çavuş'un ihbarı ve şehadetiyle, üç ekmek, bir kıyve pirinç bana kâfi gelmiştir. Hatta o pirinç, on beş gün Ramazan'dan sonra bitmiştir."²

1929 yılında Barla'da telif edilen ve Risale-i Nur'un bir şaheseri olan *On Dokuzuncu Mektup* yazılırken görülmemiş bir inayete ve Mu'cizat-ı Nebeviye'nin harika bir kerametine şahit olunmuştur. Bediüzzaman Hazretleri'nin "daimi hizmetkârım" dediği Abdullah Yavaşer, bu harika inayetin en yakın şahitlerinden birisidir.

Bediüzzaman, telif anında gördüğü bu inayeti aynı risalenin en son sayfasında şöyle izah etmektedir:

"Hem yanımda kütüb-ü hadisiye ve siyer kitapları yoktur. Bununla beraber 'Tevekkeltü alallah' diyerek başladım. Öyle bir muvaffakiyet oldu ki, Eski Said'in kuvve-i hafızasından ziyade Hafızam yardım etti. Her iki-üç saatte, süratle otuz-kırk sahife yazıldı. Bir tek saatte, on beş sahife yazılıyordu. Ekser Buharî, Müslim, Beyhakî, Tirmizî, Şifa-i Şerif, Ebu Nuaym, Taberî gibi kitaplardan naklediliyor. Hâlbuki bu nakilde hata olsa -hadîs olduğu için- günah olması lazım geldiğinden, kalbim titriyordu. Fakat anlaşıldı ki inayet var ve şu risaleye ihtiyaç var."

Şahitsiz ispatsız bir şey yazmayan Üstad Bediüzzaman Said Nursî, bu ifadelerini, aynı sayfanın altında, hadisenin görgü şahitlerine teyit ettirmektedir. Bu imzalardan en birincisi de Abdullah Yavaşer'dir. Şöyle ki:

"Evet, biz müsveddeyi yazıyorduk. Üstadımız da söylüyordu. Yanında hiç kitap yoktu; hiç müracaat da etmiyordu. Birden bire, gayet süratli söylüyordu, biz de yazıyorduk. İki üç saatte otuz kırk, daha fazla sahife yazıyorduk. Bizim de kanaatimiz geldi ki, bu muvaffakiyet, mu'cizat-ı Nebeviye'nin bir kerametidir.

Daimi hizmetkârı Abdullah Çavuş; hizmetkârı ve müsvedde kâtibi Süleyman Sâmi; müsvedde kâtibi ve ahiret kardeşi Hafız Halit; müsvedde ve tebyiz kâtibi Hafız Tevfik."³

Şefkat Tokatları Risalesinde de Barlalı Abdullah Yavaşer'in ismi geçmektedir. Üstad'ın rızası olmadan Barla'ya, kendisini ziyarete gelen Kuleönlü iki Mustafa'nın dönüşte tutuldukları fırtına sebebiyle, yedikleri şefkat tokadı izah edilirken şunlar söylenir:

"Mustafa Çavuş dedi: O gitse, o da kalacak. Ben de onun arkasından gidip aramak lazım. Benim arkamdan da Abdullah Çavuş gelmek lazım. Bu hususta 'Tevekkelnâ alallah' dedik, intizar ettik."⁴

Abdullah Yavaşer ismi, Külliyyat'ta muhtelif vesilelerle şu şekilde geçmektedir: Üstad Hazretleri, kendisini Kürt diye tezyif etmek isteyen menfi milliyetçilere cevap verirken Abdullah Yavaşer'in ismini de zikretmektedir:

"Hem ben bu memlekette Hulusî, Sabri, Hafız Ali, Hüsrev, Re'fet, Asım, Mustafa Çavuş, Süleyman, Lütfü, Rüştü, Mustafa, Zekâî, Abdullah gibi yirmi-otuz Müslüman-Türk gençlerini âdeta yirmi-otuz bin millettaşlarıma tercih ettiğimi ve onları o otuz bin adamın yerine kabul ettiğimi, bu dokuz senedeki Türkçe âsâr ile ve hizmet ile göstermişim."⁵

Re'fet Barutçu'ya cevabî mektubunda:

"Hazır Mesut, Galip ve Süleyman Efendiler, Mustafa Çavuş, Abdullah Çavuş selam ediyorlar."⁶

"Kalben rahatsızlığım dolayısıyla, Kurban Bayramına kadar Süleyman Efendi, Şamlı Hafız Tevfik, Abdullah Çavuş ve Mustafa Çavuş'tan başka kimseyi kabul etmiyorum. Affedersiniz, gücenmeyiniz."⁷

Hız. Üstad, Emirdağ'dan Barla'ya yazdığı bir mektubunda ise şunları söyler:

"Ben bütün Barla halkına, hususan Süleymanlar ve Bahri ve Mehmetler ve Mustafalar, eski zamanda Nurlara kıymettar hizmet eden Şamlı Hafız Tevfik ve mübarek Hafız Halit ve İmam Hakkı Efendi ve

² Bediüzzaman Said Nursî, *Mektubat*, Söz Bas. Yay., s. 103.

³ Bediüzzaman Said Nursî, *Mektubat*, Söz Bas. Yay., s. 280.

⁴ Bediüzzaman Said Nursî, *Lem'alar*, Söz Bas. Yay., s. 99.

⁵ Bediüzzaman Said Nursî, *Barla Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 321.

⁶ Bediüzzaman Said Nursî, *Barla Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 453.

⁷ Bediüzzaman Said Nursî, *Barla Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 485.

Muhacir Hafız Ahmet ve evladı ve ahfadı ve Şem'i ve bana çok hizmet eden Abdullah Çavuş ve oradaki komşularıma ricalen ve nisaen binler selam ve dua ederim ve mübarek aylarda dualarını isterim.”⁸

⁸ Bediüzzaman Said Nursî, *Emirdağ Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 216.

(1939 -)

AHMET URAL

Ahmet Ural 1939 Rize doğumludur... 'Sözler' kitabının yeni harflerle yapılan ilk baskısında 'Neşredenler' kısmında adı geçmektedir. Ahmed Ural, 'Sözler'i tab eden rahmetli Atıf Ural'ın küçük kardeşidir.

Risale-i Nur'un efsanevî Avukatı rahmetli Bekir Berk'in, 1958 yılında, Ankara'da, Dr. Tahsin Tola'nın teklifiyle aldığı ilk Nur davası, nur talebeleri tarafından iyi bilinir¹. Bu mahkemeye müdahil olan ağabeylerin o tarihte avukatlarıyla beraber toplu olarak çektiydikleri birkaç adet fotoğraf da vardır. Bu metinde sadece birisi görülen bu tarihî fotoğraftaki ağabeyleri senelerce evvel Bayram Yüksel ağabeye tek tek sormuş, isimlerini not almıştım. Fotoğrafta Ahmed Ural'da vardı, o da 45 gün hapis yatmıştı. Bayram ağabeyi dinlerken, şimdilerde Ahmet Ural'ın kullanmak istemediği, yazmama da izin vermediği için yazamadığım, daha önce de hiç duymadığım çok farklı olan ikinci ismi hemen dikkatimi çekmiş ve kendisini merak etmiştim. Fakat O'na bir türlü ulaşamamış, adresini bulamamıştım. Yine de görüşmüş değilim... Bana tavassut eden, Ahmed (.....) Ural'ın ağabeyi Kemal Ural vasıtasıyla kendisinden ısrarla randevu talep ettiğim halde, bazı haklı mazeretlerinden dolayı benimle görüşmek istemedi.

Ahmet Ural, bu kitapta ikisinin de hatıraları bulunan Kemal Ural ve Atıf Ural'ın küçük kardeşleridir... Rahmetli Atıf Ural 1956 senesinde Üstad'ının arzusu ve teşvikiyle Risale-i Nur'u ilk defa yeni harflerle matbaalarda bastıran ağabeyimizdir. Onun tab ettirdiği Sözler kitabının iç kapağında teşekkür edilenler arasında kardeşinin adı 'Ahmed' olarak geçmektedir. Hem de ilk sırada... Çünkü Ahmet, 'Sözler'in basılmasında ağabeyi Atıf'a yardımcı olmuştur. Bize, bu kısa ve öz bilgileri, evinde ziyaret ettiğim, büyük ağabey Kemal Ural verdi. Kemal ağabey bu vesileyle kendisinden altı yaş büyük ağabeyi rahmetli Albay Rüknettin Ural'dan da bahsetti. Üstad Bediüzzaman'la ilgili çok ilginç bir hatırasını anlattı ve bir tespitte bulundu... Kemal Ural'a teşekkür ediyorum...

SÖZLER kitabının iç sayfasında neşredenlere teşekkür.

İlk sırada adı geçen 'Ahmed' Atıf Ural'ın kardeşidir.

Bu isimlerin açılımı için Said Özdemir ağabeye başvurdum.

Aynen şöyle dedi: Ahmed Ural, Mustafa Cahid Türkmenoğlu, Salih Özcan, Said Özdemir

¹ 1958 Ankara mahkemesi hakkında geniş bilgi, "Ağabeyler Anlatıyor-1" kitabının Mustafa Cahid Türkmenoğlu maddesinde sayfa 231'de vardır.

Kemal Ural Anlatıyor:

Kemal Ural, kendisine yaptığımız ziyaretimizden sonra, bize gönderdiği mektuplardan birinde, kardeşi Ahmed Ural için şöyle başlıyor:

*Kardeşim Ömer,
Bak sana bir şey anlatayım ki, belki kitabına alırsın: Ahmed'e telefon edip, "Bana röportaj için geldiler, sen de bir şeyler söylemek ister misin?" dediğimde, Ömer'im işte telefondaki ses:
Bak kitâb-ı kâinatın safha-i rengînine
Hâme-i zerrîn-i kudret, gör ne tasvir eylemiş.
Kalmamış bir nokta muzlim, çeşm-i dil erbabına
Sanki âyatın Hudâ, nur ile tahrir eylemiş.
Bak, ne mu'ciz-i hikmet, iz'ân rubâ-yı kâinat;
Bak, ne âli bir temaşâdır: fezâ-yı kâinat.
Dinle de yıldızları, şu hutbe-i şîrinine,
Nâme-i nurunu hikmet, bak ne takrir eylemiş.
Ahmed burada durdu ve ağlamaklı bir sesle, "Başka ne söyleyeyim ağabey!" dedi ve beni de ağlattı... Sevgiler, selamlar... Kemal Ural*

Evinde ziyaret ettiğim Kemal Ural ağabey kendisinden, 12 yaş küçük olan kardeşi Ahmed Ural ve 6 yaş büyüğü Rükneddin Ural hakkında aşağıdaki bilgileri vermiştir.

KARDEŞİM AHMET URAL

Kardeşim Ahmed Ural, 1939 Rize doğumludur; benden 12, Atıf'tan 6 yaş küçüktür. Mühendistir... Üstad'ı görmüştür... Üstad ona bizzat "Eddâi"yi okumuştur... O sırada, Ahmet kendinden geçmiş bir durumda Üstadın yüzüne hayran hayran bakarken, Üstad ona "Bakma Ahmed!" demişti. İçinde inciler ve aynı zamanda fırtınalar saklayan durgun, sakin bir deniz gibidir o şu anda. Yalnız benim bildiğim bir öyküdür bu... Ahmed'in, Risalelerin bazı bölümleri hala ezberindedir. 1958'de Ankara'da diğer ağabeylerle beraber Ahmet Ural da 45 gün kadar tutuklu kalmıştı. Ahmed, kendisinden altı yaş büyük ağabeyi Atıf'a, 1956'da Üstad'ın arzusuyla Risale-i Nur eserlerini matbaada tab ettirme faaliyetlerinde de yardımcı olmuştur. İlk basılan Sözlere kitabının iç sayfasında, teşekkür bölümünde ismi geçer. Ruhunda hala o eski iklim ve meltemler uçuşan Ahmet Ural...

AĞABEYİM RÜKNEDDİN URAL

Bir de benden altı yaş büyük rahmetli ağabeyim Rüknettın Ural vardı... Onunla ilgili enteresan bir şey anlatayım:

Benim bu ağabeyim subay'dı. Biz baba bir, anne ayrı... Albay'dı o sırada; Benim ve Atıf'ın, Üstad ve Risale-i Nur dolayısıyla takibata uğradığımızı, hapislere girdiğimizi, Isparta'ya Üstad'ı ziyarete gittiğimizi duyardı. Mesleğinin ve aldığı eğitimin de etkisiyle 'Şu adamı bir ele geçirsem de haddini bildirsem' derdi hep Üstad için.

Bir gün tayini Isparta'ya çıkmaz mı? Tam bir fırsat yakalamıştı... Ama birden değişen hissiyatını sonradan şöyle anlatmıştı bana: "Bu niyetle gidiyordum Isparta'ya. Ona cezasını verecektim. Fakat ne zaman Isparta'ya ayağımı bastım, bende o kin ve nefret kayboldu." Evet, aynen böyle dedi ağabeyim...

Dostlar, kardeşler nasıl açıklayacağız bunu? Her şey aşikâr ve çok açık değil mi?

Şunu da anlatmalıyım, ağabeyimi, bakın yeri geldi burada; O öyle bir insandı ki, kış günü titreyen bir yoksul görse, fanilasını çıkarıp giydirir, sokakta topal bir köpek görse kucaklayıp veterinerine götürürdü. Bakın siz şer gibi görünen bir şeyin saklamış olduğu hayra ve bakın onun kalbinden o olumsuz duyguyu rahatlığa, belki de sevgiye çeviren Rahmetin cilvesine!

1958'DE ANKARA'DA HAPİS YATAN NURCULAR, AVUKATLARI VE ZİYARETÇİLERİ.

Bayram Yüksel ağabeyden kaydettiğim isimler şöyledir:

Üst sıra soldan: Cemaleddin Günel, Ahmed Ural, Bayram Yüksel, Salih Özcan,

İzber Hikmet Ağalar, Zübeyir Gündüzalp, Mehmet Özkan.

Orta sıra: Tâhirî Mutlu, Av. Mustafa Egemen, Av. Bekir Berk, Av. Vecihi Işık, S. Rüşdü Çakın

Ön sıra: Mustafa Cahid Türkmenoğlu, Mustafa Sungur, Bekir Sami,

Said Özdemir, M. Emin Birinci, Ahmed İhsan Genç.

(1933 1966)

ATIF URAL

Atif Ural 1933 Kars doğumludur... 1966 senesinde 33 yaşında iken vefat etmiştir...

Merhum Atif Ural, Hz. Üstad'ın talimatıyla, Risale-i Nur eserlerinin, 1956 senesinden itibaren, matbaalarda yeni harflerle Ankara'da ilk defa basımını yapan ağabeyimizdir... 33 senelik kısa ömrüne çok büyük, çok şerefli tarihi hizmetleri sığdıran efsanevî bir kahramandır o... Hatıraların tamamı okunup bitirilince bunun asla mübalağa olmadığı görülecektir...

Lise'yi Erzincan'da bitirip, 1952 yılında Ankara Hukuk Fakültesine kaydolan Atif Ural, normal sürede tamamlayabileceği okulu -hizmet-i imaniye için- 6 sene daha uzatarak 10 senede bitirmiştir. Sonradan profesör olan -Tarihçe-i Hayat'ta Üstatla beraber aynı karede fotoğrafı bulunan- rahmetli Günay Tümer'in hemşiresiyle 1959 senesinde evlenmiş ve Betül ve Binnur isimli iki kızları olmuştur. Hukuk Fakültesini bitirince savcı olarak Sason, Nusaybin ve Bozkurt'ta görev yapmıştır. 1966 senesinde Bozkurt'ta vazifeli iken, Ankara'da bulunan ağabeyi Kemal Ural'ı ziyareti sırasında rahatsızlanır, Ankara Ün. Tıp Fakültesi Hastanesine kaldırılır ve burada yatmakta iken 18 Eylül Pazar günü aniden vefat eder. Vefat ettiği 33 yaşındadır...

Atif Ural'ı, en başta kendisine Risale-i Nur'u tanıtan ağabeyi Kemal Ural'a sordum. Kemal Ural ağabey bizi evinde kabul etti. Gözyaşları içinde hatıralarını anlattı, sorularımızı cevaplandırdı. Bize kardeşinin hiç görmediğimiz fotoğraflarını verdi. İlk tab edilen iki ciltlik Sözler kitabını gösterdi. Ayrıca başka belgeler, dokümanlar da aldık Kemal ağabeyden. Kendisine çok teşekkür ediyorum. Üstad'la ilgili kendi hatıraları bu kitapta Kemal Ural adıyla ayrıca yayınlanmıştır.

Rahmetli Atif Ural ağabey için araştırmalarımız devam etti. Bu meçhul kahramanı bütün yönleriyle keşfetme azminden yola çıkarak, onu yakından tanıdıklarını bildiğim Said Özdemir, Nusred Kocabay hocaefendi ve Hasan Okur gibi ağabeylere de sordum. Bunların yanında, Kemal Ural ağabeyin yardımıyla, şimdiye kadar Atif Ural hakkında basın-yayında çıkmış olan yazı ve makaleleri taradık. Allah'a şükürler olsun ki bolca doküman elde ettik. Atif Ural'ın teklifiyle Tarihçe-i Hayat'ın Önsöz'ünü yazan Ali Ulvi Kurucu, Av. Gültekin Sarigül, Mehmed Kırkinci, Dursun Gürlek, M. Şevket Eygi ve Sezai Karakoç'a aid hatırat ve makaleler bulduk, masamızdaki çalışma materyalimiz zenginleşti. Hemen şunu belirteyim; saydığım isimler ittifakla onun eşsiz fedakârlığını, feragatını, tevazuunu, kabiliyetini, hizmetlerini anlatıyorlar...

Nusred Kocabay 'onun gibi bir insan görmedim ben'; Ali Ulvi Kurucu 'O arslan genç'; Av. Gültekin Sarigül 'Ona hayrandım'; Hasan Okur 'Atif hakikaten bir cevherdi'; Mehmed Kırkinci 'Arkasında namaza durduğumda dünyalar benim oluyordu'; Said Özdemir 'Çok fedakâr, çok şevклиydi'; Dursun Gürlek 'Meçhul Kahraman'; Mehmet Şevket

Eygi 'Muhlis ve fedakâr'; Sezai Karakoç 'İpekten yumuşaktı' diyor Atıf Ural için. Mübalağa yok, ittifak var, onlar söyledi biz yazdık...

Araştırmalarımı bitirdikten sonra Atıf Ural'ın Ankara Cebeci'deki kabrini ziyaret ettim. Gözyaşları içinde dualar ettik... Allah, O'nun gibi ağabeylerimizin cümlesinin kabirlerini nur eylesin... Âmin...

Kemal Ural Anlatıyor:

-Bize Kardeşiniz ve Nur Talebesi Atıf Ural'ı tanıtır mısınız?

-Atif, 1933 Kars doğumludur, yani benden altı yaş küçüktür. Babam Ali Baha Ural'ın mesleği hâkimlikti... Rizeli olan babam, Erzincan'da hâkimlik yaparken annemle evlenir... Bir ara babamın tayini Kars'a çıkar ve Atif orada dünyaya gelir. Memuriyetini tamamladıktan ve emekli olduktan sonra tekrar Erzincan'a dönen babam kısa bir müddet sonra vefat eder... Atif lise eğitimini Erzincan'da tamamlar ve 1952'de Ankara Hukuk Fakültesine yazılır.

Kemal Ural Atıf Ural'ın ağabeyidir

Atıf Kars'ta 9 aylıkken sağ kaburga tarafı cerahat topluyor. Doktor diyor ki, 'ameliyat yaparsak yüzde bir kurtulma ümidi var, yapılmazsa ölecek...' Ameliyata annem razı olmuyor, babam yapılsın diyor... Ameliyat yapılıyor, cerahat alınıyor ve Atıf kurtuluyor... Bence Atıf'ın manevi kader çizgisi bu olayla başlıyor. Onun kurtuluşundaki hikmet, kısa sürecek hayatıyla ileride yapacağı hizmetti...

Risale-i Nur'u Atıf'a kader benimle tanıttı. Ben Ankara'da Ziraat Fakültesinde okurken, o da Erzincan'da lisede okuyordu. Evde annem, anneannem ve Atıftan iki yaş küçük kız kardeşim vardı. Atıf'a Küçük Sözler'i o sırada gönderdim.

Karlı bir kış günü, annem ve kız kardeşim ayrı ayrı odalarda uykuya dalmaktayken, gecenin derinliği içinden gelen bir ses duyuyorlar. Bu ses,

"Attttttttttttfff!" "Attttttttttttfff!" "Attttttttttttfff!" diye defalarca tekrarlıyor.

Ürperti içinde iyice yorgana sarınıp uyuyorlar ve sabah olunca da bunu anlatıyorlar birbirlerine. Ve Atif "Niçin söylemediniz bana? Söyleseydiniz o sese doğru giderdim!" diyor. Atif'ı, demek ki gerçekten hizmete çağırıyordu bir ses.

Sanırım Atıf'ın manevi hayatında bu da bir işaret, bir dönüm noktasıydı.

Bu dönemde Atıf'la ilgili anneannemin gördüğü iki rüyayı istersen anlatayım: Birincisi, Atıf süt içiyor, fakat içtikçe eksilmiyor, süt devamlı doluyordu. İkinci rüyada ise Atıf ve anneannem birlikte giderken karşılarına göl ya da deniz, bir su çıkıyor; Atıf bir post atıyor suya, üstüne atlayıp karşı tarafa geçiyor, büyük annem ise kıyıda kalıyor.

Atif Ural Erzincan Lisesi talebesi iken, Hâkim olan babası Ali Baha Ural'ın cübbesi ile.

Ankara'da yaşayacağı farklı, unutulmaz öyküyü genç Atif'in kalbi, ruhu sanki hissetmiş.

ASLINDA YAZILDIĞI FAKÜLTE HUKUK DEĞİL,

RİSALE-İ NUR MEDRESESİ İDİ

Atif liseyi bitirince Ankara'ya gitti ve Hukuk Fakültesine yazıldı. Yıl 1952. Aslında yazıldığı fakülte hukuk değil, Risale-i Nur Medresesi idi. Hayatını oraya adanmıştı; Önce Fakültenin karşısında Seyhan Hamamı üstünde küçük dar bir odacıkta kalmıştı. Burada tahtakurularını öldürmeyip pencereden aşağı atıyordu. Ve yıllarca sonra '1958' buna benzer bir olay; Subayevleri semtindeki evinde bir karasineği öldürdü diye üç gün konuşmamıştı kız kardeşiyle.

Sonradan Ulucanlar, Nizip Apt, Artukoğlu ve en son olarak da Ulusta Murat Lokantası üstü onun mekânı oldu... Atif altı sene uzatarak Hukuk'tan mezun oldu. "İmtihana gireceğim zaman kitaptan bir yer açar, oraya çalışır ve o soru gelirdi bana" diye anlatmıştı sonradan bize...

Onun ilk tanıdığı ağabeyi Ziya Nur idi, onunla ilk olarak Ziya Nur ilgilenmiştir. Aynı okulda Ankara Hukuk Fakültesinde beraber okuyorlardı. Ziya Nur'un Üstad'ın Tarihçe-i Hayat kitabında adı geçer, orada mektubu vardır.¹

Atif bir süre sonra medresede kalmaya ve abi diye anılmaya başlandı... Atif'ta meydana gelen değişikliğin bendeki tesiri çok büyüktür. Atif'taki bu değişim benim Risale-i Nur'un hakikatini kavramamda en büyük etken oldu.

Biliyorsunuz 1956'da yeni harflerle Risale-i Nur'un Sözler'den başlayarak matbaada basılma işi, Üstad'ın isteğiyle Atif'la başlamıştı. Sözler, imkânsızlıklar nedeniyle iki cilt olarak basılmıştı. Nadide bir hatıra ve manevi bir servet olarak hâlâ saklıyorum onu...

¹ Ziya Nur ile ilgili hatıralar bu kitapta kendi adıyla neşredilmiştir.

Atıf Ural tarafından 1956 senesinde Ankara’da imkânsızlıklar nedeniyle
iki cilt olarak bastırılan SÖZLER kitaplarının kapakları

Bir gün görev yaptığım Samsun Vezirköprü’den Ankara’ya ziyarete gitmiştim. Ankara Ulucanlar dersanesine... İçeri girdim... Diz çökmüşler, talebeler, “Sözler” kitabının tashihatını yapıyorlar... Ben de bir köşeye iliştim... Atıf’ın ağabeyi gelmiş diye merasım falan yok... On dakika mı geçti onbeş dakika mı bilmiyorum, Atıf bir ara dönüp bana “abi hoş geldin” dedi. İşte hizmet, işte hakikat bağımlılığı, işte nefsi, benliği feda ediş bu...

Burada bir şey daha anlatayım: Kahvaltı yapıyoruz. Zeytin ve çay var... Bir ara ‘Abi ne yapıyorsun?’ dedi. Ağzına birer birer alarak, başladı o benim çıkardığım zeytin çekirdeklerini yeniden sıyırmaya... Ama öyle şefkatle söylüyor ki ‘Abi ne yapıyorsun’ diye, nefis bir acı duymuyor... Atıf, nimete saygıda “takva”yı öğretiyordu bana... Atıftaki değişim çok etkiliyordu beni. Ondaki ihlâsı, içtenliği gördükçe inan ona talebe olmak istiyordum.

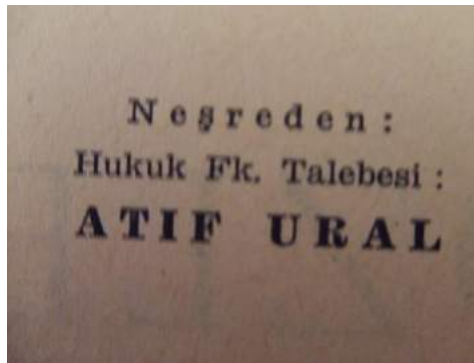
-Onlara bir teksir makinesi almışsınız?

-Sanıyorum medreseye teksir makinesi alışımla o devreye rastladım.

SESİ VE OKUYUŞ TARZI ÇOK ETKİLİYDİ

-Atıf ağabey hapse girdi mi hiç?

-Hayır, girmedim. 1957’de Ankara Ağır Ceza’da ilk ve son kez mahkemeye çıktı, hiçbir ceza almadı. Ama çok kez karakola çağrıldı. Baskınlarda genelde polisin ilk sorusu, “Atıf nerde?” şeklindeydi. Hatta bir defasında Atıf orada olduğu halde ‘Yok burada’ denince polis geri dönüp gitmişti. Sabah namazı sırasında yapılan bir baskında ise Atıf, Lâdik’te yanımdaydı. Ben o zaman Lâdik’te çalışıyordum.

Atıf Ural’ın 1956’da tab ettiği SÖZLER kitabının iç kapağında neşreden olarak adı geçiyor

Nezarette bir gün; ‘Ne dir bunlar? Nedir bu Gençlik Rehberi?’ diyormuş polisler bağırarak Atıf’a. O da gayet sükûnetle: “Gençlik hiç rehbersiz olur mu?” diye cevap vermiş onlara...

İmanı şaha kalkmış, fakat sakın, kadere teslim bir kuzu gibiydi o... Ama onun için, "Masonların belini Atıf kırdı" demişti Üstat bir defasında bana.

Atıf Ural, vefatından üç ay önce Temmuz 1966'da kızları Betül (sağda) ve Binnur (solda) ile

Kastamonu/Bozkurt'ta

-Atıf Ural hakkında başka neler söylemek istersiniz?

-Atıf, Risale-i Nuru çok güzel okurdu. Sesi ve okuyuş tarzı çok etkili idi. Nitekim bu etkiyi Osman Yüksel Serdengeçti şöyle ifade ediyor:

"Eğer nurcuların hepsi Atıf gibi okusa, herkes nurcu olurdu!"

Atıf'la konuşurken ruhlarımız birbirine kolayca açılırdı. Son zamanlarda ise özel sohbetlerimiz olurdu, "Müthiş bir imansızlık seli var..." der ve o sele kapılmış giden insanlara Kur'an ve iman hakikatlerini yetiştirmenin etkili yollarını arardık...

-Said Özdemir'i hatırlıyor musunuz?

-Said (Özdemir) Diyanet'te vaizdi, sonradan dâhil olmuştu Nur'ların hizmetine. Sanıyorum Sözlerin 1. cildinin tashihinden sonra... Çok gayret göstermişti o da. Sonra da Atıf'ın vefatında kabri başında o dua etmiş, herkes âmin demişti.

Bu arada bir şey daha hatırladım. Atıf "Görünmeyi" sevmezdi. Biri tekaddüm etse, öne çıkmak istese o geri çekilirdi.

-Tarihçe-i Hayat'ın 'ÖNSÖZ' ünü yazması için Ali Ulvi Kurucu'ya Atıf Ural'ın teklif ettiğini biliyoruz; nasıl olmuştu bu?

-Evet doğru... Atıf, Tarihçe-i Hayat için 'ÖNSÖZ' ü Medine'de bulunan Ali Ulvi Kurucu'dan istemiş, ona mektup yazmıştı. (Bu husustaki geniş bilgiyi merhum Ali Ulvi Kurucu'nun bu metin içindeki hatıralarında bulacaksınız. Ö. Ö.)

-Üstad'a ziyaretlerinden bahseder miydi?

-Atıf'ın Üstada çok sayıda ziyaretleri vardır. Bana bir mektubunda; "Abi, Üstad'a giderken altı sorum vardı, onları ben sormadan tek tek cevapladı" diye anlatmıştı. Yine bir arkadaşıyla ziyaretinde Üstad onlara "El öpmekten ne çıkar?" ve ellerini kitap gibi tutarak, "Okuyun! Okuyun!" demişti ve Atıf sonradan bunu "Güllerin Hayatı" başlığıyla bir öykü haline getirerek neşredilmek üzere Şule'ye göndermişti. Şule, İstanbul'da benim sonradan çıkardığım bir dergidir.

Ömer kardeş, bak, şimdi hatırladım, Tarihçe-i Hayat'ın basımında bir kardeşimiz Üstadın resminin konulmasına karşı tavır almıştı. Atıf ve diğer arkadaşları "konulsun" diyorlardı. Sonunda karar için Üstada sorulmuş, resmin onayı alınmıştı... Böylece itiraz önlendi ve günümüzde resmin kullanılma gereği tescil edilmiş oldu.

ATIF'I KABRİNE TÂHİRÎ MUTLU İNDİRMİŞTİ

Atif Ural ve kızı Ayşe Betül Sezen aynı kabirde yatıyor.

Ankara Cebeci Asri mezarlık; Ada 204, Parsel 413

Ömer Özcan ve torunu Furkan'ın ziyareti...

-Atif Ural'ın vefat sebebi neydi?

-Beklemediğimiz, ani bir durumdu bu. Tetanos teşhisi konuldu Ömer kardeş.

-Zehirlenme diye bir söylenti çıkmıştı?

-Yok... En son Kastamonu/Bozkurt'ta savcıydı. Ankara'ya beni ziyarete gelmişti. Gelmişken fizik tedavi olmayı istemişti.

-Niçin? Bir ihtiyaç mı hissetti?

-Beli ağrıyordu... Tedavi esnasında bir tuhaflık hissediyor. Hatta bana: "Abi bak çenemde bir tuhaflık var mı?" demişti. Bunu fizik tedavi doktoruna da söylemiş; O da, 'bizde olur öyle şeyler' demiş, geçmiş. Hâlbuki o sıkıntının tetanos belirtisi olduğu fark edilse tedavisine erken başlanırdı dediler... Çok gariptir Atif'i hastaneye götürdüğümüz zaman, orada nöbetçi Doktor, Mehmet Akay çıkmıştı

Atif 1933'de doğdu 33 yaşında 18 Eylül 1966'da Ankara'da vefat etti. Hastaneden telefon ettiler. Gittim... Üstünü beyaz bir örtü ile örtmüşler... Örtüsünü kaldırdım, baktım Atif gitmiş, uçmuştu... Artık yoktu orada Atif... Kapattım tekrar... Önce Bayram Yüksel'e uğradım, "Emri Hak vaki oldu" dedim, yıkanırken Bayram'la yanındaydık. Cebeci kabristanına defnedildi. Kabre kim indirdi biliyor musun? Tâhirî ağabey... Nereden, nasıl, ne zaman gelmişti, muhayyilemde hep bir sır olarak kaldı...

Atif'in refikası hayatta... Tarihçe-i Hayatta Üstadla beraber fotoğrafı olan rahmetli Prof. Günay Tümer'in hemşiresidir. O da kendini hizmete vermiş... Atif'in iki de kızı vardı. Damatlarından birisi Prof. Mehmet Cebeci'dir. Diğer Jeolog Muhsin Sezen, Atif'in rahmetli kızı Betül'ün eşiydi. Betül, kendisi kadar da yaşayamadı. Onu babasının mezarına defnettiler. Ben çok üzgündüm, gidemedim Betül'ün cenazesine. Diğer kızı Binnur halen hayatta...

Ömer, bak unutuyorum hep, şu da var; Üstadı tanımam Rahmetin tebessümüydü bana. Ama bu tebessüm hakkında içimde, çok derinlerde kalan ve şu ana kadar hayalimde

yaşattığım bir merakım var, o da şu: Sözlerin ilk baskısını eline aldığı zaman, Üstad neler hissetti?..

Said Özdemir Anlatıyor:

Atif Ural ile beraber Risalelerin matbaa basım işini yapan Said Özdemir ağabey ile görüştüm, şu bilgileri verdi:

Ömer kardeş, rahmetli Atif’la Ankara’da tab esnasında beraberdik. Sözler, Mektubat, Lem’alar ve diğerleri; bu kitapları beraber bastık. Üstad Hazretleri bekliyordu. Daktilo halinde veriliyordu, götür bastır diyordu. Âtîf’la ve Mustafa Türkmenoğlu ile beraber bastırıyorduk. Kendisi Hukuk Fakültesinde okuyordu. Mezun olabilirdi fakat on senede ancak bitirdi. Çünkü mütemadiyen oradan talebe getiriyordu. Çok fedakârdı. Maksat mekteple alakası kesilmesin, oradan talebe getirsin diye.

Atif Ural hassas ve hizmette çok şevkli bir kardeşti. Sonra savcı oldu... Hastalandı... Tetanos teşhisi kondu... 33 yaşında vefat etti... Evlenmesiyle ilgili Üstad’la istişare ettiğini duymadım. Kastamonulu Mehmet Günay Tümer’in kız kardeşiyle evlendi. Kendisi aslında evlenmek istemiyordu. Ama oldu... Dersanesi Cebeci taraflarındaydı. Sonra Ulus Samanpazarında Eryokuş’a geldi. Orda beraber olduk. Bende Atif’in fotoğrafı vardı, Tarihçe-i Hayat’a koyacaktım fakat ağabeyi Kemal Ural’a sordum; istemedi...²

Nusret Kocabay Anlatıyor:

Mümtaz şahsiyet, kıymetli ilim adamı Ağırlı Nusret Kocabay hocaefendi gençliğinde tarikat ehli olarak halife olmuş, taç giymiş, müritleri olmuş bir şahsiyettir. Hocaefendi 1953’de Ankara’da askerliğini yaparken Risale-i Nur’u Atif Ural vasıtasıyla tanır ve ondan çok etkilenir. O günden itibaren nur talebesi olarak bir nefer gibi hizmete başlar ve el’an devam etmektedir... Kendisine Atif Ural’ı sorduğumda değişik bir hal aldı ve heyecan içinde şöyle cevap verdi:

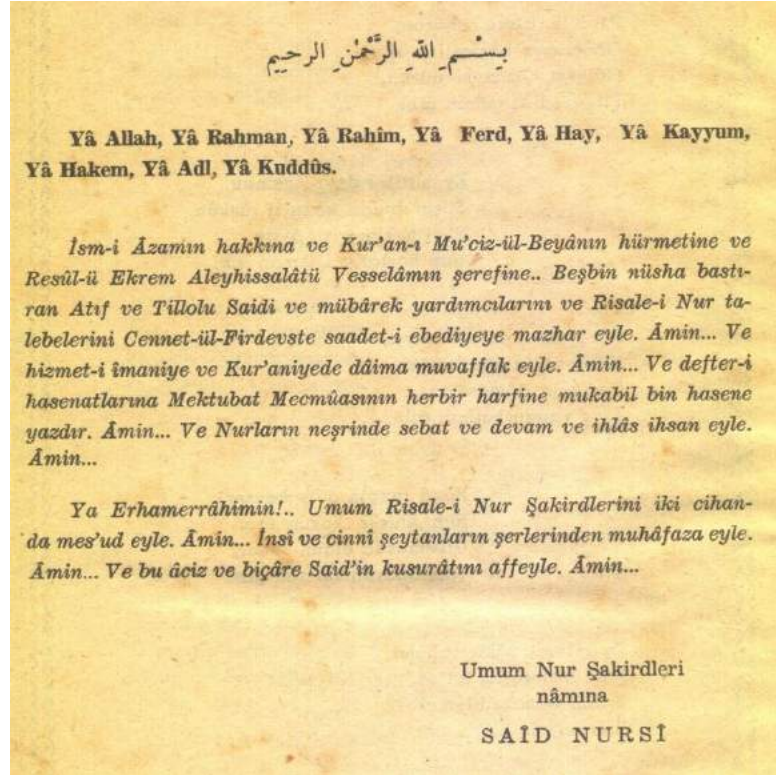
BEN ONUN GİBİ BİR İNSAN GÖRMEDİM

Atif Ural’ı soruyorsun bana; ben onu nasıl tarif edeyim, tarifle onu anlatmak mümkün olmuyor. Yani sadakat, sebat, metanet, uhuvvet, mahviyet hususunda ben onun gibi bir insan görmedim... Onun hali bana mürşid oldu... Atif Ural vasıtasıyla Risale-i Nur’u tanıdım, işte böyle nur kervanı ile devam etmeye çalışıyoruz, Cenab-ı Hak bizleri kabul buyursun. Mustafa Türkmenoğlu, Ziya Nur, Ziya Arun, İsmail Doyuk da vardı o zaman Ankara’da.

1953 ve 54’de Atif Ural’la beraberdik. Ben o zaman askerdim Ankara’da. Cebeci’de Tuna Apartmanının zemin katında kalıyorduk. Soba ile ısıtılan bir daireydi, sobada talaş yakıyorduk. Bana evci kâğıdı yaptırmıştık, ben cumartesi öğleden itibaren Pazar günü öğleye kadar Atif’in bu dersanesinde kalıyordum.

Abdullah Kılıçkaya vardı, şimdi Afyon’da bulunuyor, Üstad’a hizmet etmiş, bir zaman beraber kalmış Üstad’la. Beni o götürdü ilk defa derslere. Ama yerimiz becayiş oldu; ben tarikattan Risale-i Nur’a geçtim; O, ehl-i tarik bir hanımla evlendi tarikata intisap etti. Sonradan tapu sicil müdürü olmuştu.

² Said Özdemir ağabey, Atif’in ağabeyi fotoğrafın kitaba girmesini istemedi deyince, meseleyi Kemal Ural ağabeye sordum. Verdiği cevap gayet kısa oldu: “İhlâs noktasından... Hem Atif da istemezdi bunu...” dedi. Ö. Ö.

Said Nursi Hazretlerinin, ilk baskı SÖZLER kitabının sonuna ilave ettiği dua.

Duada Âtîf ve Tillolu Said şeklinde iki isim geçiyor.

Risale-i Nur'ların yeni harflerle matbaada tab işleri 1956'da başladı ama 1953'den itibaren hazırlıkları başlamıştı. Tâhirî ağabey bir teksir makinesi getirmişti, oraya Tuna Apartmanına kurmuştu. Beni de orada çalıştırmışlardı. Asker olduğumdan bavul dolusu kitapları bana veriyorlar, ben Eskişehir'e götürüp onları Hava Yüzbaşı ve Başçavuş Nuri vardı onlara teslim ediyordum. Eskişehir'de bir dersane vardı, gece orada kalıyor, ertesi günü tekrar Ankara'ya dönüyordum.

Hasan Okur Anlatıyor:

Bu kitapta kendi adıyla hatıraları bulunan Hasan Okur, 10 sene kadar Ordu'da asker olarak görev yaptıktan sonra, Diyanet İşleri Başkanlığından emekli olmuştur. Tarihçe-i Hayat'ta Üstad'la beraber aynı karede fotoğrafı vardır. Atif Ural'ı iyi tanıyanlardandır... Hatıralarının alakalı kısımları buraya alınmıştır.

ATIF URAL HAKİKATEN BİR CEVHERDİ

Ankara Uucanlar'da bir dersanemiz vardı, bir polis kardeşimizin evi. 1955 senesinde Atif Ural'la ilk defa orada karşılaştık. Hukuk Fakültesinde –herhalde- son sınıfta okuyordu o zaman. Atif benim yaşımda 1933 doğumludur. Çok nazik, çok kibar fevkalade bir insandı Atif. Biz rahmetli Atif Ural ile dersten çıkıp yürüyerek Aydınlikevler'den ta Cebeci Dört Yol'a, Abidinpaşa'ya... Yeni mahalle Altıncı duraktan ta Cebeciye kadar geliyorduk çok defa. Gece 12'den sonra otobüs yok. Cepte para da yok. Yolda konuşarak giderdik. Bazen bana Kur'an okutur, O dinlerdi. Üstad'tan, Risale-i Nur'dan konuşurduk. Çok nazik ve kibar tavırlı bir insandı. Risale- Nur'da ilk inkişafımızı temin eden odur. Diğer Sungur ağabey... İlk dersi Türkmenoğlu okudu ama ilk dersi Atif Ural ve Sungur ağabeylerden aldım.

Atif'in o günkü ulaştığı noktaya bu günkü Risale-i Nur bürokratlarının yüzde doksan beşi ulaşamamıştır. Mesela bir örnek vereyim: Ben daha yeniyim... Bana Risale-i Nur'dan bahsederken, ben de mütemadiyen Abdürrahim Zapsu'nun –ki O da bir nur talebesidir- İslam Tarihi kitabını öne sürüyor, şöyledir böyledir diye ona cevap

veriyordum. Atif hakikaten bir cevher... Hiç kızmadan, darılmadan "tabi kardeşim İslam Tarihini, tarihimizi bileceğiz elbette..." diyordu... Ama gayet sakin bir şekilde... Neydi o Atif Ural'ın takip ettiği siyaset, şu; Atif Ural beni böyle uğurladıktan sonra, eğer ben bir daha geleceksen ki geldim, öyle bir noktadan, daha evvelki konuşmamıza bina ederek "kardeşim Risale-i Nur iman esaslarını temel ittihaz ederek bu zamanın tehlikelerini, yangınlarını bertaraf ediyor. Başka eserleri de okumak faydalı amma bu zamanda çok silik sözler var. İfsat eden kitaplar var. Ama iman esaslarını temel ittihaz eden kitapları okuduktan sonra o şartlara uyup uymadığını artık o objektifle anlayabilirsin" diye temel veriyor, Müslümanların kanaatini bulandırmıyordu. Gayet nazik ve kibar... Hele bir daha gelmeyeceksem hiç bulandırmıyor. Geleceksem o temel fikri, sohbet ortamında anlatıyor.

Ankara'da kitapların matbaada tab işinde birinci derecede hizmeti olan Atif Ural'dır. Said ağabey falan sonradan müdahil oldu. Risale neşriyatında Said ağabeyle beraber çalıştık. Binbaşı Hayri Bey vardı, hep daktiloyu o yazardı. Tâhirî ağabey de gelir teksirde çalışırdık. Benim vazifem teksirden çıkanları kurusun diye sermekti. Ben bir şey anlamam...

Bizdeki Risale-i Nur'un büyük mecmualarında, bakınız Üstad Âtîf'a ve Said Özdemir ağabeylere nasıl dua ediyor:

"Yâ Allah, yâ Rahman, yâ Rahim, yâ Ferd, yâ Hay, yâ Kayyum, yâ Hakem, yâ Adl, yâ Kudüs..."

"İsm-i Âzam'ın hakkına ve Kur'an-ı Mu'cüz-ül Beyân'ın hürmetine ve Resul-ü Ekrem Aleyhisselâtu vesselâmin şerefine... Beşbin nüsha bastıran Âtîf ve Tillolu Said'i ve mübarek yardımcılarını ve Risale-i Nur talebelerini Cennet-ül Firdevs'te saadet-i ebediyeye mazhar eyle. Âmin..."

İşte Nurların matbu ilk nâşirleri hakkında Üstadımızın bu duası haklarında ulaşılmaz bir mazhariyettir. Onları nesl-i âti ve mele-i âlânın melekleri dahi alkışladıkları izahtan varestedir.

GAZETE, DERGİ VE KİTAPLARDA ÂTİF URAL:

Ali Ulvi Kurucu Anlatıyor:

Tarihçe-i Hayat'ın Önsöz'ünü yazan merhum Ali Ulvi Kurucu Medine-i Münevvere'de ikamet etmekte iken, 1957'de Âtîf Ural'dan bir mektup alır ve gönlüne bir ateş düşer... Her şey o gün başlar... Birkaç mektuplaşmadan sonra, Tarihçe-i Hayat'ın özeti sayılabilecek o harika üslup ve ateşin ifadelerle 24 saatte Önsöz'ü tamamlar...

Bu tarihi mektuplaşmalar "M. Ertuğrul Düzdağ, Ali Ulvi Kurucu, Hatıralar" kitabının 3. cildinde Ali Ulvi Kurucu'nun kendi ifadeleriyle şöyle anlatılmaktadır:

ATIF URAL İMZALI BİR MEKTUP ALDIM

1957 yılında Medine'de, Ankara Hukuk Fakültesi talebelerinden Atif Ural imzalı bir mektup aldım. Mektuptaki ifadede gönlüme bir ateş düştüğünü sandım. Haftalarca alevler içinde yandım. Otuz üç seneden beri, gönlümde bir buhurdan gibi tütmede olan bu gönül yangını mektup, şöyle başlıyordu:

"Günümüzün Mehmed Akif'i aziz ve muhterem Ali Ulvi Ağabeyimiz!.. Ben sizin ruhunuza âşık oldum. Bu aşkımın başlangıcı şöyledir: İslâm'ın Nuru mecmuasındaki Türk gençliğine hitaben yazdığınız şiirlere kendimi muhatap olarak kabul etmiştim. Yıllardır o şiirler benim mürşidim olmuş, karanlık gönlüm o nurdan meş'alelerin ışıkları ile dolmuştu. Allah'a giden yolları, o meş'alelerin ışığında buldum. Rabbim bana, Risâle-i Nur Külliyyatından feyiz almak lütfunu ihsan etti. Bu yüzden ömrümü, heder olmaktan kurtaran Rabbime şükürden acizim. İnsanlığın imanını kurtarmayı gaye edinen bu mukaddes dâvânın naçiz bir neferi olmayı kendime ideal olarak seçtim. Ömrümü bu yüce dâvâya vakfettim. Çünkü siz şiirlerinizde bana şu şekilde hitap ediyordunuz:

Nurlu genç; her ne kadar cismen uzaksam senden,
Şair oldum, ebedî ruhumu yakdım sana ben...

...

Bir asıl at gibi şahlan, vurulan gemleri kır!

Nerde hakkım diye bir kerrecik olsun haykır!..

Sizden, bu irşadı duyduğumdan beri, ömrümü; bir asil at gibi şahlanmaya ve nerde hakkım, diye seslenmeye vakfettim. Evet, siz bana:

Hep nur senin iman dolu kalbindeki mihrâb,

Kandil olamaz ufkuna dünyadaki mehtâb...

...

İnsanlığı kurtarmaya candan çalışanlar,

Rabbim takacaktır size cennette nişanlar...

Diyordunuz. İnşallah; bu aciz kardeşiniz—bütün aczine rağmen—yüce dâvânın mukaddes bayrağını elinden bırakmayacaktır.

Yukarıda size 'Risâle-i Nur Külliyyatı'nı okumak saadetine erdim, demiştim. Evet, burada bazı kardeşlerle birlikte; sebab-i feyzimiz Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin şahsiyeti, dâvâsı ve eserleri hakkında bir 'Tarihçe-i Hayat' hazırladık. Basılmak üzeredir. Yalnız, gönlüm, bu eserin önsözünü sizin yazmanızı arzu ediyor. Bu arzu, mukavemeti imkânsız bir hamle halinde, beni size rica etmeye zorluyor. Bu arzumu, kardeşlere açıklayınca bana, 'Sen Ali Ulvi Bey'i tanıyor musun?' dediler. Kendilerine 'Elest bezminden,' dedim. Kendimi tutamayarak ağladım. Onlar da benimle ağlamaya başladılar.

İşte muhterem ağabeyimiz, bu satırlarla size gönül derdimi anlatmaya çalıştım. Bendenizin ve bilumum kardeşlerimizin bu samimi ricamızı kabul buyurmanızı istirham eder, huzur-u Habib-i Kibriyâda dualarınızdan bizi dûr etmemenizi rica ederim."

Gönül bestelerinin en yakıcılarından olan mektup, burada bitmiş oluyor.

ATIF URAL ADINDAKİ GENCİN MEKTUBU GÖNLÜMÜ YAKTI

Atif Ural adındaki gencin bu mektubu gönlümü yaktı. Kendisine cevap yazdım:

"Aziz kardeşim, böyle bir kitaba önsöz yazmak için evvela bu zatın eserlerini görüp okumam; cihadını, şahsiyetini, neler yaptığını bilmem ve başından neler geçmiş, bunları görmem lazımdır. Ben ancak Siracinnur, Asa-yı Mûsa adlı iki kitabını okuyup hayran oldumsa da, incelemedim. Fikir beyan edecek kadar malumatım yoktur. Bu insan çok iyi bir insandır, eserleri faydalıdır, alın okuyun, diye yazmak da önsöz olmaz..." diye özür beyan ettim.

Fakat o arslan genç, mektubumu alır almaz ağabeylerine gider, mektubu okur, hemen bütün Risale-i Nur Külliyyatını temin eder, tayyare postası ile gönderir.

Postaneden haber gönderdiler.

"Büyük bir paketin var, kendin alman lazım."

Gittim, aldım. Baktım ki bütün Külliyyat...

KÜLLİYAT'I OKUYORUM FAKAT DOYAMIYORUM

Evvela Üstad'ın imanına, İslam'a, Kur'an'a olan aşkına hayran kaldım. Davaya olan imanı, sade bir inanç olarak kalmıyor. Bir aşk, bir ideal haline geliyor. Bu uğurda çalışmak, ölmek fedakârlığı bu zatta var. Çocukluğumdan beri, yıllardır, dedemde, amcamda, babamda, sonra hocalarımda gördüğüm çırpınış bu zatta da var.

Eserlerin mütalaasına daldım. Notlar alıyorum, derinleşiyorum, fakat doymuyorum. Şu esere de bakayım, bunu da okuyayım derken, zaman geçiyor. Tarihçe-i Hayat kadar bir kitap yazsam, yazabilirdim. O kadar geniş bilgiye, aynı zamanda aşk ve heyecana sahip olmuş idim.

Hasan-el Benna'da, Mustafa Sabri Efendi'de, Ebul Hasan Nedvî'de gördüğüm aşkı, heyecanı, gayreti çırpınışı, bu zatın eserlerinde de görüyordum.

Atif Ural kızları Betül (sağda) ve Binnur (solda) ile

Bir de Risale-i Nur'ların hayretime mucip olan, ruhumu yakan, beni kendisine âşık eden bir tarafı vardı ki, Üstad bu eserleri, hapiste, irka' suretiyle yani dikte ettirerek yazdırıyordu... Ben ise kütüphanede bulunuyorum, önümde binlerce kitap var, eser yazamıyorum. O hapiste bunları yazıyor...

Bu eserleri yazan insan, İlâhî bir te'yide mazhar oluyor ki, yanan bir gönülden çıktığı için, okuyan insanların da gönlünü yakıyor, imanlarını alevlendiriyor.

ÖNSÖZ'Ü 24 SAATTE YAZIP BİTİRDİM

Ben böyle mütalaalara dalmış, mest olup bitmişken, Atif Ural'dan bir telgraf geldi. O tarihte telefon yoktu. Ancak telgrafla görüşülebiliyordu. Atif diyordu ki:

"Muhterem ağabeyimiz, Tarihçe-i Hayat dizildi. Matbaa bütün kurşunlarını bu kitap için bağladığını, matbaasının çalışamaz olduğunu söyleyerek şikâyet ediyor. Bu önsöz gelecekse gelsin, gelmezse kitabı basacağım, diyor. Lütfen önsöz'ü yazıp gönderiniz."

Bunun üzerine dairedaki arkadaşlardan izin aldım.

"Mühim bir işim çıktı. Bir hafta kadar gelemeyeceğim, bana izin verin" dedim.

Harem-i Şerif'te sabah namazını kıldım. Eve gittim oturdum. Gönlümde, ruhumda ne varsa, o güne kadar ne edindiysen, başladım yazmaya.

Ben yazıyı çok güç ve geç yazarım. Bilhassa şiirde, çok yazar bozarım, yazar silerim. Nesirde de öyledir. Daha iyisi, daha güzeli olsa, pürüzsüz olsa, anlaşılır olsa diye günlerce uğraşırım. Yazı hususunda müşkülpesendim...

Buna rağmen, öyle müstesna bir fütuhata mazhar oldum ki, epey uzun sayılabilecek o önsöz'ü, 24 saat zarfında hem yazdım, hem tebyiz ettim; postaya verdim.

Ertesi sabah daireye gittim. "Hayırdır inşallah?" dediler. "İşim bitti, geldim, elhamdülillah" dedim.

Bu önsözün İlâhî bir te'yide mazhar olduğuna, Cenab-ı Hakk'ın kolaylık verdiğiğine kailim.

RÜYAMDA BEDİÜZZAMAN BENİ KUCAKLADI

Zaten o günlerde, henüz yazmaya hazırlanmak üzere Risaleleri mütalaa ettiğim sırada bir rüya görmüştüm. Bu rüya bana çok tesir etti. O zamandan beri Üstad, bir

mücahid, bir fikir, iman, aşka ve heyecan adamı olarak gönlümün maşuku oldu. Rüyamda dediler ki:

Bu gün Üstad Bediüzzaman'ın konferansı var. Konferansın mevzuu şudur:

"İslam nedir? Kurân-ı Kerim nedir, neden indirilmiştir? İslam Peygamberi kimdir? Ne için Hak tarafından gönderilmiştir? Yirmi üç senelik peygamberlik hayatı boyunca neler yapmıştır? Neler bırakıp gitmiştir? Ümmetinden neler bekliyor?"

Mevzu bu imiş... Konferans salonuna girdim. Sultanahmet Camiine benzeyen çok muhteşem ve nurani bir mekân... Pencerelerinden deniz gözükyor. Fakat Allah'ım şahiddir, aynen söylüyorum: Sultanahmet Camiinden 15-20 kere daha büyük... Vardım ki, salon hıncahınç dolmuş. İğne atsan yere düşmeyecek. Cemaat hemen hemen tamamen gençlerden ibaret... Genç bir nesil...

O günlerde bir gece rüyada Üstad Bediüzzaman Hazretlerini gördüm. Rü'yânın safahatı şöyleydi:

Merhum Üstad, oturdukları yerde konuşuyorlardı. Sanki vaaz veriyorlar ve ders okutuyorlar gibi, bir fikrin telkinine çalışıyorlar gibi tavır ve hareketlerle sohbetlerine devam ediyorlardı. Fakir, salona girince ayağa kalktılar, beni yanlarına çağırdılar. Sağ taraflarına beyaz bir çarşaf serdikten sonra fakiri kucaklayıp şu şekilde hitap ettiler: "Sen bugünden itibaren en aziz kardeşlerimden oldun. Bundan böyle dualarımın başındasın. Bu beyaz çarşafı senin için hazırlamıştım. Sen buraya oturacaksın."

Uyandığımda, varlığımın her zerresinin nura gark olduğunu hissettim. Günlerce o manevi, İlâhî tesirin altında kaldım.

İşte O günlerde Atif Ural'dan: "Muhterem ağabeyimiz! Tarihçe-i Hayat, matbaada dizildi. Önsözü bekliyoruz." Telgrafını almıştım...³

Av. Gültekin Sarıgül Anlatıyor:

Av. Gültekin Sarıgül'ün Atif Ural'ı en iyi tanıyanlardan birisi olduğunu bildiğim için kendisinden bir yazı talep ettim. "Ömer kardeş vefatından kısa bir süre sonra yazdığım bir makalem var. O yazının daha güzelini şimdi yazamam. O duyguları tekrar yaşamak lazım; Allah tekrar yaşatmasın... Orada istediğini bulacaksın..." dedi.

Makaleyi bulup okuyunca Gültekin ağabeye hak verdim. Hakikaten Atif Ural gibi, kısa hayatına büyük ve tarihi hizmetleri sığdıran mümtaz bir Nur Hâdimi ancak bu kadar nezih ifadelerle anlatılabilirdi...

İşte vefatından 45 gün sonra, Atif Ural için Gültekin Sarıgül tarafından yazılan ve 2 Kasım 1966 tarihli Yeni İstiklâl dergisinde neşredilen o makale"

İSİMSİZ BİR MÜCAHİD: ÂTIF URAL'DAN HATIRALAR

Memleket çapında tanınmamış olsalar bile, mukaddes dâvânın nice kahramanları vardır. Onlar hakikî kemâli, fenada görürler. Şöhret gibi zâil şeylerin peşinde değildirler. Onlar, İslâm cemaatinin sadece âciz bir ferdi, bir hâdimi olmayı en ulvî makam bilirler. İhlâs, onlarda âdeta tecessüm etmiştir. Fedakârlık, feragat, kendilerinde hakikî ifadesini bulmuştur. İşte bu mücerret mânâ kahramanlarından birisini kaybettik: Âtîf Ural... Bu isim, mukaddes dâvâ yolcularının meçhûlü değildir.

Yeni İstiklâl'in 268. sayısının hâdiseler kısmında vefat haberi intişar eden genç müdde-i umumîlerimizden Âtîf Ural, benim karşılaştığım ilk ihlâslı Müslüman tipini temsil etmekte idi. Ankara Hukuk Fakültesinin 2. sınıfında idim. Âtîf Ural da fakültenin üçüncü sınıfında beş sene ara vermiş, Risale-i Nur'ların neşri işine kendisini vakfetmiş bulunuyordu. Ankara Hukuk yurdunda mevcut mescitte imamlık vazifesini âcizâne

³ Ali Ulvi Kurucu'nun Atif Ural ile mektuplaşmaları bölümü; "M. Ertuğrul Düzdağ. Ali Ulvi Kurucu, Hatıralar" kitabının 3. cildinden alınmıştır.

deruhte ediyorduk. Bu itibarla, mescide gelen üniversiteli genç Müslümanlarla tanışmak kabil oluyordu.

ÂTIF URAL İLE TANIŞIYORUM

Sene 1958... Ramazan ayında'ydık. Teravih namazlarını mescitte beraber kılıyorduk. 'Teravihlerden evvel dinî kitaplardan okuyalım' denildi ve daha ziyade, Büyük İslâm İlmihali'nden parçalar okuyorduk. Bir ara mescidin kütüphanesinde, üzerinde Sözler yazılı kalınca bir kitap gözüme çarptı. Müellifi Bediüzzaman Said Nursî... Bu ismi bir sene evvelinden beri işitiyordum. Fakat mâlûmatım yoktu. Büyük bir İslâm mücahidi olduğu ifade ediliyordu.

Kitabın iç kapağında, 'Neşreden: Hukuk Talebesi Âtîf Ural' ibaresi dikkatimi çekmişti. "Mescitte yine bir Ramazan gecesi teravihten evvel kitap okumak üzere oturuyorduk. İçeriye uzun boylu, yakışıklı, dinamik bir genç girdi ve köşeye diz çöküp oturdu. Teslimiyeti dikkatimizi çekmişti. İçimizden Necatî adlı bir İlâhiyatlı tarafından teklif vuku buldu. Kitaplardan okuyup izah etmesi istendi.

İlâhiyatlı'nın adı Mehmed'di. Mehmed, cebinden ufak bir kitap çıkardı. Mevzu, Ramazan'a dâirdi. Okudu ve izah etti. Hayran kalmıştık. Sonra kitabı bıraktı. İslâmî mevzularda izahlarda bulundu. İzahlar çok güzeldi. Kısa zamanda câzibesine kapılmıştık. Bu arada Mehmed, münasebet getirip Âtîf Ural'dan bahsetmişti. Bundan sonra Âtîf Ural'la tanışmak için şiddetli arzu duydum. Nihayet, Mehmed beni Cebeci Câmîinin arkasındaki tepenin başında bir apartmana götürdü. İkinci katındaki daireye geçtik ve içeriye girdik. Yerde basitçe bir halı serilmiş; yanlarda minderler... Ortada bir rahle... Rahlenin üzerinde açık, kalınca bir kitap... Köşede bir kütüphane... Yüzleri pırl pırl... Üniversiteli oldukları belli oluyordu. En nihayet diğer köşede onlardan daha yaşlıca, hafifçe seyrek bıyıklı, bakışları derin ve mânâlı, mütebessim çehreli, olgunluğu her haliyle anlaşılabilen birisi oturuyordu. Manzara, iştîyak duyduğum ve yitirdiğim mânevî bir iklimi hatırlattı. Mânevî bir inşirahın vücudumu sardığını hissettim. Mehmed hemen köşedekine işaret ederek, 'Âtîf Ağabey' dedi. Memnun olduğumu söyledim. Akabinde beni takdim etti. Âtîf Ural derunî, âdetâ ruhundan kopup geldiğini ihsas eden bir ses tonuyla 'Maşaallah' diyerek mukabelede bulundu. Merhumla tanışmamız böyle oldu.

EŞSİZ BİR TEVAZU NUMUNESİ... ONA KARŞI HAYRANDIM

Âtîf'ın bana en çok tesir eden tarafı, tevazuu idi. Eşsiz bir tevazuu numunesi, son derece itidal sahibiydi. Ben, o zamanlar iddiacı ve tahammülsüz bir mizaçtaydım. Hukuk Tarihi derslerinin tesiri altında, İslâm Hukuku hakkındaki kanaatlerim menfî bir istikamet kesbetmişti. Gerçi, namaza müdavim idim. Bir gece Âtîf'ı ziyarete gitmiştim. Kendisi ve diğer arkadaşlarla konuşmalarımız, İslâm Hukukunun, asrımızda tatbiki kabil olup olmadığı mevzuuna intikal etmişti. Biraz sonra konuşmalar münakaşaya döküldü. Benim iddiacılığım ve hararetliliğim karşısında Âtîf sâdece tebessüm ediyordu. Enaniyetimi hiç tahrik etmiyordu. Nihayet, 'Gültekin kardeş, bu hükümlerin Allah'ın kanunları olduğunu kabul etmiyor musun?' dedi. 'Elbette ediyorum' dedim. 'Öyle ise, Allah'ın kanunlarını değiştirelim mi?' deyince cevap veremedim. Ettiğim hatânın azametini bana hatırlatmış oldu. Gece saat ikiyi bulmuştu. Beni aldı; ısrarlarıma rağmen, iki kilometre mesafedeki fakülteye kadar uğurladı.

Âtîf Ural, hidayettime o an için vesile olmuştu. Ona karşı hayrandım. Fakat kendisine olan hayranlığımı ve muhabbetimi esas membaina tevcih etmek hususunda hal ve hareketleriyle muvaffak olmakta gecikmedi.

Sene 1959... Mayıs ayında'ydık. Üstad ve Nur talebeleri hakkında iftira ve tezvir makineleri işitiliyordu. Âtîf, bana bu mevzuda bir kitap yazmamı teklif etti. Teklif güzeldi. Hemen külliyyatı edindim ve yaz tatilinden istifade ederek kitabı bitirdim. Böylece, külliyyatı da tetkik etmiştim. Yazdığım kitabı beraber okuduk. O sâdece meslek ve meşrebin inceliklerine vâkıf olup olmadığımı dikkat edermiş. Bunu sormadan anlamıştım. Bir ara, yanımdaki arkadaşlara, 'Gültekin Ağabey muvaffak olmuş' dedi. Bana Ağabey diye hitap etmesi tuhafıma gitmişti. Meğer bütün bunlar, benim külliyyatı okuyup hizaya girmem için düşünülmüş güzel bir plândan ibaretmiş...

BİR GÜN PARASIZ KALMIŞ, AÇLIK DA KENDİSİNİ HİSSETTİRMEYE BAŞLAMIŞ...

Âtîf Ural, fevkalâde feragat sahibiydi. Gerçi onun bu vasfı, Üstadının numune olan hayatından ve onun gönüllere nüfuz eden telkinlerinden geliyordu. Daha önceleri Ankara'nın Ulucanlar mevkiinde bir gecekondu kiralamış. Sözler'in neşrine başlamış. Âtîf, tanıdığı Müslümanlardan, sonradan ödenmek üzere borç para almış, kulübeciğinde riyazet erbabının ancak yapabileceği âzamî iktisat tahtında gece-gündüz çalışmış, eski taş basmalardan risaleleri daktilo etmiş ve evvelâ Sözler'in neşrine muvaffak olmuştu. Arkadan Mektubat ve Lem'alar neşredilmişti. Bütün bunların neşri ve tevzii, onun beş senesine mal olmuştu. Hürriyet-i diniyenin çok kayıtlar altında bulundurulmakta devam ettiği o günlerde bu tarz bir neşriyat işini deruhte etmek, âzamî feragat ve cesaret işiydi. Âtîf, Üstadın 'hiç kimsenin minneti altında kalmamak' düsturuna riayet ederdi. Kendisinin maddî imkânları çok dardı. Ulucanlar'da iken bir gün parasız kalmış. Hiç kimseden borç almamak onun prensibi idi. Kitapların neşir paraları da beytül-mal gibi dokunulmazlığı haiz... Fakat, açlık da kendisini hissettirmeye başlamış. Bu vaziyet karşısında ne yapsın? Evi aramış, taramış, biraz un bulmuş, içine su döküp hamur haline getirdikten sonra gaz ocağında pişirerek kemâl-i âfiyetle yemiş. 'Bana o kadar lezzetli geldi ki, târif edemem' diye anlatırdı.

GENÇLİĞİNE RAĞMEN CENAB-I HAKKIN VELÎ KULLARINDAN BİRİYDİ

Âtîf'la iki seneye yaklaşan arkadaşlığım bana çok şeyler bahşetmiştir. Kendisinin sâlik bulunduğu mukaddes dâvânın yolcuları saflarına beni ilk defa o çağırmıştı. Bana mânevî ağabeylik etmişti. En hüznü anlarımda onunla karşılaşmam, kifayet ederdi. Zira o, her yere kendi havasını getiriyordu.

Merhumun meziyetleri, bu kadarcık bir yazıya sığmaz. Ben ancak, bunlardan birkaçını aksettirmeye çalıştım. Şu kadarını söyleyebilirim ki, gençliğine rağmen, asrımızda Cenab-ı Hakkın kurbiyetini kazanmış velî kullarından birisi idi.

Mesleğine intisap ettikten sonra, altı senedir görüşemedik. Aramıza dünyevî mânâda mesafeler girmişti. En nihayet bu mânâ kahramanı ebedî yolculuğa çıktı. 'Hayat bir ân-ı seyyale' olduğuna göre, artık mâbeynimizde mesafe kalmamış demektir. Günah cihetinde vefat eden Âtîf'ın sevap cihetindeki hayatını temsil ettiğini düşünerek tesellî buluyorum. Bu düşünce benim hizmet aşkımin kaynağı olacaktır. Cenab-ı Hakkın rahmeti o ve onun gibi dâvâ kahramanlarının üzerinde olsun.

Mehmed Kırkinci Anlatıyor:

Mehmet Kırkinci Hocaefendi Erzurum'dan çıkıp Isparta'ya, Üstad'a giderken Ankara'ya uğrar. Orada, Sözler Mecmuası matbaada tab edilmek üzere hazırlanmaktadır. Ankara'da gördüğü bir manzara onu çok etkiler. Mahrumiyet ve yoksulluk içinde üç-beş zeytinle kahvaltıda, bir tas çorba ile öğle ve akşam öğünlerinde gıdalanan, çelikten iradeli bir grup fedakâr gençleri hiç unutamaz... Bunlardan birisi de Atif Ural'dır...

Mehmed Kırkinci Hocaefendi bu müşahedelerini ve duygularını "Hayatım - Hatıralarım" adlı eserinde şöyle dile getirmiştir.

ARKASINDA NAMAZA DURDUĞUMDA DÜNYALAR BENİM OLUYORDU

Ankara'ya indiğimizde Samsun'dan aldığımız adrese gittik. Burası, Üstad'ın birkaç talebesinin kalmakta olduğu iki odalı, küçük bir ahşap evdi. Bu ev, dizgi atölyesi olarak kullanıyorlardı. O günlerde, Sözler Mecmuası yeni harflerle, ilk defa basılıyordu. Onu müteakiben diğer eserler de basılacaktı. Gece gündüz nöbetleşe durmadan çalışıyorlardı. Yorgun düşenler, evin çatı katında yatıp dinleniyorlardı. Bizi de bu atölyede birkaç gün misafir ettiler. Bu müddet zarfında, Risaleler'de geçen Kur'an hattı metinlerin, bilhassa hadislerin tashihinde bizi de istihdam ettiler.

Üstad'ın bu fedakâr talebeleri mesailerini büyük bir mahrumiyet ve zaruret içinde sürdürüyorlardı. Sabahları, herkesin istihkakı ancak üç-beş tane zeytinle, üçer bardak çaydı. Öğle ve akşam yemekleri de ekseriye şehriye çorbasıydı.

Üstad'ın bu ihlâslı, sadık ve çelikten iradeli kahraman talebeleri Ankara'nın genç bir vaizi olan Said Özdemir ile Hukuk Fakültesi talebesi son sınıfta okuyan Atıf Ural ve Mustafa Türkmenoğlu idi.

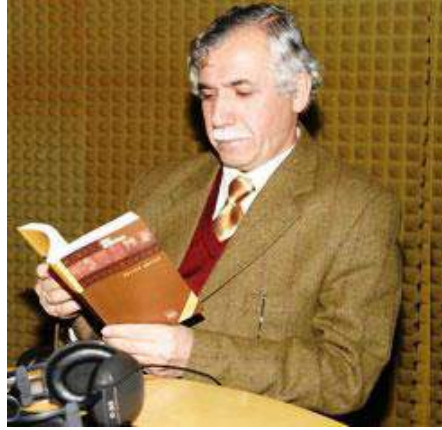
Onları hep hayranlıkla seyrettim. Halleri bana büyük bir fedakârlık ve sadakat dersi verdi. İçlerindeki nuraniyet, yüzlerinde parlıyordu. Kalpleri temiz, idealleri yüceydi. Dudaklarında her an taze bir tebessüm vardı. Ahlak ve faziletin zirvesinde bu gayyur gençlerin her biri birer hayâ ve edep timsaliydi.

Onlar gece matbaaya gidiyorlar, sabah namazında gelip bizi uyandırıyorlardı. Namazdan sonra biraz daha yatıyorduk. Ama onlar yine bizden erken kalkıyorlardı. Namazları Atıf Ağabey kıldırıyordu. Çok babağiyit bir adamdı. Öyle bir namaz kıldırıyordu ki, başına bir kavuk takıp imamlığa geçtiğinde dünyalar benim oluyordu.

Dursun Gürlek Anlatıyor:

Gazeteci yazar Dursun Gürlek bir biyografi ustasıdır. Kendine has akıcı üslubu ile 29 Mart 1998 tarihinde, Zaman Gazetesi'nde 'Meçhul meşhurlar' köşesinde Âtîf Ural'ı şöyle anlatmıştır:

HAKİKAT KAHRAMANI ÂTIF URAL

Dursun Gürlek

Eski kitap âşıklarının öyle garip merakları vardır ki, bu özelliklere sahip olmayanların onları anlaması mümkün değildir. Mesela, cildinin güzelliğinden veya baskı tarihinin eski oluşundan dolayı aynı kitaptan bir tane daha almak bunlardan biridir. Benim de kütüphanemde böyle mükerrer eserler bulunmaktadır.

Bu özelliklerinden dolayı ikinci bir daha aldığım ve zaman zaman kendine bakarak gözlerimi dinlendirdiğim eserlerin en önemlilerinden biri de Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin "Sözler"idir. Risale-i Nur Külliyyatının baş tercümanı olan bu eseri bana birkaç defa aldırın sebep, sadece yukarıda belirttiğim hususiyetlerden ibaret değildir. Onu bu kadar ilginç hale getiren unsurlardan biri de kapağının iç kısmında bulunan şu ibaredir: "Neşreden Hukuk Fakültesi Talebesi Âtîf Ural."

Bundan yaklaşık otuz yıl önce Sözler'i Ankara'da ilk defa matbaada bastıran Âtîf Ural, kelimenin tam anlamıyla, meçhuliyet perdesinin altına gizlenen bir hakikat kahramanıydı. O yıllarda Ankara Hukuk Fakültesinde okuyor, bir yandan da Risale-i Nur'ların neşriyle meşgul oluyordu. Hatta fakültenin üçüncü sınıfındayken sırf bu hizmet için beş sene ara vermişti.

Hemen belirtelim ki o yıllarda İslamî neşriyatla uğraşmak son derece netameli bir işti. Bu türlü faaliyette bulunanların yolu çile ve ıstırap ve meşakkatten geçiyor, hastanede veya hapisanede son buluyordu. Merhum Âtîf Ural işte böyle zor şartlar altında faaliyete başladı. O zamana kadar teksir makineleriyle çoğaltılan Risale-i Nur'ları matbaada bastırma şerefini kazandı. Burada açıkça dile getirmemiz gerekir ki, İslam

tarihi boyuca en çok fütihat yapan ve ammenin kabulüne mazhar olan bu eserlerin modern baskı tekniğiyle geniş kitlelere yayılmaya başlaması maneviyat okyanusunda büyük bir dalgalanma olduğu kadar, sosyolojik açıdan da incelenmesi gereken bir olgudur.

Âtîf Ural merhum böyle ciddi ve ulvî bir görevi üstlenirken Allah'ın rızasını esas tuttu. Azami fedakârlık gösterdi, büyük feragatle çalıştı. (...)

Davamızın meçhul kahramanlarından olan Âtîf Ural, ihlâs ve ciddiyet örneğiydi. Devletin mumunu kullanarak çalıştığı sırada arkadaşının selamını almayan, ancak kendi mumunu yaktıktan sonra dostuyla ilgilenen mü'minlerin emiri Hazreti Ömer gibi, Âtîf Ural da görevi başındayken başka hiçbir şeyle meşgul olmazdı. (...) Mekânı Cennet olsun.

Mehmet Şevket Eygi Anlatıyor:

Tanınmış gazeteci-yazar Mehmet Şevket Eygi, Âtîf Ural'ı iyi tanıyanlardan birisidir. 10 Kasım 1993 tarihli Milli Gazete'de, kendi sütununda Âtîf Ural'ı şöyle anlatmaktadır:

BİR İHLÂS KAHRAMANI

Rahmetli Âtîf Ural 50'lili yıllarda Ankara Hukuk Fakültesi öğrencisiydi, ben de Siyasal'da okuyordum. Onu, birkaç arkadaşıyla birlikte kaldığı, Dikimevindeki küçük odada sık sık ziyaret ederdim... Şuurlu ve faal bir Müslüman'dı. Bediüzzaman Hazretlerinin muhlis ve fedakâr talebelerindendi. Risale-i Nur'ların matbaalarda basılmasına yeni yeni müsaade ediliyordu. Bu işi takip edenler içinde Âtîf da vardı. Birkaç kardeşle birlikte oturduğu oda çok küçüktü, eşyaları gayet mütevazı idi. Yerde bir hasır, kenarda üst üste yığılmış yataklar, Nur Risaleleri, ders kitapları, pompalı bir gazocağı, bir tava, bir tencere, bir çay takımı... Bir keresinde onu ve arkadaşlarını yemek hazırlarken görmüştüm. Ocağın üzerindeki tavaya yağ koymuşlar, kızgın yağın içine incecik bir iki sucuk dilimi atmışlar, bir de çay hazırlamışlardı. Katık gayet az olduğu için, ekmek lokmalarını yağa batırarak yiyorlardı.

Genç yaşta vefat eden Âtîf bir ihlâs kahramanıydı. Hizmetleri karşılığında karnını doyuracak kadar bile ücret almayı düşünmezdi. Sucuklu yağa batırılmış ekmek, açık çay ile kifâf-ı nefis eder, cebinde Risale-i Nur baskısına ayrılmış paradan, kendi maişeti için bir lirayı bile almayı düşünmezdi.

O zamanlar Risale-i Nur hizmetleri netameli bir işti. Polis baskısı, mahkeme tehdidi, bin türlü eza, cefa mağduriyet mevzu bahis idi. Üstad Hazretleri hayattaydı, birlik ve beraberlik vardı, ben yoktu, sen de yoktu, biz vardı.

İlk nurcular iman, İslam, Kur'an, Şariat, Sünnet, Ümmet hizmetlerini vesile edip iyi yemekler yemezler, güzel kıyafetler edinmezler, gösterişli dabbelere binmezler, makam ve mevki peşinde koşmazlardı. Allah'a ve ahirete dönük bir hayat sürer, ücretlerini mahlûkattan değil, Hâlîk'tan beklerlerdi.

Zamane Müslümanlarının verdikleri mükellef ve muhteşem bir ziyafette Âtîf'ı hatırladım. Nur içinde yatsın.

Sezai Karakoç Anlatıyor:

Ünlü Şair Sezai Karakoç, Âtîf Ural ile yaşıttır; Âtîf, Ankara Hukuk'ta okurken O da aynı dönemde Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesinde okumuştur. Bu okullar yan yanadır. Sezai Karakoç'un Âtîf Ural'la ilgili hatıraları kurucusu olduğu 'Diriliş' dergisinin 1989, 44. ve 1990, 109. sayılarından alınmıştır.

ÂTIF, İPEKTEN YUMUŞAK...

Sezai Karakoç

(...) Osman Yüksel'e uğrama sebebiyle tanıştığım Ziya Nur (Aksun) ve onun arkadaşı Âtîf Ural, Hukuk Fakültesinde okuyorlardı. Risale-i Nur talebesi idiler. Ziya Nur, daha sonra Prens Sabahattinci, sonunda da Osmanlıcı oldu. Ve hastalığına kadar da öyle kaldı. Âtîf Ural sessiz bir arkadaştı. Risale-i Nur'dan yeni bir şey yazılmışsa, birkaç sayfalık teksirler halinde fakülte'deki tanıdığı arkadaşlara dağıtırdı. Bana da birkaç kez getirdi. Sonra bir gece bizim fakültenin bulunduğu tepenin üst tarafında bir gecekonduda bir sohbete gittik Âtîf'la. Bediüzzaman'ın tanınmış bir yakını gelmişti. Her an polis basacak korkusu vardı gelenlerde. Ayakkabılarımızı holde bırakmış, kilimler üzerinde oturmuştuk. Âtîf Hukuk Fakültesini bitirdikten sonra sanırım savcı muavini iken genç yaşta vefat etmiş. Çok temiz, samimi, mütevazı bir arkadaştı. (...) (Diriliş, No 44, 19 Mayıs 1989)

(...) Evet, Zihni'den birkaç yıl sonra Sait de gitmişti. Daha önce, başka bir arkadaşı, Âtîf Ural'ı kaybetmiştik. Bu üç arkadaşın müşterek tarafı, samimiyet, hâlisiyet sahibi olmalarıydı. Sait'le Zihni, ayrıca hataları insanın yüzüne söylemek gibi bir özellik taşıyorlardı. Sert sayılabilirlerdi bir bakıma. Âtîf'sa çok yumuşak bir kişiliğe sahipti. (...)

Zihni Hızal'ın, Âtîf Ural'ın, Sait Mutlu'nun, buradan çok daha kesin bir varlıkla var olan bir yerde olduklarını gözlerimle görür gibi oluyorum. Biliyorum, onlar buradan çok daha iyi bir yerde, çok daha mutludurlar. Üzüntümüz onların hesabına değil, kendi hesabımıza.

İtiraf edelim ki onların varlığı biraz da bizi rahatsız ediyordu. Açıkçası, korkuyorduk onlardan. Suçlarımızı en çok onların yanında hatırlıyorduk. Sanki onlar, daha sağlıklarında bu dünyaya aid değillerdi. Öteki dünyanın burada temsilcileriydiler. Bize bu duyguyu ölüm mü veriyor? Hayır, ölüm olsa olsa, bizim gafletimizi bir parça aralıyor da gerçeği görüyoruz.

Âtîf, ipekten yumuşaklığıyla, hep iyiye bakışıyla, eksiklerimi görmezliğiyle, Zihni Hızal, zaruret halinde müdahaleleriyle, Sait ise, gram gram tartan dobra dobralığıyla, burada oranın ihtarcısıydılar. (...) (Diriliş, no 109, 17 Ağustos 1990)

(1923 - 2011)

AV. HÜSAMEDDİN AKMUMCU

Av. Hüsameddin Akmumcu'yu Isparta'da, kendi evinde ziyaret ettiğimiz sırada 86 yaşındaydı. Isparta Nur hizmetlerinin asırlık canlı şahitleri Hasan Kurt (89) ve Mustafa Köklükaya (82) ile beraber kabul etti bizi. Kendisine onlarca soru sordum. Sorularım bir tarafa; Isparta'nın bu üç tarihî adamı vesilemizle bir araya gelince, Isparta'nın asırlık - 1925'den beri- nur hizmetlerinden, Bediüzzaman Hazretleri ile görüşmelerinden, eski-yeni diğer ağabeylerden konuştular. Hem de birbirlerine hatırlatmalar yaparak teyit ettirerek... Konuşmalar sırasında bazen sürura gark olduk, bazen de hüzne boğulduk... Benim için işin güzel tarafı, sohbetin büyük çoğunluğunu kamera ile kaydetmeme izin vermiş olmalarıydı... Doğrusu bazen de kapatmamı istediler. Haklılar... Kaydettiğim kısımların bile büyük bir kısmını şimdilik yayınlamak mümkün değil... Bu sohbetin birinci kısmı Mustafa Köklükaya'nın evinde çekilmiş ve bu kitapta, Mustafa Köklükaya başlığı ile - hususi olmayan kısımları- yayınlanmıştır. Av. Hüsameddin Bey ile ilgili hatıraların devamı oradan okunabilir...

Nur Davalarının efsanevî Avukatları; Bekir Berk, Gültekin Sarıgül ve daha başkaları binlerce masum, mazlum ve mahkûmun sesi, soluğu, çılgılığı hatta feryadı olmuştu Anadolu'da... Bunlar tarihe geçti... Artık o malum ve meş'um dönem tamamen kapandı, bitti ve gitti inşallah... Hüsameddin Akmumcu da, aynı avukatlar silsilesinden birisi... "Girdiğim İslamî davaların sayısını unuttum" diyor kendisi... O kadar çok... Bir hususiyeti daha var; Bediüzzaman Hazretlerinin vefatına bir ay kala, vekâletini verdiği son avukat Akmumcu'dur...

Bu vekâlet verme hadisesinin çok ilginç bir hikâyesi var... O müşfik Üstad'ın talebelerine nasıl kol kanat gerdiği bu hikâyenin içinde saklı... İlerde hatıralarını yazacağımız Av. Necdet Bey'in de anlatacakları bu noktaya bakıyor...

1969'dan itibaren iki dönem Isparta milletvekilliği de yapan Av. Akmumcu'nun siyasi hayatı çok çetin ve çalkantılı geçmiş. Anlattıklarını kaydedip, kitabımızın hedefiyle alakalı bir kısmını buraya aldık...

Hüsameddin ağabey, Hüsrev ağabeyin yazdığı, Tâhirî ağabeyin de kırmızı bir kalemle tevafuklarını işaret edip kendisine hediye ettiği, teksir bir İşârat-ül İ'caz kitabı ile Hz. Üstad'ın ilk basılan Tarihçe-i Hayatını çok rica edince kıramadı ve bize hediye etti. Şöyle dedi: "Ben Tâhirî ağabeye; 'ağabey sen yaşlısın bu kitabı bana ver' demiştim, o da vermişti. Şimdi ben de yaşlıyım, sana veriyorum" dedi. Kendisine çok teşekkür ediyor, Allah'tan uzun ömürler niyaz ediyorum... Hatıralar kendisine tashih ettirilmiştir.

Av. Hüsameddin Akmumcu Anlatıyor:

Doğum tarihim nüfus kaydında 1923 (1339) yazar. İstanbul doğumluyum. Ben İstanbul'da doğmuşum ama ceddin Uluborlulu... Babam kurmay subaydı... 1955 Ankara Hukuk Fakültesi mezunuyum. Avukatlığa Ankara'da başladım. Isparta'ya 50'lili yılların

sonlarında geldim. Risale-i Nur Davalarına girmek için... 1960 İhtilâlından sonra da Isparta'dan çıkarıldım ve Adana'ya gittim. Vilayet olarak Kars ve Erzincan dışında bütün illerde davalarım oldu. Yalnız bu iki il'e gitmedim. Bu davaların tamamı 163. madde ile ilgili İslamî davalardır...

Ben Eğirdirli Hakkı Tıǧlı'nın damadıyım. O, Üstatla beraber 1935 Eskişehir hapsinde kalıyor... Üstad zamanında Eğridir Müftülüğü yapan Hüsnü Tıǧlı'nın kardeşidir... Tefik Tıǧlı'nın da amcasıdır. Müftü Hüsnü Tıǧlı Efendi Bediüzzaman Hazretlerine dost ve talebe, oğlu Tefik ise muarızdır. Üstad'ı Barla'da iken çok üzmüştür. Lâhika mektuplarında bunlar vardır. Hatta kayınpederim rahmetli Hakkı Tıǧlı vefatına kadar onunla konuşmazdı bile.

Evlilik işim geç oldu benim. Adana'dan döndükten sonra oldu. Hakkı ağabeyin yakınları Eğridir'den Uluborlu'ya gelin olarak gelmişti. Akrabaları, benim için kızını alalım dediler. Tabi benim yaşı epey ilerlemişti, yaşlı başlıydım. Kızı da o zamana kadar vermemişler, ben aldım...

Isparta Nur hizmetlerinin asırlık şahitleri Hüsameddin Akmumcu (86),

Hasan Kurt (89) ve Mustafa Köklükaya (82)

Bu üç yaşayan tarih vesilemizle bir araya gelince, 1925'den itibaren Isparta nur hizmetlerinden, Bediüzzaman Hazretleri ile görüşmelerinden, ağabeylerden konuştular.

Hem de birbirlerine hatırlatmalar yaparak, teyit ettirerek...

16 Ağustos 2009 Av. Hüsameddin Akmumcu'nun evi Isparta...

ZİYARETİNE MÜSAADE ETTİĞİ ZATLARI GEÇMİŞİYLE BİLİRDİ

Üstad Hazretlerini ilk görüşüm şöyle oldu: Sene 1950 veya 51; Demokrat Partinin ilk iktidar yılları. Uluborlu ile Senirkentliler arasında bir kazalık meselesi çıkmıştı. Aralarında 12 kilometre mesafe vardır. Senirkentliler illa diyorlar ki; "Uluborlu'nun nüfusu az, kazalık Senirkent'e gelsin." Bizim Uluborlular da kazalığı bırakmak istemiyorlar. Eski,

tarihi bir kaza... İşte bu ihtilaf sırasında Uluborlular otobüsle Ankara'ya gidiyorlardı¹. Ben de aynı otobüste yolcuydum. Emirdağ'ında mola verdi otobüs. Otobüsteki arkadaşlardan biri "Üstad Bediüzzaman Emirdağ'da, ziyaret edelim" dedi. Demokrat Parti Başkanı Hidayet Ulukaya da vardı aramızda. Hidayet'in eskiden beri Üstad Hazretlerine muhabbeti vardı. Diğerlerini tam hatırlayamıyorum. Biz vardık Üstad Hazretlerinin kapısına, söyledik. O sırada Ankara Dil Tarih'te okuyan Ziya isminde bir arkadaş Üstad'a hizmet ediyordu. Üstad Hazretleri hasta olmasına rağmen bizleri kabul buyurdu. İşte ilk defa o ziyarette gördüm kendilerini. Üstad Hazretleri Bize; İslam'ı yaşamaktan bahsetti. Namazlarınızı kılın, ibadetten, Allah'a kulluktan ayrılmayın dedi. Ayrıca herkese tavsiye ettiği gibi bize de, Risale-i Nur'u okuyun dedi. Üstad hastaydı, yanında fazla kalmak olmazdı...

Daha sonraları müteaddit defalar ziyaretinde bulundum. Allah razı olsun hiçbir zaman geri çevirmedi. Ahir Zaman'da gelen büyük zat olmasından olacak herhalde, kendisinin müsaade ettiği, ziyaretine gelen zatları geçmişiyile bilirdi. Nerden çıktı bu ders; mesela Nazilli'den bir çoban geldi. Üstad Hazretlerinden ders almak istiyordu. Ne kadar "Hasbünallah-u ve ni'mel vekil" çekeyim gibi... Daha bir şey demeden Üstad Hazretleri, onun ehl-i tarik olduğunu keşfen anladı ve "Senin dersin var, ona devam et" dedi. Ahir zamanda beklenen Büyük Mehdi olduğundan feraset dairesi çok genişti.

Meselâ; Cumhuriyet Gazetesinden Yılmaz Çetiner, pek iyi olmayan bir niyetle, nurcular ne demek istiyor diye araştırmak için Isparta'ya gelmiş. Dersaneleri gezmiş, hatta oralarda kalmış. En sonunda Üstad hazretlerine gitmiş. Üstad hazretleri de kabul etmiş. O, Üstad'la hep parti-siyaset meseleleri konuşmaya çalışmış. Üstad Hazretleri ise hep Risale-i Nur'dan bahsetmiş. Risalelerin okunmasının öneminden, ilim irfan sahibi olmaktan bahsetmiş. Bunları bu adam sonradan gazetede yazdı. Hatta Üstadın bakışları için, "ben böyle göz görmedim" diye methetti. Ferasetin ve müspet hareketin neticesi...

Ahir zamanda İsa Aleyhisselam gökten inecek, bir kısım İseviler, hakiki İsevilik ismi altında İslamiyet'i kabul edecekler. Allah-u âlem bissebab inşallah o günler yakındır...

ÜSTAD VEKÂLETİNİ VERMEKLE BENİ KORUMUŞ OLDU

Yine 1950'lili senelerde, şimdi müze olan evde bir ziyaret daha yaptım. Karyolasının bulunduğu kendi odasıydı... Sırtına bir yastık koymuşlar. Ayaklarını uzatmış, ama ayakları yorganın dışında. Ben, Asrın Müceddidi'ni böyle görünce ayaklarına öpmek için balıklama atladım hemen. O arada heyecanlıyım ben tabi. Üstad Hazretleri hemen elleriyle yüzümü tuttu, şefkatle okşamaya başladı. O da benim yüzümü öptü. Ziyaretlerimin sayısını bilemiyorum... Çoğu, hizmet meselelerini görüşmek için olurdu. Mustafa Sungur veya başka bir talebe iki dizi üstüne çöker Üstad'ın buyurduklarını bize naklederdi.

1960 Şubat ayında bir gün yine Üstad hazretlerine ziyarete gittim. Vefatına bir ay kala... O gün vekâletini verdi bana. Bu vekâlet verme işi şöyle olmuştu: Yine aynı ev... Ben farkında değildim, sonradan fark ettim. Kapıda iki tane jip, içlerinde de sekiz tane sivil polis bekliyormuş... Ben kapıyı çaldım, pencereye Zübeyir ağabey çıktı, "geliyorum" dedi. Öyle der demez sekiz polis birden üzerime atladı; beni karga tulumba doğru emniyete götürdüler. Isparta Hükümet Binasının 1.Katında Emniyet'teyim. "Bir daha oraya gitmeyeceksin falan" dediler bana. "Beni buradan bırakmazsanız zaten gidemem; ama çikarsanız giderim" dedim. Bir müddet sonra beni bıraktılar.

Polisler beni böyle götürünce, Zübeyir ağabey Üstad Hazretlerine söylemiş. Üstad Hazretleri de, "noteri getirin" demiş. Ben Emniyet'ten çıkınca tekrar doğru Üstad Hazretlerine gittim. Baktım, Noter daktilosunu hazırlamış... Üstad Hazretleri Notere, "benim avukatımdır yazın" dedi. " Ahz-ı kabz" geçiyor ya noter kâğıdında. Manası, 'malında tasarruf etmek' demektir. Noter, Üstad Hazretlerine, "sizin adınıza alışveriş eder mi?" diye sordu... "Yaz, yaz yapar" dedi Üstad Hazretleri. Ve böylece Üstad Hazretlerinin avukatı olmuş olduk. Niyetini bilemem ama Üstad, vekâletini vermekle beni korumuş oldu. Zaten bir ay sonra vefat etti. Son vekâlet verdiği Avukat da biz olmuş olduk.

¹ Senirkent 1952'de ilçe olmuştur.

25 Şubat 1960 tarihinde Üstad Bediüzzaman'ın vefatından 28 gün önce

Av. Hüsameddin Akmumcu'ya "S.NURSI" mührünü basarak verdiği vekâlet.

DAVA HATIRALARI

Benden dava hatıralarından anlatmamı istiyorsun. Bunlar anlatmakla bitmez. Yalnız Üstad Hazretlerinin vefatına bir ay kala bana vekâletini verdiği tarihlerde, bu davalar yoktu. Risale-i Nur davaları, bilhassa 27 Mayıs İhtilâli'nden sonra çoğaldı.

27 Mayıs 1960 İhtilâlinden hemen sonra Isparta'dan çıkarıldım ben. İçişleri Bakanlığının emriyle Adana'ya gittim. Bu tard işi şöyle oldu: Isparta'da Ayhan Duruer vardı Uluborlulu... İşte onların evindeydik biz. Nazilli'den kardeşler gelmişti. Dokuz kişiydik. Rahmetli Avukat Bekir Berk de vardı aramızda. O sırada evi jandarmalar bastı. Hem de süngü tak durumunda... Bizi karakola götürdüler. Gece saat 01.00'de tebligat yapıldı. Bir Astsubay bana, "Isparta ve havalisinde oturmayacaksın, Isparta ve havalisini terk edeceksin" diye tebligatta bulundu. Bekir Bey İstanbul'da çalışıyordu zaten.

Adana'ya gittim. Orada Abdullah Yeğin vardı... Onunla beraber aynı dersanede şöyle küçük bir odayı beraber paylaştık biz... Beraber kaldık, beraber çalıştık... Ben orada birkaç sene epey kaldım. Davalara oradan gidip gelirdim. Ekseri Şarktaki davalara gittim. Kaç davaya girdiğimi soruyorsun; İslâmî olanlarla beraber sayılamayacak kadar çok... Üstad'ın verdiği vekâletnameye istinaden mahkemeye verilen eserler namına da çok girdim davalara. Para için hiç avukatlık yapmadım sayılır.

Mesela Denizlili kardeşleri içeri atmışlar... Savcı bunlara "sakın Hüsameddin Akmumcu'ya vekâlet vermeyin, ben sizi tahliye ettireceğim" demiş. Aradan sekiz ay geçince bizimkiler uyanmış; bana haber ulaştı. Mübarekler bana "hakkını helal et" dediler. Ben gülerek dedim, "içerde yatan ben değilim ki hakkımı helal edeyim; yatan sizsiniz. Savcıya inanmışsınız." Sonra onları tahliye ettirdim. Bunun sebebi, ben o savcıyla atışıyordum. 'Makamıma hakaret ediyor' diye öyle demiş onlara. Ben de dedim ki: "Ben onun makamına değil, şahsını hedef alıyorum..."

Unutamadığım nur davalarından soruyorsun; o kadar çok ki... Ama sen bunu Ankara İkinci Ağır Ceza Reisine, Mithat Sungur'a soracaksın... Nur davaları hep bu adama gider, hep de aleyhimize karar verirdi. (Hâkim Mithat Sungur'u, Av. Gültekin Sarıgül'den kaydettiğimiz ve bu metnin sonuna ilave ettiğimiz hatıralardan okuyabilirsiniz. Ö. Özcan)

Ankara'da hanımın ablası vardı, bir gün hanımla beraber Ankara'ya gittik. Kızılay'da bir öğle vakti hanımla beraber yürüyoruz. Karşımıza bu 2. Ağır Ceza Reisi çıktı. İki tarafında adamlar var, herhalde onlar da hâkimdi. Bizi görünce hemen yanındaki arkadaşlarına "durun" diye işaret etti. Ee tabi benim girdiğim davaların hâkimi olduğu için selamlaşıyoruz. "Selamün aleyküm" dedim. Ben öyle deyince: "İşte bu adam... Müdafaaları yapan adam..." gibi başladı bizi methetmeye. O sırada emekliymişdi bilmiyorum. Tabi biz yürüdük hanımla. Böyle birisi...

Risale-i Nur'la alakalı meselelerde, hizmetlerde şahısların gücü ve kuvveti bahis konusu olamaz... Asrın Müceddidi Üstad tasarruf sahibiydi.

ÜSTAD'IN KABİR TAŞLARI

Üstad'ın cenazesine gidemedim. Üstadın mezarının yerini söylemek doğru değil. O zaman oraya akıntı başlar. Sav'lı Hafız Ahmed Avşar -Hacı Hafız Mehmet Avşar'ın torunu- bana şöyle bir şey anlatmıştı: Babası iki tane mezar taşı bulmuş, üzeri yazısız. Gitmiş Üstad Hazretlerine demiş ki; "Üstadım iki tane mezar taşı var, ben bunlara ismini yazdırayım mı, dursun mu? Ben ölünce mezarıma koysalar..." demiş. Üstad Hazretleri de: "Sen onlara ismini yazdırma, dursun, onlar ilerde lazım olur" demiş. Meğer Üstad hazretlerinin kabri Isparta'da bulunup nakledildiğinde başlarına konan taşlar onlarmış. Hafız Ahmed biliyor bunu.

Urfa'da da ehl-i kalp mübarek bir zat, dergâhta yaptırdığı mezar için, benim değil, onun sahibi gelecek diyor ya; hakikaten öyle oluyor. O kabir Üstad Hazretlerinin ilk gömüldüğü yerdir...

ÜSTAD, ADNAN MENDERES'E MEKTUP GÖNDERDİ

Üstad Hazretleri Başvekil Adnan Menderes'e bir mektup gönderdi. Mektubu Tahsin Tola götürdü. Bu mektup Tarihçe-i Hayatta vardır. Orayı tekrar oku... Orada Üstad iki şey istedi. "Ayasofya'yı ibadete aç, Risale-i Nur'u serbest bırak." O zaman ben kendi kendime; Üstad Ayasofya'yı ibadete aç, Risale-i Nur'u serbest bırak diyor. Birinci maddeye Ayasofya'yı almış. Niye acaba diye düşündüm. Sebebini araştırdı kafam. Bende var, Fatih Sultan Mehmet Han'ın vakfiyesinde öyle bir söz var ki; okuyunca "Allah! Allah!" dedim. Hadis-i Şerifin mazharı olan bu zat Osmanlı'dan olmuş. O vakfiyede orayı "Fetih Camii" olarak ilan ediyor ve burayı kim kapatırsa bedduası ve laneti var. Sembolik bir hadise... Onun için Üstad Hazretleri bunu birinci dereceye almış... Ben böyle düşündüm...

BURDUR VALİSİ BANA ÜSTAD HAZRETLERİNİ SORDURDU

Burdur'da Kepez Çiftliği ile ilgili hazine davaları vardı, Bucak kazasında. Isparta'ya ilk geldiğim yıllarda o davaları Hazine avukatı olarak ben almıştım. Memur olarak... Sonra ayrıldım serbest çalışmaya başladım ya...

Aradan zaman geçti, herhalde 1957 seneleri olacak, Demokrat parti zamanı... Turan Kapanlı diye birisi Burdur'a Vali oldu. Üstad Hazretleri 1935 Eskişehir hapsinde yatarken bu Turan Kapanlı'nın arkadaşı Eskişehir'de hapishane savcısıymış. Bu Vali Defterdarına; "Senin Hazine Avukatın Nurcuymuş, O'na bir şey sorduracağım, sen soruver" demiş. Öğrenmek istediği hadise de şu: Savcı, arkadaşı Vali'ye demiş ki: "Ben Eskişehir'de Hapishane Savcısı iken, bir Cuma günü, öğle yemeğine çıktım; bir baktım ki Bediüzzaman camide abdest alıyor. Hâlbuki mevkuf. 'Eyvah' dedim. Hemen hapishaneye gidip kim çıkardı diye araştırmaya başladım. Doğru Bediüzzaman'ın hapishanedeki odasına gittim. Baktım Bediüzzaman içeride. Odasının kapısı da zincirlerle bağlanmış, kilitlenmiş, dışarı çıkmanın imkânı yok. Nöbetçiye, 'Kim çıkardı?' dedim. Nöbetçi, 'efendim çıkmadı, kimse de çıkarmadı' dedi."

İşte bu Savcı, arkadaşı olan Vali'ye demiş ki: "Senin hazine avukatın bu işi bilir. Bu iş oluyor ama nasıl oluyor, bir soruver" diyor. Vali de Defterdarına, "sen soruver"

diyor. Defterdar beni çağırdı, oturduk. "Böyle şeyler olmuş, vali senden soruyor. 'Bu iş oluyor ama nasıl oluyor' diyor" dedi." Ben Defterdar'a dedim ki: "Bu iş letafet ve kesafet meselesidir. Benim ona aklım ermez. Herkesin rütbesi vardır, ben ne söylesem doğru olmaz. Sen valiye böyle söyle. Ben bu mevzuu valiyle de konuşmak istemem" dedim. Çünkü etraflı bilgim yoktu, ne söyleyeceğim valiye. Böylece kapandı bu hadise...

MİLLETVEKİLLİĞİM VE 1974 GENEL AF KANUNU

Ben Adana'dan Isparta'ya döndükten sonra, Uluborlu'da oturuyordum. Bir gün Isparta'da Osman Ağlarca ile karşılaştım. Sene 1969. Osman, Adalet Partisinin ileri gelenlerinden siyasi birisiydi... Ama iyi, dürüst ve dost birisi... Bana: "Her zaman Adalet Partisi içinde şetçiğimiz milletvekilleri bize kıymet versin diyoruz ama seçilip gidiyorlar, hizmeti de unutuyorlar" dedi. Sonra: "Bu sefer Partiye bastırıp, içimizden seni seçeceğiz. Teklif geldiğinde aman reddetme" dedi. Daha Milli Nizam Partisi, Erbakan yok ortada; ama söylentisi var...

Hüsrev ağabey de hayatta ve Isparta'da. Biz, halen hayatta olan Yaşar Çelik ve Hacı Ahmet ile beraber Hüsrev ağabeye gidip danışalım dedik. Osman Ağlarca yanımızda olmadan gittik. Hüsrev ağabeye dedim ki: "Efendim bana milletvekilliği için adaylık teklif ediyorlar, siz ne buyursanız o olur?" dedim. Durdu bir müddet düşündü; "bir tek sana müsaade ediyorum" dedi. O zaman Adalet Partisi içindi bu müsaade, diğeri daha yok... "Bir tek sana müsaade ediyorum" deyince başka kimse de çıkmadı zaten. Biz de kabul ettiğimizi beyan ettik. O gün için 5 bin lira gibi büyük bir para yatırılacak partiye, adaylık için. Büyük para... Hemen hepsi bir araya geldiler, benim elime 5 bin lira tutuşturdular, git partiye yatır dediler. Gittim Ankara'ya, parayı yatırıp Adalet Partisi Isparta milletvekili adayı oldum. O sıralarda Milletvekili İrfan Aksu bana dedi ki: Süleyman Demirel seni ön seçimde düşürmek için iki defadır telefon ediyormuş." Ön seçim oldu, Allah nasip etti 4. sırada biz ön seçimi kazandık. Isparta 4 milletvekili çıkarıyordu o zaman. Seçimlerde liste tam çıktı. Dört sıfır kazandık.

1973'de Milli Selamet Partisinden Ankara milletvekili seçildim. Sorduğun için söylüyorum: Erbakan, hayal ufku çok geniş bir adamdır. Partiyi sadece ve sadece ben kumanda edeyim havasındadır. Bir mesele için istişare için toplanılır, konuşulur fakat neticeye varılmaz karara bağlanmazdı... Şimdi olduğu gibi tek söz sahibi odur...

1974 Genel af görüşmelerinde komünistlerin affına, ben Emin Acar'la birlikte karşı çıktık. Parti yönetimine rağmen çok mücadele ettik. Fakat kendi başımıza hareket etmiyor, Hüsrev ağabeyle devamlı irtibat halindeydik. Dediğin gibi bütün gazeteler sürmanşet bundan dolayı bizden bahsetmeye başlamıştı. O zaman fena-fil Erbakan sırrına erenler var. O, ne derse bunu yayanlar, tutanlar falan... Dediğin gibi iyi dayandık o zaman². Hatta bir gün Manisa milletvekili Gündüz Sevilgen'le beraber rahmetli Osman Bölükbaşı'na gitmiştik. Bize: "Yahu siz hala ne duruyorsunuz Selamet'te; talak vuku buldu, nüfustan kaydı sildirin" dedi. Biz sonra Dr. Emin Acar'la ayrıldık partiden.

12 Eylül 1980 İhtilalı'nda beni tutukladılar. Önce Isparta Tugay'da yatırdılar, sonra Ankara Mamak Cezaevine götürdüler. Hâlbuki o sırada Isparta'da hiçbir faaliyetim de yoktu... Mazimize göre bizi götürdüler... Kefaret olmuştur inşallah... Şahsiyet yapmadıktan sonra benden duyduklarını yazabilirsiniz.

Av. Gültekin Sarıgül Anlatıyor:

"Av. Gültekin Sarıgül'ün, Risale-i Nur davalarıyla ilgili tarihî bir belge hükmündeki oldukça kapsamlı hatıraları, kendisine tashih ettirildikten sonra, "Ağabeyler Anlatıyor 2" kitabında yayınlanmıştır. Buraya, yayınlanmayan kısımlardan konumuzla alakalı bazı bölümler eklenmiştir. Ayrıca Av. Gültekin Sarıgül'den, talebimiz üzerine tasnif ederek yazıp gönderdiği, Risale-i Nur Avukatlarının isimlerini malumat olarak sunuyoruz. Ömer Özcan"

² Bu af meselesinde Hüsrev ağabeyin Av. Akumcu ile görüşmesi, bu kitapta, Mustafa Köklükaya metninde anlatılmaktadır.

HÜSAMEDDİN AKMUMCU'DAN BİR AVUKATLIK İNCELİĞİ ÖĞRENDİM

1967'de Ahmed Feyzi Kul ağabeylerin, Denizli Ağır Ceza Mahkemesinde davaları devam ediyordu: Refik arkadaşım Hüsameddin Akmumcu idi. Beraber girdik, tahliye talebinde bulunduk. Talebimizi incelemeye aldılar.

Hüsameddin Ağabeyden bir avukatlık inceliği öğrendim o zaman. Baktım mahkemenin kapı aralığından bakıp duruyor. Ne yapacağını ben de anlayamadım. İçeriye girdik, "tahliye kararının reddine" diye açıklanıyordu. Birden Hüsameddin Ağabey ayağa kalktı: "Sayın Başkanım bir dakika, içeride müzakere esnasında, sayın savcının sizinle beraber olduğu hususu zapta geçsin" dedi. Reis, değişik bir sesle: "Ne demek istiyorsun?" Hüsameddin Akmumcu: "İçeride müzakere ederken savcı sizinle beraberdi. Onun benimle ne farkı var? O amme'nin müdafii, ben de maznunların müdafiiyim. Böyle bir şeye siz nasıl cevaz verirsiniz. Bu nasıl bitaraf bir karar olur?" dedi. "Yahu sen ne demek istediğini söyle, bize itimadın yok mu?" dedi reis. Yalnız o zamanki hâkimlerde az çok bir haysiyet anlayışı vardı. Hâkim: "Avukat Bey! Bize itimadın var mı yok mu, söyle?" "Müvekkillerime sorun" dedi. Ahmed Feyzi ağabey de kalktı: "Biz size itimat ediyoruz efendim" dedi. "Peki efendim, müvekkillerim itimat ediyorlarsa ben de itimat ediyorum" dedi Hüsameddin ağabey. Hâkimler istinkâf edecekti, istinkâftan sarf-ı nazar ettiler.

Şimdi ben bunu nerede kullandım: Aynı Hâkimi, 1971'de İzmir 1. Ağır Ceza Reisi olarak gördüm. Mazlum Şule Yüksel Şenler'di. Savcı beraat talep ettiği halde, heyet mahkûm edecekti. Ben bunları istinkâfa davet ettim, istinkâf dilekçesi verdim, kabul etmediler. Böyle çıkış yolu arıyordum artık. Meşhur solcu Uğur Alacakaptan da bilirkişi idi. Bilirkişi raporuna itiraz ettim. İtirazım reddedildi. Alacakaptan tam o sırada Sıkıyönetim, yani Faik Türün Paşa tarafından, nezarete alındı mı? Hemen o gazete kupürlerini ilştirip bir dilekçe daha verdim. Ondan sonra istinkâf ettiler. Yani davadan çekildiler. Dava başka bir ağır ceza mahkemesine intikal etti ve Şule Hanımı bıçağın sırtından almış olduk, berat etti.

Yine İzmir'de, 1985-86 yıllarında Devlet Güvenlik Mahkemesine Münip Erdem ve arkadaşları aynı şekilde serbest olarak mahkemeye çıktıkları halde, tevkiflerine karar aldılar. Ama ben de Hüsameddin Akmumcu gibi kapı aralığından baktığımda, savcıcı heyetle beraber müzakereye iştirak etmiş surette gördüm. Kalktım dedim: "Bir dakika, sayın savcının sizinle beraber müzakereye iştirak ettiğini lütfen zapta geçirin!" Başkan: "Yahu nereden çıkardın bunu?" dedi. "Ben kapı aralığından takip ediyordum sizi. Bunu nasıl yaparsınız, savcının benden ne farkı var, nasıl tarafsız karar verirsiniz bu şekilde?" dedim. Tabi epey bocaladılar, ama zapta da geçirmedi. Kendilerine: "Ben bunun peşindeyim, bunun icabına bakacağım" dedim. O zaman Turgut Özal iktidarda idi. Oltan Sungurlu da Adalet Bakanı. Yıldırım Akbulut vasıtasıyla gerekli temasları yaptık, çeşitli teşebbüslerde bulunarak; bütün DGM hâkimlerini değiştirttik. İzmir'deki de değişti. O şekilde netice alabildik.

MİTHAT SUNGUR'LA SADECE BİR DURUŞMA SEKİZ SAAT SÜRMÜŞTÜ

En son 1967 Ahmed Feyzi Kul ağabeyin davasından bahsetmiştim. Yine 1967 senesinde Said Özdemir, Mustafa Sungur ve arkadaşlarının davası vardır ki çok daha enteresan bir davadır.

Ankara'da Bent Deresinde Said Özdemir ağabeyin eski bir evi vardı, bu evin altı dersane idi. Bu dersanede bulundukları bir sırada: Sungur ağabey, Said ağabey, Mustafa Türkmenoğlu, İsmail Ambarlı, Şerafeddin Kartal, Vahdettin Karaçorlu; burada sohbet ederlerken, polis bunları kitaplarıyla beraber alıp götürüyor. Sulh Ceza Hâkimi herhalde insafli bir zattı ki bunları serbest bırakmış.

Aslında mutad olarak Ankara'da bu davalar 2. Ağır Ceza mahkemesine sevk edilirdi. Neden 2. Ağır ceza dersenisiz? Bu mahkemenin başkanı, Allah taksiratını affetsin, Mithat Sungur diye bir zattı. Bu tarz zatların yetişmiş olması maalesef Cumhuriyet devrinin dramatik sahnelerindendir. Mithat Sungur beş vakit namazını kılan bir insandır. Ama Şeriata da düşman birisi... Hâlbuki Şeriat, İslam'ın tamamı demektir. Hem beş vaktini kılacaksın, hem de İslam'ın hükümlerine karşı çıkacaksın. İtikaden bu ikisini telif

etmek mümkün değildir. Ama işte böyle insan tipleri yetiştirilmişti. Bu yüzden Risale-i Nur davaları, mutad olarak hep 2. Ağır Cezaya sevk edilirdi. Biz bu mahkemeyi iyi tanıdığımız için, bizim maznunlarımızın serbest olarak mahkemeye çıkacağını, fakat sonunda tevkif edileceklerini biliyorduk. Çünkü bu alışkanlık haline gelmişti. Mutad olarak savcı tevkif ister, mahkeme de tevkif ederdi.

O zaman Bekir ağabey gelmemişti. Hüsameddin Akmumcu ile beraber bu davaya girmemiz icap etti. Şimdi biz bu tevkifleri nasıl önleriz diye düşünmeye başladık, İstişare ettik. Hüsameddin Akmumcu, "reddi hâkim yapalım" dedi. Ama bu arada mahkeme, "tedbiren" diye, yine tevkif kararı alabilirdi. Buna mani olamazdık. İstinkâf istesek, istinkâf etmezlerdi. Yani yapacak bir şey yoktu.

Mecburen saat dokuzda mahkemeye girdik. Tabi duruşmada Reisle bizim aramızda adeta kavgaya sahneleri yaşandı. Şimdi sorgulama şekline bakın: "Kalk bakalım İsmail Ambarlı, söyle bakalım, heykel hakkında ne düşünüyorsun?" Tabii hemen kalkıyorum: "Reis Bey! Usul hakkında konuşmak istiyorum!" "Lütfen müdahale etmeyin, sorgulama yapıyoruz." "Sorgulama böyle olmaz. Suçun ve iddianamenin mahiyetine göre sorgulama yapmanız lazım." "Efendim müdahale edemezsin, lütfen oturun yerinize." "Söz istiyorum!" "Vermiyorum!" "Vereceksin!" "Kalk bakalım Mustafa Sungur! Resim hakkında kanaatin ne? Faiz hakkında kanaatin ne?" Biz bildiğimiz için, "müftüye sor" diye tembih etmiştik maznunlara. Böyle bir savaş işte...

O gün rahmetli Necip Fazıl'ın da bir basın davası varmış alt katta. Oraya da kalabalık bir grup girmiş. Onlara, "yukarıda bir mahkeme var ki seyredilmeye değer" diye bir haber ulaşmış. Kalabalık bir grup geldi. O zaman mahkeme salonu anfi şeklinde idi, beş yüz kişi alabilirdi.

Bu şekilde mahkeme salonuna saat 09'da girdik, tek bir duruşma, saat 17'ye kadar devam etti. Tek duruşma tam sekiz saat sürmüştü. Nihayet sorgulamalar bitti. Savcı kalktı tevkifleri istedi. Hüsameddin ağabey benden önce kalktı: "Sosyalist Nasır!" "Sayın avukat bey, mahkemeyi propaganda sahnesi haline getirmeyelim!" "Efendim bir konuşalım, Sosyalist Nasır!" dedi. Hemen Reis Mithat Sungur yanındakilere eğilip istişare etti ve: "Maznun vekilleri, mahkeme salonunu propaganda sahnesine çevirmek istemelerinden dolayı; celsenin gizli olarak icrasına ve dinleyicilerin dışarı çıkarılmasına karar verilmiştir."

Salonu boşalttılar, heyetle biz baş başa kaldık. Alaylı bir şekilde: "Haydi şimdi konuşabildiğiniz kadar konuşun!" Hüsameddin ağabey güzel konuşurdu: "Sosyalist Nasır, Seyyid Kutup'a haber göndermiş, 'benden özür dilesin, kendisini affedeyim' diye; Seyyid Kutup'un cevabı: 'Bir Müslüman bir münafıktan hiçbir zaman özür dilemez' olmuş ve sürurlu bir şekilde idam sehпасına yürümüştür. Benim vekillerim de en az birer Seyyid Kutup'tur. Hapishane onlar için birer Medrese-i Yûsufiye'dir. Onlar sizden adalet namına hiçbir şey beklemiyorlar. Sizin kanaatiniz zaten bellidir" şeklinde bir konuşma yaptı.

Reis sonra bana: "Genç arkadaşım, sen kalk bakalım" dedi. Benden hiç böyle bir konuşma beklemiyordu. Dedim ki: "Sayın Başkan! Akşam müvekkilimi evinde ziyaret ettim, çantasını hazırlıyordu. Kendisine sordum: 'Hayrola niye çantayı hazırlıyorsun?' Dedi: 'Mithat Sungur'un karşısına ilk defa çıkmıyoruz ki, olacak şeyleri biliyoruz. Onun için ben kendimi hazırlıyorum. Gerisi Allah'a kalmış' dedi ve çantasını alıp geldi buraya. Biz de sizin karşınıza ilk defa çıkmıyoruz. Serbest olan maznunları sorgulayıp savcının isteği ile tevkif edeceğimiz bugün de belli. Aynı film tekrar oynuyor. Tabi arkanızda güvendiğiniz dağlar var. Ama size kat'i olarak haber veriyorum ki; o dağlara kar yağdığını göreceksiniz. O gün geldiğinde de bugün aldığınız gayr-i hukuki, keyfi kararlarınızdan dolayı manevi mes'uliyetten hiç kimse sizi kurtaramayacaktır." "Sen beni tehdit mi ediyorsun?" dedi. "Nasıl telakki ederseniz edin" dedim ve oturdum. Aslında bizi tutuklayabilirdi de. Ama her şeyi göze almıştık.

Mustafa Türkmenoğlu (R.H.) da hazırlıksız gelmiş, çanta, elbise filan getirmemiş. Bundan dolayı biraz ağırdan almıştı. Jandarmalar geldiler, dipçığı sırtına dayadılar, ite kaka götürdüler.

Sonra bu dava, bir takım asayiş mülahazalarıyla; o zamanın İçişleri Bakanı Faruk Sükan vasıtasıyla Mersin'e nakledildi. Yedi kişi Mersinde mevkuf olarak dava devam etti...

RİSALE-İ NUR'UN AVUKATLARI

Av. Gültekin Sarıgül talebimiz üzerine Risale-i Nur Davalarına giren avukatları dört grupta tasnif etmiş ve yazılı olarak adresimize göndermiştir. Ö. Özcan

1. Üstadımızın davalarına giren avukatlar: Ahmed Hikmet Gönen, Ziya Sönmez, Abdurrahman Şeref Laç, Mihri Halev.
2. Nur Talebelerinin davalarına vakf-ı hayat eden ve binlerce defa Risale-i Nur davalarına giren avukatlar: Bekir Berk ve Gültekin Sarıgül.
3. Nur Talebelerinin bazı davalarına giren avukatlar: Necdet Doğanata, Hüsameddin Akmumcu, Ali Haydar Aksay.
4. Nur Talebelerinin daha sonraki yıllarda davalarına giren avukatlar: Reşat Yazak, İbrahim Hilmi Ünlü.

Allah hepsinden razı olsun. Âmin... Âmin... Âmin...

(1921 – 2015)

CAHİD ÜNSAL

1921 Van doğumlu olan Cahid Ünsal, 1945 senelerinden itibaren bu şehirde Molla Hamid ve Çaycı Emin ile beraber Risale-i Nur hizmetleriyle meşgul olan ilk üç-beş kişiden birisidir... Cahid ağabey, Van Postanesinde çalışan bir memur olduğundan dolayı eserlerin posta ile Van'a gelmesi ve sevkiyatı konusunda çok hizmetleri olmuş; çok kimselere Risalelerden vererek onların hizmete girmesine vesile olmuştur...

Van'da evinde ziyaret ettiğimiz sırada Cahid Ünsal ağabey, 90 yaşına merdiven dayamıştı... Van nur hizmetlerinin dinamosu Celal Huyut götürdü bizi evine...

Bu bahtiyar insan, 1957 senesinde Bediüzzaman Hazretlerini Emirdağ'ında ziyaret etmiş ve iltifatlarına mazhar olmuştur...

Cahid Ünsal'ın evine vardığımızda bir sürprizle karşılaştık: Barla Lâhikasında bahsi geçen; Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin Van'a, Nuh Bey'e gönderdiğini söylediği kitapların orijinalleri önümüzdeki sehpanın üzerinde duruyordu... Cahid ağabey bu kitapların kendisine geçiş hikâyesini de anlattı bize...

İkinci bir heyecan daha yaşadık Cahid ağabeyin evinde. 14. Lem'ada tefsir edilen, **"Cenab-ı Hak, insanı suret-i Rahman üzere halk etmiştir"** Hadis-i Şerif'ini daha da şerh ve izah eden bir mektup gösterdi bize... Bu mektup, sorduğu bir soru üzerine, Hz. Üstad tarafından cevap olarak gönderilmiş kendisine... Mürekkepli bir dolmakalemle Osmanlıca olarak yazılmış olan bu dört sayfalık mektubun orijinalini Cahid ağabey hala saklıyor. Tâhirî, Zübeyir, Ceylan, Bayram, Hüsnü ağabeylerin imzasıyla gelen mektup; "Aziz Sıddık Kardeşimiz Cahid, Mektubunuzu hasta olan üstadımıza okuduk" diye başlıyor... Cahid ağabey, bu Hadis-i Şerif'in manasını daha Lem'alar kitabından okumadan evvel bazı hocalarla konuşuyor... Tatmin olamayınca, Hz. Üstad'a bir mektup yazarak soruyor... Fevkalade sırlı olan bu Hadis-i Şerif'i merak edenler dikkatle okumalı... Mektubun tamamını bu metnin sonuna ilave ettik.

Cahid Ünsal'a, anlattığı hatıralar yazıldıktan sonra teyid ettirilmiştir.

Cahid Ünsal Anlatıyor:

1337 (1921) senesinde Van'da dünyaya gelmişim. Mesleğim PTT memurluğu... Bütün hayatım Van'da geçti, PPT Bölge Baş Müdürlüğünde İdare Amirliği de yaptım. 1972'de emekli oldum. Halen Van'da ikamet ediyorum...

Babam Sami Kılıç, Aydın'ın Kuşadası İlçesindendir. Memleketi olan Kuşadası'nda vaiz ve imamlık yaparmış. 1. Cihan Harbi sonrasında nereden, nasıl icap ettiyse Van'a gelmiş ve tek başına bir evde kalmaya başlamış... Bazı polis arkadaşlar anlatmıştı bana; babamın gecesi gündüzü ibadetle geçermiş. Burada bir okulda din dersi hocalığı da yapmış; bunu da, yetiştirdiği talebeleri gelir anlatırdı. Babamın da asıl mesleği PTT'cilikdir. Bilahare kendisinden kuşkulunıp buradan alıp götürüyorlar. O sırada Kazım Karabekir'in haberi olunca tevkif olmaktan kurtuluyor. Babam, tekrar Van'a geri dönmek

istiyor, fakat yukarıdan mani oluyorlar. Beni yanına almak istiyor, dayılarım vermiyorlar beni. Soyadım da artık babamdan farklı olmuş oluyor...

Üstad Bediüzzaman Hazretlerini ilk defa 1945 tarihlerinde -Allah rahmet etsin- Molla Hamid Ekinci ağabeyden duydum. Hamid Ekinci ağabey, Eski Said döneminde veya Yeni Said'e geçiş sıralarında Üstad Hazretleri Van'da iken, O'nun yanında, hizmetinde bulunmuş bir zattı... O sıralarda Van'da daha henüz kitap yoktu. Bilahare Sebilürreşad, Büyük Doğu gibi gazete ve dergilerden Bediüzzaman Hazretlerinin eserleri olduğunu öğrendim ve temin etmeye çalıştım. O yıllarda dayım Cenap Ünsal Urfa'da PTT Müdür idi. Zübeyir Gündüzalp ve Cafer Sadık Çim, Urfa PTT'sinde telgraf memuru olarak onun mahiyetinde çalışıyorlardı. Dayım da Risale-i Nur talebesiydi. Dolayısıyla onlarla da muhabereleşmeye başladık. Dayım Cenap Ünsal -Allah rahmet etsin- hasta olarak bir gün bana geldi. Yanında Mektubat kitabı vardı; oradan okuyuverdikten sonra; Zübeyir ağabeyin Üstada gitmek isteğinde, hemen, her zaman izin verdiğini söylemişti.

Eserler, ben Postanede olduğum için vasıtamla Van'a geliyordu. Koliler önce bana geliyor, ben de bu mıntıkadaki arkadaşlara sevk ediyordum. Çaycı Emin vardı; ilk olarak onunla beraber yapıyorduk bu kitap dağıtma hizmetlerini. Yalnız o zamanlarda daha yeni harflerle kitap çıkmamıştı; el yazılı teksirler geliyordu ciltli olarak. Malûm olduğu üzere eserler, yeni harflerle 1956'da kitap halinde basılmaya başlanmıştı...

ÜSTAD'IN GÖZLERİ İRİ VE AÇIK MAVİYDİ

Sene 1957. Üstad Hazretlerini ziyaret maksadıyla Van'dan Isparta'ya gittim. Fakat Üstad Hazretleri Emirdağ'ında imiş. Ben de Emirdağ'ına geçtim. Orada ilkin Üstad rahatsız diye kabul etmek istemediler; kapının arkasına ziyaretçilerle alakalı mektubu asmışlar. Ben de: "Üstada söyleyin, ben Van'dan geliyorum" dedim. Zaten o zamanlar bayramlarda ben Üstad hazretlerine PTT'den tebrik telgrafı çekerdim. Üstad da umumî olarak cevap verirdi.

Cevad Yaşar, Cahid Ünsal, Celal Huyut, Ömer Özcan.

Sehpa üzerinde Bediüzzaman'ın Nuh Polatoğlu'na gönderdiği Külliyyat var.

13 Temmuz 2009 Van

İşte ağabeyler Van'dan geldiğimi söyleyince, Üstad Hazretleri, "gelsin" demiş.

Elhamdülillah ziyaretine çıktım. Yatağındaydı mübarek, nur topu gibi... Gözleri iri ve açık maviydi... Üstadın gözlerine bakılmaz, baktırmaz derler ama ben çok rahat

baktım. O bana baktı, ben ona baktım; bana bir şey demedi. Yanında Zübeyir ve Bayram ağabeylerin olduğunu hatırlıyorum. Üstadın başucu tarafına Bayram ağabey oturmuştu. Başkaları da vardı, gençlerden, ama onların kim olduğunu hatırlamıyorum... Onbeş dakika kadar konuştuk... Ben Hamid hocanın selamını söyledim. Üstad'ın karyolasının başucundaki masanın üzerinde yeni harflerle basılmış Sözler kitabının formaları vardı. Üstad, bu formaları eline aldı, kaldırdı ve bize doğru göstererek; "Bakin, Elhamdülillah Risale-i Nur matbaalarda basılıyor artık" dedi. Bana Van'ı ve benim kimlerden olduğumu sordu. Sonra: "Vaziyetim müsait değil; olsaydı seni onbeş gün misafir etmek, burada gezdirmek isterdim" dedi. Zaten benim İstanbul'a geçme mecburiyetim vardı. Bunu söyleyince, bana, Ahmed Aytimur'un adresini vermek istedi. "Bende var Üstadım" dedim. "Maşallah..." dedi. Elini öpüp ayrıldım. Üstadın huzurunda iken; "Mehdi Hazretlerine ziyaret etmek nasip oldu bana" diye Allah'ıma şükrettim. Ondan sonra hizmetlere hep böyle devam ettik, bugünlere geldik.

1945'DE VAN'DA MOLLA HAMİD, ÇAYCI EMİN VE BİZ VARDIK SADECE

1945'de Van'da Molla Hamid, Çaycı Emin ve biz vardık sadece... Hamid Kuralkan, Selahaddin Akyıl, Reşid Övet, Celal Alıcı, Kâmil Acar, Fahreddin Sayı, Nuri Güleşer falan sonradan, kitaplar gelmeye başladıkça Risaleleri tanımaya başladılar. Kitaplar Van'da bana geldiğinden bunlara kitap vermek bize nasip oldu. Böylece Van'da beş on kişi olmaya başladık. O ilk dönemde kitaplar Osmanlıca teksir halinde ciltli olarak gelirdi.

Risalelerde adı geçen Hacı Nuh (Polatoğlu) Bey ise; Hac'tan geldikten sonra Üstad Hazretlerine hediye gönderiyor. Bu hediyeler hurma ve Zemzem idi. Buna karşılık Üstad Hazretleri de Nuh Bey'e bir takım eski yazı eserlerden gönderiyor. O da, hikmet-i İlâhi işte, o günün şartları içerisinde korkup kitapları toprağa gömerek saklıyor. Bir gün Hamid (Ekinci) hocaya; "bu kitaplar kaldı burada, ben ilgilenemiyorum, bunları birine verelim" diyor. Hamid hoca da kitapları aldı getirdi bana. Bu kitaplar işte gördüğünüz gibi hala elimde duruyor. Nuh Bey'in bize dostluğu vardı, fakat bizimle ilgilenmezdi... Barla Lâhikasında, Nuh Bey'in bu hediyesi dolayısıyla iki mektup vardır. Bu mektuplarda Nuh Bey'in adı çokça geçmektedir.

Üstadımızın kardeşi Abdülmecid Nursi, benim doğumumdan önce de Van'da bulunmuşlardı. İşârat-ül İ'caz Tefsirinin Türkçeye tercümesini yaptığı sıralarda Van'daydı. Tercüme Van'da yapmıştır. Biz o zaman tanıştık, kendisiyle devamlı temas halindeydik. Kitabı tercüme ederken bir kenara çekilip o şekilde çalışırdı...

Van'da, 1950 senelerinden sonra, Bahçıvan Mahallesinde küçücük bir derslane açıldı ilk olarak. Bir ara Selahaddin'in (Akyıl) evinde yaptık dersleri. Allah lûtfetti, her yerde olduğu gibi, Van'da da hizmetler bugün çok genişledi...

Sadece bir kere baskına uğrayıp mahkemeye verildim. O da şöyle olmuştu: 1974 senesinde, Şeyh Taha Efendi vardı; rahatsızdı, onu ziyarete gitmiştik evine. Ders de yapacaktık orada. Fakat daha derse başlamadan baskına uğradık. Mahkeme bizi Diyarbakır Örfi İdareye gönderdi. Altı ay bir ceza verdiler. Fakat o da tecil edildi.

Sana, burada yaşadığımız çok enteresan bir hadise anlatayım: 1. Şube Müdürü vardı burada, adı İbrahim. O, çok aleyhte birisiydi, çok düşerdi üzerimize, bizi takip ettirirdi... "Said-i Nursi idam edilse ipini ben çekerim" demişti bir gün bize. Hikmet-i İlâhi, aradan bir ay geçmedi; Hükümet Konağının dört basamaklı merdivenlerinden inerken düştü felç oldu ve öldü. Tokadını yedi, kendi ipini çekti...

ÜSTAD'TAN GELEN CEVABÎ MEKTUP

"14. Lem'anın 2. Makamının 5. Sır" kısmında izah edilen bir Hâdis-i Şerifi anlayamamış, aramızda bahisler olmuştu... Ben de Üstad Hazretlerine bir mektup yazarak bunu sormuştum. Cevabî mektupta; "Cenab-ı Hakk'ın insanları kendi suretinde halk buyurmuş olduğu" şeklindeki yanlış inancı izah ve tashih ediyordu. Yalnız o zaman daha Lem'alar elime geçmemiş, bu meseleyi henüz Risale-i Nur'dan okumamıştım. Mecmualardan okumuştum; aklıma takıldığı için sormuştum Üstada. Tâhirî, Zübeyir, Ceylan, Bayram, Hüsnü ağabeylerin imzasıyla geldi mektup. "Mektubunuzu hasta olan

üstadımıza okuduk" diye başlıyordu. Mektupta, gönderileceği yazılan mecmua gelmedi maalesef bana. Bu mektup aynen şöyledir:

Bismihi Subhanehu

Esselamü aleykum ve Rahmetullahi ebeden dâima...

Aziz Sıddık Kardeşimiz Cahid,

Evvela; mektubunuzu hasta olan üstadımıza okuduk. Üstadımız size ve oradaki kardeşlerimize selam ve dua ediyor ve dualarınızı istiyor.

Saniyen; şimdiye kadar hiçbir âlim, hiçbir feylesof Risale-i Nur'un hakaik-i imaniye hakkındaki beyanatına karşı çıkamamış, itiraz edememiş, sükûta mecbur olmuşlar. Çünkü; Risale-i Nur, bu zamanda Kur'an-ı Hakim'in bir mu'cize-i maneviyesi hükmünde, hakaik-i imaniyeyi şüphelerden, vesveselerden kurtaracak, imana dair bir tefsirdir. Şimdi en ziyade dinsizliğin şark-ı şimalide çıktığı ve bilfiil tam tesirini gösterdiği cihetle; Risale-i Nur da, ona karşı şark vilayetlerinde bir Zülfikar olarak başlarını kırdığı için, Nur'un kahraman talebelerinin nazarını başka tarafa çevirmeye bir plan olduğu burada da tahakkuk etmiş. O tarzda etrafta ziyade parmak sokulmak için bu nevi münazaralara, itirazlara ehemmiyet vermeyiniz, meşgul olmayınız.

O mübarek zata da üstadımız selam eder ve diyor ki: Marifetullah hakkında ehl-i tarikatın yüzler meşrepleri, meslekleri itibariyle tabirat ayrı ayrı düşünüyor. Bunlara mesail-i mühimme nazarıyla bakmak zamanı değil. "Tefekkür-ü fi alâ illahi ve la tefekkürü fi zâtihî" Hadis-i Şerif'inin sırrıyla yani Cenab-ı Hakkı, asarıyla, O'nu tanımaya çalışınız.

Mahiyetini, zatını ve sıfatını aklınız ihata edemez. "Leyse ke mislu şey'un"; misali, naziri, şeriki olamaz. İlim, kudret, irade, sem, basar, kelim, hayat gibi sıfat-ı seb'a denilmiş.

Bütün ulema-i usul-id din, ilm-i kelim, hususen ehl-i sünnet ve cemaat, bu sıfat-ı seb'ayı, tarik-i müstakime bahsetmiştir. Bir kısmı demişler: Bu sıfat-ı seb'a, "la ayn ve la gayr" demişler. Bir kısmı, "aynı zatıdır." Bir kısmı demişler, "sıfat-ı fiili gibi gayrdır." Bu muhakkikini-i ulema-i İslam, zat-ı İlâhî hakkında bundan fazla dememişler, gidememişler. Çünkü böyle pek uzak bir mes'elenin teferruatından medar-ı bahs etmek çok lüzumsuzdur.

Kur'anın nüsusunda bu ulema-i ilm-i kelim mezhebi ehl-i sünnet vel cemaat haricindeki bahisleri lüzumsuz, bu zamanda çok zararlı ve malayanidir. Kur'an ve Kur'anın iman kısmının tam tefsiri olan Risale-i Nur bu zamanın bütün dertlerine tam bir tiryaktır. Hem o kâfidir. Başka şeylerle meşgul olmamak gerektir. Üstadımız Risale-i Nur'un çok yerlerinde demiş ki: "Kat'iyen şimdi münakaşa münazara zamanı değil. Gayet müdhiş bir muaraza da olsa münazaradan bizi men ediyor. Çünkü hücum eden dinsizlik ondan istifade edebilir. Fena fillah ve Vahdet-ül Vücut mes'elelerini Risale-i Nur tamamıyla halletmiştir. Ve o mesleğin sahipleri de tasdik etmişler. Ankara Üniversite Nur Talebelerinin Diyanet Hocalarının tensibiyle neşrettikleri yeni bir mecmua bütün bu mes'elelere cevap veriyor. Size de o mecmuadan gönderilecek.

Aziz Kardeşimiz, sizin mektubunuzda o mübarek zattan rivayeten; Cenab-ı Hakk'ın insanları kendi suretinde halk buyurmuş olduğu bildirilmektedir ki bu tamamıyla yanlıştır.

Hadis-i Şerif, "Cenab-ı Hak, insanı suret-i Rahman üzere halk etmiştir" buyuruyor. Yani Rahman ismi mahiyetinde... Yoksa kat'iyen kendi Zat'ı suretinde demek değildir. Bu Hadis-i Şerif hakkında Risale-i Nur'un Ondördüncü Lem'asının 2. Makamının Beşinci Sırrında böyle denilmektedir:

Bir Hadis-i Şerifte varid olmuş: "İnnallahe halâkâl insane alâ suret-ir Rahman." Bir kısım ehl-i tarikat akaid-i imaniye münasip düşmeyen bir tarzda tefsir etmişler. Ehl-i tarikatın bir kısm-ı ekseri, sekir ve aşkın çoğunda istiğrak ve iltibas olduğundan hakikate muhalif telakkilerinden belki mazurdurlar. Fakat akli başında olanlar fikren onların esas akaide münafi olan manalarını kabul edemez. Etse hata eder. Evet, bütün kâinatı bir saray, bir ev gibi muntazam idare eden, yıldızları zerreler gibi hikmetli ve kolay çeviren ve gezdiren ve zerrati muntazam memurlar gibi istihdam eden, zat-ı Akdes-i İlâhinin şeriki, naziri, zıddı, niddi olmadığı gibi; "Leyse ke mislihu şey'un ve hüvessemi-ul basir" sırrıyla; sureti, misli, misali, şebih dahi olamaz. Fakat, "ve lehül meselül âla fissemavati vel ardi ve hüvel aziz-ül hakim" sırrıyla; mesel ve temsil ile suunat, sıfat ve esmasına bakılır.

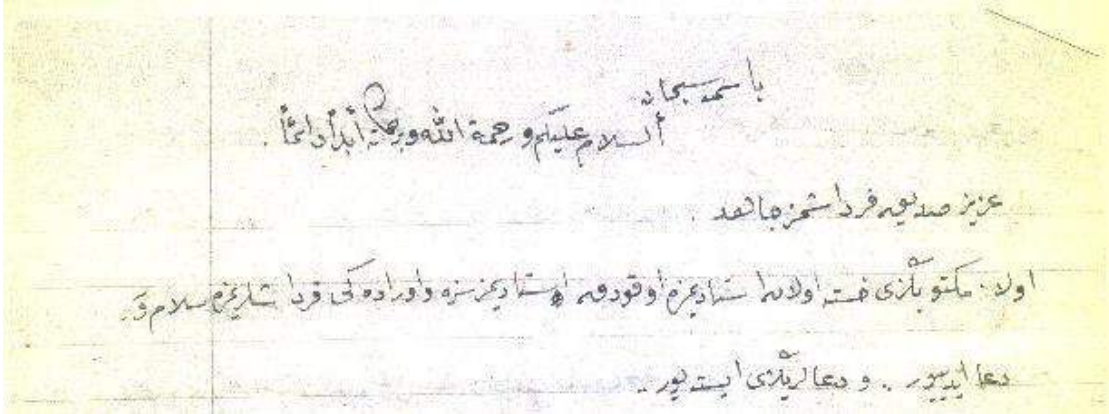
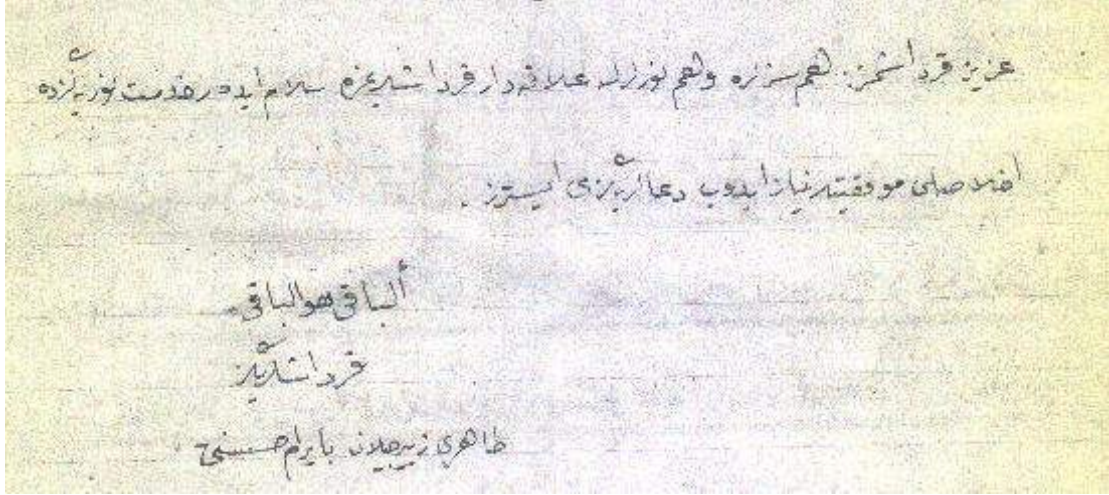
Hem işaretir ki; Zat-ı Rahman-ı Rahimin delilleri ve ayineleri olan zihayat ve insan gibi mazharlar o kadar o zat-ı Vacib-ül Vücuda delaletleri kat'i ve vazih ve zahirdir ki, güneşin timsalini ve

aksini tutan parlak bir ayine parlaklığına ve delaletine ve vuzuhuna işareten, o ayine güneştir denildiği gibi, "insanda suret-i Rahman var" vücut-u delaletine kemal-i münasebetine işareten denilmiş ve denilebilir. Ve ehl-i Vahdet-ül Vücut'un mutedil kısmı "Lâ mevcude illâ Hu" bu sırra binaen, bu delaletin vücutuna ve münasebetin kemaline bir unvan olarak demişler.

Aziz Kardeşimiz, hem sizlere hem Nurlarla alakadar kardeşlerimize selam eder, hizmet-i nûriyenizde ihlâslı muvaffakiyetler niyaz edip dualarınızı isteriz.

El Bâki Hüvel Bâki Kardeşleriniz

Tâhirî, Zübeyir, Ceylan, Bayram, Hüsnü

Cahid Ünsal'a gelen mektubun baş ve son kısmı...

Mektup "Tâhirî, Zübeyir, Ceylan, Bayram, Hüsnü" ağabeylerin isimleriyle bitiyor...

(1931 – 2010)

HAFIZ NAMIK ŞENEL

1931 Emirdağ doğumlu olan Hafız Namık Şenel, Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri'nin her iki Emirdağ hayatının da en yakın şahitlerinden birisidir. O tarihlerde Emirdağ Çarşı Camii'nin resmî imamlığını yapmıştır. Bediüzzaman Hazretleri sekiz sene müddetle, fasılalarla arkasında namaz kılmış, bazen de resmen men edilmiştir. Bunun teyidini Bediüzzaman'ın Tarihçe-i Hayat kitabında şöyle okumaktayız: “Üstad, ilk iki sene Çarşı Camiine gider, cemaate iştirak ederdi. Ekser günler ikinci namazını camide kılar ve yatsiya kadar orada kalır, sonra evine gelirdi. İki sene böyle devam etti; sonra kaymakam, insanlarla görüşüyor diye camiden menetti. Emirdağ'ında ikameti zamanında başta Isparta olarak çok yerlerde Nur risaleleri el yazısıyla çoğaltılıyordu.” (Tarihçe-i Hayat 462) Bediüzzaman'a imamlık yapan bu bahtiyar hocanın haliyle Üstad ve Üstad'ın hizmetkârları ağabeylerle sayısız hatıraları var...

Namık Hoca, 1958'de Bediüzzaman Hazretleri'yle merhum Adnan Menderes'in Emirdağ'da karşılıklı selamlaşmasını görenlerdendir. Namık Şenel'in aynı gün bilmeyerek sebep olduğu bir hadise var ki günlerce Türkiye karışmış, Menderes Hükümeti çok zor anlar yaşamıştır. O gün, imamlığını yaptığı caminin minaresine yeşil sancaklar çekilmiştir. Olayın başkahramanı da İmam Namık Şenel'dir. Bediüzzaman'ın kaldığı Emirdağ'da, hem de Adnan Menderes'in geldiği gün yaşanan bu – kasıtsız– hadise, irtica çıtırtkanlarına çok iyi bir malzeme olmuş, bütün gazeteler birinci sayfadan yaygara yapmıştır. Hadisenin bütün ayrıntılarını kendisine sorduk... O da anlattı...

1969 senesinden itibaren Nazilli'de ikamet etmekte olan Namık Hoca'mızın hatıraları okununca anlaşılacak ki, O, Nur talebeleri için yaşayan bir tarihtir. Sık sık Bediüzzaman Hazretleri'nin kır gezilerine iştirak etmiş, evine rahatça girip çıkabilmiş, kerametlerine şahit olmuş ve ona sorular sorabilmiştir. Ağabey dediği, Üstad'a Emirdağ'da çok hizmet etmiş olan Mustafa Acet ve Hacı Ali Kılınçalp ile de çok yakın dostlukları olmuştur.

Bu hatıraların daha iyi anlaşılabilmesi için, Bediüzzaman Hazretleri'nin Emirdağ ile münasebetlerinin 1944'den 1960'a, yani vefatına kadar devam ettiğinin bilinmesi lazımdır. Şöyle ki:

Üstad'ın Afyon Hapsi'nden önce ve sonra olmak üzere iki Emirdağ hayatı vardır. 1944'de Denizli Ağır Ceza Mahkemesi beraat ettirmesine rağmen, Said Nursî Hazretleri'nin Emirdağ'da mecburi ikametine de karar verilmiştir. 1944'ten itibaren üç sene kadar Emirdağ'da ikamet edebilen Said Nursî, 1947 senesinin son günlerinde Afyon Ağır Ceza Mahkemesi'nce üçüncü defa hapisaneye, Afyon Cezaevi'ne alınmıştır. Yani 1944-1947 birinci Emirdağ hayatıdır.

Bediüzzaman Said Nursî, 1949'da bir eylül sabahı Afyon hapsinden tahliye olduktan sonra tekrar Emirdağ'a gönderilmiştir. Üç-dört sene kadar daha burada kalan Üstad, 1953 senesinde Isparta'ya yerleşmiştir. İşte bu 1949-1953 arası Bediüzzaman'ın ikinci Emirdağ hayatı olarak tarihe geçmiştir.

Üstad, 1953'te Isparta'ya yerleştikten sonra da Emirdağ'daki sevgili talebeleriyle alakası devam etmiş, ara sıra Emirdağ'a gelip ikametgâhı olan derslane-i Nuriye'de kalmıştır. Hatta vefatına gittiği Urfa yolculuğu Emirdağ'dan başlamış, Isparta'dan devam etmiştir. Yani Üstad, önce Emirdağ'dan Isparta'ya uğramış, oradan Urfa'ya gitmiştir.

“Ben ekmeksiz yaşarım, hürriyetsiz yaşayamam” diyen Bediüzzaman, Emirdağ'da bütün takip ve tarassutlara rağmen, kırlara veya dağlara teneffüs için gezmeye giderdi. Kitaplarında, *Tarihçe-i Hayat*'ta ve ağabeylerin anlattıklarında, Emirdağ'la ilgili çok hatıralar vardır. Bu kaynaklardan birisi de orada Üstad'ın camisinde imamlık yapan Hafız Namık Şenel'dir.

İşte, kendisinden kamera ile kaydettiklerimi yazdıktan sonra, tashihini yaptırdığım Hafız Namık Şenel'in hatıraları:

Hafız Namık Şenel Anlatıyor:

1931'de Emirdağ'ın Veysel köyünde doğmuşum. Baba tarafım Emirdağ'ın Arslanlı köyündendir. Şimdi orası Eskişehir'in Çifteler ilçesine bağlıdır. Bize Hocaogulları derler. Geniş bir sülale... Dedem oradan hitam müdürü olarak Emirdağ'a gelir. Veysel köyünden arazi falan alır ve oradan evlenir. Daha sonra memuriyeti terk edip bu köye yerleşir. Bu arada malum harpler darplar yaşanır. Dedemin babamla beraber beş çocuğu olur. Babamın adı Ali'dir. Babamın annesi, ninem, o köyden Şeyh Hüseyinoğulları'ndan Ayşe Hanım'dır.

Ben 1944'de Emirdağ'da hafızlığa başladım. Hocam Gönenli Hafız Ahmet Efendi'dir. Sonra bizi Emirdağ'dan Eskişehir'e naklettiler. Daha sonra ben Düzce'ye gittim ve kıraatimi orada ikmal ettim.

Üstad Hazretleri, malum Denizli Mahkemesi'nin kararıyla 1944'de Emirdağ'a geliyor. O yıllarda çok sıkı takip ediliyordu. Ancak 1950'den sonra biraz rahatladı. Üstad Hazretleri Emirdağ'a geldiğinde verilen sıkıntılara rağmen pek çok kimseler ziyaretine gidiyordu. Küçük risalelerden getirip dağıtanlar oluyordu. Emirdağ çevresinde Üstad'ın gelmesiyle çok müspet tesirler meydana gelmişti. Bizim köyde akrabamız Hayri Türkmen diye birisi vardı. O babama küçük risalelerden getiriyor ve beraber okuyorlardı. Ben de bu arada Emirdağ'da hafızlığa çalışıyordum.

Biz, Üstad Hazretleri'ni gelip geçerken hep görüyorduk. Kızlara ve Adaçalı'daki Yorgun Baba denilen türbeye çok giderdi. Bu şekilde Üstad'dan ve Risale-i Nur'dan haberdar olmuş olduk.

Hocam Gönenli Ahmet Eroktan'ın kendisi, dedesi, babası, anası, kardeşleri, çocukları vs hepsi hafızdır. Ahmed Hocam, Üstad Hazretleri için "Koca Sultan" derdi. Bize: "Bir velinin büyüklüğü onun karşısındaki hasımlarının büyüklüğüyle ölçülür. Koca Sultan bütün dünya dinsizliğini karşısına almıştır" derdi. Hocam Gönenli Ahmet çok güzel Kur'an okurdu. Üstad onu, "Sen nerede okusan ben seni dinliyorum" diye taltif ederdi.

Bir gün Eskişehir'den Emirdağ'a gelirken hocam bana "Koca Sultan'ı görmeden gelmeyeceksin" dedi. Kış günü, aralık ayındayız. Benim anam Emirdağ'ın Suermez köyündendir. Veysel köyüne gelin olarak gelmiş. Gittim orada dayımlarda kalmaya başladım. Gündüzleri Emirdağ'da Üstad'ı görmeye çalışıyordum, akşam Suermez köyüne, dayıma dönüyordum. Beş-altı gün bu şekilde uğraştım. Nihayet Şih Alilerin Hacı Osman Amca'nın oğlu Halil vasıtasıyla Üstad Hazretleri'yle tanıştık. "Seni talebeliğe kabul ediyorum" dedi Üstad Hazretleri. Artık bu şekilde irtibatımız senelerce devam etti. Çok kerametlerini gördüm.

KUR'AN'I KATİYEN MENFAATİNE ALET ETME!

Namık Şenel (sağda) 1952 yılında Van'da askerlik yapmıştır

Askere 1951 Ekim ayında, rahmetli Ceylan Çalışkan'la beraber gittim. Ceylan benden yaşlı olduğu halde, hapis-mahkeme ve hizmet hadiselerinden dolayı iki sene gecikti. Bir de Turhan Benli vardı. Üçümüz askere beraber gittik. 70 kadar Emirdağlı beraberdik. Askere gitmeden Ceylan'la beraber Üstad'ı ziyarete gittik. Ziyaretimizde Üstad bana "Kur'an-ı Azimüşşan'ı katiyen menfaatine alet etme!" diye tembih etti. Kurtalan'a varınca bizi Van'a seçtiler. Ceylan Ağabeyler Siirt'te kaldılar.

Van'da askerliğimi bitirip dönünce Üstad Hazretleri'ne gittim. Bana, "Kaleye çıktın mı?" diye sordu. "Çıktım Üstad'ım" dedim. "Kapısına indin mi?" dedi. "İndim Üstad'ım" dedim. "Kapısına varırken ayağın kayarsa ne olur? Düşersen değil mi? Ne kadar yüksekliği var oranın?" dedi. "Beş minare boyu dediler" dedim. "Ben oraya varırken ayağım kaydı ve yan tarafa fırlatıldım. O zaman anladım

muhafaza edildiğimi” dedi. Hakikaten orada ayağın kaydktan sonra uçuruma düşmemen mümkün değildir.¹

İMAMI OLDUĞUM ÇARŞIİÇİ CAMİİNDE NAMAZ KILARDI

Askerden geldikten sonra Emirdağ’da imtihan olduk. Daha önce cemaati olduğum Emirdağ Çarşıiçi Camii’ne imam oldum. Üstad Hazretleri namazlarını bu camide kılardı.² Bana: “Ben hiçbir camide bu kadar namaz kılmadım. Sekiz sene bu camiye devam ettim. Alaküllihâl bu cami benim camimdir. Benim talebelerimden bir tanesinin burada fedai çıkması lazımdı. Bu sen oldun, sen alaküllihâl benim imamımsın” diye taltiflerde bulunurdu. Ben o zaman içimden, “Bu kadar mühim bir şey mi?” derdim.

Üstad Hazretleri 1944-47 arasında camiye devamlı gelirdi. Biz o zaman talebeydik. Bir gün caminin daimi cemaatinden Tingillilerin Tahir Ağa, Arap Ahmetlerin Koca Özkara, Ekmekçi Şükrü Barlas, Kocaveli Çavuş Erenoğlu, Kırlioğlu Arif Ağa, Abdil Akın Hamdi Hoca vs şadırvanın etrafında otururken “Üstad’ın üzerindeki cübbe kaç senelik acaba?” diye konuşmuşlar. O arada Üstad camiye gelmiş. Caminin cümle kapısının önünde durmuş, onları çağırılmış ve “Bu hırka tam 100 seneliktir. Mevlana Halid-i Bağdadî’nin hediyesidir” demiş. Bana o arkadaşlarım ittifakla böyle anlatmışlardı.

Üstad Hazretleri, arkada müezzinliğin yanı başındaki yere, seccadesini serer, orada kılardı namazını. Fakat ekseriyetle cumalarda ve gündüz namazlarında, caminin üst kısmında, tahtalarla bölünmüş müezzinlik kısmının orada kılardı. Üstad seccadesini serer orada otururdu. Hatta ikinci veya akşam namazını kıldıktan sonra evine gitmez yatıya kadar orada okurdu. Bu anlattıklarım ilk zamanlardı. Sonraları gelememeye başladı. 1950’den sonra gelememeye başladı. Daha sonraları cumalara bile gelememeye başladı.

Bazen Bediüzzaman’ın arkasında namaza durduğumuz zamanlar olurdu. Bir Allahü ekber diye tekbir getirdi mi, sanki önde yok olur giderdi. Sanki bu dünyayla alakası kesiliverirdi. O haşyet, o heyecan bizi de kaplardı. Biz duyardık, hafif bir sesle Fatihâ’yı okumaya başlardı.^{NOT}

Mustafa Acet vardı, risalelerde adı sıkça geçer. Çarşı içindeki küçük bir cami olan İncili Camii’nde imam-hatipti. Mustafa Acet aynı zamanda hattattı. Emirdağ’da Üstad’a en çok hizmet edenlerdendir. Fakat resmi görevli olduğu için, takibata uğrar diye dikkat ediliyordu. Mustafa Acet bizimle çok ilgilenirdi. Çok mükemmel bir insandı.

Ben gayr-ı resmi talebe okutuyordum. 1955’de kaymakam bizi siyaya çekti. Onunla ikimizi görevden aldı. 15 gün kadar görevden ayrı kaldık.

Bir gün rüyamda camideyim, sabah namazı vakti. Baktım Hazret-i Ömer (r.a.) camiye geldi. İmamete geçmem mümkün değil. Bizim oralarda üç ihlâs okumak adetti. Okudum ve sonra kamet getirdim. İstiyorum ki Hazret-i Ömer (r.a.) mihraba geçsin namazı kıldırınsın. Fakat Hazret-i Ömer (r.a.) arkama geçti, beni iki omzumdan tutup kaldırdı ve adeta mihraba dikti. Ben namazı kıldırımdı ve uyandım. “Bunda bir hikmet var” dedim. O gün saat 10.30’da kaymakamdan bir yazı geldi ve bizi görevlerimize iade ettiler.

1958’de bir yeşil sancak hadisesi oldu ki birazdan anlatacağım. Ondan da 35 gün hapis yattık. Sonra beraat ettik. 1960 ihtilalında de yakamıza yapıştılar. Beni Konya Doğanbey’e gönderdiler; Mustafa Acet’i ise görevden aldılar.

Üstad Hazretleri fedai çıkması lazımdı demişti ya... İşte biz de bir nevi fedai gibi olmuş olduk.

¹ Burada bahsi geçen hadise, Üstad’ımızın kendi ifadeleriyle şu şekilde anlatılmaktadır:

“Hayatta olan eski talebelerim biliyorlar ki, bin üç yüz on dört, bin üç yüz on beş-on altı senelerinde, Van Kalesi ki, iki minare yüksekliğinde sırf dağ gibi bir taştan ibarettir, eskiden kalma oda gibi bir in kapısına gidiyorduk. Ayağımdan kunduralar kaydı, iki ayağım birden kaydı. Tehlike yüzde yüz... Başkaca nokta-i istinat kalmadığı halde, büyük bir istinada basmış gibi üç metrelik bir kavisle o mağaranın kapısına atılmışım. Hem ben hem beraberimdeki orada hazır arkadaşlarım, ecel gelmediği için sırf bir hıfz-ı ilahî, harika bir imdad-ı gaybî telakki ettik.” Bediüzzaman Said Nursî, *Sikke-i Tasdik-ı Gaybî*, Söz Bas. Yay., s. 224.

² Emirdağ Çarşı Camii’nin adı *Tarihçe-i Hayat*’ta şu şekilde geçmektedir:

“Üstad, ilk iki sene Çarşı Camii’ne gider, cemaate iştirak ederdi. Ekser günler ikinci namazını camide kılar ve yatıya kadar orada kalır, sonra evine gelirdi. İki sene böyle devam etti. Sonra kaymakam ‘İnsanlarla görüşüyor’ diye camiden menetti.” Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 298.

^{NOT} Namık Hoca’mız, Üstad’ın okuduğu tarzda Fatihâ’yı bizlere okudu. Hakikaten biz de heyecanla dinledik.

Namik Şenel'in imamlık yaptığı ve arkasında Bediüzzaman Hazretleri'nin namaz kıldığı Emirdağ Çarşıci Camii

ŞAPKAMA VURDU

Ben hafız olduğum halde şapka giyiyordum o zamanlarda. Kur'an okurken bere gibi ters giyerdim; fakat bir türlü çıkaramıyordum. Etrafın da, "Hoca başı açık mı gezer hiç?" diye baskısı vardı üzerimde. Ağabeylerimiz de "Bunu çıkar artık" diye söylerlerdi. Ama bir türlü çıkarıp atamadım şapkayı.

İloğlu Hüseyin Çavuş vardı. Onun evinde kiradayım. Bir gün rüyamda, Üstad Hazretleri geldi ve aşağıdan beni çağırdı. İndim. Üstad, kolunu, soldan sağ tarafa doğru omzuma attı. Baktı, başımdaki şapkayı gördü. Elinin tersiyle öyle bir vurdu ki, benim şapka İzmir'e doğru uçtu. Gidiş o gidiş oldu. Bir daha da hiç takmadım.

Kitaplar henüz matbaalarda tab edilmeye başlamamıştı. Ancak teksir edilerek çoğaltılıyordu. Ben de kitapların tamamını henüz alamamıştım. Ceylan'ın babası Mehmet Çalışkan Amca'ya "Mehmet Ağabey, kitaplar geldikçe bana ayır" dedim. O da "Olur" dedi. Birkaç ay sonra kitaplar gelmiş. Ama o gün ben rüyamda Hazret-i Ali'yi (r.a.) gördüm. Eline bir kitap almış "Bu kitap elli lira. Babandan parayı al gel, kitabı sana vereceğim" dedi.

Öğle namazını kıldırdıktan sonra çıktım. Uzunçarşı'dan yürüyordum ki Mehmet Ağabey çağırdı. "Hafız, kitapların geldi. Tam elli lira yapıyor. Getir parayı, al şimdi. Para peşin olacak ha!" dedi. O orada babam rast geldi. Üzerinde asker resimli olan 50 liralara vardı o zaman. Çıkardı onlardan bir tane verdi. Gittim kitapları aldım. Aynen rüyada gördüğüm gibi oldu hâdise.

"BİZ BU MEMLEKETİN ASAYİŞİNE HİZMET EDİYORUZ"

Üstad Hazretleri nereye gitse devamlı takip ve tarassut altındaydı.^{NOT} 1946 veya 47 olabilir. Üstad Adaçalı'ya gitmişti. Orada Yorgun Baba diye bir yatırı vardı. Onu ziyarete gitmiştik. Yanında Mustafa Ağabey (Acet) ve ben vardım. Ben o zaman daha talebeydim. "Kipildek" denilen bir başçavuş vardı. Gözlerinin bakış şekline dolaylı halk öyle derdi ona.

İşte bu başçavuş bir gün Adaçalı'ya Üstad'ı almaya geldi. Bir ara Üstad'ın yakasını tuttu. Mustafa Acet Ağabey ve ben orada Üstad'ın yanındayız. Üstad birden ellerini tuttu ve şöyle silkeleyiverdi. Sonra Mustafa Ağabey'e dönerek "Mustafa! Git Stalin'i öldür gel desem gider misin?" Mustafa Ağabey "Vallahi giderim Üstad'ım!" dedi. Üstad "İşte benim bunun gibi binler talebem var. İstesem iki saatte intikamımı alabilirim. Fakat biz bu memleketin asayişine hizmet ediyoruz" dedi şiddetle.

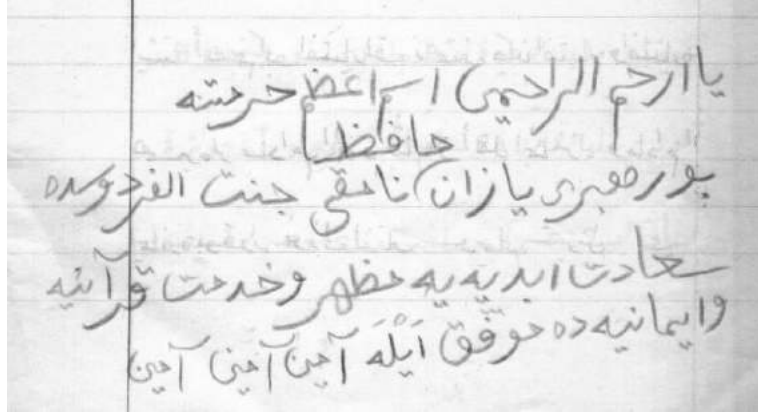
^{NOT} 1944 tarihinde Denizli Mahkemesi tarafından Emirdağ'da ikamete memur edilen Bediüzzaman Hazretleri'nin, 1948 Afyon Hapsi'ne kadar süren birinci Emirdağ hayatı, *Tarihçe-i Hayat* kitabında şöyle hülâsa edilmiştir:

"Emirdağ'daki hayatı şöyle hülâsa olunabilir: Daimi tarassut altındadır. Mahkemeden beraat kazanması ve eserlerinin iade edilmesine rağmen, serbest bırakılmış değildir. Eskisinden daha ziyade kontrol ve mütemadiyen pencere ve kapısından nezarete maruzdur. Mektuplarında da beyan ettiği gibi, Denizli Hapsi'nin bir aylık sıkıntısını bazen bir günde Emirdağ'da çekiyordu. Üstad'a yapılan bed muameleler ve takınılan tavrı, Emirdağ ahalisince yakından bilinmektedir. Denizli Mahkemesi'nin beraati üzerine, mahkeme eliyle Nurların intişarına ve Said Nursî'nin hizmet-i imaniyyesine sed çekemeyen gizli dinsizlik komiteleri, bu defa başka yollardan, idarî makamları evhamlandırıp aleyhe geçirerek hatta imhasına kadar çalışıyorlardı. Bu plan kat'î idi. Bir bekçi, kapısı önünden ayrılmazdı. Üstad ile görüşebilmek pek müşküldü." Bediüzzaman Said Nursî, *Tarihçe-i Hayat*, Söz Bas. Yay., s. 572.

“BENİM BEDEVİ TALEBEM”

Emirdağ Yedikapı Boğazı'nda Kapaklı Çeşmesi vardır. Üstad Hazretleri ile zaman zaman oraya beraber giderdik. Bir nevruz günü idi. Ben o zaman genç olduğumdan; oradan oraya, tepelerin, ağaçların üstüne inip çıkmaya başladım. Üstad Hazretleri “Benim bedevi talebem” deyip gülmüştü o zaman.

Yine bir gün Üstad Hazretleri ile beraber aynı yere gittik. Ben Zübeyir Ağabey'le beraber Kapaklı Çeşmesi'ne su almaya indim. Testileri doldurduk. Otobüsle geri dönerken “Öğle ezanına ne kadar var? Camiye cemaatime yetişebilecek miyiz?” diye konuşurken, elimi cebime attım. Bir baktım ki cep saatim yerinde yok. Zinciri kalmış sadece...

Üstad Bediüzzaman'ın Namık Hoca'ya duası

O saati de Ramazanda mukabele okuduğum subaylar vardı; Elazığlı Şahin Hayrettin Güder (kendi komutanım, yüzbaşımı), ve Nene Hatun'un torunu Muzaffer Hatunoğlu. İşte ben bu iki subayın hanımlarına mukabele okumuştum. Bana bir saat almışlardı o zaman. Üç yıldız, altın kaplama, Nacar marka bir cep saati...

Bu arada biz bunu fiskos konuşurken Üstad bizi duydu. “Ne oldu?” deyip arabayı durdurdu. “Hafız Namık'ın saati kaybolmuş Üstad'ım” dediler. Beni yanına çağırdı. “Nerede kaybettin?” dedi. “Üstad'ım tam bilmiyorum; ama çeşmenin oralarda düşmüş olabilir” dedim. Bana şöyle iki tane okşar gibi vurdu, “Saatine sahip ol” dedi. Sonra da “Saatin kaybolmasına ben sebep oldum” dedi ve zorla parasını verdi bana.

Neyse Emirdağ'a geldik, namazları kıldık. Namazdan sonra Cumhuriyet Meydanı'na doğru yürürken Mustafa Ağabey (Acet) karşımdan geliyordu. O arada postacı Cemal vardı, Seyyitlerdendi. O da geldi “Hocalar, içinizde saat düşüren var mı?” demesin mi! “Ben!” dedim. “Bak bu saati postanede düşürmüşsün” dedi ve saati bana verdi. Ben Üstad Hazretleri'nin mektuplarını atmak için postaneye gitmiştim. Masanın üstüne doğru eğilince zincirinden çıkmış ve düşmüş demek ki.

Saati alınca doğru Üstad Hazretleri'ne gittim. “Efendim saati bulduk, buyurun parasını” dedim. “Saatine sahip ol keçeli” dedi ve iki tane daha okşadı. Saat hâlâ hatıra olarak bende duruyor.

ÜSTAD'IN TESTİYE VEFASI

Üstad Hazretleri'nin testisi çatlamış. Bana “Bunu tamir edebilecek kimse var mı?” dedi. Ben “Anamın bu işlere eli yatkındır” dedim. Ve aldım testiye eve getirdim. Anam yumurta, kireç, pamuk karışımı, “lök” yaptı ona. Testiye güzelce tamir etti. Getirdim Üstad'a verdim. Üstad aldı odasının bir köşesine koydu: “Bu bana çok hizmet etti, bana çok arkadaşlık yaptı” dedi.

Ben o zaman Üstad Hazretleri'ndeki vefa duygusunu görmüştüm. O toprak parçasını, “Bana çok hizmet etti, çok arkadaşlık etti” diye atmıyordu. Eşyasına bile vefa gösteriyordu. Üstad öyle birisiydi...

ŞAHİT OLDUĞUM İNAYETLER

Üstad Hazretleri'nin metal para koyduğu yuvarlak bir krem kutusu vardı. Çıkarır oradan para verirdi. İçinde mutlaka para olurdu. O zamanlar demir paralarda resim yoktu. Ben birkaç hadiseye şahidim.

Bir gün Mustafa Acet'e bir lira verdi. “Git şunları al” dedi. Baktım kutudaki para bitti. Kutu boşaldı, içinde hiç para kalmadı. Üstad kutuyu kapattı, tekrar açtı, bir para daha verdi, “Şunları da al” dedi. Bunu üç dört kere böyle görmüşümdür.

Mustafa Acet ve Namık Şenel (sağda) Namık Şenel Hoca'nın (sağda). "Mustafa Acet'le fotoğrafçıya gidip imam kıyafetiyle beraber çektirdik" dediği bu fotoğraf 1955 senesine ait.

Sene 1948... Mustafa Acet anlatmıştı:

"Şeker bulamıyorduk. Arıyoruz, tarıyoruz; ama şeker bulamıyoruz. Aynı günlerde Üstad'ın evindeyim. Başımı şöyle yukarıya doğru çevirdim. Baktım rafta bir kese kâğıdı var. Aldım baktım. İçi iri iri kesme şekerlerle dolu. Hemen Üstad ayağa kalktı, 'Kim getirdi bunu?' dedi. 'Bilmiyorum Üstad'ım. Onu siz bilirsiniz' dedim. 'Fesüphanallah, her neyse...' dedi."

Yine Mustafa Acet anlatmıştı:

"Cumaya gitmeden evvel Üstad banyo yapardı. Bir gün mangal şöyle duruyordu. Ama içindeki köz neredeyse sönmek üzereydi. Üstad, 'İbriği koy üzerine' dedi. 'Üstad'ım bu ısınmaz burada' dedim. 'Koy, koy...' dedi. Kendisi de eline tenekeden bir maşrapa aldı, mangalın kenarına değdirdi, ısınmasını bekledi. Ben gülüyorum, bu ısınır mı böyle diye... Biraz sonra ikisinden de buhar çıkmaya başladı. Elini şöyle değdirdi hemen çekti. 'Fesüphanallah, ısınmış ikisi de' dedi."

"HAFIZIMIN ANASI BİZİM DE ANAMIZDIR"

Benim köyümün adı Veysel köyüdür. Orada Veysel Karanî Hazretleri'nin makamı vardır. Bizim köye, o makama Üstad Hazretleri'nin iki defa ziyareti vardır. İlkinde bir kamyonla gittik. Üstad öne oturdu. Biz kasada gittik. Üstad Hazretleri'nin türbeye bir ziyareti vardı ki hakikaten çok muazzamdı. Mustafa Ezener (merhum), Ahmet Urfalı (Emirdağ'da hayattadır), Ramazan Duran, Manifaturacı Karahalların Halim Ağa vardı. Halim Ağa dedi ki, "Efendim, Veysel Karanî Yemenli... Burada ne geyecek" dedi. Üstad Hazretleri, "Biz onun makamını ziyarete geldik. Alaküllihal kendisi nerede olursa olsun, onun ruhu bizim gelişimizden haberdardır" dedi.

Üstad, o gün Zübeyir Ağabey'le beni yoğurt almaya göndermişti. Biz tam yoğurdu alıp çıktık, baktık Üstad taksiyle geliverdi önümüze. Şoförü Mahmut Çalışkan'dı; o da hayattadır şimdi.

Rahmetli anam taksiyi görünce koştu geldi. "Üstad'ı ben de göreyim" diye koşuyordu. Anama gelme diye işaret ettimse de o geliyordu. Bu arada biz Emirdağ yoluna gidecekken, Mahmut ters tarafa, tarla yoluna giriverdi. Ben "Nereye gidiyoruz?" dedim. Mahmut "Emirdağ'a..." dedi. Ben "Burası Emirdağ yolu değil" deyince, o tekrar şaşırdı ve yanlış yola, mektebin arkasına doğru döndü. Bu arada anam da oraya gelmiş. Üstad arabayı durdurdu. "Hafızımın anası bizim de anamızdır" diye biraz taltif etti anama. O zaman o kadar memnun oldum ki, tarif edemem. Anam ihlasla koştu, Allah da görüştü.

HIRSIZIN ISLAHI

Benim Seydi Yüce isimli bir komşum vardı. Ona halk "Bomba" derdi. Müthiş hırsız ve şerli bir adamdı bu. Bana bir gün "Hafız, Bediüzzaman'la beni bir görüştürsene... Ben bu işlerden vazgeçmek istiyorum. Ne olur, beni onunla görüştür!" dedi.

Adaçalı'da Yorgunbaba denilen bir yatır vardır. Üstad ona sık sık ziyarete giderdi.

İşte, Bomba bir gün oradan koyun aşırılmış... Üstad Hazretleri'ni orada görünce koyunları bırakıp onun elini öpmek için koşmuş Üstad'a doğru. Üstad yürüyormuş o esnada. Epey koşmuş; fakat bir türlü yetişememiş. Bunu bana anlatırken "Bu gençliğimle ben ona yetişemedim, elini öpemedim... İlla ki bunda bir iş var. Sen elini öptür" diye yalvardı bana.

Ben de gittim Zübeyir Ağabey'e aynısını anlattım. O da Üstad Hazretleri'ne... Üstad, "Gelsin" demiş. Beraber Üstad'a gittik. Orada sayıp döküyor yaptıklarını... O yaptıklarını anlamaya başlayınca Üstad, "Sen tövbe et! Ben de tövbenin kabulü için Allah'a dua edeyim" dedi. Hakikaten bu adam bir daha bu işleri yapmadı, kurtuldu. İşte Üstad böyle bir üstattı! Buna da şahit olmuştuk.

ÜSTAD İMAMLIĞI

Emirdağ'ın Keçili diye küçük bir köyü vardır. Bu köyde Kâmil Ağa vardı. Üstad Hazretleri onun bahçesine gider bazen istirahat ederdi. O köyün camisine imam tutacak durumları yoktu. Zaten Emirdağ'a göç vere vere köyde çok az hane kalmıştı. Üstad Hazretleri o camide 15-20 gün kadar imamlık yapmıştır.

O köyde bir kabir vardı. Üstad Hazretleri, bize (Bayram, Ben, Mustafa Acet ve birkaç kişiye) "O kabri sık sık ziyaret edin. Orada çok büyük evliya var" derdi. Ben sonradan o köylülere "Burada kim var?" diye sordum. "Bizim bildiğimiz bir kimse yok, biz bilmiyoruz. Yalnız İstiklal Harbi'nde çok şehit defnettik buraya" dediler.

Yine Emirdağ'da bir kış günü Üstad'a gittim. Her taraf kardı. "Üstad, talebelerle beraber Keçili köyüne gitti" dediler. Ben de Keçili köyüne gittim. Baktım Üstad ve ağabeyler kibleye bakan iki tepe arasında yamaçtalar. Her taraf kar ve hava oldukça soğuk... Üstad Hazretleri öyle bir yer seçmiş ki güneş tam karşıdan vuruyor. Sanki soba yanıyor gibi. Yanında Zübeyir, Mustafa, Ceylan, Sungur, Bayram, Hüsnü Ağabeyler vardı. Ders okundu. Ben de iştirak etme fırsatı buldum, elhamdülillah.

MÜSPET HAREKETİN ÖLÇÜSÜ VE NETİCESİ

Piribeyli Hacı Hüseyin Efendi vardı; müderris, âlim... Oğlu Süleyman Tanrıkulu, Yunak Müftülüğü yapmıştır.

Mustafa Acet Ağabey bu köye gidecek... Üstad Hazretleri de "Orada Hacı Hüseyin Efendi'ye selam söyle, o benim kardeşimdir" diye selam yollamak istiyor. Mustafa Ağabey de "Efendim o Risale-i Nur'un aleyhindedir" diye cevap verince Üstad, "Sen benim kardeşimi gıybet ediyorsun, aramızı bozuyorsun" diye hiddet ediyor.

Bu söz müderris Hüseyin Efendi'nin kulağına gitmiş. Bu zat babamın ahababı olduğundan Emirdağ'a geldi mi bizde misafir kalırdı. Beni de severdi. Bana "Hafız sana bir şey soracağım. Ama dosdoğru söyleyeceksin. Böyle bir hadise olmuş. Bediüzzaman benim için böyle demiş. Bu hadise nasıl oldu?" dedi. Ben de "Evet... Derken ben de vardım" dedim. "Ben müvesvis bir adamım. Ne zaman zamanın mürşid-i kâmilini görmek için rüyaya yatmışsam, Bediüzzaman bir al ata binmiş karşıma çıkmıştır. Ama ah, bendeki bu müvesvis kafa -kafasına yumrukla vurdu- sünnetten iki noksanı var (evlenmedi ve sakal bırakmadı) diye vesvese yaptım. Onlar benim bildiğimi bilseler her gün Bediüzzaman'ın ayağının altını öperlerdi" dedi. Hakperestlik yaptı.

İstanbul vaizlerinden Şemseddin Yeşil vardı. "İlme Ulemaya" diye Ashab-ı Kiram hakkında 100 sayfa kadar broşür şeklinde bir yazı hazırlamış. Sahabe arasında olan ihtilafları falan yazıyordu. Bunu Üstad'a göndermiş. Üstad Mustafa Ağabey'e "Oku" dedi. Mustafa Ağabey sayfaları tek tek çevirdi, okudu. Üstad, "Yak! İstanbul uleması onun cevabını verir. Karşımızda dinsizlik cereyanı var. Müslümanlarla, ihtilaflarla uğraşmak vazifemiz değil" dedi. Hakikaten bir zaman sonra Ömer Nasuhi Bilmen "Müslümanların Ashab-ı Kiram hakkında nezih itikatları" diye bir kitap neşretti. Onun cevabını verdi.

1955'lerde ben yine Emirdağ Çarşı Camii'nde imamım. Afyon Mahkemesinden kitapların hepsi gelmiş. Fakat üzerindeki pulların hepsinin üzerinde İnönü'nün resmi var. Üstad bana "Bu pulların hepsini temizle" dedi. Ben de hepsini temizledim, bir araya topladım. "Üstadım ne yapayım ben bunları?" dedim. Üstad şeddeli bir ifadeyle "Yak! Zaten yanmaya mahkûm!" dedi.

Emirdağ'da aslı Sivrihisarlı kunduracı Niyazi Usta diye birisi vardı. Uzunçarşı'da Mehmet Çalışkan Amca'nın dükkân komşusu idi. Mehmet Çalışkan, Üstad'ımızın hizmetkârı Ceylan Çalışkan'ın babasıdır. Niyazi Usta, Emirdağ'ın hatırı sayılır esnafıdır ve Halk Parti'lidir. 1960 ihtilalinden sonra iyice değişmişti.

Biz Mehmet amcanın dükkânına uğrayıp hal hatır sorardık. Her seferinde Niyazi Usta dükkânın önüne gelir, kulağı dükkânda ve konuşulanlarda olurdu.

Bir gün Mehmet Amca'ya "Ben bu adamın haddini bildireceğim" dedim. Mehmet Amca, rahmetli, "Hafız, sakın haa! Biz ona sabahtan akşama kadar her gün sabrediyoruz. O mutlaka bunun ceremesini çekecektir. Fakat bizden bulmasın" dedi.

Hakikaten, birkaç ay içerisinde Bolvadinli Taktaklar'ın yeğeni bir çocuğa çirkin bir hâdisе yapar ve Niyazi Usta 10 yıl hüküm giyer. Bu hatırı sayılan esnaf, Emirdağ'da neleri varsa satıp terke mecbur kalır. Bu da Mehmet Ağabey'in sabrının ve Risale-i Nur'un bir kerametinin sonucu idi.

Bizim köylümüz Hayri Bey vardı. Çok zeki bir insandı. Bir defasında Üstad'a varıyor ve "Üstad'ım ben Risale-i Nur'u anlayamıyorum, bana dua et" diyor. Üstad Hazretleri, "Sen Allah'a çok şükret, hamd et ki Risale-i Nur'u anlayabilecek kapasitede yaratılmışsın" diyor. Hakikaten müthiş bir anlayış vardı onda.

KELEPÇE HADİSESİ

Emirdağlı Hasan Hüsnü Molla diye bir zat, bana bir şey anlatmıştı. Bunu Üstad'a sordum. Bu Hasan Hüsnü, o zamanlar Hatay'da oturuyormuş. Hatta Hatay'ın bize iltihak edilmesinde çok hizmetleri olmuş. Çok uyanık bir adamdı. Nasılsa bir cinayet hadisesinden dolayı Halep'e kaçmak zorunda kalmış ve orada 24 sene otel işletmiş. 1952'den sonra Emirdağ'a gelmiş.

Bir gün sabah namazından sonra beraber oturuyorduk. Hasan Hüsnü bana şöyle bir hâdisе anlattı.

"Bitlis Valiliği'ni yapmış Ömer Paşa Halep'e gelmişti. Orada bana, 'Bediüzzaman Hazretleri'ni jandarmalar götürürken, bir su başında abdest almak istemiş. Fakat müsaade etmemişler. O da kilidi kırmış, atmış' diye anlatmıştı vali."

Ben de Üstad'ın hayatının anlatıldığı *Tarihçe-i Hayat*'i^{NOT} Van'da askerde iken almıştım. Okumuştum aslında. Ben bu hadiseyi, Üstad Hazretleri'ne bir ziyaretimde "Efendim, Halep'te Eski Bitlis Valisi Ömer Paşa arkadaşına anlatmış bu hadiseyi" diye sordum. Üstad tebessüm etti "Öyle oldu. Askerler namaza müsaade etmediler. Ben o zaman çok kuvvetli idim, kelepçeyi kırdım. Hem namazın kerametidir o" dedi ve geçiştirdi sorumu.

BÜTÜN RİSALE-İ NUR TALEBELERİNİ GÖRÜYORUM

Sene 1958... Bir Ramazan günündeyiz. Üstad bana "Sen teravihi camide kıldır, sonra buraya gel. Sahura kadar Kur'an okuyacağız, hatim indireceğiz" dedi. "Baş üstüne Üstad'ım!" dedim. Artık teravihten sonra Üstad'ın yanına gidiyordum. Zübeyir Ağabey akşama kadar hizmete koştuğu için istirahat ediyor, Mustafa Ağabey (Acet) yazı yazıyor, Hüsnü de yeni yeni yazı öğrenmeye çalışıyordu. O zaman çok gençti o –hâlâ hayattadır. Ben de her gün sahura kadar, 15 cüz okuyordum. İki günde bir hatim bitiyordu. Üstad Hazretleri de duasını yapıyordu. Üstad bana sahurda iki kurabiye veriyordu. Biri bana, diğeri hanımına. Ona götürüyordum. Sahuru evde yaptıktan sonra, camiye gidip mukabele okuyor ve sabah namazını kıldırıyordum. Uyku ondan sonra başlıyordu. Bu, Kadir gecesine kadar devam etti. Kadir Gecesi, Üstad yanımıza geldi ve kibleye doğru oturdu. Gayet neşeli bir şekilde "Ben bütün Risale-i Nur talebelerinin nefes alışlarını işitiyorum" dedi. Sonra sağ elini kaldırarak avucunu gözlerine doğru tuttu ve "Ben bütün Risale-i Nur talebelerini görüyorum" dedi. Aynen böyle oldu. O sene bir ay böyle devam ettik.

YEŞİL SANCAK HADİSESİ

1958 senesinde, bilmeyerek Türkiye'de ortalığı karıştıran bir hadiseye sebep olmuştuk. Şöyle ki:

1958'de Menderes Isparta'ya gelmişti. Isparta'da bunu camide bayraklarla karşıyorlar. Emirdağlılar da gitmişti o zaman. Hatta Halk Parti'lilerle Demokrat Parti'liler birlik olup memlekete bir şeyler yaptırılmalı diye müştereken gidiyorlar.

Biz Emirdağ'dayız. İkinci namazından çıktık. Nuri Bilal Amca vardı, Terzi Mustafa Bilal'in babası. Yaşlı başlı bir adamdı. Onunla ikimiz onların terzi dükkânına doğru gidiyoruz. Karşımıza Halk Parti'li Raşit Uzel ile Demokrat Parti'li Sadık Kalender çıktı. İkisi de terzi, ikisi de Risale-i Nur'la alakadar. Bize "Hocalar Isparta'da Menderes camilerde bayraklarla karşılandı. Siz de böyle bir şey yapsanız olmaz mı?" dediler. "Olabilir" dedik biz. Onlar ayrıldı. Sonra belediye zabıta amiri Kara Halil geldi

^{NOT} *Tarihçe-i Hayat*'ta bu hadise şu şekilde geçmektedir:

"Molla Said çok genç yaşta iken siyasî hayata atılır, vatan ve millete hizmete başlar. İlk hayat-ı siyasiyesi Mardin'de başlamıştır. Bunun üzerine bir mutasarrıfın pençe-i kahriyle, elleri bağlı, muhafız nezaretinde Bitlis'e nefyedilir. Jandarmalarla yolda giderken namaz vakti gelir. Namaz kılmak için, kayıtların açılmasını jandarmalara ihtar eder. Jandarmalar kabul etmeyince, demir kayıtları bir mendil gibi açarak önlerine atar. Jandarmalar, bu hali keramet addedip hayretler içinde kalırlar. Teslimiyetle, rica ve isticram ile 'Biz şimdiye kadar muhafızınız idik, bundan sonra hizmetçiniziz' derler. (*)

(*) "Bir gün Bediüzzaman'a soruldu: 'Kaydı nasıl açtın?' Dedi: 'Ben de bilmem. Fakat olsa olsa namazın kerametidir.'" Bediüzzaman Said Nursî, *Tarihçe-i Hayat*, Söz Bas. Yay., s. 62.

karşımıza. Biz “Belediyede fazla bayrak varsa bize verseniz biraz” dedik. Kara Halil “Valla belediyeye bile yetmiyor bizim bayraklarımız” dedi.

Neyse, ertesi gün oldu. Menderes Emirdağ’a gelecek, bekleniyor. Biz de caminin yanına yaşlı Nuri Amca’yla vardık. Yanımıza Müezzîn Ramazan geldi. Ona “Sizin dükkân nasılsa kenarda, dükkânın bayrağını ver de minareye çıkalım” dedim. “Bizim dükkânın bayrağı yok da caminin sancağı var. Onu getireyim” dedi. “Getir” dedim. Getirdi. Sancak yeşil, üzerinde de Arapça ayetler, hadisler var. “Padişahım çok yaşa” yazıyor. “Nuri Amca başımıza iş açmayalım sonra?” dedim. Rahmetli “Sen çok bilirsin zaten. Ben Birinci Cihan Harbi’nde Şehzade Cemaleddin Ruhi Efendi’nin sancak çavuşuydum” dedi. “İyi madem” dedim bende. Müezzîn sancağı aldı, çıktı minareye. Arkasından ben de çıktım. Sonradan gelenlerle beş kişi olduk. Bu arada Ali Hoca vardı, o da benim caminin müezzini: “Hocam bizim caminin de sancağı var. Getireyim mi?” dedi. “Getir” dedim. Yeşil sancak oldu iki...

Ben sonra indim, öğle namazını kıldırıldım. Babam gelmiş köyden. Onun için eve gittim, geldim. İkinci namazını kıldırıldım. Ama beş kişi devamlı duruyor, yukarda minarede. Menderes ikinci namazından sonra geldi. Ama müthiş bir kalabalık oldu. Benim esas gayem, Menderes’le Üstad Hazretleri’nin karşılaşmaları... Onu görmek istiyordum.

Adnan Menderes üstü açık bir pikap içinde geldi. Uzunçarşı’dan geçecek. Üstad’ın kaldığı evin de penceresi Uzunçarşı’ya bakardı. Menderes’in yanında Maliye Bakanı Hasan Polatkan ile Afyon milletvekili Orhan Kökten vardı. Orhan Bey bizim akrabamızdır.

Menderes’in arabası ağır ağır Uzunçarşı’dan geçiyordu. Orhan Bey, Üstad’ın olduğu yeri Menderes’e gösterdi. Menderes tam Üstad’ın karşısına gelince öyle bir alkış koptu ki, ben sanki Emirdağ yerinden oynuyor zannettim. Üstad Hazretleri pencerede ayakta duruyordu. Avuçları kendine bakacak şekilde kollarını kaldırmış, kucaklar gibi –yüzüne doğru– hareketlerle Menderes’i selamliyordu. Adnan Menderes de Üstad’a doğru elleri açık, kollarını iki yana sallayarak selamliyordu. O alkışı unutamam. Neyse, Menderes belediyeye kadar gitti, bir konuşma yaptı. Esat Erenoğlu yardım etti. Sonradan profesör oldu bu zat.

Bediüzzaman Hazretleri’nin Emirdağ’da ikamet ettiği ev. Adnan Menderes’le selamlaştığı pencere 1. sırada...

Sonra ben akşam namazını, yatsıyı kıldırılmak için camiye geldim, kıldırıldım. Bizim müezzîn Ali Hoca “Hacıbayramların Terzi Mehmet ‘Yarın ya hapse gireceksin, ya da yurtdışına sürüleceksin’ dedi bana” demez mi! “Halt etmiş o!” dedim. Neyse gittik eve yattık. Gece saat 03’te “Pat, pat, pat!” kapıya vuruluyor. Baktım 15–20 kadar polis... Kütahyalı polis Abdullah vardı, zaten o hafiye idi. “Hocam karakola gideceğiz” dedi. Giyindim, gittik. Beni polis nezaretine kapattılar. Diğerlerini de topluyorlar artık.

Gün ışımaya yakın ifademi almaya başladılar. Tuttukları tutanak şöyle:

“Başbakanımız Sayın Adnan Menderes’in ilçemizi ziyareti sırasında haklın coşkun tezahüratından bilistifade, halkı iktidar aleyhine çevirmek ve halkı eski saltanat devrini istetmek gayesi ile dini, siyaseti alet ederek halkı tahrik için minareden sancak çekmek.”

Ben lazım gelen cevapları verdim.

Velhasıl netice olarak bizi mahkemeye sevk ettiler. Hâkime ifade veriyoruz. Ben sorgu hâkimine “Camide zaten duran sancak, minarede dursa ne zarar verecek, zannıyla bu işi yapmıştık...” demiştim. Sorgu hâkimi bunu tutanağa koydurmamış. Trabzonlu Komiser Ali Rıza vardı. Bir ara hâkim ona döndü “Niye müdahale etmedin?” dedi. “Efendim eğer müdahale etseydik memleket isyan edecekti” dedi. “Hilaf-ı hakikat konuşuyor Hâkim Bey. Gerek münevver tabakadan, gerekse emniyetten bunun

suç olduğu ima dahi edilseydi, derhal men ederdik. Bunu biz yaptık zaten, kimseden emir almadık ki” dedim.

Bizi tevkif ettiler. 33 gün Emirdağ’da yattık. Sonra Bolvadin Cezaevi’ne naklettiler. Bir hafta sonra da takipsizlik kararıyla çıktık.

Bu arada Diyanet görevimize son vermişti. Sonradan geri aldık ve görevimize devam ettik. Ama o gün sabah namazına bir cemaat geldi ki... O anda Nuri Bilal Amca’nın sesi sanki Bilal-i Habeşî gibiydi. Salat-ü selamlar, tekbirler... Bayram namazı bile böyle olmazdı yani.

Bu arada insanı tebessüm ettiren şeyler de olmuştu:

Hâkim, yaşlı Nuri Bilal Amca’ya “Sen sancak çektin mi?” diye sordu. Nuri Amca, “Çektim. Ben Şehzade Cemaledin Ruhi Efendi’nin sancak çavuşuydum!” dedi. Hâkim “Canım o Birinci Dünya Harbi’nde kaldı, onu bırak şimdi. Bu Cumhuriyet döneminde çektin mi?” dedi. “Çektim tabii! Biz asker gönderirken çekeriz. Koyunlar hasta olduğunda onlara dua ederken sancağı açarız...” diye saymaya başladı Nuri Amca. “Bırak bunları şimdi...” dedi Hâkim. Yeşil sancak hadisesi böyle olmuştu.

Bu hadise o zaman başta İnönü ve daha sonra bazı gazeteler tarafından çok istismar edilmişti. Menderes çok zor durumda kalmıştı. Akrabamız Afyon Milletvekili Orhan Bey’in sonradan bize anlattığına göre, Menderes, minaredeki yeşil sancağı görünce, “Eyvah!” demiş. Ve soruşturma onun emri ile başlatılmış.

Gazetelerin Yeşil Sancak Hadisesini Veriş Şekli:

CUMHURİYET GAZETESİ, 23.10.1958

Emirdağda Yeşil Bayrak Çekenler Tevkif Edildiler

Hâdise ile ilgili çarşı içi camii imamı ve arkadaşları yakalandılar. Sanıkların duruşması bugünlerde başlıyor. Sanıklar Emirdağ’da Nurcu olarak tanınmaktadırlar.

Ayın 19’uncu Pazar günü Başbakan Adnan Menderes’in Emirdağ ilçesini ziyareti sırasında Çarşıiçi Camii minaresine bir yüzü yeşil ve tuğralı, diğer yüzü de kırmızı bayrak çekenler yakalanmışlardır. Muhitte olduğu kadar bütün memlekette derin akisler uyandıran bu hâdise üzerine ilgili makamlar derhal harekete geçmişlerdir. Bu arada Afyon müdürü Orhan Erden de tahkikatla meşgul olmuştur. Bayrağı çekenler derhal yakalanmışlar ve adalete teslim edilmişlerdir. Bunlar Çarşıiçi Camii müezzini ve imamı ile arkadaşlarıdır. Bu hâdiseden sanık olarak 5 kişinin sorgu hâkimi tarafından ifadeleri alınmıştır. Bunlardan biri serbest bırakılmış, 4’ü tevkif edilmiştir. Tahkikata ehemmiyetle devam edilmektedir.

Tevkif edilenler şunlardır:

Çarşı camii imamı 26 yaşında Namık Şener, aynı camide müezzinlik yapan 55 yaşındaki Ali Emirdağ, Yukarı Camii müezzini 24 yaşındaki Ramazan Duran, oksijen kaynakçısı 24 yaşında Nursel Akdeniz ve 60 yaşındaki Nuri Bilen’dir. Bunlardan ismi açıklanmayan biri serbest bırakılmıştır.^{NOT}

Sanıklar Emirdağ’da Nurcu olarak tanınmaktadırlar. Bilindiği gibi Emirdağ’da Bediüzzaman Said-i Nursî oturmaktadır.

Tahkikat neticesinde Çarşı Camii’nin minaresine asılan bayrak hilâfet zamanından kalmış olup 35 yıldan beri camiin bir köşesinde ve bir sandık içinde hıfzedilmekte idi. Başbakan Adnan Menderes’in gelişi sırasında bu bayrak çıkarılıp asılmıştır. Bayrağın üzerinde tuğradan maada “Padişahım çok yaşa” ibaresi de bulunmaktadır. Sanıkların duruşmasına bugünlerde başlanacaktır.

HÜRRİYET GAZETESİ, 23.10.1958

Yeşil Bayrak Çeken 4 Kişi Tevkif Edildi

Başvekil Adnan Menderes, kazamızdan geçerken kendisine tezahüratta bulunanlar arasında, yeşil bayrak çeken şahıslardan dördü, bugün tevkif edilmişlerdir. Bunlar, Çarşı Camii imamı Namık Şener, Çarşı Camii müezzini Ali Emirdağ, Yukarı Camii müezzini Ramazan Duran ve oksijen kaynakçısı Nursel Akdeniz’dir. Bu hadise ile ilgili olarak Nuri Bilen adında bir şahsın da ifadesi alınmıştır. (

^{NOT} Namık Şenel Hoca’mız hatıraları tashih ederken “Benim talebem Hafız Hamdi’dir. Vefat etti” şeklinde bir şerh koymuştur.

HALKIN YÜZDE 60-70'İNİN DİNDAR OLMASI MESELESİ

1958 zannediyorum. Bir gün Halk Partisi, Cumhuriyetçi Millet Partisi, Hürriyet Partisi ortak birleştiler ve “Ege Taarruzu” diye ortaya çıktılar. Ben de Üstad Hazretleri’nin yanındayım. Hava soğuk... Üstad bana “Sobayı yak” dedi. Ben sobayı doldurmaya başladım. Bu arada Hamza Emek, elinde birkaç gazete ile geldi. Üstad, “Hamza Kardeşim ne var?” dedi. “Efendim üç parti Ege Taarruzu’na çıktılar” dedi. Üstad, “Menderes ne yapıyor?” dedi. “Menderes Vatan Cephesi kurdu, müdafaa vaziyeti kurdu” dedi Hamza Ağabey. Üstad: “Menderes dindarlarla birlikte olursa elli tane parti birleşse de bir şey yapamazlar. Dindarlarla beraber olmazsa tepetaklak gider. İttihad-ı Muhammediye Partisi var. Bu partinin başa geçebilmesi için halkın yüzde altmış-yetmişinin intibaha gelmesi lazım ki bu parti iktidara gelebilsin. Yoksa zararı olur. Dini siyasete alet etmek zorunda kalır. Zararlı olur” dedi. Ben o zaman, “Efendim, böyle bir parti yok. Bu hangisidir” diye sorayım dedim içimden; utandım. Herhalde dindarları kastediyordur diye düşündüm, sormadım. Bu hadise ilk defa benimle Hamza Emek’in yanında söylendi. Sonra *Emirdağ Lâhikası*’na geçmiş bu mektup.^{NOT}

Aslında ben, Üstad Hazretleri ile rahat konuşup sorular sorabilirdim. Olduğu gibi konuşan bir insandım. Mesela bir gün Üstad Hazretleri, komşumuz Ahmet Urfalı Ağabey’i çağırmanı istedi. Halen Emirdağ’da hayattadır ve Mustafa Acet’in asker arkadaşıdır. Gittim çağırmaya. Bana, “Hamama gitti dediler.” Ben de gittim Üstad’a, aynen, “Hamama gitmiş Üstad’ım” dedim. Üstad tebessüm etti. O sırada Zübeyir, Ceylan, Mustafa Acet Ağabeyler de orada idi. Sonra bu ağabeyler bana “Yahu Hafız, hiç Üstad’a öyle söylenir mi? Biraz tevilli söyleseydin bari” dediler. İşte ben olduğu gibi bir insandım.

AFYON MAHKEMESİNE İŞARET

Üstad 1944’te Emirdağ’a gelince Nur Apartmanı’nın yerini veren Seyid Koçer Ağabey ve İbrahim Kantar isimli birisi, -bunlar sofî-meşrepti- himmet istemek için Üstad’a gitmişler.

Hadiseyi Seyid Ağabey bana şöyle anlatmıştı:

“Afyon Mahkemesi’ne az bir zaman kala olmuştu bu ziyaret. Üstad şöyle gözünü açıp bana baktı ve şunları söyledi:

‘Kardeşim, yakında Emirdağ’da bir şey olacak, bir hadise olacak, bütün dünyaya buradan ilan edilecek. İnşallah burada Risale-i Nur’a hizmet edenler çıkacak. Siz de onlardan olun.’

Hakikaten o sıralarda Emirdağ’a güya yün yapağı almaya geliyorlar polis hafiyeleri. Asıl maksatları Said Nursî’ye kimler gelip gidiyor diye tespitler yapmak. Bir müddet sonra başta Çalışkanlar ve Mustafa Acet olmak üzere Üstad’la beraber tümünü Afyon Hapishanesi’ne alıp götürdüler.”

EMİRDAĞLI HACI ALİ KILINÇALP

Üstad’ın Ezher Üniversitesi’ne Risale-i Nur teslim etmesi için Mısır’a gönderdiği Emirdağlı Hacı Ali Kılınçalp vardı. Üstad’a gönderdiği bir mektup *Tarihçe-i Hayat*’ta neşredilmiştir.

Hacı Ali Kılınçalp

Hacı Ali orada Osmanlı’nın son Şeyhülislam’ı Mustafa Sabri Efendi ile de görüşüyor. Mustafa Sabri’den dinlediği bir hatırasını bana anlattı. Şöyle ki:

^{NOT} Bahsi geçen mektup *Emirdağ Lahikası*’nda şu şekilde başlamaktadır:

“Kalbe ihtar edilen içtimâî hayatımıza ait bir hakikat:

Bu vatanda şimdilik dört parti var. Biri Halk Partisi, biri Demokrat, biri Millet, diğeri İttihad-ı İslam’dır.

İttihad-ı İslam Partisi: Yüzde atmış-yetmiş tam mütedeyyin olmak şartıyla, şimdiki siyaset başına geçebilir. Dini siyasete alet etmemeye, belki siyaseti dine alet etmeye çalışabilir. Fakat çok zamandan beri terbiye-i İslamiye zedelenmesiyle ve şimdiki siyasetin cinayetine karşı dini siyasete alet etmeye mecbur olacağından, şimdilik o parti başa geçmemek lazımdır...” Bediüzzaman Said Nursî, *Emirdağ Lahikası*, Söz Bas. Yay., s. 547.

Mustafa Sabri Efendi Şeyhülislam olduğunda, Üstad Hazretleri de Darü'l-Hikmeti'l-İslamiye azası seçiliyor. Üstad o zaman tebrike gitmiyor. Mustafa Sabri Efendi Bediüzzaman'a gidiyor ve soruyor. Üstad Hazretleri de "Meşgulüm" diyor. "Ne ile?" diye sorunca, Üstad Hazretleri, "Benim nefsim diyor ki, 'Sen Mustafa Sabri Efendi'den daha elyaksın. Sen varken niye Mustafa Sabri Efendi Şeyhülislam oldu?' İşte ben nefsimi terbiye ile meşgulüm" diyor. ^{NOT}

Rahmetli Hacı Ali Kılınçalp Ağabey çok atak bir insandı. Üç devre Belediye Reisliği yaptı Emirdağ'da. Bir seferinde hacca kaçak gitmiş. Babası Şükrü Efendi'nin de haberi yok... Parasız pulsuz kaçıp gitmiş. Rahmetli babası şunları anlattı bana:

"Nerde bu oğlan diye arıyor, soruyor fakat bulamıyorduk. En sonunda Üstad Hazretleri'ne gittim. 'Üstad'ım, bizim Ali'den haber yok. Şaştık kaldık, bir haber alamadık' dedim. Üstad bana 'Görmek istiyor musun?' dedi. 'Evet' deyince. 'Gel bakalım buraya' dedi ve sağ kolunu gözlerinin hizasına kadar kaldırıp avucunu açtı. 'Görebiliyor musun?' dedi. 'Evet... Şu anda Zemzem ile Hacerü'l-Esved arasında gördüm Üstad'ım' dedim. Ve elhamdülillah rahatladım."

ÜSTAD'IN VEFAT ETTİĞİ GÜN EMİRDAĞ'DAKİ HÜZÜN

Üstad Hazretleri'nin vefat ettiği gün Emirdağ'da yaşadığımız hüznü hali anlatayım: Malum, Üstad 23 Mart 1960'da, Ramazan'ın 25. günü Urfa'da vefat etmiştir.

İftardan sonra camiye geldim. Caminin imamıyım. Hacı Ali Kılınçalp Ağabey de Ramazan dolayısı ile camide fahri olarak vaizlik yapıyordu.

Ben camiye girdiğimde o vaaz ediyordu. Ama cemaatte öyle bir suskunluk vardı ki anlatamam. Millette bir sessizlik, bir üzüntü, bir burukluk vardı. Hava çok sıkıntılı... Hacı Ali de vaazında, Uhud Şehitleri'ni anlatıyordu. Ama lafı dolanıp dolaştırıp "Bir zat ki bir zembilden fazla yükü olmamış. Bütün ömrü mücadele ile geçmiş. Bu zat da Uhud Şehitleri'nin yolundaydı. Hayatı boyunca hiç bir fütur getirmede" şeklinde ağlamaklı bir şekilde anlatıp duruyordu. Ben de bihuş oldum.

Sonra "Peygamber ölecek veya öldürülecek olursa siz geri mi döneceksiniz?" şeklindeki ayeti anlattı. Hazret-i Ebubekir'in "Kim ki Muhammed'e tapıyorsa o ölmüştür. Kim ki Allah'a tapıyorsa o Hay ve Kayyum'dur" sözlerini anlattı.

Bu arada minberin yanında Terzi Mustafa Bilal vardı. Ona "Üstad'a bir şey mi oldu yoksa?" dedim. O da "Bilmiyorum" dedi. Mecburen merakla beklemek zorunda kaldım.

Neyse, namazı kıldık. Hemen yanına koştum. "Hacı Ağabey, bir şey mi var?" dedim. Hüznü bir şekilde "Üstad'ımız vefat etmiş" dedi. Hacı Ali Ağabey, vaaz için camiye gelirken Mehmet Çalışkan Ağabey'in dükkânına uğramış. O sırada Urfa'dan bir telefon gelmiş ve Üstad'ımızın vefatı haber verilmiş.

İşte, o günkü halet-i ruhiyemiz bu şekildeydi. Bunu hiç unutamam. Allah, Üstad'ımızdan ebeden razı olsun ve şefaatlerine nail eylesin, âmin.

^{NOT} *Ağabeyler Anlatıyor-2*'de geçtiği gibi Abdülkadir Badıllı Ağabey bu hatıra bir şerh koyarak, farklı bir kanaat belirtmektedir. Şöyle ki:

"Aziz Kardeşim Ömer Özcan: (...) Bu rivayet Emirdağlı Hacı Ali Kılınçalp'ten nakildir ve Osmanlı'nın son Şeyhülislam'ı Mustafa Sabri Efendiden şöyle: 'Ben şeyhülislam olunca, ortada bizim Said (Bediüzzaman) üç ay görünmez oldu. Üç ay sonra karşılaştığımızda, kendisinin nerelerde olduğunu sordum. O da, nefsimi terbiye etmekle meşgulüm. Nefsim bana, sen mutlaka şeyhülislam olmalıydın, diye eziyet ediyordu. Onun için nefsimi terbiye etmekle meşgul oldum' ilh."

İşte bu rivayet, hiç de Hz. Üstad'ın hayatıyla, mesleğiyle ve vaziyetiyle mütenasip görünmemektedir. Zira bir kere bahsi edilen hadise 1920'lerdedir. Gerek mezkûr tarihte, evveli ve sonrasında birçok reislikler Üstad'a teklif edildiği halde, hiç birisini kabul etmemiştir. Kaldı ki bahsi edilen hadise tarihi, Hz. Üstad'ın Yeni Said merhalesine girdiği tarihtir. Rivayette ileri sürülen şey, asla mümkün değildir. Evet, bu fakirin kanaati böyledir."

(1930 – 2018)

HAFIZ NEBİ ÇOBAN

Isparta'nın Çobanisa Köyünde 1930 yılında doğan Hafız Nebi'nin ismi Risale-i Nur'da iki yerde geçiyor. 10 yaşında hafız olan küçük Nebi, 13 yaşında iken bir grup arkadaşıyla yazdıkları Risale-i Nur parçalarını Üstad Bediüzzaman Hazretlerine gönderiyorlar; Aziz Üstad fevkalade memnun oluyor ve çocukların bu hareketini Risale-i Nur'un cazibesine bir hüccet olarak gösteriyor. Şöyle diyor Emirdağ Lâhikasında: "Risale-i Nur'da öyle bir manevî zevk ve cazibedar bir nur var ki; mekteplerde çocukları okumağa şevkle sevk etmek için icad ettikleri her nevi eğlence ve teşviklere galebe edecek bir lezzet, bir sürur, bir şevk Risale-i Nur veriyor ki çocuklar böyle hareket ediyorlar." Sikke-i Tasdik-i Gaybi kitabında aynı manada bir mektup daha var. Her iki mektupta da 'Hafız Nebi' adı geçiyor.

Hafız Nebi, yine 13-14 yaşlarında iken, 1943 ve 1944 yıllarında Denizli Hapishanesinde yatmakta olan Üstad Bediüzzaman Hazretlerini iki kere ziyaret etmiş ve mübarek ellerini öpmüştür. Nebi ağabey, bu ziyaretleri sırasında yaşadıklarını, bilhassa babası ve amcasının, hapishane müdürünün üzerine kazayla bal ve yoğurt dökmeleri hadisesini heyecanla anlattı bize... Denizli'de yaşadıkları önemli fakat hüzünlü bir hatıra da, İslamköylü Hafız Ali Efendi'yi vefatından (7.3.1944) bir kaç önce Denizli Devlet Hastanesinde ziyaret etmeleri olmuştur...¹

Kendisinin ders ve hafızlık hocası, Risalelerde adı çok geçen Kuleönlü Hafız Mustafa Ertürk'tür. Şimdi, Hayrat Vakfı'nın başında olan Said Nuri Ertürk'ün babası... Nebi ağabeyin, hocası Hafız Mustafa ile çok hukuku var; dolayısıyla beraber yaşadıkları hatıralardan epeyce bahsetti. Hafız Nebi'nin Savlı Hasan Kurt ağabeyle de iyi dostlukları var; bunu bildiğimiz için ziyaretine Hasan ağabeyle beraber gittik. İki de, o zamanki Isparta Kahramanlarını çok iyi tanıyorlar. Hatta yanımızda götürdüğümüz ihtilaflı bir fotoğrafta görülen Sabri Arseven, Tâhirî Mutlu ve Yağcıların Kambur Hafız Ali'yi, Hasan Kurt ağabeyle beraber teşhis ve teyid ettiler².

Hafız Nebi ağabey, şivesiyle, hâliyle tam bir Ispartalı... Olduğu gibi konuşuyor... Tasannusuz sohbetine doyum olmuyor... İkna kabiliyeti çok yüksek... Zaten kendisi: "Ben 'gece sarıklı, gündüz bıçaklı' gibi biriydim; bana kim gelse, duruma göre her şeyiyle anlatır; 'hah tamam' deyinceye kadar, yerinde konuşmak suretiyle, en deccalı bile gelse karşımda erir giderdi" diyor.

Hafız Nebi Çoban ile tanışmamız şöyle oldu: Bir gün, Isparta'da ikamet eden Prof. Dr. Ömer Rıza Akgün telefon ederek: "Ömer kardeş hazırlan, seni Risale-i Nur'da da geçen bir ağabeye götüreceğim" dedi. Hemen Isparta'ya gittim, Ömer Rıza ağabeyle buluştuk. Yanımıza Sav Kahramanı, Isparta hizmetlerinin "Canlı Hafızası" 90 yaşındaki "Hasan Kurt" ağabey de katıldı. İyi ki katıldı; Hafız Nebi ağabeyin anlattıklarının teyidini

¹ Lâtif bir tevafuk: Bu satırları yazarken, bir anda 7 Mart günü içinde olduğumuzu fark ettim. Denizli Şehidi Hafız Ali ağabeyin kerameti olsa gerek... Ö. Özcan

² Bu ihtilaflı fotoğrafla ilgili geniş araştırmam, "Ağabeyler Anlatıyor 3" kitabının "Hafız Ali Yağcı" maddesinde vardır.

de ondan almış olduk. Yani birbirini tamamladılar. Ziyaretimize bir de Isparta'nın himmetli Ağabeyi, "Himmet Koçoğlu" iştirak etti. Hep beraber Isparta'nın Merkez Köyü "Deregözü" köyüne gittik. Nebi ağabey Çobanısali ama 33 senedir bu köyde ikamet ediyor. Hafız Nebi ağabey bizi, köy evinin terasında, yemyeşil asmaların altında kabul etti. Kamera çekimlerimizi yaptık...

Hatıraları yazıp düzenlendikten sonra Hafız Nebi ağabeye okudum. Kendisi bazı ilaveler ve düzeltmeler yaparak tashih ve teyid etmiş oldu.

Hafız Nebi Çoban Anlatıyor:

Isparta'nın Merkez Köyü Çobanisa'da 1930 tarihinde doğdum. Ben on yaşında iken kendi köyümde hafız oldum. Hafızlık hocam Kuleönlü Hafız Mustafa Ertürk'tür. Risalelerde adı çok geçer. Hayatımda çiftçilik, çobanlık ve imamlık yaptım. 42 sene imamlık yaptım. Tam 30 sene kendi köyüm Çobanisa'da, kalan 12 senelik imamlığımı da burada, Deregözü'de yaptım. Bu Köy'e 1977'de geldim.

Risale-i Nur'da iki yerde "Hafız Nebi" diye ismim geçiyor. Adımın geçtiği Lâhikalar; biz Denizli'ye gidiyoruz ya, 12 yaş orada, Sikke-i Tasdik-i Gaybi'de geçer. 14 yaşındaki ise, Emirdağ Lâhikasında geçer.

Şöyle: Sizin gibi geldiler aldılar gittiler bizi ağabeyler. Üç beş çocuktuk; Sav'da yazdık biz... Orada İbrahim Gül'ün evinde kaldık. Hani evinde teksir makinesi bulunduran ağabey... Onun benden iki yaş büyük oğlu Mustafa vardı, onunla beraber okuduk. Askere gidene kadar yazı yazdık devamlı. Asker dönüşünde vefat etti Mustafa... Teksir makinesi bizden sonra geldi o eve. Üstad oradan bahsediyor. 14 yaşının içinde bir de Gökdereli Ömer vardı. (Yukarı Gökdereli Hacı Abdurrahman'ın oğludur. H.Kurt) Onun da 14 yaşında diye adı geçiyor benimle aynı yerde. İşte o yazdıklarımızı Üstad'a göndermişler o zaman... Biz sonradan biliyoruz tabi... Çobanisa ile Sav yakındı; zaten akrabalarımız olduğundan devamlı gelir giderdik.

Ben imam olduğumdan, herkes bana gelirdi. Ama ben Üstad Bediüzzaman'ın, 'gece sarıklı, gündüz bıçaklı' dediği gibi biriydim. Bana kim gelse, duruma göre her şeyiyle anlatır; 'hah tamam' deyinceye kadar, yerinde konuşmak suretiyle, en deccalı bile gelse karşımda erir giderdi. Onun için başımdan hiç hapishane hadisesi falan geçmedi.

Isparta-Deregözü köyünde hafız Nebi Çoban'ın evinin terasında bir hatıra.

Sağdan; Hafız Nebi, Prof. Ö. Rıza Akgün, Hasan Kurt, Himmet Koçoğlu, Ömer Özcan

DENİZLİ HAPİSHANESİNDE İKİ KERE ÜSTAD'IN ELİNİ ÖPTÜM

1943'de Üstad ve talebeleri hapiste yatarken Denizli'ye iki kere gittim ben. İkisinde de Üstad'ın elini öptüm. O sırada 13 yaşlarındaydım.

Biz Denizli'ye, Sav Köyünden Misci'nin Mustafa Çavuşla beraber giderdik. Mustafa Çavuş askerden yeni gelmişti. Bizim başımızda o olurdu. Babası mis kokusu satardı, onun için "Misci" denirdi onlara. Mustafa Çavuş çok yaman bir adamdı. Sav'daki 'Fatih Kur'an Kursu'nu o yaptırmıştı. Şimdiki Isparta-Antalya yolunu da o açtırmıştı hükümete. Soyadı 'Kazak'tır; Savlı Efe Şükrü'nün de³ Kazaktır ya, akrabadır onlar.

Kafilede babam ve amcam da vardı. Babamın adı Ahmet'tir... Babam efeydi; saçının tepesinin ortasını kazıtır, yanları kalırdı. "Heyt" dedi mi, kimse bir şey diyemezdi ona. Koruk Efe'yle⁴ düşmüş kalkmış birisi... "Efeler, Eşkılar, Ahmetler" diye adı Risalelerde geçer.

Amcamın adı Halil İbrahim... Askerde topçu çavuşu imiş, harp ederken yüzüne şarapnel isabet etmiş ve gazi olmuş; yemek yerken yanakları böyle oynardı. Sonra dağda çobanlık yaptı... Bu Emmimin (Amcamın) davalarının içinde Tâhirî Mutlu ağabeyin davaları da varmış, emmim güdüveriyor onları. Onun bir evi vardı köyümüz Çobanisa'da; köyün evlerinin hepsi dam, bir tek onunki kiremitliydi. Amcam o evi benim hocam Hafız Mustafa'ya (Ertürk) tahsis etti, dersane yaptı...

Denizli'ye otobüs yoktu, trenle giderdik. 20 kişi kadar olurduk. Biz, bir hafta, on gün önceden, mahpus ağabeylere frenk gömleği diktiriyor -hazır satılmazdı-, hanımlara çoraplar ördürüyorduk. Çorap, don, gömlek, entari ne varsa alıyorduk yanımıza. Bundan başka hapishaneye 15-20 günlük yemek ve yiyecek de götürürdük.

İşte bir gün biz vardık Denizli'ye, hapishanenin içine girdik. Bal çömllekleri, yoğurt çömllekleri, eşyalar; öyle sırayla koyduk. Hapishanenin önü, üstü kapalı ama açık bir alan. Mahpus ağabeyler gelip bakıp bakıp alıp gidiyorlardı. Yukardan talebeler hep indi, Hüseyin Hoca da indi. Üstad'la o muhatap oluyor, hep o veriyordu. Hafız Ali sağdı, ama hastaydı, hastanede yatıyordu.

O Mübarek (Bediüzzaman), alt katta görüşülüp, elleri öpülüp, sonra tekrar çıkaracaklar... Koşuşundan şöyle indirdiler... Yalnız Bediüzzaman'ı pencereden elini uzattırıp öptürüyorlardı. Ben de öptüm mübarek elini. Çocuk aklımla dikkatimi çekti, elinde hiç kemik yoktu.

BABAM HAPİSHANE MÜDÜRÜNÜN ÜSTÜNE BAL YOĞURT DÖKÜNCE...

Halil İbrahim emmim de benimle beraber öptü Bediüzzaman'ın ellerini. Babam Ahmed de vardı orada. Amcam babama bazen deli derdi. "Ülen deli! Üstad orda duruyor, herkes elini öpüyor, sen ne duruyorsun?" dedi. "Hani nerde?" diye bağırarak sıçradı babam. O, salonun içinde ilerdeydi Üstad'ın uzağında, görmemişti. Orada koca donlu (pantolonlu) birisi vardı. Meğer oranın müdürüymüş o. Müdür babamın yakasından şöyle tuttu, çeke çeke sürümeye başladı, göstermek için; babam birden yere kapaklandı, düşüverdi. Müdürün koltuğu, üstü, pantolonu, her tarafı yoğurt oldu, bal oldu. Ortalık böyle karışınca, o mübarek Üstad da çıkmış yerine geçmiş. Babam yine öpemedi elini. Amcam "ben iki kere öptüm, biri senin oluversin, hem bir daha gelirsin" dedi babama.

Müdürün üstü başı berbat olunca, bizi götüren Savlı Mustafa Çavuş'ta gülyâğı varmış, hemen cebinden çıkarıverdi; "Ceza verelim bunlara, bunlar cezasız olmaz, başka yere gitmesinler" dedi müdüre. Müdür "ne cezası verelim?" dedi. Bu hapishanenin bahçesini bellettirelim bunlara" dedi. Mübarek iş büyümeden halletti orada. Yoksa iş büyüyecekti. Artık bahçeyi bir belledik ki sorma, ohoo hapishaneyi yıkacağız nerdeyse.

Köyden, bezme'nin (ekmek) içine bir hafta önceden: "Tohum kalmadı Bediüzzaman Hocadan bize bir haber getirin. Mahkeme ne zaman, bize haber verin gibi"

³ Risale-i Nur'da "Efe Şükrü" diye adı geçen, "Şükrü Kazak"la ilgili hatıralar bu kitapta kedi adıyla vardır.

⁴ Koruk Eşkiya, yani "Hüseyin Akça" sonradan sadık bir Nur talebesi olmuştur ve Hasan Kurt ağabeyin kayınpederidir. Geniş Bilgi için bkz. "Ağabeyler Anlatıyor 2, sayfa 34)

şeyler yazdırmışlar meğer. Tohum dedikleri şey Risaleler, Hocaefendinin mektupları... Bizimkiler ekmeyi bölünce bir bakıyorlar içinde yazılar var. Ekmeğin içinde kâğıt...

Ben orada, Risale-i Nur'dan koynuma bir kitap veya mektup takıyordum. Onlar Hapishaneden mahkemeye ifadeye giderken ben de onlarla gidiyordum. Çevreden, bazen bahçelerden takip ederdim. Bana kitap verirdi, ben koynumda getirirdim onları oradaki hocalara, ağabeylere verirdim. Jandarma falan gelse de bende göremezdi. Öyle durumlarda, onların yanlarına varmaz uzak dururdum zaten. Jandarmalar büyüklere dikkat ediyordu. Denizli'de 90 yaşındaki Savlı Hasan Can ağabeyi⁵ Üstad'a bağlayıp götürüyorlar... Hasan Can, mübarek ihtiyar, ben gördüm onu, beli bükük, zor yürüyordu.

İSLAMKÖYLÜ HAFİZ ALİ'Yİ HASTANEDE ZİYARET ETTİK

Babam: "Bediüzzaman'ın elini öpemedim; gayri, Hafız Ali'nin yanına gidiyorum ben hastaneye" dedi. Biz beraber gittik. Savlı Hasan Kurt ile beraberdik o ziyaretimizde. Birinci katta kalıyordu Hafız Ali ağabey; Mübarek, Hafız Ali yoğurt aldırır bize. Yoğurdu yerken, "bir saat alın gelin, namaz vakitlerini bilemiyorum" dedi. Hemen bir saat aldık koluna taktık. "Namazı kalbimle, gözümle kılıyorum" dedi. Bir tane de zincirle deli bağlamışlar ilerisine; adam böyle ileri geri oturduğu yerden hücum eder gibi sallanıyor; bir ileri bir geri çekiliyordu. Çocuk aklımla hiç unutmam onu. Sonra ben pencerenin dışına çıktım. Pencereyi açmışlar sıcak diye. Hemen "ver elini" dedi, elimden tuttu. Elini tekrar öptüm.

O mübarek kalbi, akli, fikri, her haliyle yazıdaydı (Nebi ağabey ağlıyor); başka bir düşünce yoktu ki aklında. Zaten yazıdan hiç kalkmıyordu ki. Bendeki, elimdeki müsvedde onundu; "bak benimkinden yazıyorsunuz, beni de aklına getir, bana dua et" dedi. Mübarek adam gidecek gayri, belli... "Artık ben gidiyorum, benim vaktim geldi" dedi. Biz o mübareği öyle bıraktık geldik. Birkaç gün geçti herhalde, kabrine düştü (7 Mart 1944). Sonradan biz kabrine gittik⁶.

RİSALE-İ NUR'DA HAFİZ NEBİ

"Risale-i Nur'un küçük ve masum şakirdlerinden elli-altmış talebenin yazdıkları nüshaları bize göndermişler, o parçaları üç cilt içinde cem'ettik. İşte bu mecmuadaki parçaları yazarların nümune olarak bir kısmı şunlardır:

Ömer 15, Mustafa 13, **Hâfız Nebi 14**, Hicret 15, Hüseyin 11, Ahmed Zeki 13, Ayşe 11, Hâfız Ahmed 12, Mustafa 14, Bekir 9, Ali 12, Ayşe 11

İşte bu mecmuadaki risaleler, bu masum çocukların Risale-i Nur'dan ders aldıkları ve yazdıklarının bir kısmıdır. Onların bu zamanda bu ciddî çalışmaları gösteriyor ki: Risale-i Nur'da öyle bir manevî zevk ve cazibedar bir nur var ki; mekteplerde çocukları okumağa şevkle sevk etmek için icad ettikleri her nevi eğlence ve teşviklere galebe edecek bir lezzet, bir sürur, bir şevk Risale-i Nur veriyor ki çocuklar böyle hareket ediyorlar. Hem bu hal gösteriyor ki; Risale-i Nur kökleşiyor." (Emirdağ Lâhikası 64)

RİSALE-İ NURUN KÜÇÜK VE MÂSUM ŞAKİRDLERİ

"Risale-i Nurun küçük ve mâsum şakirdlerinden elli-altmış talebenin yazdıkları nüshaları bize de gönderilmiş, biz de o parçaları üç cilt içinde cem'ettik, hem o mâsum şakirdlerin bâzılarını isimleriyle kaydettik. Meselâ: Ömer onbeş yaşında, Bekir dokuz yaşında, Hüseyin onbir yaşında, **Hâfız Nebi oniki yaşında**, Mustafa ondört yaşında, Mustafa onüç yaşında, Ahmed Zeki onüç yaşında, Ali oniki yaşında, Hâfız Ahmed oniki yaşında... bu yaşta daha çok çocuklar var, uzun olmasın diye yazılmadı." (Sikke-i Tasdik-i Gaybi 176)

⁵ Hasan Can ile ilgili geniş bilgi; bu kitapta ilgili metinde vardır.

⁶ Bu çok önemli ziyarette bulunan ve o zaman 23 yaşında olan Savlı Hasan Kurt ağabeyin daha teferruatlı hatıraları 'Ağabeyler Anlatıyor-1 sayfa 129.'

(1850 – 1945)

HASAN CAN

90 kûsur yaşında ihtiyar bir adam... İki bûklüm, ayakta duramıyor, bastonuyla bile zor yürüyebiliyor, hâli mecali yok...

Bu adam, böyle mübarek ve aciz bir adam Bediüzzaman'la birlikte kaçmasınlar diye kelepçeleniyor ve Denizli hapishanesine götürülüyor ve orada tam altı ay hapis yatırılıyor.

Suç: Cinayet, hırsızlık, kaçakçılık, uyuşturucu? Hayır! Hayır! Hiç birisi değil... Sadece dini inancı ve gayreti... Allah'ım ne facialar yaşanmış bu güzel ülkede (Fotoğraf temsilidir)

Hasan Can ismini çok duyuyordum. Savlı olduğunu, çok yaşlı haliyle Üstad Bediüzzaman Said Nursi hazretleriyle beraber kelepçelenip Denizli Hapishanesine götürüldüğünü çok dinlemiştim. Mesela; Tâhirî Mutlu ağabey arşivimdeki ses kaydında, Denizli Mahkemesini anlatırken şöyle diyor: "Akşama yakın Denizliye vardık. Bizi hapishaneye götürüyorlar, atın üstünde böyle gidip-gelen kumandandı herhalde. Denizli hapishanesi şehrin içindeymiş, yeni bir tane yapılmış, şehrin çok dışına çıkarmışlar. Hazret-i Üstad, 75-80 yaşlarında ihtiyar Hasan bey var; onunla kelepçelendi. Hazret-i Üstadın sırtında gibi gidiyordu, yürümeye vakti yoktu Hasan Bey'in, o kadar ihtiyar... Neyse vardık hapishanenin önüne oturduk, eşyaları taharri ediyorlar; ekmek filan götürmüştü bazı kardeşler. Bunların hepsini bir torbaya kovuverecek hale getirdiler..."

Hadiseyi teyid eden bir ibareyi de Risale-i Nur'da, Denizli Hapishanesinin teselli mektuplarını ihtiva eden 13. Şua'da buldum...

Orada şöyle diyor Hz. Üstad:

"Hem ben pek çok alâkadar olduğum Sava köyünden çok muhterem bir ihtiyar ile ellerimiz birbiriyle kelepçe edilip geldiğimiz, beni pek çok memnun edip, bununla o mübarek köyün bana şiddet-i alâkasını anladım. O kardeşime ayrıca selâm ederim." (Şualar 308)

Sav, her türlü dini neşriyatın resmen yasak olduğu o ceberutiyet döneminde, Risale-i Nur'u, bin kalemle matbaa hızında ve kalitesinde el yazılarıyla çoğaltıp, on binlerce nüsha Anadolu'ya yaymış mübarek bir köydür. Üstad Hazretlerinin nazarında Sav çok ama çok ehemmiyetlidir... Risale-i Nur'u okuyanlar bunu iyi bilirler...

Evete, yukarıda Hz. Üstad'ın ifadelerinde geçti; kader, Bediüzzaman'la, o çok sevdiği Sav'ın sembolü hükmündeki köyün en yaşlısını (93), karakol noktasında buluşturuyor ve altın bileziklerle birbirine bağlıyor... Bu garip hadiseyi, Sav'a karşı hissiyatını ifade etmek için bir vesile bilen Hz. Bediüzzaman, kendisinin Köy'ün sembolü ile bağlanıp kelepçelenmesini, "beni çok memnun etti" diyor ve Sav'a olan alakasının şiddetini bu vesileyle gösteriyor... Şüphesiz Bediüzzaman ve Sav için kaderin tebessümüydü bu...

Evet, bu mübarek, ihtiyar ve bahtiyar adam Hasan Can, 1943 senesinde 93 yaşlarında olmasına rağmen garip bir suçlamayla Bediüzzaman'la birlikte kelepçelenip Denizliye sevk ediliyor ve orada tam altı ay hapis yatıyor. Sav'a döndükten sonra da birkaç sene içinde vefat ediyor.

Hasan Can'ın önemli bir hizmeti daha var; kendisi ümmi olduğu, yani okuma yazma bilmediği halde, bilenlere sinisini ve evini açıyor. O çok korkulu günlerde evinin alt katındaki bir odacıkta kalemi matbaa gibi çalışan Hasan Atıf Egemen'i sekiz ay müddetle himaye ediyor... Bundan dolayıdır ki okuması bile olmayan ihtiyar Hasan Can, bir mevlid bahanesiyle Denizli hadisesine dâhil ediliyor...

Torunu Ahmet Can Ve Hasan Kurt Anlatıyor:

İhtiyar Hasan Can'ı iyi tanıyan iki şahsiyet:

Solda Hasan Can'ın torunu 1932 doğumlu Ahmet Can,

Sağda 1920 doğumlu Hasan Kurt. İkisi de Savlı ve komşu

"Doğumunun 1850 vefat yılının da 1945 olduğunu hesap ettiğimiz Hasan Can'ın hala ayakta olan Sav'daki evine yorulmaz ve tok olmaz rehberim Hasan Kurt ağabey (89) ile beraber gittim. Ev bir dağın eteğinde kurulmuş olan Sav Kasabasının en yukarısında... Şimdi bu evde torun Ahmet Can oturuyor... 1932 doğumlu Ahmet Can bizi evin avlusunda kabul etti ve anlattığı hadiselerin geçtiği yerleri de göstererek sorularıma cevaplar verdi. Hasan Kurt ağabey de kendisine yardımcı oldu. Hasan Can'ın, Mustafa gül ağabeyin öz dayısı olduğunu öğrenmem benim için büyük bir sürpriz oldu. Hatıraları yazdıktan sonra Ahmet Can'a okuyarak ilave bilgiler de alarak tashih ettirdim."

HASAN CAN MUSTAFA GÜL'ÜN ÖZ DAYISIDIR

HACI HAFIZ'LA DA AKRABADIR

Ömer Özcan: Dedeniz Hasan Can'ı tanıtır mısınız? Kaç doğumluydu? Kaç yaşında iken hangi tarihte vefat etti?

Ahmet Can: Ben 1932 Sav doğumluyum. Dedem Hasan Can 95 yaşında vefat etti. O, babamın da dedesidir. Dedem Demokrat Partiden önce vefat etmiştir. 1945 olabilir. Bu durumda dedem 95 yaşlarında vefat ettiğine göre 1850 yıllarında doğmuş oluyor. Üstad'tan 30 yaş büyük. (1877 Üstad).

Dedemde okuma yazma yoktu aslında, okuyamaz ve yazamazdı. Dedem Hasan Can uzun boyluydu, fakat beli eğriydi. Yolda zor yürüyebiliyordu. Bastona dayanarak yürürdü. Başına bere, takke biz giyiyorsak o da onu giyerdi. Akli yerinde ve zihni açıktı. Mezarı Sav Kabristanındadır. Babamın babasının adı ise Mehmet'tir. O genç yaşta askerde iken vefat etmiş.

Biz "Gül" ailesi ile akrabayız. Dedem Hasan Can Mustafa Gül ağabeyin öz dayısıdır. Bizim sülaleye Sav'da "Eşegilller" derler. "Eşe" diye ninemiz varmış, aslımız

'Karamahmetler' sülalesine dayanıyor. Dedem Hasan Can, Risale-i Nur'u Sav'a ilk getiren Merkez Camii İmamı Hacı Hafız Avşar ile de akrabadır. Onlar Sav'ın aşağı mahallesinde, biz ve Gül'ler Yukarı Mahallede otururduk.

Hasan Kurt: Hasan Can, Sav'da bizim çok yakınımızda komşumuzdu. Evi, gördüğün gibi Sav'ın en üst kısmında... Boylu poslu ve iri cüsseliydi. Yalnız çok yaşlı idi. 95 yaşına kadar yaşadı ağabeyimiz. Yolda, Üstad'la beraber kelepçeli olarak giderken, adeta Üstad'ın sırtında, Üstad'a dayanarak gidiyor... Üstad taşıyor onu...

1943' Denizli Mahkemesinden önce Sinoplu Hasan Atıf Egemen, Sav'da Hasan Can'ın evinde sekiz ay kalmıştır. Hasan Atıf, hiç dışarı çıkmadan devamlı olarak Nur Risalelerini yazmakla meşgul idi...

Hasan Can çok hayırsever bir insandı. Şuradan biliyorum; Ben çobanlık yapıyordum, şurada yayla vardır, yaz kış orada kalırdık. Orada bir "Olukdelik suyu" vardır. Isparta'da birçok hayır işlerinin peşinde koşturan Tefik hoca diye birisi vardı. Hasan Can, Tefik hocaya "sen bir işçi gönder ben de buradan getireyim, betondan bir yalak yapalım, o suyu toplayalım hayvanlar içsin" demiş. Bu hayır işini beraber yapmışlardı. Böyle hayır işlerine koştururdu rahmetli.

Üstad Barla'da sekiz sene kaldıktan sonra Isparta'ya ilk geldiğinde Şükrü (İçhan) Efendinin evinde kaldı diye bir bahis var ya Risalelerde; işte Hasan Can, o sırada, şurada bir türbe vardı; oradaki çalı ağaçlarından, onların kuruyanlarından kesip merkebe yükleyip Üstad'a götürürmüş kışın.

Ahmet Can: O, Olukdelik suyunun yalağının kumunu o zaman merkeple ben götürmüştüm. Başka yerlerde de yapmıştır böyle hayırları dedem rahmetli...

93 YAŞINDAKİ ADAM BEDİÜZZAMAN'LA KELEPÇELENIYOR

Ömer Özcan: Hasan Can'ın Denizli hapsine gitmesi nasıl olmuştu. Siz olaya şahid oldunuz mu?

Ahmet Can: Benim şahit olduğum ve bildiğim kısımları anlatayım: 1325 (1909) doğumlu olan babam Hüseyin Can'ın ihtiyat askerliği çıkmıştı... Yani askerliğini yaptığı halde bir daha çağırdılar... Gitti... Gitti ama...

Hasan Kurt: Babası Hüseyin askerliğini benim ağabeyim ile beraber yapmıştı.

Ahmet Can: Babam askere gitmeden önce dedem Hasan Can, "oğlum bir mevlid okutalım da öyle git" dedi. Sene 1943. Akşam şimdi bulunduğumuz bu evde mevlid okunmaya başladı. Yalnız o zaman mevlid, Kur'an okutmak falan yasaktı. Sav Muhtarı Hüseyin Ateşkulak ve Muhtar Heyetinden Yakup ve birkaç kişi daha eve çıkıp geldiler.

Hasan Kurt: Muhtar Ateşkulak zıttı bize... Halk Partiliydi... Hayâsızın biriydi...

Ahmet Can: "Sen kimden izin aldın da bu mevlidi okutuyorsun" diye sorguya başladılar... Muhtar sokaktaydı, Babam avluda... Babamın da lakabı "Deli Hüseyin"dir. Köyde böyledir lakabı... Herkes bilir... Bellidir yani... Hareketli, güçlü-kuvvetli... Haksızlığa da dayanamazdı babam... Dedem Hasan Can ise daha mülayim bir ihtiyardı. "Len muhtar çıkartma beni dışarı, çıkarsam seni kötü ederim" dedi babam. Muhtar sarhoştı. Şimdi bulunduğumuz bu ev o zaman boştu... Biz şu buraya bitişik evde oturuyorduk. O zaman bu boş evimize askeriye oturtmaya niyet emişlerdi hatta...

Hasan Kurt: O zamanlarda 2. Cihan Harbi vardı, böyle boş evlerde askeriye oturtuyordular.

Ahmet Can: Hatta şu dış kapının girişini ikiye bile bölmüşlerdi. Fakat neticede olmadı oturamadılar.

Neyse Dedem Hasan Can kapının arkasındaki babamı çıkartmıyordu dışarı. Babam kapıya dayanıyor... Dedem babamın muhtarla kavga etmesini istemiyordu. Artık nasıl yaptıysa babam evin arka tarafından çıkıp dolaşıp geçti sokağa. Eline bir balta sapımıydı yoksa kürek sapımıydı tam bilmiyorum almış geldi. Muhtara nasıl vurdu ama nasıl vurdu

anlatamam. Diğerleri hepsi kaçtı tabi, muhtar yalnız kaldı. Benim gözümün önünde oluyordu bunlar. Neticede muhtar, beni dövdü diye ihbar etmiş jandarmaya.

Ertesi akşam biz ailece 8-9 kişi sofrada oturuyoruz... Akşam yemeğini yemeğe başladık... Başlarında bir başçavuşla beraber dört jandarma çıka geldiler. Başçavuş "Ağa sen miydin yahu şikâyet edilen" dedi. Başçavuş bizim bahçeden kiraz yemeye gelen biriymiş meğer. Aradılar taradılar evde bir şey bulamadılar. Başçavuş, "Hasan amca, sabahleyin Isparta'ya kadar iner misin?" dedi. "İnerim" dedi dedem. Sabahleyin kalktık... Anam merkebe vurdu palanı... Bindirdik dedemi... Ben önde, anam arkada... Ben önden merkebi çekiyorum... Anamın sırtında küçük kardeşim Mustafa, bebek daha... Sav Isparta arası on kilometredir. Annemle merkebin üstünde dedemi götürürken epey zahmet çekmiştik. Çünkü dedemin hâli, mecali yoktu. Bastonuyla bile zor yürürdü. Herhalde bir buçuk saat falan sürmüştü yol. Vardık Isparta'ya Hacı Murat'ın oraya. Hacı Murat dedemi indirdi, oturttu bizi, kendisi kayboldu. Hacı Murat ata dostumuzdur, Isparta'da nalbanttı, hanı vardı. Karakola gitmiş meğer geldi. "Kızım siz gidin, ben Hasan ağayı faytonla iletirim" dedi. Bizi çevirdi geriye...

Meğerse o gün için Bediüzzaman da oradaymış. Dedem bir daha geri dönmedi. Bediüzzaman'la beraber karakolda kelepçeleyip İstasyon Caddesinden yürüyerek İstasyona kadar öyle kelepçeli olarak göndermişler. Dedem çok ihtiyar ve beli bükük olduğundan yolda zor yürürdü zaten. Öyle iken onu Bediüzzaman'la kelepçelemişler. Dedemi Bediüzzaman götürmüş sırtında. Bediüzzaman'la Isparta karakolunda kelepçelendiğini geri dönünce kendisi anlatmıştı bize. Isparta'da görenlerden de duymuştuk. Oradan trenle Denizliye... Denizlide de beraber kelepçelemişler galiba. Dedem altı ay Denizli'de yattı geldi. Denizli hapishanesinden sonra da çok yaşamadı. 1945 senelerinde vefat etti.

Hasan Kurt: Benim duyduğum Üstatla giderken bir arık (küçük suyolu) rastlamışlar; Hasan Can 'ben buradan nasıl geçeceğim' diye düşünürken, Üstad keramet gösteriyor, O'nu şöyle eliyle bir kavis çizerek arıktan geçiriyor. Üstad Hazretleri mahkemede Kötürüm Ali¹ ile 90 yaşındaki Hasan Can'ı göstererek "Bunların her tarafı ateş olsa nereyi yakar hâkim bey?" diye sorduğunu ağabeylerden duymuştum.

HASAN CAN, HASAN ATIF'I SEKİZ AY EVİNDE HİMAYE ETTİ

Ömer Özcan: Hasan Atif Egemen buraya Sav'a nasıl gelmişti, niçin gelmişti?

Ahmet Can: Hasan Atif bizim bitişliğimizdeki bu evde işte şurada kaldı, evin alt odasında kaldı. Ben devamlı görüyordum onu. Dedem O'nu o zaman himaye etmiş, sahip çıkmıştı. Yalnız yemeğini kendi yapar bizden bir şey kabul etmezdi... Nasıl ve niye geldiğini bilmiyorum.

Hasan Kurt: Onu ben anlatayım. Atif ağabeyin buraya gelmesi şöyle oluyor:

Malum O Sinopludur. Sinop'ta hizmet edememiş, sert mizaçlı insanlardan sıkılmış... Bunun üzerine Kastamonu'da bulunan Hazreti Üstad'ı ziyarete gidiyor. Üstad O'na: "Seni Sinap'a göndereyim" diyor. "Üstad beni tekrar Sinop'a mı gönderecek" diye bir hal almış onda. Sonunda Hazreti Üstad: "Isparta'ya git, Hüsrev sana bir yer ayarlasın" diyor.

Hasan Atif Isparta'ya geliyor. Hüsrev Efendi de onu, Sav'a, Hacı Hafız Efendiye gönderiyor. Hacı Hafız da Hasan Can'ın evine getiriyor. Hasan Can, Hasan Atif'i evinin alt katına işte şuraya yerleştiriyor. Ve orada hizmete, yazıya başlıyor. Ben 1942'de askerden izinli gelmişim. Rahmetli Babam duymuş bunun yazı yazdığını, ihtiyardı o zaman babam, gözleri de az görüyordu, bana, "bu mübareğin yüzünden nur akıyor, konuşması duyulmuyor ama" diye bir methetmişti...

Rahmetli Hasan Atif sekiz ay burada kaldı. Çok güzel yazısı, gayet okunaklı Osmanlıca hattı vardı. Geldikten birkaç gün sonra Hasan Can, "gel seni bahçelerimizi gezdireyim, canın sıkılmasın" diyor. Köyün üst kısımlarındaki bahçelere ve orada bulunan Sinap'a

¹ Atabeyli Kötürüm Ali hakkındaki çok sarsıcı hatıralar "Ağabeyler Anlatıyor 2" kitabında vardır.

çıkarıyor. Orada "Sinap" isminde bir yatır Evliyaullah vardır. Hatta orada kuduz hastalığına iyi geldiğine inanılan şifalı bir su da vardır. Hasan Atıf, Sav'daki Sinap'a çıkınca Üstadın kendisine latif ifadesini hatırlıyor, tebessüm ediyor. Zira 'Sinop' ve 'Sinap' bir harf ile birbirinden ayrılıyordu... Hasan Atıf, bizim Sav'da sekiz ay kalıp ayrıldıktan sonra, Denizli Homa'ya taşınır. Orada bir başçavuş Hasan Atıf'ın elindeki 5. Şua mahrem risaleyi alıp doğru karakola götürüyor. Denizli Mahkemesi ilk olarak böyle başlamıştır. Atıf ağabey bilahare Denizli Aydın arasında bulunan Sultanhisar'da ömrünü tamamlamıştır.

1942 ve 1943 yıllarında Denizli Mahkemesinden önce Hasan Atıf Egemen'in seki ay müddetle Risale-i Nur yazdığı oda. Bu oda Hasan Can'ın Sav'daki evinin alt katındadır.

(1933 -)

HASAN OKUR

Hasan Okur 1933 Nevşehir-Nar doğumludur. 10 sene kadar astsubay olarak orduda görev yaptıktan sonra Diyanet İşleri Başkanlığında çalışmaya başlamış ve oradan emekli olmuştur. Görev yaptığı Ankara, İstanbul, Edirne ve memleketi Nevşehir’de Risale-i Nur hizmetlerinin ilk hâdimlerinden birisidir. Bilhassa Edirne ve Nevşehir’de Nur Tohumlarını serpen saffı evvel bir ağabeyimiz, bir büyüğümüzdür.

Şimdi Nevşehir’de ikamet eden Hasan Okur, üç defa Üstad Bediüzzaman Hazretlerini ziyaret etmiş, görmüş ve konuşmuştur. Bu üç ziyaretin hikâyesini yatsı namazından sabah namazı vaktine kadar -saatlerce sorular yönelterek- bütün teferruatıyla kendisinden dinledik. Kamera çekimleri ile tespit ettik. Hasan ağabeye başka sorular da sorduk... Tarihçe-i Hayatta bulunan İbrahim Canan’ın çektiği tarihî fotoğraf karesinde Hasan Okur ağabey de vardır. Orada siması ebedileşmiştir...

Hasan ağabey hatıralarını anlatırken bize sık sık şunu söyledi: Her ağabeyin kendi meşrebince farklı hizmetleri vardır. Hepsi de kıymetlidir ve birbirini tamamlar. Diğerlerinden ayırmamak lazım...

Hatıralar yazılıp düzenlendikten sonra kendisine gönderilmiş ve tashih ettirildikten sonra teyidi alınarak yayınlanmıştır.

Hasan Okur Anlatıyor:

1933’de Nevşehir’e 1,5 km. mesafede bulunan Nar kasabasında doğdum. Nar kasabası şimdi şehrin içinde kaldı. 1951 Sanat Okulu Marangoz Bölümü mezunuyum. Sanat Okulunu bitirdikten sonra aynı yıl Ankara’da, TBMM’de marangoz kalfası olarak çalışmaya başladım. Bir işçi yevmiyesi 3 lira iken ben mesailerle birlikte 10 lira alıyordum.

1953’de Astsubay okuluna gittim. 1955 sonunda Ankara Muhabere Ana Tamir Fabrikasında astsubay telsiz teknisyeni olarak göreve başladım. Orduda 8-10 sene hizmet ettim. 1963 yılında İstanbul Hadımköy’e, 1964’de de Edirne’ye tayinim çıktı. Radar cihazlarının elektronik beyinlerinin tamir işlerine bakıyor ve kıymetli bir eleman olarak görülüyorduk... Namaz kıldığımız, Risale-i Nur okuduğumuz bilindiği halde o noktadan bize ilişmiyorlardı. 1964 sonunda mecburi hizmet bitti ve askeriyeden ayrıldım. Askeriyeden ayrıldıktan sonra Ankara Yıldırım Beyazıt Lisesini ve İmam Hatip Okulunun fark imtihanlarını vererek diploma aldım. 1965’de memleketim Nevşehir’de radyo tamir dükkânı açarak elektronik tamir işleri yapmaya başladım.

1966’da beni ısrarla Ankara’ya davet ettiler. “Diyanette mühim kadrolar var, senin gibi güvenilir elemanlara ihtiyaç çok, müracaat et...” dediler. İbrahim Elmalı -tefsir sahibi olan Elmalı değil- Diyanet İşleri Reisiydi o sırada. Gittim, Diyanete bir dilekçe verdim; Teftiş Kuruluna tayinim çıktı. Kısa bir müddet sonra da Teftiş Kurulunda Şef oldum. Edirne’de görev yaparken Reis Muavini Yaşar Tunagür hocayı tanıyordum zaten; o zaman Edirne Müftüsüydü. 1981 yılının sonunda, 1979 yılından beri görev yaptığım, Diyanet

İşleri Başkanlığı Eğitim Dairesi Müdür Muavinliğinden emekli oldum. 1985 yılından 2002 yılına kadar 17 sene kırtasiye esnafı olarak çalıştım. Şu anda Nevşehir'de ikamet ediyorum.

Eski hayatımda da hiçbir kötü alışkanlığım yoktu. Sabahlara kadar kitap okuyan birisiydim. Çocukluğumda Hz. Ali kitaplarını okurdum. Hatta o kıtlık döneminde babam bana, 'oğlum sana elbise alalım' dediğinde, 'baba sen bana Hz. Ali kitaplarından al' demişimdir. Babam elbise yerine 30 kuruşluk kitap almıştı o zaman.

Ankara'da Meclis binasında marangoz olarak çalışırken, 1952 senesinde, Hacı Bayram Camiinde gençler bir mevlid okudular. Ben hafız olamadığımdan ve böyle sesim de olmadığından dolayı şadırvanın başında hüngür hüngür ağlamıştım. 19 yaşındaydım... Çok ağlamıştım amma... Fakat şimdi Allah'a binlerce kere şükürler ediyorum ki, Kur'anı, Risale-i Nur vasıtasıyla satırlarıyla değil, manasıyla hemhal etti bizi...

ATIF URAL VE MUSTAFA SUNGUR İLE CEBECİ'YE KADAR YÜRÜDÜK

Risale-i Nur'u ve Üstad'ı ilk defa 1953 senesinin başında, Ankara Hacı Bayram civarında katıldığım bir sohbet esnasında duydum. O zaman bir hoca efendi, "büyük bir âlim olan Bediüzzaman'ın 12 cilt kitabı varmış" dedi. Aslında onun da eline geçmemiş... O kadar duymuş oldum... Bu kitapları çok aradım fakat bulamadım. Ama bu ismi de hiç unutmadım...

Sene 1955... Ankara'da astsubaylık görevimi yapıyorum... Halen İstanbul'da yaşayan Hüseyin Küleci isminde bir er, bir kitap verdi bana. -Biz beraber camiye gidiyoruz ya o cihetle yakınlık kurmuştuk- Verdiği kitap, Eşref Edip'in hazırladığı küçük Tarihçe-i Hayat... Ben o kitabı bir Cumartesi Pazar hiçbir yere çıkmadan okudum. Oradan Üstad Bediüzzaman'ı, Risale-i Nur'u ve talebelerinin kim olduğunu, ne yapmak istediklerini, iman meselelerini, küfr-ü mutlak meselelerini öğrendim. O gece Üstad, Fatih Camiinde dua ederken çekilmiş fotoğrafı vaziyetinde rüyama girdi. Elini öptüm. Üstad da benim vücudunu görmediğim bir zatın elini öptü. O el'de Üstad'ın dudak izleri vardı. Ben de öptüm o izleri. O eli Risale-i Nur'un Şahs-ı Manevisi olarak yorumladım rüyamda ben. Demek ki şahs-ı manevi ile yapılan hizmetleri alkışlıyordu Üstad. Sonra aynı genç Gençlik Rehberi'ni verdi, hemen okudum.

Bir gün Ankara Ulus meydanında rastladım Hüseyin Küleci'yi. Bana, "gel seni bir yere götürüyüm, orada avukatlar, hâkimler, binbaşılar var" dedi. Ben de fazla alışkın olmadığım halde o gün sinemaya gitmek istiyordum. -O zamanlar filmlerde şimdiki müzahrefat yoktu- Fakat O çocuğun fikri ağır bastı, Mamak'a gittik... Hukuk Fakültesi ikinci veya üçüncü sınıfta okuyan Mustafa Türkmenoğlu'nun kaldığı yermiş. Küçük bir evdi orası. Türkmenoğlu bize 4. sözü okudu. Bu arada bir çorba yaptı. Gözümüzün önünde tırnak kadar bir yağ, domates, maydanoz ile halletti, çorbanın içine bıraktı. Yarım francala bir ekmek benim önüme koydular. Ama çorbanın içinde tane diye bir şey yok... Su... Fakat ben hayatta bir daha o lezzeti bulamadım... Bu lezzeti bir daha yakalayamadım... Ya ben çok açtım veya Risale-i Nur'un kerameti...

Orada rahmetli Atif Ural, Sungur ağabey ve havacı bir Üst Çavuş olan Hüsameddin Turgut diye benim Nar Kasabamdan birisi daha vardı. -O vefat etti- Hepsıyla yeni tanıştık. O gece dersten çıktıktan sonra, sağ tarafımda rahmetli Atif Ural, diğer tarafımda Sungur ağabey olarak Cebeci'ye kadar beraber yürüdük. Yolda bana iman hizmetinin ve Risale-i Nur'un ehemmiyetini, bu zamanın bozuk ideolojilerini anlattılar.

Sonra Atif ile beraber, Ankara Samanpazarı Semtinde Uucanlar Caddesinde bir dersane vardı, oraya devam etmeye başladık. Artık Risale-i Nur'u beraber inceleyerek okumaya başlamıştık. Gece yürümleri Atif'la çok kere daha devam etmiştir. Atif Ural'ın çok güzel meziyetleri vardır ki buraya sığmaz... 1956'da Üstad'ın emriyle yeni harflerle Risalelerin tab işini ilk başlatan Atif Ural'dır. Bu tab işinde ben de tashih ve forma kırmada yardım ediyordum.

ÜSTAD'I ASKERİ ARAÇLA DURDURDUM

1957'de Ankara'dan Eskişehir'e radar tamiri için görevli olarak gitmiştim. Hulusi ağabeyin Eskişehir'de Necati isminde Hava Başçavuş bir oğlu vardı. Onun için O da Eskişehir'e gelmiş... 12 gündür akşamları onun derslerine devam ediyorduk biz.

O sırada Üstad, Hulusi ağabeye "ölmeden gel görüşelim" diye bir mektup yazmış. Meşveret edildi; "Ağabey sen Emirdağ'ına gitme, Üstad on beş günde bir buraya gelir" dendi. O da meşverete uydu. Burası çok önemlidir; O, meşverete uydu...

Kasım ayındayız. Bir dersten sonra üstadın şoförü Mahmut Çalışkan geldi. Ben Bayram Ağabey sanmışım onu. Daha yeni tanıyoruz ya... "Yarın Üstad Eskişehir'e geliyor" diye Hulusi ağabeyi aldı gitti. Ben de gitmek istedim amma Hulusi ağabeyi yalnız aldılar gittiler. Ben daha Üstad'ı hiç görmemişim... Çok heyecanlandım, sabahı zor ettim...

Sabah namazından sonra gelirmiş Üstad. Biz radarıcı olduğumuzdan ve tamirat için geldiğimizden dolayı emrimize muhabere dairesinden bir araç vermişlerdi. Sabahleyin Kanlıpınar tarafına benim askerî araçla gittim. Yanıma Üstadı görmek isteyen sivillerden de almışım. Şoförümle beraber tam olarak dolmuştu jip. Hava sisli, 10 metre ilerisini görmek zordu. Ben askere "kiremit renginde bir araba gelecek, gördüğünde durması için sinyal ver" diye tembih ettim önceden. 35 kilometre kadar gittikten sonra, Üstadın arabasıyla karşılaştık. Asker aynısını yaptı. Bizim arabadan sinyal verdik durması için. Üstad'ın arabası şöyle durdu, biz de şöyle durduk. Tabi o zaman daha hem yeniyiz hem de cahiliz. Görüşmek sevdasıyla durdurduk üstadı. Şimdi düşünüyorum da; ben resmî elbiseliyim, arabamız askeri bir araç, asker sabahın köründe yolda dur diyor; Üstad da duruyor. Bana şimdi trilyonlar değil dünyayı verseler durduramam Üstadı...

Orada bir şey oldu... Araba fren yapıp tam durmadan çıktığımdan dolayı adımımı atar atmaz hendeğe yuvarlandım ben... Onun için önce sivil arkadaşlar ellerini öptüler, sonra ben öptüm Üstadın elini... Sevdî yüzümüzü okşadı. Mübarek Üstadın öyle bir bakışı vardı ki, hani güneş batarken sarı ışık huzmeleri akar ya; Üstadın gözlerinden de öyle huzmeler akıyordu. Ben öyle gördüm o anda.

Üstad "nereden haber aldınız?" dedi. "Oniki gündür Hulusi ağabeyin dersini dinliyoruz. Dün akşam Bayram ağabey geldi haber verdi üstadım" dedim. Üstad tebessüm etti. Çünkü gelen Mahmut Çalışkan'mış. Üstad onun için tebessüm ediyordu. Tekrar okşayarak "seni Risale-i Nur talebesi olarak kabul ediyorum" dedi.

O arada garip bir şey daha oldu... Üstadın elinin üstünün tamamen kan olduğunu gördük biz... Üstad elindeki kana çok baktı ve "bu nereden geldi?" dedi. Biz kan aramaya başladık. Meğer bendenmiş... Ben araba daha tam olarak durmadan indiğimden dolayı hendeğe düşünce sağ elimin başparmağı yarılmış. Çakmak taşı yarmış... Elini öptüğüm sırada bulaşmış. Üstada parmağımı gösterince "nasıl odu?" dedi. "Araba tam fren yapmadan ben inmeye kalktım ve hendeğe yuvarlandım üstadım" deyince tekrar elleriyle şefkatle yüzümü avuçlarına alarak okşadı.

Bu kanın benim için bir hikmeti vardı. Rüyamda Bizim bir komşumuzun evinin avlusunda Üstad annemin entarisi ile duruyordu. Ben "anne İsa Aleyhisselam gelmiş ben ona ibrik ve abdest suyu götürceğim" diyordum. Üstad, "senin anneni, babanı, hatta kardeşini nur talebesi olarak kabul ettim. Seninle annen cihetiyle akrabayız" dedi. Benim Müşerref diye bir kız kardeşim vardı. Ama beynamaz, ara sıra kılırdı... Fakat kahraman... Evimiz jandarma tarafından basıldığında kahramanlık gösteriyordu. İşte bu 'hatta' üzerinde durmuştum ben.

Sonra Zübeyir ağabey işaret etti. Üstad önde, biz arkada Eskişehir'in dışına kadar geldik. Eskişehir'e girerken orda bir daha Üstadı durdurdular. Biz tekrar elini öptük. Üstad Yıldız Oteline kadar gitti. Orada da Üstadı karşıladılar. Üstad Otele girerken ellerini avuçları yüzüne doğru bakacak şekilde ileri geri hareket ettirerek Hulusi ağabeye ve cemaati selamladı ve halka arkasını dönmeden araka arkaya gitti. Kalbimdeki hicran ateşiyle kaldığım pansiyona döndüm. Üstadla ilk karşılaşmam böyle olmuştu.

ÜSTAD BİTKİN ÇOK HASTA VE GÖZLERİ YAŞLI İDİ

Üstadla ikincisi görüşmem 1959 yılında vefatından altı ay önce Isparta'da olmuştu. Isparta'ya üç arkadaş Nevşehirli Memduh Özçelik ve Ankara'da taksi şoförlüğü yapan Niğdeli Bahaddin ile beraber gittik. Üstad, bitkin, çok hastaydı ve gözleri yaşlı idi. Biz iki kişi elini öptük, Üstadın önüne oturduk. Sağlık memuru olan Memduh kapıdan bir baktı, Üstadı görünce öyle bir çığlık attı ki çok yüksek bir sesle ağlayarak uzaklaştı çıktı gitti. Giremedi içeri... Üstad, O da gelsin dedi. O da geldi ve Üstadın elini öptü bizim gibi oturdu.

Zübeyir ağabey kulağını Üstada yaşlaştırarak dinliyor sonra bize aktarıyordu. "Sizleri Risale-i Nur'un has şakirtleri olarak kabul ediyorum. Benim hastalığımı kimseye söylemeyin" dedi Üstad. Ben bunu, Üstadın, ehl-i dünyaya karşı Said ölüyormuş dedirtmemek için söylediğini anladım. Ayrılırken tekrar mübarek elini öptük. Üstadın elinin üstü o kardeşin gözyaşları ile tamamen ıslanmıştı.

BEYRUT PALAS OTELİNDE ÜSTAD'LA AYNI KATTA KALDIM

Üstad Hazretleriyle üçüncü ve son görüşmem 1959 senesinde vefatından üç ay kadar önce Ankara Beyrut Palas Otelinde olmuştu. Tam yılbaşı sıralarıydı. Ben Üstadın geleceğini önceden duyduğum için otelde bir oda tutmuş, müşteri sıfatıyla kalmaya başlamıştım. Hem de aynı katta en üstte... Üstad Hazretlerinin bu ziyaretinde Mehmet Kayalar ağabey de davetliydi. Emirdağ Lâhikasındaki son mektup burada yazıldı. Üstadın bu ziyareti toplam 5-6 gün sürmüştü... Ben altı yedi gün orada kaldım o zaman... Yalnız Üstad'ın arada İstanbul'a ve Eskişehir'e gidip gelmeleri vardır. Tarihçe-i Hayattaki İbrahim Canan'ın çektiği fotoğraf da bu ziyaret yelpazesi sırasında otelden Konya'ya doğru son çıkışında vuku bulmuştur.

Said Özdemir ve Hasan Okur

Otelde Yaşadıklarım Ve Müşahedelerim Şöyledir:

Üstad Hazretleri, Zübeyir ağabey vasıtasıyla Diyarbakır'da bulunan Mehmet Kayalar ağabeyi Ankara'ya davet ediyor. Zübeyir ağabey Kayalar ağabeyi telefonla arıyor. Kayalar ağabey: "Kardeşim tren bileti aldım, Ankara'ya gideceğim" diyor. Zübeyir ağabey "Abi Üstad Ankara'ya geliyor, sen tren biletini iptal et, uçakla Ankara'ya gel" diyor. Nitekim öyle oldu...

Üstad Ankara'ya gelirken kendisini Gölbaşı'nda karşılamıştık. Üstad geldiğinde ben otelde kalıyordum, ama müşteri olarak. Üstad gelmeden önce, Tarihçe-i Hayattaki fotoğrafta başı görülen Ankara İrtica Masası Şefi Abdülkadir Denizlioğlu ve polisler tek tek oteldeki kalınları indirdi. Ben müşteri olduğum için içeride kaldım. Her taraf polis ve gazeteci kaynıyordu. Gazeteciler, bilhassa milletvekili olduğu için Tahsin Tola ağabeyin fotoğrafını çekmek istiyorlardı. Onu arıyorlardı hep.

Bu arada polisin biri gece saat 0,3'de Üstad'ın odasına "illa ben de içeri girip bakacağım" diye tutturdu. Ben de, "ne söyleyeceksen bana söyle, ben, istediğini içeriye ileteyim" dedim. Bunun üzerine "seninle benim ne farkım var?" dedi. "Benim içeriye ünsiyetim var, senin yok" dedim. Biz böyle mücadele ederken Kırşehirli ehl-i insaf Hüsnü isminde bir polis memuru bu münasebetsizi kolundan tutup, "yaptığın işe bak" deyip onu çekti götürdü. Allah ondan razı olsun...

Üstad otelin en üst katında güney batıya bakan bir odaya yerleşti. Benim tuttuğum oda da aynı katta. Zübeyir ağabey içerde üstadın yanında... O içerden tutuyor kapıyı ben de dışarıdan. Üstad otelde bir buçuk saat istirahat çekildi. Zübeyir Ağabey, "bir saat sonra beni uyandırın, Üstad bir buçuk saatten fazla yatmaz" dedi. Biz de öyle yaptık.

Sabah biz Üstadın dersinde bulunduk, kendi odasında. Atıf Ural'ın büyük kardeşi Kemal Ural da vardı. Zübeyir ağabey diğer odadaydı. Kayalar ağabey daha gelmemişti, Üstad'ın ilk günüydü.

Üstad sabah erkenden kahvaltı yaptı. Ben evden Üstad'ın abdest alması için kalaylı bir bakır leğenim vardı onu getirmiştim. Bir de çay bardağı götürdüm. Ortasından kuşaklı bir bardak... Zübeyir ağabeye dedim ki, "Üstad benim bardağımdan bir çay içsin, teberrüken saklayayım." "Kardeşim Üstad kimsenin bardağından çay içmez" dedi. Sonra Zübeyir ağabey bardağı görünce, "bundan içer Üstad'ın bardağı ile aynı" dedi. Meğer Üstad'ın bardağı da öyle kuşaklı imiş. Şimdi benim bütün bardaklarım kırıldı, iki tane kaldı. Onları muhafaza ediyorum.

Orada Ayaktayız. Mustafa Sungur Ağabey, beni Üstada göstererek, "Efendim, bu kardeşimiz ve arkadaşları Nevşehir'de dersane-i Nuriye açmıştır" dedi. Üstad tebessüm ederek, sağ elinin şahadet parmağını bana doğru uzattı: "Kardeşim, senin bana karşı çok fazla hüsn-ü zannın var. Kardeşim ben hiçim" dedi. Sonra, elleriyle sağlı sollu cübbesinin iki yakasını tutarak, ayak topuklarını kaldırıp, ayaklarının ön parmak uçlarına doğru dikilip, tekrar yere basarak, sevincinden hem çırpınıyor, hem de; "İşte bak, ben bir hiçim. İşte bak, ben bir hiçim" diye nazarları Risale-i Nur'a çeviriyordu. Hem memnuniyetinden böyle iltifatlar ediyor; hem de, benim kendisine olan aşırı hüsn-ü zannımı tadile çalışıyordu.

Sonra ertesi gün Kayalar ağabey geldi. Üstatla bitişik olan yan odada kalıyordu. Fakat mübarek müthiş bir şekilde horlamaya başladı. Ben hemen göğsünden hafifçe dokunarak "ağabey bir emrin var mı?" diye uyandırdım. Yoksa Üstad'ı uyandıracak... Mübarek kalktı karyolaya oturdu. O da anlamıştı... Parmağını bana doğru uzatarak, "hah kardeşim işte ben böyle nur talebesi isterim" dedi. Bir daha da uyumadı artık.

"O gün Sabahleyin Üstad İstanbul'a gitmek için kapıdan dışarı çıktı. Erken gittiği için ortalıkta dolaşan yoktu. Üstad kapıdan çıktı. Elini omzuma koydu. Üstad'ı merdivenin başına kadar getirdim. Ben o zamanlar spor yapardım. Dolayısıyla 95-100 kiloluk adamları bilek güreşinde yenerdim. Üstad'ı tüy gibi kaldırmak istiyordum. Ama Üstad, "kardeşim benim omuzlarımda kulunç var ağrıyor" deyince ben Üstadı omzuma doğru, sağ tarafıma yasladım öyle indirdim. Arabaya bindirdik ve yorganını sardık. Üstad İstanbul'a gitti. Biz Dr. Tahsin Tola ve Said Özdemir ağabey ile beraber hemen bir araba çevirdik ve 40 km. kadar uğurladık. Orada polis ekibi bizim arabamızı durdurdu. Üstadımız son süratle uzaklaşıyordu. Gözden kayboluncaya kadar bekledikten sonra Ankara'ya döndük. Üstad gitti ama tekrar geldi.

"Üstad Hazretleri ikinci defa tahminen 28-29 Aralık'ta Ankara'ya teşrif ettiler... Bu arada kendisini pek çok siyasî ve idarî bürokrat ile çok sayıda Nur talebesi ve ehl-i iman ziyaret ettiler. Tabi bunlar Üstadın odasının önünde değil aşağıda tabanda oluyordu.

Emirdağ Lahikasının en sonundaki, Üstadın son mektubu gece saat 03,30-04,00 sıralarında yazıldı. Üstadın yanında Mehmet Kayalar, Said Özdemir, Dr. Tahsin Tola, Zübeyir, Ceylan, Salih Özcan ağabeyleri olduğunu hatırlıyorum. Ben o sırada içerde bulunamadım. Kapının önündeydim. O zaman genç sayılırdım.

OTELDEKİ POLİS VE GAZETECİLER

Otelde her taraf polis ve gazeteci kaynıyordu. O İrtica Şefi Polis Abdülkadir Denizlioğlu, Üstad'ın teşrif ettiği günün akşamı bulunduğumuz kata çıkarak bana: "Biz senin kim olduğunu biliyoruz, sen buraya uygun olup olmayan insanlarını bizden daha iyi bilirsin, bizim maksadımız güvenlidir, onun için buranın güvenliğini sana bırakıyorum, bize yardımcı olabilirsin" demişti. Milliyet'ten bir gazeteci fotoğraf çekmek için uğraşıyordu benim kaldığım koridorda... Onu oraya yukarıya polisler çıkartmışlar veya göz yummuşlar mahsus. Ben sivil giyimliydim. Ona, "hayrola ne var?" dedim. O da "bir fotoğrafını alacaktım, çantada keklik olarak arşivleyecektim" dedi. "Sen ne yapıyorsun, emniyet yasak etmiş" dedim. "Desene bize burada hikâye yok" dedi. Ben de "koleksiyonlarda çok onları oku" dedim. Meğer beni polis biliyormuş, gitti... Arkadan polis Abdülkadir geldi: "Kardeşim bu gazeteci milletini kapıdan kovarsın pencereden gelir; pencereden kovarsın bacadan gelir" dedi. Haberleri yokmuş gibi mahcup vaziyette davranıyordu.

Tercuman, Son Havadis gibi bize müzahir olanlar biraz daha tebessümle bakıyorlardı. Bana ne iş yaptığımı sorduklarında tabi o gün için astsubayım demedim. Serbest çalışıyorum dedim. Hürriyet'in muhabirine: "Üstad size hakkını helal ediyor. Üstadın neşir organı yoktur. Siz menfi olarak yalan yanlış yazıyorsunuz. Sizin gazetenizi okuyanlar Risale-i Nur'u merak ediyorlar ve elde edip okuyorlar. Onun neşrini sağlıyorsunuz" dedim. O zaman Hürriyet muhabiri alt dudağını ısırıp dişlemeye başladı. Biz ne yapıyormuşuz meğer gibi...

Üstad'ın gece saat 03'de tuvalete gitme ihtiyacı oluyor... Yeşil gözlü bir polis de koridordaki o masanın etrafında oturuyordu. Ben de onun ilerisindeyim... Üstad, pür heybetle sanki kükreyerek geçti oradan. Polis bunu böyle gördü. Son zamanlarında iyice yaşlılık dönemlerinde ehl-i dünyaya karşı böyle yürümüştü Üstad. Hani Hz. Peygamberin düşmana korku salmak için sahabelere heybetli yürüme müsaadesi var ya; Üstad da aynen o tarzda yürüyordu. Etrafa heybet saçıyordu... Hâlbuki Üstad'ın son anları...

FOTOĞRAFI İBRAHİM CANAN SAİD AĞABEYLE ANLAŞARAK ÇEKTİ

Tarihçe-i Hayat'ta yer alan bu fotoğrafın çekiliş anını, 30 Aralık 1959 Cumartesi günü, sabah saat 08 olarak hatırlıyorum. Üstad en son otelden ayrılırken çekildi. İbrahim Canan ve Said Özdemir ağabey Üstadın fotoğrafını alalım diye anlaşmışlar. Benim de haberim vardı amma telâşeden unuttum.

Üstad gideceği zaman baktım kapının önünde bir yığılma var. Koluna girecekler. Tahsin Tola ağabeyin bir şeyden haberi yok. Said ağabeyin haberi var. Zaten tebessüm etmesinden bellidir. Biz ihlâsa zarar vermesin diye uzaklaştık.

Bir kolunda Tahsin Tola, diğer kolunda Said Özdemir olmak üzere merdivenin başına geldi durdu Üstad. En üst kattan iniliyor. Orada "beni geçen defa birisi indirmişti o kimdi?" diye soruyor. Beni arıyor Üstad. İhlâs kahramanı, Kara Melek Tahsin Tola hemen "kimdi o nerde" diye nefesi kesilircesine aramaya başladı. Baktım beni arıyor. "O bendim efendim" dedim. Çekildi, yerine ben geçtim. Üstad elini omzuma koydu. Merdivenden iniyoruz. Benimle gelen Yalvaç'lı Fahri Türkmenoğlu diye birisi o merdivenin boşluğunda şöyle durdu yaslandı. Üstad onun başını şöyle bir okşadı. Orada bir kadın Üstad'ın elini öpmek için elini uzattı. Müşteri veya polisti, bilmiyorum. Ben hemen, yapma diye kestim. Sungur ağabey arkadan geliyor.

Hasan Okur İzmir'de Nur Talebeleriyle

Fotoğraftaki o sepetli arkadaş, Hulusi Ok, ta yukarıda başladı... Üstadla ikimizin arasına soktu başını; "abi ne olur ben de biraz taşıyayım, abi ne olur..." demeye başladı. Ta merdivenin başından itibaren... Üstad başını omzuma dayamış durumda iniyoruz... Baktım Üstad rahatsız olacak, yavaşça çıktım, ona verdim Üstad'ı. Hâlbuki ben Kayalar ağabeyi uyandırmışım. Nurun en büyük kahraman insanını horluyor diye uyandırmışım. Mübarek adam bu sepet değil ki... Ben kendiliğimden de Üstad'ı taşıyayım diye oraya varmadım. Üstad tabana inince gazetecilerin hücumuna karşı eğri büğrü oradan inerken İbrahim Canan orada düğmeye bastı. Üstad eliyle şöyle bir kavis çizerek kesme işareti yaptı ama fotoğraf da öylece çekilmiş oldu.

Üsküdar'da ders anında 300 kişinin içinde Sungur ağabey, "Hasan kardeş kemal-i şefkatinden Üstad'ı Hulusi'ye verdi" dedi. Hâlbuki Üstadı, rahatsız olmasın diye verdim ben. Zübeyir ağabey ise, "kardeşim, bir kumandan güvendiği birisine, sen burada nöbet bekle dediğinde, nöbette iken vazifesini başkasına mı devreder. Varsın rahatsız etsin" diye sitem etmişti. Zübeyir ağabey böyle müdebbir bir ağabeyimizdi. Ne varsa her şey onda vardı.

Fotoğraftaki isimler şunlardır: Bediüzzaman Said Nursi; Said Özdemir; elinde sepet olan Hulusi Ok; arkasındaki Hasan Okur. Üstadın arkasındaki kısa boylu kişi Eskişehirli Ali Rıza Öztürk; Uzun boylusu Mehmet Günay Tümer, Atıf Ural'ın kayınbiraderi, sonradan Prof. oldu, trafik kazasında vefat etti; sadece başı görülen, Ankara İrtica Masası Şefi Abdülkadir Denizlioğlu; başı öne eğik olan Emirdağlı Nureddin Benli.

ANKARA, İSTANBUL, EDİRNE, NEVŞEHİR

1955'de Risale-i Nur'u Ankara'da tanıdıktan sonra kitapların tab işlerinde yardımcı olurum. Çatı katında teksir yapardık. Yer tahta, üstünde kilim... Sabah namazından sonra kolumuzu yastık, ceketimizi yorgan yaparak yatarız. Başka bir şey yok... Ne kadar uyuyabilirsek... Oradan mesaiye giderdik biz çalışanlar. O zaman gizlilik esası vardı. Mustafa Türkmenoğlu tashihten çok iyi anlardı. Onun edebiyatı iyiydi. Noktalamaları o yapardı. Bir de Gazi Lisesi Edebiyat Öğretmeni Cemal Bey diye birisi vardı. Türkmenoğlu, kitapların en son tashihiyi O Cemal Bey'e götürür ona yaptırırdı. İmlayı en son O kontrol ederdi. Öğretmen Cemal Bey çok mütevazı bir insandı. Risale-i Nur'da hiç noktalama virgülleme hatası yoktur. Tâhirî ağabeyle de basardık. Tâhirî ağabey geldiğinde bir gün hadi yemeğe buyrun diyorlar. "Ben aşağıda yedim" diyor. Yalan değil, meğer İstanbul'da yediğini söylüyor. İstanbul'da rakım sıfır, Ankara'da 800. Ben Tâhirî ağabeyin çıkınında kurmuş zeytinleri ve yufka ekmekler görürdüm. Her defasında Bismillah der, her lokmasında elhamdülillah diyerek ağır ağır yerdi.

1963'de İstanbul Hadımköy'de astsubay olarak görev yaparken pansiyonda kalıyordum. Hafta sonlarında ise Zübeyir ağabey, Fırıncı, Kutlular, Birinci olarak

Kirazlımescid 46 numarada beraber kalıyorduk. Bu dokuz ay kadar sürmüştü. Bekârdım o zaman.

Orada Zübeyir ağabeyin nasıl bir müdebbir olduğunu çok yakından görmüş, tanımıştım. Kitap tashihatını beraber yapardık. O, Risale-i Nur'u hece vezni ile ağır ağır okurdu. "Bis-mil-lah her hay-rın ba-şı-dır" diye. Biz takip ederdik. Bazen, mesela, "bu" kelimesini "şu" okur... Doğru okudum mu kardeşim diye bizim uyuyup uyumadığımızı, içimizin geçip geçmediğini kontrol ederdi. Abi şöyle doğrusu deyince hah tamam kardeşim diyordu. O, böyle bir müdebbirdi. Diyelim, 20 sayfa forma bitecek sabahleyin matbaaya verilecek; bitmeden yatılmazdı.

1964'de daha ihtilalin havasının devam ettiği bir dönemde benim Edirne'ye tayinim çıktı. Giderken yanımda bir takip kitap vardı. Otobüse binerken birisi "bunda ne var" dedi. "Kitap var" dedim. Ben onu muavin sanmıştım, meğer polismiş. Verdim kitap kolisini, ben onları muavin bagaja koyuyor sandım. Edirne'ye vardık indim. Fakat kitaplar yok ortada... Ben hassas bir insanım, bu benim kanıma dokundu. O zaman 610 lira maaş alıyordum, maaşımın tamamını vererek iki koli kitap aldım ve bir kahvede halka dağıttım. Parasını verenden aldım, vermeyenden sonra verirsin diye yine kitap verdim.

Edirne'ye ilk vardığımda "Yâ Rab bana burada hizmet-i Kur'aniyeyi yaymak için bir fütihat nasip eyle" diye dua ettim. Orada hizmetlerimiz oldu elhamdülillah. Fethullah Gülen ve Yaşar Tunagür Hocaefendiler de oradaydı. Hatta ben Sungur ağabeyin yazdığı bir "Sözler" kitabını Hoca Efendiye vermiştim. Yıllar sonra ben Ankara'da Diyanet Teftiş Kurulunda çalışırken Hocaefendi bir gün geldi ve kitabın parasını vermek istedi bana. Ben almak istemiyordum. O ise illa vermek istedi. Ben sana hizmet için verdim, almak istemiyorum dedimse de dinlemedi. 60 liraydı kitap. Kader o parayı bana muhtaç etti, misafirim gelecekti ben de aldım. Sonra öğrendim, meğer kitabı emniyet elinden almış... Fethullah Hoca Ankara'ya, Diyanete geldiğinde bizimle beraber olurdu. Yaşar Tunagür de o zaman Diyanet Reis Vekiliydi.

Az önce bahsettiğim, hemşerim Hüsameddin Turgut memleketimiz Nevşehir'de bir avcı ile tanışmış. Babayiğit bir adamla... Fakat kitap falan verememiş. İzinli olarak Nevşehir'e gittiğimde bana onun adresini verdi. Ben doğru onun bulunduğu bir kahvenin üstündeki yere gittim. Hasırların üzerine avcılar oturmuş. Bu avcılarda acaip bir samimiyet vardır. O kadar çok hüsn-ü kabül gösterdiler ki bize; ben Risale-i Nur'dan bahsettikçe dört köşe oluyorlardı. Ben bunlara kitaplar verdim. Nevşehir'de Risale-i Nur hizmetleri ilk defa böyle başlamış oldu. Ben her izin aldığımda bir ay geceli gündüzlü Nevşehir'de hizmeti anlatmaya başlamıştım. Ama biraz avam tabakası olduğu için Risale-i Nur'un ağıdalı kelimelerini pek anlayamıyorlar, bana sen anlat diyorlardı. Biz Risale-i Nur'dan bir çeşni yaparak anlatıyorduk.

Bizim Nevşehir/Nar'da kayadan oyma evler vardır. Yazın sıcaklık 15 derece, kışın da 12-13 derece olur. Soba filan yok, mangalla filan idare edilirdi. Altta hasır, üstte kilim vardı. Biz fakir bir aileydik. Nevşehir'den 25-30 kişi geliyorlar, diz çöküp oturuyorlar. O zaman gaz lambası vardı. Artık cemaat devamlı gelmeye başladıkça Allah'a yalvarıp; "Yâ Rab bana ne yaparsan yap, bu cemaat korkup kaçmasın" diye dua ediyordum. Çünkü o zaman mütemadiyen yakalanma, basılma hadiseleri oluyordu Türkiye'de. Allah bu duamı kabül etti ki gözünün üstünde kaşın var diyen olmadı. Başıma hiçbir şey gelmedi kader öyle muhafaza etti. Mesela, Nevşehir'de araba işletmeciliği ilerde olduğu için levhalar yazıyorduk. "Ey Âlem-i İslam Uyan Kur'ana sarıl. Bediüzzaman" arabaların önlerine bu levhaları Nevşehirliiler asıyorlardı.

Son olarak âcizane bir tavsiyem olacak: Risale-i Nur hizmetinde insanlar bilhassa kitapla tanışması lazım. Tren yolculuğunda nasıl ki çok iyi anlatan, iyi anlaşılan bir yol arkadaşı olduğunda o yolun nasıl geçtiğini bilemiyorsak; kitapla da bu yolculuk yapılmalı. İnsanlar bu kadar vaaz dinliyor, ama akılda kalsaydı bu millet bu hale gelmezdi. Demek ki insanlara kitap vereceksin ki aldığı eğitim kalıcı olsun. Bütün ağabeyler de böyle yapmıştır. Hizmette bir inkişaf olmuşsa, bu kitap okuma sayesinde olmuştur. Diğer hizmetler, dersler, kitap gibi kalıcı olmuştur.

(1940 – 2009)

İBRAHİM CANAN

Prof. Dr. İbrahim Canan, Konya'nın Ermenek ilçesinin Karapınar köyünde 1940 yılında doğmuştur. Talebimiz üzerine Üstad Bediüzzaman hazretleriyle alakalı hatıralarını anlatmış ve kamera çekimlerine izin vermiştir.

İbrahim Canan, Üstad Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin Tarihçe-i Hayat kitabının son sayfalarında neşredilen fotoğrafı -19 yaşında iken- çeken büyüğümüzdür. Fotoğrafın ilginç bir hikâyesi var... Said Özdemir ağabey ile beraber planlayarak gerçekleştirmişler bu çekim işini. Bu ölümsüz fotoğraf karesinin kamera arkasını bütün ayrıntılarıyla kendisine sordum; hadiseyi adeta yeniden yaşayarak anlattı bize...

İbrahim Canan hocamızın Bediüzzaman hazretleriyle alakalı diğer hatıralarını da kaydettik. Daha ilkokul çağlarından itibaren Üstad Bediüzzaman'ı ve Risale-i Nurları tanıyan İbrahim Canan, geminin kazan dairesinden veya mutfağından yetişmiş ilahiyatçı bir 'Nur Hadimi.' Başta Risale-i Nur eserlerinin teksir işlerinde olmak üzere neşriyat yoluyla yaptığı çok hizmetler var. Çok üretken bir ilim adamı olan İbrahim Canan hocamızın mübalağasız üç düzineden fazla yayınlanmış kitapları ve muhtelif gazete ve dergilerde neşredilmiş sayısız makale ve yorumları var. Eserleri, daha çok Risale-i Nur'un verdiği şuur ve birikime göre hazırlanmış... Kitaplarının çoğu "İslam'da Çocuk Terbiyesi" üzerine... Birçoğu da "Bediüzzaman ve Risale-i Nur" hakkında...

Bu bereketler saçan akademisyen, Prof. Dr. İbrahim Canan üniversite hocalığı, fakülte dekanlığı ve üniversite rektörlüğü de yapmıştır. Şimdi emekli olarak ilmi çalışmalarına İstanbul'da devam etmektedir.

İlmi enaniyetten veya havf damarından veyahut da başka sebeplerden dolayı uzun yıllar -belki de hala- Bediüzzaman ve eserlerine mesafeli duran ilahiyatçı hocalar dikkate alındığında, İbrahim Canan gibi 'nadir'lerin kıymeti herhalde daha iyi anlaşılacaktır.

Bize vakit ayırdığı için kendisine teşekkür ediyorum. Hatıralarını yazdıktan sonra bizzat kendisi tashih ve teyid etmiştir.

Not: 5 Haziran 2009 tarihinde yaptığım bu röportajdan tam 128 gün sonra, 14 Ekim 2009 tarihinde bu büyük ilim adamını, bereketli insanı, sadakatlı nur talebesini İstanbul'da elim bir trafik kazasında kaybettik... İbrahim Canan hiç beklenmedik bir anda ebedi âleme göçtü, gitti... Şehid oldu inşallah... Çünkü Yalova'dan hizmetten dönüyordu... Neredeyse bütün gazetelerin, televizyonların ve İnternet sitelerinin büyük bir alaka ile verdiği haberleri okuyunca gözyaşlarımız sel oldu... Nihayet beşeriz; onun ani ölümüyle yüreğimiz burkuldu, boğazlarımız düğümlendi... Bir kere daha anladım ki aramızda bulunan, ama pek farkına varamadığımız böyle hazineleri, gizli defineleri ülfet ve adiyat toprağından kazıp çıkarmamız gerekiyor. Hem de geç kalmadan acele olarak... Aşağıdaki hatıralar birçok medya kuruluşunda İbrahim Canan'ın vefatı dolayısıyla, aynı tarihte tarafımdan izin alınarak yayınlanmıştır. Ömer Özcan

İbrahim Canan Anlatıyor:

1940 senesinde Konya'nın Ermenek kazasının Küçük Karapınar Köyünde doğmuşum. Küçük Karapınar yakınındaki köylerle birlikte önce kasaba daha sonra da Sarıveliler ilçesi olmuştur. Halen nüfus kaydımız oradadır. İlkokulu köyümde, liseyi 1958'de Konya'da bitirdim. Liseyi bitirdikten sonra aynı sene Ankara İlahiyat Fakültesine kaydoldum ve 1962'de diplomamı aldım. İki sene öğretmenlik yaptım. 1966'nın sonunda askerlik görevimi tamamlayıp döndüm. Akşehir'de tekrar öğretmenliğe başladım. Babamın ısrarı ile yurtdışı doktora eğitimi için imtihana girdim. Aslında pek istekli değildim, hazır da değildim. İmtihana girmeden önce elimde bazı tefsir kitapları vardı; onlara biraz baktım, tevaful eseri o baktığım yerlerden çıktı sorular. Kazandım. Sonra Fransızca imtihanı yaptılar, yüksek bir puanla onu da kazanmışım. Doktora için 1967'de Fransa'ya gittim, 1971'de Ülkeme döndüm. Yalnız doktora kayıtlarımın içine bir yıl da 'Arapça Kayıtları Araştırma' diye bir fasıl koydurmuştum. O arada bir sene de Tunus'ta kalmış oldum. Böylelikle Devletimiz bize sahip çıkmıştı. Bu sebeple bu devlete ve bu millete hizmet lazım diye bir minnet duygusu taşıyorum hala içimde.

1973'de Erzurum İslami İlimler Fakültesinde hocalığı başladım. 1978'de doçentliğimi, 1989'da da profesörlüğümü orada tamamladım. Aynı fakültede bölüm başkanlığını üstlendim. 1993'de Harran Üniversitesinde üç yıl Dekanlık yaptım. Dekanlığımı tamamladıktan sonra aynı sene Bakü Kafkas Üniversitesine Rektör olarak gittim.

YAYINLANMIŞ KİTAPLARIM

Prof. İbrahim Canan Ömer Özcan'ın sorularını cevaplıyor. 05.06.2009 İZMİR

Şimdiye kadar basılmış kitaplarımı soruyorsun. Bilgi vereyim:

Yurt dışında iken "Peygamberimizin tebliğ metotları" diye bir çalışma yaptım. Doçentlik tezimde "Peygamberimizin Sünneti ve Terbiye" konusunu işledim. Bu çok ciddi bir çalışma olmuştu. Batıdan ve Mısırdan bile kitaplar getirterek çalıştım. Bu sırada bir müşahedem oldu; maalesef Mısır'daki Peygamberimizin eğitim ve terbiye metoduyla ilgili kitapların neredeyse tamamı batıdan tercüme edilmiş. Sonra "Kur'an ve Çocuk" diye bir kitap yazdım. 1979 yılı çocuk yılı olarak ilan edilmişti. O sene epey çalışmalarım oldu ve "İslam'da Çocuk Hakları" diye bir çalışmam daha ortaya çıktı. Sonra "İslam'da Temel Eğitim" diye bir kitap daha çıkardım. Osmanlılar zamanında tab edilen "Ahkâm-ı Sığar" diye bir kitabı tercüme ederek tekrar tab ettirdim. "Hz. İbrahim'den Mesajlar" diye bir çalışmam daha oldu. "Bediüzzaman'dan Çözümler", Risale-i Nur ışığında Alevilik-Sünnilik." Ve daha birçok kitap... Son eserim, "Bediüzzaman'ın Fikrî Programı Üzerine Bir Analiz" dir.

RİSALE-İ NUR'U İLKOKULDA TANIDIM

Ben Ortaokulu Ermenek'te babamın halasının oğlu Ali Kaynak amcanın evinde kalarak okudum. Sonradan Üstadın kardeşi Abdülmecid Nursi'nin kızı ile evlenecek olan

İbrahim Kaynak'la beraber kaldık orada. Ali Kaynak, Zübeyir ağabeyle hem meslektaş, hem de hemşeriydi. Yani ikisi de Ermenekli ve PTT memuru... Üstelik Urfa'da aynı PTT'de beraber çalışmışlar. Risale-i Nur'u Zübeyir ağabeyden öğrenmiş olan Ali Kaynak amca, evinde kalırken bize de anlatmıştı. O tarihlerde Ermenek'te PTT memuru idi. Dolayısıyla ben daha ilkokul talebesi iken, 1953'de, Bediüzzaman ismini duymuş oldum. Henüz kitaplarını okuduğumuz yok ama sadece büyük bir zat çıkmış diye duymuş oldum. Ali amca Risaleleri heyecanla yazardı. Onun ihlâsla yazması bana o kadar çok tesir etmişti ki, o yaşta eski yazıyı bilmediğim halde, resim yapar gibi taklit ederek ben de yazmıştım yani.

1961 Ankara'sında bir avuç Nur Talebesi. Fotoğraf Muzaffer Deligöz arşivinden alınmıştır.

1954 senesinde ortaokulu da Ermenek'te başladım. 1955'de Orta ikinci sınıfı okurken Konya'ya göçtük ve orada Konya Lisesine gittim. Orada da Risale-i Nur ile alakalı ağabeylerle irtibat kurdum. Dr. Sadullah Nutku, Said Gecegezen, Mehmet Parlayan, Mazhar İyidöner ve Zübeyir ağabeye Risaleleri tanıtan Rifat Filizer vardı o zaman Konya'da. Risale-i Nur'u o tarihlerde bu ağabeylerle beraber okumaya başladım.

Hatta Filizer ağabeyle ilgili bir hatıramı anlatayım: Ben Ankara İlahiyatta okurken bir ara Konya'ya gelmişim. Baktım Rifat Filizer ağabey diğer ağabeylere kafası bozulmuş, kızmış, ciltli kitaplarını bir koli yapmış ve satılığa çıkarmış. Hüsrev ağabeyin el yazması Osmanlıca eserlerdi... Bunları ben alayım ağabey dedim. Ucuz fiyata hem de taksitle bana verdi. Ama nasıl seviniyorum bilemezsin. Yalnız 1971'de ben yurt dışında iken babam rahmetli, o baskınlar döneminde korkmuş ve onları toprağa gömmüş. Maalesef kitaplar çürümüş orada. O zamanlar bir de Üstadın Kardeşi Abdülmecid Efendi ile iyi görüşürdüm. O Konya'da ikamet ediyordu. Abdülmecid ağabey Üstadın kabirden çıkarılma hadisesini teker teker bana anlatmıştı. Ama bunları yazmayı ihmal ettim.

RİSALE-İ NUR KİTAPLARI SIFIRA YAKIN HATAYLA BASILIRDI

1958'de Ankara İlahiyat Fakültesine başladım ben. O tarihte Ankara'da, -belki de Türkiye'de- ilk ve tek bir tane talebe dersanesi vardı... O da Cebeci'de... Çok dik bir yokuşun sonunda... Biz oraya "Dermankesen Yokuşu" derdik. Orada Ankara Hukuk Fakültesinde okuyan rahmetli Atıf Ural kalıyordu. Ben de orada onların yanında kalmaya başladım. Biz daha sonra burayı bırakıp, Hukuk Fakültesinin 50-100 metre kadar

yakınında başka bir yer tuttuk. Orada dördü Kastamonulu olmak üzere yedi arkadaş kalmaya başladık. Haftada iki gün sohbet olurdu bu dersanede. Atıf Ural, Üstad'ın emriyle, 1956'da Sözler'i yeni harflerle matbaada ilk defa tab eden ağabeyimizdi. Sonra savcı oldu ve genç yaşta vefat etti.

Ankara'da Risale-i Nur neşriyatının başında Said Özdemir ağabey vardı. Mektubat kitabının basımında kendisine yardımcı olduk biz. Said Özdemir ağabeyin Ulus'ta neşriyat yeri Murat Lokantasının üstündeki dersaneydi. Oraya gider Said ağabeye neşriyatla ilgili yardımlarda bulunurduk. Forma falan kırardık. Bilhassa matbaadan getirip götürme şeklinde de yardım ederdik. Bu hizmeti daha çok beraber kaldığım Senirkentli Hüseyin Aşçı ile yapardık. Birlikte kaldığımız diğer arkadaşlar ise başka türlü talebe hizmetlerine bakarlardı.

Said ağabey, birkaç nüsha numune forma çıktığı zaman bunları Isparta'ya Üstada gönderirdi. Evet, önce birkaç nüsha basılır, Üstad tashih ettikten sonra 5 bin adet gibi basılırdı. Böylece sıfıra yakın hata payıyla basılırdı kitaplar. Yalnız çok dikkatli tashih edilirdi. Üstad tashihata çok önem verirdi. Ankara'da İhtilafli bir durum çıktığında, Isparta'ya Üstad'a havale edilirdi işler. Şunu bilhassa belirtmek istiyorum; Risale-i nur değiştirilmiş falan gibi laflar asla doğru değildir. Üstad hayatta iken Risalelerin tamamı çok dikkatli tashih edilerek yeni yazıyla basılmıştır. Üstad "tamam basın" dedikten sonra basılmıştır.

O zaman şimdiki gibi bilgisayarlar olmadığından, kurşun harfler dizilerek hazırlanırdı sayfalar. Bu sebeple bir kitap için, matbaanın ortasında, sayfalar, koca bir kurşun yığını oluştururdu. Üstad'dan da formalar hemen gelmezdi. Her sayfa, kurşun yığınları halinde bağlanır, matbaada bekletilirdi. Hatta illallah etmiştir matbaacılar. "Yahu niye bastırmıyorsunuz, bastıracaksanız bastırın artık bunları" diye sızlanırlardı. Tabi adamın kurşunu da bağlanmış oluyordu. Çünkü onları bastıktan sonra kurşunları eritip, harf kalıplarında yeniden dökmesi lazımdır. Ama tashih illa tashih ve Üstadın onayı...

En son basılan kitap Sikke-i Tasdik-i Gaybi'dir. Hatta baştan Üstad, bu kitap mahremdir, tenkit edilir diye müsaade etmemişti. İstanbul'daki ağabeyler, Üstad'a "basalım Üstadım" diye ısrar edince, Üstad da "peki" dedi ve Ankara'da basıldı.

KAÇIRDIĞIM BİR FIRSAT VE ÜSTADIN BİR KERAMETİ

Sene 1959. Bir gün Said ağabey bana, numune için basılan formları "Üstad'a sen götür" diye teklif etti. Biz o sırada 170 lira burs alan talebelerdik. Bu para azami iktisatla ancak yetiyordu. Tahsil hayatım boyunca pederden 5 kuruş bile para gelmemiştir bana. Parasızlıktan o gün gidemedim ben. Ama çok büyük bir hata etmişim, bunu şimdi anlayabiliyorum... Bir fırsat kaçmıştı...

Ben o formayı götürmeyince Senirkentli Hüseyin Aşçı götürdü Isparta'ya. Üstad tam evinden çıkıp arabasına bineceği sırada görmüş onu. Hüseyin daha evvel de gittiği için hemen tanımış. "Kardeşim ben seni arabayla gezdirecektim ama senin trenin kalkıyor, hemen git, ben seni sonra gezdiririm" demiş. Hakikaten Hüseyin: "İstasyona geldim, hareket memuru düdüğü çaldı, tren yürümeye başladı, son anda yetiştim" diye gelince anlatmıştı bize.

Şimdi anlatacağım hadisenin devamı çok önemli:

Aradan birkaç ay geçmişti... Bir gün bizim Hüseyin eve gelmekte gecikti. Saat 11.000 gibi oldu, geldi. Kastamonulu Veli Işık Kalyoncu vardı beraber kaldığımız; kapıyı o açtı. Hüseyin içeri girdi. Hüseyin'in lakabı, boyu küçük olduğu için aramızda "Küçük Komutan"dı. Şunu yapın bunu yapın diye emrederdi. Veli "hayrola Küçük Komutan bugün sekiz köşesin, ne oldu" dedi; ama istihzai (şakadan) bir üslupla. Hüseyin tıknaz iri gözlü bir arkadaştı. Baktık gözleri iyice irileşmiş, kendinden geçmiş vaziyette. "Üstad arabaya bindirdi beni, Üstadın arabasına bindim ben" dedi. Ve şöyle devam etti: "Ulusta yolda giderken bir araba önümden geçti ve az ileride durdu. Baktım birisi el ediyor beni çağırıyor. Gittim bir baktım ki, bana gel diye işaret eden Üstad..."

Hüseyin'i o gün arabasına alan Üstad, Onu Ankara Kalesine götürmüş ve orada gezdirmiş. Buradan şunu anlıyoruz; Üstad bir şey söyledi mi mutlaka yapar. Nitekim aylar önce vermiş olduğu sözünü bu şekilde tutmuş oluyordu... Hem de bir keramet olarak... Ben buna şahidim.

Ben daha sonraları Hacı Bayram Camii civarındaki 27 nolu dersanede –ki Üstadın vefatından sonra Bayram Yüksel ağabey burada kalmıştı- bir müddet Binbaşı Hayri Bey ile kaldım. Isparta'dan mumlu kâğıda yazılmış sayfaları gelir, orada teksir ederdik. Sonra aramıza İstanbul'dan Abdülvahid Mutkan katıldı, üçümüz teksire devam ettik.

1963'de Ankara'da Üniversite Nur Talebeleri, Ağabeyler ile beraber aynı karede.

Ayaktakiler Sağdan: Mehmet Kutlular, Samanpazarı'nda Lokantacı Recai Boyacıoğlu, Said Özdemir (Ankara Vaizi), Said Atıcı-Konya, Bayram Yüksel,

Av. Bekir Berk, Dr. Sadullah Nutku, Mustafa Sungur.

Oturanlar Sağdan: İbrahim Canan (İlahiyat), İbrahim Erkul (Tıp),

Ekrem Köker (DTCF), Muzaffer Deligöz (Hukuk)

SENİ ZÜBEYİR GİBİ KABUL EDİYORUM

Üstad 1959'da Ankara'ya gelmişti. Emek Mahallesinde Üstada bir yer tutuldu ve döşendi. Hatta Üstad gelmeden bir gece önce orada kaldım ben. Said Özdemir ağabey tutmuştu evi.

Biz Üstad'ı karşılamak için, Kızılcahamam yolunda Ankara'ya girişte beklemeye başladık. Polisler de haber almış, onlar da bekliyordu. Arabanın dışına çıktığımız için bizi fark ettiler, tanıdılar ve durdular. Ayaküstü bir iki konuşuldu. Hüsnü ağabey şofördü. Sonra bir gazladı, bizim araba onun yayında yaya kaldı. Polislerin arabası da yaya kaldı, onlar da yetişemediler. Sonradan anlattılar bana; orada Üstad, "bu kimdir?" diye beni sormuş. "Zübeyir'in hemşerisi Ermenekli İbrahim" demişler. "Onu Zübeyir gibi kabul ediyorum" demiş. Yalnız Üstad, o sırada, Emek Mahallesinde tutulan eve değil de otele indi. Ulus'taki Beyrut Palas Oteline... Otelde Üstad'la görüşmek için adeta kuyruğa girdik. Yalnız çok gelen giden vardı; polis de çok baskı yapıyordu. Bize sıra gelmeden Üstad ayrıldı. Polisler zorladı, emniyetin baskısıyla bu ziyaret kısa sürdü. İşte bu ziyaret az evvel anlattığım Hüseyin Aşçı'yı gezdirdiği zamanki seyahatidir...

İbrahim Canan'ın 1959 senesinde Bediüzzaman Hazretlerinin talebeleriyle beraber

Ankara Beyrut Palas Otelinden çıkarken çektiği tarihi fotoğraf

TARİHÇE-İ HAYAT'TAKİ FOTOĞRAFIN KAMERA ARKASI

Lisede okurken amatör olarak fotoğrafçılık yapardım ben. Bir fotoğraf makinem vardı benim. Fotoğraf nasıl çekilir öğrenmiştim. Fotoğrafları tab ettirmeye gittiğimde fotoğrafçı bana; "güneşi arkana al, ışığa doğru çekme, ayarları şöyle yap böyle yap" diye öğretirdi. O zamanki makineler şimdiki gibi otomatik değildi tabi. Elle ayarlamak lazım her şeyini.

Sene 1959... Üstad Ankara'da... Said ağabeye dedim ki: "Üstadın fotoğrafını çeksem?" "Olur" dedi. "Sonra Üstad darılmasın bize" dedim. "Yok, darılmaz" dedi. "Ama Üstad geldiği zaman arabaya kadar şemsiyenin altına alınıyor, fotoğraf çekilmesine müsaade edilmiyor" dedim. Said ağabey: "Bediüzzaman fotoğrafçılara poz veriyor, hoşuna gidiyor, nefsanî oluyor gibi bir duygu vermemek için, herhalde onun için müsaade etmiyordur. Aslında Üstad fotoğrafa karşı değildir. Biz de senin gibi zannedyorduk. Hatta Tarihçe-i Hayat ilk olarak 1956'da neşredildiği zaman fotoğraf koymamıştık. Üstad 'Fotoğraf niye koymadınız' demiş. Ondan sonra koyduk¹." Said ağabey bu şekilde

¹ Tarihçe-i Hayata konulan bu fotoğraflar meselesini "Ağabeyler Anlatıyor 1" kitabımın çalışmaları sırasında yıllar evvel rahmetli Mustafa Cahid Türkmenoğlu ağabeye sormuştum. Şu şekilde cevap vermişti: "Tarihçe basılırken Said (Özdemir) kardeşe Badıllı'dan (Abdülkadir Badıllı-Urfa) bir fotoğraf geldi. Said kardeş de matbaada ekseri ben bulunduğumdan fotoğrafı bana verdi: "Bu fotoğrafı kitaba koy" dedi. Tamam dedik ve ilgili bir yere kitaba koydum. O formayı da Üstad'a ben götürdüm."

cesaretlendirince ben Üstad gücenir, günahkâr olurum diye olan düşüncemi atmış oldum. Sonra Said ağabey “ben de sana yardımcı olurum” dedi.

Ondan sonra biz hazırlığımızı yaptık. Ben Beyrut palas Otelinin önünde beklemeye başladım. Üstad üst katta kalıyordu. Orada lobi dedikleri hol gibi bir yer vardı. Hatta orada holün karşısında helâ vardı. Holü geçince helâyâ varılıyordu. Otel deyince şimdiler aklınıza gelmesin. Odasında helâ olan lüks bir otel değildi. Ben sonra o lobide bekledim üstadı. Bu, gece oluyor. Bir ara Üstadın helâyâ geçtiğini gördüm, ama orada fotoğrafını çekemedim.

İbrahim Canan kendi çektiği fotoğraftaki şahsiyetleri tanıtırken

Sabahleyin Üstad gidecek diye haber geldi bize. Ben Üstadın odasının kapısının önünde beklemeye başladım. Said ağabeyle de anlaştık. Üstad kapıdan çıktı. Çıkar çıkmaz şöyle etrafa bir baktı. Yanı başında solunda Tahsin Tola ağabey vardı. Arada bir kişi daha var, ben onun yanında üçüncü şahıs olarak varım. Üstad Tahsin Tola ağabeyi görür görmez elini uzattı, başını okşadı, omzunu sıvazladı. Üstadın oradaki şu konuşmasını çok iyi hatırlıyorum. Ona, “sen Risale-i Nur’un basılmasına hizmet ettin, bundan sonra da hizmet edeceksin; Tevafuklu Kur’an basılacak bundan sonra; Onun tab’ı için 6666 lira para ayırdım” dedi. Yalnız Necmeddin Şahiner bunu, 6666 lira parayı elden verdi diye yazmış, doğrusu budur. O hatayı da burada tashih etmiş olalım. Biz bu para ayırma işini daha evvel de duymuştuk aslında, ama bu sefer Üstattan kulağımla bizzat duymuş oldum. O arada ben de Tahsin ağabeyin yanından şöyle başımı Üstad’a doğru uzattım, ama yok, olmadı. Bize okşaması nasip olmadı uzakta kalmıştım.

Baktım Üstad hareket etmek üzere; ben hemen kalabalığı yarıp koştum çıktım... Makine yanımda tabi... Hemen mesafe, ışık ayarlarını yaptım... Bu hareketli olacak diye makinenin hareket ayarını da yaptım... Üstad merdivenden inerken kollarına girdiler ve inmeye başladılar. Said Özdemir ağabey beni görünce “Üstadım!” diye dikkati çekti. Üstad hemen başını kaldırıp baktı. Yoksa Üstadın yüzü, gözleri aşağıda olacaktı. Çünkü o

“Üstad’la beraber bu Tarihçe-i Hayat kitabını tashih ederek okurken o sayfaya geldik. Üstad fotoğrafa baktı baktı **“Bu Said değil”** dedi. Meğerse o fotoğraf Üstad’a aid değilmiş. Badıllı Üstad’a aid diye resmi birinden almış, Said Özdemir’e göndermiş. O da “Üstad’ın resmidir bas” diye bana verdi. Yani hiç birimizde kabahat yok.”

“Eyvah yanlış basmışsınız deyip ben hemen Ankara’ya döndüm ve o formaların iki sayfalarını kitaplardan çıkarttık, Üstad’ın esas resmini koyduk. Aslında ilk baskılarda fotoğraf koymadık, çünkü bazı yerlerden “caiz değil hadîs var” diye tenkid geliyordu. Fakat gönlümüz de basmak istiyordu. Onun için bazı boy fotoğraflarını kuşe kâğıdına bastık, fakat kitaba ilâve etmedik. Bu sefer kitabı “Mehmed Emin Birinci” götürdü Üstad’a. Üstad kitabı karıştırırken: **“Burada Said’in resimleri olacaktı”** demiş. Hemen kuşe kâğıda basılmış ve kitaptaki yerleri belirlenmiş fotoğrafları aralara koyuvermişler. Üstad hiç ses çıkarmamış, yalnız kurşun kalemle fotoğrafların boynuna çizgiler çekmiş. Tabi biz çizgi çekmeden öylece dağıttık kitapları.”

anda başı öne eğikti. O anda deklanşöre bastım. Resme, Üstad'a dikkatli bakarsanız bunu anlarsınız. Said ağabeyin ağzından da tebessümünden de anlayabilirsiniz. Bir tane poz alabildim. Bana daha fazla niye çekmedin diyorlar. İkinciye almak için makineyi tekrar kurup hazırlamak lazım. Üstad bir taraftan yürüdüğü için ikinci pozlara fırsat kalmadı. Fakat fotoğraf o kadar net çıktı ki; hâlbuki bulanık, karanlık bir gündü. Flaş falan da yoktu makinede. Neyse Üstad hiçbir şey demeden yürüdü gitti... Makinenin markası "Light" olacaktı galiba. Maalesef o fotoğrafın filmi evde vardı, şimdi bulamıyorum, kayboldu.

Fotoğraftakileri şöyle tanıtayım: Bediüzzaman Said Nursi; Said Özdemir; elinde sepet olan hizmet minibüsünün şoförü Hulusi Ok; arkasındaki Astsubay Hasan Okur; Üstadın arkasındaki uzun boylu olan Mehmet Günay Tümer, Kastamonulu, beraber kalmıştık, Prof. Oldu, trafik kazasında vefat etti, şehid oldu; Üstadın arkasındaki kısa boylu Ali Rıza Öztürk, şimdi Eskişehir'de; arkada sadece başı görünen Abdülkadir Denizlioğlu, sivil polis, irtica masası şefi, aslında, çok da menfi bir adam değildi ama bizi bir zaman sabaha kadar Emniyet Müdürlüğünde bekletmişti; onun yanında başı öne eğik olan Emirdağlı Nureddin Benli...

Erzincanlı Refet Kavukçu vardır ressam ve hattat. O Risale-i Nur'dan büyük levhalar yapmış ve Ankara Belediye otobüslerinde bunlar asılıp teşhir edilmişti. Bunlardan iki tanesi de Ankara Tren Garına asılmıştı. "Dur Yolcu..." diye. Ben bunlarında fotoğrafını çekmiştim. Fakat birini zayi ettim birisi duruyor.

(1927- 2016)

KEMAL URAL

1927 Erzincan doğumlu olan Kemal Ural, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesinden 1950 yılında Ziraat Yüksek Mühendisi olarak mezun olmuştur. Anadolu'nun muhtelif şehirlerinde görev yaptıktan sonra, 1980 senesinde İstanbul'a yerleşmiştir.

Kemal Ural, 1956 senesinde Risale-i Nur'dan Sözler kitabını ilk defa yeni harflerle matbaada tab ettiren rahmetli Atıf Ural'ın ağabeyidir. Erzincan Lisesinde okuyan kardeşi Atıf'a, bir "Küçük Sözler" göndererek Risale-i Nur'u tanımasına vesile olmuştur. Kemal ağabey, Ege Bölgesinde nurlu hizmetleriyle tanınan, Bediüzzaman hazretlerinin "İmana fedakârane hizmet eden bir hanımın manzumesidir" takdimiyle, şiirini, "Hanımlar Rehberi"ne koyduğu Bolvadinli rahmetli Şahide Yüksel hanımın kızı Ülker hanımla evlidir. Kendisiyle görüşmemizde, beni çok sevindiren bir bilgiye de ulaştım; senelerden beri merak ettiğim bir ayrıntıyı öğrendim. Kemal Ural'ın Bediüzzaman Hazretleri ile beraber çekilmiş fotoğrafı... Üstad otomobilin içinde, Kemal Ural dışarıda, otomobilin camından görüşüyorlar...

Kemal Ural, çok defalar Üstad Bediüzzaman Hazretleriyle ile görüşmüş ve dualarını almıştır... Evliliği de, Ülker Hanımın 16. talibi olarak, Üstad'ın izin vermesiyle gerçekleşmiştir. Çok dramatik iki hapis hayatı da vardır Kemal Bey'in... Ayrıca, sevap ve hizmet cihetinde zerrenin dağ, dakikanın seneler değerinde olduğu bir devirde, 60' ihtilalinin malum sıkıntıları içinde, 1962 yılında; o ağır şartları zorlayarak, "Şûle Dergisi"ni çıkarmıştır. Bu dergi arkadan gelenlere adeta öncü olmuş, kendisinden sonra çıkan birçok dergi için örnek teşkil etmiştir... Bütün bunların anlatımı gelecek...

Çalışmalarım sırasında en zor randevu aldığım, aldıktan sonra da beş saat boyunca evinden bizi ayırmadığı veya bizim ayrılmadığımız bir isim oldu Kemal Ural ağabey. Tam beş saat... Daha evvel hiç kimseye vermediği hatıraları hakkında, muhterem eşleri Ülker hanımefendi dahi, 'evlatlarına bile bu kadar anlatmamıştı' diyerek hayretini gizleyemedi... Biz Kemal ağabeyi, O da bizi çok sevmişti... Kemal ağabey, 2009 itibarıyla 83 yaşında, ilk defa hatıralarını anlatıyor ve bunları almak bize nasip oluyordu...

Kapıyı çalıp karşılaştığımızda 'Hastaydım, belim ağrıyordu, randevuyu neredeyse iptal edecektim' diye söze başlayan Kemal ağabey; beş saat sonra biz ayrılırken heyecan ve neşe içindeydi... Aşağı indiğimizde 5. kat balkonundan 'Ömerciğim!' diye bağırp kollarını kucaklar gibi açarak selam verişini unutmak mümkün değil... O sırada onu öyle görmek bizi de sevinçten uçuyordu adeta... Hakikaten biz, bu pırlanta kalpli adamı bir daha hiç ama hiç unutamadık...

Ziyaretimizden birkaç gün sonra Kemal ağabeyle telefonla görüştüm. Bu hayret verici ziyareti kendisi de taaccüp ederek, aynen şöyle ifade etti : "Ömer kardeşim, nasıl gerçekleşti bu konuşma, hâlâ hayretteyim. Demek ki artık vakit gelmişti, belki de

geçiyordu. Belki de sorumluluktan, bir vebalden kurtuldum. Bu gerçeği şu anda derinden yaşıyor ruhum..."

Şunu özellikle belirtmek istiyorum: Kemal Ural ağabey, anlattığı her hatıranın her satırında kalp ve ruhunun derinliklerinden gelen hıçkırıklarla, çığlıklarla sarsıldı; coşkulu, heyecanlı, hisli ifadeleri, gözyaşlarıyla ıslandı. Bu söylediklerimde mübalağa yok kat'iyen. O anlatırken hep ağladı, ağlattı. Zaten hitabesi çok kuvvetli... Bu nedenle, bir zamanlar yaşanmış olan bu hatıralar, karşıda ağlayan bir adam düşünülerek, heyecanla, ibretle, duyguyla okunmalı...

Kemal Ural, kardeşi Atıf Ural ve kayınvalidesi Şahide Yüksel'i de anlattı. İlgili kısımlar, bu kitapta bulunan Atıf Ural ve Şahide Yüksel metinlerine dâhil edilmiştir. Kemal Ural'ın "İnançsızlığın Anatomisi" ve "Küçük Şey Yoktur" isimli yayınlamış iki kitabı bulunmaktadır. Üçüncü kitabını da sona erdirmek üzere olduğunu öğrendik.

Ayrıca yayınladığı kitaplarla ilgili şu açıklamayı da yaptı: "Küçük Şey Yoktur" kitabı, Üstadın "Bazen küçük bir şey, büyük bir iş yapar" ve "Küçük şeyler büyük şeylerle merbuttur" sözlerinden yansıyan satırlardır. İnançsızlığın Anatomisi'ni ise, Üstadın "Nura her taifeden insanın ihtiyacı ve susuzluğu var" sözü ilham etmiştir ve inanç gerçeklerinin bir nevi özetidir. Bitmek üzere olan kitap ise yine Üstadın, "Bir yangın var, çocuğum içinde yanıyor!" sözünün sonucu olacaktır.

Kemal Ural ağabeyin hatıralarını yazıp bitirdikten sonra gerekli tashihati yapması için kendisine gönderdim. Adeta yeniden yazarak epey düzeltmeler yaptı. Şunu da belirteyim; engin tevazusundan dolayı, benim önemli sandığım bazı kısımları metinden çıkarmıştır. Elbette, biz onu kıramazdık...

Kemal Ural Anlatıyor:

"Kemal Ural ağabeyin telefonunu Üzeyir Şenler ağabeyden aldım ve kendisini aradım. İlk defa görüşüyorduk. Kendimi tanıtip, çalışmalarımı anlattım ve kendisinden de Üstad Bediüzzaman Said Nursi ve hizmetlerle alakalı hatıralarını talep ettim. Kabul ettiremedim. Israr edince bu fevkalade kibar insan beni kırmamak için, 'istediklerini yaz gönder bana' dedi. Ben de öyle yaptım. 'Hatıralarınız sizinle beraber kabre gömülmesin ağabey' diyerek; ekte de, örnek olsun diye daha önceden kaydedip yazdığım Abdülvahid Tabakçı ve yakında rahmetli olan İbrahim Canan ağabeylerin hatıralarını gönderdim; sorularımı sordum. Ziyaretine gelmek istediğimi belirttim. Kemal ağabey, aşağıdaki cevabı gönderdi bana. Kendi halet-i rûhiyesini çok hasbî olarak ifade ettiği ve daha sonra bize kendi evinde anlatmış olduğu hatıraların ruhunu, esasını yansıttığı için buraya almak icap etti. Bu mektup gelecek hatıraların temelini, özetini, omurgasını oluşturmaktır. Şunu da belirteyim, Kemal ağabey, bu mektuptan sonra kendisine yazdığım cevabi mektubumla hatıralarını vermeye razı olmuştur. Mektup aynen şöyle:"

Ömer Kardeşim,

Önce kalpler dolusu selam ve dua... Saniyen, gönderdiğiniz ekteki yazıları ve onların içerdiği hatıraları okuyarak bir kez daha maziye ve üstadı yaşadım... Değerli hizmetinizi âcizane tebrik ediyorum.

Ömer Kardeşim,

Çok dar bir zamana rastladım... Anladığıma göre bu bilgi ve hatıraları hemen istiyorsunuz. Bana inanın, hemen yazabilmek gibi bir yeteneğim yok, ilk çıkardığım kitap "Küçük Şey Yoktur" un önsözünde belirtildiği gibi otuz yılda tamamlanabilmişti ancak... Kalbimden test edilerek kopmasını arzu ederim her zaman yazdıklarımın... Hem yaş 83. Sizin ise zamanınız kısıtlı. Hem anlatacaklarıma, hizmet bakımından çok hayati bulduğum bazı eleştiri ve temennileri eklemek zorunda ve ihtiyacında kalabilirim endişesiyle daha da zorlaşıyordu iş...

Ömer Kardeşim,

Zaman darlığının en önemli manisi ise, Bediüzzaman'ı, o Garibüzzaman'ı, o Nadire-i Fıtratı nasıl yazarsak yazalım, yine de anlatmış olamayız, gerçeği incitiriz, diyorum. Onu Emirdağ'a Bolvadin'den ziyarete giderken, yolcuların "Bediüzzaman!" bağırıışları üzerine otobüsü durdurup inişimi, yoldan beş on metre içeride telgraf direğine yaslanmış, yapayalnız, virdlerini okurken, endişelendirmemek için yavaşça ona yaklaştığım anı, onun beni hissetmemiş gibi okumaya devam edişini, "Ben Atıf'ın ağabeyiyim" demem üzerine başını kaldırıışını, söyle Ömer kardeşim nasıl anlatabilirim ben?

Ve yine,

Onun otomobiliyle Bolvadin'den geçerken, çocukların arkasından koşuşunun taşıdığı anlamı nasıl dile getirebilirim, sonradan yazdığım birkaç kıta şiirle duygularımı dile getirmeye çalışmıştım o gün. Son kıtası şöyleydi:

Saçları kınalı kınalı

Parlıyor nurdan her yanı

Kur'ân-ı Hakîm'in dellal'ı

Üstad Bediüzzaman geliyor!

Ömer kardeşim, hakikatte Üstadın arkasından sadece beş on çocuk koşmuyor, bir nesil akıyordu.

Şu kadarını kısaca söyleyeyim ki, Risale-i Nurun hakikatini, kardeşim Atıf'taki değişimi ve onun medresedeki yaşayışını gördükten sonra layıkıyla anladım. Atıf'tan daha önce ise Sungur ve Abdullah Yeğin'den çok etkilendiğimi önemle belirtmem gerekiyor burada.

Ömer kardeşim, inan çok zor anlatmak. Çünkü Üstad deyince çok daha ötesi var.

"Yeryüzünün en güçlü adamı, en yalnız adamıdır" sözüyle, sanki görmediği ve tanımadığı insanı, Bediüzzaman'ı anlatıyordu bir düşünür.

Hayır! Asıl onu gelecek zamanlar anlatacak bize; çekilen acıların, acz, şefkat, sabır ve sevgi mesleğini, ihlâsın meyvesini, ne imiş, kimmiş Bediüzzaman, "Kur'ân'ın elinde bir elmas kılıç" olan Nurlar'la bir gün sabah olurken!

Ömer Kardeşim,

Şunu da söylememe izin ver ki, ben hatıralarımı kabire değil, sonsuzluğa götürüyorum. Sen de sonradan gel, Üstadla buluşur, röportajı sürdürürüz orada. O zaman bak sana daha neler anlatacağım neler!

Selamlar... Sevgiler... Dualar... Ve dualarınızı rica...

Başarı dileklerimle...

BÂKÎ olan yalnız O'dur...

Atıf Ural (1933 – 1966) Kemal Ural'ın kardeşi.

1956'da Risale-i Nur'ları yeni harflerle matbaada ilk defa tab ettirdi

RİSALE-İ NUR'UN HAKİKATİNİ, KARDEŞİM ATIF'TAKİ DEĞİŞİMİ GÖRDÜKTEN SONRA LAYIKIYLA ANLADIM

-Kemal Ural ağabey önce kısaca kendinizi tanıtır mısınız?

-31 Ocak 1927 Erzincan doğumluyum. O gece 'Miraç gecesi' imiş. İsmimin başında Mehmet vardır. Yalnız, Üstad'la ne zaman görüşsem bana "Kâmil kardeşim" derdi. Kemal ismini kullanmazdı.

Babam Rizeli, annem ise Erzincanlıdır. Babam "Kuzat" mezunu, sarıklı Osmanlı kadısıydı, yani hâkim... Hâkim babam Erzincan'dan sonra Kars'a tayin oluyor. Orada kardeşim Atıf dünyaya geliyor. En son Rize'ye tayin olan babam, emekli olduktan sonra tekrar Erzincan'a geliyor ve kısa bir süre sonra da orada vefat ediyor. Ben o sırada fakültenin üçüncü sınıfında okuyordum.

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesini 1950'de Ziraat Yüksek Mühendisi olarak bitirdim. İlk görev yerim Banaz; daha sonra Dumlupınar, Balıkesir, Manyas, Vezirköprü ve Lâdik'te çalıştım. 1956 senesinde Bolvadin'den, Üstad'ın hanım talebelerinden Şahide Yüksel hanımın kızı Ülker hanımla evlendim. Yaşadığım mahkeme ve hapis hadiselerinden sonra bir müddet işsiz kaldım. Ailece bazı sıkıntılar çektik. 1960'da İstanbul'a geldim. 1962'de Şûle Dergisini çıkardım... 1963'de tekrar memuriyete döndüm. En son 1980'de Devlet Su İşlerinden (DSİ) emekli oldum. Şimdi İstanbul'da oturuyorum.

-Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerini ve Risale-i Nur'u ilk defa nasıl tanıdınız? Kimler vesile oldu?

-Sene 1947. Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesinde okuyorum. Fakültenin mescidinde 'Küçük Sözler' le karşılaştım. Bu, Risalelerden gördüğüm ilk kitaptı. Daktilo ile yazılmıştı. İlk okuduğumda içimde gizemli bir duygu elbet vardı. Farklı anlatımlar etkilemişti beni. Bediüzzaman ismi ayrıca büyüleyiciydi. Fakat bu etkiyi, Bediüzzaman ile ilgili merakımı bir anda tam tahlil edemezdim. Zaman içinde açılacaktı bu... Hani gül çiçeği tedricen açılır ya, öyle bir şey oldu benim için... Burada, mescitte bize namaz kıldırın Düzceli Mevlüt Sami Dudak'ı rahmetle anmalıyım. Veteriner Fakültesinde okuyordu. Görmemişti fakat Bediüzzaman'ın büyük bir zat oluşundan bahsediyordu bize.

Mustafa Sungur ve Abdullah Yeğin gelirlerdi Fakülte mescidine. Onlardan çok etkilendiğimi özenle ve önemle ifade etmem gerekiyor burada. Ziraat Fakültesi mescidinde, Nurlar'daki iklimi ilk onlardan içmiştik, onlardan bize sığramıştı gerçeğin kıvılcımı.

Abdullah Yeğin, Dil Tarihte okuyordu ve bir ara bizim yurttaki kalıyordu. Sabah ezanıyla abdestini alır, ben daha yataktayım, yanıma gelir, serin eliyle alnıma dokunur, beni uyandırır. O dönemde bir ara namaz kıldırıyordu bize.

İsterseniz, bu konuda bir hatıra nakledip gülümseyelim biraz: Bir sabah namazdayız, Abdullah Yeğin imam; 'Vettini vezzeytûnî...' suresini okumaya başladı; sonra "İllellezine âmenu ve amelüssâlihâti ve teva sav..." demez mi... "Asr" suresine geçmişti. Allah'ım, orda bizi bir gülmek aldı ki... Anlatamam... Tabii biz gülünce o da bıraktı kendini. Artık tekrar abdest alındı... Bu da böyle bir hatıra işte...

Benden altı yaş küçük olan kardeşim Atıf, o sırada Erzincan Lisesinde okuyordu. Ona, 'Küçük Sözler' i gönderdim o sırada. Ertesi sene Ankara'ya gelip Hukuk Fakültesine yazılan Atıf'ın ilk ağabeyi Ziya Nur¹ oldu. İlk feyzi ondan aldı. Aynı okulda, Hukuk'ta beraber okuyorlardı. Kardeşim Atıf Ural, Ankara'da dersane'de kalmaya başladıktan sonra, büyük bir ruhi değişim geçirdi...

¹ Ziya Nur ile ilgili hatıralar bu kitapta kendi adı ile neşredilmiştir.

Risale-i Nur'un hakikatini, kardeşim Atıf'taki değişimi gördükten sonra daha iyi anladım ben. Ulucanlar'da bir kap yemeği pişirmeğe çalışan gazocağının gizemli sesi hiçbir zaman gitmedi kulağımdan. Boyacı İsmail ve kardeşiyle hukuk öğrencilerini, aynı çatı altında birleştiren nuranî bir ekoldü bu medrese. Asabi mizaçlarla, sakin fitratlar uyum içindeydi orada. Mustafa Türkmenoğlu, Hüseyin Aşçı, Erhan Arbatlı, Abdünnur, Ahmet ve diğerleri unutulmaz, onlar melek yapılı işçilerdi. Saadet asrını canlandırıyordu, hatırlatıyordu sahne...

NECİP FAZIL ÜSTAD'I ZİYARET ETTİ

-Fakülteden mezun olduktan sonra ne yaptınız?

-Fakülte mezuniyetinden sonra askerlik (yedek subaylık) dönemi başladı, İstanbul'da. Altı ay bir süre... Üstadın 1952 Gençlik Rehberi mahkemesini de görmüştüm bu dönemde; Üstada mesleği sorulduğunda "İMANA HİZMET" diye cevap verdiği duruşmada, Abdurrahman Şeref Laç'ın savunma yaptığı o muhteşem unutulmaz günde oradaydım ben. Ve Süleymaniye Kirazlımescid Sokaktaki 46 nolu dersaneye ziyaretlerim...

-Bediüzzaman hazretlerine çok sayıda ziyaretleriniz olduğunu biliyoruz. O'nu ilk defa mahkemede gördüğünüzü söylediniz; daha sonra?

-Evet... Üstad'a birçok ziyaretim oldu. İlk kez Emirdağ'da... Sonra İstanbul'da Fatih'te Reşadiye otelinde, Sirkeci'de Akşehir Palas'ta... Ayrıca Bolvadin, Emirdağ, Isparta'da sürdü defalarca... Ve en son Ankara Beyrut Palas'ta görmüştüm Üstadımı.

Reşadiye otelindeki ilk ziyaretimde, sözleri arasında "Manasız günahlara yaklaşma" demişti Üstad bana. Demek bende bazı zaafılar sezmişti ki, uyardı o gün beni. O gün odasından çıkınca koridorda Risale-i Nur'ları yazan bir grubun içinden Ahmet Feyzi Kul ağabeyimiz dikkatimi çekmişti. Ne dikkati, bir hakikati haykırıyordu lisan-ı haliyle, ismiyle müsemma, Ortaklar köyünden, bu kibar ve nadide insan! Hani Üstadı rüyada görerek dilini yarım saat emen, ondan sonra harika bir biçimde nâtıkası açılan ve mahkemede savunma yaparken, avukatların etkilenip hayranlıkla "Biz diplomalarımızı yırtalım" dedikleri Ahmet Feyzi Kul'du o...

Akşehir Palas ziyaretimde yanımda İsmail Doyuk isminde bir arkadaşım daha vardı, onunla Üstad'ın yanına girdik, ama fazla bir şey hatırlayamıyorum. Sadece, namazın faziletinden falan anlatmıştı Üstad. O kadar aklımda kalmış...

Yalnız çok enteresan bir şey oldu o gün; Üstad'ı ziyaret için Necip Fazıl çıktı geldi otele. Geldi ve pür telaş merdivenleri çıktı Üstad'ın yanına ve bir süre sonra yine pür telaş indi. Ayrılırken bir randevu istedik kendisinden; "Moda Şükran Sokak Numara 5" dedi, geçti ve hızla uzaklaştı. Çok cerbezeliydi. Biz sonradan, Üstadın yanında bulunan ağabeylerden öğrendik ki; orada Necip Fazıl, herhalde Üstad'ın takdirini kazanmak için: "Benim evladımı bıçakla lime lime doğrasalar affedebilirim de 'filancayı' affedemem" demiş. Üstad da 'maşaallah, maşaallah, tıpkı Eski Said gibi konuşuyor!' şeklinde ona iltifat etmiş. Anlaşılan bu cevap Necip Fazıl'ın hoşuna gitmemiş.

Yalnız dikkat edilsin. Asla, Necip Fazıl'ı küçümsüyor değilim. Hadis'in ışığıyla "Bir insanı küçümsemek günah olarak bir Müslüman'a yeter." Her şeyin yeri, değeri ayrı... Bir fabrikanın dişlileri gibi, büyük, küçük tefrik edilmeyecek. Kaldı ki, Cenab-ı Hakk'ın "Benim için ne yaptın?" sorusuna, küfre ve haksızlığa çok sert tepki vererek içtenliğini kanıtlamış ve bir dost olmuştu hep Necip Fazıl. Rahmetle anıyorum.

ATIF'A TELGRAF ÇEKTİM "GEL BENİ CEZAEVİNDE GÖR"

-Askerden terhis olduktan sonra nereye tayin olundunuz?

-Askerliğin ardından Afyon-Banaz'a tayin oluyorum... Tahminen bir yıl sonra da görev yerim Kütahya-Dumlupınar (bir köy) oluyor. İlk mahkeme konusu o zaman vaki oldu... Kütahya'nın Altıntaş Kazasında on altı gün tutuklu kaldım.

-Baskın mı olmuştu?

-Şöyle: Ankara'da, Hukuk Fakültesinde okuyan kardeşim Atıf Ural var ya... Hizmette çok aktif durumda... Polis araştırıyor, kim bunun yakınları diye... Falan yerde ağabeyi var diye tespit ediyorlar.

Karlı bir kış günüydü. Dumlupınar'da bir Pazar günü Hafız Halit Hoca'yla otururken polisler birden çıkıp geldiler. Nerden geliyorlardı, Kütahya'dan mı, Afyon'dan mı bilemiyorum. Hafız Halit Hoca'yı size tanıtmalıyım önce. Görevle bölgeyi dolaşırken, onunla Çalköy'de tanışmıştım. Caminin imamıydı. Namazdan sonra çocukları okuturken tanıştık. Aktüaliteyi, olayları izleyen, İslam'ın, davanın sevdalısı, yüreği yanık biri... Kız kardeşimi oğlu Ömer'e vererek sonradan akraba olmuştuk kendisiyle.

Bir Pazar günü hocayla otururken, geldiler evde arama yaptılar. Kur'an'ı bile açıp, nedir bu diye, bakıyorlardı. Orada o gün harika bir şey oldu. Oturduğumuz odada kitap rafları var... Rafın ortasında Risaleler... Sağında ve solunda da başka kitaplar... Hayret!.. Polisler, Risalelere dokunmuyorlar... Ama sağında ve solunda ne kadar kitap varsa indirip bakıyorlar. Gerçekten akıl almaz bir olaydı bu... O gece kız kardeşim bir rüya görüyor. Üstad 'Şimdi bana inandınız mı?' diyor rüyada kendisine.

Bu arada benim valizimi açtıldılar. Orada biriktirdiğim bazı notlar; daha Risale-i Nur'u bile tanımadan önce yazdığım 'Büyük Doğu Mücahitlerine Beyannamemizdir' diye başladığım, ancak, altında hiçbir yazı olmayan bir kâğıt parçası da vardı. Demek böyle şeyleri saklamamak lazımmış. 'Biz orada bakacağız' diyerek valizi alıp götürdüler. Bizi de sonradan Altıntaş'a sevk ettiler ve tutukladılar. Görmeliydiniz o genç ve toy savcıyı. Sigara içiyor yüzüme üflüyordu, hazla ve keyifle... Nasıl bakıyor ve küçümsüyordu, ne görüyordu bende; Ah! iyiliği, sevgiyi, "Sınav" ı unutarak!

Hafız Halid Hoca da benimle birlikte suçlandı, yalnız o hapis yatmadı, mahkemeye dışarıdan katıldı.

Orada on altı gün kaldım. Önce beni mahkûmların koğuşuna aldılar. Orada beni tanıyan köylülerle karşılaştım. Şaşırmışlar, "Kemal Bey bizi teftiş etmeye gelmiş" demişlerdi. Yarım saat sonra beni çocuk koğuşuna aldılar, ama içinde çocuk yoktu. Boş koğuş... Yatak da yok... Tahta ranzalar sadece... Akşam olmuş, dışarıdan bir şey aldirmek da imkânsız. Akşam olunca koğuş kilitleniyor, tuvalet koğuşun dışında, gece tuvalete çıkma imkânı yok. İlk geceyi paltoma bürünüp, kuru tahtalar üzerinde geçirdim. Dışarı çok soğuk, her taraf kar. Birkaç odun verdiler fakat yağ, yanmıyor; merhametin olmadığı yerde ne olabilirdi ki... O soğuk geceyi nasıl geçirdiğimi kimse tahmin edemez. Ama ben sana güzelliği anlatayım Ömer. Oturdum, Euza besmele çektim ve Kur'andan bir aşır okudum. Hayatımda aldığım en büyük hazzı yaşadım o an. O kadar içten, kalbimle, genlerimle, ruhumla okumuştum... Ne mutlu, ne güzel, ne hoş bir geceydi o...

Atıf'a telgraf çektim 'Gel beni cezaevinde gör' diye; gelsin beni görsün ki durumu anlatayım; Ertesi gündü galiba, 'Ağabey!' diye bir ses duydum, dışarıdan gelen... Atıf'ın sesi... Atıf gelmiş... Arka taraftan sesleniyor... Tuvalette, -daracık bir tuvaletti zaten- duvara, tuvaletin penceresine tırmandım... Oradan konuşuyoruz Atıf'la... Ben anlattım olayı. Artık Kütahya'da kiminle görüştüyse bilmiyorum... Kütahya Ağır Ceza Reisliğine hitaben benim dilimden bir dilekçe yazarak veriyor. Orada çok dindar hâkimler varmış meğer. Altıntaş adliyesine "Derhal tahliyesi" diye telgraf çekiliyor. Ve hemen çıkıyorum yine bir akşamüstü, bir at arabası kiralayıp evime dönüyorum...

ABDURRAHMAN ŞEREF LAÇ'I UNUTMAYIN, UNUTTURMAYIN

Av. Abdurrahman Şeref Laç (1908 – 1982)

Sonra bizim tayinimiz Balıkesir'e ve daha sonra Manyas'a çıktı. Artık ifadeyi orada savcılığa veriyordum. Ama mahkememiz yine Altıntaş'ta. Hafız Halid Hoca, İstanbul'a, Avukat Abdurrahman Şeref Laç'a haber gönderiyor, davamızı alır mısın diye. Altıntaş'ta mahkeme günü... O gün ben Manyas'tan ulaştım oraya, hoca da geldi. Avukat Abdurrahman Şeref Laç'ı bekliyoruz. Mahkeme başlayacak ama Abdurrahman Şeref Laç yok henüz ortada. Bir telaş... Meğerse 'bir saat gecikeceğim' diye telgraf çekmiş.

Bir de baktık tozu dumana katmış bir taksi... İstanbul'dan geliyor!.. İstanbul'dan!.. Allah için geliyor!.. Onu, Abdurrahman Şeref Laç'ı hiç unutmamalım, unutturmayalım, rahmetle analım. Geldi, çıktı arabadan toz toprak içinde, görsen yüzünü toz bürümüş, öyle bir toz ki yüzü görünmüyor... Arabayı kayınbiraderi kullanıyor. Geldi, hemen duruşmaya girilecek; bir şey, bir suç yok ki zaten. Hemen girdik... Tabii bunlar telaşlandılar... İstanbul'dan avukat gelmiş diye... Hemen kalktık ayağa... Neticede ta'lik edildi, beraat olmadı hâlâ. Suç büyüktü, çünkü olmayan kanıtlar aranmalıydı daha... Zaten hiçbir zaman hiçbir şey olmamıştı, hiçbir nur talebesi için var olmadı bu deliller...

Mahkemeden sonra, Kütahya'ya doğru yola çıktık; o gün de Cuma. Hocayla ben arkadaşım. Abdurrahman Şeref arkaya, hocaya seslendi, "Neydi hocam o âyet, daralan bir müminin yardımına koşmayla ilgili?" Hoca Ayet' i okudu. Bu cevap, açıklama kendisine yetmişti, huzur içindeydi, mutluydu, büyük ruhlu Abdurrahman Şeref Laç!

Yolda Üstadla yaşadığı eski bir hatırasını da anlattı: "Üstadla bir köyden geçiyorduk, durduk. İnsanlar gelmişlerdi, arabanın kapısını açtık. O arada askerden izinli gelen bir gencin kapı örtülürken eli sıkıştı, acımişti tabii. Yola çıktık, ben hala onu düşünüyordum. Üstad ben hiçbir şey sormadan şöyle dedi: 'Üzülme kardeşim günahlarına kefaret olur inşallah' dedi.

Kütahya'ya vardık, Abdurrahman Şeref Bey'e artık sormak zorundaydım 'Borcumuz ne kadar?' diye. İstanbul'dan geliyor düşünün. Ne dedi biliyor musun Ömer kardeş? Yüzüme hayretle baktıktan sonra, önemsemeyerek, 'Kardeşim sen bu yola canını koymuşsun, bırak ben de malımla mücadele edeyim' dedi. İşte Abdurrahman Şeref Laç bu!..

Bir gün televizyonda vefat ettiğini duydum, koştum Kadıköy Osman ağa camiine ve oradan İçerenköy kabristanına. Oğlu dikkatimi çekti o gün, hıçkırığa hıçkırığa ağlıyordu. Bir fırsatını bulup, "Ağlama kardeşim!" "Müminler ölmez", "Abdurrahman Şerefler ölmez!" diyememiştım ona.

TABIATIN KUCAĞINDA BEDİÜZZAMAN TEK BAŞINA YAPAYALNIZ...

Bana yazdığınız mektupta anlatıyordunuz; Bediüzzaman Hazretleriyle bir buluşmanız var. Çok hazin, derinden, dipten gelen bir dalga ile sizi sarsan bir buluşma... Onu da ayrıntılı olarak anlatır mısınız?

-Ömerciğim, o gün nasıl unutulur ve o gün gördüğüm manzara nasıl anlatılır, hangi yetenekli ressam o tabloyu yansıtabilir, hangi şiir, nesir, bu eşsiz mânâ' yı içine sığdırabilir? Ve de hangi hassas ruh bu görüntüye dayanabilir?

Ben hiç kimsenin görmediği ve göremeyeceği bir şeyi gördüm. Ben Bediüzzaman'ı gördüm Ömer; tabiatın sinesinde, kırdâ, yapayalnız, telgraf direğine yaslanmış, virdlerini okurken!.. O tablo sadece belleğime değil, ruhuma, genlerime kazındı, tâ haşre kadar sürecek, sonra da devam edecek olan!..

Evlendikten sonra... Sene 1957 olabilir. Kayınvalidem Şahide anneleri ziyaret için Bolvadin'deyiz. Üstadın Emirdağ'da olduğunu öğrenince otobüse atladım, Emirdağ'a gidiyorum, Üstad'ı ziyarete. Emirdağ'a yaklaşırken, baktım yolcular 'Bediüzzaman! Bediüzzaman!' diye bağırıştılar. Ben hemen şoföre 'dur!' dedim. Orada hemen indim.

Yolun kenarından 10-15 metre kadar içeride Üstad yapayalnız, başka bir Allah'ın kulu yok... Ürperiyorum... Üstad'a yaklaşıcağım... Ama nasıl? O anı şimdi aynen yaşıyorum... Üstad'ı, yıllar boyunca ihanete uğradığını bildiğim için, acaba endişelenir mi

diye telaş içindeyim. Beş altı metre yaklaştım ve öyle kala kaldım... Başını kaldırıp bakmıyor... Devam ediyor virdleri okumaya... Hayatımın en önemli anı... Korkuyorum hâlâ... Ama ben onu seven bir dostum... Bir şey söylemem lazım... Sonunda 'Ben Atıf'ın ağabeyiyim' diyebildim. O zaman başını kaldırdı baktı... Nasıl unuttum o anda bana söylediği şeyi... Fakat bugün düşünüyorum. Acaba "Masonların belini Atıf kırdı" sözünü bana o zaman söylemiş olabilir miydi, diye. Fazla zaman geçmedi, bir iki dakika içinde baktım araba geldi. Onu kullanan genç kardeş tanımadığım birisiydi. O da bana bir şey sormuyor; "sen kimsin?" demiyordu. Aslında kimin aklına gelebilirdi o anda bir kelime!

-Mahmut Çalışkan olabilir mi?

-Tanımadığım için bir şey diyemiyorum. Onunla beraber Üstad'ı aldık, koluna girerek, beş on metre yürüdük, otomobile kadar götürüp bindirdik.

-Sizi de mi bindirdi?

-Evet beraber... Üstad sağda ben solunda arka koltukta... Araba Bolvadin'e doğru ilerliyor... Benim geldiğim istikamete... Çok ilginç, tevafuka bakın; ben zaten tekrar Bolvadin'e dönecektim. Ben Onu ziyarete gittim, O da beni geri getiriyordu. Yolda Üstad anlatıyor, ben dinliyordum onu. Sonra bir ara sol koluyla kucaklayarak ve ilk kez Kemal ismini kullanarak iki kelimelik bir şey söyledi bana. Bunlar mahfuz kalacak...

-Biraz ipucu verseniz?

-O iki kelime öncesinde Şahide hanımın kızını kendisi gibi yetiştirdiğini anlatıyordu bana... Sonra o iki kelime...

-O da ayrı bir şey. Biraz geriye gidip Ülker Hanım'a nasıl talip olduğunuzu biraz anlatsanız? Belki alacağımız dersler vardır.

EMİRDAĞLININ TENSİBİYLE NİŞANLANDINIZ

Şâhide Yüksel (1921 – 1984)Kemal Ural'ın Kayınvalidesi,

Bediüzzaman'ın Hanım talebelerindendir. Risale-i Nur'da ismi geçer...

-Sene 1956. Vezirköprü' deyim. Bir Ramazan günü üç anne; benim Hatice annem, Ulviye anne ve Asiye anne yola çıkıp Bolvadin'e gidiyorlar. Bilirsiniz Ulviye ve Asiye annelerin ismi Risalelerde geçer. Asiye anne, Üstad Kastamonu hapishanesinde iken, hapishane müdürünün hanımı; Üstadın çamaşırlarını yıkayan...

Şahide anne onlara diyor ki: 'Bizim üstadımız var. Ona sorarız, kararı o verir' O zamana kadar da 16 defa istenmiş... Hiç birisi Üstad tarafından münasip görülmemiş.

Son defasında Üstad Hazretleri kayınpedere "Niçin evlendirmekte acele ediyorsunuz?" ve "Niçin okutmuyorsunuz, muallim yapmıyorsunuz?" diye çıkışıyor. Evet, aynen böyle diyor Üstad. Sağlıklarında Şahide anne ve kayınpeder anlatmışlardı bunu bize. Fakat 'muallim olsaydı' sözü son zamanlarda zihnimden silinmişti. Üstad'ın o dört kare fotoğrafını çeken kayınbiraderim Nuri, kesinlikle hatırlıyor ve teyid ediyor. Bu örnek üzerinde derinleşerek, Üstadın nasıl ileriye gördüğünü ve zamanın koşullarına nasıl nüfuz ettiğini düşünmek lazım... Söylemişim, kayınpederim Abdurrahman Yüksel de öğretmendi. Eş adayım Ülker o sırada 16 yaşındaydı...

Neyse işte, ben 17. oluyorum. Aynı şeyi, 'Bizim üstadımız var, ona sorarız kararı o verir' şeklinde bu üç anneye de söylüyorlar... Sonra kalkıp birlikte Emirdağ'a gidiyorlar. Bunları anlatmak doğru mu bilmiyorum?

-Kemal ağabey doğru olur bunları anlatmanız, artık tarih olmuş, hem arkadan gelen nesillere bakan yönleri var.

-Gidiyorlar... Bu anneleri kabul ediyor, huzuruna alıyor Üstad. Anlatıyorlar durumu... O zaman Üstad ellerini kaldırıp dua etmeye başlıyor... Ve de özellikle Şahide anne'yi ferahlatmak için olacak, lütüfkâr, iltifat dolu sözler sarf ediyor orada.

Ve Atif bana telgraf çekiyor: 'Emirdağlının tensibiyle nişanlandınız' diye. İşte 20 Temmuz 1956'da Şahide annenin kızı Ülker hanımla evliliğimizin öyküsü bu...

ŞİMDİ HABER ALDIM HEMEN GİDİN VE KIZIMIZ NURİYE DOĞDU

Evlendikten bir süre sonra Samsun'un kazası Lâdik'e tayinim çıktı. Sene 1957, Lâdik'teyiz, eşim hamile. Ben, Kayıinvalidem Şâhide anneyi almak üzere Bolvadin'e gittim. Bolvadin, Isparta-Emirdağ arasında, Üstadın devamlı geçiş yaptığı yol üstünde... O gün de Allah'tan Üstad Emirdağ tarafına geçecekmiş. Tam hatırlayamıyorum ama haberi alınca onu Bolvadin çarşısında bekliyoruz... Üstad geldi. Bakın aynen şöyle oldu:

Araba durdu ve biz Üstad'la konuşuyoruz. Ne konuştuğumuzu net olarak hatırlayamıyorum; ama Üstad bir ara birden durdu, birkaç saniye hareketsiz kaldı ve 'Şimdi haber aldım' dedi ve devamını getirecekken, 'Her neyse!' deyip kesti ve 'Hemen gidin' dedi ve yola devam etti.

"Hemen gidin!" Bu bir talimattı. Ama nasıl gidelim, akşam vakti, vasıta yok; derken Akşehir tarafından bir otobüs gelmez mi... Şahide anne ile hemen ona bindik. Hiç mola vermeden yola devam ettik. Lâdik'e geldikten biraz sonra Nuriye doğdu. Allah-u Ekber!.. 'Şimdi haber aldım, hemen gidin' sözünün hikmeti böylece anlaşıldı.

-Kaç çocuğunuz var?

-Dört çocuğum var. Üçü kız, biri erkek. Nuriye ile Abdurrahim'in ismi Üstad tarafından konuldu. İkisi de Lâdik'te doğdu. Üstad'tan isim istiyorduk. Bizim Bayram'ımız (Bayram Yüksel) vardı Üstadın yanında, ona soruyorduk. O da Üstad'tan bildiriyordu. "Nûriye" koysun diye haber aldık. Sonra 1959'da oğlumuz oldu, Üstad "Abdürrahim" dedi bu kez; biz, bir de Ali ekledik.

Bediüzzaman Hazretleri otomobilin içinde, Kemal Ural dışarıda.

Bu fotoğraf ve 3 poz daha 1958 yılında Bolvadin Horon Parkı denilen mevkide

Kemal Ural'ın 16 yaşındaki kayınbiraderi Tuncer Nuri Yüksel tarafından çekilmiştir.

-Çocuklarınızdan bahseder misiniz?

-Evet, bu çocuklar iyi ve başarılılar, inançta, erdemde derindirler. Her şeyin yeri, değeri ayrı... Bu iki Lâdikli kendi alanlarında hizmet vermeye çalışıyorlar. Maziye ve hatıralara saygılı ve bilinçliler... Nuriye röportajın dışında kendi kurduğu iletişim atölyesinde etkili iletişim dersleri veriyor; soru sormak, güzel konuşmak ve yazmak üzerinde.

Oğlum Abdurrahim Ali, şair ve yazardır. Şu anda Türkiye Yazarlar Birliği İstanbul Şubesi başkanı. Şûle Yayinevi hizmetleri dışında, konferanslar veriyor ve radyo konuşmaları sürüyor. Onun da yazı ve şiir atölyeleri var.

-Biraz da Üstad'la birlikte çekilmiş fotoğrafinızdan söz etsek

-1958 yılıydı sanırım... Bolvadin girişinde Horon Parkı vardır. Üstad geçecek diye haber almıştık. Orada bekliyorduk; resimlerini oraya geldiğinde, Üstadla konuşurken çekmiştik... Sonra farkına varıp el işaretiyle bize "yeter" demişti. Fotoğrafları 16 yaşındaki kayın biraderim Nuri çekmişti...

VEZİRKÖPRÜ VE LÂDİK UNUTULMAZ

-Risale-i Nur Vezirköprü ve Lâdik'e ilk defa sizinle mi gitmişti?

-Tahdisi nimet tarzında sorunuza 'evet' diyorum Ömer; karınca kararınca bu hizmeti tanıttık. Çok güzel kardeşlerle tanıştık. Vezirköprü'de Hakkı İğci, Cahit, Bekir Hafız ve de soyadı Karagöz olan kardeşler ve diğerleri... Hepsi de Üstad'ı rüyada görüyorlardı. Bir gün bir lise hocasına 'Tabiat Risalesi'ni okumuştum. Ben olumlu bir tepki beklerken kendisinden, demez mi bana "Bu, insana hakaret ediyor!" diye. Birkaç yıl sonra ona perişan bir biçimde sokakta dolaşırken Ankara'da rastladım... Sonradan öğrendim ki, acı bir biçimde kaderin tokadını yemişti...

Üstad Bediüzzaman Hazretleri otomobilin içinde huşû içinde dua ederken.

“İşte Bediüzzaman bu! İşte O’nu en iyi tasvir eden fotoğraf bu!” Bu sözler Kemal Ural’a aittir.

Fotoğraf yine kayınbiraderi Nuri tarafından 1958’de Bolvadin Horon Mevkiinde çekilmiştir.

Vezirköprü’de bir gün Fabrikanın Ziraat Müdürü tarafından çağrıldım. Gittim, girdim odasına. Daha bir şey sormadan ve anlattırmadan hışım ile bağırmaya başladı: “Nedir bu nurculuk, murculuk, tarikatçılık?” ve ardından ‘çık dışarı’ diye kapıyı göstermez mi? ‘Elinden geleni yap!’ diyerek çıktım. Sonradan küçük kızının kaza geçirdiğini duyunca üzüldüm ağlamıştım. İsmi Mustafa olan bu insan benden birkaç sene önce aynı fakülteden mezun olan biriydi. Bugün hâlâ hatırlar ve düşünürüm; ona şöyle diyemez miydim: “Mustafa bey neden kızıyor, öfkeleniyorsunuz bana. Vazifemde bir kusur mu işledim? Hem aynı gezegende yaşıyor, aynı güneşle ısınıyor, aynı havayı teneffüs ediyoruz; sonra aynı kabir bekliyor hepimizi. Hiddet bu kadar gerekli mi?”

Şimdi Lâdik’e gelelim tekrar.

Nasıl unutulabilir uzunca bir süre kalmış olduğum Lâdik. Orada tanıdığım Nihat Özgen ve akrabaları Şahin Bilgin, Kâmil Bilgin kardeşler ve diğerleri, nasıl unutulabilir? Bir defasında bir kardeşin evindeki toplantıdan dönerken, bir buhur kokusu yayılmıştı geceye... Dairede birlikte çalıştığımız, fakültede mescitten ve aynı devre mezunu olduğum arkadaşım Afyonlu Şükrü Hancıoğlu da birçok anıyı Lâdik’te yaşamıştı benimle...

Zıtlardaki çatışma, fırtına, kaderin seçimi, harmanı durmadan sürüyordu. İşte Lâdik’teki hatıralardan bir enstantane daha: Ankara’ya gittiğim bir sırada arama yapmak için Samsun’dan polisler geliyorlar. Önce Adliye’ye uğruyorlar, Kâmil kardeş orada başkâtip, hemen Nihat’a “Koş haber ver, arama yapacaklar” diyor. Nihat, bugün kendisini rahmetle andığım, hiç unutamayacağım, o genç, sevgili, biricik çocuk, koşarak geliyor eve, risaleler, arka bahçedeki mibzerlerden (pancar tohum ekme makinesi) birinin içine saklanıyor. Ve polisler bir şey bulamadan dönüyor...

Bakın Samsun’la ilgili bir şey hatırladım: Ben Lâdik’te iken Sungur, Samsun yolunda bir birlikte askerliğini yapıyordu. Onu bir gün birliğinden alarak Samsun’a, oradan Bafra’ya gitmiş, kardeşlerle güzel bir gece geçirmiştik. Orada Reşat ve Âdem kardeşlerdi galiba isimleri... Samsun’da Sungur’la baş başa bir kandil gecesini de birlikte geçirdiğimi hatırlıyorum. Bir de kardeşlerin Risale-i Nurdaki bazı uyarıcı hakikatleri levhalar halinde caddelerde direklerle asmak girişimlerini, polislerin olaya el koyarak onları karakola götürüşlerini, Fethi Tevetoğlu’nun yardıma çalışmasını, Hamdi Sağlamer’in sabah namazında camide Risale-i Nur okuyuşunu da hatırlıyorum bugün. Bir Hürrem vardı ki, efsane bir kardeşti. Abdullah, genç ruhlı Rifat amca, ismini unuttuğum berber kardeş ve diğerleri de nurani halkadan parçalardı.

Söz Lâdik'ten açılmışken oradan bir hatıra daha anlatayım size: Lâdik'te geniş bahçesi olan bir evde oturuyorum. Bir kuş gelip pencerenin hemen önündeki küçük bir fidana kondu. Üstadın odasına Emirdağ'da Risaleler okunurken kuşların pencereden içeri girdiğini duymuştum. Olayı hatırlayıp, ben de okumaya başlasam kuş acaba benim de penceremden girer mi diye Sözler'i elime aldım ve okumak üzere gelişi güzel açtım. Bir de ne göreyim! Açılan yer "bülbül" sayfası değil mi... Ben bahçedeki kuşun odama girmesini beklerken, kuş, Sözler'in içinden bir keramet tarzında karşıma çıkmıştı. O anki heyecanımı hatırladığımda ruhum hâlâ ürperir. Ardından bir deneme yapayım dedim... Kitabı kapayıp, tekrar tekrar açtım, o sayfa bir daha açılmadı bana...

Bediüzzaman Hazretlerinin üst üste çekilen dört kare fotoğrafından ikisi daha.

Kemal Ural dedi ki: "Son karede durumu fark eden Bediüzzaman elini kaldırdı ve yeter işareti yaptı."

Sene 1958 Bolvadin Horon Parkı Mevkii

Yaşanan bir şey daha; bir gece lojman evinde otururken Lâdik'te, bir taş fırlatılarak çift katlı camımız parçalandı, kuşkusuz bu da kaderin bir taşıydı...

Geleceğin tarihçisine bir belge olacaksa, hazin bir hatıramı daha anlatmak istiyorum: Manyas'ta iken Susurluk Şeker Fabrikasının açılış merasimine iştirak etmiştim. Cumhurbaşkanı Celal Bayar oradaydı. Tam kurbanlar kesilmiş Susurluk müftüsü duaya başlamıştı ki, Celal Bayar durdurdu ve: "Bu resmi bir iştir, duayı evinizde yaparsınız" dedi ve dua için kalkan mümin eller hazin bir şekilde indi.

BEYRUT PALAS'TA ÜSTAD YANAĞIMI OKŞADI

-Bediüzzaman Hazretleriyle başka buluşmalarınız?

-Biraz gerilerden alayım... Sene 1948. Yine bir gün Üstadı ziyaret etmek istiyorum... Öğrendim ki, Eskişehir'e gelmiş. Üstadın o sırada az bulunan "Optalidon" ilacını kullandığını ve aradığını bildiğim için hareketimden önce uzun süre ilacı aramış, nihayet bir eczanede bulmuştum... Eskişehir'e vardığımda, Üstad ilacı bulamamış ve az önce Emirdağ'a dönmüş... Hemen yola devam edip, kaderin vesile eli olup ilacı kendisine yetiştirdim ve bana 25 kuruş verildi... Isparta'da da iki kez, iki ayrı evde ziyaretlerim oldu.

Size şimdiye kadar yine cesaretsizliğimden ve nefsime layık görmediğimden anlatmadığım bir hatıramı yine tahdisi nimet tarzında anlatıyorum:

Isparta'da Üstad'ı ikinci ziyaretimdi. Üstad, anlatırken aklımdan; "Ben de Üstad'a hizmet eden talebelerin arasında olsaydım" arzusu geçiyordu. Üstad bu arzuma şöyle bir iltifatla karşılık verdi. Ayrılmak üzereyken dedi ki, "Ben seni geri götürürdüm. Ama münafıklar der ki Said has kardeşini almış gezdiriyor!". O, benim zayıf olduğumu, yanında hizmet etmeye dayanamayacağımı biliyordu...

Ömer kardeşim, ben Üstadı çok sevdim. Duygularıma Cenab-ı Hakk şahittir. O bunu hissetmiş olmalı ki, bu iltifatları yapmış...

-Hasan Okur ağabeyin hatıralarını alırken sizin de adınız geçti. Ankara Beyrut Palas Otelinde de bir ziyaretiniz olmuş?

-Evet, sene 1959. Bir kez de Üstad'ı Ankara Beyrut Palas Otelinde ziyaret etmiştim. Bu son ziyaretim Kastamonulu öğrencilerle oldu. Ömer kardeş, dün gibi hatırlıyorum. Oturmuş, diz çökmüş Üstad'ı dinliyorduk. Neler anlatıyordu, hatırlayamıyorum. Çocuk gibi ağlıyordum sadece, odasında ona bakıp dinlerken. Evet, duygu seline kapılmış, gözlerimden yağmur gibi boşanıyordu yaşlar... Üstad'a bakınca, buğulu gözleriyle, sanki hiçbir yere bakmıyor, hiçbir şey görmüyor intibainı uyandırıyor bende... Ömer Kardeşim, sana onu anlatmak çok zor derken, gerçeği yansıtıyordum ben... Yani, gerçekten anlatılamaz O... O'nu kim anlatıyorum derse, yanlış ya da eksik konuşmuş olur...

Üstad yatağında oturuyordu. Birden ne oldu biliyor musun? Bunu yine bir tahdis-i nimet olarak naklediyorum. Üstad yerinden kalktı, yavaş yavaş yürüdü, geldi yanağına okşadı. Sonra yerine döndü. Sanki teselli etmişti beni. Ya da gizli yaralarımı görerek, acıyarak yapmıştı. İbrahim Canan'ın çektiği fotoğraf anında orada değildim. Bir daha da, rüyalarım hariç, Üstad'ı hiç görmedim. Bu son ziyaretim olmuştu...

Bir şey belirteyim: Üstadın kabrinin yerinin bilinmeyeceğini, gizli kalacağı sağlığında konuşulurdu hep... Basit bir kabir yıkılması mıydı o... Dehşetli olaylar cereyan ediyorken Bediüzzaman orada durabilir miydi? Kalkıp seyretmez miydi çok yukarıdan, semadan, uçaktan manzarayı!

HÜSREV, MEHMET FEYZİ VE KAYALAR AĞABEY

-Hüsrev ağabeyle görüşmeniz oldu mu?

-Evet. Isparta'da Hüsrev ağabeyi de ziyaret etmiştim.

-Siz Hüsrev ağabeye benziyorsunuz?

-Ah! Ömer kardeşim, benzerlikler yanlıştır. Onun gibi olmalı, olmaya çalışmalı, onun sabrını, onun kalbini taşımalı. 40 yıl risale yazmayı hayal etmeli, bir ceketin 40 yıl asılı kalması acaba nasıl bir şey! Ben de O'nu Üstad'a benzetirdim. Hüsrev ağabeyin Üstad'a nazlanan, sitem eden tek insan oluşu onun farklı özelliğidir. 1959'da onunla müşterek bir davamız vardı. Eski Said tarzında yazdığım bazı yazılar nedeniyle diğer kardeşlerle birlikte onunla aynı davada ismim geçiyordu. Bu yazılar Hüsrev ağabeyin hoşuna gitmiş, kendisini ziyaretimde onları anlatıyordu bana. Sonra ne oldu bilmiyorum, mahkeme akim kaldı.

Diğer bir ziyaret Mehmet Feyzi ağabeyle gerçekleşti. 1959 olabilir. Kastamonu'ya birkaç arkadaşla gitmiştik. Apayrı, değişik bir tabloydu Mehmet Feyzi ağabey. Atıf ve ben onda muhteşem bir 'Cumhurbaşkanı' görüntüsü sezmiştik.

Birkaç şey daha var. Ama tam ben anlatmaya kalkınca, bir başka hatıra beni unuttun diyor, haydi bak onu da anlatayım önce: Yıl kaçtı, tam hatırlayamıyorum, ama Üstadın sağlığında... Trendeyim, Diyarbakir' e gidiyorum, Mehmet Kayalar ağabeyi görmeye. Bir kardeş aracılığı ile onu orada, Dicle'ye yakın bir yerde, otağında buluyor, bir geceliğine misafir oluyorum. Gece, ellerinde lüküs lambaları, kardeşlerin birer ikişer tepelerden inişleri, gelip orada toplanışları, tasvir edilemez bir manzaraydı. Evet, bir otağı orası. Kayalar, menfi milliyetçiliği çok sert ifadelerle anlatmış, sözü İslami kimliğe getirmişti o gece. Evet, o unutulmaz gece, bir kez daha İslam'ın potasında erimişti kardeşler.

İŞSİZ KALINCA EŞİMİ VE ÇOCUKLARIMI BABA EVİNE GÖNDERDİM

-İstanbul'a ne zaman yerleştiniz?

-Lâdik'teyim, 1957'de. Menderes Hükümeti zamanındayız... Ruhum siyasetten çok uzak olduğu halde, bir emr-i vaki ile kalbim istemeden bir seçim mitinginde konuştum. Bir zamanlar yapılan zulümleri anlattım. Bir sene ağır ceza verildi bana. Reis beraatımı istemiş, iki üye karşı çıkmıştı buna... DP af çıkaracaktı, ama hemen 27 Mayıs 1960 İhtilali

oldu... Temyiz falan derken dava uzadı... Ve ben bir gün bile hapse girmeden sonradan af kararı çıktı. Ama dönemiordum tekrar memuriyete. Suç, neticeleriyle kaldırıldığı halde, herkes korkuyordu yeniden beni işe almaya... İnanın her başvurduğumda bir cüzzamlı gibi bakıyorlardı bana.

Resmen işsiz kalmıştım... İstanbul'a geldim... Hanım ve çocukları kayınpederin yanına gönderip bir süre Av. Bekir Berk'in yazıhanesinde kaldım. Sonra Hakkı Yavuztürk'in babası Ekrem amcanın evinde (Bu Ekrem amca var ya, hiç unutulmaz, evliya bir insandı) bir hafta kadar; bir ay kadar da Üzeyir Şenler' in evinde ve daha sonra bir süre de Binbaşı Hayri Bey ile (Değirmenci) birlikte Fatihte Abdünnur'un bodrum katındaki evinde sürdürdük o günleri.

-Binbaşı Hayri Bey'in bu serinin 3. kitabında hatıraları var. Biz oğlundan soyadının 'Tanju' olduğunu öğrendik, siz 'Değirmenci' dediniz

-Evet, dershanede "Değirmenci" olarak anılırdı.

1961'DE İKİNCİ HAPİSHANE HAYATI

-Yine bana yazdığınız mektubunuzda geçiyor, ikinci bir hapisane hayatınız var. Onu da anlatır mısınız?

-Onu da anlatayım. Sonunda af kararı çıktı. Ama aziz büyük Kaderin affı çıkmamıştı henüz. Böylece biraz daha öykümüz sürecekti. Şöyle ki:

1960 İhtilâlinde sonraki yılda 1961'de oldu bu anlatacağım hadise. Az evvel dediğim gibi İstanbul'dayım; Atıf, Dört Yol'da yedek subaylığını yapıyordu. Annem de yanındaydı. Kendisini ziyaret edeyim dedim. Giderken araba Bolvadin'den geçiyordu; elimdeki Risaleleri de kayınpederime, kayıinvalideme bırakırım diye düşünmüştüm. Bolvadin'den bir de şemsiye ismarlamışlardı bana. 'Şemsiyeyi size bırakacağım otobüsü karşılamaya çıkın' diye telgraf çektim onlara. Meğer savcılık bu telgraftan haberdar edilmiş... 1960 İhtilâlinde sonraki yıllarda mâlum olağanüstü valiler vardı... Savcılık 'şemsiye' bir paroladır diye, polisleri ayağa kaldırmış...

Gece yarısıydı, Bolvadin'de, beni karşılamışlardı. Risaleleri hemen kayıinvalideye verdim, Şualar vardı bunların arasında. Baktım polisler hemen sardı orayı. Benim kimliğimi soruyorlar, kimliğim de arabanın üstünde bagajda. Onu çıkarmak için bir hayli uğraşıldı.

Neyse otobüs hareket etti; arkamdan kayınpederi ve Şahide anneyi karakola götürmüşler, Risaleleri müsadere edip, kayınpederi nezarete almışlar. Dört Yol Karakolu'na da 'Kemal Ural geliyor bavuluna bakın' diye bir tel çekmişler.

Dört Yol'a gece geç vakit indim, önce hemen askeri nizamiyeye gittim. 'Atıf Ural ile görüşmek istiyorum' diye başvurum. Meğer O da nöbetçiymiş o gece. Ne kadar enteresan, kardeşim Atıf uyuyordu hemen oracıkta... Uyandırdılar, karşılaştık. Eve gittik. Az sonra tekrar geldi. "Abi durum ciddi, talimat verilmiş senin için; ben karakola 'gelir gelmez onu size getireceğim' dedim" dedi. Ben yeni gelmişim, Atıf beni yeni karşılamış gibi, içine birkaç kitap, birkaç eşya koyarak bavulu yanıma alarak -Zaten bir şey yok ki-doğruca karakola gittik. İyi bir insan görünüyordu komiser. Baktı bir şey yok, orda bir zabıt tuttu, sonra geldik eve. Fakat bir süre sonra Atıf tekrar eve geldi, 'Abi senin tutuklanmanı istiyorlar' dedi. Bir gecelik misafirlikten sonra artık bize acilen yolculuk görünmüştü.

Atıf Ural 1961 senesinde Dört Yol'da Yedek Subay olarak askerliğini yaparken

Ankara'ya gittim... Saklambaç oynuyoruz ya... Ankara'da birkaç gün kaldım ve onları şaşırtmak için Bolvadin'e, kayınpederlere bir mektup yazdım. 'Ben buradan Rize'ye geçiyorum. Memleketteki arazileri halledeceğim' falan gibi şeyler yazdım. Mektuplar okunuyordu; bunu biliyordum. Bunlar bu sefer Rize'ye talimat veriyorlar. Vapur geliyor Rize'ye, polisler dolmuş iskeleye... Beni yakalayacaklar... Her şey zahiri sebepler zinciriydi, aslında Kader arıyordu beni...

Sonradan düşündüm; 'Kayınpederim Abdurrahman Yüksel nezarete, ortada bir şey yok, yahu gideyim Bolvadin'e onu kurtarayım' dedim. Onların da istediği buydu zaten... Ben gideyim oraya, bunu istiyorlar. Otobüsten Bolvadin dışından indim, yürüyerek arka sokaklardan gizlice eve girdim. Sabahleyin Adliye'ye geldim, savcının kapısının önünde bekliyorum. Hemen kokum alındı. Polis geldi, 'Buyrun gidelim' dedi. 'Ben savcıya ifade vermek istiyorum' dedim. 'Yine gidersin' dedi. Tabii başka çarem yoktu, gittik.

Beni sorgu hâkimliğine sevk ettiler. Yine bir genç hâkim(!). Bolvadin'deki aramada cep defterimi bulmuşlar. Orada şu yazıyor: 'Atıf'ı gördüm, çok güzel bir nur talebesi olmuş.' Hâkim, onu okuyor bana. 'Ne var bunda' dedim? Hiçbir şey yok tabii... Ama müstehzi bakışlarla 'yakaladım bak' havasında... Ve azizim hiçbir belge, hiçbir şey yok ortada, sebepsiz, olaysız, delilsiz tutuklamaz mı beni. Jandarma bekliyordu arkamda. 'Götür...' dedi hâkim. Bileklerime kelepçeler takılınca, odadan çıkmadan önce gerçeğin ve hiçbir şeyin farkında olmayan bu gencecik hâkime son bir kez bakarak, Eski Said'in diliyle "Zalimler için yaşasın cehennem!" deyişim, söylediğim son sözdü.

Aslında biraz düşünebilseydim, onun kader satrancının bir piyonu olduğunu fark edip kızmamalı, belki teşekkür etmeliydim!

ELLERİM KELEPÇELİ KUR'ANI TUTUYORUM...

Hapishaneye gidiyoruz... Yanımda büyük ebatlı eski bir Kur'an-ı Kerim ile bir seccade var... Kelepçeli ellerimle Kur'ân'ı göğsümde tutuyorum... Dışarıda kayıinvalidem, bana bakıyor; yürüyorum geçerek yanlarından. Bu kader yolcusu kim? Hangi suçu, cinayeti işlemiş?, Bolvadin sokaklarında bakanlar seyrediyor, fakat kimse bilmiyor, göremiyordu bir şey...

Ve hapishaneye giriyorum. 'Önce başgardıyanı göreceksin' dediler. Açtım kapısını başgardıyanın, içeri bir adım attım. 'Çıııııııııı! Dışarıya!' dedi sesinin var gücüyle, nasıl bağıyor ama... 'Dışarı çık kapıyı vur öyle gir!' demek istiyor. Hayatımda kendimi asude, hür, sakın hissettiğim başka bir zaman hatırlamıyorum. 'Sen burada kaderin mahkûmusun, ya da; misafirisin' dedim. Bir sükûnet geldi bana. Kızmadım ona hiç. Hatta inanır mısın sevdim. Bir önceki deneyden ders alarak bu kez, bir an durdum, bekledim. Sonra Kemal-i edep ve nezaketle kapıyı vurup girdim. Evet, burada Kaderin misafiriydim ben... Yanındaki iskemleye oturdum. Başgardıyan elimden Kur'an-ı Kerimi aldı. Dün gibi gözümün önünde; sayfalarını çeviriyor, yüzünü acayip bir gizem kaplıyor ve 'bu ne?' diyerek söze başlıyordu.

-Kur'an'ı, tanımıyor mu yani?

-Hayır! Biliyordum ne olduğunu; ama vakit kazanıyordu düşünebilmek için. Başka ne desin, insan ruhu bu... Yine de düşünüyor, düşünme ihtiyacında. Evrende görevi olan, kaderin bir yolcusu da O... Meğer daha evvel oraya bir grup nur talebesi girmiş. Emirdağ'dan Dr. Tahir Barçın ve arkadaşları. Onları hatırlamış olabilir. Ve ben orada kaç gün kaldım biliyor musun?

-Herhalde birkaç gün...

-Çile kaç günde tamamlanır?

-Kırk...

-Tamam... Tam kırk gün kaldım orada. Aslında benim hapsime çile demek haksızlık olur. Ranzanın birinde yatıp kalkıyordum. Evden muntazaman tepsiyle yemekler geliyordu. Namaz vakti geliyor, biri imam oluyor, diğerleri cemaat, namaz kılınıyordu. Ranzanın birinde, yüzü hala gözümün önüne geliyor; adam öldürmüş birisi devamlı Kur'an okuyordu... Orada bir duyguya kapıldım; 'dünyada ne kadar iyi insan varsa oraya konulmuş, diğerleri salıverilmiş'... Böyle, bir anlık his... Daha ziyade oradakilerin durumu beni etkilemiş oldu...

ÇOCUKLARI TEL ÖRGÜDEN İÇERİ ALDIM

Hatıraları arıyoruz mademki, birinin daha işte sırası geldi; Bir ziyaret günü, çocuklarımı getirdiler. Abdurrahman Ali iki, Nuriye dört yaşında... Ziyaret mekânı bahçeye açılıyor. Arada tel örgü var. Rica ettik, çocukları birkaç dakikalığına içeri alalım diye, izin verdiler. Sol dizime Ali'yi sağıma Nuriye'yi oturttum. O akşam küçük cep defterime yazdığım notlar aynen şöyle:

"O gün ne duyguluydu Nuriye. Baktım, masum kara gözlerini ayırmadan bakıyordu bana. Ne yaptıysam, ne söylediysem gülmüyordu, kıpırdamıyordu dudakları. Merak ettim, aradım, belki buldum; gözlerinde ne vardı, ne dolaşüyor, ne yanıyordu kızımın, Nuriyem'in?.. Ya Ali? Görmeden tanıdı babasını, sesini işitince. Beklenmez yerden, beklenmez gelen ses, babasının sesi, onu harekete getirdi. Güldü, sevindi, oynadı. 'Baba! Baba!' dedi. O ne sesti! 'Ne var yavrum?' dedim. Baktım elini tellere vuruyor. 'Baba! Baba!' dedi, 'ne var çocuğum?' dedim, baktım elindeki elmasını bana uzatıyor."

Böyle kırk gün geçti. Orada fırsatı değerlendirip, her şeyin ifade ettiği, taşıdığı anlamı düşünerek birkaç manevi meyve toplamaya çalıştım. Ve bir başka gün,

Beşerin böyle zulmü

Kaderin adil hükmü

İstirap ruha yük mü?

Yaşasın hapisane!

Dilsiz ağız gözsüz baş

Köle ceset sanki taş

Olmaktansa ruhsuz yaş

Yaşasın hapisane!

Bir devirden beridir

Niyet vahşiyanedir

Yemin etsem yeridir

Yaşasın hapisane!

Diyerek, o güne ruhumdan taşan övgüler serpiştirdim.

Ve ben 500 lira kefaletle serbest bırakıldım sonunda. O parayı da kayın pederimin kardeşi Hilmi Yüksel vermişti. Nalbanttı, fakat bence bir evliyaydı O. Çocuklarına olayı

hatırlatırım bugün bile her gördükçe, “Hazret-i Ebubekir’in Bilal’i satın alarak azat etmesi gibi, sizin babanız da beni 500 liraya satın alıp hürriyetime kavuşturmuştu” diye...

Bolvadin Avukatımız Bekir Berk’ti. Fakat savunmaya ihtiyacı olmalı mıydı, belki yüz defa beraat kazanmış olan bir kitabı yanımda bulundurdum diye... Gerçekten, çok koşturdu Bekir Berk... Onunla çok güzel hatıralarımız, ayrıca birlikte yaptığımız Barla yolculuğu var. Vefatından önce, kırgınlık kalmasın, Allah hatalarımızı affetsin diye ziyaretine gittim, çok yakınlık gösterdi, Kâbe’nin örtüsünden bir parça hediye etti bana. Ne yapalım, hayat bir sınavdı. Belki de azmimizi, içtenliğimizi, sabrımızı test ediyordu ve değerlendirmede dikkatli olmayı, gıybet sınırına girmemeyi, kimseyi kırmamayı, insanlara yanılma payı tanımayı öğretiyordu kader.

Şualar, dava konusu Şualar. Düşünün, şimdi bütün kitaplar dışarıda serbestçe satılıyor. Bir Küçük Sözler, bir Gençlik Rehberi bulunsa yanımda, içeri giriyorduk. Adalet miydi bu Ömer kardeşim; bugün sizlere tanınan bu ayrıcalık da ne? Bunları naz makamında söylüyorum tabii. Yoksa kaderin adaletiydi her şey.

Sonra o zamanlarda öyle hemen kolayca Risaleleri vermiyorlardı... Birini okuyacak, hazmedeceksin öyle; sonra diğerini alacaksın. Okuyacaksın iyice, sonra bir tane daha... Abdullah Yeğin, eskiler çok iyi bilir bunu.

-Bunları anlatmanız çok iyi oldu Kemal ağabey. Şimdiki genç nesil bunları anlamakta zorlanıyor. Mazi unutulmasın ki mirasyedi olmayalım. Bu hizmet nereden gelmiş, nasıl gelmiş iyi bilinsin, unutulmasın. Çalışmalarımın ana hedeflerinden birisi tarihe belge bırakmak ise de diğeri de budur.

ŞÛLE DERGİSİ’NİN ADINI ATIF KOYDU

-Şûle dergisinden devam edelim. O zor şartlarda nasıl başladı bu iş?

-Şûle dergisi 1962’de çıkmaya başladı. Az önce anlattığım gibi İstanbul’da işsizlik dönemi ve Bolvadin hapis hayatı... Sonra çocukları yanıma, İstanbul’a getirttim. Kayınpederim ayda 300 lira gönderiyordu, onunla geçiniyorduk. Üç çocuk vardı. Düşün, Kocamustafapaşa’daki evden Cağaloğlu’na yürüyerek gider gelirdim o sıralar...

İlk apartmanımızın adı ‘Unutman’ idi. Girişinde şu levha okunurdu:

“ Kaderde ne varsa o olur etme merak

Uyma kendi nefesine Hakkın emrine bak

Altından ağacın olsa zümrütten yaprak

Akıbet gözünü doyurur bir avuç toprak !”

Şule dergisini çıkarma düşüncem işte bu dönemde hayata geçmişti. Öteden beri içimde bir dergi çıkarma arzusu vardı ve bu ruhumda yaşayan yakıcı bir hayaldti. Gerçeğin ışığını daha dış dairelere ulaştırmak, duyurmak istiyordum...

Dergi ismi olarak ‘Zemzem’ diyordum hep... İnsanın son nefesinde Zemzem’e ihtiyacı var ya... Bir gün Atıf’tan bir mektup aldım. ‘Ağabey, Zemzem’i çok söyledin, biraz da Şûle’yi terennüm et’ diye, tekrar hatırlatıyordu bana. Derginin adı böyle konulmuş oldu... Fikrimi değiştirmem rahatlatmıştı beni. İnsan daha geniş açıyla bakmalıydı. Ama bunu biraz geç anlamıştım. Karanlıkta kalmış insanın da hiç olmazsa şuleye, bir anlık ışığa ihtiyacı vardı. Özetlenmiş, yansıtılmış bir ışık olacaktı bu.

Yaşadığım olayları da Şule’nin çıkması için kaderin planı olarak yorumlayıp hemen işe koyuldum. Sahafalarda bu konuda sürmüştü araştırmam. Özellikle anlamlı, duygu veren resimler aramıştım aylarca. Muhayyileyi çalıştırıp, uzaktaki hakikatleri bir dürbün gibi yakına getirip duyguya ulaşmak istiyordum.

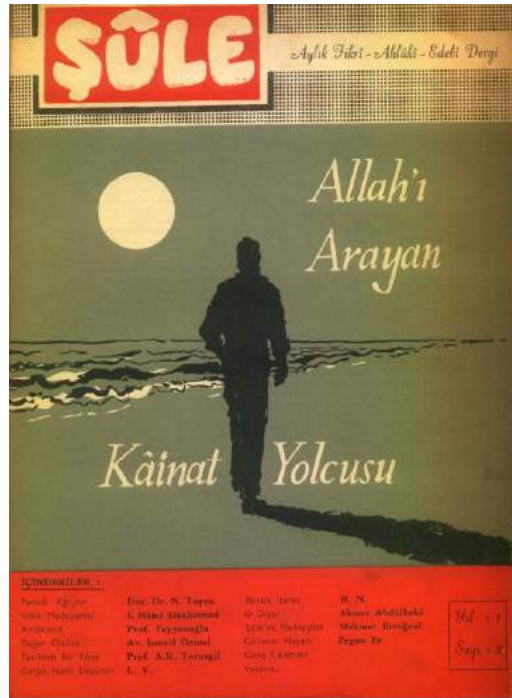
-Ama işsisiniz, hatta kayınpederinizin gönderdiği parayla geçiniyorsunuz; dergi için ayırdığınız bir sermayeniz mi vardı?

-inan tek kuruş sermayem yoktu. Aşk, coşku ve heyecan içindeydim sadece... Bunun dışında param ve hiç bir tecrübem yoktu... Ankara'da "Sözler" in basıldığı Doğu Matbaasından başka bir matbaa da görmüş değildim o güne kadar.

Bir gün telefon çaldı. "Ben, Arife Hanım teyze, Kemal bey" diye söze başladı, sonra "Hacca gidecektim" "Ama çıkaracağınız mecmua bence daha önemli" diye devam etti ve şöyle tamamladı, "3 bin lirayı bu iş için size veriyorum..." Sanki gaipten, Allah'ın her şeye kadir gücünden, hikmetinden geliyordu bu ses. Bir şey söyleyememiş, cevap olarak ona telefonda kesik hıçkırıklarımla ulaşabilmişti ancak.

Bursalı Arife Hanım teyze'nin (Allah rahmet eylesin) hac parasıyla, Nisan 1962 yılında çıkmaya başlamıştı Şûle... Şunu da belirtiyim; tekrar Ankara'ya, memuriyete döndükten sonra şükür bu para kendisine ödenmiş ve bu azize ve muhtereme insan, yine aynı parayla hakkını yerine getirmişti...

KARINCA GİBİ TEK BAŞIMA HAC YOLLARINA DÜŞMÜŞTÜM

Şûle Dergisi'nin 3. sayısının kapağı.

-Dergi çıkmaya başlayınca müspet-menfi nasıl tepkiler aldınız, zorluklar yaşadınız mı?

-Ömer kardeşim, bir karınca gibi tek başıma hac yollarına düşmüştüm; Şûle'nin ilk sayısının çıkmış olduğu gündü. Bir top dergiyi omuzlayıp Cağaloğlu'ndaki bayi kulübelere birer ikişer dağıtmaya çalıştığımı çok net hatırlıyorum. Yalnızdım, ama şu anda ruhumda sise bürünmüş bir kardeş daha vardı. "Şûle'nin fahri avukatı" diyorlardı ona. Yalnızdım evet, Kocamustafapaşa'daki evimi idare yeri olarak kullanıyordum. Sonradan Aydınlar Han'ında dar ve ancak elektrikle ışıklandırılabilen bir oda kiraladım. Bir masa, oturduğum sandalye, bir de taburem vardı. Karşımdaki oda Yağmur Yayıneviydi... Şûle'ye kimseler uğramazdı, nasılsın, ne yapıyorsun diye... Bir isim hariç, rahmetli Nurettin Topçu. Gelir tabureye oturur, hal hatır sorar, konuşurduk...

Onunla ilk defa Bekir Berk'in yazıhanesinde tanışmıştım. Derginin kapsamı ve çıkış esprisi hakkında kendisine bilgi verdim ve Şûle'nin, özellikle hakikatin uzağında kalan gençler için çıktığını, ışıktan yoksun kalplere ulaşma çarpınışı içinde olacağını anlattım. Kapak yazılarını mümkünse yazmasını rica ettim. İlgi gösterdi; böylece yazı konusunda kendisinden söz almış oldum. Ve O da 3. Sayıdan itibaren yazılarını yazmaya başlamıştı. Şunu da anlatmalıyım ki, Topçu, Üstadı Denizli'de ziyaret eden, onu takdir eden, seven

bir insandı... Ve nerede filizlenme istidadı olan bir hamle ve atılım görse koşar, yanında yer alırdı.

Şulenin kapaklarını hazırlayan, Ankara'da rahmetli Dr. Tahsin Tola'nın tanıştığı Hüseyin Mumcu'yu da burada saygıyla anmalıyım.

Bu dönemde ipek ruhlu Re'fet Kavukçu kardeşi, onun Erzincan'dan kalkıp, Şule'ye resim yardımında bulunabilmek için İstanbul'a gelişini hatırlamak gerekir. Fakülte'de okurken, Refet kardeşime de bir mektup göndererek Üstadı anlatmıştım.

Atıf'ın sevgili arkadaşı, dava kardeşi Av. Gültekin Sarıgül her zaman manevi desteği ve yazılarıyla yanımda oldu. Şimdi de sağ olsun arar sorar. Değerli İsmail Özmel de devamlı yazılarıyla ilgisini sürdürdü. Sevgili Ertuğrul Düzdağ da sürekli dergiye yazı yazdı. O da hiç unutulmaz, her zaman yanımdaydı.

İmkânım çok kısıtlı olmasına rağmen, Şule'ye kalite bakımından çok özen gösteriyordum. Çağaloğlu'nda en pahalı, ama sanatkâr Ermeni bir klişe yapımcısı vardı. Kapakları ona yaptırıyordum. Baskıda çok titizdim. Sayfalar bağlanırken zorluk çıkarıyordum. Rotatifin başında bekliyordum. Bu nedenle Şule'yi bir basan bir daha basmıyordum.

Ömer kardeş, Şule döneminde bir şey daha oldu; bir gün sahaflarda, Süleymaniye Camii'nde müezzinlik yapan Ziya ile karşılaştım. Cebinden kâğıda sarılmış bir şey çıkardı ve bana uzattı, "Bunu size eşim gönderdi" dedi. Merakla açtım, içinde altın bir bilezik. Ve ekledi "Şule için!" O anki halimi bir düşün Ömer; duygudan ne hale geldiğimi, asla kabul edemeyeceğimi söyleyişimi; yanından hızla uzaklaşırken de hıçkırıklara boğuluşumu; söyle, sana nasıl anlatabilirim? Aynı cami'de müezzinlik yapan ve her zaman bir gerçek dost olarak hatırladığım ve kendisine her zaman "Bilal-i Habeşi'm" olarak seslendiğim Ahmet Şahin' i de anmalıyım burada.

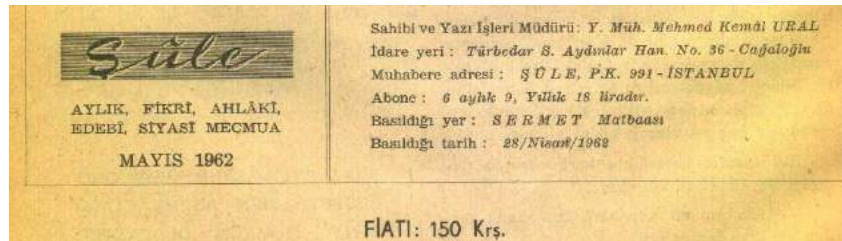
ŞÛLE SADECE 8 SAYI ÇIKABİLDİ

-Şûle ne kadar devam etti?

-Şûle sadece 8 sayı çıkabildi. "Biz komünist gençlere de veriyorduk Şûle'yi" demişti görüştüğümüz birkaç bayi. Ayrıca "Sevgili Şûle, ben bir hakikat arıyordum" diye başlayan mektuplar alıyordum. Hatta gelen bir mektup 8. sayının çıkış nedeni oldu. Mektup liseli bir genç kızdan geliyordu. İçinde canhıraş haykırımlar vardı. O yazıya uygun bir kapak aramak üzere Beyoğlu'nda İstiklal caddesinde Hachette kitap evine gittim ve orada çok pahalı, ciltli bir kitabı, içindeki 'ellerini çaresiz dua şeklinde açmış çocuk resmi' için satın aldım.

O zamanlar kritik bir dönemdi ve sevgili Peygamber'imizin (a.s.v.) "Harp hiledir" sözünden esinlenip, insanlar peşin yargıyla konuya yaklaşmasınlar diye, B.N ya da S.Okur diyerek muazzez Üstad'ın ismini hatırlatacak şekilde yazıyordum. Çünkü isim değil; ilaçlar, kanıtlar, bürhanlar önemliydi. Aksini savunmak ne anlama gelirdi? Yıllarca işkenceye, ezaya katlanarak kalplerde iman çiçeklerinin açmasını bekleyen Üstad Bediüzzaman'ın, davasına sadakatsizlik olmaz mıydı??

Ama kader aşılamadı ve "İnsan bilmediği şeyin düşmanıdır" gerçeğinin hep uzağında kalındı.

1962'de ancak 8 sayı çıkabilen Şûle Dergisinin Logosu

Vicdani kanaatim şudur ki, Şûle o kadar çıkmalıydı. Görevi o kadardı. Hem de yerine getirilecek başka hizmetler vardı... Şule belki de kendi sahasında örnek bir çığır açmıştı. Kader'in programında onun o kadar yeri vardı; şükretmeliydim yalnız. Hem bir tecrübe olmuştu. Şule'nin son sayısının arka kapağında sesleniş şöyleydi: YENİ DOĞUŞLARA HAZIRLANAN DÜNYADA HER SABAH BİR BAŞKA ŞULE PARLAYACAK! Nitekim öyle oldu. Şule'den sonra gerçeği terennüm eden nice dergiler birbiri ardına doğdu. Hakikat ister Şule'den ister başka isimde bir dergiden yansısın, ne fark eder? Öyle değil mi, o güzel sözü benim dilim söylemiş ya da senin dilin Ömer'im?

-Şûle ile ilgili mahkemeniz oldu mu hiç?

-Hayır olmadı. Siyasetin çok uzağındaydı, niçin olsaydı ki!

1963 de tekrar memuriyete dönmek zorundaydım. Çok hazindir... Kimse işe almıyordu, almak istemiyordu beni. Ve sekiz yıl hizmet ettiğim müessesem, aldığım mahkûmiyet kararını zikretmeden -af çıkmasına rağmen-, hizmetimi gösteren belgeyi bir türlü vermiyordu. Bu sekiz yılı yok farzedip yeni mezun olarak işe girdim sonunda. Fakat birkaç yıl sonra kader, altın kalpli Recai Kutan'ın eliyle düzeltti yanlışlığı.

İHLÂS... EN BÜYÜK KARŞI KONULMAZ GÜÇ...

- Şahide annelerle Bayram Yüksel ağabeyin soyadları aynı, bir akrabalık var mı?

- Hayır, hiçbir akrabalık yok. Bayram, Bolvadin-Çoğu (şimdiki ismi Kemer kaya) köyündendir. Üstad ile aramızda elçiydi o... Çok iyi görüşürdük...

Ömerciğim, bak Bayram dedin de, bir gün kayınvalidem Şahide anneyle 'Çoğu' köyüne gittik ve Bayram Yüksel'in annesini ziyaret ettik... O, sade köy evinde tavanda asılı olan soğanlara dakikalarca bakmaktan gözlerimi ayıramadım... Baktım ve baktıkça ağladım... Kaderin, Çoğu köyünde Bayram'ı seçişini, gelip onu köyde buluşunu, hizmete verişini, bu seçişte dengeyi ve ahengi, sonra da, başka türlü daha etkin olamaz mıydı diye, derin düşüncelere daldım, ama hemen yanlışımı kavradım. Vehim ve endişeleri tahrik etmeden hizmetin yapılması, gizlilik perdesi ve mahviyetkâr bir görünüm altında, rotatifsiz, elden ele, mum ışıkları altında nurların yazılarak, derinden, yavaş yavaş, şaşaasız yayılması lazımdı... Vaktin dolmasını, mevsimin ve meyvenin olgunlaşmasını zihinlerin hazırlanmasını, bu hikmeti gözetip gerçekleştirecekti zaman...

Hayal şu anda nasıl Medine'ye gitmez, sonra da küçük dersanelerde yetişen birbirinden habersiz grupların Hz. Peygamber'i (a.s.v) karşılamasını seyretmeye çıkmaz ve oradan bugüne dönüp Amerika'lara, Avrupa'lara, Asya'lara uzanıp gerçeğin nurlarını yansıtan toplantılara, sempozyumlara, konferanslara bakıp şükür secdesi yapmaz... Sözün özü metotta, ihlâsta ve içtenliktedir. Yani en büyük karşı konulmaz güçte...

MEDRESET-ÜZ-ZEHRA DOĞUDA AÇILSAYDI BUGÜNKÜ KAOS YAŞANMAZDI.

-Başka söylemek istedikleriniz var mı?

-Var Ömer kardeşim.

Ben gerçi sana Bediüzzaman anlatılamaz dedim ama O, anlaşılacak zorunda. Üstad, otomobilde Bayram Yüksel'in kucağında Urfa'ya ölmek için giderken "Anlaşılamadım" ya da "Beni anlamadılar" demiş. Aslında, gereğince biz anlamadık onu. "Ben kendimi beğenmiyorum, beni beğenenleri de beğenmiyorum" demesinin mutlaka bir anlamı olmalıydı. Hem "hazım olmayan ilim telkin edilmemeli" diye, daha nice gerçekleri hatırlatmıştı. Ayrıca, "Ben başkaları için kitap yazmamışım, kendim için yazmışım" demesi de büyük, lâtif, ince bir dersti bize.

Sonra siyasiler ve diğerleri anlamamışlardı onu... Sadece ve hemen şunu söylemeliyiz; onun hayalini kurduğu, Medreset-üz-Zehra doğuda açılsaydı, bugünkü hercümerç ve kaos yaşanmazdı.

Üstad, zaaflarıyla insanın çaresiz durumunu dikkate alarak, zamanın nabzını doktor gibi tutarak, "Farzları kılın" derdi.

Kim kuşku duyabilir? Nurların lâhutî üslubu ne kadar değerlidir! Ama bu bizim ruh iklimimizde ve yaşantımızda yaşar.

Üstad'ın "Benim vazifem bitti, bundan sonrasını, zamanın anlayışına uygun açıklamaları sizler yapacaksınız" mealinde sözlerini içeren bir mektubunu Mehmet Emin Birinci getirmişti bir gün bana. Fakat ne acı ki, vahiyle inen Kur'ân bile İngilizceye ve diğer dillere tercüme edilirken sürüyordu gerçeği inciten iddialar. Manen öksüz bırakılmış, sokağa, başıboşluğa, hiçliğe terk edilen bir neslin ne farkı vardı bir yabancından? Gözler görmüyordu bu dehşetli inançsızlık selini. Zaman azdı ve bitiyordu hayat. Gerçeği sevdirmek ve benimsetmek önemli olan; kelime öğretisi ısrarından vazgeçip, haykırmak gerekliydi:

DUR GİTME GEMİCİ! BURASI İNANÇSIZLIK VADİSİ!

Kemal Ural, hatıralarımı ilk defa sana anlattım dediği Ömer Özcan ile kendi evinde

Dur gitme gemici! Burası inançsızlık vadisi! Hangi iş "İnsan" ı kurtarmaktan daha önemli olabilir? Çok şey var bu konularda anlatılacak çok şey. Sevmeli, yanısta ısrarla can çekişen insana acımalı. Ve sonra sadece düşünmeli, Hz. Peygamber (a.s.v) niçin, kimin için gelmişti?

"Beğendiğin şeyde ifrat etme" sözüyle bakışı dengeye çağırıyordu Üstad ve buna "Hayır, bazen şerre vasıta olur" sözünü ekliyordu. Şunu da söylüyordu, "Nura her taifeden insanın ihtiyacı ve susuzluğu var."

Bediüzzaman! O, sabır ve ümidiyle tohumunda saklanan bir çınar ağacıydı. O, farklı bir mesafeden, pencerelerden bakmayı öneriyordu bize. "Bir yangın var, çocuğum içinde yanıyor!"dan başka bir şey düşünmüyordu.

O, kaderin kendisini "acz ve fakr" libası ve buğulu bakışları içinde gizlediği, koruduğu bu garip ve esrarengiz insan, bir rüya, bir efsane hayatı geride bırakarak, Kur'ân'dan devşirdiği inanç tohumlarını bahtsız bir asrın sineline saçarak bu dünyadan ayrıldı.

Bakın hâlâ asrın başında durmuş sesleniyor:

"Ey Müslüman! Aldanma! Başını indirme! Paslanmış bîhemta bir elmas, daima mücella cama müreccahtır."

Ey Bediüzzaman, ey Sahibüzzaman, ey Fahrüddeveran, ey Fatinülasır ve ey felaket-helaket asrının adamı!

Seni çok özledik !!!

-Kemal Ural ağabey, buluşmamız zor başladı ama iyi bitti. Hatıralarınız tarihin bir dönemine ışık tutmuş oldu. İbretlerle dolu mesajlar verdiniz, size çok teşekkür ediyorum.

-Ömer Özcan, 50 yıla yakın bir zamandan sonra kalbim sana açıldı. Kabre sorumlu olarak giderken, bana bir fırsat verdin, Allah'ın rızası seni kucaklasın diyor, sana defalarca teşekkür ediyorum. Başarılı, feyizli hizmetler diliyorum... Ömer, şunu da söylemek istiyorum, güneş doğdu doğacak!

(1924 – 2012)

MEHMET ÖZSEVİM

Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin "Tarihçe-i Hayat" kitabında, 1957'de Isparta Tugay Camiinin temel atma merasimi sırasında çekilen iki adet fotoğraf vardır. Fotoğraflarda Caminin temelini atan Bediüzzaman Hazretleri de görülmektedir. İşte bu fotoğrafları çeken kişi Mehmet Özsevimdir. Şimdi hayattadır ve Isparta'da ikamet etmektedir. Prof Dr. Ömer Rıza Akgün'ün komşusudur. Bizim tanışmamıza da Ömer Rıza Bey vesile olmuştur.

Bu temel atma merasiminin haberi bir gün sonra Antalya İleri Gazetesinde de çıkmış ve gazetenin bu haberi, Risale-i Nur'un içine, Emirdağ Lâhikasına da girmiştir. Şöyle ki:

"[İleri Gazetesi'nin 13 Nisan 1957 tarihli nüshasından alınmıştır:]

"Üstad Bediüzzaman'ın uğurlu elleriyle yeni bir câmiin temeli atıldı.

"Üstad Bediüzzaman Said Nursî "3. Eğitim Tümeni" câmiine harç koydu. (Isparta hususî muhabirimiz bildiriyor.)

"Isparta'nın geçen yıllarda teşekkül etmiş bulunan Üçüncü Eğitim Tümeni için yaptırılmasına karar verilen câmiin temeli, tertib edilen muazzam bir merasimle atılmış ve bu törene Isparta'da bulunan Risale-i Nur müellifi Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri de davet olunmuşlardır. Büyük bir alâka ile karşılanan Üstad, törenden sonra uğurlu elleriyle temele ilk harcı koymuşlar ve dualarda bulunmuşlardır." (Emirdağ Lâhikası II - 214)

Isparta'da bilinen adıyla "Foto Rekor Amca" yani Mehmet Özsevim o gün kaç poz fotoğraf çektiğini hatırlayamıyor; kendisinden arşivini taramasını önemle rica ettim ki, belki başka pozlar çıkabilirdi; fakat şu ana kadar yeni bir kare bulamadı; Mehmet amca aramaya devam edeceğine söz verdi. Şu anda bu temel atma merasimiyle alakalı elimizde üç poz fotoğraf mevcut...

1957 senesinde Bediüzzaman hazretlerinin fotoğrafını çeken Mehmet Özsevim dükkânının önünde

Mehmet Özsevim Anlatıyor:

Malatya'nın Kemaliye kazasında 1924 yılında doğmuşum. İlkokuldan sonra İstanbul'a gittim ve orada meslek lisesinin torna-tesviye bölümünü bitirdim. Fabrika ustasıyım ama bu meyanda fotoğrafçılığa da heves ettim, orda fotoğrafçılık kursuna da gittim. 1952 senesinde Isparta'ya geldim. O sırada Isparta'da hiç fotoğrafçı yoktu. Isparta'nın ilk fotoğrafçısı benim. Dükkânımın adı "Foto Rekor"dur, herkes bilir. O zamandan beri devam ediyoruz...

Bediüzzaman'ı Cuma günleri hep görüyordum. Ulu Camiye yeşil bir taksiyle gelirdi. Aynı safta beraber namaz kılardık. O çıkarken bizler, halk, kapının önünde iki yana dizilirdik. Bediüzzaman taksiye biner giderdi.

O tarihlerde ben askeriye'nin, kıladakilerin fotoğraflarını da çekiyordum, paşa ile de aram iyiydi. 1957 senelerinde Tugay Cami temel atma merasimi oldu... Beni askeriyeden davet ettiler. Orada Bediüzzaman'ın halkla beraber fotoğrafını çektim. Bu fotoğraflar gazetelerde hala çıkıyor. Birkaç poz çekmiştim. Sonra o fotoğrafları çok çoğalttılar, dağıttılar.

Fotoğrafı çekerken Bediüzzaman bana çek veya çekme diye hiçbir şey dememiştir. Müdahalesi olmamıştır. Bir konuşmam da olmadı kendisiyle. Halkın içinde dururken elinde sanki bir kılıç tutmuş gibi bir şey görünür, karşıdan baktığın zaman öyle zannedilir. Aslında kılıç yok tabi...

Kullandığım makine, o zamanlarda hani fuarlarda falan "şipşak foto" diye çekerler ya, işte öyle bir makineydi. Elde taşınan, profesyonel normal bir film makinesiydi; öyle ayaklı körüklü bir şey değildi. Elimden o kadar çok makine şimdi geçti ki şimdi markasını hatırlayamıyorum.

O gün kaç poz çektiğimi de hatırlayamıyorum. O senenin filmlerini bulabilirsem inşallah sana veririm. Bende defter vardı, kime ne zaman ne çektiysem o deftere yazardım, çocukluktan beri düzenli çalışırdım.

Ben bugünlerde Bediüzzaman'ın hayatını okuyorum. Radyolardan da sözlerini, tavsiyelerini dinliyorum.

Barla'daki Çınar ağacının, Mescidinin, Cennet Bahçesi'nin de eskiden fotoğraflarını çekmiştim. Bunlar Bediüzzaman'ın vefatından sonra oldu tabi. Kabrinin Isparta Büyük Mezarlıkta olduğunu biliyordum, ama oradan almışlar onu...

Isparta Tugay Camiinin 12 Nisan 1957 tarihinde temel atma merasimini gösteren fotoğrafın tamamı.

Tarihçe-i Hayatta, Üstad Hazretlerinin solunda bulunan Zübeyir ağabeyden itibaren, fotoğrafın sol kısmı tamamen kesilerek basılmıştır.

Ömer Özcan Mehmet Özsevimle röportajını yaparken

(1925 – 2010)

MUSTAFA İNAMLIK

1925 Tavas doğumlu Mustafa İnamlık, 1943 senesinde Denizli Hapishanesi'nde Bediüzzaman Said Nursi ve talebeleriyle beraber hapis yatmıştır. Başka bir suçtan içeri alınan Mustafa İnamlık, kaderin tebessümüyle, uzun ömrünün altı ay gibi kısa bir dönemini, "Asrın Bedisi" ile aynı çatı altında geçirmiştir. Her şeyi hapishanede fark eden Mustafa İnamlık, orada nur talebelerinden çok şeyler öğrenir ve manen çok istifade eder onlardan. Buna karşılık bu masum ve mazlum insanlara kol kanat gerer, rahat etmeleri için sahip çıkar onlara. Gerektiğinde, zulüm etmek isteyen gardiyanlara karşı efelik de yapar...

O zaman tam farkında mıydı veya sonradan bunun kıymetini bilip de değerlendirebildi mi, bilmiyoruz; ama şimdi Nur hizmetlerinin içinde olmadığı belli. Kendisiyle konuşunca, aradan 66 sene geçmesine rağmen hâlâ o kutbun manyetik alanı içinde kaldığı anlaşıyor. Hatta bir ara, "Bunlar bizim için girmişler hapishaneye, kıymetini bilemedik" dedi. "İnşallah Ahirette bizi yalnız bırakmazlar" diye de ekledi. Geç de olsa bu nimeti değerlendirmek istiyordu.

1970 yıllarında Ankara'da talebeyken çok yakından tanıdığım Re'fet Barutçu Ağabey'den çok istifade etmiştim. Bana Kur'an ve Risale-i Nur dersleri vermişti. Gariptir ki Mustafa İnamlık da Kur'an'ı ve Risale-i Nur'u hapishanede Re'fet Ağabey'den talim etmiş. Bunu kendisine söyleyince, o da benim gibi çok hayret etti; "Meğer ikimizin de hocası olmuş" dedi.¹

Mustafa İnamlık, Bediüzzaman Hazretlerinin Denizli hapis hayatının, muhtemelen yaşayan son şahitlerinden birisidir... Bize anlattığı hatıralarında Bediüzzaman ve talebelerinin Denizli Hapishanesi'ndeki hayatlarına dair ilginç ipuçları gördük.

Şimdi astım hastalığından muzdarip olan Mustafa Ağabey, dua istiyor. Allah kendisine acil şifalar versin, âmin...

Mustafa İnamlık'ı bize tanıtan, şimdi Nazilli'de oturan Tavashlı Süleyman Harmandalıoğlu'na çok teşekkür ediyorum.

Mustafa İnamlık anlatıyor:

Denizli'nin Tavas ilçesinin Keçeliler köyünde, 1925 yılında dünyaya gelmişim. Zamanında köyden Tavas'a gelip bir benzinlik açtım, köyde tarlalarım da var. Şimdi yaşlanınca bu işleri çocuklarım yürütüyor.

Bediüzzaman'la 1943 senesinde Denizli Hapishanesi'nde beraber kaldık. Ben hapishaneye başka sebepten dolayı, onlardan önce girmiştim. Biz Denizli Hapishanesi'neyken "Cumhuriyeti yıkacaklarmış" diye bunları getirdiler. Cumhuriyeti yıkacaklarmış diye haber gelince, baştan bizde bir infial meydana geldi. Elli-altmış kadarlardı. Belki daha da fazla... Ben hapishanede bir buçuk sene yattım. Hocalar altı ay kadar kaldılar ve yine benden önce çıktılar.

KU'RAN OKUMASINI HAPİSTE ÖĞRENDİM

Baktık ki yeni gelenlerin hepsi de beş vakit namazında, niyazında, duasında, hoca insanlar... Biz bu hocalarla hemen arkadaş, ahbap ve dost olduk. İslamiyet'i orada, onlardan öğrendim ben. Kur'an-ı Kerim okumasını da orada onlardan öğrendim. Hatta Kur'an'ı hatim ettim orada. Bir önyüzbaşı vardı benim hocam Re'fet Bey (Barutçu), Bediüzzaman'ın yakın talebesiydi. O benimle çok ilgileniyordu.

¹ Re'fet Ağabey'le alakalı ilginç hatıralarım *Ağabeyler Anlatıyor-1* kitabımızdadır. Bkz. s. 112.

Arkadaşlara ve bana namaz ve niyazı o öğretti. Re'fet bey çok iyi bir insandı, çok muhterem bir adamdı. Hiç ayrılmazdık. Kur'an'ı da o yüzbaşı öğretti bana.

Hüsrev Bey (Altınbaşak) vardı. O, Bediüzzaman'dan sonra ikinci adamdı. Bize namazı o kıldırırdı. Ali Hafız vardı (İslamköylü Hafız Ali Ergün). Sonra Tâhir Efendi vardı Atabey'den (Tâhiri Mutlu).

Ali Hafız çok zayıftı. Hapiste hastalandı, hastaneye götürdüler, orada vefat etti. Ali Hafız hep yanımdaydı. Üç dört ay içinde öldü o. Hapishanede üç koğuş vardı. Hüsrev Bey, Ali Hafız, Atabeyli Tâhir Bey, Re'fet Bey bizim bölümdeydi. Bir de İstanbullu Gönenli Hafız Mehmet Hoca vardı. Gönenli Hafız Mehmet ayrı yerdeydi. Ona mevlit okuttum ben kendi koğuşumda. Gönenli Mehmet Efendi besmele çekip de Kur'an okumaya başlayınca ağlamayacak insanın yüreği taş olması lazımdı. "Bu memlekette Kur'an-ı Kerim kaybolsa üstünü, esresi ile beraber aynısını yerine koyarım" derdi. Öyle bir adamdı o! "Kur'an okumayı parayla satamazsın, Mükâfatı Allah'tan bekleyeceksin" derdi bize. Onu biz çağırdık, mevlit okutmuşuk koğuşumuzda. Onlarla çok samimi arkadaş olmuştuk biz... Bir de İstanbul'dan Şemseddin Yeşil Hoca vardı. O çok yakışıklı, kibar, efendi bir adamdı. Bizlere fazla konuşuvermezdi. Mehmet Hafız ise çok yakın olur; bizimle arkadaş, kardeş gibi konuşurdu. Bunların hepsi de büyük insanlardı, hepsi ulemaydı yani. Hocalar hapishaneye giriverince namaz kılmayan kalmadı ama kılmayan hiç yoktu.

Gardiyanlar namazlarımıza bazen mani olmak isterler, hocalara eziyet etmek, horlamak isterlerdi. Abdest alıyorlar diye uzun değneklerle dürterlerdi hocaları. Ben bunlara mani olurudum. Ben kızar, bağırır, korkuturdum onları. Benden çekinirler, bir daha yapmazlardı. Hocaları orada rahat ettirmiştim.

Çok hizmet ettim, Allah kabul etsin. Gecenin yarısında kalkar hocalara hizmet ederdim. Gece beni kaldırır "Şu zarfı gardiyanlara ver" derlerdi.

Hocalar az uyurlar sabaha kadar ibadet ederlerdi. Ben onlara göre çok gençtim, 18 yaşındaydım oradayken.

BİZİM İÇİN HAPSE GİRMİŞLERDİ

Bediüzzaman yalnız olarak, münferit kalırdı; yanına kimseyi vermezlerdi. Bediüzzaman'la görüşmek istesek, imkânı yok, bırakmazlardı. Biz kaçamak olarak kapıda görüşürdük. Teneffüse çıktığım zaman pencereden, kapıdan benimle konuşurdu. Bediüzzaman "Yâ Bâkî ente'l-Bâkî" kelimini çok söylerdi, bunu iyi hatırlıyorum. Bana "Karındaşım Mustafa" diye hitap ederdi. Zaten herkese karındaşım derdi. Herhangi bir yere çıktığımda benimle kapıda konuşurdu. Her gün traş olurdu. Saçları kulağının yumuşığına kadar uzundu. Sakalı yoktu, bıyıkları vardı. Siyaset sevmezdi. "Siyasetten, şeytandan kaçır gibi kaçın" derdi. Gösterişi hiç sevmeyen bir insandı. Çalım satan mağrur insanları sevmezdi.

Ben Re'fet Bey vasıtasıyla yazıları yazardım, yazım ince ve güzeldi. Bediüzzaman alfabeyi sonradan öğrendiği için, kocaman kocaman yazar, bir sayfalık yere iki satırlık yazı yazardı. Ben yazıları temize çekerdim. Benim yazdığım yazıları İstanbul'a gönderir kitap haline getirtirdi. Yazılan yazıları gardiyanlarla gönderirdi.

Bediüzzaman hiçbir zaman hurafeciliğe inanmayan bir insandı. Muskacılık, üfürükçülüğe çok karşıydı. "Allah'ın hiçbir kelamı insanlara gazez olarak yaratılmamıştır" derdi. "Allah'ın kelamı yeryüzüne insanlara gazez için inmemiştir. Bilicilik Allah'a mahsustur, Allah'tan başka hiç kimseye mahsus değildir" derdi.

Denizli hapsinde herkes birbiriyle çok samimiydi. Orada herkes ıslah oldu yani. Daha önce kavga dövüş edenler ıslah oldu. Onlar gelince böyle şeyler birden kalktı. Hepimiz namazlı niyazlı olduk.

Bediüzzaman'ın suçu neydi; imana Kur'ana hizmetti. Ona mektup yazanı da tutup getirmişler. Demek ki bunlar bizim için gelmişlerdi.

O günlerin kıymetini bilemedik. Ama ölmeden önce Bediüzzaman'la ilgili hatıralarımı yazıp çocuklarıma da bırakacağım inşaallah.

(1925 – 2010)

MUSTAFA İNAMLIK

1925 Tavas doğumlu Mustafa İnamlık, 1943 senesinde Denizli Hapishanesi'nde Bediüzzaman Said Nursi ve talebeleriyle beraber hapis yatmıştır. Başka bir suçtan içeri alınan Mustafa İnamlık, kaderin tebessümüyle, uzun ömrünün altı ay gibi kısa bir dönemini, "Asrın Bedisi" ile aynı çatı altında geçirmiştir. Her şeyi hapishanede fark eden Mustafa İnamlık, orada nur talebelerinden çok şeyler öğrenir ve manen çok istifade eder onlardan. Buna karşılık bu masum ve mazlum insanlara kol kanat gerer, rahat etmeleri için sahip çıkar onlara. Gerektiğinde, zulüm etmek isteyen gardiyanlara karşı efelik de yapar...

O zaman tam farkında mıydı veya sonradan bunun kıymetini bilip de değerlendirebildi mi, bilmiyoruz; ama şimdi Nur hizmetlerinin içinde olmadığı belli. Kendisiyle konuşunca, aradan 66 sene geçmesine rağmen hâlâ o kutbun manyetik alanı içinde kaldığı anlaşıyor. Hatta bir ara, "Bunlar bizim için girmişler hapishaneye, kıymetini bilemedik" dedi. "İnşaallah Ahirette bizi yalnız bırakmazlar" diye de ekledi. Geç de olsa bu nimeti değerlendirmek istiyordu.

1970 yıllarında Ankara'da talebeyken çok yakından tanıdığım Re'fet Barutçu Ağabey'den çok istifade etmiştim. Bana Kur'an ve Risale-i Nur dersleri vermişti. Gariptir ki Mustafa İnamlık da Kur'an'ı ve Risale-i Nur'u hapishanede Re'fet Ağabey'den talim etmiş. Bunu kendisine söyleyince, o da benim gibi çok hayret etti; "Meğer ikimizin de hocası olmuş" dedi.¹

Mustafa İnamlık, Bediüzzaman Hazretlerinin Denizli hapis hayatının, muhtemelen yaşayan son şahitlerinden birisidir... Bize anlattığı hatıralarında Bediüzzaman ve talebelerinin Denizli Hapishanesi'ndeki hayatlarına dair ilginç ipuçları gördük.

Şimdi astım hastalığından muzdarip olan Mustafa Ağabey, dua istiyor. Allah kendisine acil şifalar versin, amin...

Mustafa İnamlık'ı bize tanıtan, şimdi Nazilli'de oturan Tavashlı Süleyman Harmandalıoğlu'na çok teşekkür ediyorum.

Mustafa İnamlık anlatıyor:

Denizli'nin Tavas ilçesinin Keçeliler köyünde, 1925 yılında dünyaya gelmişim. Zamanında köyden Tavas'a gelip bir benzinlik açtım, köyde tarlalarım da var. Şimdi yaşlanınca bu işleri çocuklarım yürütüyor.

Bediüzzaman'la 1943 senesinde Denizli Hapishanesi'nde beraber kaldık. Ben hapishaneye başka sebepten dolayı, onlardan önce girmiştim. Biz Denizli Hapishanesi'neyken "Cumhuriyeti yıkacaklarmış" diye bunları getirdiler. Cumhuriyeti yıkacaklarmış diye haber gelince, baştan bizde bir infial meydana geldi. Elli-altmış kadarlardı. Belki daha da fazla... Ben hapishanede bir buçuk sene yattım. Hocalar altı ay kadar kaldılar ve yine benden önce çıktılar.

KU'RAN OKUMASINI HAPİSTE ÖĞRENDİM

Baktık ki yeni gelenlerin hepsi de beş vakit namazında, niyazında, duasında, hoca insanlar... Biz bu hocalarla hemen arkadaş, ahabap ve dost olduk. İslamiyet'i orada, onlardan öğrendim ben. Kur'an-ı Kerim okumasını da orada onlardan öğrendim. Hatta Kur'an'ı hatim ettim orada. Bir önyüzbaşı vardı

¹ Re'fet Ağabey'le alakalı ilginç hatıralarım *Ağabeyler Anlatıyor-1* kitabımızdadır. Bkz. s. 112.

benim hocam Re'fet Bey (Barutçu), Bediüzzaman'ın yakın talebesiydi. O benimle çok ilgileniyordu. Arkadaşlara ve bana namaz ve niyazi o öğretti. Re'fet bey çok iyi bir insandı, çok muhterem bir adamdı. Hiç ayrılmazdık. Kur'an'ı da o yüzbaşı öğretti bana.

Hüsrev Bey (Altınbaşak) vardı. O, Bediüzzaman'dan sonra ikinci adamdı. Bize namazı o kıldırırdı. Ali Hafız vardı (İslamköylü Hafız Ali Ergün). Sonra Tâhir Efendi vardı Atabey'den (Tâhirî Mutlu).

Ali Hafız çok zayıftı. Hapiste hastalandı, hastaneye götürdüler, orada vefat etti. Ali Hafız hep yanımdaydı. Üç dört ay içinde öldü o. Hapishanede üç koğuş vardı. Hüsrev Bey, Ali Hafız, Atabeyli Tâhir Bey, Re'fet Bey bizim bölümdeydi. Bir de İstanbullu Gönenli Hafız Mehmet Hoca vardı. Gönenli Hafız Mehmet ayrı yerdeydi. Ona mevlit okuttum ben kendi koğuşumda. Gönenli Mehmet Efendi besmele çekip de Kur'an okumaya başlayınca ağlamayacak insanın yüreği taş olması lazımdı. "Bu memlekette Kur'an-ı Kerim kaybolursa üstünü, esresi ile beraber aynısını yerine koyarım" derdi. Öyle bir adamdı o! "Kur'an okumayı parayla satamazsın, Mükâfatı Allah'tan bekleyeceksin" derdi bize. Onu biz çağırdık, mevlit okutmuşuk koğuşumuzda. Onlarla çok samimi arkadaş olmuştuk biz... Bir de İstanbul'dan Şemseddin Yeşil Hoca vardı. O çok yakışıklı, kibar, efendi bir adamdı. Bizlere fazla konuşuvermezdi. Mehmet Hafız ise çok yakın olur; bizimle arkadaş, kardeş gibi konuşurdu. Bunların hepsi de büyük insanlardı, hepsi ulemaydı yani. Hocalar hapishaneye giriverince namaz kılmayan kalmadı ama kılmayan hiç yoktu.

Gardiyanlar namazlarımıza bazen mani olmak isterler, hocalara eziyet etmek, horlamak isterlerdi. Abdest alıyorlar diye uzun değneklerle dürterlerdi hocaları. Ben bunlara mani olurudum. Ben kızar, bağırır, korkuturdum onları. Benden çekinirler, bir daha yapmazlardı. Hocaları orada rahat ettirmiştim.

Çok hizmet ettim, Allah kabul etsin. Gecenin yarısında kalkar hocalara hizmet ederdim. Gece beni kaldırır "Şu zarfı gardiyanlara ver" derlerdi.

Hocalar az uyurlar sabaha kadar ibadet ederlerdi. Ben onlara göre çok gençtim, 18 yaşındaydım oradayken.

BİZİM İÇİN HAPSE GİRMİŞLERDİ

Bediüzzaman yalnız olarak, münferit kalırdı; yanına kimseyi vermezlerdi. Bediüzzaman'la görüşmek istesek, imkânı yok, bırakmazlardı. Biz kaçamak olarak kapıda görüşürdük. Teneffüse çıktığımız zaman pencereden, kapıdan benimle konuşurdu. Bediüzzaman "Yâ Bâkî ente'l-Bâkî" kelamını çok söylerdi, bunu iyi hatırlıyorum. Bana "Karındaşım Mustafa" diye hitap ederdi. Zaten herkese kardaşım derdi. Herhangi bir yere çıktığımda benimle kapıda konuşurdu. Her gün traş olurdu. Saçları kulağının yumuşağına kadar uzundu. Sakalı yoktu, bıyıkları vardı. Siyaset sevmezdi. "Siyasetten, şeytandan kaçır gibi kaçın" derdi. Gösterişi hiç sevmeyen bir insandı. Çalım satan mağrur insanları sevmezdi.

Ben Re'fet Bey vasıtasıyla yazıları yazardım, yazım ince ve güzeldi. Bediüzzaman alfabeyi sonradan öğrendiği için, kocaman kocaman yazar, bir sayfalık yere iki satırlık yazı yazardı. Ben yazıları temize çekerdim. Benim yazdığım yazıları İstanbul'a gönderir kitap haline getirtirdi. Yazılan yazıları gardiyanlarla gönderirdi.

Bediüzzaman hiçbir zaman hurafeciliğe inanmayan bir insandı. Muskacılık, üfürükçülüğe çok karşıydı. "Allah'ın hiçbir kelamı insanlara gazez olarak yaratılmamıştır" derdi. "Allah'ın kelamı yeryüzüne insanlara gazez için inmemiştir. Bilicilik Allah'a mahsustur, Allah'tan başka hiç kimseye mahsus değildir" derdi.

Denizli hapsinde herkes birbiriyle çok samimiydi. Orada herkes ıslah oldu yani. Daha önce kavga dövüş edenler ıslah oldu. Onlar gelince böyle şeyler birden kalktı. Hepimiz namazlı niyazlı olduk.

Bediüzzaman'ın suçu neydi; imana Kur'ana hizmetti. Ona mektup yazanı da tutup getirmişler. Demek ki bunlar bizim için gelmişlerdi.

O günlerin kıymetini bilemedik. Ama ölmeden önce Bediüzzaman'la ilgili hatıralarımı yazıp çocuklarıma da bırakacağım inşaallah.

(1927 -)

MUSTAFA KÖKLÜKAYA

1927 Isparta doğumlu olan Mustafa Köklükaya'nın, doğduğu ve yaşadığı Isparta şehrinin dışında az tanındığını zannediyorum. Fakat kendisi Nur hizmetleri içinde tarihi bir şahsiyettir. Hatıralarının tamamı okununca bu anlaşılacak... Kendisinde Üstadın şeceresi, teybi, sesi, Hüsrev ağabeyin tevafuklu el yazması risalelerin orijinal formlarının bulunduğunu duymuştuk. Bunların yanında Hz. Üstad'ın Tevafuklu Kur'anın tab edilmesi için bıraktığı sermaye -196 altın- ile Hüsrev ağabeyin yazdığı son Tevafuklu Kur'anın muhafaza edildiğini de biliyorduk. Görüşmemizde bunların teyidini kendisinden aldık. Mustafa Köklükaya ile Isparta'da kendi evinde görüştük. Uzun bir sohbetimiz oldu ve müsaadesiyle kamera çekimlerinde bulunmak nasip oldu elhamdülillah. Hamdediyorum, çünkü bunun bir sebebi var. Şöyle ki:

Beni Isparta'daki evine götüren Savlı Hasan Kurt (89) ağabeyime binlerce teşekkür ediyorum. Mustafa ağabey, yalnız gitsem muhtemelen beni kabul etmezdi. Çünkü elinde bulunduğu emanetlerle ilgili çok hassasiyetleri var. Onları, bırak göstermek, konuşmak bile istemiyor. Ama asırlık arkadaşı Hasan Kurt'u kapısında görünce kıramadı doğrusu... Biraz tereddütle de olsa bizi içeri aldı... Daha evvel Hasan ağabeye bir kere teypteki ses kaydını dinletmiş, ama hepsi o kadar... Biz ise emanetleri göremedik... Fakat sorularımızla Mustafa ağabeyi epeyce konuşturup tarihî hatıralarını kaydettik. Bizden önce, yakın bir zamanda Ankara'dan Said Özdemir ağabey de geliyor evine; çok rica ettiği halde, ona da katiyen bir şey göstermiyor. Hatta ikinci kere bir randevu daha istiyor, bir bahaneyle görüşmüyor... Bence çok basit sebepler söylüyor ama kendine göre kat'i doğruları var Mustafa ağabeyin... Aşağıdaki metne bırakıyorum...

Üstad Bediüzzaman Hazretlerini, taksisinde üç kere yolcu olarak taşıyan Mustafa Köklükaya, 'Yazıcı' ağabeylerden... Hüsrev ağabeyin bilhassa ahir ömründe yakını olmuş... Zaten bahsettiği emanetler de Hüsrev ağabeyden intikal etmiş kendisine. Ses, mizaç ve görünüş itibarıyla Celâî tecelliyata mazhar olan Mustafa ağabey, hizmet münasebetlerinde çok mülayim. Üstad Hazretlerinin son dönemlerinde hizmetinde bulunan bütün ağabeylere karşı çok muhabbeti var ve onları çok takdir ediyor. "Ben sizi okuyucu olarak kabul ediyorum" dedi bana. Bir serzenişte daha bulundu: "Ben okuyucuların arasına gitsem belli çevrelerden taciz görüyorum. Bu sebeple şimdi hiçbir tarafa gidemiyorum" dedi.

Mustafa Köklükaya, Hüsrev ağabey için, bizim pek alışık olmadığımız şekilde; "Hüsrev Bey" veya seyrek de olsa "Hüsrev Üstad" şeklinde hitabette bulunuyor. Bu sebeple onun "Üstadın ses kaydı" dediği emanet, zaman zaman "Üstad" diye hitap ettiği Hüsrev Ağabeye ait de olabilir. Zira Hüsrev Ağabey sağlığında, 10. Söz Haşır bahsini teybe okuyarak kaydetmiş ve kendi odasında asılı duran Bediüzzaman Hazretlerinin şeceresiyle beraber sık sık karşılaştığı baskınlara karşı tedbiren kaldırmış.

Sohbetimizde beni en çok etkileyen şey ise, elindeki emanetler olmakla beraber, Hüsrev ağabeyin son senelerinde çektiği sıkıntılar. Yanımızda, 15 sene vefatına kadar Hüsrev ağabeyin hizmetini deruhte eden Hasan kurt ağabeyin de bulunması ve anlatılanları birebir teyid etmesi kayıtlarımızı kuvvetli bir senet hükmüne getirmiş oldu.

Mustafa Köklükaya ağabeyin evinde Savlı Hasan Kurt ağabey ile beraber yaptığımız çekimlerden sonra, kendileri ricamı kabul ettiler ve hep beraber Avukat Hüsameddin Akmumcu'nun evine gittik. Orada da uzun ve hususi sohbetlerimiz oldu. Uzun zamandır görüşememiş bu "Üç Yaşayan Tarih" in hatıralarına şahitlik etmek nasip oldu. Bu sohbetin hususi olmayan kısımları da bu kitapta Av. Hüsameddin Akmumcu maddesindedir...

Bu hatıralar, Mustafa Köklükaya'ya okunarak tashih ettirilmiş ve izin verdiği kısımlar yayınlanmıştır...

Mustafa Köklükaya Anlatıyor:

1927 Isparta doğumluyum. Askere gidinceye kadar kunduracılık yaptım. Askerden gelince önce şoförlük sonra da halıcılık yaptım, halıcılıktan emekli oldum. Benim rahmetli olan bir dayım vardı; Mehmet Eşmen. Berberlik yapardı... Ona Sünnetçi Mehmet derlerdi. Ispartalıların yüzde doksan sünnetini o yapardı. 1940 yılında Risale-i Nur kitaplarını ilk defa O okuyuvermişti bana... Bilhassa evine misafir gittiğimiz zaman, "bak Üstad'dan mektup geldi" der ve onları okuyuverirdi... Ben o zamanlar tahminen 12 yaşlarında bir çocuktum... Tabi o tarihlerde çok baskı vardı... Sonra askere gittim. Dayım, büyük kızını Nuri Benli'nin oğlu Mehmet'e verdi, dünür olduk... Başka bir akrabamın kızını da Rüşdü Çakın'ın oğluna verdiler, Onunla da dünür olmuştuk. Rüşdü Çakın'dan çok şey öğrendim ben. Isparta'ya bir ziyaretçi geldiğinde ilk olarak Nuri Benli'ye gelirdi. Zaten oteli (Saray Otel) vardı. İkisi de Üstad'ın çok yakın talebelerindendi...

BEDİÜZZAMAN'I ÜÇ DEFA EĞRİDİR'DEN ISPARTA'YA GÖTÜRDÜM

Mustafa Köklükaya ve Hasan Kurt. İkisi de Hüsrev Altınbaşak ağabeye çok yakın olmuş isimler. Kameramız önünde hatıralarını karşılıklı olarak anlatırlarken bazen neşeli bazen de hüzünlüydüler.

Ömer Özcan: Bediüzzaman Hazretlerini ilk defa nerede gördünüz?

Mustafa Köklükaya: Üstad Bediüzzaman Hazretlerini ilk defa 1950 veya 51 senesinde Ulu Camide (Isparta) gördüm. Namaza gelirdi Üstad, sağ taraftaki mahfilde kılardı. Orada çok görürdüm... O zaman Belediye'de itfaiye şoförüydüm. Her an yangın çıkabilir diye, fazla oyalanamazdım dışarıda. Sonra istifa edip bir arkadaşımın arabasında taksi şoförlüğü yapmaya başladım.

Eğirdir'e iş çıkar giderdim bazen. Dönüşte de arabayı çeker müşteri beklerdim... Üç kere oldu; Eğirdirli Çilingir Ali (Savran) Efendi çıkıp gelir: "Bediüzzaman Isparta'ya gidecek, götürür müsün?" "Götürürüm" "Kaç para vereceğiz?" "Onbeş lira" "Tamam, Üstad ne verirse onu al, gerisini arkasındakiler verecekler" derdi. Bir defasında Bediüzzaman Hazretleri benim yanıma bindi. Eskiden Eğirdir yolu demiryolunun altından geçerdi. O köprü daha duruyor. Arabaya binerken kapıyı açar, elini öpmek isterdim; fakat mübarek mütemadiyen, "bıdıbıdı" diye mırıltı halinde okurdu. Ben elini öpsem meşgul edeceğim, o okumayı bozacak... Üç defa böyle oldu ve elini öpemedim. Üstad inerken iki buçuk lira

verir, üstünü yanındaki talebeleri tamamlardı. Yanında ekseriye Zübeyir falan olurdu. Tabi ben o sırada daha tam bilemiyordum hizmetleri ama Üstad'a çok muhabbetimiz vardı. Bediüzzaman'ın gözleri fincan gibi iri ve far gibi yanardı... Adeta insanı miknatıslardı bakışları...

Sonradan ben Hüsrev Bey'e; "Bediüzzaman niye Eğirdir'e gidiyordu, böyle böyle oluyordu?.." diye sorduğumda dedi ki: "Eğridir'deki postanenin müdürü nurcuydu, kitaplar Türkiye'ye oradan gönderilirdi. Üstad kitap vermeye gitmiştir..." dedi. Üstad hiç konuşmaz hep okurdu, malayani bir şeyi yoktu.

Hasan Kurt: Evet, Üstad dünya kelimini fazla kullanmazdı. Konuşsa bile ancak hizmetle ilgili şeyler konuşurdu.

Ömer Özcan: Hüsrev ağabey olan yakınlığınızı biliyoruz. İlk defa nasıl tanıştınız?

Mustafa Köklükaya: Ben Hüsrev ağabeyi Isparta'da hep işitiyordum ama hiç görmemiştim. Onu ilk defa Fethiye'de gördüm... Hüsrev Bey Fethiye'de yaptı askerliğini, yedek subaydı. Ben de orada ayakkabıcı çırağı idim. Bir seneliğine çalışmaya gitmişim. Bir gün bizim dükkânımıza geldi. Çita gibiydi... Sonra iki üç sefer daha geldi bizim dükkânımıza.

İlk ziyaretim ise şöyle oldu: 1965'de Isparta'nın Gülcü Mahallesinden, Hüsrev Bey'e gidileceğini duydum. Fakat davetli değildim. Ben de gidenleri takip edip onlarla beraber içeri girdim. Bu ilk ziyaretim olmuştu. Orada bize: "Herkes evini medrese gibi yapsın, çocuklara Kur'an hattını öğretsin" dedi. Eve geldim, benim ayrı bir odam vardı, orayı dediği gibi medrese şeklinde açtım. Külliyyatın tamamını oraya koyup, yazıya çalışmaya başladık.

ÜSTAD'IN ŞECERESİ, TEYP VE SES KAYDI,

TEVAFUKLU KİTAPLARIN ORJİNALİ BENDE

Ömer Özcan: Öyle anlaşıyor ki; sizin hizmetiniz 1965'den sonra daha çok Hüsrev ağabey ve yazıcı ağabeylerle beraber olmuş?

Mustafa Köklükaya: Evet doğru... Ben sizi okuyucu olarak kabul ediyorum...

Ömer Özcan: Ama biz yazıyoruz da aynı zamanda.

Mustafa Köklükaya: İyi... Ama ben okuyucuların arasına gitsem belli çevreden taciz görüyorum. Bu sebeple hiçbir tarafa gidemiyorum şimdi.

Ömer Özcan: Sizde, Hüsrev ağabeyden size intikal eden bazı emanetler varmış. Onları niye hiç kimseye göstermiyorsunuz?

Mustafa Köklükaya: Evet... Bu emanetler bende. Hiç çıkarmadığım da doğru. Sebebini şöyle anlatayım:

Sene 1964 veya 65. Yayla mahallesinde oturan Salim Güntaş'ın evinde benim hemşirem gelindir, akrabamız yani. Salim Güntaş da kızını Kavaklı Camii imamının oğlu Hakan Tabak'a vermişti. Meğer bu yeni evliler Milas'a gezmeye gitmişler. Şikâyet üzerine polisler onları Milas'tan getirmişler, evlerinde arama yapmışlar ve bulunan bütün kitapları müsadere etmişler. Salim de o köşede oturuyor... Hemşirem hemen bize, "burayı bastılar kitaplarınızı saklayın" diye haber ediyor. Annem de onları bir sepete doldurmuş; bir alevi komşumuz, dostumuz vardı; kitapları onların evine koymuş. Aradan üç dört ay geçince anama, "ana, git şu kitapları getir artık" dedim. Getirdi... Yatsı namazından sonra onları çıkardım. Bakarken, elimde eski yazı kitap vardı "tık" diye kapı açıldı; baktım Ali isminde bir sivil polis... O zaman bir miktar hapis yatmış olduk... Ondan sonra biz orada 10 kişi olduk, beş kere daha basıldı. Birisinde Hüsrev Bey de vardı. Onunla da hep beraber yatmış olduk.

İşte bazıları bende ki emanetleri istemeye geliyor ya. Ben diyorum ki: "Benim başımdan böyle bir hâdisе geçti. Ben bunları zamanı gelmeden çıkaramam..."

Ömer Özcan: Neler var sizde? Üstadın şeceresi de varmış?

Mustafa Köklükaya: Ben bir şey bilmiyorum. Vardır, tevafuklu eserler de vardır. Ben yerinden hiç oynatmıyorum onları. Bak başımdan geçenleri söylüyorum sana. Sonunda mahkeme bizi beraat ettirdi ve her şeyin iadesine karar verdi.

Ömer Özcan: Peki, bu emanetleri size kim verdi? Niye verdi?

Mustafa Köklükaya: Hüsrev Bey Bursa Cezaevinde iken emanetlerin bana gelmesi şöyle oldu:

1971 Muhtırası verildiğinde Isparta'yı Eskişehir Sıkıyönetim İdaresine bağlamışlardı. Muhtıradan sonra rahmetlik Hüsrev Bey'i bastılar. Tevkif edip Eskişehir'e mahkemeye sevk ettiler. Orada Hüsrev Bey'e bir senesi hücre hapsi olmak üzere 5 veya 6 sene ceza verdiler. Ben o sırada avukat tutulmasında, mahkeme takip işlerinde rahmetli Hüsrev Bey'e çok hizmet verdim. Adapazarı'ndan avukat getirdim, ne isterse yapmaya çalıştım... Yirmi defadan fazla mahkemeye gelip gittim. Hemen her hafta geliyorduk. Bu arada istihbarat yetkilileri gelip mahkeme heyeti üzerine baskı yapıyordu

Eskişehir'de hüküm kesinleşince, Hüsrev Bey'i, Bursa'da hâkimlik yapan sınıf arkadaşım İsmail Topkaya vardı, oraya sevk etmeyi düşündüm... O zaman Milletvekili Av. Hüsameddin Akumcu vardı Ankara'da. O'na gittim. Önüme düştü, beraber Adalet Bakanlığı Müsteşarına çıktık ve Hüsrev Bey'i Bursa'ya naklettirdik. Hâkim arkadaşım dindar bir insan değildi ama Allah onu istihdam etti. Beni evinde misafir eder, hapishane savcısına "birini gönderiyorum, Hüsrev Bey'le görüştür" diye telefon ederdi. Çok yardımları oldu...

Bir defasında Hüsrev Bey illa beni istemiş. Burada Yaşar Çelik vardı; "illa Mustafa ağabey mi gidecek?" demiş. O da, "isterse ikisi gelsin" demiş. Bursa'daki nur talebeleri her zaman Hüsrev Bey'le ve bizimle temas kuruyorlardı tabi. Vardık... Hüsrev Bey beni muhatap aldı. Yüzyüze değil, delikten konuşuyoruz tabi. Bana: "Evde şunlar şunlar var, bunları al ve muhafaza et" dedi.

Ömer Özcan: Neler saydı mesela?

Mustafa Köklükaya: O güne kadar ne varsa ona teslim etmişler... Yazılı kâğıtlar falan... Bir kutunun içine yerleştirmiş... Ben de karıştırmadım onları. Halen de karıştırmıyorum. Benden istemeye gelenlere: "Kardeşim benim başımdan böyle bir hadise geçti, ben bunları karıştırmak istemiyorum. Kendim de görmek istemiyorum. Yeter ki ben bunu muhafaza edeyim" diyorum.

Ömer Özcan: Üstadın teybi de var mı sizde?

Mustafa Köklükaya: Var.

Ömer Özcan: Sesi de varmış?

Mustafa Köklükaya: Sesi de var.

Ömer Özcan: Bir görsek? Zararı yok dinlemeyelim.

Mustafa Köklükaya: Nasılsa yakında işler düzelecek o zaman görürsünüz.

Ömer Özcan: Seni şimdi kandıracağız Mustafa amca. (Gülerek)

Mustafa Köklükaya: Yok...

Ömer Özcan: Başka ne var orada? Üstadın şeceresi var mı?

Mustafa Köklükaya: Bilmiyorum...

Ömer Özcan: Teyp Üstad'a aid miydi?

Mustafa Köklükaya: Evet, teyp ve kaset duruyor.

Ömer Özcan: Hasan abi biz nereye gelmişiz böyle. Ağırlığını koy artık?

Hasan Kurt: Söz tutmaz ki. (gülerek)

Mustafa Köklükaya: Said Özdemir geldi bizim bu eve. Geçenlerde yine gelmek için haber göndermiş; "gelsin" dedim... Fakat rahatsızlanmış vaktinde gelemedi. Sonra randevu aracılığı yapan kardeş aradı. "Ben yattım kardeşim" dedim. Bir daha görüşemedik.

Ömer Özcan: Gelişinde sizden ne istedi?

Mustafa Köklükaya: Üstadın şeceresini istedi. "Buradaki dersaneye asacağız" dedi.

Ömer Özcan: Sizde var demek ki? Şimdi anlaşıldı?

Mustafa Köklükaya: Ben bakmadım... Ben onlara, az evvel size anlattığım başımdan geçen hadiseyi anlattım, veremem dedim.

Ömer Özcan: Peki Mustafa amca, kimin önce gideceğini Allah bilir, yarın bir emr-i hak vaki olsa bu saklamanın manevi bir mesuliyeti yok mu sizde? Bu emanetlerin efkâr-ı ammeye çıkması lazım değil mi?

Mustafa Köklükaya: Benim Profesör iki oğlum var. İkisi de nur talebesidir. Büyüğü; onun kadar ezbere Risale-i Nur bilen varsa gelsin... O gerekeni yapar, onun için siz müsterih olun, hiç telaş etmeyin...

Mustafa Köklükaya: Burada Risale-i Nur'u en çok ezberleyen benim büyük oğlum Ethem'dir. Mu'cizat-ı Ahmediye de bunun içinde.

Ömer Özcan: Oğlunuzun ismini yazmamda mahzur var mı?

Mustafa Köklükaya: Yok... Yok...

Hasan Kurt: Hüsrev ağabey o zaman zeki çocuklara ezber yaptırırdı.

TEVAFUKLU KUR'AN DA, O KUTUDAYDI

Ömer Özcan: Hüsrev ağabeyin yazdığı Tevafuklu Kur'an da o kutuda mıydı?

Mustafa Köklükaya: Evet... Hapishaneden çıktıktan sonra bazılarını geri istedi Hüsrev Bey... Mesela şu şimdi piyasada satılan tevafuklu Kur'an var ya; onu istedi, o zaman evine gittim verdim. Bu kutudaydı o da. Öbürlerini istemedi bende duruyor hâlâ.

Ömer Özcan: Peki bu Kur'an nasıl ve kim tarafından tab edildi?

Mustafa Köklükaya: Anlatayım... Hüsrev Bey bir gün bana: "Mustafa, şimdi bunu tashih için dağıtsak, çapını çıkarır getirirler... Ne edeceğiz?" dedi. Sene 1975 olacak, fotokopi makinesi yeni çıkmıştı o zaman. "Efendim fotokopi makinesi çıkmış, alırsız istersen" dedim. "Peki, alsak iyi olur o zaman" dedi. Ben almaya gittim, param da yok cebimde... İstanbul'a gittim, büyük oğlum Ethem Teknik Üniversite'de okuyordu. Onun evinde kalıyorum... Aradım, ithal eden yeri buldum; peşin fiyatını pazarlık ettim. Zannedirim 34 bin lira olacaktı... İstanbul'da halı verdiğim tüccarlardan kefil buldum, bir aylık senet vererek makineyi aldım. Bu paranın bir kısmını sonradan bazı yardımlarla tamamladık gerisini ben ödedim. Daha o zaman renkli fotokopi yok yalnız. Sonra fotokopi çekildi ve tashih için dağıtıldı. Piyasada olan Kur'an oydu. Aslı bendeydi. Bir de o zaman biz Tevafuklu Kur'anın basılması için İzmit SEKA'dan 40 ton kâğıt almıştık.

Sonra Hüsrev Bey müteveli tayin etti. Isparta'dan Ben ve Muzaffer Ecevit vardık. İki kişi İstanbul'dan vardı. Ankara'dan Mehmet Armutçuoğlu ve Enver vardı. Hayrat Vakfı'nı kurduk. İşin İstanbul'a nakline karar verdik. Hüsrev Bey İstanbul'da işin başında kalmaya başladı. Her ay'ın 15. gününde toplantılarımız oluyordu. Yalnız Hüsrev Bey bu son yıllarında hastalanmış, ciddi olarak rahatsızlanmıştı...

Hasan Kurt: Hatta Abdülvahid hoca gitmiş de ziyaretine: "Bir baktım ki, bir rençber'in bütün mahsulünü toplayıp da rahmet gelip ıslatmasın, bir an evvel kurtarayım diye kıvrandığı gibi öyle kıvranıyordu..." demişti. Yani hastalığı ilerlemeden vazifeyi bitirmek istiyordu...

Mustafa Köklükaya: Evet, işi bitirmek için... Vakıf harekete geçsin diye...

Mustafa Köklükaya: Bediüzzaman'dan 196 adet sarı lira kaldı bana... Kesede 196 altın vardı... 4 tanesini Bediüzzaman kendisi bozuyor, kalanını Hüsrev Bey'e veriyor. Yani aslında baştan 200 altın varmış kesede. Kesesi daha bende duruyor, içinde bir tane kaldı duruyor. Tevafuklu Kur'anın tab edilmesi için bu para Bediüzzaman'dan Hüsrev Bey'e kaldı. Hüsrev Bey'den de bana geçti. 1975lerde tekrar geri isteyince, ben o altınları çamaşırlarıma sardım, sanki sıradan bir şey taşıyor gibi omzuma aldım ve götürdüm İzmir'den hapishaneden gelince Hüsrev Bey'e, kendi evinde teslim ettim. Yalnız altın ağır oluyor ha... Keseyi ve altını görmek ister misin?

Ömer Özcan: Çok İsterim, yalnız şu çekimi bitirelim önce... Altınları nereye sattınız?

**Mustafa Köklükaya Bediüzzaman Hazretlerinden Hüsrev ağabeye;
Hüsrev ağabeyden de kendisine intikal eden altınların kesesini ve bir tanesini gösteriyor**

Mustafa Köklükaya: Hüsrev Bey'le beraber toplandık... Orada herkes bir fikir söyledi... "Efendim, arttırmaya koyalım en çok kim verirse o alsın" denildi. Ben en sonunda: "Efendim, Risale-i Nur talebelerinin hepsi fakir... Bu altınları parası olan alır ancak... Parası olanlar alınca da onlar yanlış hissiyata kapılabilirler. O bakımdan öyle yapmayalım. Siz hizmet edenleri herkesten çok biliyorsunuz. Sen söyle, onlara verelim. Önce soralım fiyatını öğrenelim, zararı yok 50 lira fazla olsun, öyle dağıtalım" dedim. Bunu kabul etti...

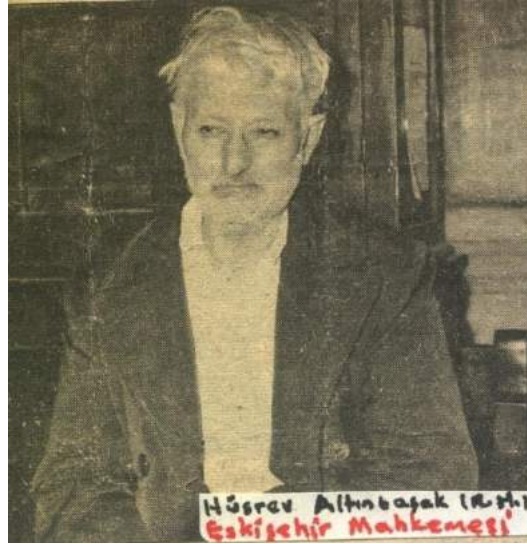
Mustafa Köklükaya: Benim Anadol bir pikabım vardı; "ben sizi nereye dağılacaksa arabamla götürüyim dağıtalım" dedim.

Buradan gittik mesela Marmaris'e, oradan Fethiye'ye, sonra Antalya Kumluca'ya...

Mustafa Köklükaya: Ben iki tane yazdırmıştım; birini oğluma diğerini kendime diye.

HÜSREV AĞABEY İZMİR BUCA CEZAEVİNDE

Ömer Özcan: Bursa Hapishanesinde rahat mıydı Hüsrev ağabey?

Hüsrev Altınbaşak'ın 1971 Eskişehir Sıkıyönetim Mahkemesinde beklerken bir gazeteci tarafından çekilmiş fotoğrafı

Mustafa Köklükaya: Hüsrev Bey Eskişehir'de karar verilene kadar yattı. Bursa'da da bir seneye yakın yattı. Hücre cezası vardı, Bursa'da hücre cezasını çekti. Hapis yatarken bir yere sevk edilmesi gerekti. Buralara getirmek mümkün değil... Yine Milletvekili Avukat Hüsameddin Akmumcu'yu aldım, Adalet Bakanı ve Müsteşarına çıkarak İzmir Bergama'ya yaptırdım sevkini. Bergama'da rahmetlik hastalanmış. İzmir Buca Cezaevine sevk etmişler, orda revir vardı. Hem tedavi olacak, hem hapis yatacak. Buca Cezaevinde herhalde 3-5 ay yatmıştır.

Bir gün biz İzmir'e gidip kendisiyle konuşacağız; fakat orda da telefonla muhabere yapılıyor, arada cam var. Hüsrev Üstad, benimle konuşacağı mahrem şeylerin duyulmasını da istemiyor. Aklıma, Akmumcu'da vekâleti olduğu geldi... Akmumcu'yu Ankara'dan aldım, tayyare ile İzmir'e, Buca Cezaevine götürdüm. Fakat biz varana kadar saat 16.30 oldu. Akmumcu "yahu Mustafa bu saatten sonra kimi bulacağız biz şimdi" dedi. "Allah bir kapı açar" dedim. Vardık, hakikaten onun çok samimi olduğu bir savcı arkadaşı o gün orada nöbetçiymiş. Karşidan bir gördü savcı, koştu Av. Akmumcu'yu kucakladı, aldı götürdü odasına... Hüsrev Efendi'yi de karşımıza çıkarıverdiler. Bir masanın başına oturduk, her şeyi konuştuk...

1974 AF KANUNU MESELESİNDE HÜSREV AĞABEY VE AV. AKMUMCU

Ömer Özcan: Avukat Hüsameddin Akmumcu adı 1974 Ecevit affı sırasında çok öne çıkmıştı. O zaman Isparta milletvekiliydi. Ecevit Başbakan, Erbakan yardımcısıydı. Ve 1971 Muhtırasında cezaevine girenleri çıkarmak için bir af çıkarmaya karar vermişler ve anlaşmışlardı. Fakat Akmumcu ve birkaç arkadaşı Müslümanların yanında Komünistlerin de affına şiddetle karşı çıkmış ve Genel Başkanı Erbakan'la ters düşmüştü. O günkü gazetelerde Akmumcu adı flaş olarak her gün geçiyordu. Bununla ilgili bir hatıranız var mı?

Mustafa Köklükaya: Herhalde 1974 senesiydi, Ecevit Başbakandı. Hüsrev Bey bu af konusunda diyordu ki: "Komünistler zaten orda yatmıyorlar, onlar orda besleniyorlar. Olan Müslümanlara oluyor. Onların zaten çoğu beraat ettiler" diyordu. O sırada beni Ankara'ya gönderdi rahmetli.

Hüsrev ağabey affa karşı çıksınlar diye Akmumcu'ya benimle haber gönderdi. Ben Ankara'ya gittim. Akşam olmuştu, o gece dersanede yattım. Bir de duydum ki; Akmumcu ile Yaşar Çelik telefonla konuşmuşlar. Akmumcu, Yaşar'a (Çelik) benim için, "gelmeseydi iyi olurdu" demiş. Bunu duyunca Hüsrev Bey hemen bir taksi tutup Akmumcu'nun evine kendisi gidiyor. Orada herkesi topluyor ve gerekenleri söylüyor. Böylece meseleler hallolmuş, bana ihtiyaç kalmamıştı. İşte o zaman Akmumcu, "biz komünistlerin affı için rey vermeyiz" diye karşı çıkıyordu...

DENİZLİ HAPİSHANESİ

Ömer Özcan: Biraz da geriye gidelim; siz Risale-i Nur'u tanıdıktan birkaç sene sonra 1943 Denizli Mahkemesi başlıyor, öyle mi?

Mustafa Köklükaya: Evet. 1943'de Isparta'dan 65 kişi aldılar Denizli'ye.

Hasan Kurt: Başta Hüsrev ağabey, Kâtip Osman, Rüşdü Çakın, Nuri Benli... (Üstad'ı Kastamonu'dan getirdiler Denizli'ye) Bunları önce burada Isparta Hapishanesinde iki ay kadar yatırdılar, Denizli'ye sonra gönderdiler. Burada bir şey anlatayım size: Isparta hapishanesinde yatarken, İslamköylü Hâfız Ali Efendi bir rüya görüyor. "Al sana Denizli'nin bir avuç toprağı" diye eline veriyorlar. Hâfız Ali Efendi bu rüyayı hapishanedeki ağabeylere şöyle tevil ediyor: "Kardeşler, biz burada kalmayacağız, bizi Denizli'ye sevk edecekler, ben orada vefat edeceğim" diyor. Yanındaki ağabeyler: "Mübarek ağabey, Üstad'ın bir tek Nur ve Gül Fabrikası var, daha biz senden çok hizmet bekliyoruz. Hemen ölmeyi mi düşünüyorsun?" diyorlar. Nitekim dediği gibi çıktı ve orada kaldı...

Mustafa Köklükaya: Bunun gerisini ben getireyim: Denizli Hapsinde en yüksek dozajda zehri Üstad'a veriyorlar. Tabi bu talebelere intikal ediyor. Hafız Ali ağabey oradaki talebe arkadaşlarına diyor ki: "Ben dua edeceğim, siz âmin deyin" diyor. Ve: "Yâ Rabbi! Üstadımın yerine beni al! Yâ Rabbi! Üstadımın yerine beni al!" diye Allah'a niyaz ediyor. Ondan sonra Ali Efendi hastalanıp vefat ediyor. Üstad Hazretleri şifa buluyor. O zehir de sol göğsünde toplanıyor. Üstad kabre o zehirle gidiyor. Ben bunu Hüsrev Bey'den ve Denizli hapsinde bulunan diğer ağabeylerden bizzat kulaklarımla böyle işittim.

Bir hatıra daha anlatayım: Denizli hapsinde yatarken bir asker hamamcı (cünüp) olmuş. O haliyle nöbet mahalline geliyor. Üstad ona: "Evladım, silahını şuraya daya. Ben beklerim, sen git abdestini al gel" diyor. Bunu, benim baba tarafından bir akrabam vardı; Cibaoğlu Hakkı (soyadı Kahraman), orada jandarma kâtibiydi... O anlatmıştı bana.

Hasan Kurt: Hem Hüsrev ağabeyden, hem Tâhirî ağabeyden, hem de kâtip Osman'ın kendi ağızlarından bizzat duyduğum bir hatıra daha anlatayım: Isparta'dan Denizli'ye trenle 30 – 40 kişiyi jandarmaların nezaretinde götürmüşler. Orada istasyonda süvari teğmeni karşılamış bunları. Hapishaneye teslim edecek olan o atlı süvari imiş. Onları trenden indirmiş, savcıya teslim etmek üzere götürüyor. Ama edepsizin biriymiş. Elindeki kırbağa bir birine, bir ötekine vuruyormuş. "Hadi yürüyün. Adınız hoca olacak birde" deyip vurup duruyormuş. Aralarında doksan yaşında Sav'lı Hasan Can da var... Bir vurmuş, bir de küfür etmiş. İşte o zaman Üstad Hazretleri şöyle bir bakmış: "Zabit! Tokat yersin, karışmam... Bunlar senin küfrüne layık değiller... Bunlar masumdur... Tokat yersen karışmam..." demiş sertçe. Hakikaten öyle bir tokat yemiş ki o adam... Onları teslim etmiş. Gözüne bir ağrı girmiş, hastaneye gitmiş, gözü akmış... Risale-i Nur'a ihanet edenler bazen böyle hemen tokadını yemiştir...

(1892 – 1978)

NUH BEY (POLATOĞLU)

Barla Lâhikasında ismi geçen ve kendisine hitaben Bediüzzaman hazretleri tarafından iki mektup yazılan merhum Nuh Polatoğlu, 1892 yılında Van'da dünyaya gelmiştir. Kendisi Eski Said döneminde Bediüzzaman Hazretlerinin Van'daki dostlarından biriydi. Nuh Bey'in, aynı zamanda, Molla Hamid Ekinci ile de sıkı münasebetleri ve dostlukları vardı. Molla Hamid Ekinci ise; 1923-1925 yılları arasında, Van'da bir mağarada ikame-i hayat eden Bediüzzaman Hazretlerinin yakın hizmetinde bulunmuş önemli bir şahsiyettir...

Nuh Polatoğlu, 1925'de önce Burdur'a, sonra da Isparta ve Barla'ya sürgün edilen Bediüzzaman Hazretlerine Hac'tan getirdiği hurma ve Zemzem suyundan gönderir. Tevafuk eseri olarak aynı anda Üstad da kendisine Barla'dan bir takım Külliyyat ile iki ay arayla iki adet mektup yazıp göndermiştir. Üstad'ın gönderdiği kitaplar şimdi 89 yaşındaki Vanlı Cahid Ünsal'da bulunmaktadır. Bediüzzaman'ın Nuh Bey'e yazdığı mektuplar Barla Lâhikasına girdiğinden, 1935 Eskişehir Mahkemesince Nuh Polatoğlu'nun adı tespit edilir ve tutuklanır. Böylece Bediüzzaman Hazretleriyle beraber altı ayını Eskişehir hapishanesinde geçirmiştir...

Nuh Polatoğlu 1978 senesinde 86 yaşında iken Van'da vefat etmiştir. Mezar taşında şöyle yazmaktadır: Hacı Mehmet Oğlu Hacı Nuhî Polatoğlu. Doğum: 1308 Vefatı: 25.4.1978

Nuh Bey'le ilgili hatıralar ile Bediüzzaman'ın bahsi geçen iki mektubunun yazılış hikâyesi, Nuh Bey'i yakından tanıyan Van Nur talebelerinin ilklerinden 1921 doğumlu Cahid Ünsal ve 1925 doğumlu Nuri Güleşer'in katkılarıyla hazırlanmıştır. Bu metin, Nuh Bey'i yakından tanıyan Van Nur talebelerinin ilklerinden 1921 doğumlu Cahid Ünsal ile 1925 doğumlu Nuri Güleşer'in katkılarıyla derlenmiştir. İkisinin de diğer hatıraları bu kitapta vardır. Kendilerine teşekkür ediyorum.

Nuh Polatoğlu Bediüzzaman'a olan muhabbetinden dolayı fotoğrafların montajını yaptırmış

NUH BEY VE BARLA LÂHİKASINDAKİ İKİ MEKTUBUN YAZILIŞ SEBEBİ

Hacı Nuh Bey'in Hac dönüşü, Barla'da bulunan Üstad Bediüzzaman hazretlerine gönderdiği hurma ve Zemzem hediyesi, çok önemli iki mektubun yazılmasının vesilesi olmuştur. Bu mektuplar Barla Lâhikasının 122. ve 254. sayfalarında bulunmaktadır. Mektupların bir ay ara ile yazıldığı anlaşılmaktadır. Vanlı ağabeylerin verdikleri bilgileri de dikkate alarak mektupları dikkatle inceledik... Bu hediye meselesinin özeti şöyle:

BARLA LÂHİKASINDAKİ BİRİNCİ NUH BEY MEKTUBU

Hac dönüşü, Nuh Polatoğlu Bediüzzaman Hazretlerine hurma ve Zemzem gönderiyor. Hz. Üstad hediye almıyor, paketini açtırmıyor, Eğridir'de bekletiyor. Yazdığı 1. mektupta bu mesele şöyle geçiyor:

"Aziz, sıddık, vefadar âhîret kardeşlerim Hacı Nuh Bey, Molla Hamid!

"...çok rica ederim ki gücenmeyiniz, hediye kabul edemedim. Adem-i kabulün esbabı çoktur. En mühim bir sebep, benim kardeşlerim ve talebelerimle olan münasebetin samimiyetini ve ihlâsı zedelememektir. (...) (Barla L.122)

Tevafuk eseri, Nuh Bey'in Hac hediyelerini Üstad'a gönderdiği aynı tarihte, aynı fiyat değerinde, Hz. Üstad da Barla'dan Van'a bir takım Külliyyat gönderiyor. Hem de Nuh Bey'in hediye gönderdiğini bilmeden, tevafuk eseri olarak gönderiyor... Aynı mektupta bu tevafuk için şöyle diyor Hz. Üstad:

"Sonra yine o Mehmed Efendi'nin hizmetkârı Eğirdir'e gidip Mehmed Efendi'nin mektuplarını getirmiş. Yine Nuh Bey'in hediyeye ait, bana olan mektubunu getirdi. Dedim, kat'iyen bu iş tesadüfî değil. Sonra mektubun müstemilâtına dikkat ettim. Tahmin ettim, Van'da Nuh Bey'in bana hazırladığı hediye göndermek tarihinde, ben de aynı tarihte (Haşîye: Maddeten otuz liralık, manen belki üç yüz liralıktır.) aynı fiatta bir hediye-i azîmeyi Nuh Bey'in namına Van'daki ihvanıma gönderiyordum." (Barla L.122)

Yine aynı mektubun aşağıdaki satırlarında, Hz. Üstad'ın gönderdiği hediye Risale-i Nur olduğu anlaşıyor. Ehline yetiştirmek ise; kitapları ele geçiren ve neşreden Cahid Ünsal ağabeye işaret ediyor olabilir. Çünkü Nuh Polatoğlu bu kitapları alınca her nasılsa korkuyor ve toprağa gömerek saklıyor. Kitaplar, sonradan Molla Hamid aracılığı ile Cahid Ünsal'ın eline geçiyor. Cahid ağabey kitapları evinde hâlâ muhafaza ediyor ve okuyor, bize gösterdi. (Daha geniş bilgi için bu kitapta bkz. Cahid Ünsal) Üstadın mektubundaki ilgili kısım şöyle:

"Ey Nuh Bey ve Hamid Kardeşlerim! (...) size gönderdiğim risaleleri muhafaza etmek ve sahib çıkmak ve benim yerimde onları himaye etmek binler lira kıymetinde bana karşı büyük bir hediyedir. Çünkü netice-i hayatımı ve vazife-i vataniyemi ve o havalideki kardeşlerimin uhuvvet ve muhabbetlerine karşı borçlarımı eda eden o risalelere ciddî sahib çıkmak, tam muhafaza etmek ve ehline yetiştirmeye vasıta olmak öyle bir hediyedir ki; dünyevî hediyelerin binlerine mukabildir. Hem emin olunuz ki; manevî zararım büyük olmasa idi Nuh Bey'in hatırını kırmayacaktım." (Barla L. 123)

Bu mektubun tamamı, Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin en birinci düsturlarından olan, hediye kabul etmeme sırrını, hikmetini ve sebebini izah eder.

BARLA LÂHİKASINDA İKİNCİ NUH BEY MEKTUBU

Hediyeler Barla'ya gittikten sonra, aradan bir ay kadar geçiyor ve Nuh Bey'in mektubu da, Van'dan, Barla'ya, Üstad Hazretlerine ulaşıyor. Mektubu alıp okuyan Üstad, daha evvel karşılığını tevafuken kitap olarak gönderdiği paketi açtırıyor ve hayrette kalıyor... Çünkü beklediği bir şey çıkıyor paketten... Ve Barla Lâhikasındaki konuyla alakalı ikinci mektubu yazıyor Üstad. Mektup, bu sırlı meseleyi izah ediyor. Mektupta Abdülmecid ağabeyin adı da geçiyor. Zira o sırada Abdülmecid ağabey de Van'dadır. Mektubun ilgili kısımları şöyle:

"Aziz, Sıddık, Vefadar, Hakikatlı, Fedakâr Kardeşlerim Nuh Bey, Molla

Abdülmecid, Molla Hamid!

Hediyenin vürûdundan sonra, bir ay kadar kaza merkezinde bıraktık, almadık. Sonra Nuh'un mektubunu aldıktan sonra getirterek açtık, hayrette kaldık. Tasavvurumuzun bütün bütün fevkinde çıktı. Bu teberrûke karşı istiğna değil, belki bir iltifat-ı Ravza-i Mutahhara olduğundan ona karşı dilencilikle iftihar ediyorum.” (Barla L. 255)

Bediüzzaman, karşılığını gönderdiği hediyenin kabul sırrını, bir “iltifat-ı Nebevî” olarak şöyle açıklıyor. Yine ikinci mektuptan:

“Çok mübarek hediyenizi açtık gördük ki, Van hediyesi değil, belki Medine-i Münevvere ve Ravza-i Şerife'nin mübarek kerametli hediyesidir. Hem fiatı, üstünde yazıldığı gibi yirmibeş lira değil, yirmibeş bin liradan fazla manen kıymetlidir. O mübarek hediye Medine-i Münevvere namına, bu havalideki Kur'an-ı Hakîm'in hizmetinde hâlis hizmetkârlarına ve benim arkadaşlarıma tevzi' etmek için -allerre's-i vel'ayn- kabul ettik. Fakat bu manevî hediyenin ehemmiyetli bir sırrı bulunduğu bana ihtar edildi. Yani Cenab-ı Hakk'a yüz bin şükür ediyorum ki, Kur'ana ve Zât-ı Risalet'e hizmetimizin bir alâmet-i makbuliyeti nev'inden olarak, bir iltifat-ı Nebevîyi hissettim.” (254)

H. Üstad, “bu Nuh muh işi değil” diyerek, bu hediyeleşmenin tesadüfî olmadığını tevafuk eseri olduğunu şöyle izah ediyor:

“(…) Fesühhanallah dedim, bu hediye içinde sırlar var. Tedkike başladım. Baktım ki, gönderdiğim risaleler kaç parçadır; her bir parçaya mukabil bir nevi hediye var. Yirmibir parça, hem risalelerden hem teberrükten saydım. Bu çeşit teberrükü, şimdiye kadar işitmemiştim. Hiçbir hacı böyle bir zamanda, böyle merak edip, her nev'den bir kısım alsın. Hem benim hesabıma Medine-i Münevvere'nin mübarek eşyasını bana ayırıp göndersin. Bu demek Nuh muh işi değil. Ravza-i Mutahhara sahibinin bu teberrük içinde bir iltifatı vardır.” (Barla L. 256)

Bediüzzaman Hazretleri bu sırlı hediyeleşmenin hurma ve Zemzem sayısı ve cinsine göre izahına şöyle devam ediyor:

“Öyle ise sair nev'lerin dahi, risalelerin nev'lerine işaret eder diye, dikkat ettim ki; yedi nev' hurma gönderilmiş. Bir parçası büyükçe, otuzüç tane kadar. Fesühhanallah dedim, yedi nev'i göndermekte ne mana var. Birden kalbime geldi ki: Sonra o mübarek mâ-i zemzem, büyükçe bir şişe ve parlak nuranî bir surette içinden çıkması. Dedik ki: Madem o levha-yı mübarek Mu'cizat-ı Ahmediye'ye, o yedi nev' hurma marifetullaha ve resail-i tevhide işaret var. Elbette bu mâ-i zemzem dahi, âb-ı hayatın mâ-i zemzemesini kâinata dağıtan Kur'an-ı Mübin'in menba'ı ve birinci mahall-i nüzulü bi'r-i zemzeme civarı olduğundan Yirmibeşinci Söz olan İ'caz-ı Kur'an'a işaret vardır. Ve alâmet-i makbuliyet olarak telakki ediyoruz.” (Barla L. 257)

(1935 -)

NURİ GÜLEŞER

Van Risale-i Nur hizmetlerinin kıdemli neferlerinden Muhammed Nuri Güleşer 1935 Van doğumludur. Nuri Güleşer bize Van Nur hizmetlerinin inkişaf yıllarını, ilk nur dersanelerini ve derslerini anlattı. O tarihlerde yoksulluk ve korku içinde yapılan fedakârca hizmetlerden bahsetti. Hem ağladı, hem anlattı...

Çok sevdiği Üstad'ı Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerini 1955 senesinde Isparta'da ziyaret eden Nuri Güleşer'in elinde, 1922 yılında tab edilen Lemaat Risalesinin orijinal bir nüshası var. Haklı olarak gözü gibi saklıyor onu...

Nuri Güleşer'in babası Mehmet Reşid Efendi, "Eski Said" döneminde Bediüzzaman Hazretlerinin ders ve sohbetlerinden tefeyyüz etmiş bir şahsiyet... 1915 Van Ermeni zulmüne de şahit olmuş olan rahmetli Reşit Efendi, bu faciayı oğlu Nuri Güleşer'e anlatmış... Nuri Güleşer de bize anlattı. 2005 yılında SABAH Gazetesinde de yayınlanan Nuri Güleşer'in "Van Ermeni Mezalimi" açıklamasını, tarihe not düşmek için hatıralarının sonuna ilave ettik. Ayrıca bu feci hadiseyi teyid eden Risale-i Nur'dan bazı bölümler iktibas ederek anlatılanları destekledik...

Nuri ağabeyle röportajımızı, Van Risale-i Nur hizmetlerinin motoru Yaşar Altaylı'nın Van'daki evinin cennet gibi bahçesinde yaptık. Bizi Nuri Güleşer'le tanıştırdığı ve evinde misafir ettiği için Yaşar ağabeye teşekkür ediyorum.

Hatıraları Nuri Güleşer'e tashih ettirilmiştir...

Muhammed Nuri Güleşer Anlatıyor:

İsmim Muhammed Nuri Güleşer. 1935 Van doğumluyum. Dedemler ve babamlar Van'ın Yukarı Nurşin Mahallesinde ikamet ederlermiş. Ortaokul mezunuyum. Askerlik öncesinde üç buçuk yıl Van Ulu Camiinde müezzin olarak görev yaptım. Askerlik dönüşümde Maliye'de iki yıl memuriyet yaptıktan sonra, Van'da kurulan Zirai Mücadele Teşkilatına geçtim ve oradan 1977 yılında emekli oldum.

Biz neseben Halid Bin Velid soyundan olduğumuzu biliyoruz. Şeceremiz vardı, fakat babam Hakkârî'ye giderken Zap suyunda bir kaza neticesinde bunu zayi ediyor. Dedem Van'da Halife Abdullah Efendi diye maruftur. Babam Reşid Efendi ise, bazı ticarî faaliyetler yaptıktan sonra Yukarı Nurşin Camiinde -ki Üstadımızın eski Said döneminde bulunduğu camidir- on yıl imamlık yaptı. Daha sonra Van Merkez Vaizliği görevini de ifa etti...

VAN'DA HİZMETLER NASIL BAŞLADI...

Biz çocukluğumuzdan itibaren hep Üstadın menkıbeleri ile büyüdük. Bediüzzaman, babamız ve yaşlı insanlar tarafından daima Molla Said-i Meşhur diye anılır ve anlatılırdı. Üstadımızın sık sık Nurşin Camiinde bulunması, Erek Dağında bulunuşu, sürgüne götürülüşü burada bize hep hikâye edilirdi. Biz bunları tatlı bir hikâye veya bir efsane gibi dinlerdik. Bu şekilde çocukluğumuzdan itibaren Üstadımıza karşı bir sevgi ve muhabbet oluşmuştu kendi küçük âlemimizde.

14-15 yaşlarına geldiğimizde Sebilürreşad, Serdengeçti, Büyük Doğu gibi müspet dergileri takip etmeye başladık. Bu dergilerde zaman zaman Üstad'tan bahisler olurdu. 1954 yıllarında Risale-i Nur yeni harflerle daktilo ile yazılmış halde küçük kâğıtlar, mektuplar, kitaplar şeklinde Van'a gelirdi. Kitaplar eskimez yazıyla da gelirdi. Bunlar daha çok PTT'de memur olarak çalışan Cahid Ünsal ağabeye gelir ve Molla Hamid ağabey bizlere intikal ettirirdi. Biz onları bazen evlerde, bazen cami hücrelerinde, bazen de kahvelerde üç beş arkadaş toplanıp okurduk. Herkes cebindeki notları çıkarır okur oralarda mütalaa ederdik.

1955 senesinde Van Nur talebelerinden bir grup.
Ayaktakiler soldan: Nuri Güleşer, Muhiddin Toprak, Şakir Coşkun
Oturanlar: Celal Alıcı, İrfan Telli.

Merkez Polis Karakolunun tam karşısında Ulu Camiye yakın bir köşede rahmetli Celal Alıcı'nın sıhhi tesisatçılık yaptığı bir dükkân vardı. Sonra, o işi bırakıp, orayı, bu hizmeti yapmak maksadıyla kahveye dönüştürdü. Orada çok hizmetler olmuştur. Halk arasında "Nurcuların Kahvesi" olarak anılırdı orası. Eserleri burada okurken, bizi görenler sandalyesini yanımıza çekip dinlemeye başlardı. Bu şekilde Risale-i Nur, buradan umuma duyulmaya başlamıştı. Molla Hamid, Hacı Ziya Mescioğlu, Hacı Reşid Övet, Hamid Kuralkan, Selahaddin Akyıl, İrfan Telli, Ruşen Altaylı (Yaşar Altaylı'nın amcazadesidir), Şakir Coşkun, Muhiddin Toprak, İbrahim Ensari, Mesud Ensari, Nihat Duman, Fahreddin Sayı o anda orada iştirak edenlerden bazılarıdır. O zamanlar Van'a bir veya iki küçük kopya Risale gelirdi. Molla Hamid ağabey bunlardan birini bize verdi mi hemen Kemal Kurdoğlu'nun petrol istasyonuna gider, onun daktilosu isterdik. Ben az çok daktilo yazabiliyordum. Celal alıcı veya başka bir arkadaş okur, ben de yazarak çoğaltırdım. O zaman Van'da, ağabey durumunda olan; Molla Hamid, Çaycı Emin, Hamid Kuralkan, Cahid Ünsal, Hacı Ziya Mescioğlu, Ahmed Gedik, Ali Rıza Gülaç, Maruf Turan, Kadayıfçı Refik gibi ağabeyler vardı. Hamid Kuralkan'ın Hükümet konağının orada bir elektronik dükkânı vardı; O, orada çok büyük hizmetlere vesile olmuştur.

Bilahare kahve derslerinden sonra, ev derslerine başladık biz. Her gün sırayla birimizin evinde toplanıyorduk. Sonra bu böyle olmuyor, bir yer tutalım diye düşündük. Bizim evimiz, şimdiki Hükümet Konağı ile Devlet Hastanesi arasındaydı, orada kullanmadığımız bir odası, bir salonu, banyosu ve tuvaleti olan küçücük bir yerimiz vardı. Oraya tahtadan bir masa ile birkaç sandalye koyduk. Mevcut eserlerden bir kısmını buraya bıraktık ve dersane şekline geliverdi... Sene 1955'ler olabilir. Bu ilk dersanenin en müdavim nuresi Hacı Reşid Övet ağabeydi. Halen Bursa'da hayattadır; o zamanlar Van'da terziydi. Her öğlen dükkânını bırakır mutlaka buraya gelir kendine veya birilerine ders okur ve tekrar dükkânına giderdi. Bu, bizim askere gidişimize kadar böyle devam

etti. Sonrasında Türkoğlu Sokağında kiralamak suretiyle daha geniş bir yer tuttuk ve dersane hizmetlerimiz daha düzenli bir şekilde devam etmeye başladı.

BİZE ASKER OLACAKSIN

Biz bu şekilde hizmetlere devam ederken, 1955 yılında bir gün bir rüya gördüm ben. Dikdörtgen bir odaya giriyorum, insanlar çepeçevre diz çöküp oturmuş, tam ortada da Üstadımız oturuyor. Oda kapısından girer girmez, bana sağ ellerinin şahadet parmağı ile işaret buyurarak; "bize asker olacaksın" dediler. Rüyadan irkilerek uyandım. Değişik bir halet-i ruhiye içine girmiş ve bu şekilde sabahlamıştım. Sabahleyin Celal Alıcı ağabeyle buluştum, -benden 5-6 yaş büyüktür- durumuma baktı; "ne var sende?" dedi. Ağlayarak Üstad'ı rüyamda gördüğümü anlattım; "Üstadın ziyaretine gidebilir miyiz?" dedim. O zaman müezzin olarak 75 lira maaş alıyordum. Celal ağabey ise su tesisatçılığından iyi para kazanıyor, fakat çok cömert olduğundan kazandığı paraları hizmet için harcıyor, insanları ısındırmak için ikramlarda bulunuyordu. "Gideriz ama biraz zahmetli ve külfetti olur" dedi. O zaman daha böyle vasıtalarda yok... Sonra dedi ki: "Ben İstanbul'a malzeme almaya gideceğim, bu ikisini birleştirelim beraber gidelim, ben de çok arzu ediyorum Üstadı ziyaret etmeye, ben oradan İstanbul'a geçerim" dedi. Ben o zamana kadar daha Van'dan hiç çıkmamışım.

Neyse hazırlığımızı yaptık; Tatvan'a, oradan Bitlis'e, Bitlis'ten Kurtalan'a gittik, Kurtalan'da trene bindik. Yolçatı denilen bir yer vardı, Sivas istikametinden gelen trenlerle bu istikametten gelen trenlerin aktarmalarını yaptığı yer. Baktık orada, tevafuken rahmetli Molla Hamid, Hacı Reşid Övet ve Antalya'da vefat eden Çaldıranlı Taceddin Efendi... Üçü bizim bulunduğumuz kompartımana geldiler. Onlar İstanbul'a gideceklermiş, Molla Hamid ağabey, Üstad'a İstanbul dönüşünde gidecekmiş. Eskişehir'e kadar beraber gittik. Onlar İstanbul'a biz Afyon üzerinden Isparta'ya gittik.

Isparta'da Bavulları otele bıraktıktan sonra Rüştü Çakın ağabeyin dükkânına gittik. Muhabereleşme Onunla oluyordu. Hoş beşten sonra sebep-i ziyaretimizi söyledik. "Üstad rahatsız, kimseyi kabul etmiyor" dediler. Biz: "Nasıl olur, kaç gündür yoldayız, uzak yerden geldik, ziyaret etmemiz lazım" dedik. "Gelenlerin çoğunu Üstad kabul edemiyor, hasta, ama ısrar ediyorsanız size bir çocuk verelim evi göstereyim" dedi. Neyse gittik Üstadın kaldığı eve; o zaman şimdi müze olan bu evin önünde topraktan bir duvar vardı, daracık bir sokaktı orası. O sokağa girdiğimizde tam karşı taraftan iki gencin geldiğini gördük, ama onların da hallerinden bize benzediğini anladık. Onlarla tam Üstadın kapısının önünde buluştuk, tanıştık. "Biz Ankara Üniversitesinden Üstadı ziyaret için geldik, fakat Üstadımız rahatsız oldukları için almadılar" dediler. Bu sefer kuvve-i mâneviyemiz daha da bozuldu. "Bir de biz deneyelim" dedik ve -hala gözümün önündedir- bahçe kapısının orada yuvarlak bir buton vardı, ona bastık. Biraz sonra birisi geldi, arkadaki sürgüyü çekti, omzunu kapıya destekleyerek; "buyurun" dedi. "Üstad Hazretlerine ziyarete geldik, müsaade buyururlarsa ziyaret etmek istiyoruz" dedik. "Mümkün değil, Üstad rahatsız kimseyi kabul etmiyor, kusura bakmayın" dedi. "Biz Van'dan geliyoruz" dedik. "İzni yok alamayız" dedi. Herhalde nasip olacak ki Cenab-ı Hak konuşturdu... Dedik ki: "O zaman siz bizim teklifimizi Üstad'a götürün, Van'dan iki ziyaretçi var, iki tane de Ankara'dan var" deyin dedik. "Peki" dedi ve gitti. Bu kardeşin kim olduğunu bilemedim... Ceylan veya Bayram ağabey olabilir. Aradan az bir zaman geçti o kardeş geldi "Vanlılar gelsin" dedi.

ÜSTAD'IN GÖZLERİ 500 VATLIK PROJEKTÖR GİBİ İŞİN SAÇIYORDU

İçeri girdik, Üstadımız karyolada oturmuş vaziyetteydi... Mübarek ellerini öptük, oturmamızı emrettiler, diz çökerek oturduk. O zaman Üstadımızın sesi az çıkıyordu. "Hoş geldiniz" dedikten sonra Van'a olan hasretini ifade ettiler. "Keşke bu zahmete katlanıp da gelmeseydiniz" dedi. Ama memnuniyetini de söylediler. Bize, Van'daki tanıdıkları; Molla Hamid ağabey ve Molla Maruf, Molla Yasin, Molla Resul efendileri sordular. Kendilerinin sıhhatte olduklarını söyledik. Dedi ki: "Arkadaşlarınıza, kardeşlerinize söyleyin buralara kadar zahmet edip gelmesinler... Gelenleri takip ediyorlar, taciz ediyorlar; Risale-i Nurları okumaları gelmelerinden on misli daha hayırlıdır, istifadelidir. Risale-i Nur'u okumaya, neşretmeye çalışsalar daha memnun olurum" dedi.

Şunu ifade edeyim, şu anda hala hissediyorum, orada birçok melekelerimizi kaybetmiş gibi, bir cazibe altındaydık. Şuna hayıflanıyorum, o halet-i ruhiye içinde gördüğüm rüyayı Üstad'a arz etmek istiyordum, unuttum. Ben o zaman daha askere bile gitmemiş ondokuz yaşlarındaydım. Hocalarımızdan, "Evliyaullah'ın gözlerine bakamazsınız" diye duyardık. Gençlik saikasıyla Üstadın gözlerine bir bakayım dedim. Şöyle başımı kaldırıp bakınca, hani 500 vatlık projektörler olur ya, onun gibi bir ışın saçtığını gördüm gözlerimden. Gözlerim kamaşır gibi oldu. O anda, ben her halde edep dışı bir şey yaptım diye hemen başımı öne eğdim. Sonra Üstad "nerde kalacaksınız?" diye sordu. Bizim maksadımız o gün Isparta'da kalıp sonra gitmekti. Emretiler ki: "Burada kalmayın, kalırsanız sizi taciz ederler, buradan ayrılın yakın bir yerde kalın" dediler. Kalktık müsaade istedik. Önce Celal Alıcı ağabey, sonra ben mübarek ellerinden öptük. İki mübarek ellerini şakaklarımıza koymak suretiyle anlımızdan öptü. "Ben sizi Risale-i Nur talebeliğine kabul ediyorum, bundan sonraki dualarıma sizi de dâhil ediyorum" dedi. Bu şekilde dışarıya çıktık. Herhalde 20 dakika kadar Üstadın yanında kalmış olduk.

Çıktıktan sonra Celal ağabey -daha yaşlı ve olgundu tabi- başladı ağlamaya. Ben de onu görünce ağlamaya başladım. Fakat bir taraftan da onu teskin etmeye çalışıyordum. Otele geldik. O gün Isparta'dan ayrılıp Dinar'a geçtik. Bir gece Dinar'da kaldıktan sonra İstanbul'a beraber gittik. Molla Hamid ağabeylerle otelde buluştuk.

1956 yılında askerliğim İzmir'e çıktı. Bu bir fırsattır deyip ikinci bir ziyaret daha yapayım dedim ve Isparta'ya geldim. Sordum, "Üstad Barla'da" dediler. Fakat o günkü şartlarda Barla'ya gidecek kadar zaman yoktu, bir daha kısmet olmadı Üstadı görmek. Ama o arada Hüsrev ağabeyi ziyaret ettim.

Van'da, Nuri Güleşer'in hatıralarını aldığımız Yaşar Altaylı'nın evinin bahçesi.

(Bu bahçeye daha sonra ikiz kuleli medrese yapılmıştır)

Ayaktakiler soldan: Nuri Güleşer, Ömer Özcan, Yaşar Altaylı, Hasan Ekinci (M. Hamid'in oğlu),

Oturanlar: Ahmed Cevad Yaşar, Nureddin Yaşar, Celal Huyut

İLK YILLARDA ÇOK ŞİDDETİ YOKSULLUK VE MEŞAKKAT VARDI

Van'daki bu hizmetler sırasında tabi çok takipler, baskınlar, aramalar oluyordu. Biz kitapları soba bacalarına, sandıklara koyarak, bazen de yerlere gömerek saklıyorduk.

Haddim olmayarak birkaç tespitte ve tavsiyede bulunmak istiyorum:

Risale-i Nur hizmetlerinin başlangıcında çok imkânsızlıklar vardı. Küçük eserler elle yazılarak, teksirle, daktilo ile çoğaltılarak elden ele ancak ulaştırılabiliyordu. Sığınacak bir mekân bir yer yoktu. Bir de o zaman insanlara Risale-i Nur farklı tanıtılıyordu; hatta zaman zaman bize: "Yahu siz İslamiyet'ten başka bir şey mi iddia ediyorsunuz?" diyenler oluyordu. Çok imkânsızlıklar vardı o yıllarda. Buna rağmen elhamdülillah bu hizmeti anlayıp gönül verenler; birçok müşkülata, birçok yokluğa, zahmete göğüs gerek eserleri elden ele, dilden dile gezdirmek, okumak, yazmak suretiyle hizmet ettiler. Ağabeylerimiz köy köy, kasaba kasaba, çoğu zaman yaya olarak, at sırtında bu eserleri yaymaya çalıştılar. Hatta o zaman o kadar yoksulluk vardı ki, mesela ilk basılan Sözler kitabını 25 lira verip de çok kimse alamamıştı. O kadar çok maddi sıkıntılar vardı insanlarda. Şimdi ise değil Türkiye'de dünyanın her yerinde, Üstad'a gönül veren milyonlarca insan bu hizmeti sahiplenmiş ve daha geniş imkânlar ile daha güzel hizmetler veriyorlar.

Zamanımızın gençliğinin bu zamanın fitne ve fesadından muhafazası için mutlaka bu eserleri okuması, hizmet etmesi gerekir. Geçmişteki ağabeylerimizden Allah binlerce kere razı olsun... Çok büyük fedakârlıklar yapmışlar; meşakkatlere, hapslere, eziyetlere, her türlü akla gelmez sıkıntılara rağmen bu hizmetleri yapmışlar, bugüne getirmişler. Şimdi ise dost düşman herkes bu hizmetin hakkaniyetini kabullenmiş, çoğu dost olmuşlar. Cenab-ı Hak İslam içi ve İslam dışı bütün insanlara bu hakikatlerden haberdar eylesin inşallah; bunu niyaz ediyor ve âmin diyorum... Allah'a emanet olunuz...

BABAM VAN'DA GÖRDÜĞÜ ERMENİ ZULMÜNÜ ANLATMIŞTI BİZE

Babam Mehmet Reşit Güleşer, 1900 Van doğumludur ve 1995'de yine Van'da vefat etmiştir. Az evvel arz ettiğim gibi Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin bir müddet kaldığı Yukarı Nurşin Camiinin on sene imamlığını yapmış ve daha sonra Van Merkez Vaizi olarak görev yapmıştır. Babam, bu camide "Eski Said" döneminde Bediüzzaman Hazretlerinin ders ve sohbetlerinden tefeyyüz ettiğini bize anlatırdı. Zaten evimiz bu camiye yüz metre kadar yakındı... Vaizlik döneminde Üstadımızın eserleri Risale-i Nur'dan iktibaslar yapmak suretiyle gerek vaazlarında, gerekse hutbelerinde Üstadımızdan ismen bahsederek dersler yapardı. Korkusuz ve pervasız bir insandı. Yukarı Nurşin Camiinde yatsıdan sonra Molla Hamid, Hamid Kuralkan, Cahid Ünsal ve az evvel saydığım diğer ağabeylerle toplanıp dersler yaparlardı. Rahmi Erdem 1960'dan sonra Van'a gelmiş ve bir müddet bu camide kalmıştır. Onun da çok büyük hizmetleri olmuştur.

Şimdi anlatacağım mesele; 1915 Van Ermeni mezalimine 15 yaşında iken şahit olan babamın bize defalarca anlatmış olduğu tarihî gerçeklerdir. Özetle şöyle anlatırdı babam:

"1915 yılında 15 yaşında iken Van'da yapılan Ermeni zulmünü gördüm. 1. Dünya Savaşı'ndan önce Van nüfusunun yüzde 23'ü Ermeniydi. O tarihe kadar, Ermenilerle Müslüman halk birlikte huzur içinde yaşıyordu. Ancak 1. Dünya Savaşı başladığında ecnebi güçler Ermeni gençleri silahlandırdı ve huzur ortamı bozuldu. Silahlanan ve dışardan desteklenen Ermeniler Müslümanlara saldırmaya başladılar...

"Ermeni çetelerinin bu saldırılarına Müslüman halkın karşılık vermeye başlaması üzerine olaylar büyüdü ve iş Müslüman katliamına dönüştü. Bu katliamda en çok kadın ve çocuklar zarar gördü...

"O sırada Van'da yaşanan çok acı bir hâdise de şuydu: Özalp ve Saray'da yaşanan vahşeti sonlandırmak isteyen 16-18 yaşlarındaki 100 Müslüman genç cephaneye taşımak gayesiyle, Özalp'e gitmek için ocak ayında yola çıkarlar... Bu 100 gençten 40'ı maalesef Erçek Gölü yakınlarında donarak öldüler... 40'ı ise Özalp yakınlarında hayatını kaybetti, şehit oldular... Bu 100 gençten sadece 20 kişi zarar görmeden Van'a dönebildi..."

Nurşin Camiinde Bediüzzaman Hazretlerinin tedrisinde bulunmuş
emekli Van Merkez Vaizi Nuri Güleşer'in babası Reşid Efendi. (1900-1995)

Benim babamdan duyduklarım böyle. Bu açıklamayı SABAH Gazetesi de 2005 yılının Nisan ayında, **"Ermeni mezalimi hafızalarda"** başlığı ile bir belge olarak aynen yayınlamıştı... TRT de babamla uzun bir röportaj yapmıştı. Bu açıklama aynı zamanda "Şark Yıldızı" isimli kitapta da yayınlanmıştı. Üstadımız Bediüzzaman Hazretleri de Van'daki Ermeni zulmünü Lem'alar kitabında anlatmaktadır...

VAN'DA BEDİÜZZAMAN'I AĞLATAN ERMENİ ZULMÜ

Nuri Güleşer ağabeyimizin Babası Şeyh Mehmet Reşid efendiden naklederek bize aktardığı Ermeni zulmünü, Risale-i Nur'a da havale etmesi üzerine, ilgili kısmı buraya almak icap etti. Kosturma Rus esaretinden 1918 yılında İstanbul'a avdet eden Bediüzzaman, büyük bir inkılab-ı ruhi geçirir ve 1923 senesinde, vatanım dediği Van'a döner. "Vâ-esefâ" "binler gözlerim olsa ağlayacaktım" dediği bir manzara ile karşılaşır. İşte Üstadımızın kendi dilinden Ermeni katliamından sonraki Van:

"İstanbul'da iki üç sene Dar-ül Hikmet'te hizmet-i diniye beni orada durdurdu. Sonra Kur'an-ı Hakîm'in irşadiyle ve Gavs-ı A'zam'ın himmetiyle ve ihtiyarlığın intibahıyla İstanbul'daki hayat-ı medeniyeden usanç ve şaşaalı hayat-ı içtimaiyeden bir nefret geldi. Dâüssıla tabir edilen iştıyak-ı vatan hissi beni vatanıma sevketti. Madem öleceğim, vatanımda öleyim diye Van'a gittim. Herşeyden evvel, Van'da Horhor denilen medresemin ziyaretine gittim. Baktım ki; sair Van haneleri gibi onu da Rus istilâsında Ermeniler yakmışlardı. Van'ın meşhur kal'ası ki, dağ gibi yekpare taştan ibarettir. Benim medresem onun tam altında ve ona tam bitişiktir. Benim terkettiğim yedi sekiz sene evvel, o medresemdeki hakikaten dost, kardeş, enis talebelerimin hayalleri gözümün önüne geldi. O fedakâr arkadaşlarımin bir kısmı hakikî şehid diğer bir kısmı da o musibet yüzünden manevî şehid olarak vefat etmişlerdi. Ben ağlamaktan kendimi tutamadım ve kal'anın tâ medresenin üstündeki iki minare yüksekliğinde medreseye nâzır tepesine çıktım, oturdum. Yedi sekiz sene evvelki zamana hayalen gittim. Benim hayalim kuvvetli olduğu için, beni o zamanda hayli gezdirdi. Etrafta kimse yoktu ki, beni o hayalden çevirsin ve o zamandan çeksinsin. Çünkü yalnız idim. Yedi sekiz sene zarfında, gözümü açtıkça bir asır zaman geçmiş kadar bir tahavvülât görüyordum. Baktım ki benim medresemin etrafındaki şehir içi Kal'a dibi mevkii, bütün baştan aşağıya kadar yandırılmış, tahrib edilmiş. Evvelki gördüğümde şimdiki gördüğüme, güya iki yüz sene sonra dünyaya gelip, öyle hazîn nazarla baktım. O hanelerdeki adamların çoğu ile dost ve ahab idim. Kısım-ı a'zamı Allah rahmet etsin muhaceret ile vefat etmişler, gurbette perişan olmuşlardı. Hem Ermeni mahallesinden başka Van'ın bütün müslümanlarının haneleri tahrib edilmiş gördüm. Benim kalbim en derinden sızladı. O kadar rikkatime dokundu ki, binler gözüm olsaydı beraber ağlayacaktı. Ben, gurbetten vatanıma döndüm; gurbetten kurtuldum zannediyordum. "Vâ-esefâ", gurbetin en dehşetlisini vatanımda gördüm. Onikinci Rica'da bahsi geçen Abdurrahman gibi, ruhumla pek alâkadâr yüzer talebelerimi, dostlarımin kabirde ve o ahabların yerlerini harabazar gördüm." (Lem'alar 247)

(1938 -)

RAHMI ERDEM

Rahmi Erdem, 1938 senesinde, Konya'nın Bozkır ilçesinin Yalnızca köyünde dünyaya gelmiştir. Cedleri itibariyle aslı, Horasan'a dayanır. İslam'ı Anadolu'ya yaymak için Horasan'dan Alanya'nın Şeyhler köyüne hicret eden ataları, bilahare Bozkır'ın Üçpınar nahiyesine yerleşirler. Orada "Alanya Şeyhleri" sıfatıyla mühim dinî hizmetlerde bulunurlar.

Rahmi Erdem'in babası Fehmi Bey genç yaşta vefat edince, küçük Rahmi yetim kalır. Yetim Rahmi'yi annesi merhum Ayşe Hanım ve amcaları himaye edip yetiştirirler.

1952 yılında daha ortaokul talebesiyken, bir kitapçı vitrininde gördüğü –Eşref Edip'in neşrettiği– Üstad'ın yeğeni Abdurrahman ile fotoğrafı olan *Küçük Tarihçe-i Hayatı*'nı amcasına aldırır. Böylece 14 yaşında Nur camiasına doğru ilk adımını atmış olur. Ortaokulu bitirdikten sonra, 1955 yılında "Ziraat Mektebi"nde okumak üzere Adana'ya giden Rahmi Erdem, aynı sene içinde Risale-i Nur'la daha yakından tanışır ve Nurları okuyup Nur derslerini takip etmeye başlar. Artık âleminde şuur ve huzur dönemi başlamıştır.

1958'de Isparta'da bulunan Üstad Bediüzzaman Hazretlerini ziyaret eder, mübarek ellerini öper ve hayır duasını alır. Orada Zübeyir Ağabey'le tanışır ve hiç kesilmeyecek olan irtibatları başlamış olur. Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri'ne yaptığı ziyaret onu çok etkilemiştir. O kadar ki, o anda, bu yolun kara sevdalısı olmak için ihlâsla Allah'a niyaz eder. Hatıraları gösteriyor ki, bu duası kabul edilmiştir. O, artık kendi iradesiyle talip olduğu uzun, çileli, zahmetli; ama bir o kadar da saadetli ve huzur dolu bir yolda yürüyüşe başlamıştır.

Askerliğini Çorlu'da, 27 Mayıs 1960 İhlali'nin gölgesinde tamamladıktan sonra, Tatvan'da başlayan Doğu Anadolu'daki Nur hizmetleri, tam on sene devam eder. Şark insanının hasbiliği, samimiyeti, mertliği, fitrî dindarlığı ve dini hassasiyetleri onu büyüler. Onları yakından tanır, sever ve sevdendir. O kadar ki 1961 Bitlis Mahkemesi'nden beraat edip memuriyeti iade edildiği halde, maaşı ve memuriyeti terk edip Van'a yerleşir.

Üç kere Medrese-i Yusufiye'ye girmiştir. 1967 senesinde Van Mevlidi bahanesiyle Av. Gültekin Sarıgül, Erol Kuralkan ve Selahaddin Akyıl'ın da bulunduğu yedi kişi ile yedi ay zulmen hapis yatar.

Eğer siyasilere, askerlere, sosyologlara, aydınlar ciddi olarak, gerçekten, terör belasına bir çare arıyorlarsa ki bundan şüphemiz yok; o halde Rahmi Erdem'in hatıralarını dikkatle okumalıdır. Bu hususta fazla bir yorum yapıp ufkü daha geniş olanların önünde perde olmak istemiyorum. Okunacak hatıralar çok açık mesajlarla dolu... Sadece şunu söyleyebilirim: Rahmi Erdem'in Şark'taki on senesi, Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri'nin bu vatanın birlik ve bütünlüğü için, Risale-i Nur'da yaptığı tespit ve tavsiyelerinin fiili bir tefsiri veya bir tatbikatı olmuştur...

Rahmi Erdem, yayın hayatına 1970 yılında atılan Yeni Asya Gazetesi'nin Genel Yayın Müdürü Mustafa Polat'ın, elim bir trafik kazasında vefat etmesiyle, beş sene bu görevi üstlenir. Daha sonra bazı imtizaçsızlıklar sebebiyle bu vazifeyi bırakır ve ticarete atılır. Şimdi Bursa'da ikamet etmektedir.

Yayınlanmış kitapları vardır. *Davam*, *Beyaz Gölgeleler*, *Mahzun Madalya*, *Bediüzzaman'ın Alperenleri*, *Bediüzzaman ve Talebelerinin Hukuk Mücadelesi* bunlardan bazılarıdır.

Hatıralar yazıldıktan sonra Rahmi Erdem tarafından tashih ve düzeltmeler yapılmıştır.

Rahmi Erdem Anlatıyor:

HAYATIMIN ŞUUR VE HUZUR DÖNEMİ

Ortaokulu bitirdikten sonra 1955 yılında Adana Ziraat Mektebi'ne kaydoldum. Ailemden aldığım dini terbiye dolayısıyla namazlarımı kılmaya çalışıyordum. Ama kendi âlemimde noksanlıklar hissediyor, bir türlü manevi tatmine ulaşamıyordum. İmanım taklidi, ibadetlerim de âdet hükmündeydi.

Bu halet-i ruhiyemde iken, bir gün postacı bana bir paket getirdi. Paketi gönderen İzmir Bergama'da dini ilimler okuyan ve okutan dayım Abdullah Tekin'di. Dayım Hafız-ı Kur'an'dır.

Paketi büyük bir heyecanla açtım. İçinden kırmızı ciltli bir kitap çıktı. Üstünde büyük harflerle "SÖZLER" yazıyordu. Naşiri Atıf Ural... Hemen mektebin bahçesinde bulunan bir bank üzerine oturdum ve kitabı rastgele açtım. Namaza dair bir bahsi çıktı. Okumaya başladım. Okudukça ruhumda bir kıpırdanış ve ufkumda yeni pencereler açılmaya başladığını hissediyordum. Epey zaman geçmiş, güneş guruba doğru meyletmişti. Kitabı kapattım ve bu güzel hislerle dopdolu olarak hemen koşup abdest aldım. İlk defa huşu ve huzur içinde, İlahî bir şevk ve zevkle ikinci namazımı kıldım. Sevinç ve huzur içindeydim.

Bundan sonra dinî hayatımda ve yaşantımda şuur ve huzur dönemi başlamıştı. Kendime güvenim gelmiş, fikren kendimi daha güçlü hissetmeye başlamıştım. Adana'da yeni gelişen Nur derslerini takip etmeye ve bilhassa Risale-i Nur'u temin edip okumaya başladım.

Bana ilk yardımcı olan, Kuruköprü'de lokantacı merhum Cebraîl Yetişiyiğit olmuştur. Ama hususen Adana'da sıkça bulunan, merhum Muzaffer Arslan Ağabey'in derslerini takip etmeye başladım. Muzaffer Ağabey'den çok istifade ettim.

1958 yılında Adana Ziraat Meslek Lisesi'nden mezun olunca memleketim Bozkır'da altı ay süreyle stajımı tamamladım. Bu arada bütün şevk ve gayretimle Risale-i Nur'u okuyor, ara sıra da Konya'ya gidiyordum. Konya'ya gittikçe Sabri Halıcı, Dr. Sadullah Nutku, Mustafa Kırkçı, Mazhar İyidöner, Said Gecegezen, Hafız Mevlid, Hafız Nevruz, Hafız Hüsmen ve Mustafa Özsoy gibi muhterem zevattan ayrı ayrı istifade ediyordum.

ÜSTADİ ZİYARET ETTİKTEN SONRA, BU YOLUN KARA SEVDALISI OLMAK İÇİN ALLAH'A NİYAZ ETTİM

1958'de Bozkır'da stajımı yaparken, bir taraftan da Üstad Bediüzzaman Hazretleri'ni ziyaret etme iştiağıyla yanıyordum. Sonunda kararımı verdim. Annem ve ninemle vedalaştım. O sırada Konya'da bulunan Ahmed Gümüş beni tren istasyonuna kadar yolcu etti. Trene bindim. Trende, Üstad'ımızın ve saff-ı evvel ağabeylerimizin çektikleri sıkıntıları, fedakârlıkları, Barla'yı, Isparta'yı ve köylerini düşünmeye başladım. Bu ulvî hislerle dopdolu olarak nihayet Isparta'ya vasil oldum. Doğruca Nuri Benli Ağabey'in Saray Otel'i'ne gittim. Nuri Benli Ağabey, Üstad'ın Barla'da olduğunu söyleyince çok üzüldüm. Nuri Benli Ağabey, her ihtimale karşı beni oğlu Osman'la beraber Üstad'ın şimdi müze olan evine gönderdi.

Kapıyı çaldık. Tâhirî Mutlu Ağabey açtı. Hoş geldiniz dedikten sonra: "Sizi tebrik ederim birazdan Üstadımız teşrif edecekler" dedi ve bizi içeri aldı.

Biraz sonra Üstad'ımız geldi. Arabasından kapının önünde indi. Yanında Zübeyir ve Sungur Ağabeyler vardı. Çok heyecanlıydım. Hemen hürmetle mübarek ellerinden öptüm. Önce Üstad'ın o şair-i İslamiye olan kıyafetine, cübbesine, sarığına doya doya bakmak istiyordum. Fakat heyecanım had safhadaydı. Birden vücudum titremeye başladı. Ayakta zor duruyordum. Yüzüne doyasıya bakmak istiyordum. Bakamadım. Üstad bana önce yaşımı sordu. "Yirmi yaşındayım Üstad'ım" dedim. Mübarek eliyle başımı sıvazladı. Sonra, "Ben çok hastayım. Eğer hasta olmasaydım, seni bir ay yanımda bırakacaktım" dedi. O andaki mutluluğumu ifadedden acizim şimdi. Bu benim için en mesut ve bahtiyarlık anıydı. Artık yetimliğim sona ermiş, babadan daha muhterem bir üstadı bulmuştum.

Bu arada garip bir şey olmuştu. Üstad, beni eve getiren Osman'a "Sen kimlerdensin?" diye sordu. Osman da "Nuri Benli'nin oğluyum efendim" diye cevap verdi. "Acayip, sen bizim Nuri'nin oğlu musun?" diye cevap vermişti Üstad. Ben dönüşte yolda, Osman'a, bunu anlayamadığımı söyledim. Fakat Osman bana cevap vermedi. Otele varınca babasına sordum. "Üstad Osman'ı tanıyamadı?" dedim. Meğerse bir yaraya dokunmuşum. Babası hiddetle "Hz. Üstad, Risale-i Nur'a hizmet etmeyenleri, tembelleri, gafilleri tanımaz! Niye tanısın ki! Zihninde böyle adamlara niye yer versin ki!" diye söylenerek üzüntüsünü dile getirmeye başladı. Üstad'ın Osman'ı tanımama esprisini geç de olsa anlamıştım; ama bilmeyerek hem Osman'ı hem de babasını üzmüş oldum.

Rahmi Erdem İzmirliyle: (Soldan) Saffet Yılmaz, Nasuh Demirel, Mehmet Batmazoğlu, Ömer Özcan, İbrahim Yanç, Rahmi Erdem, Şerafeddin Kartal, Yaşar Eren, Rıza Çakmak. 2008

Sonra otelin terasına çıktım. Hâlâ heyecanım geçmemişti. Üstad'ı düşünüyor, onun manevi şahsiyetini idrak etmeye çalışıyordum. Dünyam çok değişmişti. Ruhum büyülenmişti. Artık onun takip ettiği, ders verdiği hizmet tarzı ve metodunu takip edip hizmetteki yerimi Allah'ın izniyle almak istiyordum. Bu yolun yolcusu, kara sevdalısı olmak için Rabbime niyazlarda bulunuyordum.

Sonra otele Zübeyir Ağabey çıkageldi. Pırl pırl bir yüz, gür bıyıklar, kartal bakışlar, yay gibi bir vücut... Gökten yıldırımlar düşse korkmayacak ve inancından bir adım geri atmayacak bir iman hâli sergiliyordu.

Zübeyir Ağabey benimle epey ilgilendi. Hususi alakası beni memnun etmiş ve çok etkilemişti.

Gitme vaktim gelmişti. Zübeyir Ağabey'le vedalaştım ve Isparta'dan ayrıldım.

ÜSTAD'IN SELAMI VE HİMMETİ

1958'de Üstad Hazretleri'ni Isparta'da ziyaret ettikten sonra, Bozkır'a, ziraat teknisyenliği görevime döndüm. 30 Haziran 1959 tarihinde ise askere gittim. Yedek subay öğrenciliğimi Polatlı Yedek Subay Topçu Okulu'nda yaptım.

Polatlı'ya sevk edilmeden, intikal dönemi içinde, Ankara Doğu Matbaası'nda basılan *Tarihçe-i Hayat* ve *İşârât-ül İcâz* kitaplarının basımında Mustafa Türkmenoğlu Ağabeylere yardımcı oldum. Oradaki Nur talebelerinin ihlâs, samimiyet, feragat, fedakârlık, zühd ve takva hâlleri beni çok etkilemişti.

Polatlı'da üç ay kaldıktan sonra 30 Eylül 1959 tarihinde Çorlu 447. Top. Tb. Kumandanlığı'na iltihak ettim. Çorlu'da hemen bir ev tuttuk ve evimizde derslere başladık. Erattan ve subaylardan epey iştirakler başladı. Sonra askerî birlikte bir mescid açtık. Cuma namazlarını orada kılmaya başladık. Böyle güzel bir hizmet başlamıştı.

27 Mayıs 1960 İhtilalı'nın arefesi günleriydi. Daha önceleri olduğu gibi, yine "Erlerin bütün her şeyi aranacak" şeklinde bir emir gelmiş. Neticede, erlerin üzerinde Kur'an cüzleri, Elifba, Risale-i Nur çıkıyor ve bunları benden aldıklarını söylüyorlar.

Hemen Alay Adli Subaylığı'na sevk edildim. O sırada da Ispartalı Ali isminde Hafız bir kardeş izne gidiyordu. Yolda ona rast geldim. Üstad'a selam söylemesini ve durumu arz edip dua etmesini hassaten tembih ettim.

Alay Adli Subaylığı'na geldiğimde baktım ki görevli hâkim, Oflu Nur talebesi Hayati Saral'ın kardeşi Yılmaz Saral... Çok rahatlamıştım. Bu arada Alay Kumandanı telefonla Hâkim Yılmaz Saral'ı mütemadiyen sıkıştırıyordu. O da oyalıyor, gereken cevapları veriyordu. Bu sırada kolordu merkezinden bir hâkim geldi, toplanan risaleleri cebine koydu, bana da bir şey demeden kalktı gitti. Hadise de böylece kapanıp bitmiş oldu.

Ispartalı Ali izinden döndü ve Üstad'ı ziyaretini anlattı. Üstad'a gitmiş. Huzura girer girmez, Üstad, "Çorlu'da bizim küçük Rahmi ne yapıyor? Ona selam söyle korkmasın!" demiş. Sonra meselemizle ilgili bir ayet-i kerime okuyup manasını da söylemiş. Bu hadiseyi Allah'ın lütfuyla, Üstad'ımızın himmeti ve duasıyla atlatmış olduğumuzu anladım ben o zaman.

ÜSTADİ İKİNCİ DEFA İSTANBUL'DA GÖRDÜM

Çorlu'da büyük bir aşk ve şevkle askerlik hizmetimize devam ederken, hafta sonu tatilinden istifade ederek, çok kere olduğu gibi, arkadaşım Seyfeddin Kavukçu ile beraber, 1 Ocak 1960 günü İstanbul'a gittik. O gün İstanbul'da farklı bir hareketlilik vardı. İnsanlar grup grup toplanmışlar gazetelere bakıyorlardı. Biz de baktık. İstisnasız bütün gazetelerin manşeti şuydu: "Bediüzzaman İstanbul'da"

Büyük bir sevinç ve memnuniyetle hemen Üstad'ın kaldığı Piyer Loti Otel'i'ne gittik. Hemen iki kişilik yer ayırtarak oradaki Nur talebeleriyle beraber olma imkânı bulduk. Otelin içi ve dışı tamamen dolmuştu. İstanbul sanki ayakta idi. Biz de Bediüzzaman Hazretleri'ni bir kere daha görebilmek, mübarek ellerini öpüp duasını almak aşkıyla otelden bir an dahi ayrılmadık.

Bu arada Av. Bekir Berk ve Av. Necdet Doğanata otelin lobisinde *İhlâs Risalesi*'ni sırayla okuyorlar, büyük bir alaka ve merakla dinleniyorlardı.

Üstad Hazretleri'nin otelden ayrılma vakti gelmişti. İki avukat talebesinin kollarında odasından çıkıp yavaş yavaş otelin koridorunda yürümeye başladılar. Müthiş bir kalabalık ve bir gazeteci ordusu vardı. Gazetecilerin rahatsız etmemeleri için Üstad şemsiye altına alınmıştı. Birçokları gibi ben ve arkadaşım Seyfeddin, pardösülerimizi açıp gazetecilerin fotoğraf çekmesine mani olmaya çalışıyorduk.

Muazzez Üstad'ımız arabaya doğru ilerledi ve arka koltuğa oturdu. Bu sırada Zübeyir Ağabey elinde bir sepetle vakar içinde taksiye doğru ilerledi. Biz de mübarek Üstad'ımızı bir kere daha görme bahtiyarlığına erdiğimiz için Allah'a şükrettik.

Askerliğimi 27 Mayıs 1960 İhtilalı'nın yapıldığı günlerde tamamladım. İhtilalın gölgesine bazı sıkıntılarla da olsa terhis tezkeremi aldım. Doğruca İstanbul-Süleymaniye Dershanesi'ne gittim. Hiç kimse yoktu. Meğer bütün ağabeyleri Balmumcu Askerî Garnizonu'na toplamışlar, gözaltında tutuyorlarmış.

DOĞU İNSANI BENİ BÜYÜLEDİ

Askerlik hizmetimi tamamladıktan sonra Ziraat Bakanlığı'na müracaat ederek görev istedim. 26 Temmuz 1960 tarihinde Bitlis Teknik Ziraat Müdürlüğü'ne tayinim çıktı. Biraz şevkim kırılmıştı. Çünkü o ana kadar Türkiye'nin doğusu benim için meçhuldü. Doğu ile alakalı duyduğum mahrumiyet söylentileri beni tereddüde sevk ediyordu. Sonra, bana Risale-i Nur'u tanıtan dayım Abdullah Tekin'le istişare ettim.

Dayım beni Doğu'ya gitmem için ikna etti. Şöyle demişti dayım: "Ne demek mahrumiyet! Bediüzzaman o beldelelerde doğup büyümemiş mi? O, oralara sığmış da sen niye yaşamıyorsun o mübarek yerlerde!"

Dayım hassas noktalarıma dokunmuştu.

Biletimi aldım ve Konya'dan Kurtalan'a doğru uzun tren yolculuğuma başladım. Bu bilet ve tren, "Hayatımın bir devrine" doğru taşıyordu sanki beni.

Rahmi Erdem'in dayısı Abdullah Tekin, yeğinine Nurları tanıtmış ve şarka gitmesi için ikna etmişti

Dört gün süren yolculuktan sonra gecenin yarısında Siirt'in Kurtalan ilçesine vasil olduk. Işıklandırma yok... Her taraf karanlık bir vaziyette... Yorgunluk, yabancılık ve karanlığın verdiği karmakarışık hislerle kader-i İlahînin hakkımda çizdiği yolda süratle gidiyordum. Bir müddet yürüdükten sonra bir kamyonun üzerinde yerimizi aldık.

Beş altı saat gittikten sonra sabah namazı vakti girmişti. Kamyonun üstündeki yolcular şoföre, “Dur, namaz kılacağız” dediler. Şoför işi biraz geciktirince, yolculardan biri şoför mahallinin küpeştesine hızla ve kuvvetlice vurmaya başladı. Bir taraftan da, “Şoför dur!” diye bağıırıyordu. Şoför hemen durdu. Ben büyülenmişim. Bu dinî hassasiyetten ötürü çok etkilendim. Burada büyük bir imanın tezahürünü görmüştüm. Bu tesir ile şark insanı için söylenen menfi ve maksatlı sözlerin yalan olduğunu düşünmeye başladım.

Bitlis’e vardığımızda üst başımızın toz toprak içinde kaldığını fark ettim. Otelde temizlendikten sonra, Teknik Ziraat Müdürlüğü’ne gittim. Müdür beni Vali Bey’e götürdü. Vali de tayinimi Bitlis’in Van Gölü kenarındaki şirin ilçesi Tatvan’a çıkardı. Görev yapacağım yer Tatvan olmuştu.

Tatvan’a gittim. Nüfus memuru Ziya Bey’in yardımı ile tek odalı bir ev bulduk. Fakat ev sahibi, Ziya Bey’e “Beyim ben bu zata evimi vermem, bunun başı açıktır” dedi. Ancak Ziya Bey kefil olduktan sonra evi kiralayabildik.

Fakat başka bir gün ev sahibi beni görmeye geldiğinde, benim namaz kıldığımı görünce çok pişman olduğunu, eğer evlenmek istersem bütün masraflarımı karşılayabileceğini söyledi ve benden özür diledi. Anladım ki, basit gibi görünen bu hadise ve sözler, doğu insanının memura bakış açısını özetliyordu. Yaşadığım hadiseler beni adeta büyülüyor, buraları ve insanlarını sevdireliyordu.

Tutuğumuz bu mütevazı ev, bölgede Nur hizmetlerinin başlangıcı, menşei ve çekirdeği hükmündeydi artık. Hemen dersler yapmaya başladık. Kısa bir sürede hizmet, umumi bir ilan halini aldı. Yeni arkadaşlar edindik. Eski alakadarlar şevk ve kuvvet bulup ortaya çıktılar. Tatvan’ın uzun kış gecelerinde, metrelerce karlara bata çıka derslere geliyordu insanlar. Tatvan’da kaldığımız on bir ay içerisinde Risale-i Nur’u duymayan hiç kimse kalmadı elhamdülillah. Rahmetli Hacı Kadri Kalender, o zaman Tatvan’da ve Doğu’da kaldığım on sene zarfında, her türlü kahrımızı, zahmetimizi çeken isimsiz bir kahramandır.

ÜSTAD’A BAĞLILIĞIM ARTIYORDU

Tatvan’da görev yaparken köylere vazife icabı geziler yapıyorduk. Ne yazık ki koca müessesenin sadece bir tek jip’i vardı. Bu yüzden bazen yürüyerek de gidiyorduk köylere. Gittiğimiz köylerde halkın, memur sınıfına kerhen ve soğuk davranmaları hemen dikkati çekiyordu. Ama vakit girdiğinde namazımı kılmak için kalktığımda, aynı insanların hasbi, kalbi ve tebessümle mukabelelerini bir görmek lazımdı. Bunlar beni çok etkiliyordu.

Aslında Doğu halkına yakınlaşmanın, onlarla bütünleşmenin formülü apaçık ortadaydı. Yaşadığım her hadise gözümü açıyor, seneler evvel bu güzel memleketin bütünlüğü için, sebep ve çareleri teşhis eden Bediüzzaman’a olan hayranlığım ve bağlılığım daha da artıyordu.

Bediüzzaman Hazretleri’nin şu sözlerini, yaşadığım hadiselerin fiilen tefsir ettiğini çok net görebiliyordum:

“Memleket dahi bir hanedir ve vatan dahi bir millî ailenin hanesidir. Eğer iman-ı âhîret bu geniş hanelerde hükmetse, birden, samimî hürmet ve ciddi merhamet ve rüşvetsiz muhabbet ve muavenet ve hilesiz hizmet ve muaşeret ve rıyasız ihsan ve fazilet ve enaniyetsiz büyüklük ve meziyet o hayatta inkişafa başlarlar.”¹

Yaşadığım bir kaç hadiseyle konuyu açayım:

Bir gün dairemize bir köy muhtarı geldi. Şapkasını koltuğunun altına sıkıştırmış vaziyette selam verdi içeriye girdi. Neyse işini yapıp gönderdim. Yan masada oturan benden daha yaşlı memur arkadaş bir iç geçirdi: “Ah! Gel de Halk Partisi’ni arama! Bu muhtar İnönü devrinde bu daireye böyle girebilir miydi? Ayağımızı öpercesine iki büklüm girerdi” dedi. Ben, “Arkadaşım bu muhtarın bu daireye zilletle girmesi bize ne kazandırır? Hâlbuki bu muhtar köyüne gittiğimizde biz en çok alaka gösterenlerden birisidir. Lütfen haddimizi bilelim” deyip onu susturdum.

1960 yılındaydı. Nüfus sayımı yapılıyordu. Ben de bir dağ köyünde görevliydim. Dönüşte muhtar üç atından istediğimi binerek dönmemi kendisi teklif etti bana. Dönerken yolda başka görevli arkadaşlarla karşılaştım. Onlar yayan geliyorlardı. Beni atla görünce canları sıkıldı. Birisi hiddetle, “Seni şikâyet edeceğim. Sen köylerde Nureculuk propagandası yapıp şahsi nüfuz temin ediyorsun” diye bağırdı.

¹ Bediüzzaman Said Nursî, *Şuâlar*, Söz Bas. Yay., s. 299.

İşte sıkıntı burada başlıyordu. Dininden, imanından, örf ve âdetlerinden kopmuş olan bu mektepli nesiller, kendi halkıyla arasına örülen duvarları aşamıyorlar, sonra da şikâyet ediyorlardı.

Bir yaz günü, hububata zarar veren “Banbul” isminde bir haşerenin mücadelesi için bir köyde toplanmıştık. Ev sahibi adamcağız, bir kova ayran yapmış getirdi. Fakat kovanın ağzı açık olduğundan ayranın üzerine toz kaplamış. Adamcağız o ayranı karıştırıp, bir bardakla ilk memura uzattı. Aldığı cevap şu oldu: “Ben bu pis ayranı içmem.” Nahoş bir durum olmuştu. Hemen ileri atılıp, “Dayı bardağı bana ver” dedim. Sesli olarak “Yâ Rabbi! Rahmetin ne yücedir ki kan ve fışkı ortasından bu menfaatli ve gıdalı nimeti bize ihsan etmişsin” dedim ve ayranı içtim.

Bir ara Teknik Ziraat Müdürüm Hami Bey beni dışarıya davet etti. “Rahmi Bey! Seni tebrik ederim. Devletin haysiyetini kurtardın. Ben bu arkadaşlarla aranızdaki bu kadar farkı anlayamıyorum” dedi.

Yine bir gün, bir gezimizde Vali Bey köylülere, “Amerikalılar Ay’a gidiyor; ama siz yerinizde sayıyorsunuz” dedi. Tabii Ay’a gidilebileceğini köylülerin akılları almıyordu. İçlerinden Kâmil Ağa: “Ay’a gidilmez beyim” deyiverdi. Birden Vali ile köylü arasında soğuk bir hava esmişti. Neyse ben hemen araya girdim ve 20. Söz’deki gibi, Hz. Süleyman kısasını Kâmil Ağa’nın anlayacağı şekilde açıkladım. Bu tarz izah köylünün çok hoşuna gitti ve Vali’ye aklının yattığını itiraf etti.

İşte verdiğim misaller gibi çok hadiseler yaşayarak, 11 ayım Tatvan’da gelip geçmişti.

BİTLİS HAPSİ HAYATIMIN ON SENESİNİ VAKFETMEME VESİLE OLDU

Tatvan’da hizmetler hızla inkişaf ederken, bir gün Risale-i Nur okuduğum, dinime imanına hizmet ettiğim için, evim arandı. Bir katil, bir canî gibi tevkif edildim. Mahkemede, halkla kaynaşmam, memurlar kulübünde oturmayıp kumar oynamayışım dahi aleyhimde delil olarak gösteriliyordu. Hadise şöyle olmuştu:

1 Ağustos 1961 tarihinde, bir dostumun dükkânında imanî dersler okurken, ilçenin emniyet komiseri, “Evinde aramaya yapacağız” diye beni çağırdı.

Geceyi emniyette geçirdim. Fedakâr ve samimi ders arkadaşlarım olan Hasan Sağnıç, Kadri Kalender, Necmeddin Sözbilici, Kemal Değerli, Halis Kuş, M. Ali Oto, İsmail Nurpolat iman hakikatlerinin feyzine henüz varmaya başlamışlarken, kendilerini emniyetin loş ve küf kokan binası içinde buluverdiler. Günlük kazanıp o gün yiyen bu masum insanları, bütün mesuliyeti üzerime alarak, salıvermesini komiserden rica ettim. Komiser Seyfeddin Bey inançlı biriydi. Yanıma sadece Hasan Sağnıç’ı yoldaş vererek diğerlerini serbest bıraktı. Bize de hiç eziyet etmedi.

Nezarete alınmamızla birlikte, Tatvan’da büyük bir heyecan ve hareket husule gelmişti. Bitlis’ten vali ve emniyet müdürü tahkikata nezaret etmek için Tatvan’a geldiler. Sanki öyle bir suçlu yakalamışlardı ki bıraksalar devleti tar-u mar edecekti(!)

Ertesi gün Bitlis’e sevk olunduk. Hapishanede önce bizi traş ettiler. Sonra hapishanenin oval şeklindeki bir deliğinden bir eşya gibi içeriye attılar bizi. Üzerimize kapanan beş kapıdan sonra bir koğuşa verdiler. Koğuş çok kalabalıktı. O kadar kalabalıktı ki kapılar zor örtülüyordu. Ranzalarda zaten yer yoktu. Ancak tuvaletin önünde tek yataklık bir yer gösterdiler bize.

Baktım mahkûmlar kendi aralarında bize bakıp konuşuyorlar... Hasan’a “Ne diyorlar, dinle bakalım” dedim. “Her kim olursa olsun buraya gelen yerde yatmak zorundadır. Fakat Bunlar Bediüzzaman’ın talebeleridir. Bunları yerde yatırmak günahtır” diye konuşuyorlarmış. Sonra iki mahpus ranzadan yataklarını yere indirdiler. Bize ikişer kişinin yattığı ranzalardan yarımşar yer verdiler. Bu durumda geceleri yatakta dönme imkânımız olmuyordu. Alışkın olmadığım sabit yatma mecburiyeti benim uykularımı kaçıırıyordu.

Üstelik hapishane gayet pisti ve su yoktu. Abdestimizi bile, Şirin ismindeki 15 yaşında bir çocuk mahkûmun, su borularından nefes kuvvetiyle çekip, ibriğe doldurduğu su ile alabiliyorduk.

Bitlis Cezaevi’nde 3,5 ayımız geçti. Bu sırada risaleleri ciddi olarak okuma imkânı buldum ve mahkûmlara iman hakikatlerini anlatmakla meşgul olduk. Mahkûmlar en çok “Kader Meselesini” soruyorlardı. İşledikleri günahların suçlarını nihayetle kadere verip rahatlamak istiyorlardı. Bir de, bizim dinî kitap okuduğumuz için Ağır Ceza’da yargılanmamızı bir türlü akılları almıyordu.

15 Kasım 1961 tarihinde Bitlis Cezaevi’ne, mahkemenin hakkımızda tahliye kararı geldi. Dışarı çıktık. Artık resmen sabıkalı olmuşum. Tatvan’daki iman ve ahiret arkadaşlarım kendilerine bir zarar gelir endişesiyle, ilk gün beni evlerine kabul edemediler. Bir otelde kaldım.

Otelde Patnos Belediye başkanı Kerem Şahin isminde bir zatla tanıştım. İnançlı, iyi kalpli bir insandı. Başımдан geçenleri anlattım. Bana “Patnos’a gel” dedi. İlk fırsatta Patnos’a gittim.

Müteaddit defalar Patnos'a gittikçe beni Kerem Bey'in oğlu Hacı Ensari, Merhum Muzaffer, Terzi Memduh Haser, Süleyman Yıldız, Şemseddin Esin gibi zatlar karşıladılar. Nurlara ciddi olarak sahip çıktılar. Hususen Merhum Terzi Memduh Haser beni her zaman evinde misafir ederdi. Sonradan duydum ki evlerinin kifayetsizliğinden kendisi ve çocukları kömürlükte yatıp bize yataklarını verirlermiş.

Tahliyeden sonra bir gün yolda giderken, "Rahmi Bey!" diye birisi seslendi. Mal Müdürü Cevdet Daniş Bey'di. Bana, "Siz hapisteyken Ziraat Bakanlığı'ndan şahsınıza gelen ikramiye parasını iade etmedim. Sizin zulme uğradığınızı biliyordum. Gelin paranızı alın" dedi. Böylece kimseye yüzüsu dökmekten o parayla memleketime gidebildim. Zaten tahliyeden sonra vekâlet emrine alınmışım. İşimi kaybetmişim.

Üç buçuk sene devam eden Bitlis Mahkemesi, birçok heyetin değişmesi neticesinde, 16 Aralık 1964 senesinde beraatla sonuçlandı. Bu Bitlis Davası, benim için dönüm noktası olmuş, hayatımın on senesini bu hizmete vakfetmeme vesile olmuştur.

Tahliye kararından sonra memleketim Bozkır'a gittim. Kaza merkezine girişteki jandarma karakolunda barikat kurup beni karakola çağırıyorlar. Buradan nereye gideceğimi sordular.

Ben daha memleketime gelmeden, gideceğimi haber alıp akrabalarım beni sormuşlar. Herkes korkmuş. Bana nasihat edenlerin haddi hesabı yoktu.

ARTIK VANLIYIM

Bitlis beraatımdan sonra, Doğu'daki hizmetlerimi engellemek için beni Kastamonu'ya tayin ettiler. Önce Van'a gittim. Vanlılarla hazin bir vedalaşmadan sonra Ankara'ya geldim. Hemen Kastamonu biletimi aldım cebime koydum. O sırada Zübeyir Ağabey, Hacı Bayram Camii yanında bir yerde kalıyordu. Kendisine uğradım ve durumu arz ettim. Birden ayağa kalktı, iki elini havaya kaldırıp "Kardeşim! Bir insan paralandı, PARALANDI!" dedi. Yani, "Bir insan biraz para sahibi oldu mu paramparça olur" diyerek zarif bir şekilde beni ikaz etti. Sonra bana, kendi irade ve ihtiyarımla karar vermem gerektiğini, Üstad Hazretleri'nden misaller vererek izah etti.

Ben de, "Doğunun kalesi Van şehrine yerleşmek üzere gideceğim" diye kararımı verdim. Hemen garaja gidip Van'a geri dönüş biletimi aldım.

Van Kalesi, Horhor Harabeleri, Zernebat Suyu, Erek Dağı benim mekânım olacaktı. Bundan sonra "Konyalı Rahmi" olarak değil de "Vanlı Rahmi" olarak bilinecektim. Öyle de oldu.

Tekrar dönüşüm, insanlar üzerinde çok müspet tesir bırakmıştı. Devlet maaşını terk edip iman Kur'an hizmetine dönen muzaffer bir insan intibai vermişti.

Van'a ilk geldiğimde, Üstad Hazretleri'nin Cumhuriyet'ten sonra kaldığı Nurşin Camii'nde kaldım. Yatağımı caminin bir köşesine koydum. Tatvan tevkifimizden sonra yorganım kaybolmuştu. Ben de caminin battaniyeleriyle idare ediyordum. Rahmetli Hamid Kuralkan, "Sana bir yorgan alsak, artık Van'dan hiç gitmezsin" diye latife yapardı bana.

Nurşin Camii kerpiçten bir yapı... Önü ve arkası bahçelik... Öyle azamet ve heybeti yok; ama manen çok sıcak ve lahuti... Bu cami Bediüzzaman'ı misafir etmiş, ona mesken olmuş bir mekân.

Van'daki on senelik ikametimde hiç sıkılmadım diyebilirim. Çünkü Van insanı çok sıcakkanlı, misafirperver, munis, riyasız nadir fıtratlardır. Hususen Üstad'ı yakından tanıyan Molla Hamid, Ali Çavuş, Molla Münevver, Çaycı Emin, Şeyh Reşit Güleşer ve bunlara ilaveten Hamid Kuralkan, Celal Alıcı, Selahaddin Akyl, Cahid Ünsal, Erol Kuralkan, Hacı Balâ, İbrahim Uzun, Ali Lâleli, Kasım Tokar gibi zatlarla feyizli dersler okumak ve onların hatıralarını dinlemek bana gurbeti unutturuyordu.

Hatta Zübeyir Ağabey bana bir mektup yazarak, bu zatların hatıralarını tespit etmemi istemişti.

Van'da maişetimi temin için Selahaddin Akyl'ın dükkânında 150 lira maaşla çalışıyor, ona yardım ediyordum. Her hangi bir hizmet zuhur ettiğinde izinli sayılıyordum.

Nurşin Camii'nde altı ay kaldım. Kış mevsimi girmiş, şubat ayına gelmiştik. Hava çok soğuktu. Ramazan-ı Şerif de girmek üzereydi. Mecburen Boyaoğlu Camii'ne taşındım. Oranın az çok meşrutası ve küçük bir sobası vardı. Caminin imamı Ahmed Yücel, Nurlara dost ve fedakâr bir insandı. Orada bekâr iki talebesi Hakkı ve İbrahim ile kalmaya başladım. Fakat Ramazan boyunca Van'ın fedakâr Nur talebelerinden Celal Alıcı beni evine aldı. Orada Ramazan misafiri oldum. Ramazan bittikten sonra, Celal Alıcı'nın evinden tekrar Boyaoğlu Camii'ne geçtim.

1960 senesinde bir dava vesilesiyle Van'a gelen Av. Bekir Berk'in, Rahmi Erdem ve bir grup Vanlı Nur Talebesiyle çektiği bir hatıra fotoğrafı. Av. Bekir Berk ve Rahmi Erdem ayakta ortada.

Oturanlar (soldan): Hamid Kuralkan, Muzaffer Küçükaydız, Muammer Gabalı, Celal Alıcı, Cahid Ünsal, Kaya Bey

Ben her ayın on beş günü Van'da kalıyor, kalan on beş günde de Van'ın, Bitlis'in, Ağrı'nın kaza ve köylerine gidiyordum. Oralarda Risale-i Nur dersleri yapıyorduk. O yıllarda maddi yoksulluk vardı. Hayat seviyesi çok düşüktü. Bilhassa benim gibi alışık olmayanlara, oralarda gece misafir olmak çok zorluklarla doluydu. Bir gün bunu Zübeyir Ağabey'e açtım. Bana "Aman kardeşim, köylere gittiğin zaman, pireleri D.D.T. ile öldürme. Yorganını pencereden silkele onlar uçar gider" demişti. Üstad'ın mahlûkata karşı, şefkat-ı imaniyeden gelen dersine ayna oluyordu.

Bir gün beni emniyete çağırdılar. Kaldığım camiyi aramaya başladılar. Fakat bir şey çıkaramadılar.

Camide bir müddet daha kaldım. Sonra rahmetli Hamid Kuralkan "Sana bir ev turalım. Biz de gelir orada dersler okuruz" teklifini yaptı. Kullanılmış bir halı satın aldık. Selahaddin Akyl'ın dedesi Hacı Hüseyin Efendi'nin, bahçe içinde bulunan kerpiçten yapılmış bir evine taşındım. Böylece Van'ın ilk Nur dershanesi açılmış oluyordu.

KUYUYA FARE DÜŞSE...

Zübeyir Ağabey'le irtibatım hiç kesilmedi. Kendisiyle çok önemli hatıralarım var. Bir tanesini anlatayım:

Bir gün kendisini Van'a davet ettim. "Ağabey Van'a gidelim. O havalideki hocalara Risale-i Nur'u anlatalım" dedim. Bana şöyle dedi:

"Kardeşim, ben Üstad'ın muhabbetiyle kendimden geçmişim. Onlar bakarsın bu muhabbeti kıskanır, beni imtihana kalkarlar. 'Bir kuyuya bir fare düşse, kaç kova su çıkarılırsa su temiz olur?' gibi bir sual sorsalar, ben de bunu bilemem. O zaman sorun olur. Ama sen onların dilinden ve halinden anlarsın. Sen git."

Kendisiyle vedalaştım. Tatvan'a vasıl oldum. Tatvan'da dost bir hocayla mülaki oldum. Hoca'ya Üstad'ı muhabbetle anlatmaya başladım. Hoca çok şaşırды. Bana, "Rahmi Bey! Ben bu Said Nursi'nin talebelerini anlamıyorum. Altı ay bu risaleleri okuyan bir talebe, insanın yanında allame gibi konuşuyor" dedi. Sonra, "Şimdi benim de sana bir sualim var. Bir kuyuya bir fare düşse, kaç kova su çıkarılırsa su temiz olur?" dedi.

Bir hoş olmuşum. Tebessüm ettim. Ona "Hocam siz daha iyi bilirsiniz. Cevabını bize söylerseniz biz de öğrenmiş oluruz" dedim ve bahsi kapattım.

VAN CEZAEVİ

10 Temmuz 1962 senesinde, “Risale-i Nur Sönmez” adıyla, Üstad’ımızın en keskin mahkeme müdafaaları İstanbul’da tab edilmişti.

Selahaddin Akyl, küçük çaplı olan bu kitaptan, Özalp ilçesine, İran asıllı Kuli Yapıcı adında bir kahveciye, her nasılsa sehven gönderiyor. Kahveci de kasten kitapları götürüp emniyete teslim ediyor. Hemen Özalp Savcılığı’na gittim, bir dilekçe ile başvurup kitaplara sahip çıktım.

Neticede dosya 6 Nisan 1964’de Van Ağır Ceza Mahkemesi’ne intikal ettirildi.

Van Ağır Ceza Mahkemesi’nde çok şiddetli geçen ilk celsede, Savcı Necati Coşkun, dört sayfalık, baştan sona hezeyan, kin, iftira ve gazez dolu iddianamesini okudu. Sonra eliyle beni işaret ederek “Bu sanık dışarıda kaldığı müddetçe, emniyet-i umumiye’yi her an ihlal edebilir. Tevkifini talep ediyorum” dedi. Ve hiç beklemediğim bir anda tevkif edildim. Bu talepten sonra hızla yerimden kalkıp “Savcıya, bu haksız, garazkâr talebinin sebeplerini mahkeme huzurunda sormak istiyorum” dedim. Ok yaydan çıkmıştı. Daha birçok şeyler daha söyledim hiddetle. Avukatım sakın olmam için yerime oturttu beni. Hiç beklemediğim bir anda tevkif edilmişim.

Önce beni Van Çarşı Karakolu’na götürdüler. Kibar bir insana benzeyen komiser, “Geçmiş olsun, suçun nedir?” diye sordu. “Risale-i Nur okumak” dedim. “Ben bu mezheplerden bir şey anlamıyorum” dedi. Belli ki İslamî kültürü, bilgisi yoktu. Hâlâ kabıma sığamıyordum. Sinirli bir şekilde, “Komiser Bey! Mezhepler, Sahib-i Şeriat’ın gösterdiği nazarî düsturların tarz-ı tefehhümünden ileri gelmiştir” dedim. Komiser “Bu tariften bir şey anlamadım” dedi. “Anlamadınızsa bir kere daha tekrar edeyim!” dedim. Ve aynı cümleyi tekrar ettim. “Ben bu gençle münakaşa salahiyetini kendimde göremiyorum” diyerek bahsi kapattı. Bana, “Açmısın?” dedikten sonra, polisler bir porsiyon kebab söyledi. Ben, mezhepleri kabul etmediği için, bu komiserin kebabını yemedim.

Komiser beni hapishaneye gönderdi. Çok acıkmıştım. Kuru bir ekmek getirdiler, onu suya batırarak yemeye çalıştım.

Beni tevkif ettiren Savcı Necati Coşkun bir gün sonra hapishaneye geldi. Beni müdürün odasına çağırttı. Buna memnun olmuştum. Duruşmada yarım kalan fikir düellomuzu devam ettirmek için fırsat yakalamıştım. Hiç bir fikrî endişem yoktu.

Söze savcı başladı: “Benim görevim seni mahkûm ettirmektir. Seninle sonuna kadar uğraşacağım” dedi. “Neden peşin hükümle adalet müessesine gölge düşürüyorsunuz? Siz kamu hukukunu korumakla mükellef olduğunuz gibi, masum insanların da hukukunu korumak ve kollamakla mükellefsiniz” dedim. “Siz laikliğin tahribine çalışıyorsunuz. Bu bakımdan suçlusunuz” dedi. Anlaşıyordu ki bilgisi araştırmaya değil de garazkâr yayınlar yapan bazı gazetelerden geliyordu. Çünkü onların ağzı ile konuşuyordu.

Kendisine, “Siz laikliği niye batıdaki manasıyla kabul edip tatbik etmiyorsunuz? Laik Cumhuriyet, bitarafane prensibiyle dinsizlere ilişmediği halde, siz neden dindarlara ilişiyorsunuz? Bu tezat değil mi?” dedim ve Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil’in laiklikle ilgili tariflerini kendisine aktardım.

Bana hiddetle, “Ali Fuat Başgil’in tarifini kabul edersek, bu memlekette inkılâplar tehlikeye düşer!” dedi. Ben de “Eğer inkılâplar bu milletin fitratına uygun ise hiç bir güç onu yıkamaz. Ama değilse, zaten kuvvetlenmesi mümkün değildir. Zira fitrat, fitrî olmayan şeyleri reddeder atar” diye mukabele ettim.

Konuşmamın sonunda savcı ayağa kalktı ve “Seni tebrik ediyorum. Davanı güzel müdafaa ediyorsun. Av. Bekir Berk’i getirmene lüzum yok. Sen de kendi müdafaanı yapabilirsin” dedi. Anladım ki maksadı beni yalnız bırakmaktı. Ben avukata ihtiyacım olduğunu belirtince, planın tutmadığını anladı: “Bunu iyi bil ki benim vazifem seni mahkûm ettirmektir” dedi ve kalktı koğuşları teker teker dolaşmaya başladı.

İRİ KIYIM KAMYON ŞOFÖRÜ

Tartışmamızdan sonra koğuşları tek tek inceledi ve en adi suçlulardan birer ikişer seçip beni onlarla aynı odaya koydu. Üstelik Lübnan asıllı iki Ermeni mahkûmu da koğuşumuza kattı. Ben o mahkûmların ve bilhassa Ermenilerin, bana kin ve adavetle baktıklarını hemen anladım. Kavga etmek için bahane arıyorlardı.

Bir ara ağızından, “Osmanlı” diye bir söz çıkmıştı. Ermenilerden biri hemen ayağa kalktı, “Burada Osmanlı’dan bahsedemezsin!” diye bağırıp beni tehdide yeltendi.

Bu hazin tablo bana çok dokunmuştu. Tehditten çok, kendi öz vatanında dinini yaşamak isteyen birinin suçlu muamelesiyle hapse atılması ve sahte para basmaktan devlete zarar veren, yabancı uyruklu Ermenilerin bu Türk hapishanesinde ona saldırması beni üzmüştü. Bu nasıl izah edilir, nasıl sindirilirdi?

Bunlar bu cesareti nereden alıyorlardı? Elbette bu küstahlık şahsî bir cesaret işi değildi. Cumhuriyet Türkiye'sindeki vazifelilerin içine düştüğü gaflet, çarpıklık, tezat ve kusuru resmediyordu bu tablo. Bu savcının Ermeniler eliyle benim ölümüne zemin hazırladığından da hiç bir şüphem yoktu. Beni yandıran, hüzne boğan, bu hazin tabloydu.

Bu Ermenilerle aynı koşu kalmak uykumu kaçırıyordu. Benim sabah namazıma kadar her şeyime karışmaya başladılar. Üstelik savcı kesin emir vermişti. Bana dışarıdan bir bardak su bile verilmeyecek, soyadım tutmayan hiç kimseye görüştürülmeyecektim. Bir ara benim sürahime zehir koymaktan bahsettiklerini, yanımdaki mahkûm bana ayağıyla dürterek haber verdi.

Çok sıkıntılı bir durumdaydım. Artık tevekkül ve dua ile Allah'a iltica edip sabrediyordum.

Sonra beklemediğim bir anda, Allah bana bir trafik kazası sebebiyle hapse düşen, Yaşar isminde iri kıyım bir kamyon şoförünü imdadıma gönderdi. Önce ona kısaca durumu izah ettim. Kendisini fikren hazırladım. Savcıda bitmiş, kokuşmuş olan ruh cevheri, onda yaşıyordu.

Aynı gün sabah namazına kalktım. Ermeniler homurdanmaya başladılar. Birden Yaşar, bir kaplan gibi yatağından fırlayıp onların anlayacağı bir dille bir küfür savurdu. Bunu hiç beklemiyorlardı. Yaşar'ın mukabelesi onları susturmaya yetmişti. Namazımı rahatça kıldım. Yaşar arkamda muhafız gibi duruyordu.

Ben namazımı bitirdim. Yaşar Efendi gitti yatağına uzandı. Kendisine yaklaşıp şefkatle, "Niye namazını kılmıyorsun? Bu güzel hizmetini böyle neticelendirmek olmaz. Haydi, kalk abdestini al sen de namazını kıl" dedim. Kalktı ve öyle yaptı. Allah razı olsun.

Sonra beklemediğim bir şey daha oldu. Bu zulümleri bana yapan savcıya, Boyacıoğlu Camii'nin arkasında oturan sakinlerin ileri gelen efeleri haber salmışlar: "Seni vurup İran'a kaçacağız" demişler. Savcı alel acele beni çağırdı: "Bu mahkemede hiç bir rolünün olmadığını, dosyanın aslında Özalp'ten geldiğini" anlatarak adeta benden şefaet bekliyordu. Kendisine "Bu haberleri çıkaranların aramızı açmak için bunu yaptığını, elimden geldiği kadar bu tip hareketleri önleyeceğimi" söyleyerek kendisini rahatlattım.

Savcının dışarıdan bir bardak suyu bile bana yasak etmesinin inadına, Vanlı ahiret kardeşlerim, bana erzak gönderiyorlardı. Tabii bu o kadar kolay olmuyordu.

Bu iş için Ali Rıza Güllaç'ın kardeşi Faruk'u bulmuşlar. Faruk, cıva gibi bir çocuk. Hapishanenin dış kapısı açılır açılmaz, yayından çıkmış bir ok gibi fırlayıp erzak torbasını bana verip aynı hızla geriye kaçıyor. Bir defasında gardiyanlara yakalandı. Artık kurtuluşu yoktu. Gözünü korkutmak için dövüleceği kesindi. Fakat beklenmedik bir anda gardiyanların elinden kurtulup bir maymun çevikliğiyle oradaki bir kavak ağacının başına çıkıverdi. Yapılan uzun pazarlıklar sonunda, Faruk'un oradan indirilmesiyle hadise sulh içinde son buldu.

Sonra yine beklemediğim bir anda İlâhî bir lütuf daha gördüm:

Avukatım, Van Ağır Ceza Mahkemesi tarafından tevkif edildiğimi, Bitlis Ağır Ceza Mahkemesi'ne itiraz başvurusuyla bildirmişti. O mahkemenin hakikaten âdil olan reisi Adil Erdoğan Bey itirazı yerinde bulup büyük bir cesaretle: "Daha buradaki muhakemesi bitmedi. Bu ne rezalet!" diyerek tahliye telgrafını, Van Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderdi. Allah kendisinden ebediyyen razı olsun. Hürriyetime kavuşmama vesile olmuştu.

Tahliye telgrafı malum savcıcı şok etmiş. Bil mecburiye emri hapishane mübaşirine göndermek zorunda kalmıştı.

GELECEK NESİLLER BU İBRETİLİ TABLOLARI UNUTMAMALI

"Serçe kuşuna musallat olan atmaca, serçenin istidadını inkişaf ettirir" kaidesince, bu bitmeyen baskı ve takipler bizde de aynı tesiri icra ediyor, şevk ve gayretimizi arttırıyordu.

Doğu'da kaza ve köyleri taramaya devam ediyor, Kur'an hakikatlerini muhtaç gönüllere götürmeye çalışıyorlardık.

Yine bir gün, Van'da telgraf memurluğu yapan Nihat Bey'le bir seyahate çıktık. Nihat Bey aslen Malazgirtliydi. Van'da memurin zümresiyle ilgilenir, onların yalnızlıktan kurtulmasına çalışır, evinden hiç misafir eksik olmazdı. Van'da misafirperverliğin sembol ismidir.

Nihat Bey beni alıp ilk önce Erciş'e götürdü. Orada mü'min kardeşlerimizle ders ve sohbetler yaptıktan sonra Patnos'a geçtik. Mevsim kış, hava çok soğuk... Patnosluların bizi heyecanla beklediklerini gördük. Şeyh Hikmet isminde bir zatın tek odası bulunan evinde ders okuduk. Ders bitti ve çaylarımızı içtik.

Otelde bize yer ayırtmışlar. Otel çok vasıfsız... Yatak ve çarşafı çok kirli, yıkanmamıştı. Üstelik bize verilen odada bizden önce köyden kazaya gelen sarhoş öğretmenler kalmışlar ve her tarafı kirletmişlerdi.

Bütün hayatı tertemiz pırl pırl geçmiş arkadaşım Nihat Bey, yorganı açınca vaziyeti bütün dehşeti ile gördü. Beylik damarı ile söylenmeye başladı. Ben her hâlükarda yatmasını, eğer bu arkadaşların evleri müsait olsaydı bizleri misafir edeceklerini söyledim. Bu durumun bir imtihan olduğunu söyleyerek kendisini teskin etmeye çalıştım. Nihat Bey sözümü kesip "Ben böyle bir imtihanı kabul etmiyorum" dedi ve beni kaldırıp ders okuduğumuz eve geri getirdi.

Eve gelince kapıya bütün gücüyle bir tekme attı. Ev sahibi büyük bir korku ve dehşetle kapıyı açtı. Nihat Bey, Doğu'daki törelerin böyle olmadığını, her şeye rağmen bir çare bulup bizi öyle pis bir otele göndermemesi gerektiğini, bunun yanlış ve yakışıksız bir hareket olduğunu hiddetle söyledi.

Sonra sert ve kesin bir emirle, "Git, yatağın yoksa komşundan getir" dedi. Ev sahibi itirazsız söyleneni harfiyen yaptı. Yataklarımızı hazırlayıp sobayı yaktı.

Bu maceralı misafirlikten sonra sabahleyin Tutak ilçesi istikametine yöneldik. Yolda arabamız arızalandı. Kendimizi Tutak kazasına zor atabildik.

Tutak'ta, Patnos'taki o nahoş otel bile yoktu. Mecburen daha evvelden duyduğumuz, Maliye'de Veznedar Abdurrahman Akman isminde bir dostun evini sorarak bulduk. Abdurrahman Bey, kırk yaşlarındaydı. Kalın gözlük camları arkasından samimiyetle bize bakan meraklı gözlerle kapıyı açtı. "Buyurun" dedi. İlk sözüm, "Misafir kabul eder misiniz?" oldu. Biraz tereddüt geçirdi. Dışarıda kalmamak için mecburen kendimi tanıttım. Bizi içeri aldı. Gıyaben tanıdığını, görüşmenin bugüne nasip olduğunu söyledi.

Sohbetin arasında, köyden baldızının doğum yapmak için kendisine misafir geldiğini, lohusa olduğunu, evinin damının aktığını, bir tane sağlam odası bulunduğunu, oraya da bizi aldığını, çocuklarını ve hastasını damı akan başka bir odaya taşıdığını söyledi. Nihat Bey'le birbirimize bakiştık. Çok duygulanmıştık.

Hemen müsaade isteyip ayrılmak istedik. Fakat öyle samimi bir şekilde karşı çıktı ki ayrılamadık. Bu gecenin vaktinde bütün olumsuz şartlarına rağmen misafirlerini bırakmanın kendisi için bir hakaret ve züill olduğunu söyledi.

Göz yaşartıcı bir fedakârlıktı bu. Allah rızası için gurbeti, hicreti ihtiyar eden mazlum bir insana, Nur'un hatırı için kollarını, şefkat kanatlarını açmış Doğu insanının, en halis yüzü olan imanını, misafirperverliğini ve ihlâsını sergileyen bir ulvi tabloydu bu. Gelecek nesillerin bu ibretli tabloları unutmamaları gerektiğine inanıyorum.

Tutak'tan Ağrı'ya geçtik. Orada muhterem ilim adamı Molla Nusret Kocabay Hocaefendi'ye misafir olduktan sonra Erzurum, Erzincan. Ta Malazgirt'e kadar yolculuğumuz devam etti.

Artık Malazgirtli Nihat Bey ev sahibimizdi. Dayısı Ali Bey'in evinde misafir etti bizi. Orada bütün akrabalarına Risale-i Nur'u anlatıp bu tarihî kazada bütün dostlarımızı ziyaret ettik. Sonra Van'a döndük. Çok maceralı ve istifadeli bir seyahat olmuştu.

TERÖR BELASINDAN KURTULMANIN ALTIN FORMÜLÜ

Tarih 25 Kasım 1965... Van'daki evimdeyim. Telefonum bütün şiddetiyle çalmaya başladı. Sanki uğursuz bir haber verecekti. Ahizeyi elime aldım. Erciş'ten aranıyordum.

Öğretmen İsmail Nurpolat'ın bir tertip neticesinde nezarete alındığını, Erciş halkının bu zulme karşı şahlandığını, topluca bunu protesto ettiklerini öğrendim. Derhal kalkıp Erciş'e gittim.

Baktım bütün şehir ayakta... Üç bin kişi emniyet komiserliğinin etrafını sarmış. "Biz de Hz. Muhammed'in izindeyiz. Öğretmenimizi isteriz" diye haykırıyorlardı.

Topluluğa hitap ederek sakin olmalarını, herhangi bir taşkınlık yapmamalarını, bu memlekette âdil hâkimlerin bulunduğunu söyleyerek teskin etmeye çalıştım. Sonunda sükûnet buldular.

Mesele şuydu:

Erciş Ortaokulu'nda öğretmenlik yapan İsmail Nurpolat, talebelerine, "Peygamberin İzindeyiz" şiirini yazdırıp ezberlemelerini söylemiş. Bir kız çocuğun memur olan velisi, buna tahammül edemeyerek öğretmeni karakola şikâyet etmiş.

İsmail Nurpolat, Ercişlilerin bütün infial ve gayretlerine rağmen Erciş savcısı, kaymakamı ve jandarma komutanının işbirliğiyle tevkif edildi.

İster istemez şöyle düşündüm: Kafkasya asıllı olan Öğretmen İsmail Nurpolat'ın ecdadı, Rus emperyalizminden kaçıp dinlerini, inançlarını daha iyi yaşayabilmek için, çileli ve uzun bir hicreti göze almışlardı. Acaba geriye bırakacakları evlat ve torunlarının bir gün dinlerini yaşamak uğruna bu hallere duçar olacaklarını düşünmüşler miydi?

Bu tezat ve çarpıklığı anlamak mümkün değildi. Şark insanının fitratını okuyamayan veya inadına okumak istemeyen bu zihniyet, senelerce önceden Bediüzzaman Hazretleri tarafından, kitaplarında, belki de yüzlerce yerde şöyle ikaz ediliyordu:

"Ekser enbiyanın şarkta, ekser hükemanın garpta gelmesi gösteriyor ki, şarkın terakkiyatı din ile kaimdir. Başka vilayetlerde sırf funun-u cedide okuttursanız da, şarkta herhalde millet, vatan maslahatı namına, ulûm-u diniye esas olmalıdır. Yoksa Türk olmayan Müslümanlar, Türk'e hakiki kardeşliğini hissedemeyecek. Şimdi bu kadar düşmanlara karşı teavün ve tesanüde muhtacız."²

İşte terör belasını araştırmak isteyen sosyologlara ithaf olunur. Altın formül burada...

Neyse... İsmail Öğretmen'in validesi oğlunun bir canı, bir ırz düşmanı gibi tutuklanmasından sonra, ana yüreği dayanamamış ve beni istemişti. Kendisiyle Risale-i Nur'dan aldığım ders ve telkinlerin ışığında uzunca konuştum. Kısmen rahatlamıştı.

Bu teyzeden daha evvel, Tatvan'daki evinin bitişiğindeki arsayı, derslane yapmak için istemiştim.

Kendisinden ilk defa arsayı istediğim zaman, Tatvan'ın etrafındaki dağları göstererek, "Dersinizi oralarda yapın" demişti. Ben de, "O dağlarda bu dersleri kurtlara mı okuyacağız?" demiştim.

Bu hadise vesilesiyle teklifimi tekrar ettim. Fakat "Evimin yanında derslane yaparsanız, oğlumu tutarlar, tevkif ederler, başına tekrar bela gelir" dedi ve arsayı vermek istemedi. Ben kendisine, asıl bela ve musibetin imansızlık ve dinsizlik olduğunu, bizim başımıza gelenlerinse hakikatte ibadet ve sevaplı bir mükâfat olduğunu anlatmaya çalışıyordum. Ama o, biricik oğluna ziyade şefkati yüzünden arsayı veremiyordu. Fecir zamanına kadar oturduk.

Bir ara dışarı çıktı. Ellerini kaldırıp "Ya Rabbi! Oğluma yanlış şefkat ederek, senin rızan için hizmet eden bu insanlara mani olmak istemem. Oğlum da senin yoluna kurban olsun" diyerek niyazda bulunmuş. İçeri girdi ve "İstedığınız arsayı size veriyorum" dedi.

Bir buçuk ay içinde bu arsaya bir derslane yaptık ve açtık. Tatvan'da ekilen Nur tohumları neşv-ü nema bulmaya devam ediyordu.

Bu musibete maruz kalan İsmail Öğretmen'e, İstanbullu hamiyetli bir tüccar bir miktar para gönderiyor. Bakıyor ki para geri iade edilmiş. Tüccar bunu bir türlü anlayamıyor ve Av. Bekir Berk'in yazıhanesine geliyor. Bekir Bey de ihlâs ve istiğna düsturlarını izah edip onu tatmin ediyor.

İsmail Öğretmen cezaevinde iki aya yakın kaldı. Neticede davayı üstlenen Av. Bekir Berk'in de hazır bulunduğu ilk duruşmada, 29 Ocak 1966 tarihinde İsmail Nurpolat tahliye edildi.

Bu dava ve tahliye vesilesiyle Erciş'te bir bayram havası olmuştu. Her celsede civar kasaba ve köylerden, çok kalabalık gruplar mahkemeye gelip iştirak ediyorlar, İsmail Öğretmen'e sahip çıkıyorlardı. Ve böylelikle Risale-i Nur ilan edilmiş oluyordu.

ERZURUM "TUHFETÜR REDDİYE" DAVASI

27 Mayıs 1960 darbesini yapanlar, gittikçe inkişaf eden Risale-i Nur hizmetleri ve Nur cemaati aleyhinde akla hayale gelmeyen tertiplere başvurdular. Bu tedbirlerinden birisi de sonradan onları gülünç duruma düşürecek uydurma bir broşür hazırlamak olmuştur. Broşürün yazılma maksadı, bir din âliminin adını kullanarak, toplumda Risale-i Nur'a ve Bediüzzaman'a karşı uyanan alakanın önünü kesmektir. Plan şöyle işler:

Önce Emekli Tümgeneral Sadettin Evrin Paşa, Diyanet İşleri'ne, başkana yardımcı olsun diye getirilir. Ama perde gerisinde asıl başkan, Sadettin Evrin Paşa'dır. Diyanet İşleri Başkanı ise, İsmet

² Bediüzzaman Said Nursî, *Tarihçe-i Hayatı*, Söz Bas. Yay., s. 181.

İnönü döneminde Danıştay ve Anayasa Başkanlığı yapıp yaş haddinden 1963 yılında emekli olan Tevfik Gerçek’dir.

Sadettin Evrin Paşa döneminde, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi bünyesinde Neşet Çağatay’ın başkanlığında, Nurculukla Mücadele Komitesi kurulur. Bu komitede İlahiyat’ın dekanı Hüseyin Gazi Yurtaydın, İbrahim Çubukçu, Bahriye Üçok, Hamdi Kasapoğlu gibi isimlerle beraber Neda Armaner de vardır.

Bu heyet inanılması zor işlere imza atar. İlk işleri “Tuhfetür Reddiye” adıyla yalan-dolan bir broşür hazırlamak olur. Broşürü müftü, vaiz, imam, kaymakam, vali ve ağır ceza reisleri gibi ulaşabildikleri herkese posta ile gönderirler. Maksat, Risale-i Nur ve Bediüzzaman Hazretleri aleyhinde bir ‘terör’ havası estirmektir.

İslam’ı ve güzelliklerini öğretmekle mükellef olan bu insanlar, kendi yazdıkları kitabı, kitabın basıldığı tarihten 10 yıl önce 1954’de Kahire’de vefat eden, Osmanlı’nın son şeyhülislamı Mustafa Sabri Efendi yazmış gibi göstermişlerdir. Kitabın yalan, iftira ve kasıt dolu yönü zaten sırtıdır. Ama acı, belki de komik olan bu tarafı daha da sırtttıkça sırtıdır. Bu acemice tertip birçok araştırmacı tarafından hemen ortaya çıkarılmıştır. Rahmetli Av. Bekir Berk de Mustafa Sabri’nin oğluna ulaşarak bu yalanı tespit ettirmiştir.

Ben de 28 Eylül 1964 tarihinde, Erzurum’da rahmetli Mustafa Polat tarafından neşredilen “Hareket” isimli haftalık gazetede, bu “Tuhfetür Reddiye” saçmalığına bir makaleyle cevap vermiştim. “İman Hizmetkârlarını içten yıkma teşebbüsleri” başlıklı bir makaleyle... Yazdığım bu makale Erzurum Cumhuriyet Savcılığınca takip mezuu olmuş. Erzurum’a mahkemeye davet olundum.

Tuhfetür Reddiye davasının ilk duruşması 24 Mart 1965 tarihindeydi. Erzurum’a hareket ettim. O günkü şartlarda bu günkü yollar ve modelli arabalar olmadığından yolculuklar çok zahmetli geçiyordu. Kışın, geçit vermeyen Tahir Dağları’ndan metrelerce kar ve tipi içinde Allah’ın inayetiyle Erzurum’a vardık. Mustafa Polat’la buluşup mahkemenin kritiğini yaptık. O aynı zamanda Erzurum’da “Hürsöz Gazetesi”ni de çıkarıyordu. Kendisi hakkında açılan dava sayılarının ise o gün itibarıyla 50 kadar olduğunu öğrendim. Çok korkusuz, irfan ve ideal sahibi bir Nur talebesiydi. Babası Ahmed Polat’la beraber çekirdekten yetişme tam bir gazeteciydi. Daha sonra İttihad ve Yeni Asya gazetelerinin başına geçmişti. Genç yaşta bir trafik kazasında İstanbul’da vefat etti. Allah rahmetler etsin.

Mahkemeye Mustafa Polat’la beraber gittik. Ağır kilosunu bana tutunarak zor taşıyordu. Yolda bana “Rahmi Ağabey! Mahkemede zaaf göstermeyelim, Erzurumlular çok imanlı ve heyecanlı insanlardır, müteessir olurlar sonra” dedi. Duruşma salonunda başta Mehmed Kırkinci Hocam olmak üzere Erzurum’un tanınmış simaları vardı.

İlk sözü Mustafa Polat aldı. O kadar güzel konuştu ki savcı bundan rahatsız oldu. “Reis Bey! Susturun bu maznunu benim şerefime iliştiriyor. Benim şerefimi muhafaza etmek sizin görevinizdir” diye yalvarır gibi konuşmaya başladı. Hâkim, Polat’ı susturma mecburiyetinde kaldı.

İkinci olarak sıra bana gelmişti. Yazılan “Tuhfetür Reddiye” broşürünün uydurma olduğunu ve Bediüzzaman Said Nursî ile Risale-i Nur’un mahiyetini uzun bir konuşma ile açıkladım.

Üçüncü olarak Gaziantep’li bir tıp öğrencisi olan Emrullah söz aldı. “Eğer bu eserleri okumasaydım, ya meşin ceketli bir anarşist veya bir komünist olacaktım. Ben aslıma döndüm, benliğime kavuştum” şeklinde kahramanca bir müdafaa yaptı.

Duruşma başka güne talik etti.

Burada bir güzel hadise cereyan etmişti. Duruşmadan sonra mahkeme azalarından birisi bizi odasına davet etti. Bir oğlunun üniversitede okuduğunu, bizim gibi onun da imanlı dindar olmasını istediğini söyleyerek, bizden yardım talebinde bulundu.

Sonra Av. Bekir Berk ile Van’a gitmemiz, bir mahkemeye yetişmemiz gerekiyordu. Mustafa Polat bize bir taksi tuttu. Sonradan öğrendik ki, Polat’ın hiç parası yokmuş. “Yâ Rabbi! Bana bir iş gönder de bu insanlara mahkemeye yetiştirecek taksiyi tutayım” diye niyazda bulunmuş. Hakikaten Allah’ın inayeti, o sırada 500 liralık bir ilan gelmiş merhum Polat’a. Allah Rahmet etsin.

En neticede davamız beraatla bitti.

ADİLCEVAZ’DA ÖĞRETMEN AHMET KARA’NIN DAVASI

23 Şubat 1966... Her zaman olduğu gibi Van dershanemizde kardeşlerle Nur risalelerini mütalaa ediyorduk. Yine elem verici tatsız bir haber geldi.

Adicevaz Ortaokulu Matematik Öğretmeni Ahmet Kara tevkif edilmiş. Adilcevaz Savcısı bana da haber salıp “Sakin gelmesin onu da tevkif ederim” demiş. Arkadaşlar, gitme deseler de hemen Adilcevaz’a gittim.

Hadise şu:

Solculuğu ile maruf Adilcevaz Ortaokul Müdürü Ramazan Hamarat, sınıflarda çocuklara mezkûr Risale-i Nur ve Bediüzzaman aleyhinde yazdırılmış broşürleri okuyor. Kur’an’a çöl kanunu gibi ithamlarda bulunup dinsizlik yapıyor. Talebeler de bitmeyen bu propagandaların aslını hocaları Ahmet Kara’ya sorarlar. Müspet manada talebelerini aydınlatır Öğretmen Ahmet Kara.

Gayretinin boşa gideceğini düşünen Müdür, Ahmet Kara’yı odasına çağırır. Öğrencilere dini telkinat yapmamasını ve malum broşürleri sınıflarda okumasını amirane ister. Ahmet Kara büyük bir cesaretle reddeder ve kapıyı müdürün yüzüne çarparak odadan ayrılır.

Tertip, plan işletilmeye devam eder. Müdür düzmece isnatlarla Adilcevaz Emniyeti’ne Ahmet Kara’yı şikâyet eder. Hızlı bir solcu olan, benim de iyi tanıdığım İlçe Milli Eğitim Müdürü de savcıya telkinatta bulunarak destekler. Savcı Ahmet Kara’nın evinin aranmasına karar verir ve tevkif eder.

İşte masum ve mazlum Öğretmen Ahmet Kara, etrafı adeta din düşmanları tarafından sarılmış vaziyette kendini bir anda hapisanede bulur. Adilcevaz’ın dindar halkı bu olaydan çok müteessir olmuş ve medenice infial göstermişlerdir.

Ahmet Kara bir ay mevkuf kaldıktan sonra, yapılan ilk duruşmada tahliye edilmiş ve vazifesine iade edilmiştir. Ama ne yazık ki o kış kıyamet günü, Erzurum’un Şenkaya ilçesine sürgün gitme durumunda bırakılmıştı. Neticede beraat etmiştir.

MUŞ’TA YAKUP DOĞAN, KARS’TA ŞERAFEDDİN KARTAL DAVALARI

Malazgirt’te bir Nur talebesi vardı. Seksen yaşında Yakup Doğan Amca... Risale-i Nur’u okuyup okuttuğu için yaşına rağmen Muş Ağır Ceza Mahkemesi’ne sevk edilmişti. Mert bir insandı. Bursa İstiklal Mahkemesi’nde şapka kanununa muhalefetten mahkûm olmuş, hayatı hapishanelerde geçmiş, yiğit bir insandı Yakup Amca.

Muş Ağır Ceza’da görülen mahkemesine Av. Bekir Berk ile beraber gittik. Mahkemenin ilk celsesinde ifadesi alınırken “Reis Bey! Size çok söyleyeceklerim var.–eliyle kalp ve dilini göstererek– Ama dilim kalbime tercüman olamıyor” diye söze başladı. Bunun üzerine Mahkemenin Âdil Reisi Ömer Bey tebessüm ederek, “Buyurun, ne isterseniz söyleyin” demiş ve rahatça konuşmasına imkân vermişti.

Yakup Doğan’ın ifadesi alındıktan sonra savcı, Nurculuğun cemiyet olup olmadığının, Emniyet Genel Müdürlüğü’nden sorulmasını mahkemeden talep etti. Bunun üzerine Av. Bekir Berk hiddetle ayağa kalktı ve savcıya doğru ani bir hareketle gürledi. “Bu memleket hukuk devleti mi, yoksa polis devleti mi?” diyerek talebin reddedilmesini istedi.

Bu sırada komik bir şey oldu:

Bekir Ağabey’in bu hamlesi anında, yanımda oturan Hamdi Kara isminde uzun boylu bir genç, birden heyecanlanıp ayağa fırladı ve “Vur Bekir Abi, vur!” diye bağırırverdi. Fakat ortada bir kavga olmadığını, bu feveranın fikre dayalı olduğunu anlayınca utandı, benim arkama saklandı. Ama boyunun uzunluğundan da saklanamamıştı.

Muş davasından çıktıktan sonra Bekir Ağabey’le, Demokrat Parti döneminde uzun yıllar Muş milletvekilliği yapmış olan merhum Gıyaseddin Emre’nin, muhterem pederi Şeyh Maruf Efendi’yi ziyaret ettik. Hastaydı, bir sedirde uzanmış yatıyordu. Oğluna bizleri sorarak: “Bunlar kim? Ben bunlarda sahabe kokusu alıyorum?” diyerek iltifatlarla bulundu. Bilhassa Bekir Ağabey’in Yassıada’daki müdafaalarını hatırlatarak sena ile bahsetti.

Şeyh Maruf Efendi yattığı yerden bir hadis okudu: “Lâ tezâlû min ümmeti zâhirîne ale’l-hakk, hattâ ye’tiyellâhü bi emrih.” Sonra mealini verdi ve “Allah (c.c.) her yüz senede hakkı tutmakla vazifeli bir cemaat gönderir. İşte bu asırda bu hadis-i şerife siz mazhar ve ma’kessiniz...” diyerek açıklamalarda bulundu. Ellerini öpüp yanından ayrıldık.

Muş’tan ayrılıp Kars’a hareket ettik. Kars’ta Şerafeddin Kartal isminde bir Nur talebesinin davası vardı. Şerafeddin Kartal’ın aklımda kaldığına göre enteresan bir hikâyesi vardır.

Veteriner Sağlık Okulu’nda okurken hasta bir kediye ameliyat etmek isterler. Tatbikî bir ders... Hocaları hayvana neşteri vururken, hayvan acı bir çığlık atar. Bu ses Şerafeddin Kartal’ın şefkatli ruhunda ma’kes bulur ve orada düşüp bayılır. İstikbalde ifa edeceği Nur hizmetinin dört esastan

“acz, fakr, şefkat, tefekkür” tarikinden en mühim bir esas olan “şefkat” duygusu, birden âleminde hareketlenmiş ve “miyav!” çığlığına dayanamamıştı.

Gerçekten de Şerafeddin Kartal, şefkatin mümessili olarak, uzun senelerden beri bu hizmetteki yerini, ihlas ve sadakat kahramanı olarak devam ettirmektedir. Mah, mülkü, evi, evliliği, çocukları olmamıştır. O, hizmet için yaşar, hizmet için sevinir, hizmet için üzülür.

“Kars’ta nerede kalırız” diye düşünürken, “Halay Aydın” isminde bir mü’min bize evini açtı. Sabahleyin mahkemeye gittik. Baktık Mahkeme Reisi, Muş Ağır Ceza Mahkemesi’nden tanıdığımız Ömer Bey... Dost ve âdil insandı. Av. Bekir Bey’i görünce, tekrar zahmet edip gelmemesini, gereken yardımın yapılacağını söyledi. Hakikaten o tarihlerde böyle yolculuklar çok meşakkatli oluyordu.

Daha sonra, 1965 yılında, Burdur Ağır Ceza Mahkemesi vermiş olduğu beraat kararında, Temyiz Mahkemesi’ne karşı ısrarlı olması sebebiyle, dava, Temyiz Genel Kurulu’na intikal etmişti. Bu dava için geniş bir Lâyiha hazırlanması gerekiyordu. Bu sebeple Bekir Bey’in isteği ile Van’dan İstanbul’a geldim. Üç ay kadar kaldım. Bu süre içinde Risale-i Nur Külliyyatı’nın tamamının fihristesini çıkarıp kendisine verdim. Av. Bekir Berk Ağabey’in olağanüstü çalışma temposuna ayak uydurmak gerçekten çok zordu. İnşallah karınca karınca yardımım olmuştur.

YEDİ KİŞİYE YEDİ AY HAPİS

Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri, Van şehrinde yirmi sene ikamet etmiş ve ders vermiştir. Orada onun çok yakın talebeleri vardır. İşte onun hatıralarını anmak ve aziz ruhunu tesid etmek için, 1967 senesinde Vanlı kardeşlerimizle istişare ederek, mevlid-i şerif okutmaya karar verdik. Bunun gelenek haline de gelmesini istiyorduk.

1967 Van Mevlidi mazlumu yedi kişi:

(Ayaktakiler soldan) Av. Gültekin Sarıgül, Bahaddin Gürsoy, Selahaddin Akyıl, Rahmi Erdem, Erol Kuralkan

(Oturandar) Mustafa Ateşmen, Müştak Zernecli

Böyle anma toplantılarının bilhassa Van’da yapılmasıyla, doğulusu ve batılsı ile içtimai bir kaynaşmaya vesile olacağına ve bu memleket insanının birlik ve beraberliğine hizmet edeceğine inanıyorduk.

İşte bu güzel duygularla 7 Ağustos 1967 tarihinde, Van’da mevlit okutulacağını gazetelerde ilan ettik.

Türkiye’nin her tarafından akın akın insanlar gelmeye başladılar. Üstad Bediüzzaman Hazretleri’ni tanıyan, onun eşsiz Risale-i Nur eserleriyle imanlarını kurtaran veya kuvvetlendiren binlerce insan, Ereğ Dağı eteklerinde kurulmuş Çoravanis (Kavuncu) köyünün camisinde toplandılar. Camide okunan Kur’an-ı Kerim, salâvat-ı şerife, mevlid-i şerif ve Nur derslerini huşû ve huzû içinde dinlemeye başladılar.

Namazlar kılındı, yemekler yendi. Sonra Av. Gültekin Sarıgül bir veda konuşması yaptı. Her şey tamamlandı. Herkes huzur ve neşe içinde dağılmaya başladı.

Derken birden ortalık karıştı. Polis tarafından yollar kesildi. Yabancı kim varsa emniyette nezarete alınmaya başlandı. Şehir bir anda karıştı. Vanlılar şaşkın, küskün, dargın ve mahcup... Zira misafirlerine yapılan zulüm onlar için bir hakaretti.

Hadiseyi tertipleyen ve tezgâhlayan Komiser Mahmut Babadağlı idi. Bu zat Konya'da yıllarca Nur talebelerine kan kusturmuş, bu davanın amansız bir düşmanıydı. Konya'da âdil ve hakperest Ağır Ceza Reisi Cevdet Can ve arkadaşlarının verdiği beraat kararıyla muradına erememiş ve oradan Van'a sürgün edilmişti. Hâlbuki böyle vatandaşına zulmeden zalimlerin cezası sürgün değil, başka türlü olmalıydı. Konya'dan Van'a göndermek, "zulmüne orada devam et" demekti. Bu yanlış ve çarpık bir devlet politikasıydı.

Komiser Mahmut Babadağlı, misafirlerin işini bitirdikten sonra dershanemize baskın yaptı. Elinde arama emri olmadığı halde cebren taharri yaptı ve beni de alıp götürdü.

Av. Gültekin Sarıgül, Selahaddin Akyıl, Erol Kuralkan, Bahaddin Gürsoy, Mustafa Ateşmen, Müştak Zerkeli ve ben, doğruca cezaevine gönderildik. Tam yedi kişi, yedi ay sürecek çilemiz başlıyordu. Artık perde kapanmıştı.

(Soldan) Gültekin Sarıgül, Bahaddin Gürsoy, Rahmi Erdem ve Erol Kuralkan, Van hapishanesinden adliyeğe götürülürken (1967)

Van'da estirilen bu terörü, Mustafa Polat, zamanın İçişleri Bakanı Faruk Sükan'a telefonla iletiyor ve ondan "Sana mı inanayım, teşkilata mı?" diye azarlanarak bir cevap alıyor. Bu inançsız kadrolara güvenmek, bu memleketi çok pahalıya mal olmuştu. Toplumun huzuru maalesef Mahmut Babadağlı gibilere bırakılmıştı...

KİMDEN KİME ŞEKVA EDELİM?

Cezaevine girdik... Bu benim için üçüncü oluyordu.

Namazımız gecikmişti, önce cemaatle namazımızı kıldık. Merhum Erol Kuralkan, aynı zamanda güzel sesli bir hafız olan Av. Gültekin Bey'e "Gültekin Bey, bir Kur'an oku da elemimizi giderelim" dedi. Gültekin Bey güzel bir aşır okudu. Sonra koğuşlara dağıldık.

1967 Van Mevlidi davası, o zamanki basının gündeminden aylarca düşmedi

Başımıza gelenler olacak şeyler değildi. Müslüman Türkiye’de bu olan bitenleri anlamak, izah etmek güçtü. Zaten kimse de bu akla ziyan çarpık hadiselerle sahip çıkmıyordu.

Bu mevlid hadisesi, Türkiye’de çok derin tesirler meydana getirdi. O zamanki İslamî gazetelerde günlerce manşetlerden inmedi. 8 Ağustos 1967 tarihli Bugün gazetesi hadiseyi şu başlıkla verdi:

“Bediüzzaman Said Nursî’nin ruhu için tertiplenen Mevlid dün basıldı. Van’da bir avukatla sekiz Müslüman tevkif edildi. Bir baş komiser şehrin giriş ve çıkış yollarını kontrol altına aldı. Emniyet müdürü şikâyet edildi.”

16 Ağustos 1967 tarihli Sabah gazetesi de haberi şu başlıkla verdi:

“Van’da Müslümanların tevkifi infial uyandırdı. Hadiseyi protesto eden MTTB Genel Başkanı İsmail Kahraman, Van’a gitti.” (MTTB: Milli Türk Talebe Birliği)

Başta merhum Mustafa Polat tarafından olmak üzere çok sayıda makaleler yazıldı, yorumlar yapıldı, protestolar edildi.

Bütün bu protestolar, tepkiler, şikâyetler bu zulmü durduramıyor, biz de çilemizi çekmeye devam ediyorduk. Demek ki yiyecek rızığımız buradaymış.

Bu arada hapisanede çok güzel hizmetler başladı. Her gün bir koğuşa derse gidiyorduk. Buradaki insanların hepsinin ayrı ayrı hususi dünyaları vardı. Bütün mahkûmlar bize büyük alaka gösteriyorlar, okuduğumuz eserleri can kulağıyla dinliyorlardı.

Av. Gültekin Sarıgül’ün imameti arkasında cemaatle namazlarımızı kılıyor, Kur’an ve Risale-i Nur’la meşguliyet bizlere teselli veriyordu. Zaman zaman bizi mahkûm eden kadın sorgu hâkimesi gardiyanlara sorarmış: “Daha namaz kılıyorlar mı? Ezan okuyorlar mı?” “Evet” cevabını alınca “Biraz daha kalsınlar” diye kin ve gayzını kusmakta kusur etmiyordu. Bizi tevkif eden savcı da bu hâkime kadının kocası...

Nezarete alan komiser sürgün, Tevkif eden savcı ve hâkim, karı-koca ve Bakan Bey de onların arkasındaysa kimden kime şekva edelim? Bu nasıl bir hukuk anlayışıdır, bilinmez.

HAPİSHANE ARKADAŞLARIMIZ FAZİLETLİ İNSANLARDI

Risale-i Nur’un kapaklarını çıkarıp başka bir kap takarak okuyorduk. Gündüz okumamız bittikten sonra akşam yatarken kitapları bir naylona sarıp, mangalın sönmüş külleri altında saklıyorduk. Çünkü bu malum komiserin bizi burada da rahat bırakmayacağını biliyorduk. Nitekim hapishaneyi arama bahanesiyle sabah namazına müteakip savcının nezaretinde gelen polis ekibinin ilk hedefi bizim koğuşumuz oluyordu.

Bu arada bütün Türkiye’den iman ve ahiret kardeşlerimiz mektup ve şiirleriyle bizi yalnız bırakmıyorlardı. Vanlı mü’minler yekvücut olarak bize yakın alaka ve sevgilerini gösteriyorlardı.

Hapishane arkadaşlarımızın hepsinin ayrı faziletleri ve hususiyetleri vardı. Mesela Av. Gülteki Sarıgül; çok terbiyeli, vakur, endişesiz, sabırlı, metin ve âbid bir zat... Müştak Zernekli sıkça, “Buradan ne zaman çıkacağız?” diye sorardı. O da “Bizi buradan kolay kolay çıkarmazlar” cevabını verirdi. Müştak Zernekli her zaman “Bu adamdan avukat olmaz, olsa olsa imam olur” tepkisini verirdi. Bu söze sadece gülerek karşılık veren bir insandı Av. Gültekin Sarıgül.

1967 haksız Van Mevlidi davası Nur talebelerini yıldırılmaz.
1968’de tekrar ilanla davet yapılır.

Selahaddin Akyıl: Bütün işi insanları güldürüp teselli etmek... Rahatsızlığı için içtiği ishal yapıcı sinameki suyunu askerlere çay diye verip, onları ishal ettikten sonra, nöbet başında kıvranmalarına gülen neşe kaynağı bir insan... Mütevekkil, hapiste iken işlerini düşünmeyen, içerde iken doğduğu çocuğunun adını bile sormayan geniş yürekli bir insan...

Erol Kuralkan: Metin, iradeli, terbiyeli, fazilet timsali örnek bir insan... Ticarî hayatından dolayı fazla okuyamadığı Risale-i Nur kitaplarını devamlı surette okuyarak hapishaneyi dershaneye çeviren insan...

Mustafa Ateşmen: Risale-i Nur'un tedrisinden geçmiş pırl pırl bir insan... Ağzı var dili yok, sanki bir melek. Günleri okumakla geçen bir Müslüman...

Bahaddin Gürsoy: Olgun, davasına fevkalade bağlı bir insan...

Müştak Zernekli: Samimi bir dostumuz. Hapishaneye Gültekin Bey'in çantasını taşıdığı için girmiş. Neşe kaynağımız.

Derken üç aylar girdi. Bütün gücümüzle bu mübarek ayları ezkar, dua ve münacatla geçirmeyi arzuluyoruz. Öyle de oldu.

Nihayet Ramazan Bayramı geldi. Tarih 1 Ocak 1968. Saat 04.00'de kalktık. Yedi kişilik hücremizde bir hüznün var. Tebessümler zoraki... Bir burukluk var herkeste. Abdestlerimizi aldık. Gayr-i muntazam hapishane koğuşunda cemaatle namazımızı kıldık.

Namazdan sonra Gültekin Bey, "Cemaat! Hapishanede geçirdiğimiz şu bayram bizim için bir ikram-ı İlahîdir. Zahiren musibet olsa da, hakikatte mükâfattır. Üzülmeyin. Çok günahlardan muhafaza edip bize Ramazan'ı bile burada geçirmek nasip eden Allah'a şükürler olsun..." diye devam eden konuşması ve müteakiben bayramlaşma...

Her biri cehlin, gafletin, his ve heva ve hevesin kurbanı olmuş bu musibettede kimselerle bayramlaşma yarım saat sürdü.

Ağlamak istiyorum; ama zemin müsait değil... Utanıyorum... Gelen tebrik kartları ve mektuplar bizleri teselli ediyordu. İşte bu hislerle bayramı geçirdik.

Günler aylar birbirini kovalıyordu. Bu dava boyunca fedakâr avukatımız Bekir Berk bizi hiç yalnız bırakmadı. Van Adliyesi nezdinde bütün uğraşmalarına rağmen tahliye işlemi için yaptığı başvurular netice vermiyordu.

Takvim yaprakları 21 Şubat 1968 tarihini gösteriyordu. O gün, şehrin büyük camisinin hapishaneye bağlı hoparlöründen koğuşumuza sanki bir yıldırım düştü. Hamid Kuralkan vefat etmişti.

Bu acı haber başta Erol Kuralkan olmak üzere hepimizi hüzne boğdu. Hiç beklemiyorduk. Kardeşi Erol hüznüyle ağlıyor, bizi de ağlatıyordu.

Van'ın ileri gelenlerinin adliye yetkilileri nezdindeki teşebbüsleri ile nihayet Erol Kuralkan tahliye edildi ve cenaze namazına yetişmesi sağlanmış oldu. Mecburiyet tahtında yapılan bu tahliye bizim de tahliyemize sebep olmuş ve yedi aylık zulüm sona ermişti.

Hapisten çıkar çıkmaz ilk olarak rahmetli Hamid Kuralkan'ın mezarına uğradık. Gözyaşları içinde dualarımızı yaptık. Kendisiyle sekiz yıllık hatıralarım vardı. Çok beraberliğim olmuştu. Çok kahrımızı, nazımızı çekmişti. Allah gani gani rahmetler eylesin.

Tahliyeden sonra hürriyetin tadını hizmet bölgelerime ziyaret ederek çıkarmaya başladım. Öncelik Van Gölü civarına oldu.

KONYA'YA TAŞINDIM VE EVLENDİM

Sene 1969... Zübeyir Ağabey ile istişare içindeydim. Bana bir mektup yazdı. "Uhuvvet-i İslamiyemizle aramızda senin yerin hazır" diyerek beni İstanbul'a davet ediyordu. Tabir caizse bir nöbet veya bir cephe değişikliğine gidiyorduk.

Aynı sene içinde Van'dan Konya'ya taşındım. Bu taşınma bana çok zor ve ağır geldi. Teessür içindeydim. Doğunun muhterem, muazzez, muhlis, mübarek, bahadır, Nur ahiret kardeşlerimden; Ereğ Dağından, Van Kal'ası'ndan, Şahmiran Bahçeleri'nden, Horhor'dan, Zernebat Suyundan ayrılmak çok ağır gelmişti bana. Adeta oralarda kalbimi bırakıp öyle gelmişim. Ama herhalde burada rızığımız kesilmişti. Doğu Anadolu insanının imanî ve İslamî meziyetlerini hiç bir zaman unutmadım ve onları halen terennüm etmekteyim.

Konya’da ilk işim bir ev tutmak oldu. Konya memleketim olmasına rağmen bayağı yabancılık çekiyordum. Burada hizmet hayatım nasıl olacaktı? Hizmette kendimi sadakatimi muhafaza edebilecek miydim? Yoksa geçmişin tatlı hatıralarıyla mı avunacaktım?

Otuz bir yaşına gelmiştim. Hâlâ bekârdım. Evlenmek zamanımın geldiğine inanıyordum. Acaba evlilik bizi bu kudsî hizmetten uzaklaştırır mıydı? Bediüzzaman Hazretleri, “Hasların hayatı Risale-i Nur’a aittir” diyor. Onun için niyetim, sünnet-i seniyyeye uyarak evimi bir Nur dershanesine çevirmekti.

Bu mülâhazalar ile meşgul iken, daha evvel bir vesile ile görüp tanıdığım evlad-ı Fatihan’dan birisi olan iman ve ihlas sahibi, Nurlara ciddi bağlı, ağabeyi de ihlaslı bir mühendis olan ve ciddi bir Nur talebesi olarak hizmete koşan, mütevazı bir ailenin kızı Nurten Hanım’la evlendim. Hamdolsun evimiz bir Nur dersanesi oldu.

Konya’da bulunduğumuz müddet içinde aynı tempo ile Nur hizmetlerine devam ettik. O zaman üniversitesi olmayan bu şehirde, Yüksek İslam Enstitüsü ve orta tahsil gençliği ile münasebetlerimiz büyük ağırlık kazandı.

YENİ ASYA GAZETESİ VE UMUMÎ NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜ

Yayın hayatına 1970 yılında atılan Yeni Asya gazetesinin genel yayın müdürü Mustafa Polat, bir trafik kazasında, aynı sene içinde aniden vefat etti. İstanbul’daki ağabeyler beni gazeteye davet ettiler. Bu teveccüh ve isteklerini emir telakki ederek hemen İstanbul’a taşındım. Küçükçekmece’de bir ev tuttum.

Merhum Mustafa Polat

İstanbul’da ilk işim Zübeyir Ağabey’le istişare etmek oldu. Kendisine Konya’da güzel hizmetlerin başladığını, buraya gelirim bu hizmetlerin aksayacağını söyledim. Zübeyir Ağabey cevaben “Sen İstanbul’a gelirsın. İstersen ben Konya’ya giderim. Talebeleri muhafaza edemezsen seni Konya’ya tekrar çağırırım” cevabını verdi. Ben bu cevaptan bir şey anlayamamıştım. Ama tahmin ediyorum, İstanbul’a taşındıktan sonra fikrini sorduğum için kesin konuşmaktan kaçınmıştı.

Sene 1970 senesinde Yeni Asya gazetesinin “Umumî Neşriyat Müdürü” sıfatıyla göreve başladım.

Yeni Asya Gazetesinin logosunda Rahmi Erdem

Her mesleğin ihtisas konusu olduğu bir zamandayız. Ben meslekten gazeteci değildim. Bu mevzuda bir geçmişim, bir tecrübem yoktu. Hem, her ne kadar istidadınız da olsa meselelerin bir ekip çalışması

ile aşılabileceğini, bunun da yolunun meşveret olduğunu biliyordum. Hâlbuki bizim kadromuz mahdud, maddi imkânlar cüz'î idi. Çekirdekten gazeteci olan Mustafa Polat'ın gazetenin tam resmî ilana geçiş döneminde vefat etmesinin ilâhî hikmetini bilemiyorduk. Bu işin dönüşü yoktu. Çaresiz, devam edecektik.

Tam o sene, bizim gazeteye geldiğimiz sıralarda “Millî Nizam Partisi” kuruldu. Bu partinin mensupları inanmış kesimlere hitap ettiği halde, maalesef bizim hizmet tarzımıza zıt ve muhalif bir tavır içinde hareket ediyorlardı.

Biz CHP ve onun altında çöreklenmiş zındıkanın bu vatana hâkim olmaması için, reylerimizin bölünmemesinin gereğine inanıyorduk. Risale-i Nur'da bu hususlarda çok açık düsturlar vardı. Meydana çıkan bu yeni kadroya bunları anlatmak istiyor; fakat mutlak muvaffakiyet arzusu ve iddiasıyla ortaya çıktıklarından bizleri çok yoruyor, aşırı tenkitleri bizleri yıpratıyordu. “Dinde hassas, hizmet muhakemesinde geri” bu insanlar, bu inceliği bir türlü idrak edemiyorlardı. Hiç düşünmeden hissi olarak peşin hükümlerle tavır koyuyorlar, gittikçe aramızdaki muhabbet ve uhuvvet sarsılıyordu.

Her gün gazete idaresine bu fikirde insanlar geliyor, mütemadiyen itiraz ve ithamlarla gazete yetkililerini sıkıştırıyorlardı. Bu zatlarla hiç musalaha yoluna gidilmemiş, bir orta yol da aranmamıştı. Hâlbuki bana göre fazla üzerine gidilmeden tansiyonun düşmesi beklenebilirdi.

Bu ihtilaflar gazete aleyhine oldu. Bir çok yardımlar kesildi, tiraj düştü. Günlük Risale-i Nur okuyan Nur talebelerine ise, Nurların verdiği şevk ve zevk onlara yetiyordu. Hâlbuki gazetenin içtima-i sahada çok büyük hizmetleri oluyordu.

Günler aylar böyle geçip giderken, 1974 senesinin kasım ayında hac farizamızı yapmak nasip oldu bize. Çok güzel, huzurlu bir yolculuk yapmıştık.

Gazeteye döndüğümde haccımı tebrik eden gazetemizin imtiyaz sahibi Mehmet Kutlular: “Ya sen, ya ben; ikimizden birisinin bu gazeteyi terk etmesi lazım” dedi. Hiç bir şey sormadan, “Benim çıkmam daha münasiptir” dedim ve bir kuruş tazminat dahi almadan, bir kış günü ceketimi alıp çıktım.

Beş sene (1970–1974) hiç zam almadan, 1.500 lira maaşla hayatımın en enerjik ve hareketli günlerini, ailemi dahi ihmal ederek, gecemi gündüzümü verdiğim gazeteden, bir tek sözle kapı dışarı edileceğimi, böyle bir vefasızlıkla karşılaşacağımı hiç hesap etmemiştim.

Şurası da bir gerçektir ki bizim gazetecilik denemelerimizde bütünüyle muvaffak olduğumuzu söylememiz mümkün değildir.

Bab-ı Âlî'den bazı teklifler geldi; fakat cevap bile vermedim.

Gazeteden ayrıldıktan sonra ticarete atıldım. Ama asıl hedefimiz hizmetti. Beyazıt'ta 2. kat bodrumda, haftada bir gün hanımlara, bir gün erkeklere evimizi açtık, dersler yaptık.

Yurt içi yurt dışı çok sayıda misafirler geliyordu. Av. Bekir Berk'in bütün yükünü taşıyorduk. Allah kabul etsin. Eşimle yemek yediğimiz günleri nadiren hatırlıyorum. Ağır yük altındaki eşim bu strese dayanamayarak hastalandı.

2000 yılının nisan ayında Bursa'ya gelinceye kadar, Suffa Vakfı'nda talebe hizmetleriyle meşgul oldum. Bu hizmetin 50 yıllık birikmiş arşivine sahibim. 1.500 ciltlik tarihî, sosyolojik, edebî, kültürel eserlerden teşekkül etmiş kütüphanem var. Rahmetli Avukatım Bekir Berk: “Okumazsanız ne konuşabilir, ne de yazabilirsiniz” derdi.

Seviz senedir Bursa'dayım. Eşim aslen evlad-ı Fatihan, yani Rumeli'den... Gümlüce doğumlu... Çocuğumuz yok... Nur talebelerini manevi evlat kabul etmişiz. Yaşlandığımızda bu yalancı dünyada, acz ve zaafımıza merhameten, Allah yardımlarını bizlerden esirgemesin, âmin.

AŞKLA, ŞEVKLE HİZMETE DEVAM EDECEĞİZ

Barla'da Bediüzzaman'ın etrafındaki bir grup mütevazı insan, bu ibretli ve hikmetli tarihi yazmaya başladıklarında, sonsuzluk kervanının müstakbel sevdalıları, belki daha ana rahmine düşmemişlerdi.

Bediüzzaman'ın o nurlu gözlerindeki manyetik cazibe, Çam Dağı'ndaki menziline istikbali rasat ediyor, binler kahramanları selamlıyor, adeta hoşamedî yapıyor, “hazır olun” emrini veriyordu.

Anadolu'da esen o sert ve kavurucu bahar fırtınasının getirdiği karın altında yetişen, kardelen çiçeklerini görür gibi oluyor ve ilâhî rahmeti tebessümle temaşa ediyordu.

Bir gün gelecek bu çiçekler her yerde açacak, etrafa güzel kokular saçacak. Memleketin makûs talihi yenilecek. O muhteşem mazi ile hâl birbirine bağlanacak. Beklenmedik bir imanî inkılâp gerçekleşecektir. Bu düş, o zaman belki tatlı bir hayal, ümit, azim ve iman ifade ediyordu.

Barlalı sıddıkların o yoksullukta, mahrumiyet ve meşakkat içinde yaptıklarını yarım asır sonra gelenler, daha müsait şartlar içinde daha mücehhez olarak yapacaklardır.

Bu müspet iman ve Kur'an hizmetinin sevdalıları çalmadık kapı, açmadık akıl, kalp ve sır bırakmayacaklardır.

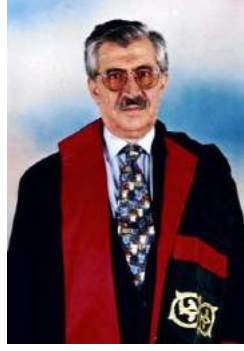
İşte mâye-i aslımız... Küfre ve zındıkaya teslimiyet yok. Direnmek var, yılmamak var... İşte size iman pusulası... İşte kaybettiğimiz aşk ve şevk... İşte himmetiniz bu şevke binmeli. Celadet kılınıc önünde küfrün buz dağları erimelidir.

Mesaj yerini bulmuştur, mesaj hedefini bulmuştur, mesaj kitleleri harekete geçirmiş ve ateşlendirmiştir. Anadolu'daki insan asırlık uykusundan uyanmaya, küfrün çürük direkleri çatırdamaya başlamıştır.

Küfrün cephesi, Barlalı bir avuç idealist insanı durduramıyor. Surlarında açılan gedikleri, kapatamamış. Firavun'un Sarayında büyüyen çocuk Musalar, iman cephesinde yerlerini almışlardır. Ne mutlu iman ve İslamiyet âşıklarına...

Nefis cümleden edna

Vazife cümleden âlâ

(1939 -)

SERVET ARMAĞAN

1939 Urfa doğumlu Prof. Dr. Servet Armağan ortaokul, lise, hukuk öğrenciliği ile asistanlık, doçentlik, profesörlük, dekanlık ve rektörlük dönemlerinde hep Nur hizmetlerinin içinde bulunmaya çalışmış ve bunu başarmış örnek bir şahsiyettir. Kendisi Anayasa Hukuku hocasıdır. Mahrumiyetler içinde, namüsaıt şartlar altında başlayan Urfa ve İstanbul Nur hizmetlerinin yakın şahididir. Vefatından kısa bir süre önce Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerine ziyarete gitmiş, fakat yüz yüze geldikleri halde izdiham yüzünden mübarek elini öpme fırsatını kaçırmıştır. Üstad'ı uzaktan görebildim diyor kendisi.

Anayasa hocası Servet Armağan'ı, Risale-i Nur camiası içinden yetişen ilk akademisyen olarak biliyorum. 70'li yılların başlarında Ankara'da okurken, rahmetli Bayram Yüksel ağabeyin "Servet Armağan gibi olmak lazım" diye bize, Servet Bey'i örnek gösterdiğini çok iyi hatırlarım... Üç dil bilen, bir Üniversite kuran Prof. Dr. Servet Armağan, aktif nur hizmetlerinin içinde kalarak, Nur Talebelerinin kendi sahalarında zirveye çıkabileceklerini fiilen göstermiş, örnek olmuş isimlerden biridir... Hem de o çok zorlu şartlar altında; baskınlar, hapisler, sürgünler, dayaklar döneminde... O, kendini harcatmadan, davasından taviz vermeden başarmayı bilmiştir... Risale-i Nur, Üniversiteye, Üniversiteliye doğru ilk keşif adımlarını atıp hızla ilerlerken, Bayram Yüksel ağabey herhalde bu manayı kastediyordu... Önümüzde henüz pek başka bir örnek de yoktu...

Servet Bey'in anlattığı hatıraların, yaptığı tespit ve tahlillerin ayrı bir özelliği var. Çünkü o bir hukukçu ve hukukçuların hocası... Yüzlerce, binlerce hâkim, savcı ve avukat yetiştirmiş... Üstelik on yıllarca hukuksuzluk potasında eritilip kavrulmak istenen bir cemaatin içinden yanarak çıkmış cevherleşmiş bir Armağan, bir Servet...

Mümtaz şahsiyet, rahmetli Ordinaryüs Prof. Dr. Ali Fuat Başgil, Servet Armağan'ın hocasıdır. Kendisiyle olan hoca-talebe münasebetlerinin yanında, Üstad Bediüzzaman ve Risale-i Nur zaviyesinden de yakın görüşmeleri olmuştur... Anlatımı gelecek...

1990-1992 yılları arasında Dicle Üniversitesinin Hukuk Fakültesi Dekanlığını yapan Servet armağan, 1992'de Şanlıurfa Harran Üniversitesinin kurucu rektörü olur; Harran Üniversitesini kurar, tesis eder. Bu görevde 1996 senesine kadar kalır... 2006 sonunda üniversiteden emekli olur.

Prof. Dr. Servet Armağan'ın elli kadar kitabı, 100'den fazla bilimsel makalesi vardır. Almanca, İngilizce ve Arapça bilmektedir. Konuşmalarımız sırasında kendisinden şöyle bir hatıra da aldım: "Anayasa Mahkemesi üzerine hazırladığım tez, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi tarafından bastırıldı. Yargıtay'ın bazı kararlarına kaynak oldu. Anayasa Mahkemesi de bu kitaba başvuruyordu. Mesela A. Necdet Sezer, Anayasa Mahkemesi üyesi iken, Ankara'da beni odasına davet etti. Odasında kitabım duruyormuş, kitabımı göstererek, "başımız sıkıştığı zaman buna başvuruyoruz..." dedi.

Servet hocamızın, Risale-i Nur ve Bediüzzaman Said Nursi Hazretleriyle de alakalı çok kıymetli çalışmaları vardır. Bunlardan kitaplaşanlar; "Hak Arama Hürriyeti Ve Said Nursi", "Risale-i Nur'un Dil Özellikleri"dir. Sahasında ilk çalışma olan bu kitaptan çok

istifade ettiğimi hassaten ve önemle belirtmek isterim. Nesil yayınları arasında çıkan bu, "Risale-i Nur'un Dil Özellikleri" kitabı, Risale-i Nur'u anlayamıyoruz, bugünkü dile çevrilsin diyenlere ilmi ve mukni cevaplar veriyor... Okumasında fayda var... Bunların yanında "27. Lem'a, Eskişehir Mahkeme Müdafaası" ve başka konularda da kitap çalışmaları devam etmektedir.

İstanbul Fatih'te bulunan çalışma bürosunda, kamera ile kaydettiğim hatıralarını yazdıktan sonra, Servet Bey'in kendisine tashih ettirdim...

Prof. Dr. Servet Armağan Anlatıyor:

19 Mayıs 1939'da Urfa doğdum. İlk ve ortaöğrenimimi bu şehirde tamamladıktan sonra, 1956 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesine kaydoldum. 1960 yılında Fakülteyi bitirdim ve aynı Fakültede 'Anayasa Hukuku Kürsüsü' asistanı olarak göreve başladım. 1977 senesinde aynı kürsüde Profesör unvanını aldım. Bu arada 1967'den 2004 yılına kadar fasılalarla Almanya'da bilimsel araştırmalar yaptım. Bilhassa İslam Hukuku ve İslam Ekonomisi üzerinde araştırmalarım var; bu konularda raporlar hazırladım, konferanslar verdim, kurum adına uluslararası toplantılara katıldım.

ÇARŞAFLI KADININ BAŞINA GELENLER

Çocukluğumda Urfa'da muntazam bir Kur'an dersi alamadım. Çünkü yasaktı... Yine de evlerde, kapalı cami odalarında, hücrelerde, gizli gizli hafızlık ve Kur'an dersleri yapıldı; ama yasaktı, polis takip ediyor, baskınlar yapıyordu. Ben ise Kur'anı kendi kendime öğrendim. Prof. Münif Çelebi tarafından yeni yazıyla Kur'an Alfabeti diye bir kitap hazırlanmış, ondan istifade ederek Rıdvaniye Camiinin hücrelerinde kendi kendime hızlıca çalışarak bir haftada öğrendim.

Kur'an-ı Kerim dersi almanın ne kadar yasak ve zor olduğunu yaşadığım ve hiç unutamadığım bir misalle anlatayım:

Urfa'da bizim mahallede boylu poslu kapalı, çarşaf örtülü Hafız Saliha diye bir hanım vardı. Kapımızın karşı tarafında aynı sokakta oturuyordu, annemden küçüktü, görüşürlerdi. Çok küçük yaştaki oğlan ve kız talebelerini okuturdu bu kadın. Çocuğu vardı bizimle yaşıt. Kocası da taşçı idi, yani taş yontardı.

Daha ilkokul çağlarındayım... Bir gün arkadaşlarla sokakta oynarken, polis bastı bu evi. Polisler gelince biz korktuk. İçerdeki okuyan çocuklar da, ciyak ciyak bağırarak kaçıştılar. Herkes korkuyordu polisten tabi. Derken Saliha Hanımı çeke çeke dışarı çıkardılar. Kadın çarşafı, direniyor, gelmek istemiyor... Onun gibi kadınlar polis görsün, karakol görsün vaki değil... Derken polis çekince yere düştü kadın. Sağı solu mahrem yerleri açıldı, sokağın ortasında... Kadıncağız bir taraftan kendini toparlayıp örtünmeye çalışıyor, diğer taraftan da ayağa kalkmaya çalışıyordu... Biz nasıl korktuk, nasıl ağladık ama... Anlatamam... Kadın da ağlıyordu...

**Abdullah Yeğin'in metruk bir hücresinde senelerce kaldığı Şanlıurfa Rıdvaniye Camiinin bugünkü hali.
Servet Armağan Risale-i Nur'u burada tanımıştır.**

O sırada kadının kocası işten dönüyor... İri yarı, kemikli bir adam... Evine dönüyor adam, bir şeyden haberi yok... Biraz daha geldi baktı evinin önünde bir kalabalık var; farkında değil karısından daha... Bir de baktı kendi karısı, adam deliye döndü, yorgun argın polislerin üzerine atladı, polislerle boğuşmaya başladı. Polisler bu sefer bunun üzerine atladı, dövdüler, copladılar, karakola götürdüler. O zaman öyle korktum ki anlatamam... Düşünün kadın bağıyor, biz de bağıyoruz, korkulu bir sahne... Şimdi bakma polise taş atıyorlar, kurşun sıkıyorlar; o da bütün bütün saygısızlık, başka türlü vahşice bir hareket. Yalnız o zaman toplumda bıraktığı intiba böyleydi polislerin. Her an yakalanıp dövülme ihtimali var... Şimdi böyle bir ortamda nasıl Kur'anı öğrenirsiniz?

ABDULLAH YEĞİN AĞABEY RUTUBETLİ, SOBASIZ BİR HÜCREDE KALİYORDU

Ortaokul son sınıfta ve lise çağlarımda namaza başladım ve ilk defa kendi ayağımla Abdullah Yeğin ağabeyin yanına gittim. Abdullah ağabey Balıklıgöl kenarında bulunan Rıdvaniye Camiinde kalıyordu... Ne yapıyorsunuz ne ediyorsunuz diye yanına oturdum. Tabi ben daha önceden Bediüzzaman ismini duymuştum, orada Risale-i Nur okunduğunu da biliyordum. Daha geriye gidersek, ortaokul çağlarımda Süleyman Cengiz isminde Urfalı bir okul arkadaşım bana, Eşref Edip'in, Bediüzzaman'ın küçük Tarihçe-i Hayat'ını vermişti. Daha sonra Risaleleri elde etmem bu şekilde Abdullah ağabeyden oldu. Kendim gittim... Orada bana daktilo ile yazılmış Risale-i Nur'dan birkaç parça vermişti Abdullah ağabey. "Bunu oku sonra getir" dedi. Gittim şehrin dışında Bamyı Suyu denilen yerde okudum ve birkaç gün sonra geri götürdüm; Abdullah ağabey bana biraz daha ders okudu...

Abdullah ağabeyin kaldığı bu Rıdvaniye Camii Urfa'nın bir sembolüdür. Urfa'yı tanıtan TV programlarında mutlaka bu cami görüntülenir. O zaman terk edilmiş, yıkık ve bakımsız hücreleri vardı... Camide namaz kılınıyor ama eskiden yapılma hücreleri hem boş, hem de bakımsızdı. Abdullah ağabeyin oraya yerleşmesi, idarece hem önemli değildi, hem de çok rutubetli ve bakımsız olduğu için kimsenin oturmadiğı, ilgilenmediğı yerlerdi. Oraya, Abdullah ağabeyin yanına, bir günde bir kişi ya geliyor ya da gelmiyordu. O kadar tenha ki tek başına orada kalıyordu. Cami olduğu için yatsı namazından sonra kapatıyorlar, orada hapis gibi kalıyordu. Bir taraf göl, diğer taraf kapı... Diyelim hücresi burası, tuvaleti yüz metre ileride, caminin bir köşesine yapmışlar. Çok zahmetli, rutubetli bir yerdi... Sobası yok, yakacak bir şey de yoktu... O gençlik yıllarında orada kaldı Abdullah ağabey... Bir müddet sonra, bu camide yazın, akşam-yatsı arası ders yapmaya başladı Abdullah Ağabey. Dersten sonra yatsı namazını kılar biz dağılırdık. Cami kapısı kapanır, Ağabey içeride kalırdı. İşte bu derslerin benim çocukluk-gençlik ruhumda müspet tohumlar ektiğini sonraları fark ettim. Urfa'da Abdullah ağabeyin yanı sıra Hüsnü Bayram ağabey ve Zübeyir ağabey de bulunmuştur. Zübeyir ağabey Telgraf memuru olarak tayinini Urfa'ya yaptırmıştı¹...

¹ Urfa hizmetleriyle alakalı ilk gelişmeler şöyledir: 1951 senesinde, Abdullah Yeğin Ağabey, o sırada okuduğu Ankara Dil Tarih'i terk ederek, Üstad Hazretleri'nin hizmetine girmek üzere yanına gider. Üstad onu, daha önceleri altı aylığına göndermiş olduğu Ceylan Çalışkan'ın yerine, Urfa'ya gönderir. Bu arada Üstad, İslâhiye'de telgraf memuru olarak çalışan Zübeyir Ağabey'e, tayinini Urfa'ya yaptırmayı için haber gönderir. Zübeyir Ağabey de tayinini Urfa'ya aldırır. Daha sonra, Hüsnü Bayram Ağabey de Üstad Hazretleri tarafından yanlarına, Urfa'ya gönderilir. Böylece bu üç kahraman talebe Urfa'da bir buçuk sene kadar kalırlar.

1953 başlarında Urfa'da, Nurculuk yapmak ve çocuk okutmaktan dolayı tevkif edilirler ve Isparta'ya götürülürler. Isparta'da iki ay kadar hapis yattıktan sonra, tutuksuz olarak yargılanmak üzere serbest bırakılırlar. Üstad, Zübeyir Ağabey'i hizmet için kendi yanında alıkoyar... Abdullah Yeğin ile Hüsnü Bayram ağabeyleri ise, 1953 yılı yaz aylarında tekrar Urfa'ya gönderir. Hüsnü ağabey bir müddet sonra tekrar Üstad'ın yanına avdet eder. İşte Servet Armağan hocamızın Abdullah ağabeyle olan irtibatı bu tarihten sonra başlar... **Ömer Özcan**

Rıdvaniye cami seneler sonra, 1990'ların başlarında, Şanlıurfa Harran Üniversitesinde rektörlük yaptığım dönemlerde restore edildi, hücrelere kapılar takıldı, güzel oldu. Garaiptir, hem çok gariptir: Seneler evvel ilk Risale dersini aldığım Rıdvaniye Camiinin 25 kadar hücresinden birini, restorasyondan sonra, Rektörlük misafirleriyle görüşme odası olarak aldım. Hem de en büyük odasını... Valilik izniyle bana tahsis edildi... Bu geniş odada öğretim üyeleri, bakan ve yabancı misafirleri ağırlıyordum. Ve dahası, vaktiyle Abdullah Ağabeyin oturduğu ve benim ilk risale dersini aldığım odayı da tefriş ettirdim. Halen burada her gün dersler yapılıyor.

Tekrar o günlere dönelim: Bir müddet sonra Abdülkadir Badıllı'nın babası, Abdurrahman amca evini derslere açtı. Abdurrahman amca, Urfa'nın Badıllı Aşiretinden... Yakışıklı uzun boylu bir adamdı. Urfa'nın eski mahallerinden birinde bir evi vardı. O evini açtı ders yapmak üzere. Orada Pazar günleri öğleye kadar dersler yapılırdı. Aşiret (Badıllı) reisi olduğu için Abdurrahman amca cesaret edebiliyor, başka kimse cesaret edemiyordu. Bastonla gezerdi, nüfuzlu, asabi bir adamdı. "Nurculara hiç kimseye söz söyletmem" derdi. Allah ondan razı olsun. Bir müddet de oraya devam ettim derslere...

İLK İSTANBUL DERSLERİ

Liseyi bitirince 1956 yılında İst. Ün. Hukuk Fakültesini kazandım ve aynı yıl İstanbul'a geldim. Çeşitli yurtlarda kaldım.

İstanbul'da Süleymaniye Camiine yakın Kirazlı Mescit Sokak, "46 Numara" diye bir dersane vardı. Orası çok küçük namüsaıt bir yerdi. Üst tarafta ev sahibi Abdurrahman abi kalıyordu. İstanbul'da ilk ve tek dersane... Ahmed Aytimur ağabeyin bulunduğu yer... Orada haftada bir dersler yapılırdı. O da muntazam değil; kimse cesaret edemiyordu oraya gitmeye, çünkü devamlı tarassut altındaydı. Biz de arkamıza baka baka korkuyla giderdik. Polis yakaladı mı götürüp karakolda dayak atıyordu. Benim kaldığım yurtlar oraya yürüme mesafesinde yakındı. O ev epey kimseye, ağabeylere hane olmuştu. Başka yer yoktu ki. Ceylan ağabey evlendiğinde hanımını bile oraya getirmişti. Zübeyir ağabey de son nefesine kadar orada kaldı.

Bu dört senelik fakülte hayatım sırasında ben oraya hep devam ettim. Daha sonraları da hep gittim. Ağabeylerimiz bize; "evin tam karşısında polis kalıyor, gelirken etrafınıza bakın, perdeler kapalı olacak, tek tek girin, çıkın" derlerdi. Böyle çok gariplikler yaşanmıştı o zamanlar. Vicdan hürriyeti bu kadar baskı altında... Daha garibi bir gün o polisi gördüm ben. "Bu adam işte" dediler. Baktım ki bu polis dedikleri, benim fakülteden arkadaşım. Çok samimi değiliz ama birbirimizi tanıyoruz. O beni ben onu, gördük birbirimizi. Demek jurnal ediyormuş.

Bir müddet sonra Hacı Nazif Çelebi'nin evinde de dersler devam etmeye başladı. Ispartalıydı o... -İnebolulu Ahmed Nazif Çelebi değil, o başkasıdır- Bu Nazif Çelebi hem hafızdır hem de gayet cömert ve güzel Türkçe konuşan bir adamdı. Sultanhamam'da kumaş ticareti yapar; bir hayli zengin, ikramlar da yapardı. Az önce bahsettiğim Kur'an Alfabetini yazan Münif Çelebi ile kardeşirler... O, evini açtı derslere... Evi de, şimdi Suffa Vakfı'nın olduğu bina. Ceylan abi Isparta'dan, Ahmed Feyzi ağabey İzmir'den gelirler, Üstad'ın yanında kalmış diye onlara ders okutuyorlardı, bana da okuturlardı. "Nur dersleri yapılıyor" diye bu evi gazeteler, bilhassa Vatan gazetesi, çok yazdı o zaman. Ama Nazif Çelebi nüfuzlu birisi olduğu için polis orayı basmıyordu.

Sene 1962 veya 63 olabilir. Asistan iken Haseki'de bir arkadaşın evinde bir kış akşamı ders anında baskına uğradık. Çok kısa bir süre orada kalmıştım ben. O baskın sırasında Dr. Mehmet Akay da vardı. Bizi emniyete götürdüler. Geceyi nezarete geçirdik, ertesi günü ağır cezaya çıkardılar bizi. Dört kişi tutuklandı, ama bizi bıraktılar. Bu hadise üniversitede bir hayli yankı buldu. O zaman İstanbul Hukuk gibi Avrupai bir eğitim veren bir fakültede, bir kimsenin Risale-i Nur okurken yakalanması hiç kabul edilemeyecek bir şey... Dindarlar arasında bile yadırganıyordu... Bizler o zaman nasıl dayanmışız bu baskılara karşı halen hayrettayım. Bunu bir inayet-i İlâhiye olarak kabûl etmek lazım.

Sonra beraat ettik biz. Diğerleri çok az bir ceza aldılar. Kaldığım yurtlarda Risale-i Nur'ları iyice okudum. Ama zor oluyordu. Mesela son sınıfta iken Site Talebe Yurdunda Risaleleri buldular, ihbar ettiler beni. Az kalsın yurttan atacaklardı.

ÜSTAD VEFAT EDİNCE BAZI AĞABEYLER İSTANBUL'A GELDİ

1960 yılının sonunda aynı fakültede "Anayasa Hukuku" asistanı oldum. Risale-i Nur'u daha hızlı okumaya başladım.

Bu arada Nazif Çelebinin evinden başka, nadir de olsa değişik semtlerde de ev dersleri başladı. Mesela Emirgan'da bir pastanenin üst katında olurdu, oraya giderdik. Pastanenin sahibi Risale-i Nur talebesiydi. Emirgan lüks bir semttir, Sakıp Sabancı'nın evine, Atlı Köşke bitişikti o pastane. Buradan oraya gitmek de bir masraf, otobüs var ama o da bir para. Bazen gidemezdik. Başçavuş Ali Demirel vardı İstanbul'da, içimizde zengin sayılıyordu. Maaşı var, Ordu'da görevli... O, bazen Cerrahpaşa'daki evine bizi davet eder yemek yedirirdi. Şükran hanımın yemeğini yerdik. Evi küçüktü... Ali Demirel'in evinde de olurdu ders. Bir de Haseki'de Dr. Mehmet Akay'ın kaldığı dersanede yapılırdı. Bizim basıldığımız ev... Bundan başka, benim kayınpederim çantacı Kemal'in Cerrahpaşa'daki kiralık basit ve gayr-i muntazam evinde... Kemahlı Ekrem amca vardı, onun Yenikapı'daki evinde de dersler yapılırdı. Bu zat sağlık memuru Hakkı'nın babasıdır.

Üstad vefat edince, o seneden itibaren Üstad'ın büyük talebeleri de İstanbul'a geldi. Zübeyir, Tâhirî, Ceylan ağabeyler gelip İstanbul'a yerleştiler. Tâhirî ağabey Kocamustafapaşa'da Tevruz apartmanında, Zübeyir ağabey Kirazlımescid 46 numarada kalmaya başladı.

Ceylan ağabey de oradaydı. O, sonra evlendi oradan ayrıldı, ev tuttu. Ceylan ağabey evlendiğinde hanımını 46 Numaraya getirmişti... Böldüler orayı. Merdivenden aşağı doğru bir perdeyle paravan çektiler, zaten çok küçük bir yerdi. Daha geniş bir apartman dairesine gidememişti, çünkü parası yoktu, minibüs şoförlüğü yapıyordu. Orada kalması herhalde bir seneyi bulmadı. Evlendikten bir müddet sonra kaza geçirdi, 1963'de vefat etti, çocuğunu göremedi yani...

Ben İstanbul'da iken Re'fet Barutçu ağabeyle de tanıştım. Beşiktaş Akaretlerde bir Camide imamlık yapıyordu. Bu ağabey, oradan kalkar, tramvayla Süleymaniye 46 Numaraya derse gelirdi. Çok uzun bir yol, çok dolaşıldı. Ben bazen onun yanına giderdim; beni çok sevmişti. Yazın onunla gemi seyahatine çıkardık. Re'fet ağabey Üstad'a ve Risale-i Nur'a âşıktı. Hafızdı, hafız olduğunu kendisinden duydum. İstanbul-Beykoz doğumludur. Çok nazik, müeddeb bir zat idi. Yüzbaşı iken emekli olmuş, Üstad'ı tanımış ve hizmetler yapıyordu. Üstadla beraber bütün hapislere girdi. Onunla hatıralarım çoktur.

ÜSTAD SAİD NURSİ İSTANBUL'DA

1959'un son günlerinde İstanbul Piyer Loti Otelinde gazeteciler tarafından rahatsız edilen Üstad Bediüzzaman Hazretleri aşırı izdiham içinde otomobiline bindirilirken

Üstad vefatına yakın 1960'ın tam başlarında İstanbul'a geldi... Biz bunu duyduk... Ankara'dan gelmişti... Piyer Loti Oteline yerleşmişti... Bu otel daha çok yabancı turistlerin kaldığı bir yerdi. Çemberlitaş'ın biraz ilerisinde, içeridedir. Gittik, baktık ki kıyamet kopuyor otelin önünde... Basın mensupları, polisler doldurmuş her tarafı... Av. Bekir Berk o zaman bu basın mensuplarını ve polisleri idare etti. Onlara Risale okudu; bizim resimlerimizi çektiler. Bekir Bey arasına çıkıyor geliyor, tekrar Üstad'a çıkıyor... Üstad yukarıda rahatsız olmuş izdihamdan. Uzun müddet orayı işgal etti basın mensupları. İlhan Demirel diye o zamanki Akşam gazetesinden birisi, Üstad'ın balkonuna kement atmış, çıkmış. Birkaç resim çekmiş. Üstad rahatsız olunca haydi gidiyoruz demiş. Üstad birden öyle bir şekilde çıktı ki, hem resminin çekilmesini istemiyor, hem de tecavüzden çekiniliyor... Çok kalabalıktı, rahatlıkla bir su-i kast yapılabilir... Şemsiye altında hızlı bir şekilde arabaya binildi, hızla uzaklaştılar Kabataş'a, araba vapuruna doğru. O sırada ben de Üstad'ın simasını görmüş oldum.

Gazeteciler, siyasi bir gezi zannediyorlar, Demokrat Parti adına mı geldi diye araştırıyorlar... Gazeteler çok hakaretamiz şeyler yazdı o zaman. Av. Bekir Bey onlara tekzip gönderdi. Bekir Bey'e, ben de yeni mezun olmuş bir hukukçu olarak yazıhanesinde yardımcı oluyordum. Müvekkilim siyasi bir gayesi yoktur, İslam âlimidir şeklinde tekzipler gönderdik, ama gazeteler bunları yazmadı. Basın savcısına veriyor, savcı gazetelere göndermiyor, böylece basmıyorlardı tekzibi. Çünkü şöyle diyorlarmış: "Nursi, şahsiyeti bu şekilde gazete tekzibi ile korunacak kadar değerli değildir." Bir daha gönderdi... Bekir ağabeyin yazıhanesi Cağaloğlu'nda Altay Apartmanında idi. Anadolu'ya davalara gittiğinde anahtarı bana verirdi; yazıhanede durur, hazırlık yapardım; memnun olurdu...

HOCAM ALİ FUAT BAŞGİL'İN ÜSTAD'A SELAM VE HÜRMETLERİ...

Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil(1893 – 1967) Bediüzzaman'a selam ve hürmetlerini göndermişti

İstanbul büyük bir kültür şehri, asırlarca Osmanlı'ya Başşehirlik yapmış; Üstad Hazretlerinin tabiriyle dünya cenneti bir şehir. Bu şehir bana çok şey öğretti; Hukuk eğitimim, ilmi çalışmalarım, konferanslarım, münevver insanlarla münasebetlerim hep bu şehirde oldu. Bunlardan birisi de hocam Ordinaryüs Prof. Dr. Ali Fuat Başgil'dir. Onun talebesi oldum, hocamdır. Kendisi Anayasa Hukuku hocasıdır. Evine de giderdim. Kadıköy tarafında Kızıltoprak'ta bir villası vardı. Avrupa tahsili görmüş, iyi bir Avrupa kültürü almış, fakat Osmanlı kültürüne aşina, vicdanlı, vicdanının sesini dinleyen ve yazan bir münevver... 1928 yılında Avrupa'da Hukuk ve Siyasal bilimler doktorası yapmış, Avrupa'dan dönmüş... 1940'lı yıllardan sonra din, insan, gençlik, hürriyet, lâiklik, demokrasi gibi daha evvel hiç yazılmayan cinsten eserler yazmaya başlar... Bunlar ilkti, daha önce ilim erbabı tarafından yazılmayan şeylerdi...

Biz onun evine Sungur ağabey ve daha birkaç kişiyle birlikte birçok defa gittik. Bir seferinde Ayet-ül Kübra Risalesinden bir miktar okuyup ders yapıyorduk. "Bunu Fransızcaya tercüme etseniz hocam" dedim. Fransızca'yı çok iyi biliyordu çünkü. O da elini şakağına koydu, bir müddet dinledi dinledi "Bunu çevirmek hemen hemen imkânsız, ben bunu tercüme edecek durumda değilim; onlar, Risale-i Nur okumak için Türkçeyi öğrensinler" dedi. "Buradaki birçok kavramların Fransızcasını bulamazsınız" dedi. Bediüzzaman ve Risale-i Nur için "İbn-i Rüşd'e benzetiyorum Bediüzzaman'ı, aynı onun

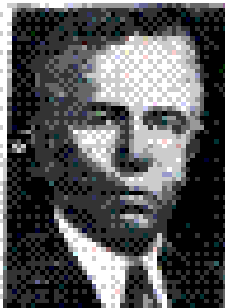
tarz ve ifadesine benziyor” dedi. Takdirle bahsetti... Sungur ağabeye Üstad için, “selam ve hürmetimi bildirin” diye tembih etti. Sungur ağabeyin Üstad’ın yanından geldiğini biliyordu.

Hocam Ali Fuat Başgil'in tespitine ben de katılıyorum. Bu tercüme işi yapılmalı ama İslam kültüründe ıstılah çoktur; tam tercümesi mümkün olamaz. Mesela "tefani" kavramı Fransızcada ve Fransız kültüründe yoktur, bunu nasıl tercüme edeceğiz?

Bizim bu ziyaretlerimiz basının diline düştü. Bilhassa o zamanki Vatan Gazetesi "Ali Fuat Başgil gericileri topluyor, onlara ders veriyor" diye yazmaya başladı. Ali Fuat Başgil hocam da ilmiyle, kültürüyle otoriter bir adamdı; bunlara hiç aldırmadı. Sonradan bu iddialara cevap verdi. "İrtica yaygaracıları" başlıkla yazısı meşhur oldu. Ve bu yazı birkaç defa gazetelerde yayınlandı. "Masonlar Müslüman Türkün diniyle alay ediyor, basın mensupları da onlara kolaylıklar sağlıyor mealinde" basın yoluyla cevaplar vermişti.... Böyle bir otoritenin bunları yazması çok büyük yankı uyandırmıştı.

O zaman Vatan Gazetesinin sahibi Ahmet Emin Yalman, Ali Fuat Başgil'le alay etmek istedi... Ona öyle cevap bir verdi ki; "muarızlarımın bende hazmedemediği şey, çok sağlam ilmi otoritem ve çok güzel Türkçemdir; onları çatlatan, boğazlarını düğümleyen bir özelliktir, bu..." şeklinde cevaplar... Gıkı çıkmazdı kimsenin... Son senelerinde din ve vicdan hürriyeti, gençlerle, lâiklikle ilgili çok orijinal eserler verdi. Allah rahmet eylesin, ibadeti olan bir insan değildi, fakat çok vicdanlı, inançlı birisiydi.

Prof. Başgil, Yalmana Başgil yurda döndü ve dün cevabını verdi savcılık harekete geçti

[illegible]

İzmir'de meydana geldiği bilginin dolayı 5 yıl hapis istenen Başal Sorgu Hakkında arındırılır

[illegible]

Basçil küresel tehdit edildi

Prof Ali Fuat Başgil'in mücadele hayatını özetleyen gazete haberleri

Sonunda maalesef çok eziyet ettiler Ali Fuat hocaya. Hayatının son senesinde 1960 Ekim ayında askeri ihtilal hükümeti onu görevden aldı; çok üzüldü hocam buna. Ben o zaman ziyaretine çok gittim. O zaman asistanım, kitabını da ders kitabı olarak okutuyorum, okutmaya devam ettim. Hatta kitabını onun namına ben satıyordum.

Küstü, muğber oldu ve İsviçre'ye, Cenevre'ye gitti. İsviçre'nin Cumhurbaşkanı onun okul arkadaşımış. Orada boş durmadı, gazetelere makaleler gönderirdi. Yazılarında Demokrat Partinin masumiyetini, ihtilalcıların zulmünü anlatan Fransızca bir kitap yazdı. Bunu bizim Fakülteden bir asistan, makale halinde yazıp götürüp Cumhuriyet Gazetesine

jurnalleyince hakkında dava açtılar. Türkiye'ye geldi, Balmumcu nezarethanesine aldılar. O sırada (1961) seçim yapılacaktı; Adalet Partisinden aday gösterdiler, bağımsız Samsun Senatörü oldu. Sonra Cumhurbaşkanı seçimi vardı, Cemal Gürsel komaya girince bunu aday gönderdiler. Fakat gerçekleşmedi... Bir gece içinde askerler ona baskı yaptılar, tehdit ettiler ve vazgeçirdiler. Senatörlükten de istifa edip tekrar İsviçre'ye gitti. O sırada bir gazetenin, "Bu millete bıraksan ya Said Nursi'yi ya da talebesi Ali Fuat Başgil'i Cumhurbaşkanı yapar" diye yazmış olduğu aklımda kalmış. Çok üzülmüştü, bir müddet sonra tekrar Ülkeye geldi ve 1967 senesinde vefat etti.

AĞABEYLERLE İSTANBUL BAYRAM ZİYARETLERİ

İstanbul'da benim organize ettiğim bayram ziyaretlerimiz olurdu, nur talebeleri olarak. Mesela; Salih Tuğ, Bekir Sadak, Mahir İz, Nureddin Topçu, Ayhan Songar gibi şahsiyetlere kalabalık şekilde, 30 kişi gibi giderdik. Birkaç kere Necip Fazıl beye de gittik. Ekseriya evler küçük olduğundan omuz omuza otururduk. İşte o sana verdiğim Sultanahmet önündeki fotoğraf da Salih Tuğ'dan dönüşte çekilmişti. Bunların hepsinin Üstad'a çok saygıları vardı. Mahkemelere verdikleri bilirkişi raporları hep müspet olmuştu bu aydın zevatın.

Necip Fazıl'a bir ziyaretimizde Sungur ağabey de vardı; Necip Fazıl Risale-i Nur'u sadeleştirme, açıklamalı yazma gibi bir niyetini söyledi. Sungur ağabey "Üstad'ımız buna razı değil, yapmayın" dedi. Bu ziyaretler 20 senelik bir yelpaze içinde iki bayramdan hesap edersek kırk defa olmuştur. Ziyaretlerimizde Av. Bekir Berk, Ahmet Aytimur, Dr. Sadullah Nutku, Ahmet Gümüş, Zeki Demir, Halil Küçük, Üzeyir Şenler, Kemal Vardarlı, Rüştü Tafral, M. Emin Birinci, Mehmet Kutlular, Bayram Yüksel ağabey, Sabahaddin Aksakal, Dr. Yaşar Çil, Halil Yürür, Hüseyin Kileci vs. oluyordu...

Bir de, bilhassa Yusuf El Kardavi gibi âlimler, tanınmış Arap turistler geldiğinde, haber aldığımızda hemen ziyaretine giderdik. Zübeyir ağabey o zaman bulunurdu. Bunlara daha küçük grupla giderdik. Bir hediye alıp ya oteline gider veya bir derse, yemeğe davet ederdik onları. Arapçaya çalıştığım için randevuları ben ayarlardım... Asistanlık görevim yanında bir taraftan da yavaş yavaş Arapça öğreniyordum ben; seneler sürdü bu şekilde öğrenmem...

Servet Armağan'ın anlattığı bayram ziyaretlerinden Prof. Salih Tuğ'un evinden dönerken Ayasofya önünden bir hatıra.. Başta Bayram Yüksel, Av. Bekir Berk, Servet Armağan olmak üzere o zamanki nur talebelerinden bazıları

RİSALE-İ NUR ÇALIŞMALARIM

İslam Hukuku ve İslam ekonomisi ile ilgili çok sayıda kitaplarımın yanında Risale-i Nur'la ilgili çalışmalarım da var:

"Hak arama hürriyeti ve Said Nursi" diye bir kitabım çıktı. Bu kitabı 'Prof. Dr. Lütfü Serdar' müstear ismiyle yazdım. Said Nursi'nin hakkını arayan, idarî ve yargı mercilere başvuran bir insan olarak; bekçi, sağlık kurulu, kaymakam, savcı, hâkim, Başbakan, Reiscumhur vb. nezdinde hakkını arayan bir vatandaş olarak ele aldım. Ve başvurularını, hakkını aramasını hukuki açıdan tahlil ettim. Bu kitap "Hak arama, düzeltme ve cevap hakkı"nın kullanımını gösterir... Bunları sistematik şekilde ilk defa yapmış oldum. Anayasa Hukukçusu olarak sistematize ederek sıraya koydum; Dilekçeleri... Yargı mercileri... Kullandığı dil... Kavramlar... Adalet... Cumhuriyet... Hürriyet... Vb...

"Risale-i Nur'un Dil Özellikleri" diye de bir kitap yazdım. Bu da ilk defa ele alınan bir mevzudur. Daha pek çok çalışma yapılması gereken bir sahadır Risale-i Nur'un dil özellikleri.

Bizim fakültenin bilimsel dergisinde üç tane makale yazdım ben; birisi çevre sağlığı ile ilgili 30. Lem'anın İsm-i Kuddus bahsinden istifade ettim. Bunu basmazlar diyordum ama çok beğendiler, teşekkür mektubu da gönderdiler. Orada ayet, hadis ve Üstad'ın orijinal ifadelerini aldım. Orada Üstad, leş yiyen hayvanlardan, kandaki alyuvarlara, akyuvarlara; gözkapaklarının gözleri temizlemesinden, bulut süngerinin zemin bahçesine su serpip yatıştırmasına, göğü parıl parıl yapmasına atlamıştır. Bu zihnî bir dehadır yani... Oradan oraya nasıl geçmişti? Bir zekâ ötesidir... Bunu bir makale tarzında yazıp fakülte yayın ekibine verdim. Tebrik ve teşekkür mektubu aldım. Bu bilgileri nasıl bir araya getirdiğime şaşırdılar. Hatta "Hadi siz Risalelerden aldınız, peki o nasıl bu konuları böyle işleyebildi?" diye şaşırdılar. Resmî olarak bundan haz etmeseler de onların ilmi, bilimsel dergilerinde basıldı. Bu makale, çevre mühendisliği derslerinde dikkatle okunup tekrarlanmıştır.

Mesela; 3. Şua Münacat Risalesi, baştan sona hitabet sanatının şaheser bir örneğidir... Belagat üzerinde de bir çalışmam olacak. Bediüzzaman Sempozyumuna sunduğum "Adalet Arayan Said Nursi" başlıkla incelememi de burada saymam gerekir. Yine Fakültemin dergisinde yayınlanan "İslam Hukukunda Sınır aşan uluslararası Sular" başlıklı makalemde de Risalelerden istifade etmişimdir.

Şimdi elimde 27. Lem'a var. Malum bu risale Üstad'ın 1935 Eskişehir Davasındaki müdafaalarıdır. Onun üzerinde çalışıyorum, araştırıyorum. Bu konu da hiç ele alınmamış... Hatta 27. Lem'a ders ve dersanelerde bile çok okunmuyor.

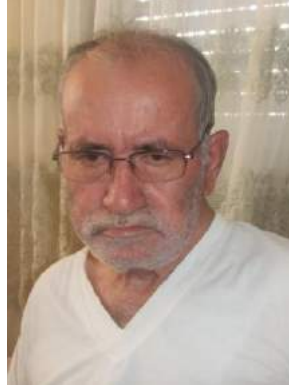
Risalelerde bu müdafaanın tamamı yok. Sadece bir kısmı Tarihçe-i Hayat'ta neşredilmiş. Orada Üstad kendisi gibi talebelerini, özellikleriyle beraber her birini tek tek savunuyor. Ben bunları muhtelif arşivlerden, kişilerden buldum topladım. Yalnız mahkeme arşivlerinde bulamadık bunları; sadece mahkeme kararları elimizde yok, onlara ulaşamıyoruz. Belki de bunlar imha edilmiş arşivden. Bunu, arşivlere bakanlar "Seka Kâğıt Fabrikasına gönderildi" şeklinde söylüyorlar. Belki de çürüdü gitti. Mesela sorgu hâkiminin, savcının iddianamesi yok ortada veya biz ulaşamıyoruz. Üstad "sorgu hâkimliğinde verdiğim müdafaa zapta geçti" diyor, fakat nerde onlar. Tam otantik bir nüshasını bulamadık. Muhtelif eski ve yeni yazıyla ben bulabildiklerimi topladım. Tabir caizse üçte ikisi yok elimizde halen. Hatta mahkemenin ve temyiz kararları da yok. Şimdilik bulamadık, belki ileride bulunur mu, bilemiyorum. Üstad neler söylemiş, Anayasa hukuku yönünden bunun değeri bizim çalışma nedenimiz. Belagat üzerine de...

DEVLETE SAİD NURSİ'YE İADE-İ İTİBAR TEKLİFİNDE BULUNDUM

Çıkacak kitabımın son kısmında Said Nursi'ye iade-i itibar teklifinde bulundum. İade-i itibar çok nadir olan, belki bir devletin hayatında birkaç kere yapabileceği bir şey. Devletin seneler sonra, biz hata yaptık deyip bir itibar sağlamasıdır iade-i itibar. Zor bir şey, ama ben bunu bekliyorum. Çok ikna edici bir hazırlık yaptım. Bakanlar Kurulunun kararname çıkarması yeterli, Meclis kanun da çıkarabilir. Bu çalışmalarım devam edecek. Okuyan bir insan olarak Türkçemi geliştirdim, Risale-i Nur'dan çok istifade ettim.

Gençlerin, Risale-i Nur'u orijinalinden, kelime ve istılahları öğrenerek okumalarını tavsiye ediyorum. İnsanların iman, ibadet hususunda takviye almaları gerekiyor. Bunu da Risale-i Nur'da mükemmel olarak veriyor...

Risale-i Nur'un bana kazandırdıklarına bir misal vereyim: Yakınlarda yapılan Diyanet İşleri Başkanlığının tertiplelediği bir şûra vardı.5.Din Şurası ismiyle Ankara'da Eylül 2009 da toplandı. Ben din adamı olmadığım halde oraya davet edilen kimse oldum. Orada Kur'an, ayet, hadis ibarelerini okurken hocalar hayret ettiler. Orijinal Arapça olarak okudum bunları... Sonradan düşündüm ve Rabbime şükrettim. Bunu Risale-i Nur okumama, mütalaa etmeme borçlu olduğumu anladım. Hatta oradaki hocalara da söyledim bunu. Düşünün, hepsi akademisyen; Arapçayı, fikhı, tefsiri çok iyi bilen şahsiyetlerin bulunduğu bir salon; orada 50-100 kişi düşünün... Onlara Risale-i Nurdan istifade ettiğimi söyledim...

(1941 – 2018)

SÜLEYMAN ÖZBİLEK

Antalyalı Süleyman Özbilek safi kalp, samimi, muhlis bir nur talebesi. Hatıraları okununca bu anlaşılacak. Antalya'nın hizmet erlerinden Dr. İdris Görmez Bey ile beraber evinde ziyaret ettiğimiz Süleyman ağabey, Parkinson hastalığından muzdarip, hem de epeyce ileri safhada; kendisi konuşma zorluğu da çekiyor. Şimdi, şükür içinde dua ve salâvatlar mırıldanarak evinde idame-i hayat eden ağabeyimiz; nur talebelerinden de dua istiyor.

Üstad'ımızın "Dinde Hassas muhakeme-i akliyyede noksan" diye müthiş bir tespiti var. Hizmet hayatımızda çoğumuzun az ya da çok ham sofuluk yaptığımız dönemler olmuştur. Muhtemelen şimdi bu muhakemesizliklerimize gülüp geçiyoruz... Süleyman ağabey de böyle dönemler geçirmiş birisi; ama o da mazide yaptıklarına şimdi gülüp geçenlerden olmuş... Hatta besmelesiz yapılmış diye otomobile binmeyişi öyle müstehzi bir eda anlatıyor ki, açık açık eski haliyle dalga geçiyor, istihza ediyor...

Süleyman Özbilek, ilki 1957'de olmak üzere kar-kış, gece-gündüz demeden Antalya-Isparta arasını tam üç kere, -bazılarının yanlış telkini ile- yürüyerek aşmış, Üstad'ı Bediüzzaman Hazretlerini ziyaret etmiştir. Anlattıklarından anlaşılıyor ki yollarda bazı hallere de mazhar olmuş. Yolda yaşadığı bir hatırası var ki dinlerken onun ve bizim duygularımız iyice depreşti; Karakol Kumandanın, Süleyman ağabeyin bohçasından Mektubat kitabını eline alarak, kimseye zararı olmayan bu safi kalp, masum insanı bu kitapla dövmesi...

Süleyman Özbilek, kamera ile kaydettiğim hatıralarını yazdıktan sonra, ikinci görüşmemde, bazı ilave ve düzeltmeler yaparak yazdıklarını tashih etmiştir. Ağabeyimize Allah'tan şifalar niyaz ediyorum...

İşte Süleyman Özbilek'in ilginç hatıraları:

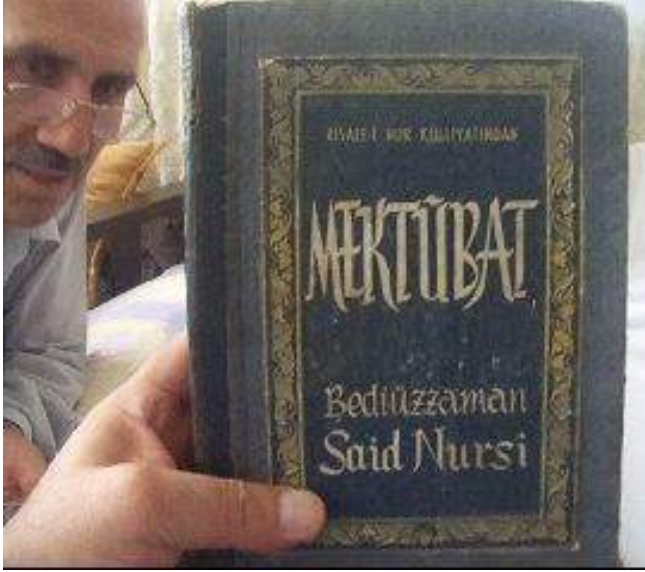
Süleyman Özbilek Anlatıyor:

1941 Antalya doğumluyum. 1978'e kadar seyyar satıcılık yaptım. Sonra inşaat işlerinde çalıştım. Antalya'nın en eski Risale-i Nur talebelerinden Recep Unaz ağabey o zaman gömlekçilik yapıyordu, onun yanında da çalıştım. O, beni Isparta'ya, Üstad'a gönderirdi. 1981-2003 yılları arasında 22 sene Medine'de lokantacılık yaptım. Hastalığa yakalanınca (Parkinson) Antalya'ya geri döndüm.

ISPARTA'YA ÜÇ SEFER YAYAN GİTTİM, SEBEBİNİ SORMA ARTIK

Bediüzzaman Hazretlerini ve Risale-i Nur'u ilk defa 1957'de duydum. Üstad'a, hepsi de yayan olmak üzere üç ziyaretim var. Üç günde varıyordum Antalya'dan Isparta'ya. Neden yayan gittiğimi soruyorsun; orasını sorma artık. Çocukluğumuzda her söyleneni yapardık... Bize, besmelesiz yapılan vasıtaya binilmez diye öğretmişlerdi; bazı akliermeler öyle söylemişti bana. Onun için yayan gittim hep. Ham sofuluk yapmışız meğer... (Süleyman ağabey manalı bir eda ile gülüyor)

İlk ziyaretim 1957’de oldu. O zaman ben Antalya’nın Paşa Camiinde yatıyordum; oradan gittim. Kış aylarındaydık herhalde, çok soğuktu hava. Karar verdiğimde arkadaşlarım, nasıl gideceksin bu soğukta diye korkuttular. Rüyamda Bana; “Soğuktan korkan kâmil değildir” dendi, ben de yola çıktım. Ağlasun Belinde, o kışta kıyamette yayan olarak yürüdüm.

Karakol Kumandanının eline alarak, Süleyman Özbilek’i dövdüğü

Mektubat kitabını Dr. İdris Görmez gösteriyor

Isparta’ya vardığımda önce Mustafa Ezener ağabeye uğradım; Recep Unaz abi elime Antalya’da çıkan İleri gazetesinden vermişti. Gazeteyi Ezener ağabeye verdim. O da Üstad’a vermiş¹.

Şimdi müze olan evde Üstad’la görüştüm. Üstad bana nereden geldiğimi sordu. Antalya’dan geldiğimi söyledim. Memnun oldu, dualar etti. O sıralarda bende parmak çıtlatma alışkanlığı vardı; bir aydır bırakmışım o işi. Üstad’ın ellerini öperken düşündüm ki, bu ellerin bir kerameti olması lazım... İşte o zaman parmak çıtlatma işini bir aydır bıraktığımı hatırladım.

İkinci ziyaretim; Recep Unaz abi bir sepet domates vermişti, onu götürmüştüm Üstad’a. Kapıdan Ceylan ağabey aldı sepeti. O sırada Antalyalı Av. Gültekin Sarıgül ile karşılaştım; Üstad dışarı çıkıyordu, Avukat Gültekin Bey ile konuştu orada.

Üçüncü sefer gidişim de 1960’da oldu. Üstad Isparta’dan çıkıp, Urfa’ya gidecekti. Ben Isparta’ya girerken Üstad da Isparta’dan çıkıyordu. Aradan birkaç gün geçti, Üstad’ın vefat ettiğini duyduk. Ben Mustafa Ezener ağabeyin dükkânında, tezgâhında duruyorum.

¹ Süleyman Özbilek ağabeyin anlattığı bu gazete götürme meselesi “Ağabeyler Anlatıyor-2” kitabında, Recep Unaz ağabeyin anlattığı hatıralarda şu şekilde geçmektedir:

“Antalya İleri Gazetesinin sahibi Suphi Türel arkadaşım. Ona yazıyı hazırlayıp verdim. O da kabül etti.”
 “Adnan Menderese açık teşekkür... Afyon Mahkemesinin beraat kararı vermesinde...” diye başlayan bir yazı hazırladım. Sanki beraat kararını Menderes vermiş gibi... Sonuna da; “Antalya Risale-i Nur talebeleri namına Recep Unaz” şeklinde yazdırdım. Haber, gazetede aynen çıktı. Suphi Bey, beş-altı gazete de bana gönderdi. Gazeteleri Süleyman’a verdim, doğru Isparta’ya gönderdim. Süleyman, benim yanımda, dükkânda daimi bulunan bir arkadaşımıdır, zamanında Medine’ye gitti, orada bir lokanta açtı, fevkalade bir insandır.”
 “Ezener ağabey sonradan bana dedi ki: ‘Zil çaldı, baktım Süleyman’ı gazetelerle görünce hemen içeri alıp yer gösterdim. Gazetedeki tebriki ve beraat kararını Üstad’a okumak için içeri girdim ve okudum. Ama nasıl sevindi Üstad... Hem nasıl sevindi... Tıpkı masum küçük çocuklar gibi sevindi. Bir ara ayağa kalktı, parmağını şöyle havaya kaldırdı: ‘Maşallah... Berekallah... Risale-i Nurların neşrini hiçbir yere müsaade etmiyorum. Antalya’nın neşrine müsaade ediyorum’ dedi.”

Ezener ağabey 'meğer Üstad vefatını haber vermiş de biz anlamamışız' dedi. Eddâî şiirini anlattı. O şiirde Üstad vefat tarihini veriyor... Isparta'daki talebeleri: 'Biz zannedyorduk ki Üstad o tarihe kadar Risaleleri tamamlayacak, sonra inzivaya çekilecek, diye düşünüyorduk' diyordu. Kuleönü'nden Küçük Ali ağabeyi evinde ziyaret ettiğimiz bir sırada, aynı böyle söylemişti, Meğer vefatına parmak basmış Eddâî'de.

Karakol kumandanı Mektubat'la Bana vurmaya başladı

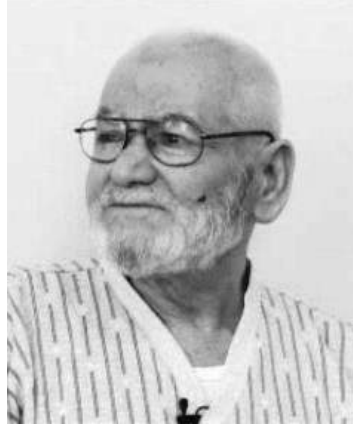
Bir seferinde Isparta'dan Antalya'ya dönerken Uğurlu köyünde yoruldum, bir kenara çekildim. Dağın kible tarafındayım. Yanımda bir abdest ibriği ile sırtımda taşıdığım bohçamda, Risale-i Nur kitapları vardı. Isparta'ya o şekilde gelip giderdim.

Yoldan bisikletli birisi yanıma geldi; "sen ne yapıyorsun?" dedi. Sonra ormancı biri geldi; bunlar namaz kılmaz diye selam vermedim, almadım. Sonra ben yola çıkınca bunlar bir tatar arabasına (öküz arabası) binip, arkamdan beni takip etmişler. "Sen nereye gidiyorsun?" dedi ormancı. "Antalya'ya gidiyorum" dedim. "Siz kimsiniz?" dedim. "Biz öğretmeniz" dedi. "Yalan söyleyen şöyle olsun" dedim. Ben yüksek sesle konuşunca yalancı olduğunu itiraf etti. Beni aldılar Karapınar Köyü Karakolu'na götürdüler. Oradan da Bucak Karakoluna teslim ettiler. Karakol kumandanı şu Mektubat kitabını alarak onunla benim sağımı solumu vurmaya başladı. Bu gördüğünüz kitap ilk baskı Mektubat'tır... Ben de çok kitap vardı, hepsini kardeşlere hediye ettim, dağıttım; ama bu kitabı kimseye veremedim, saklıyorum onu. Yarın mahşer gününde bu kitapla şahid olarak huzura çıkacağız. (Süleyman ağabey ricamı kırmayarak 50 senedir sakladığı bu Mektubat kitabını arşivime hediye olarak vermiştir. Ö.Ö.)

Sonra beni mahkeme sevk ettiler. Savcı dedi ki "sen ne iş yapıyorsun?" "Allah bilir" dedim. "Nerden geliyorsun?" "Allah bilir" dedim. "Nereye gidiyorsun?" "Allah bilir" dedim. "Sen deli misin akli mısın?" dedi. "Akıllı olduğumu ispat edeceğim size" dedim. "Siz bakkal dükkânına gittiğinizde evinize eşyayı tartısız mı alırsınız?" "Tartılı alırız" dedi. "O zaman bir terazi getirelim akılsızlığı bir tarafa, akıllığı bir tarafa koyalım, size cevap vereyim, başka türlü cevap vermem" dedim. Beni doktora havale ettiler. Doktorlar akli dengesi yerindedir diye rapor verdi.

Burdur Antalya arasında Çeltikçi Nahiyesi vardı, şimdi ilçe oldu. Bir seferinde Çeltikçi'de işaret ettim bir arabaya, almadı. Isparta'ya ben daha evvel varmışım, onlara hoş geldiniz demişim. Bundan benim haberim yok; Antalya'da benim hakkımda böyle anlatıyorlar.

Siirtli bir hocaefendi vardı, muhterem bir zat, yakınlarda vefat etti. O, oğlunu Isparta'dan evlendirmişti. Gelin almaya gidiyorduk. Yolda, arabayla giderken tıngırtılar başladı. Davulcular, zurnacılar... Ben "Yetiş yâ Abdülkadir-i Geylânî; üç İhlâs, bir Fatiha sana" dedim. Sol arka tekerlek "Güm!" dedi; tıngırtı bitti, bir daha da çaldırmadılar. Hocaefendi "böyle tıngırtı ile olmayacak bu iş" dedi. Bucak yolunda oldu bu hadise. Isparta'ya varınca bunu hocaefendiye söyledim ben. Sonraki zamanlarda oldu bu son iki hadise...

(1930 -)

SÜLEYMAN TAŞKIRAN

Süleyman Taşkiran, 1930 senesinde Denizli'nin Tavas ilçesinde dünyaya gelmiş... 1951 yılında Isparta'nın Senirkent ilçesinin Büyükkabaca köyünde karakol kumandanlığı yapmış... Büyükkabaca köyü, Çamdağı'na yakındır...

Aslında saf ve tertemiz bir Anadolu evladı olan Süleyman Taşkiran, yukardan gelen baskılar sonunda, Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri'ni bir gece kendi karakolunda misafir etmek zorunda kalmış... Fakat o gece, hiç unutamadığı hâlâ heyecanla anlattığı bir hâdise yaşamış... Bunu kendi ifadeleriyle dinleyeceğiz.

Şimdi Denizli'nin Tavas ilçesinde ikamet eden Süleyman Taşkiran, Risale-i Nur'u okuduğunu ve istifade ettiğini söylemektedir. İşte Süleyman Taşkiran'ın kendi dilinden hatıraları:

Süleyman Taşkiran Anlatıyor:

Tavaslıyım ve 1930 doğumluyum. Mesleğim pastacılık, pastanem var. Ama şimdi pastane işlerini çocuklarım yapıyor, onlara devrettim.

1950 senesinde askere gittim. Acemilik Hatay'da geçti. Sonra Isparta Uluborlu'ya dağıtım olduk. Altı ay yazıhanede vazife yaptıktan sonra kursa gittim Ankara'ya, onbaşı kursuna; orada 6,5-7 ay kadar kaldım. Onbaşı olduktan sonra tekrar Isparta Uluborlu'ya, kendi kıtama geldim. O tarihte Uluborlu ile Senirkent Isparta'nın nahiyesi idi. Senirkentli, Ethem Tola isimli bir milletvekili vardı, onun vasıtasıyla ilçe yaptılar Senirkent'i. İlçe olunca ben Uluborlu'dan Senirkent'e gittim. Senirkent'tin asayiş bozuktu, çok içki içen vardı. Senirkent merkezinde üç ay kadar kaldım. Bu arada yanımıza hiç kimse gelmedi; ne bölük komutanı, ne kaymakam, ne savcı...

Altı ay sonra beni Senirkent'ten alıp Büyükkabaca karakoluna verdiler. Büyükkabaca karakol komutanı oldum. Bu Köy Senirkent'e bağlıydı. Karakolda dört askerle beraber toplam beş kişiydik.

Büyükkabaca'nın göbeği çay yoludur, geniştir. Evler yolun iki yanında, yamaca kuruludur; önlerinden iki-üç katlı, arkası topraktır. Büyükkabaca köyü, Barla-Çamdağı'na çok yakındır. Çamdağı'ndan Eğirdir Gölü'ne doğru bakılınca görülür.¹

SAİD NURSÎ'Yİ KARAKOLDA MİSAFİR ETTİM

Ben 1951 yılında bu Büyükkabaca köyünün karakol kumandanlığını yaparken Said Nursî Hazretleri'nin oraya gelip-gittiğini duyardım. Yalnız bizim bir bölük komutanımız vardı, Üsteğmen Rüknettin Süer; o, sonra kaymakam ve savcı, Üstad'ın buraya geldiğini duyuyorlar. Bir gün bölük komutanı telefon etti ve "Said Nursî bazen oraya geliyormuş, senin askerlerin ilgilenmiyormuş" gibi şeyler söyledi. Bu arama olayı birkaç kez tekrarlanınca ben de köyün berduşlarından 3-4 tanesini

¹ Büyükkabaca köyü 1953 senesinde kasaba olmuştur.

Çağırdım. Onlara, “Buraya Hocaefendi geldiği zaman bana haber verin. Yoksa sizi burada rahat bırakmam!” diye tehdit ettim. Onlar da “Peki onbaşım” deyip gittiler.

İki veya üç gün geçmedi ki, “Hocaefendi geldi” diye bana haber verdiler ve kaldığı evi gösterdiler. Ben önce merkeze telefonla haber ettim. “Hocaefendi burada. Biz beş kişiyle bu işi görür müyüz, yoksa takviye asker gönderecek misiniz?” diye sordum. Merkezden beş asker daha gönderdiler. Baskını gece vakti yaptık...

Selam verip içeri girdik. Evin odası çok büyüktü, bizim Tavas’ta öyle evlere hiç rastlamamıştım. Orada oturuyorlardı. Çoğu yaşlıydı, içlerinde tek tük genç de vardı. Soyadını unuttum, Said Nursî’nin yanında adı Süleyman olan birisi vardı; ama beyaz tenli, güzel mi güzel, yakışıklı mı yakışıklı bir gençti.

Said Nursî, bize “Gel evladım, gel” dedi. “Hocam kusura bakma; ama biz seni almaya geldik” dedim. “Gidelim evladım” dedi. “Siz oturun, biz gidelim onbaşıyla” dedi onlara. Onu ve Süleyman’ı aldık, karakola geldik. Epeyce yol vardı geldiğimiz yere.

Karakola geldik, Said Nursî Hazretleri’yle biraz sohbet ettik. Bana gayet iyi davrandı. Benim nereli olduğumu, nereden geldiğimi falan sordu. “Senin istikbalin parlak oğlum” dedi. “Allah razı olsun hocam” dedim. Sonra hakkında gelen tamimlerden, dosyalardan konuştuk. Ben “Her ne kadar aramışsak da muntıkamızda bulunmamıştır, buralarda rastlanmamıştır, diye yazıp gönderiyorum geriye” diye cevap verdim. Böyle tamimler her zaman geliyordu karakola. Biz de dosyanın üzerine koyuyorduk. Aslında Hocaefendi sık sık Büyükkabaca’ya geliyordu.

“Hocam rahatsız isen, yatacaksan söyle” dedim. Ben kendi yatağımı ona, erlerin birinin yatağını da Süleyman’a verdim. Biraz daha oturduktan sonra, “Yatalım mı çocuklar?” dedi ve yattık.

O gece bizim telefon hatlarımız kesilmiş... Gece bir taş yağmuru başladı ki pencereye yanaşamadık. Hocaefendi’yi dövüyorlar, sövüyorlar gibi laflar atmışlar ortaya. Onun için karakolu taşıyorlar; hem de nasıl taş, pencereye yaklaşamıyoruz! Taşlar camları kırıp içeriye de giriyordu. Gittim ve “Hocam nasıl edeceğiz, nasıl durduracağız bunları?” dedim. Hoca ünledi, bağırdı, bir şeyler dedi; ama fazla sesi çıkmadı mübareğin. Zaten sesi fazla çıkmazdı. Sonra ben bağırdım, askerler bağırdı. “Durun, bir dinleyin” dedik. Nihayet durdular. Pencereye çıktı ve “Onbaşı bana iyi davrandı, bana yatağını verdi, daha ne yapın! Yapmayın, taşlamayın” dedi. Nihayet Hocaefendi’nin sözünü tuttular.

Sabahı oldu. Senirkent’ten gelen askerler tekrar jipe binip döndüler. Biz yine beş kişi kaldık. Hocaefendi biraz okumaya falan devam etti. Kahvaltı yaptık. Sonra köylüler üç at getirdiler. Birine ben bindim, birine Hocaefendi, diğerine de o Süleyman isimli genç bindi. İki asker de arkamızda, Senirkent’e gittik. Senirkent’le Büyükkabaca arası aşağı-yukarı 25 km falandı.

Nihayet Senirkent’e vardık. Hemen mahkeme salonuna aldılar Hocaefendi’yi. Ben de o sırada “Aybaşında kazaya giderim. O zamana kadar uzar” düşüncesiyle saçımı usturaya vurdurmuştum. Askerde de bu yasak... Bu yüzden beni mahkemeye katmadı üsteğmen. Onun için içeride neler konuşulduğunu duymadım. Mahkeme 15-20 dakika kadar sürdü. Sonra Hocaefendi’yi bıraktılar. Köylüler aldılar; atıyla, arabasıyla götürdüler.

Üsteğmen beni orada alıkoydu. “Benim seni cezalandırmam lazım; ama oraya kimi göndereyim! Çabuk git, bana görünme” gibisinden biraz beni azarladı. Böylece biz öteki askerlerle beraber Hoca efendi’den geride kalmış olduk.

Büyükkabaca’ya vardığımda, hemen Hocaefendi’yi sordum. “Gitmedi, burada” dediler ve başka bir evde olduğunu söylediler. O akşam toplandıkları ev değil de başka bir evdeymişler. “Yemek falan yiyorlar” dediler. Ben de yemek yesinler öyle gideyim diye düşündüm. Ama ondan sonra beni bölük komutanı aradı, belki bir saat konuşturdu. Artık bir daha göremedim Hocaefendi’yi. Ama duasını almış oldum. “Oğlum senin istikbalin parlak” demişti.

Bu olaydan sonra “İhmal ettin! Sen bununla istişare ediyorsun” diye itham ederek Büyükkabaca köyünden, Senirkent merkeze aldılar beni.

Askerden geldikten sonra Tavas’ta Kur’an Kursu açtık. O zaman buralarda Kur’an kursu falan yoktu. Çok sonra kuruldu. Biz kursun idare heyetine seçildik, orada hizmet ettik. Daha halen de alakam devam ediyor. Said Nursî’nin kitaplarını okuyorum, yanımda var şimdi.

Dualarınızı bekliyoruz inşaallah.

(1921 – 1984)

ŞÂHİDE YÜKSEL

Şâhîde Yüksel'in Kastamonu Lâhikasında adı geçiyor ve "Hanımlar Rehberi"nde bir şiiri var. Aynı bölgenin evladı olan Bayram Yüksel ile Şâhîde Yüksel'in nesebî bir akrabalıkları yok. Fakat Şahide Hanımın damadı Kemal Ural; 'Bayram ile çok iyi, çok yakın görüşürdük' diyor.

Ege Bölgesinde hanımların gruplar halinde Afyon taraflarına bir ablaya ziyarete gittiklerini hep duyardım. Onun kemalâtından, faziletinden, velayetinden, Risale-i Nur'a vukufiyetinden, hizmetlerinden, Üstad Bediüzzaman ile ilgili hatıralarından hep bahsedilirdi. Kimdi bu hanım... Hep merak ederdim... Bu tecessüsüm hep devam etti... Tâ ki damadı Kemal Ural'ı tanıyınca kadar... 2009 Kasım ayında İstanbul'da evinde ziyaret ettiğimiz Kemal Ural ağabey bütün şifreleri çözdü... Kendisinde, kardeşi Atıf Ural ve kayınvalidesi Şâhîde Yüksel hakkında yüzlerce sorumuza cevaplar bulduk... Bilgiler, hatıralar, fotoğraflar, kitaplar, dergiler aldık Kemal ağabeyden... Kemal ağabeye ve muhterem eşi Şâhîde Anne'nin kızı Ülker Hanım'a çok teşekkür ediyorum.

Kemal Ural'dan aldığımız hatıralar; bu kitapta 'Kemal Ural', 'Atıf Ural' ve 'Şâhîde Yüksel' başlıkları altında ayrı ayrı yayınlanmıştır. Şâhîde Yüksel ile ilgili bu metin, Kemal Ural'ın anlattıklarından ve Şûle Yayınlarından "Sahabe'den Günümüze Allah Dostları" kitabından yararlanılarak hazırlanmıştır. Hatıralar yazıldıktan sonra Kemal Ural ve eşi Ülker Hanım'a kontrol ettirilmiştir.

ŞÂHİDE YÜKSEL POSOFLU ŞAİR ÂŞIK ZÜLÂLÎ'NİN KIZIDIR

Şâhîde Yüksel Hanım, 1921 yılında Afyon'un Selimiye köyünde dünyaya geldi. Babası Posoflu Âşık Yusuf Zülâlî, annesi Bedriye hanımdır.

Asıl adı Yusuf Kökten olan Yusuf Zülâlî 1873 tarihinde Kars'ın Posof ilçesine bağlı Suskap köyünde doğmuştur. Oniki yaşında şiir yazmaya başlayan Zülâlî küçük yaşında bölgenin ünlü bir halk şairi olmuştur. İstanbul'da ağabeyi Müderris Hasan Efendiden Arapça ve Farsça öğrenen Yusuf Zülâlî, 1893'de Bursa'ya giderek Hamidiye Ziraat Mektebinden mezun olmuştur.

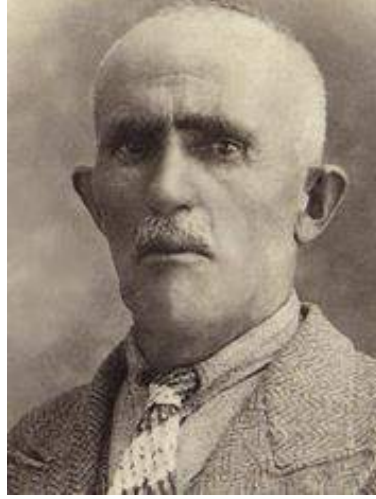
Şairliğin yanı sıra gazetecilik, öğretmenlik ve imamlık da yapan Zülâlî, bir ara Azerbaycan Milli Harekâtını desteklemek için Bakü'ye gitmiş ve orada muallimlik yapmıştır. Aynı yıllarda Türkistan'a da gider... Semerkant'ta bir camide verdiği ateşli hutbeden sonra, Rus ajanları tarafından hırpalanarak bir fırıncının himayesinde unlu elbiselerle Bakü'ye kadar getirilmiştir.

Âşık Zülâlî Daha sonra yurduna döner, fakat memleketini terk etmeye mecbur kalır. Bursa, Afyon, Eskişehir derken 93 harbi muhacirlerinden dokuz ailenin kurduğu Afyon'un Selimiye köyüne yerleşir. Selimiye Köyü, Isparta-Afyon-Eskişehir yolu üzerinde olup, Emirdağ ve Bolvadin'e çok yakındır. Şâhîde Hanım bu köyde dünyaya gözlerini

açmıştır. Âşık Zülâlî'nin doğduğu köyün adı 'Suskap' iken, Devlet tarafından hatırasına binaen 'Zülâlî Köyü' olarak resmen değiştirilmiştir.

Şâhide Yüksel'in annesi Bedriye Hanım ise; kocası Zülâlî gibi gözünü budaktan sakınmayan yiğit ve güçlü bir kadındır. Yabani atların sırtına atlayıp, saatlerce tarlada koşturduğu ve onları çeşitli yöntemlerle terbiye ettiği söylenir.

Şâhide Yüksel'in babası ve annesinin ortak özellikleri ise son derece dindar, cömert, iyiliksever ve hoşsohbet oluşlarıdır.

Şâhide Yüksel'in babası Âşık Zülâlî
1873 - 1956

İşte Şâhide Hanım böyle mümtaz iki şahsiyetin çocuklarıdır... O bir hayr-ül haleftir... Şâhide Hanım 16 yaşında iken, 1937'de Emirdağ'da öğretmenlik yapan Abdurrahman Yüksel Bey ile evlenir... Ülker, Tuncer ve Said adlı üç çocukları olur.

Şâhide Anne İyilik, sabır, tevazu, sevgi, misafirperverlik ve ibadet dolu bir hayat sürdü... Afyon, Bolvadin, Emirdağ, Şuhut, Eskişehir, Çifteler, Isparta ve İstanbul gibi merkezlerde ikamet etti... Hayatı boyunca ikamet ettiği yerler ile yakın il ve ilçelerde hanımlara rehberlik yaptı...

BEDİÜZZAMAN: SEN ŞÂHİDE MİSİN?

Bediüzzaman Hazretleri, Kastamonu'da iken yazdığı bir mektupta, Isparta'daki hanım talebelerini örnek göstererek, hanım hizmetlerinden bahsediyor. Mektupta adı geçen hanımlardan birisi Şâhide Hanım, diğeri de Hafız Ali ağabeyin zevcesi Ümmühan¹ hanımdır. Şöyle diyor Üstad:

“Hâfız Ali'nin mektubunda yazdığı Ümmühan ve Şahide değerinde, burada Risale-i Nur'a bütün kuvvetiyle çalışan çok hemşirelerimiz var. Meselâ Âsiye, Sâniye, Ulviye, Lütfiye, Aliye gibi Risale-i Nur'un şakirdleri, oradaki hemşirelerine ve kardeşlerine selâm ve dua ediyorlar.” (Kast. L. 153) Mektuptan anlaşılacağı gibi Şâhide Hanım'ın Risale-i Nur ile alakası Üstad daha Kastamonu'da iken başlamıştır...

1943 Denizli Mahkemesinden beraat eden Üstad Bediüzzaman, 1944 sonlarında Ankara'dan gelen bir emirle Emirdağ İlçesine ikamete mecbur edilir. O sırada Şahide annenin eşi Abdurrahman Yüksel Bey Afyon'un Bolvadin ilçesinde öğretmenlik yapıyordu. Bir ara Emirdağ'a tayini çıkar ve orada Şâhide hanımla ağabeyinin yanında tanışılar ve sonra izdivaç gerçekleşir.

Şahide annenin içinden bir ses, bu büyük insanı, Bediüzzaman Hazretlerini görmek için fısıldar. Şahide hanım o sırada 26-27 yaşlarındadır. Saatlerce Bediüzzaman'ın geçtiği

¹ Ümmühan Hanım, İslamköylü Hafız Ali ağabeyin zevcesidir. İsmi “Ağabeyler Anlatıyor 3” kitabında Hafız Ahmed Lütfü Sönmez'in hatıralarında geçmektedir.

yollarda bekler. Fakat onu görmek bir türlü kısmet olmaz. Bu durum aylarca sürünce, sonunda eşi Abdurrahman Bey hanımına çıkışır ve onu ailesinin yanına Eskişehir-Çifteler'e gönderir. Ancak birkaç gün sonra garip bir şey olur; Bediüzzaman'ın bir talebesi Abdurrahman Bey'in öğretmenlik yaptığı okula gelerek Üstad'ın kendisi ve Şâhîde Hanımla görüşmek istediğini bildirir. Abdurrahman Bey de Bediüzzaman'a muhabbet duyuyordu aslında. Şaşkınlık içinde Çifteler'den hanımını getirmek için garaja gider. Garajda bir kez daha şaşırır; elinde çantasıyla karşısında hanımını bulur.

Üstad'tan gelen bu haber üzerine, belirlenen günde Abdurrahman Bey ve eşi Şâhîde Hanım, Eskişehir yolunda Bediüzzaman'ın gelmesini beklemeye başlarlar... Üstad'ın arabası gelir; Bediüzzaman inmeden: "Sen Şâhîde misin?" diye sorar. "Evet" cevabını alınca: "Birkaç yıl önce bana ihtar edildin, haberini aldım, seni kız kardeşim Âlime Hanım'ın yerine kabul ediyorum ve senin sülaleni kendi sülalem kabul ediyorum. Sana hanımlar arasında yapacağın hizmetleri veriyorum" der. Ayrıca isminden dolayı "Sen Allah'ın şahidisin" diye iltifatta bulunur. Kur'an okumayı bilmediğini söyleyen Şâhîde hanıma Üstad: "Bilirsin, öğrenirsin" diyerek teşvik eder. Şâhîde Hanım Bediüzzaman Hazretlerinin elini öpmek ister fakat Üstad müsaade etmez. Son olarak: "Benimle görüşmek isteyen hanımlarla sen benim yerime görüşürsün" der.

Böylece, yirmialtı yaşlarında iken, Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerini gören Şâhîde Yüksel'e Bediüzzaman tarafından, "Hanımlara irşad ve rehberlik" görevi verilmiş olur.

Şâhîde Yüksel ve eşi Abdurrahman Yüksel

Şâhîde Hanım bu vazifenin mesuliyetini nasıl taşıyacağını düşünür ve kendisini yetersiz görüp üzülür. O günlerde hissiyatını şu mısralara dökmüştür:

İnce ince ezilirim
 Bir sıraya dizilirim
 Yazı bilmem Nur Üstadım
 Gayet ona üzülürüm
 Gaflet ile çalışmadım
 Haksız yere konuşmadım
 Okumak bir büyük devlet
 Bu devlete kavuşmadım
 Arş-ı Âlâda gezeyim
 Verin nefsimi ezeyim
 Bana dua et Üstadım
 Ben de okuyup yazayım

Şâhîde Hanım zeki bir kadındır. İlkokul mezunu olmasına rağmen kısa sürede eşi Abdurrahman Yüksel'den Kur'an ve Osmanlıca'yı öğrenir ve bilhassa Risale-i Nur Külliyyatını okuyup kendini yetiştirir. Artık evi bir okul haline gelmiştir. Emirdağ, Bolvadin kadınları evini dolduruyor, dünyevî ve uhrevî, onlara derman olmaya çalışıyordu. Artık evi bir "Medrese-i Nûriye" olmuştu...

Bir süre sonra Abdurrahman Bey'in tayini tekrar Bolvadin'e çıkınca, "Emirdağ'ı değil, ömür dağıdır, Said-i Nursi'nin mesken bağıdır" dediği Emirdağ'dan ayrılmak ona çok zor gelir. Bediüzzaman Hazretlerinin Emirdağ-Isparta seyahatlerinde yol Bolvadin'den geçtiği için Şâhîde Hanım Üstad'la yolda çok defa görüşür... Üstad arabadan inmez, Şâhîde anneye söyler; O da sadece "Evet, evet, evet" diye cevap verirdi...

ZEKİ, MÜTEVAZİ VE İKNA KABİLİYETİ ÇOK YÜKSEKTİ

Şâhîde anneyi çocukları şöyle anlatmaktadırlar:

Şâhîde annemizin âile içindeki en önemli vasfı, birleştirici oluşuydu. Yalnız eşi ve arasında değil, tüm akrabaları arasında birliği ve dayanışmayı sağlayan manevî bir etkiye sahipti. Çok zeki ve fikir üreten bir insandı. Ancak zekâsını ve düşüncelerini ailesinin yararına kullanırken, eşinin psikolojisini de dikkate alır, hiçbir şekilde onu rahatsız etmeyecek şekilde dolaylı olarak konuya yaklaşır, sanki kendi fikri değil de eşinin düşüncesi imiş gibi bir tavır takınırdı.

Eşine bir kusur etmezdi. Kırılsa bile karşılık vermezdi. Çocukları çok sever, onları sevindirmekten hoşlanırdı. Onlara dini hikâyeler anlatmaya bayılırdı.

Misafire ikram ve hizmette çabuk ve kusursuz olmaya dikkat ederdi. Ölüm döşeğinde bile olsa kendisini ziyarete gelenlere ikram için yakınlarını işaretleyip uyarmaya çalışırdı. Mütevazıydı, hep kendini kusurlu görür başkalarından dua isterdi.

O, sözleriyle kimseyi incitmez, kimsenin kusurunu ve günahını yüzüne vurmazdı. Vermek istediği mesajı, başka olaylar üzerinde durarak iletirdi. Her kültür düzeyinde kadınlarla diyalogu kusursuzdu. Herkesin seviyesine göre konuşurdu. Bilgili ve iyi bir hatipti. Ancak gururu hiç sevmez kendini diğer insanlardan daha günahkâr görürdü. İkna kabiliyeti çok yüksekti.

ŞÂHİDE ANNE EVLİYA İDİ

Ziraat Yüksek Mühendisi Kemal Ural ağabey, Şâhîde Anne'nin kızı Ülker Hanım'la evlidir. Bu izdivaç, Ülker Hanım Bolvadin'de ailesiyle ikamet ederken, 1956'da Üstad Hazretlerinin rızası ve duasıyla gerçekleşir.²

Kayınvalidesi Şâhîde Anneyle ilgili bir hatırasını şöyle anlatıyor Kemal Ural:

Şahide Yüksel benim kayınvalidemdir. Aslında Üstad'a ziyaretlerinde köşe bucak kaçardı. Şahide hanım evliya idi herhalde. Bununla ilgili çok enteresan bir hatıramı anlatayım:

Görevim icabı Lâdik'teyim. Bizim orada bağlı olduğumuz şeker fabrikası Suluca'dadır. Fabrika yapılmış, fabrikayla birlikte bir de cami yapılmış, döşenmiş... Fakat nedense yıllardır ibadete açılmıyor... Kaç sene geçmiş onu bilmiyorum...

Çok sert bir kış günü oradaydım. Ziyaret maksadıyla, Bölge şefinden caminin anahtarını aldım... Belki de ilk defa ben açıyordum... Minareye çıktım... Şiddetli rüzgâr, sanki uçuracak beni. Orada ağlayarak, Bilâl-i Habeşi'yi hatırlayarak bir ezan okudum... Tahdis-i nimet tarzında anlatıyorum bunları. Ve sonra minareden indim, camiye kilitleyip, anahtarını getirip verdim... Tekrar geldim Lâdik'e... 5-6 gün sonra Şâhîde Anneden bir mektup geldi: 'Kemal seni rüyada gördüm, Bilal-i Habeşi'nin oğlu olmuştun' diyordu... Yani... Bunlar izah edilemeyen şeyler...

² Kemal Ural, Risale-i Nur'ları Ankara'da yeni harflerle matbaada ilk defa tab ettiren rahmetli Atıf Ural'ın ağabeyidir. Kemal Ural'ın kendi hatıralarını ve Şâhîde Anne'nin kızı Ülker Hanım'la izdivacının hikâyesini ve Atıf Ural'ın hatıralarını bu kitap içinde kendi başlıkları altında bulacaksınız...

Şahide anne, Emirdağ'da ikameti sırasında evinin avlusunda, sitem ederek tavuklara sesleniyor, diyor ki; "Yumurtlamıyorsunuz ki pandispanya yapıp Üstada götüreyim... Tam o sırada bir tavuk çığlık çığlığa odunların arasından fırlayıp çıkıyor... Bir de bakıyor ki, orada bir sürü yumurta birikmiş... Gereken yapılıyor, Üstada yetiştiriliyor ve tabii sembolik ücreti alınıyor.

Gelini Şerife Yüksel anlatıyor: "Bir gün salonda otururken aniden pencerenin etrafına çok sayıda güvercin doldu. Bu alışılmadık bir olaydı. Şâhîde anne birdenbire mahzunlaştı ve fısıltı halinde "Urfalı Teyze'yi kaybettik, Allah rahmet etsin" dedi. Ertesi gün dostlarından Urfalı Hatice Yıldız Teyze'nin vefat ettiği haberi geldi.

ŞULE YÜKSEL DE ŞÂHİDE ANNE'NİN TEDRİSİNDEN GEÇMİŞTİR

Şâhîde Anne'nin irşad çalışmalarına parlak bir örnek: Şûle Yüksel Şenler...

1969 senesinden itibaren bütün Türkiye'de seri konferanslarla hanımlara hitap ederek irşad vazifesi yapan, bilhassa başörtüsü hususunda öncü isim Şûle Yüksel Şenler Hanım da Şâhîde Anne'nin tedrisinden geçmiştir. Hâdisenin hikâyesi şöyle:

Daha evvel Nur Risalelerini elde edip okumaya başlayan Şûle hanımın ağabeyi Üzeyir Şenler, bu kitapları okuduğu için hapse atılır. Hapishaneye ziyarete giden Şâhîde Anne orada Şûle Hanım ve annesi ile karşılaşır. "Ne mutlu böyle imanlı bir çocuğunuz var" diyerek onlara sarılır, sıcak sözleriyle, samimiyetiyle onları etkiler... Şâhîde Anne orada onları derslere de davet eder...

Şâhîde Anne toplantıya gelmeleri halinde, Şûle Hanım ve annesine nasıl davranılması gerektiği konusunda diğer hanımları uyarmış; sevgiyle kucaklamalarını, kıyafetleriyle ilgili herhangi bir eleştiride bulunmamalarını, kendilerine değer vermelerini tavsiye etmiştir...

Bu hidayet destanının geri kalan kısmını Şûle Yüksel Hanımefendiden dinleyelim:

"İslamî hakikatlerden mahrum bulunan âilelerden biri de bizim ailemiz. Ben asrın icaplarına uygun bir hayat süren böyle bir ailenin ortamında yetiştim. Ailemizin içinde tahkiki iman dersleriyle, imanını kurtaran namaz kılan tek fert, lise çağındaki ağabeyimdi. Ne var ki düzenin devamlı bozuk telkinleriyle –ben de dâhil- annem, babam, hepimiz onu kara bir yobaz olarak görüyorduk. O, bıkmadan, usanmadan okuduğu nurlu eserlerden bize bahsetmek istedikçe daima karşı çıkar, kendisini dinlemek dahi istemezdim."

Şûle hanım şöyle devam ediyor:

"Ağabeyimin arkadaşlarından birisinin annesi, beni bir gün hanımlar arası dini bir toplantıya götürdü. Eski, ahşap bir evin büyücek bir odasında on beş-yirmi civarında hanım toplanmıştı. Geleneksel bir şekilde başlarını örtmüş doğulu iki genç kız ile orta yaşlı bir hanımın dışında hepsi yaşlıydı. Hepsinin de başında sakız gibi bembeyaz namaz örtüleri vardı. Bu hâl onlara melekî bir görüntü vermekteydi. Nûrani simaları ıslı ıslı, pırıl pırıl ve alabildiğine huzurluydu. Görmüş olduğum bu tablo karşısında adeta büyülenmişim.

"Onlarsa bir yandan sevgi, bir yandan da hayret ve taaccüple bakıyorlardı bana.. Kılık kıyafetimden dolayı hayatımda o günkü kadar utanç duyduğum ve ezildiğim bir günü hatırlamıyorum. İçlerinde orta yaşlı olanı, iman esaslarını anlatan bir kitap okuyor, diğerleri dinliyordu. Fakat kitaptaki ifadelerin birçoğu Arabî-Farisî olduğundan, dinleyenlerin çoğu uyur gibiydiler. Bir ara kitabı okumam için bana verdiler. Arabî-Farisî ibarelere vukufiyetim sebebiyle kitabı hem okuyor, hem de açıklamalarda bulunuyordum. Böylece uyuyanların hepsinin gözleri açılmış, can kulağı ve zevkle dinlemeye başlamışlardı.

"Ben ise bambaşka bir âlemde hissetmekteydim kendimi. Hûriler misali, bembeyaz örtülü bu küçücük hanımlar cemaati içinde, nurlu iman hakikatlerinin dile gelişi ile ruhum, kalbim, beynim, aklım, fikrim, damarlarım hâsılı içim ve dışımla bedenimin her zerresi adeta yavaş yavaş uyanıyor ve nurlanıyordu. Yıllardır sinsice, bir ahtapot gibi benliğimi saran inkâr, isyan, şirk ve tuğyan duyguları bu nurani pınarda yıkanıp paklanıyordu.

"Daha sonraları bu toplantılara annemle birlikte devam ettim. Artık âilemizin ufkunda hidayet kapıları açılmıştı. Hepimiz birer birer, ama oldukça çekingen ve ezik bir haletle bu kapılardan geçiyor, Kevser Şarabı lezzetindeki hidayet şerbetini yudum yudum içiyorduk."

Şûle hanımın bahsettiği orta yaşlı hanım Şâhide Anneydi. Okuduğu kitap Risale-i Nur Külliyyatındandı. Şûle Hanım'ın kalbini dini eserlere ısındırmak amacıyla "kızım sen tahsillisin, biz cahiliz, sen okuyup anlatırsan daha iyi anlarız" diyerek kitabı Şûle Hanım'a veren de o idi...

İMANA FEDAKÂRANE HİZMET EDEN BİR HANIMIN MANZUMESİDİR

Şâhide Hanım çocukluğunda babasından kendisine şiir yazmayı öğretmesini istemiş... Âşık Zülâli kızının bu isteğine şöyle cevap veriyor: "Kızım şiir öğrenilmez, o içten gelir." ve Şâhide Hanım pek çok şiir yazar. Yazdığı şiirler Allah aşkı ile doludur... İkâmet ettiği yerlerde şiirlerin çoğu kadınların dillerinde ilâhi olarak dolaşmaktadır. Bir şiirini Üstad Hanımlar Rehberine koymuştur. Şöyle ki:

(İmana fedakârane hizmet eden bir hanımın manzumesidir.)

Risale-i Nur Müellifi Üstadım Hazretlerine!

Manevî Nur kılıcını almış eline
 Vuruyor münafıkların baş ve beline
 Her söylediği hikmet olan Üstadımın
 Mevlâm ilim vermiş o nur diline
 Bu nasıl ateştir böyle yakıyor
 Kavrulup dumanı göğe çıkıyor
 İman, Kur'an dersi veren Üstadımın
 Kaleminden âleme nurlar akıyor
 İman yolunda canını feda eylemiş
 Bu Şahide şimdiye dek neylemiş
 Sahih olan hadîs ve işaretlerle
 Resul onun geleceğini söylemiş
 Talebelerine Üstad "Durmayın" diyor
 "Münafık sözüne uymayın" diyor
 Fâni ile fena ile ilgisi yoktur
 "Bana fâni şeyler sormayın" diyor.
 Şahide durma böyle
 Hakk'ı her yerde söyle
 Risale-i Nurlarla
 İmana hizmet eyle
 Nur definesi kazdır
 Nurları okut yazdır
 Vaktini boş geçirme

Çünkü ömür pek azdır
 Okuduğun Nur olsun
 Kalbine Nurlar dolsun
 Nurlar'ı okumakla
 İmanımız kurtulsun
 Gözleri nur saçıyor
 Kalblerde gül açıyor
 Nur'un hakikatından
 Münafıklar kaçıyor
 Kardeşler hep ağlıyor
 Üstad'a bel bağlıyor
 Nurlardaki hakikat
 Derya gibi çağlıyor
 Kalblerimiz hep uyur
 Üstadım dua buyur
 Ömrümüz tükenmeden
 Bize imanı duyur...

]−5@«A²7!ö«x-;ö]−5@«A²7«!

Nurcu Hanımlar Namına

Çok kusurlu

Şahide

ŞAHİDE YÜKSEL'İN VEFATI

Şahide anne, bir seher vakti 5 Şubat 1984'de saat 05.05'de İstanbul-Suadiye'deki evinde vefat etti. Tam o anda İstanbul'da, Afyon'da, Eskişehir'de bütün dost ve sevdiklerinin zilleri, telefonları bilinmez bir şekilde çalınıyor... Kapılar açılıyor ama dışarıda kimseler yok... Şâhide Anne'nin kabri Karacahmet Mezarlığındadır.

Şahide anne sabah namazlarından sonra uyumaz. Evinin küçük balkonunda güneş doğana kadar Kur'an okur ve zikir yapardı. Balkonun baktığı bahçede biri kavak diğeri ceviz iki büyük ağaç vardı. Kuşlarla dolu bu ağaçlar da adeta cıvı cıvı bu zikre katılırlardı.

Şahide annenin vefatından kısa bir süre sonra bu ağaçlar kurudu. Kavak ağacı kible istikametine, ceviz ağacı ise Şahide annenin oturduğu apartman dairesinin üzerine devrildi.

(1898 – 1978)

ŞÜKRÜ KAZAK

1898 Isparta-Sav doğumlu Şükrü Kazak'ın adı Kastamonu ve Emirdağ Lahikalarında iki yerde "Şükrü Efe" olarak geçmektedir. Şöyle diyor Hz. Üstad:

"...bu zamanda Risale-i Nur'a ekmekten ziyade ihtiyaç var ki; çiftçiler, çobanlar, Yörük efeler (Haşiye) hacat-ı zaruriyeden ziyade bir hacat-ı zaruriyeyi, Risale-i Nur'un hakaikını görüyorlar... (Haşiye): Bilhassa Risale-i Nur kahramanlarından Şükrü Efe ve bilhassa dağ kumandanı Çoban Veli'nin ve Yörük aşiretlerinden Bahadır Süleyman'ın ve emsalinin gayretlerine işarettir." (Kastamonu L. 121)

"Medrese-i Nuriye kahramanlarından Şükrü Efe'nin, kuşların ve serçelerin alâkadarlıklarını gösteren mektubu, kahraman marangozun teyidini teyid etti, bizi de memnun etti." (Emirdağ L. 96)

Kayınpeder-Damat beraber.. Sağda Efe Şükrü'nün oğlu Said Kazak solda kayınpederi Hasan Kurt. Sav'da Said kazak'ın evinin avlusunda.

Şükrü Efenin 80 yıllık Sav hayatı çok ilginçtir. Şimdi kasaba olan Sav, o tarihlerde Isparta'nın merkez köyüdür. Savlıların tamamı bin kalemle, en zorlu ve korkulu günlerde Risale-i Nur'u yazıp çoğaltmış bahtiyar insanlardır. Nur'lar girmeden önce köyde cahiliye devri adetlerinin hâkim olduğu da sabittir, kat'idir. Nurların gelişiyle köydeki hayat çarkının doğru yönde dönmeye başlamasında Şükrü Kazak'ın payı çok büyüktür. Bu, hatıralarda geçecek...

Savlılar, bu iri yarı dev cüsseli adama daha çok "Efe Şükrü" demektedirler. 1977'de vefat eden Efe Şükrü, ömrünün tam ortasında, 40 yaşında iken, tasvir etmek dahi istemediğimiz bir yaşantıdan, nurlu bir hayatı tadar; Efe'liği hidayet Nur'u karşısında erir gider. Tabir caizse Sav'ın 'Ömer'i' (R.A.) olur. Sav'da Ondan izinsiz düğünler bile yapılamazken, her şey bambaşka bir hâl alır... Kuvvetli kolları senelerce Teksir Makinesinin Kollarını çevirir... 40 yaşından sonra okuma yazma öğrenip, iki tane hafız bile yetiştirir... Risalelerde ismi çok geçen Savlı Marangoz Ahmed her iki döneminde de onun samimi arkadaşıdır.

Şükrü Efe'nin bir oğlu, bir de kızı var, ikisi de hayatta... Oğlu Said Kazak hala Sav Kasabasında oturuyor ve beni kendisine götüren Savlı Hasan Kurt ağabeyimizin damadıdır. Yani Hasan Kurt ile Efe Şükrü dünür olmuşlar... 'Yaşayan Hafıza' Hasan ağabey (90) elbette ki dünürü Efe Şükrü'yü çok iyi tanıyor; hem de ta gençliğinden beri. Sohbetimiz, Efe Şükrü'nün Sav'da senelerce oturduğu ve vefat ettiği; şimdi de oğlu Said Kazak'ın ikamet ettiği evinde üçlü olarak devam etti. Bütün aileyi seferber ettim, aylar sonra Efe Şükrü'nün ve Marangoz Ahmed'in birer fotoğrafını bulduklarını müjdelediler ve hemen adresime gönderdiler, elhamdülillah. Hatıralar yazıldıktan sonra kendilerine tashih ettirilmiştir.

Efe Şükrü vefatından bir sene önce 1977'de gittiği Hicaz'da
Hıra Dağı önünde deve üzerinde çektiği hatıra fotoğrafı

Said Kazak Ve Hasan Kurt Anlatıyor:

Ben Efe Şükrü'nün oğlu Said Kazak, 1947 Sav doğumluyum. Babam Şükrü Kazak da 1314 (1898) Sav doğumludur. Vefat tarihi 1978... mezarı Sav Kabristanındadır. İki kardeşiz, bir kız kardeşim var.

DÜĞÜNLERDEN İÇKİ VE ÇALGININ KALKMASINDA EFE ŞÜKRÜ'NÜN ROLÜ

Said Kazak: Çocukken Üstadımız Bediüzzaman Hazretlerinin elini öptüm. Her halde sekiz yaşlarındaydım. Sav'a bazen gelirdi Üstad. Mustafa Gül ve İbrahim Gül'ün

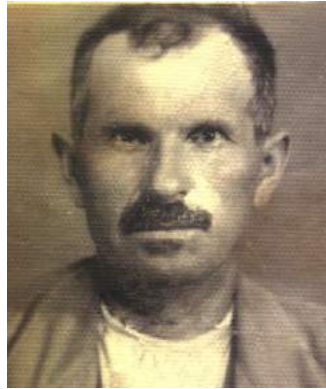
hastalığı için geldiğinde¹ o zaman ben de vardım burada. Mübarek elini o sırada öpmüştüm. Başımı okşadı, dua ediverdi. Ben sadece bunu hatırlıyorum. Babamın Risale-i Nur'a intisap etmeden önceki halini ben bilemem. Onu Babalığım (Kayınpederim) anlatsın.

Hasan Kurt: Ben şimdi 90 yaşımdayım. Onun için köyün ve köylülerin eski halini çok iyi biliyorum. Efe Şükrü'nün o zamanki hali; tamamen nefsinin peşinde... Risale-i Nur Sav'a gelmeden evvel insanlar hep öyle idi aslında... İçki dâhil her şey var... Bilhassa düğünlerde çalgı çingı, karı kız peşinde koşmak... Her şey var... Yalnız sadece bunun babası Efe Şükrü değil, o zamanın gençleri hep öyleydi. Diğer bütün köyler de böyleydi. Hatta daha beterlerdi. Bizim köy biraz daha nispeten iyiydi... Biz dört oğlan kardeşiz, ben hepsinin küçüğüyüm. İkinci büyük ağabeyim, Said'in babası Efe Şükrü ile çok düşüp kalkmış birisidir. Bunun babası "Efe", diğerleri yeni yetişiyor, ona uymuşlar. Hatta kızımı bu Said'e verirken, abim bana; "oğlum, kızını bu Said'e veriyorsun sen, ama eğer babası Efe Şükrü'ye çekerse yandın..." demişti. Hani Efe Şükrü'nün gençliğini biliyor ya... "Abi ben az çok ölçtüm tarttım; O, eski Efe Şükrü değil, şimdiki halini görsen inanamazsın" dedim. Abim başka köyden evlenmiş ve orada oturuyordu. Ben kızımı Şükrü Efe'nin oğlu bu Said'e verdim. Çok da memnunum.

Efe Şükrü sefahatte birinci, az evvel kabrine uğradığımız Risale-i Nur'da adı çok geçen Marangoz Ahmed (Böncü) de ikinci sırada. Ahmet Böncü'nün mesleği marangozluk olduğu için lakabı öyleydi. Sav'da dükkânı yoktu ama evinden marangoz işlerine, inşaatlara gider yapardı. İşte Marangoz Ahmed de öyle... Düğünlere gelir bir bakırın (kova) içinden bir şişe çıkarır; "ş...p dolu bunun içinde..." diye deli deli bağırırdı. İşte, Risale-i Nur Köy'e girdikten sonra herkes gibi onlar da böyle sadık birer Nur Talebesi oldular, ikisi de... Bunların Sav'da çok ama çok hizmetleri oldu... Şöyle:

Daha sonra Köyümüz Sav'da düğünlerden içki, çalgı kaldırıldı. Kimse çalgılı, içkili düğün yapmayacak; kız evinde kadınlar, damat evinde erkekler mevlid okuyacak diye kararlar alındı... Allah razı olsun bu kararların alınmasında Efe Şükrü'nün çok büyük rolü olmuştur. Eskiden de düğünler onun müsaadesiyle yapıldı. Onun efeliği hayra inkılâp etmiş oldu...

Efe Şükrü'ye Risale-i Nur'u ilk defa Mustafa Gül ağabey vermiştir diye tahmin ediyorum. Çünkü onun çok desteği oldu ona. Aralarında bir yaş fark vardır zaten. Mustafa Gül 1315'li, Efe Şükrü 1314'lüdür. Mustafa gül ağabeyler beşkardeştiler. Babaları âmâ olduğu halde, anaları çok geçimli bir kadınmış, bunların hepsini medresede okutmuş. En büyükleri Ethem Hoca idi. Gül kardeşler hep beraber Efe Şükrüyle ilgilenirlerdi. Efe Şükrü hiç hapiste yatmadı.

(Marangoz) Ahmed Böncü (1904-1958)

Said Kazak: Babam Şükrü Kazak rençperdi yani çiftçilikle uğraşırdı. Benim çocukluk zamanımda babam, yakınımızda oturan İbrahim Gül abinin evinde en çok teksir işleriyle meşgul olurdu. Teksir kolunu devamlı o çevirirdi. Güçlü kuvvetli, iri yarıydı.

¹ Bediüzzaman hazretlerinin bu Sav Köyü ziyareti "Ağabeyler Anlatıyor 1" kitabında "Hasan Kurt" maddesinde anlatılmaktadır.

Rahmetli cüsseliydi yani. Babamın hiç okuma yazması yoktu; Risale-i Nur'u tanıdıktan sonra 40 yaşında Elif-ba okumaya başladı. O zamana kadar böyle şeylerle de ilgisi yoktu. Son zamanlarında iki tane de hafız yetiştirmişti... Kendisi Hafız olmadığı halde, Şevket ve İbrahim isminde iki tane hafız, ikisi de ahirete göçtü. Beni de okuldan sıkıştırıyorlardı. Okula göndermedin mi hapishaneye atıyorlardı babaları... O zaman teksir işleri aksayacak diye babam benim okula devam etmemi isterdi. Çünkü gitmesem babamı alacaklar, o zaman da teksir hizmetleri aksayacak... Onun için okula gitmeme çok dikkat ederdi...

Hasan Kurt: Efe Şükrü bu oğlu Said'in iki misliydi. Cüsseli yani... Beraber yaşadığımız bir hatıramızı anlatayım: Bizim -nasıl olduysa- hayvanlarımız yakalandı. Odunla yakalanmıştı herhalde. O zamanlarda az bir odunla yakaladın mı, orman memurları, bir yük odun için hayvanlarını satıp atıyordu. Biz bu meseleyi Efe Şükrü'ye anlattık; "ben size dilekçe yazdırıvereyim" dedi. Tapu dairesinde Hüsrev ağabey memurdu o ilk sıralarda. Sonradan, emekli olmadan memuriyeti bırakmıştı ya. Hüsrev ağabeye gittik beraber; dilekçe yazarken Hüsrev ağabey Efe Şükrü'ye soyadını sordu; "Kazak" dedi; benimkini sordu, "Kurt" dedim. "Kardeşim ikinizinki de makbul değil, değiştirin bu soyadları" demişti. Ama biz ihmal ettik değiştiremedik.

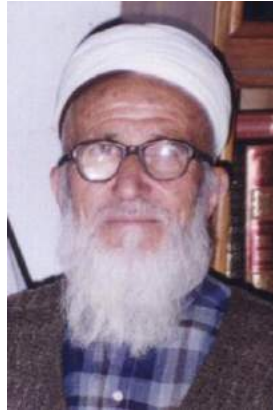
Küçük Ali ağabey şöyle demişti bana: "Üstad; İslâmköy, Kuleönü, Bozanönü köylerine 'Mübarekler Heyeti'; Sav'a 'Medrese-i Nûriye' derdi. Hem Üstadımız, 'Medrese-i Nûriye Mübarekler Heyetini geçti' derdi".

Said Kazak: Rahmetli annem ve ben, pederimin hizmetini, vazifesini aksatmamak için arazi işlerini beraber üstlenmiştik. Babamın annesi de odun, çalı cırpı bulur getirir, oğlu Efe Şükrü'nün sobasını yakiverir ve "Aman oğlum sen yazıdan kalkma, yazına devam et" derdi. O da böyle yardım ederdi hizmetlere. Ninem yani anneannem 19 yaşında dul kalmış. Dedem savaşta kalıyor, şehid düşüyor.

Babam devamlı bu teksir işleriyle uğraşırdı. Bir baskın haberi geldi mi "kaldırın" derdi bize. Isparta'dan haber gelirdi bazen böyle. Biz gider kitapları, teksirleri çalılarn, odunların, temellerin arasında saklardık. Ben çocukken evimize baskınlar olmuştu. Fakat önceden tedbirleri aldığımızdan dolayı bir şey çıkaramadılar. Kitaplarımızı evde değil de çuvallara koyup dışarlarda odunların, çalılarn altına saklardık. Üstadımızdan bir müsvedde geldi mi burada (Sav'da) çoğaltılır ve teksir edilirdi. Kitaplarda bunlar yazıyor. Kandillerin, lambaların altında çoğaltılırdı... Babam Efe Şükrü 1978'de vefatından bir sene önce hacca gitti. Hac'tan geldikten bir sene sonra da, Sav'da, işte şimdi içinde bulunduğumuz benim ikamet ettiğim bu evde vefat etti. Mezarı Sav Kabristanındadır.

Tevfik Gül Efe Şükrü'yü Anlatıyor:

30 Nisan 2004 tarihinde Sav'da vefat eden Tevfik Gül ağabeyimiz, Sav kahramanlarından Hafız Mehmed'in oğlu, Mustafa Gül'ün yeğenidir. Kendi hatıraları "Ağabeyler anlatıyor 1" kitabımızda neşredilmiştir. Şükrü Efe ile ilgili anlattıkları ise şöyledir:

Tevfik Gül (1913-2004) Mustafa Gül'ün yeğeni

"Ben askere giderken köyümüz Sav'ın o vahşî âdetleri devam ediyordu. Bir buçuk

sene sonra onbeş günlük izinle köye geldim, bir gördüm ki; köyde bambaşka bir hâller olmuş. O içkiler, çalgılar... Hepsi silinmiş gitmiş. Hatta köyde "Erbaşı" diye anılan Risalelerde "Efe Şükrü" diye ismi geçen ki köyde ondan izinsiz düşün bile yapılamazdı. O Efe Şükrü bile ıslah olduğu gibi, kırkbeş yaşından sonra Kur'anı öğrendi, Risaleleri okuyup yazmayı öğrendi.

"İşte bizim köye bu şekilde giren Risaleler; yaşlı-geç, kadın-çocuk bin kalemle yazılmaya başlandı. Üstad Kastamonu'da iken çok kalemler yetişti, Risalelerde isimleri vardır. Şükrü Efenin Kabri Sav Mezaristanındadır. Üstadımızın mektuplarında bu zattan bahisler vardır."

(1888 – 1954)

TEĞMEN MEHMET HULUSÎ EROL

Teğmen Mehmet Hulusi Erol, hiç duymadığım bir isimdi. Tâ ki Prof. Dr. Ömer Rıza Akgün Bey bana bir CD verinceye kadar... CD’de Mehmet Erol’un torunu konuşuyordu. Torun Hüseyin Arabacı, dedesinden bahsediyor ve akıllara durgunluk veren şeyler anlatıyordu.

Bir Osmanlı subayı olan Teğmen Mehmet Erol, 1916 yılında, tıpkı Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri gibi Ruslara esir düşer. Kosturma’da, Bediüzzaman ve doksan esir zabıt ile beraber aynı koğuşı paylaşırlar. 1917 komünist ihtilalinin karışıklığından istifade ederek, tıpkı Bediüzzaman gibi, arkadaşlarıyla beraber firar eder. Bu kaçış çok uzun ve çok zahmetli geçer. Ancak on yıl kadar sonra vatana kavuşurlar.

CD’yi izleyince gözlerime, kulaklarıma inanamadım. Halen hayatta olan ve Isparta’nın Güneykent kasabasında yaşayan Hüseyin Arabacı, Üstad’ın risalelerde bahsettiği doksan esir zabitten birini anlatmaktaydı.

Hatıralar kopuk kopuk, çok fazla teferruat da yok; ancak Ömer Rıza Bey, “Bu hatıraları ben Sungur Ağabey’e de anlattım. Sungur Ağabey bana, ‘Kardeşim, bunları yazın ve neşredin’ dedi” deyince kararımı verdim ve iz sürmeye başladım.

Aziz Üstad’ımızın bütün hayatı meydandadır. Ancak, bir asra yaklaşan çileli ömründe, iki buçuk senelik Rus esareti ve bilhassa uzun mesafeli Rusya firarı, Nur talebeleri için en kapalı ve şahidi en az bir kesittir. Üstad’ın zirvedeki tevazu ve ihlâsı, tıpkı kabrinin yeri gibi, bu noktayı da kapalı tutmuştur. Üstad Hazretleri, 8. Lem’a’da hayatındaki harika vakıaları gizlediğini şöyle ifade etmektedir:

“Sergüzeşt-i hayatımda geçen ve çoğunu gizlediğim çok harika vakıalar vardı. Kendimi hiç bir vecihle keramete lâıyk görmediğim için onları bâzan tesadüfe, bâzan da başka esbaba isnad ediyordum...”¹

Hiz. Bediüzzaman, Rus esareti ve yaşadığı firar hakkında; eserlerinde, çoğu *İhtiyarlar Risalesi*’nde olmak üzere, dolayısıyla, ders mahiyetinde ve bilvesile bazı kısa bilgiler vermektedir.

Bediüzzaman Hazretleri, *Lem’alar*’da: “Gayet hilâf-ı me’mul bir surette, yayan gidilse bir senelik mesafede, tek başımla, Rusça bilmediğim halde firar ettim. Zaaf ve aczime binaen gelen inayet-i İlahiye ile harika bir surette kurtuldum. Ta Varşova ve Avusturya’ya uğrayarak İstanbul’a kadar geldim ki bu surette kolaylıkla kurtulmak pek harika olmuştu. Rusça bilen en cesur ve en kurnaz adamların muvaffak olamadıkları çok teshilât ve çok kolaylıkla, o uzun firarî seyahati bitirdim”² diyor. Bu hatıralar; çok zeki adamların, mesela Teğmen Mehmet Erol ve arkadaşlarının on senede bitirebildiği firarı, Üstad’ın birkaç ayda bitirerek gördüğü inayeti mukayese etmek açısından önemlidir.

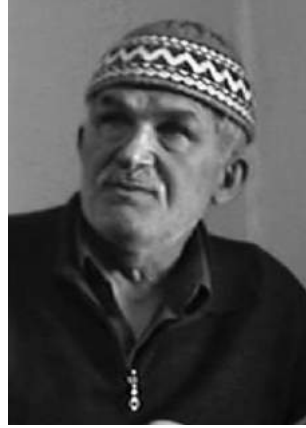
Bir de 1948 senesinde, Sünnet Gazetesinde Üstad’ın haberi yokken neşredilen, “Bediüzzaman’ın akıllara hayret veren bir seciyesi” başlığı altında, “Rus Başkumandanı Nikola Nikolaviç’e ayağa kalkmamak hadisesi” yayınlanmıştır. Bu yazı *Tarihçe-i Hayat*’a ve *Şuâlar*’a alınmıştır. Onu da

¹ Bediüzzaman Said Nursî, *Sikke-i Tasdik-ı Gaybî*, Söz Bas. Yay., s. 230.

² Bediüzzaman Said Nursî, *Lem’alar*, Söz Bas. Yay., s. 371.

“Gazetenin bu fıkrasının yazılmasını Üstad’ımız emretmedikleri halde, hem çok merakaver, hem çok ibret hem çok heyecan verici olmasından buraya yazılmıştır. Hüsrev” şeklinde not düşerek iktibas etmiştir ağabeylerimiz.

Hüseyin Arabacı’nın dedesinden duyup anlattığı bu hatıralar, Bediüzzaman’ın kapalı kalan Rusya hayatını, parmağın ucuyla da olsa kapıyı biraz daha itip aralayabilir, diye düşünüyoruz.³

Teğmen M. Hulusi’nin torunu Hüseyin Arabacı

Hüseyin Arabacı, bize, dedesi Mehmet Hulusi Efendi’ye ait birçok belge, fotoğraf ve el yazılarının orijinallerini verdi. Osmanlı Tarihi Uzmanı olan ağabeyim Prof. Dr. Abdülkadir Özcan, talebim üzerine bu belgeleri çözmüş ve tercüme etmiştir. Kendisine teşekkür ediyorum. Buna göre kısaca:

Mehmet Hulusi Efendi’nin;

Doğum tarihi: 1888 (R. 1304)

Baba adı: Hasan

Doğum yeri: Isparta’nın Keçiborlu nahiyesinin Emirgiresun karyesi, Emiroğulları’ndan...

Hüseyin Arabacı Anlatıyor:

1943 doğumluyum. Isparta’nın Gönen ilçesinin Geresin köyünde doğmuşum. Bu köy şimdi kasaba olmuş ve adı Güneykent olarak değiştirilmiştir. Köyümüz çok önceleri Burdur’a bağlı imiş.

Dedem Mehmet Hulusi Erol, Enver Paşa döneminde, Doğu Cephelerinde teğmen rütbesiyle savaşmıştır. Osmanlı ordusunda savaşırken, tıpkı Bediüzzaman Hazretleri gibi, 1916 tarihlerinde Ruslara esir düşüyor. Uzun bir yolculuktan sonra⁴ Sibirya’ya, Kosturma şehrine gönderiliyor. Dedem, Üstad’ın bahsettiği Kosturma’daki doksan esir zabitten birisidir.⁵ Fakat Rusya’dan kaçışı on sene gibi çok uzun bir zamanda ve çok zahmetlerle mümkün oluyor.

Ben, dedem Mehmet Hulusi Erol’u, ilkokul üçüncü, dördüncü sınıflarda okurken hatırlarım. Dedemi babam da çok anlatırdı bana. İhtiyarlar, dedemin yanına gelir, Rus esareti ve Doğu Cephesi harplerinden konuştururlardı. O zaman ben küçüktüm, ama onların yanında oturur anlattıklarını dinlerdim. Amiri, memuru, âlimi bize gelip dedemi dinlemek isterlerdi. Babam derdi ki: “Babam kahvede bir oturdu mu, anlatmaya başlayınca, üç saat kimse çıt çıkarmadan dinlerdi.”

³ Üstad Bediüzzaman Hazretleri’nin Rusya firarı hakkında, *Ağabeyler Anlatıyor-2*’de neşredilen Molla Hamid Ekinci Ağabey’in hatıralarında, Üstad’ın kendi dilinden kısmen bilgiler vardır. Oraya da bakılabilir. Bkz. s. 302.

⁴ Bediüzzaman’ın *Tarihçe-i Hayatı*’nda bu esarete gidiş yolu “Van, Celfa, Tiflis, Kiloğrif, Kosturma” şeklinde açıklanmaktadır.

⁵ Bediüzzaman Hazretleri bir vesile ile doksan esir zabitten şu şekilde bahsetmektedir:

“Eski harb-i umumîde Rusya’nın şimalinde doksan zabitimiz ile beraber bir uzun koğuşta esir olarak bulunuyorduk. O zatların bana karşı haddimden çok ziyade teveccühleri bulunmasından, nasihatle gürültülere meydan vermezdim. Fakat birden asabiyet ve sıkıntıdan gelen bir titizlik, şiddetli münakaşalara sebebiyet vermeye başladı. Ben de üç-dört adama dedim: ‘Siz nerede gürültü işitseniz, gidiniz haksıza yardım ediniz.’ Onlar dahi öyle yaptılar, zararlı münakaşalar kalktı. Benden sordular: ‘Neden bu haksız tedbiri yaptın?’ Dedim: ‘Haklı adam, insafılı olur; bir dirhem hakkını, istirahat-ı umumînin yüz dirhem menfaatine feda eder. Haksız ise ekseriyetle enaniyetli olur, feda etmez, gürültü çoğalır.’” Bediüzzaman Said Nursî, *Şuâlar*, Söz Bas. Yay., s. 421.

Mehmet Hulusi'nin teğmen rütbesiyle askerlikten terhis belgesi

Ben, dedemden ve babamdan dinlediklerimi, zihnime, hafızama kazınmış olanları size anlatıyorum. Düzenli olmasa da belki tarihi bir değer taşıyabilir:

ESARET

İlk esir düştüklerinde, teğmen olduğu için dedemin boynunda dürbün varmış. Daha dürbünü çıkaramadan, bunları sıraya dizmişler. Bir Rus subayı gelmiş ve “Daha bu boynunda duruyor mu?” diye hızla çekmiş. O zaman dürbünün kayışı dedemin boynunu kesmiş, yarmış. Dedem can havliyle çıkarıp atmış dürbünü.

Üstad Hazretleri'nin, “Doksan zabitle esir bulunduk” dediği mevzu vardır ya... İşte onlardan birisi de dedemmiş. Üstad orada onlara ders verirmiş.⁶ Bir gün, bizim namaz tesbihatında okuduğumuz salâvat-ı şerifeleri yazdırmış ve “Eğer siz bunu okursanız, devam ederseniz, burnunuz kanamadan memlekete dönersiniz” demiş. Bu duaları artık dedem kendisi mi yazdı, Üstad mı yazdı, yoksa başkası mı yazdı onu bilmiyorum. Babam tam okuyamazdı; ama “İşte dedenin okuduğu dualar” diye bana gösterirdi. O duaların aslı bende duruyor. Dedem o yazıyı Kur'an'ın içine koyarak saklamış.

Rusya'daki esareti anındaki Üstad'la olan münasebetlerini ve orada Üstad'ın durumunu ben bilemiyorum.⁷

⁶ Mektubat kitabında bu ders ve imamlık meselesi Üstad tarafından teyit edilmektedir:

“Arkadaşım olan doksan esir zabitlerin kısm-ı ekserisine ders veriyordum. (...) Hem aynı kışlada bir odayı cami yaptık. Ben imamlık yapıyordum.” Bediüzzaman Said Nursî, *Mektubat*, Söz Bas. Yay., s. 113.

⁷ Üstad Bediüzzaman, esaretteki hissiyatını bir vesile ile şöyle anlatmaktadır:

“Harb-i Umumi'de, esaretle, Rusya'nın şark-ı şimalisinde, çok uzak olan Kosturma vilâyetinde bulunuyordum. Orada Tatarların küçük bir camisi, meşhur Volga Nehri'nin kenarında bulunuyordu. Oradaki arkadaşlarım olan esir zabitler içinde sıkılıyordum. Yalnızlık istedim. Dışarıda izinsiz gezemiyordum. Tatar Mahallesi, kefaletle beni o Volga Nehri'nin kenarındaki küçük camiye aldılar. Ben yalnız olarak camide yatıyordum. Bahar da yakın... O şimal kıt'asının pek çok uzun gecelerinde çok uyanık kalıyordum. O karanlık gecelerde ve karanlıklı gurbette, Volga Nehri'nin hazin şırıltıları ve yağmurun rikkatli şıplıltıları ve rüzgârın firkatli esmesi, beni derin gaflet uykusundan muvakkaten uyandırır. Gerçi daha kendimi ihtiyar bilmiyordum; fakat Harb-i Umumi'yi gören ihtiyardır.” Bediüzzaman Said Nursî, *Lem'alar*, Söz Bas. Yay., s. 370.

Kosturma Esir Kampı'nda Bediüzzaman tarafından Teğmen M. Hulusi Efendiye verilen salâvat-ı şerifenin orijinal şekli

ÇİLELİ KAÇIŞ

Dedemler tıpkı Üstad gibi, Rusya'da 1917'de çıkan komünist ihlali karışıklılarından istifade ile kaçmışlar. Fakat hemen memlekete gelememişler. Toplam 10 sene gibi uzun bir esaret ve firar dönemi yaşamışlar. Hâlbuki kitaplarından okuduğumuza göre Üstad Hazretleri'nin firarı çok daha kolay olmuş.

Dedem, arkadaşlarıyla beraber Rusya'dan kaçarken, köylerde kasabalarda durarak, oralarda bir müddet kalıp çalışarak, hizmetkârlık yaparak firar etmişler.

Hatta babam derdi ki, bir köye gitmişler. O zaman bir dellalla o kasaba veya belki de köyde "Hizmetkâr tutmak isteyenler, buradayız" diye ilan etmişler. Bir Rus bunları almış evine götürmüş. Tabii bizimkiler uzun müddet esir kalınca Rusçayı da öğrenmişler. Evin hanımı dedemlere bir bakmış ki saç sakal birbirine karışmış, üst baş darmadağın. Kadın "Bu bitli, pis adamları niye getirdin?" diye bağırmaya başlamış. Adam da "Hanım biraz sabret... Bak, biraz sonra bunlar nasıl güzel olacaklar" demiş. Hamamı yakmış. Bunlar bir güzel yıkanmış, traş olmuşlar. Adam yeni elbiseler vermiş. Dedem yakışıklı bir hâle gelmiş. Adam hanımına "Gel bak şimdi" demiş. Kadın "Bunları da def edersin, nasıl olsa başka bitli getirisin" demiş.

O köyde domuz beslerlermiş. Dedem onların domuzlarını güdermiş. O adam, ara sıra dedeme bakıp "Sen büyük bir adama benziyorsun; ama bilemeyeceğim" dermiş. Dedem de, "Yok ağam ben bir ırgatım" dermiş.

Zamanla dedemi o kadar çok sevmiş ki üç kızından birini dedeme verip, dedemi orada alıkoymak istemiş. "Bunların hangisini istersen sana vereceğim. Seni buradan bırakmam ben" demeye başlamış. Bir gün arkadaşlarıyla beraber yine domuz gütmeye gitmişler. Aralarında "Biz en iyisi buradan kaçalım. Yoksa işler çatallaşak" diye konuşmuşlar. Ve oradan kaçmışlar.

Bu şekilde başka bir köye gidiyorlar. Orada da bir miktar para kazandıktan sonra, bu sefer başka bir yere... Böylece yollarına devam etmişler.

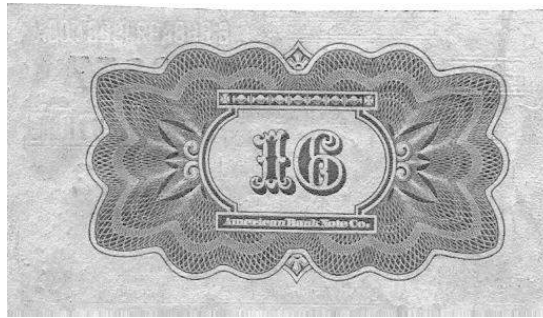
O zamanki harplerden dolayı garp tarafından Anadolu'ya girmek imkânsızmış. Bu yüzden Türklerin ana yurdu olan doğuya ve Japonya tarafına gidiyorlar. Artık oralarda neler oldu tam bilemiyorum. Uzun bir zamandan sonra Japonya'ya çıkıyorlar. Japon hükümetine kendilerinin esir subay olduklarını anlatıyorlar. Japonlar bunları bir ticaret gemisine bindiriyorlar. Üç-beş ay boyunca denizde, bu gemiyle geziyorlar.

Sonunda gemi gelip Yunanistan'a demir atmış. O zaman da, bizimle Yunanlıların harbi varmış. Bu sebeple Yunanlılar gemiyi salmamışlar. Gemi orada 3-5 ay demirli olarak kalmış. Artık bizimkiler, üç arkadaş, ne olursa olsun deyip gemiden çıkmışlar.

Sonra nasıl olduysa bunlar Yunanistan'dan İtalya'ya geçiyorlar. Tabii orada üçünü de yakalanmışlar. Artık orası nasıl bir yerdi, bilemiyoruz. Belki bir şehir veya kasabaydı. Halka "Üç casus yakaladık, bunlar asılacak veya kurşuna dizilecek" diye ilan etmişler. Bütün halk toplanmış. Üçünden birini gözlerinin önünde asmışlar. O şehrin kumandanının annesi de oradaymış. Kadın değil mi, o hali görünce şefkatinden dayanamamış. Oğluna kalanların asılmaması için rica edince dedemlerin idamını durdurup tekrar zindana atmışlar. Bizimkiler nasıl buldularsa bir ege tedarik etmişler. Onunla demirleri kesip lağıma, oradan da denize çıkmışlar. Hiç karaya çıkmadan, önlerindeki bir yük gemisine binmişler.

Gemi açılıyor denize. Ve gele gele Antalya'ya demir atıyor. Bu sefer Antalya'ya nasıl inelim diye düşünüyorlar. Bir cesaretle yüklerin arasından gemiyi boşaltan kayıklarla karaya çıkıyorlar.

Burada da gemiciler bunları görüyor... "Bunlar da kim? Casus bunlar?" demeye başlamışlar. Dedemler ne derlerse desinler bir türlü ikna edememişler onları. "Bunları öldürüp denize atalım" demeye başlamışlar. İçlerinden biri "Yahu bunları öldürüp de ne kazanacaksınız? Siz bunları hükümete teslim ederseniz size çok para verirler" diye akıl verince biraz rahatlamışlar. Bu fikir gemicilerin akıllarına yatmış ve götürüp teslim etmişler.

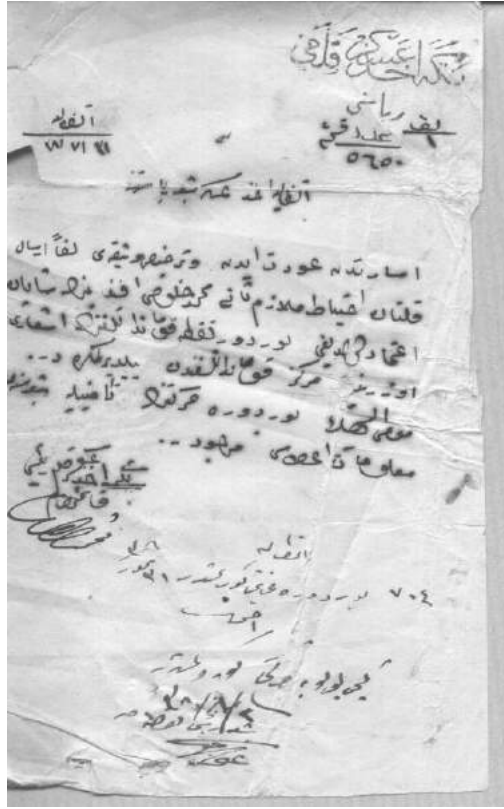

Teğmen M. Hulusi Efendinin çantasına çok miktarda Rus parası ve pulu çıkmıştır.

Valilikte başlarından geçenleri anlatıyorlar ama yine dinleyen olmuyor. Çünkü bizim Geresin köyü, o zaman Burdur'a bağlı imiş. "Böyle birileri var mı?" diye Burdur nüfusunu arayıp, soruyorlar. Cevap "Böyle birinin kaydı yok" diye geliyor. On beş gün kadar valilikte gözaltında kalıyorlar. Sonra valiliktekiler de şüphelenmeye başlamış dedemlerden.

Bir gün Keçiborlu'dan tanıdık birisi gelmiş valiliğe. Dedem onu görünce tanımış. Hemen bağırarak, onu çağırarak. "Bizim adımız nüfusta niye çıkmıyor?" diye sormuşlar. O da "Bizim Geresin köyü artık Burdur'a bağlı değil. Biz Isparta'ya bağlandık" diyor. Bunun üzerine Valilik Isparta'yı arıyor ve teyidini alıyor. Derhal dedemin üniformasını giydirip memleketine gönderiyorlar.

Dedem o zaman "Bu Bediüzzaman'ın öğrettiği salâvat-ı şerife yüzü suyu hürmetine, Allah bizi idam sehpalarından ve daha birçok tehlikelerden kurtardı" diyor.

Teke Askerlik Şubesi'ne ait bu belge, esaretten dönen M. Hulusi Efendi'nin Burdur'a hareketinin sağlanmasıyla ilgilidir.

Dedem Doğu Cephesi'ne giderken, teyzem anasının karnındaymış. Babası gelinceye kadar 11-12 yaşlarına kadar büyümüş. Hatta ilk defa köye gelirken dedem kızını yolda görüyor. “Bu kız benim kızım mıdır?” acaba diye düşünüyor. Yani kalbine doğuyor. Eve gelince öyle olduğunu öğreniyor.

Teyzemden daha küçük benim anam var. Anam, dedem esaretten geldikten sonra oluyor. Nenemin babası biraz zenginceymiş. Demiş “Mehmet bizim malımız bize yeter. Sen istifa et artık askerliğe gitme, burada kal” demiş. O da istifa etmiş ve gitmemiş.

O zaman amiri, memuru, âlimi bize gelip dedemi dinlemek isterlerdi. Isparta Gönen'de o zaman Köy Enstitüsü vardı. Öğretmenler de oradan gelip dinlerlerdi dedemi. Hatta iyi hatırlarım, oradan gelen bir öğretmen, “Bu kadar kültürlü bir adam bu küçük köyde niye duruyor?” demişti.

“BESMELE ÇEK!”

Üstad 1926 senesinde Barla'ya gelince, burada üç medrese hocası varmış. Dedem onlarla beraber devamlı Barla'ya gidermiş. Bir gün yine Barla'ya gitmişler. O hocalardan birisi boğazına biraz fazla düşkünmüş. Üstad yemeleri için bir şeyler koymuş önlerine. Bu hoca içinden, “Yahu bu bize nasıl yetecek? Bana bile yetmez bu” demiş. “Besmele çek! Bismillah çek! Size yeter o” demiş birden Üstad. Hakikaten doymuşlar, hatta bitirememişler.

“BEN DE NURCUYUM ARTIK”

Bizim evde tavan arasında dedemden kalma bir dünya kitap vardı. Ben küçük olduğumdan mahiyetlerini bilemiyordum. Süleyman Efendi'nin kurs hocaları o zaman köylere geliyorlardı. Bizimkiler onları hep gelene gidene dağıttılar. Bir gün ben kitaplar azalınca, “Bu kitapları dedem okuyormuş. Biz niye okuyamıyoruz” diye söyledim. Çok gencim tabii daha...

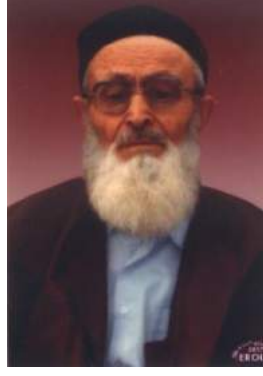
Ortaokulu Keçiborlu'da okumuştum. O zamanlar komünistlik, dinsizlik vardı. Okullarda bize aşılama çalışıyorlardı. Hükümet de devamlı Üstad'la uğraşırdı. Hep aleyhinde propaganda yapıyordu. Bize de aşıyorlardı. Ben de tesir altında kalmıştım.

Bir gün kahvede Üstad'ın aleyhinde, “Bir tek Müslüman o mu varmış?” gibi laflar ettim. Allah razı olsun, o zaman bir öğretmen bana “Sen böyle konuşuyorsun ama sen Bediüzzaman'ın kitaplarını hiç okudun mu?” dedi. Ben, “Yok” dedim. “Okumadığın kitaplar için iyi ya da kötü diye nasıl

konuşuyorsun?” dedi. “Ver öyleyse okuyayım” dedim. Bana *Sözler*’i verdi. Fazla değil 15 sayfa okudum. Hakikaten ben yanılmışım. “Ben de Nurcuyum artık” dedim ve ilan ettim.

O zaman Hüsrev Ağabey vardı Isparta’da. Dedemin kitaplarını okuyabilmek için hemen ona gittim. Askerden yeni gelmiştim. Isparta’da iyi kötü bir iş buldum. Her gün dershaneye gitmeye, eski yazıyı okuyup yazmaya başladım. İyice öğrendikten sonra, tavana çıktım. Dedemin kitaplarını indirdim. Ama baktım, bazı Arapça kitaplarla, okul kitapları kalmış sadece. Diğerlerinin hepsi gitmiş...

Dedem, 1954’te, 66 yaşındayken Hakk’ın rahmetine kavuştu.

YAKUP CEMAL

(1900 – 1987)

Yakup Cemal ismi Risale-i Nur'da dört yerde geçmektedir. Geçen asrın tam başında, 1900 senesinde Denizli'de dünyaya gelen bu bahtiyar adamın Nüfustaki asıl adı 'Yakup Özkan'dır. 'Cemal' ismini Üstad Bediüzzaman Hazretleri vermiş ona... Mesleği, Devlet Demir yollarında memurluk ve makinistliktir. 1929'da Isparta-Kuleönü istasyonunda görev yaparken, Barla'da bulunan Bediüzzaman Hazretlerini ilk defa duyan Yakup Cemal, hemen Barla'ya gider ve Üstad'ı ziyaret eder. İyi derecede Osmanlıca da bilen ağabeyimiz, yeni tanımış olduğu Nur Risalelerini derhal yazıp çoğaltmaya başlar. Ve Allah onu bu yazı hizmetinde tam 58 sene boyunca, 1987'de vefat edinceye kadar istihdam eder... Öyle ki; görüştüğümüz çocukları, 'yazı yazmaktan sağ kürek kemiği kamburlaştı' diyorlar.

Bugün Risale-i Nur'u rahat ortamlarda serbestçe okuyan bizlerde, herkeste, hepimizde Yakup Cemal'in hakkı ve yapılan hizmetlerde payı vardır. Şimdiye kadar hiç araştırılmamış olan bu kahraman insanı, Denizli'de, senelerce yaşadığı kendi evinde, şimdi oturan çocuklarını ziyaret ederek öğrendik. Ziyaretimiz 13 Aralık 2009'da gerçekleşti. Tanışmamıza vesile olan Denizli'nin kadim ağabeyi Said Atıcı'ya teşekkür ediyorum.

Bize, Yakup Cemal'i, Denizli'deki evinin şimdiki sakinleri olan oğlu Mahmut Özkan ve kayınpederine çok hayırlı hizmetler eden eşi Gülçin Hanım anlattılar. Bolca fotoğraflarını verdiler, el yazısı kitaplarını inceleme fırsatı bulduk, teyp kasetine okuduğu Cevşen'i kendi sesinden dinledik ve hatıra olarak aldık. İslamköylü Hafız Ali ve Hasan Feyzi ağabeylerin de yattığı Denizli Kabristanındaki mezarını, oğlu Mahmut ve torunları Hasan Tuğrul ve Hüseyin Çağrı ile beraber ziyaret ettik.

Daha sonra, Akhisar'da oturan ve Yakup Cemal'e çok hizmetler eden diğer gelini Sebahat Hanımla irtibat kurduk; oğlu Hakan Özkan'ın yardımıyla hatıraların devamını ve teyidini aldık. Hepsine teşekkürler ediyorum...

Yakup Cemal'in çok hayırlı bir hizmeti de, Risale-i Nur'un parlak bir talebesi olan Hasan Atıf Egemen'e ilk defa eserleri vererek hizmeti tanıtmasıdır. Bununla ilgili bilgiler 'Ağabeyler Anlatıyor' seri kitaplarımda, Selami Özer ağabeyin ilgili hatıralarında ileride yayınlanacaktır. Selami Özer, Hasan Atıf'ı bir sene evinde misafir etmiştir, hayattadır.

Yakup Cemal'le ilgili hatıralar yazıldıktan sonra ilgili taraflara tashih ettirilmiştir.

Mahmut Ve Gülçin Özkan Anlatıyor:

Ben 1946 doğumlu Mahmut Özkan ve 1950 doğumlu eşim Gülçin Özkan, ikimizde emekli öğretmeniz. Babam Yakup Cemal'in onbir tane çocuğu vardı, ben son numarayım. Şu anda sağ olan üç kardeşiz. Babam Yakup Cemal'in gelini Eşim Gülçin'in, kayınpederine çok hizmetleri vardır. Bilhassa son zamanlarında kendi babası gibi ona bakmıştır. Onun için sorularınıza beraber cevap vereceğiz. Babamız Yakup Cemal'den duyduklarımızı, gördüklerimizi anlatacağız.

KÖYÜN YAKIŞIKLISIYDI 'CEMAL' İSMİNİ ÜSTAD VERDİ

'Cemal', babamın takma adıdır. Nüfus kâğıdında sadece Yakup Özkan yazar. 'Cemal' ismini Üstad Bediüzzaman Hazretleri vermiş ona. demiş ki; "sen memursun, polis seni takip eder, sana Yakup Cemal diyelim..." Babamız çok yakışıklı birisiydi, belki Üstad 'Cemal' ismini onun için vermiş olabilir.

Trenci kıyafetiyle Yakup Cemal'in nüfus hüviyet cüzdanı

Doğum tarihi 1316, yani miladî olarak 1900. Denizli'ye bağlı merkez köy Moran'da dünyaya gelmiş. Bu köyün yeni adı Yenibağlar'dır. Babamızın ilk mesleği, köyde çobanlık yapmaktır. Köyün yakışıklısı olduğu için kayıinvalidemin annesi, kızını uzağa, gurbete, yabana gitmesin diye kayınpederime yani köyün yakışıklı fakirine, çobanına vermiş. Yalnız babamız aynı zamanda köyün tek okuma yazma bilen imiş ve köyün muhtarlığını da yapmış. Eski Türkçe ve yeni Türkçeyi çok iyi bilirdi.

Bu izdivaçtan bir ay sonra, babamız bir imtihana giriyor ve kazanıyor. Devlet Demir Yolları'nda (DDY) memur olarak işe başlıyor. İlk tayini Antep Fevzipaşa'ya çıkıyor. Muhtelif yerlerde memurluk görevini yaptıktan sonra; 1946'dan önce tayinini Denizli'ye çıkartarak tekrar memleketimize geliyor; ben 1946'da Denizli'de doğmuşum, adıma Mahmut koymuşlar. Babamız devamlı Risale-i Nur yazardı, ama çok yazardı, biz onu yazarken daima görürdük. O kadar ki, sağ omzu yazı yazmaktan kamburlaşmıştı

Babamız Yakup Cemal 1960 senesinde DDY'den emekli oldu. Emekli olunca kendisini devamlı takip eden polis için komiserlere demiş ki; "Elhamdülillah beni böyle hep takip eden bir polisi, bir korumayı tutmaya benim param pulum yetmezdi..."

İlk görev yeri olan Antep-Fevzipaşa'nın yanı sıra Kuleönü, Nazilli, Denizli olarak bu merkezlerde görev yaptığını biliyoruz; belki başka yerler de vardır. Babamız 1960 senesinde emekli oldu. 1 Temmuz 1987'de ikinci eşinin evinde Nazilli'de vefat etti. Kabri Denizli Kabristanındadır.

ÜSTAD'IN GÖZLERİNE BAKILMAZ BAKILSA DAĞLARI ERİTİR

Babamız Yakup Cemal, 1929 yılında Isparta'nın Kuleönü kasabasında Devlet Demir Yolları'nda görev yaparken, Risale-i Nur'u burada tanır ve Bediüzzaman Hazretlerinin Barla'da olduğunu duyar. O zamanlar 30 yaşlarında imiş. Kuleönü ile Barla birbirine yakındır. Bir Arkadaşı Üstad'ı ziyaret etmek ister ve Yakup Cemal'e "sen de gelir misin?" diye sorar. Kabul edince, iki kişi olarak katır arabasıyla Barla'ya doğru yola çıkarlar. Yalnız, arabacı korktuğu için ihtiyaten ikisinin de üzerini örter. Bu yüzden Barla'ya nasıl vardıklarını bilemiyorlar. Yola sabah namazından önce çıkmışlar; sabah namazı vaktinde evrad-u ezkar okurken Üstad'ın yanına varmışlar.

İçeri girdiklerinde, Üstad hafifçe sağına dönüp onlara baktığında, Yakup Cemal, Üstad'ı beyaz cübbeli ve beyaz sakallı olarak görür. İçinden "Hocanın sakalsız olduğunu söylemişlerdi" diye geçirir. Tekrar baktığında ise normal haliyle görür Üstad'ı.

Tanışma faslından sonra Üstad, Yakup Özkan'ın Kuleönü'nde demiryollarında çalıştığını öğrenir ve "Ruhumun tayaranında, bir tarafım hep Kuleönü'ne çekiyordu, demek ki orada sen vardın Yakup kardeşim" der ve onu talebeliğe kabul eder.

Üstad Hazretleri Yakup Özkan'ın devlet memuru olduğunu öğrenince zarar görmemesi için ona Yakup "Cemal" ismini verir. Bu sebeple Risalelerde adı Yakup Cemal olarak geçer. Yıllarca takip edilip, evi devamlı surette aranıp, talan edildiği halde, enteresandır ki Yakup Özkan zarar görmez. Zira onlar hep Yakup Cemal'i bulmuşlardır. Bu da Üstad'ın bir kerameti veya tedbiri olsa gerek...

Babamız Yakup Cemal, Bediüzzaman hazretlerine o zamanlar çok ziyaret edermiş. Hatta bir ara iki üç gün Bediüzzaman'ın evinde kalmış Barla'da. Bediüzzaman Hazretleri ekmeğini kendi yaparmış, babam bunu gördüğünü bize anlatırdı. Nasıl bir fırında yaptığını bilemiyoruz artık. 'Ekmek elimde taş gibi ama ağızımda ipek gibi olurdu' diye anlatırdı. Orada Üstad'ın ibriğini hemen kapar, abdest aldırırmiş Üstad'a. Bize "Üstad'ın gözlerine bakılmaz bakılsa dağları eritir" derdi. Babamızın yanında Üstad'ın adı geçtiğinde, gözyaşları akardı hemen; ona bu kadar bağlıydı.

Bir gün Orhan ve İlhan ağabeylerimi babam Üstad'a götürüyor, ellerini öptürüyor. Üstad isimlerini soruyor; babam Orhan ve İlhan deyince, 'Yakup Cemal, Hasan ve Hüseyin koysaydın' diyor. O sebeple babamız Yakup Cemal, torunlarının yani bizim çocuklarımızın adlarını 'Hasan ve Hüseyin' olarak koymuştur.

Tam 58 sene Nur Risalelerini yazan Yakup Cemal

POLİS-JANDARMA BASKINLARININ KORKUSU BENDEN ÇIKMADI

Mahmut Özkan: Ben ilkokul üçüncü sınıfta iken polisler bizim evi bastılar. Polisler bizi ittirip kakıverdi. Biz o zaman Risaleleri gübrenin içine gömdük. Benim hatırladığım, biz böyle üç tane baskın yedik. Hiçbir şey bulamadılar, tedbirimizi alıyorduk hep. Bir baskında babam 'artık yeter ne olursa olsun' deyip kitapları masanın üstüne koydu. Üstüne de bizim okul kitaplarını... Polisler onlara hiç bakmadan gittiler. Bunun şahidi benim. Ders kitaplarına bakıp gittiler, altındaki Risaleleri görmediler. Benim yaşadığım üç baskın, abimler daha çok baskınlar görmüşler.

Baskınlardan bıkan annemiz babama sitem etmeye başlayınca, vücudunu gaipten sıkıyorlar; 'bir daha Yakup Cemal'e karışma' diyorlar. Annemiz bunu bize hep anlatırdı. Artık annem o korkuyla kesinlikle karışmazdı. Tabi kolay değil o kadar baskınlara

dayanmak. Polisler, jandarmalar girdiler mi eve önüne geleni itip kakarlardı. Bak hala o polis, jandarma baskınlarının korkusu benden çıkmadı. Polis beni itip yere düşürmüştü. Bir seferinde annem ve ben Risaleleri muşambaya iyice sarıp bahçede gübrenin içine gömmüştük korkudan. Sonra gübrenin üstüne otlar, samanlar atıp örtmüştük. Çünkü oraları bile karıştırıyorlardı. Babamız hiç hapse girmedi.

SAĞ OMUZU RİSALE YAZMAKTAN KAMBURLAŞMIŞTI

Gülçin Özkan: Ben ilk evlendiğimde babamlar evde toplanıp arkadaşlarıyla devamlı yazarlardı. Sesli olarak hep beraber "Yâ Cemili-i Yâ Allah Yâ Karib-i Yâ Allah (...)" diye tesbihat yaparlardı. Babamın sağ omuzu risale yazmaktan kamburlaşmıştı... Az önce gördünüz rahlesini, seccadesini hala saklıyoruz. Bize devamlı Risalelerden okur, Bediüzzaman'dan anlatırdı. Babam bize risalelerden okurdu hep.

Fakat o zamanlar ben açtım... Cahildik hiç not almak, sesini almak aklımıza gelmedi. Unuttuk çoğunu. Çoğu zaman benimle ilgilenir, bazen yemek yapma fırsatını bile kaçırdı; eyvah deyip son anda yetiştirirdim. Sonra ben bu dersler vasıtasıyla şuurlanıp tesettüre girdim. 1980 ihtilal yılından bir yıl sonra okula teftiş geldi; kocam başını aç dediği halde ben "istifa ederim başımı açmam" dedim. Ama bu şuur tamamen kayınpederimin dersleriyle olmuştu. Kayınpederimi kendi babamdan da çok severdim. Yaşlılığında ona iyi baktım, ağlar bana dua ederdi. O, hem babam hem hocamdı. Şu

tavanda gördüğünüz korniş bu salonu haremlik selamlık olarak perdeyle bölmek için çekilmiştir. 20 sene bu evde oturdu. İkinci eşi Nazilli'den olduğu için sonra oraya taşındı. Nazilli'de vefat etti ama buraya getirdik, kabri burada. Babamızın; 'Üstad'ımız bugün buraya bize ziyarete geldi' diye sabaha kadar ağladığı günler olurdu. Manen Bediüzzaman bu eve ziyarete gelirmiş.

Yakup Cemal'in yazdığı Risalelerden bir sayfa

BEN VEFAT EDİNCE SEN BUNU TEYBE KOY BAŞIMDA OKUSUN

Gülçin Özkan: Anlattığım gibi babamız Yakup Cemal Nazilli'de vefat etti. Hemen gittik, masasının üzerinde size gösterdiğimiz el yazması Osmanlıca risalelerden iki tanesi vardı. Gece saat 02'de cenazesi Denizliye bu eve geldi. Bir minibüs, üç taksiyle getirdiler. O gece komşulardan ekmek topladım, altı sofraya kurdum.

Kayınpederim bana bir şey tembih etmişti. "Kızım ben Cevşen'i kasete okudum, ben vefat edince sen bunu teybe koy başımda okusun" demişti. Ben de öyle yaptım. Kasetler duruyor. Cevşen'in tamamı... Gerçekten ben kaseti teybe koydum, tam bitti hoca geldi

duasını yaptı aldı gitti... Kasetin sonunda Cevşen hakkında bilgi veren bir sohbeti de vardır.

Cenazesi çok kalabalıktı. Uğurlamaya çıktığımda cemaatin bir ucu bu köşede öteki ucu 300 metre ilerdeki köşedeydi. Isparta'dan, Nazilli'den falan çok gelenler vardı. Vefat tarihi 1 Temmuz 1987 dir.

KAYINPEDERİM YAKUP CEMAL'İN ETKİSİ ÇOK FAZLA OLDU...

Akhisar'dan diğer gelini Sebahat Özkan: Kayınpederim Yakup Cemal'i ilk defa 1967 yılında tanıdım. 1969 yılında oğlu Yusuf Özkan ile evlendim. Kayınpederime 1987'de vefat edinceye kadar gelini olarak hizmet ettim. Eşimin memur olması sebebiyle devamlı olarak aynı yerde vazife yapma imkânımız olmadı. 20 sene süresince Denizli'ye her gittiğimizde yahut kayınpederim bize geldiğinde ona çok hizmet ettim, çok duasını aldım. Bizi ziyarete geldiği zaman, özellikle rahatsız olduğu zaman kendi elimle yemek dahi yediriyordum. Karşılıklı oturup geç saatlere kadar bana hep Üstad'ı anlatırdı.

Kayınpederimin bize geldiğini duyanlar bir an olsun evimizi boş bırakmaz ve ziyarete gelirlerdi. Misafirler geldiğinde konuşmaya mecali olmayacak kadar rahatsız olan kayınpederim, Üstad ve Risale-i Nur ile alakalı sohbet etmeye başladıktan sonra adeta gençleşiyordu. Kendisine bu durumu sorduğumuzda cevaben; "Risale-i Nur'un kerameti bu" diyordu. Bir keresinde hiç unutmuyorum; Ankara'ya yanımıza ziyaretimize gelmişti. Sözler'den ders yapıyordu. Bir anda odanın içerisinde çok güzel bir koku duymaya başladık. Kayınpederim "Risale-i Nur'un kokusu bu. Hem Risale-i Nur, okurken insanın ağzında şeker gibi hoş bir tat da bırakır demişti.

Kayınpederimi ziyarete gittiğimiz zamanlarda Üstad Hazretlerinin kerametlerine şahit oldum. Bunlardan bir tanesi beni çok etkilemişti. 1978 yılında ailece kayınpederimi ziyaret için Denizli'ye gitmiştik. Günün yorgunluğunun ardından istirahat etmek için odamıza çekilmiştik. Gece yarısı kuvvetli bir şekilde dış kapı vurulmaya başladı. Biz apar topar korkarak (çocuklar o zaman küçüktü) uyandık. Eşim Yusuf Özkan hemen kalkarak hızlıca sokak kapısına bakmaya gitti. Tabii hepimiz merak içersinde acaba ne oldu diye endişe ediyoruz. Kayınpederim de uyanmıştı. Ama bizdeki endişe onda yoktu. Eşime "Yusuf'um korkma. Üstadım geldi. Kapıyı kilitlememişsiniz onu haber verdi" dedi. Eşim kapıya gidip baktı ve hakikaten de gece kapıyı kilitlemeyi unutmuşuz. Benim hayatımda kayınpederim Yakup Cemal'in etkisi çok fazla oldu...

Denizli'de diğer akrabalarımız Mahmut ve Gülçin Özkan'ın size anlattıkları hatıraları okudum, doğrudur, aynen teyid ediyorum... Anlatılanları ben de kayınpederim Yakup Cemal'den çok dinlemiş veya görmüşümdür.

İslamköylü Hafız Ali ve Hasan Feyzi'nin de yattığı Denizli kabristanında Yakup Cemal'in mezarı.

Sağdan; oğlu Mahmut Özkan, Ömer Özcan ve torunu Hüseyin Çağrı Özkan

RİSALE-İ NUR'DA YAKUP CEMAL

Ve râbian: Yazıda merhum Âsım'a benzeyen Yakub Cemal'in hayatta olduğunu ve hayatta ise Nurlar ile, o güzel kalemi ile hizmet ediyor mu bilemediğim için, çok defa hazinane ve müteessifane düşünüyordum. Hadsiz şükür olsun ki; hem hayatta, hem Nurlarla hizmette, hem sadakatta olduğunu gösteren bir mektubunu aldım, elhamdülillah dedim. (Emirdağ L. 145)

Kahraman Nazif'in ve Yakub Cemal'in, şimal-i garbîde üç devletin Kur'anı kabul etmesi Zülfikar'ın intişarına tevafuku; ve geçen sene, Zülfikar çıkarsa, dâhilen ve haricen büyük fütuhata vesile olacak hükmünü tasdik etmesi büyük bir fâil-i hayırdır diye biz de o iki kardeşimizin kanaatına iştirak ediyoruz. (Emirdağ L. 222)

Râbian: Kardeşimiz Yakub Cemal'in Denizli şakirdleri namına Ramazan ve Leyle-i Kadir tebrikine karşı bin bârekâllah ve nefesine karşı mücadelesi veffakakellah ve İngiliz Devleti'nin payitahtında hatibleri kürsülerinde "Artık İngiltere'nin İslâmiyet'i kabul etmesi lâzımdır" diyerek bağışladıklarını ve beşeriyetin bütün hakikî ihtiyacatını câmi' olan Furkan-ı Hakîm'in âyetlerini birer birer okuyup tefsir ve beyan ettiklerini en son gazetede arkadaşların okuduklarını işitiyoruz diye o kardeşimizin bu havadisine bin elhamdülillah deriz. Evet o devletin hem dünyası, hem saltanatı, hem saadeti onunla kurtulabilir. (Emirdağ L. 246)

Sâniyen: Denizli, hem Denizli'deki Nur kardeşlerimizle ziyade alâkadarım. Merhum Hasan Feyzi'nin arkadaşları ne vaziyette olduklarını ve Yakub Cemal eski kardeşimiz ne halde ve nerede olduğunu merak ederken, aynı vakitte Yakub Cemal'in Denizli Nurcuları namına güzel bayram tebriki beni çok sevindirdi. Mütéhassirane ve müştakane hayalen beni Denizli'de gezdirdi, "Mâşâallah, Bârekâllah!" dedim. (Emirdağ L.2- 47)

(1926 – 1997)

YUSUF ZİYA ARUN

1926 Konya-Beyşehir doğumlu olan Yusuf Ziya Arun'un, Risale-i Nur Külliyyatının Emirdağ Lâhikasının ikinci kısmında diğer ağabeylerle beraber adı geçmektedir. Zübeyir, Ziya; Sungur, Ziya gibi... Aynı kitapta Yusuf Ziya Arun imzalı "Devlet Bakanlığına" diye bir de müstakil mektubu vardır.

Her insanın, herkesin, hepimizin elbette bir şekilde imtihanı var... Nur talebesi olmak bir ayrıcalık vermediği gibi, bilakis nurcuların imtihanı daha da şiddetli geçiyor... Bediüzzaman Hazretlerinin "dört Ziya'mdan biri" dediği Yusuf Ziya ağabeyin imtihanı ise kolayca anlaşılabilecek türden değil... Muhtemelen bir benzeri de yok...

Konya'da daha lise çağlarında Bediüzzaman'ı ve Risale-i Nur'u bulan Ziya Arun ağabey, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinin Felsefe Bölümüne talebe olur... Otuz yaşlarına kadar da, zeki, faal, aktif bir nur talebesi olarak Üstad'ın en yakınlarında hizmet-i nuriyede bulunur. Vâ Esefa! Otuzlu yaşlarında iken, bir karakol işkencesiyle Ziya ağabeyin dünyası kararır... Karakolda, bir cihazla elektroşok uygulanarak beynine hasar verilir... Ziya ağabeyin çileli hayatı bu şekilde, bu karakolda başlar; vefatına kadar da devam eder... Vefatından sonra rüya âleminde, "Kurtuldum, Üstad beni yanına aldı, şimdi rahatım çok iyi" diye verdiği mesaja kadar da sevdiklerinin hirkatı, rikkatı devam eder...

Rahmetin tebessümü, bu masum, mecnun, meczup insanı müşfik Necati Usun'la karşılaştırır. 'Onu görünce içimde ılık şefkat hisleri aktı' diyen Necati Usun, Ziya ağabeyi son 20 senesinde himaye eder, kucaklar, her şeyiyle ilgilenir. Bu sahiplenme 5 Mayıs 1997'de vefatına kadar devam eder. Necati Usun'un bu fedakârca hizmeti, Ziya ağabeyin defni sırasında, kabri başında, Sungur ağabey tarafından "Kardeşim sen nurculuk tarihinde Ziya ağabeyi bakmakla tarihi bir hizmet yaptın" diye takdir, tebrik ve teşekkürle karşılanır.

Yusuf Ziya Arun'u en iyi kim tanıyabilirdi?.. Elbette 20 sene onu dostça, sabırla, şefkatle kucaklayan Necati Usun... Ben de öyle düşündüm ve Necati ağabey ile İstanbul'un Eyüp ilçesinin Alibeyköy Semtinin Akşemseddin Mahallesinde bulunan evinin bitişiğindeki dersanede buluştuk. Kendisine sorular sordum, Ziya ağabeyi tanıtmasını rica ettim, uzun kamera kayıtları yaptım. O da bildiklerini, yaşadıklarını, duyduklarını açık kalplilikle anlattı... Necati ağabeye çok teşekkür ediyorum. Hatıralar yazıldıktan sonra kendisi tarafından tashih edilmiş, bazı ilave ve düzeltmeler yapılmıştır.

Necati Usun Anlatıyor:

1 Ekim 1947 İstanbul Fatih doğumluyum. Aslen Edirneliyim. Ticaret lisesini bitirdim, İktisadi Ticari İlimler Akademisinde okurken ayrıldım. Dünyevî bir iş yapmadım; pederim pazarcıydı ona yardım ederdim.

**Ziya Arun ağabeyi son yirmi senesinde şefkatle kucaklayan,
bakımını yapan ve ihtiyaçlarını karşılayan Necati Usun**

Risale-i Nur'u 1967 yılında tanıdım. Askerden terhis olduktan sonra hizmet etmek istiyordum. İstanbul'da Zübeyir ağabey vardı, ona gittim. Annemin babamın durumlarını sorduktan sonra: "Karadeniz Ereğli'sinde kardeşler yeni bir dersane açmışlar, kardeşim sen oraya git" dedi. Biz de Risale-i Nur'ları alıp 1971'de Kdz. Ereğli'ye gittik... Oradan Bolu, Düzce, Zonguldak gibi yerlerde gezip okuduk.

1971 muhtırası oldu... 1972'de 9 buçuk ay Ereğli Ve Zonguldak'ta hapis yattık, çıktık... Bir sene Eskişehir'de kaldım. Sonra tekrar İstanbul'a geldim. İstanbul'da o zamandan beri dersanelerde, evlerde Risale-i Nur okumaya devam ediyoruz. 1989 yılında evlendim, iki çocuğum var. 2006 senesinde yüksek şekerden dolayı felç geçirdim, sol tarafıma vurdu. Elhamdülillah kendiışlerimi görüyorum, vaktimi Risale-i Nur hizmetleriyle geçiriyorum...

BAZI İNSANLAR BÜYÜK GÖRÜNENLERDEN DAHA BÜYÜKTÜRLER

Ömer Özcan kardeş Ziya Arun ağabeyi soruyorsun; şöyle bir mukaddeme ile başlamak lazım; çünkü mukaddeme mantık ilminde en birinci esastır. Üstad da "Bir hakikate varmak için mukaddimeden istimdat ettim" diyor.

Dünyaya öyle insanlar gelmiştir ki, mesela; İskender gibi dünyayı istila etmiş, Sultan Süleyman gibi yeryüzüne hâkim olmuş insanlar tarihe geçmişlerdir. Fakat bazı insanlar da vardır ki onları hiçbir insan tanımadığı halde, büyük görünenlerden daha büyüktürler. Gizli olarak büyük insanlardır... Yani hayatını, malını, mülkünü, şöhretini, zevkini, her şeyini bir hakikat uğruna feda eden insanlar...

Mesela; Bediüzzaman Said Nursi gibi bir karyeden bir karyeye nefy edilen, idam planlarıyla muhakeme edilen bir şahsiyete; hayatını, her şeyini feda edip, onun Allah, Kur'an, Peygamber ve iman hakikatlerine hizmetkârlığını kendine gaye-i hedef edip, o hedef yolunda her şeyini terk edebilen insanlar... İşte bunlar gizli manevi büyüklerdendir... Yusuf Ziya Arun ağabey de böyle büyüklerden biridir...

Ziya Arun'la son yirmi senesinde beraber oldum. Bu dönemde bakıma çok ihtiyacı vardı; bakımını Allah rızası için üstlendim; onun için çok hatıramız var kendisiyle...

Karakolda beynine elektroşok yapınca hastalanıyor

Ziya Arun ağabey; "Benim dedem Şeyh Sûri'dir, onun torunuyum, Bolu'dan gelmiş Beyşehir'e yerleşmiş, ben Beyşehir doğumluyum" derdi.

Kendisi çok zeki, akıllı bir insandı aslında. Konya Lisesini bitirdikten sonra, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'ne gidiyor; felsefe bölümünü bitirmiş ki askerliğini yedek subay olarak yapmış. O dönemde hiç rahatsızlığı yokmuş. Faal, zeki, aktif bir nur talebesi... Hatta bana kendisi anlatmıştı; Fakültede hocasının verdiği bir

ödevi Risale-i Nur'dan hazırlıyor, Prof. hocası hayret ediyor, "bunları ben anlatmadım, sen nereden yazdın?" diyor. Sonra hocasına risalelerden kitap götürüp veriyor.

Ziya ağabey, 30 yaşlarında iken "Bakırköy Ruh Ve Sinir Hastalıkları Hastanesine" düşünüyor... Kendisi bana: "Karakolda bir aleti başıma takarak beynime elektroşok yaptılar, bak başım delik" diyor ve hep başını gösteriyordu. Mefkûresi açıkken bazen böyle şeyler anlatırdı... Hakikaten başında bir iz vardı, ben orayı gördüm. Bunu faal insanları pasifize etmek için uygularlarmış.

ÜSTAD; BENİM DÖRT TANE ZİYA'M VAR

Soru sormak istediğimiz zaman "sorma, ben sormadan anlatırım" diyordu. Mefkûresi açık olduğunda, kendi anlatmak istediği zaman konuşurdu.

Yusuf Ziya Arun ağabey şöyle diyordu: "Üstad; 'Benim dört tane Ziya'm var; Ziya Sönmez, Ziya Dilek, Ziya Nur, Ziya Arun' derdi." Üstad'tan duyduğunu böyle naklederdi bize.

Bir de: "Üstad'la beraber olduğumuz zaman yemeğini ben yapardım; Üstad'ın bütün yiyecekleri bir filenin yarısı kadardı. İçinde bir parça arpa şehriyesi, yıldız şehriyesi vardı. Bunlarla çorba yapardım. Eti fazla yemez, 15 günde bir kıyma alırdık" derdi.

Risale-i Nur'un çok yerlerini ezberlemiş, ezberden anlatırdı. Emirdağ Lâhikasında en büyük ağabeylerle beraber, Zübeyir, Ziya; Sungur, Ziya; Yusuf Ziya Arun diye ismi geçen, mektupları olan bir ağabeyimizdir.

Ziya ağabey, çay bardaklarını 5-6 tane doldurur, yan yana sıraya dizer, öyle içerdi. Üstad, "Ziya, fazla zekâsından öyle yapıyor" dermiş¹.

Rifat Filizer'e Risale-i Nur'u Ziya Arun tanıtıyor, Filizer de Zübeyir ağabeye vesile oluyor. Üçü de Konyalı. Ondan dolayı Rifat ağabey Ziya ağabeyi çok severdi. Bir zaman Şehzadebaşı'nda -biz Ziya ağabeyle beraber kalırken- ziyaretine gelmişti, bir karşılaşmaları vardı ki görecektiniz... Ziya ağabey "Üstad nasıl yapardı" dedi, öyle kollarını açtı, Rifat ağabey de açtı, karşılıklı böyle yaklaşıp bir sarıldılar ki görecektiniz. Tanıdığı insanlar gelince böyle mefkûresi açılıyor, çok güzel konuşurdu.

BEYNİNDEN ELEKTROŞOK OLDUĞU İÇİN DİĞER BİR KONUYA GEÇİVERİRDİ

Üstad Hazretleri; "Ziya, hayat-ı içtimaiyeden bunaldı kendini oraya attı, onu oraya imam tayin ettim" demiş. Bunu halen hayatta olan Halil Yürür'den duydum ben². Hakikaten kendisi: "Diğer hastalara hastane mescidinde imamlık yaptım; bir de kütüphaneden kitaplar bularak tıp ilmine çalıştım ve biberi keşfettim" derdi.

Ziya ağabey, Maraş'ın acı pul biberini, içine hiçbir şey katmadan kaynatır, içine ekmek doğrar yerdı. Hep biber yerdı; iyileşmek istiyordu. Bir seferde yarım kilo olmak üzere kaynatır yerdı; yerken gözlerinden yaşlar akardı, buna sağlam birisi dayanamaz... Bunu ben sonra, kayınbiraderim tıp fakültesine gidiyordu; onun kitaplığında Prof. Dr. Ayhan Songar'ın psikiyatri kitaplarında gördüm. Orada "ruh hastaları acı biberin kendilerine iyi geldiğine inanırlar" diyordu.

Ziya ağabey, bu halden kurtulmak için, günde iki sefer İstanbul'u dolaşıyordu; parklarda, bahçelerde gezer, kimseye bakmaz, kimseyle ilgilenmezdi... Celcelutiye'yi ezberinden okuyarak gezerdi. Dışarıdan geldiği zaman paltosunu hemen çıkarır, "şu

¹ Bu nakledilen hadiseyi Bayram Yüksel ağabeyden aynı şekilde ben de duydum, teyit ediyorum. Ö. Özcan

² Bu meselenin teyidi için Eskişehir İnönü'de ikamet eden Halil Yürür ağabeyle görüştüm ve bildiklerini anlatmasını istedim. Şunları söyledi: "Üstad benimle Ziya Arun'a selam gönderdi. Ziya Arun Bakırköy'de yatıyordu o zaman. İki kilo elma aldım hastaneye gittim; 'Üstad'ın selamı var Ziya ağabey' dedim. Şuuru pek yerinde değildi, fakat elmayı yedi. Hastane mescidinde imam olma işini Mehmed Fırıncı ağabey zaten her yerde anlatıyor. Aynen doğrudur. (Halil Yürür'ün kendi hatıraları "Ağabeyler Anlatıyor-3" kitabında neşredilmiştir.)

cemiyetin gubarını üzerimizden atalım deyip kitap okumaya başladılar. Hastalığını bildiği için bunları tedavi olarak düşünüyordu. Kendini tamamen Allah'a vermişti. Kendisi "ben mahfuzum, meczuplar mahfuzdur" diyordu. 1980 İhtilali olduğunda "bak hiç kimse çıkamıyor, ben her yere gidiyorum, kimse de karışmıyor" derdi. Masumdu, bu haliyle hiçbir zaman polise, adliyeye düşmedi. Meçhul bir askerdi... Vaiz Şemseddin Yeşil'e de giderdi, ona muhabbeti vardı.

Geniş bir kültüre sahipti. Hitabesi profesörleri şaşırtacak kadar güzeldi. Yalnız beyninden elektroşok olduğu için, bir konuşma sırasında, diğer bir konuya geçiverirdi. Mesela Risale-i Nur'dan anlatırken oradan felsefeye geçiverirdi; oradan Şemseddin Yeşil'e; oradan ruh'a, ruhçuluk bahsine... Ruh-u Selman kitaplarını çok okumuş. Öyle... Bundan dolayı insanlar onun ruh genişliğini ihata edemiyordu, münasebet kuramıyordu. Nasıl bir teyp bantını karıştırdığın zaman geçiş yapar, dolan bir beynin parça parça geçiş yapması, karıştırması gibi...

ZİYA AĞABEYLE TANIŞMAMIZ VE YİRMİ SENE SÜREN BERABERLİĞİMİZ

İstanbul Şehzadebaşı'nda Abdullah Yeğin, Ahmed Aytimur, Eyüp Ekmekçi ağabeylerle aynı apartmanda kalıyorduk. Albayrak apartmanının üst katında onlar, alt katında biz kalıyorduk. Buralar dersaneydi ve 10 sene böyle devam etti. Ziya Arun ağabeyle ilk tanışmam şöyle olmuştu burada: 1970'li yılların sonlarında bir gün İstanbul Beyazıd'da imamlık yapan nur talebesi bir ağabeyimiz Abdullah Yeğin ağabeye ziyarete geldi. Ziya ağabey de onlarla beraberdi. Bizim kaldığımız dersaneye de uğradılar; birkaç dakika konuşmamız oldu, tanıştık. Sonradan Ziya ağabey bizim oraya gelmeye başladı; takkesini ters çevirip, bir yüz lira at diyor, çay içip gidiyordu.

Alibeyköy'de Taşocak diye bir semt vardı, o sırada orada kalıyordu Ziya ağabey... Denizli hapsinde Üstad'la beraber hapis yatan Gönenli Mehmet Efendi Ziya ağabeyi iyi tanıyor, hasta olduğunu da biliyordu. Gönenli'nin İstanbul'un muhtelif semtlerinde talebe koyduğu evler vardı; o talebelere Kur'an öğretiyor, okullara gönderiyordu. Gönenli'nin bu işlerdeki yardımcısı da bir nur talebesi olan İnebolulu Cemaleddin Nergis... İşte bu ağabey, Taşocak semtinde Ziya ağabeye metruk bir yer kiralamış; onu, orada kirasını vererek barındırıyordu. Fakat mahalle sakinleri, çocuklar, bunun hasta olduğunu anlayınca kapısını, camlarını kırmışlar.

1980 başlarında bir gün Şehzadebaşı'nda kapı çaldı; benim içimde ılık şefkat hisleri uyandı. Baktım Ziya ağabey... Bir battaniye içinde bir çaydanlık, demlik ve bazı eşyalar sarmış omzuna almış, geldi. "Sakın beni kovma" dedi. "Niye kovacağım seni ağabey" dedim. Dedi "Çocuklar evimi yıktılar, kalacak yerim yok." Tabi hali perişan... Diğer gençlerden ayrı müstakil olarak kaldığım odaya aldım onu. Beraber kalmaya başladık. Sabah olduğu zaman ezandan sonra çıkıyor, akşam olduğunda geliyordu. Bu şekilde 20 sene devam edecek olan beraberliğimiz başlamış oldu.

Sonra ben 1989'da evlenince, Şehzadebaşı'dan Fatih'e taşındım. Aynı evin zemin katını dersane yaptım, içine de Ziya ağabeyi yerleştirdim, ev benimdi...

Ziya ağabey, bir gün orada çay yaparken naylon perdeleri tutuşturmuş, yangın çıkarmış, vücudu da epey yanmıştı. Ben dumanları görünce üst kattan hemen indim; baktım banyoda vücuduna su akıtıyor. Doktora gitmek istemedi; doktor sensin dedi. Artık vücuduna kremler falan sürdük... Hiç elem, sıkıntı çekmedi, şekva etmedi, elinde Cevşen hep okuyordu... Bir hafta sonra ayağa kalktı...

Evi yakınca validem korktu, kızdı... Bunu nereye atacaktım ki...

Ziya ağabey dolaşırken bazıları para veriyordu; 100 lira gibi... Bunları bana veriyordu, ben bu paraları biriktirdim. 2 bin lira da kendim ekledim, bazı arkadaşları da dolaştım, iştirak ettiler. Biz Fatih'te bulunan Aka Palas apartmanının çatı katını satın aldık, dersane yaptık, içine de Ziya ağabeyi yerleştirdik. Bu apartman bana iki sokak arkadaydı, Ziya ağabeyle her gün, devamlı görüşüyoruz... Hem dersane, hem evi olarak orada on sene kadar kaldı. Vefat edince orayı satıp işte şimdi içinde bulunduğumuz, Eyüp Alibeyköy Akşemseddin Mahallesindeki bu dersaneyi aldık. Burası Ziya ağabeyin hatırasıdır.

ÜSTAD BENİ YANINA ALDI, KURTULDUM, ŞİMDİ ÇOK RAHATIM

1926 doğumlu olan Ziya Arun ağabey 1997'de 71 yaşında iken vefat etti. Vefatından bir hafta önce ayağı yere basamadı, ayağa kalkamadı. 15 gün kadar oturarak tuvalete gitti geldi.

Sungur ağabey, Ziya ağabey vefat ettiğinde bana teşekkür etti. "Kardeşim sen nurculuk tarihinde Ziya ağabeyi bakmakla tarihi bir hizmet yaptın" dedi. Tabi biz takdir görmek için Ziya ağabeyi bakmadık. Yanımızda, beraber kaldık. Kendisi de bana "Senden Allah razı olsun beni parklarda, sokaklarda, tuvaletlerde yatmaktan kurtardın, yanına aldın" derdi.

Yusuf Ziya Arun ağabeyin mezarı Alibeyköy İmar Blokları Kabristanındadır

Vefat ettikten sonra onu rüyamda gördüm, baktım üst tarafı çıplak. "Sana ne oldu, neredesin Ziya ağabey?" dedim. "Necati kardeş Üstad beni yanına aldı, kurtuldum, şimdi çok rahatım" dedi. "Tâhirî, Zübeyir ağabeyler nasıl?" dedim. "Onlar da çok iyi" dedi. "Bir borcumuz var mı" dedi. "Borcun yok ağabey" dedim. Elinde bir şeyler vardı "al bunları" dedi ve kayboldu.

Demek ki yaşanan zahiri hayatta insan ne kadar garip, mecnun, meczup, meçhul asker de olsa rıza-i ilahiye nailse, Üstad'ın tasarrufu burada görülüyor. Ömer kardeş, seninle beraber İnebolu'da İbrahim Fakazlı ağabeye ziyaretimizde bu rüyayı kendisine anlattığımda ne kadar ağladığını "ah Üstad bizi de yanına alsa" dediğini hatırla³. Allah kabrini nur etsin... Vefatımızda bizi de onlarla bir etsin... Onların şefaatlerine nail eylesin... Âmin...

BENİM BİRÇOK VARİSLERİM OLACAK BİR TANESİ DE ZİYA SENSİN

Sungur ağabey şöyle anlatmıştı: "Bir gün biz Barla'da Çamdağı'ndayız; sabah namazından sonra Üstad Çam ağacında iken "Ziya nerde?" dedi. "Üstad Hazretleri dehşetli söyleyince biz korktuk, herhalde Ziya ağabeye kızacak zannettik. Aradık; baktık kesilmiş bir çam ağacının içinden geçirilen suyun altında yıkıyor. 'Ziya, Üstad seni çağırıyor' dedik. Getirdik Ziya ağabeyi, Üstad; "Kardeşlerim benim birçok varislerim olacak bir tanesi de Ziya sensin" dedi. Sungur ağabey şu anda hayatta...

Sungur ağabey şöyle devam etti; "Üstad Hazretleri ilk zamanlar Ziya ağabeye büyük değer veriyordu, duasında birinci sıradaydı; çünkü o zaman talebelerden lise

³ Necati Usun ağabeyin bahsettiği İnebolu ziyaretimiz 23 Temmuz 1998 tarihinde gerçekleşmiştir. Aynen anlattığı gibi İbrahim Fakazlı ağabey sarsılarak ağlamıştır, teyid ediyorum. (Bak. Ömer Özcan. Ağabeyler Anlatıyor-2 İ. Fakazlı)

mezunu, kültürlü olanlar fazla yoktu. Ziya Arun o zaman lise mezunuydu, sonradan üniversiteye girdi. Onun için çok değer veriyordu. Sonra biraz rahatsız oldu, ruhi hastalık geçirdi, biraz daha geriledi" dedi.

BİR AY BOYUNCA ELİMİN AĞRILARI GEÇMEDİ

Bayram Yüksel ağabey, Ziya ağabeyin bizim Şehzadebaşı'nda kaldığını duyunca görmek için gelmişti. Üst katta Abdullah Yeğin, Ahmed Aytimur ağabeyler, alt katta da biz kalıyorduk. Ziya ağabey o sırada benim yanımda kalıyordu. Biz de çıktık o zaman yukarı kata. Orada Bayram ağabey şöyle anlattı: "Biz Üstad'a sormadan Ceylan ağabeyle beraber ikimiz görüştük; Ziya ağabeyin biletini alarak onu İstanbul'a yolladık. Otobüs durağına kadar giderken eşyalarını elimle ben taşıdım; bir ay boyunca elimin ağrıları geçmedi." Bayram ağabey bunu o zaman umuma anlatmıştı. "Üstada danışmadan yaptığımız hatanın tokadı" manasında anlatıyordu.

MECZUP DİYORLAR, ALLAH BUNUN KEMAL-İ AKLINDAN BİZE DE VERSİN

Mefkûresi açık olduğu zaman konuşurdu. Şahıslara fazla şahsiyet ve makam vermezdi. Sadece Üstad ve Risale-i Nur diyordu. Bir gün oturuyoruz; "bak" dedi. "Sen şimdi Üstad ve Risale-i Nur'u bırak bana bağlan diyorsun değil mi? Bak nurculukta Zübeyircilik, Hüsrevcilik yoktur. Kim öyle yaparsa bu nurculuktan sapmaktır" dedi. Ben bu hatırayı 1980 yıllarında Eskişehir'de Mehmed Çalışkan Ağabeyin evinde Bayram, Sungur ve Muzaffer Arslan ağabeylere beraberlerken anlattım. Muzaffer ağabey dedi ki: "Yahu bu zata meczup diyorlar, Allah bunun kemal-i aklından bize de versin" dedi ve hepsi de tasdik etti. Burada Hüsrev veya Zübeyir ağabeye tenkit manası yok. Ağabeylerin yüksek makamına bir nakısa yok burada...

BENİ ÇOK ETKİLEMİŞTİ YÜZÜNDE BİR SAHABE NURU VARDI

Kemal Ural anlatıyor: "Ömer kardeşim, yine aynı yılda 1952'de askerde iken yaşanmış bir hatıramı, Kirazlı Mescit'e hafızamı yöneltip anlatmak istiyorum;

"Kirazlı Mescit... Binbir hatıranın imzasını taşıyan unutulmaz tarihi mekân. Orayı ziyaret arzumdan daha tabii ne olabilir. Sokakta armut satan satıcıyı görünce bir miktar alıyorum, manevi evime gidiyorum diye. Medrese'de Ziya Arun var. Beni çok etkileyen bir sima olmuştu o. Yüzünde bir sahabe nuru vardı. Bakınca başka bir gezegenden gelmiş sanırdınız onu. Biraz sohbetten sonra ayrılmak üzere iken, normal bir şeymiş gibi, tutuşturuyordu armut paketini ellerime. Sanki hediye o veriyordu bana. Şaşıp kalmıştım. Direnmeye imkân yok. Kabul görmüyordu hediyem. Ve ben dersimi almış, ameliyattan yeni çıkmış, perişan ve yaralı, şifası çok sonra gelecek bir hasta gibi ayrılmıştım oradan..."

(1930- 2010)

ZİYA NUR AKSUN

Ziya Nur'un ismi Emirdağ Lâhikasında geçiyor, Tarihçe-i Hayat'ta da bir mektubu var. Hemen belirteyim ki Ziya Nur ile Ziya Arun farklı şahsiyetlerdir; ikisinin de adı Külliyyatta geçiyor. Yusuf Ziya Arun hatıraları bu kitapta kendi adıyla ayrıca yayınlanmıştır.

1930 Konya doğumlu Ziya Nur ağabeyi İstanbul'da kendi evinde ziyaret ettik. Bizi kız kardeşi Belma Aksun hanımefendi karşıladı. Zira Ziya ağabey 35 sene önce, 1976 yılında bir imtihan geçirmiş; hipertansiyon sonucu kısmî felç olmuş. Zahmetle yürüyebiliyor ve sadece sol kolunu kullanabiliyor. Bundan başka Beynindeki konuşma, okuma, yazma merkezleri kapalı. Zekâ, idrak, şuur ise mükemmel...

Aslında tam adı Ziya Nur Aksun... Fakat 'Aksun' soyadını pek kullanmak istemediği hem de Risale-i Nur'da 'Ziya Nur' şeklinde ismi geçtiği için, başlıkta, soyadını kullanmadık.

Eve girdiğimizde ilk dikkatimizi çeken şey; Salonda, Ziya Ağabeyde ve Belma Hanımda 'Osmanlı Kültür ve Havası'nın hâkimiyeti ve sıbgası oldu... Yüzlerce, belki bin tane yağlıboya tablo gördük salon duvarlarında ve evin köşelerinde... Çoğu, Osmanlı yadigârı çeşmeler, sebiller, camiler... Sanki bir Osmanlı müzesindeydik... Bir Osmanlı tarihçisi ve aşığı olan Ziya Nur duygularını, sol eliyle kuvveden fiile çıkarıp, harika tablolarla resmediyor... Bu kıymetli tablolardan, bir Osmanlı Sebilini Ziya ağabey imzalayarak bize hediye etti... Kendisine teşekkür ediyorum... Temennim odur ki; bu güzel tabloların bir sergi düzenlenerek halka tanıtılması ve topluma mal edilmesidir...

Ziya Nur ağabey lise yıllarından beri Zübeyir ağabey vesilesiyle Risale-i Nur'u tanıyor. Ankara Hukuk Fakültesinde okurken Üstad Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerine çok ziyaretleri olmuş. Tarihçe-i Hayat'ta 'Hukuk Talebesi Ziya Nur' imzasıyla bir mektubu var. Ne yazık ki konuşup, yazamadığından bu hatıralarını kendisinden dinleyemedik. Fakat buna da şükür ki; kardeşi Belma Hanım'ın yardımıyla, en azından mümtaz şahsiyetini, kimlik bilgilerini, fotoğraflarını neşredebiliyoruz. İtiraf edeyim ki, Risale-i Nur'da 'Ziya' ismini okudukça, ilk zamanlarımda, bunların aynı şahıs olduğunu zannediyordum. Hâlbuki aynı dönemde yaşamış iki Ziya var; Ziya Nur ve bu kitapta hatıraları ayrıca verilen Ziya Arun... İkisi de Konyalı hem de aynı mahalleden komşu...

Kendisine "Bütün dünya Risale-i Nur okuyor; dünyanın her diline tercüme edildi" dediğimde gözlerinde ışıltılar parladı. "Böyle bir şeyi tahmin ediyor muydunuz?" dediğimde, başını 'tereddüt' anlamında salladı; o zaman Türkiye'de bile nasıl zorluklar yaşandığını kardeşi Belma Hanım vasıtasıyla bize aktardı...

Gazeteci, yazar ve TV sunucusu Ümit Şimşek 'Bilge Tarihçi Ziya Nur Aksun' adlı kitapta Ziya Nur'u şöyle tanıtıyor:

"Ülkenin tek parti istibdadı altında bulunduğu yıllarda Konya'da bir lise öğrencisi iken Risale-i Nur'u tanıyan ve kendisi gibi bir grup gençle birlikte bir iman mücadelesi içinde yer alan Ziya Nur Aksun, insanlık tarihinin böyle kahramanlarından biridir. Onun

eserleri arasında Risale-i Nur harekâtını da saymak gerekir; çünkü bu hareket bu günlere kadar gelmiş ve bir özgürlük ortamına kavuşmuşsa, bu Risale-i Nur müellifi Bediüzzaman ile beraber, onun etrafında halkalanan Ziya Nur ve benzeri insanların ileri görüşlülükleri ve fedakârlıkları sayesinde gerçekleşmiştir. (...) Bugün insanlar herhangi bir anda polis baskınına uğrama endişesi taşımaksızın, kaloriferli evlerinde, konforlu koltuklarına kurulmuş bir şekilde çaylarını yudumlarken Risale-i Nur'u keyifle okuyabiliyorlarsa, bunda payı ve ecri bulunan kahramanlardan birisi de Ziya Nur Aksun'dur."

Ziya Nur Aksun ilim camiası ve basın tarafından tanınmış bir sima... O, dostları tarafından unutulmuyor; hakkında kitaplar yazılıyor, şükran ve vefa geceleri düzenleniyor. Araştırmalarımızda bunları da gördük. Ziya ağabey, 2001 yılında Türkiye Yazarlar Birliği tarafından Türk tarihi üzerine çalışmalarıyla üstün hizmet dalında Yılın Kültür Adamı seçilmiştir. Ziya Nur ağabeyimiz 6 Eylül 2010 tarihinde İstanbul'da vefat etmiştir.

Ziya Nur'un Kardeşi Belma Aksun Anlatıyor:

"Ziya Nur ağabeyin kız kardeşi Belma Aksun hanımefendi Konya Öğretmen Okulu mezunu... Fakat öğretmenlik değil hep gazetecilik yapmış... 1990 senesinde gazetecilikten emekli olmuş... Eskilerin hatırlayacağı üzere, yirmi sene boyunca Tercuman Gazetesinde yaptığı köşe yazarlığının yanında aynı gazetenin kadın sayfasını da hazırlamış...

1976 yılında hastalanan Ziya Nur'un melek-i sıyaneti Belma Hanım... Kadınlik şefkatinin de verdiği bir fedakârlıkla ağabeyi üzerinde titriyor... Gözünün içine bakıyor adeta... Çok seviyor Onu...

Biz sorularımızı Ziya Nur'a sorduk; Ziya ağabey bizi anladığı halde, konuşup cevap veremediğinden, kardeşi Belma hanıma bakarak işaret diliyle sinyaller verdi. Belma Hanım da bize aktardı; Ziya ağabey onayladı. Biz metni Belma Hanım'ın dilinden yazdık:"

BEDİÜZZAMAN HAZRETLERİYLE SAYISIZ GÖRÜŞMELERİ VARDIR

Ziya Nur Askerlik sonrası 1956

Ağabeyim Ziya Nur 29 Mayıs 1930 Konya doğumludur. Aksun soyadını sevmez, pek kullanmak istemez. Biz Şems-i Tebrizi Hazretleri'nin komşusuyuz, aynı mahalledeniz yani. Ağabeyim ilk, orta ve lise öğrenimini Konya'da yaptı. Liseyi birincilikle bitirince, bu başarısından dolayı, İstanbul Teknik Üniversitesi'nin (İTÜ) İnşaat Fakültesine imtihansız olarak kabul edildi. Fakat teknik bir adam olmaktan çok, onun, içtimai meselelere, hak, hakikat, adalet ve tarih'e ilgisi ve bağlılığı daha çoktu. Bu sebeple bir yıl sonra Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesine geçti... 1955 yılında buradan başarıyla mezun oldu. Hemen avukatlık stajını tamamlayıp Konya Barosuna kaydoldu. Polatlı Topçu Okulunda başladığı askerlik hizmetini İstanbul Hadımköy'deki Birlik'te Hâkim olarak tamamladı.

Ağabeyim Ziya Nur'a, Konya'da lise talebesi iken ilk defa Risale-i Nur veren Zübeyir Gündüzalp'tir. Şimdi Almanya'da olan Muhsin Alev de ilkokuldan itibaren ağabeyimin sınıf arkadaşıydı, liseyi de beraber bitirdiler. Osman Yüksel Serdengeçti de liseden sınıf arkadaşıdır. Ziya Arun Konya'da bizim komşumuzdu, Hafize hanım teyzenin oğlu idi. Sonradan o da rahatsızlanmış, Muhsin Bey söylemişti... Ağabeyim Hukuk Fakültesinden Atıf Ural'ı da iyi tanırdı.

Ağabeyim ve arkadaşları, Ankara'da Hukuk Fakültesinde okurken bilhassa yaz aylarında Isparta ve Emirdağ'ına Bediüzzaman Hazretlerine gidip neşriyatta yardım ediyorlardı. Ağabeyimin sayılamayacak kadar Bediüzzaman Hazretleriyle görüşmeleri ve ziyaretleri vardır. Bediüzzaman Hazretlerinin Tarihçe-i Hayat kitabında "Hukuk Talebesi Ziya Nur" imzalı bir mektubu vardır. Yalnız Muhsin Alev Bey'in Bediüzzaman Hazretleriyle çok daha fazla beraberlikleri olmuştur.

Nur talebeleri zaman zaman ağabeyimin ziyaretine geliyorlar; ta Almanya'dan Muhsin bey bile gönderiyor...

ŞUURUNDA, ANLAMASINDA HİÇBİR ŞEY YOK AMA...

1956 yılında ailemiz Konya'dan İstanbul'a taşınmıştı. Bu sebeple İstanbul'da askerliğini yapmakta olan Ziya Nur ağabeyim de terhisten sonra İstanbul'da kalmış ve yerleşmiştir. Kısa bir müddet sonra üniversite ders kitaplarının basıldığı Fakülteler Matbaası'nı kurarak iş hayatına atılmıştır. Fakülte Matbaasının sahiplerindendi ağabeyim. İstanbul Üniversitesinin kitaplarını basan özel bir matbaa... Oradan, Bağ Kur'dan emekli olan ağabeyim hiç evlenmedi.

Ziya Nur'un resmettiği Osmanlı figürleriyle dolu yüzlerce yağlıboya tablolardan bazıları

Ziya Nur ağabeyimin Altı ciltlik "Osmanlı Tarihi" kitabı vardır. Bunun yanında "Dündar Taşer'in Büyük Türkiye'si" kitabı ile "Filibeli Ahmet Hilmi Bey'in İslam Tarihi"ne 5 yüz sayfa zeyl yazmıştır.

Felç geçirme hadisesi ise, 1 Nisan 1976 tarihinde gece vakti olmuş... Osmanlı Tarihi yazıyormuş o sırada... Bavulda kitapları vardı, o kitapları almak için karyolanın altından bavulu çekmiş ve oraya düşmüş. Sabahleyin kalkmayınca annem merak etmiş, ağabeyimi yerde bulmuşlar. Tansiyonu yükselmiş, beyin'de kanama olmuş, kısmî felç oldu. İşitmesinde, görmesinde, şuurunda, anlamasında hiçbir şey yok. Ama okuyamıyor, yazamıyor, konuşamıyor. Beyninde ayrı yerlerde olan bu merkezler kapalı. Hastalandıktan sonra çalışmadı, matbaa da kapandı. Sadece sol kolunu kullanabiliyor. Onunla şu gördüğünüz yağlıboya tabloları yapıyor. O zamandan beri beraberiz.

BİLGE TARİHÇİ ZİYA NUR AKSUN

"28 münevver adam, bir vefa örneği sergileyerek 'Bilge Tarihçi ZİYA NUR AKSUN' adlı bir kitap hazırlamışlar ve 18 Aralık 2004 tarihinde Tarık Zafer Tunaya Salonunda bir şükran ve vefa buluşması tertip etmişlerdir. Bu buluşmaya Ziya Nur ve Belma Aksun Hanım da iştirak etmişlerdir.

Kitapta; Abdullah Uçman, Ahmed İyioldu, A. Nuri Yüksel, Belma Aksun, Beşir Ayvazoğlu, Dursun Gürlek, Hekimoğlu İsmail, Mehmed Niyazi, Mehmed Şevket Eygi, Nevzat Kösoğlu, Sadettin Ökten, Sezai Karakoç, Ümit Şimşek ve Veli Şirin gibi 28 aydın, Ziya Nur Aksun'un mümtaz şahsiyetini ve hizmetlerini anlatmışlardır. Numune olarak, Ziya Nur'un kardeşi Belma Aksun Hanımın ve Gazeteci yazar Osman Akkuşak Bey'in makalelerinden kısa bölümler aşağıya alınmıştır:"

Belma Aksun:

"Kardeş Gözüyle

"Benim için O, beşiğimin üstünden objektife kocaman gülümseyen, apaydınlık yüzlü ağabeyimdir.

"Belki de bütün kardeşler gibi, ben de çocukluğumda ağabeyime hayrandım. 'O' her şeyi bilirdi. O en akıllı, en zeki ve en yetenekliydi. En güçlü... Hayır. Onu öyle fizikî anlamda en güçlü, önüne geleni bir yumrukta devirecek, herkesi 'dövecek' anlamda güçlü olarak hiç düşünmedim. Zaten bizim dünyamızda fizikî güç, dayak, kötek, kavga vb. hiçbir zaman olmadı. Hatta diyebilirim ki, bizim evde yüksek sesle bile konuşulmadı. Onun hiçbir zaman birileriyle itişip kakıştığını, üstü başı toz içinde eve geldiğinin görmedim. O, akılda, zekâda, bilgide en öndeydi.

"Bütün ilk, orta öğrenim dönemi iftihar listesinden hiç inmedi. Lisede tarih konusunda bir yanlışını çıkardığı askerlik hocası ona 'Tarihçi' adını takmıştı. Matematik hocası 'Ziya değil Zeki' diye çağırırdı onu."

Osman Akkuşak:

"Osmanlı ve İslam tarihi hakkında geniş bilgisi, günlük siyasetin muhtelif gelişmelerini sağlam bir tarih muhakemesiyle değerlendirmesi, Osmanlı-Türk devlet telakkisi hakkındaki görüş ve tespitleriyle her kesimden insanları etkilemeyi başardı. Karaköy'deki matbaa, İstanbul Üniversitesi hocalarının adeta bir karargâhı olmuş, onların birbirleriyle ilmi müzakere ve sohbetlerde bulunduğu bir mekân vazifesi görmüştür. Ziya Nur da kendini, hem basacağı kitapları okumak, incelemek mecburiyeti hem de müellif profesörlerin sohbetlerine karışmak suretiyle adeta yoğun bir fikrî çalışma atmosferi içinde yaşamaya mahkûm olmuştur. Ve bu çalışma, öğrenme temposu yıllarca devam etmiştir..."

Risale-i Nur'da Ziya Nur:

Ziya ismi, Risale-i Nur'da, Emirdağ Lâhikası'nın ikinci kısmında çok geçmektedir. Bunun yanında, Bediüzzaman Hazretlerinin "Tarihçe-i hayat" kitabının Tahliller kısmında da, Ziya Nur ağabeyin müstakil bir makalesi vardır. Makale aynen şöyle:

BEDİÜZZAMAN KİMDİR?

Bediüzzaman, mâhud ve mühlik uçurumlarla dolu olan içtimaî seyrimizi, mânevî değerler bakımından bir nur-u îmanî ve ziya-yı irşadî ile taht-ı emniyete almağa çabalayan ve bu hususta bilmenin, kendi kendini idare etmek; bilmemenin, körü körüne idare olunmak hakikatına vücut vereceğini halk kütleleri arasında temessül ettiren insandır.

Bediüzzaman, ahlâkî kıymetler ve millî hasletlerin pozitif ilimlerle muvazi olarak kat-ı mesafe edemediğini, bu mâna ve şekil muvacehesinde yetişen çöl kadar kuru ve boş ruhlarla bulanmış gençliğin, istikbalde milletimizin rü'yet ufkunda bir kara belâ olacağı hakikat-ı kat'iyesini gözlere sokan ve çare-i halâsı da gösteren kimsedir.

Bediüzzaman, şark ve garp arasındaki azîm müfarakatın, şahsiyet mefhumunun

daralma ve genişlemesinden neş'et ettiğini gören ve asrın maymun taklitçiliğine varan şahsiyetsizliği önünde şahsiyet mefhumunun İlâhî yüksekliğini gönüllerin mihrak noktasında sembolleştirmeye tevessül eden âlimdir.

Bediüzzaman, hür adamların, hür memleketinin İlâhî kuruluş felsefesini, akıllara ve gönüllere nakşeden din adamıdır.

Bu necib millet Bediüzzaman gibi nefsindeki menfaat putunu deviren insanların hizmetine çok, ama çok muhtaçtır.

Hukuk Fakültesinden

ZİYA NUR

(Tarihçe-i Hayat 638)

DEMOKRAT KARDEŞLERE TAVSİYE

Diktatörler ve şefler idaresinde memleketin dinini, îmanını, canını, hayatını kasıp kavuran merhametsiz eski devrin farmason kullarının şu cançekişme devrinde Demokratlara tevcih ettikleri silâhların en tesirlisi, onu kendilerinden daha dinsiz göstermeye çalışmalarıdır. Bir kısmı dindarlık perdesine bürünerek, Demokratların millete vâdettikleri din hürriyetini temin etmiyeceklerini propaganda ediyorlar. Bir kısmı da, irticâ himaye ediyor ithamiyle Demokratların din hürriyetine taraftarlık etmesini önlemeye; kendileri gibi Demokratları da dini, din müesseselerini tahrip etmeye, din ehline karşı şiddet göstermeye sevk ediyorlar.

Demokrat Partinin iktidarı ele alır almaz komünistlere karşı şiddetli davranması, diğer taraftan Ezan-ı Muhammedînin serbestisini temin etmesi, bu sebeple halkın muhabbetini kazanarak kendi kuvvetinden yirmi defa daha bir kuvvet elde etmesi Halkçıları müthiş endişeye düşürdü.

Eski devrin din ehline ve Kur'an ehli olan Nurculara karşı takip ettiği zalimane siyasetin onları bu hale düşürdüğünü Demokratlar idrak edecek bir seviyede oldukları için, onların pusularına düşmiyeceklerine itimadımız vardır.

Eski devrin belli başlı şiarı malûmdur. Demokratlar, bekalarını temin etmek isterlerse, tamamiyle bu şiarı karşı bir siyaset takip etmeleri icap eder; bir taraftan komünizme karşı şiddet, diğer taraf tan dini ve din ehlini himaye. Açıkça ve mertçe bu yolda yürümek mecburiyetindedir. Bu hususta göstereceği, en ufak bir zaaf, yahut en ufak bir samimiyetsizlik onu Halkçıların çukuruna düşürür.

Biz Nur Talebeleri, kat'iyyen siyasetle iştigal etmeyiz. Bizim yegâne emelimiz, memlekette din hürriyetinin hakikî surette temini, dine ve din ehline ve Kur'an ehli olan Nurculara karşı çeyrek asırdanberi devam eden zulüm ve tazyikin tamamiyle bertaraf olmasıdır. Demokrat kardeşlere tavsiye ederiz: Devr-i Sabıkın şeytânî oyunlarına, hilelerine aldanmasınlar; onların düştükleri dalâlete düşmesinler. Milletin ruhunu ve iradesini onlar gibi istihfaf etmesinler. Komünizme ve dine karşı tuttıkları doğru yolda azimle devam etsinler.

Nur Talebeleri Namına

Sadık, Sungur, Ziya

(Emirdağ Lâhikası-II 26)